P. HAVENS
NIE EFTERRETN
OM RUSSLAND

I OG II DEEL.

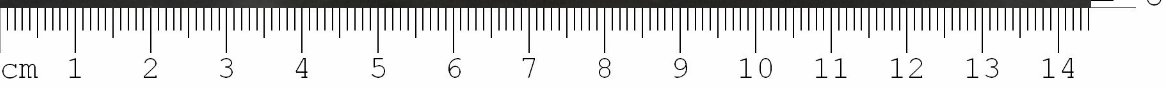

Ora et Spera

cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

Auctor er föd i Odense 1715 d. 9 Aug: af Fader Mag: Frid: Christian von Haven Vice=Stifts-Provst og Sogne=Prest til vor Frue Kirke sammesteds. 1731 deponerede han fra Odense Skole. 1735 reyste udenlands paa Rosenkrantzes Stipendium, og besaae iblant andre Stæder Petersborg og Moschou. 1739 kom hiem. 1740 blev Magister. Reiste derpaa atter paa Stipendium Winstrupio-Resen: 1742. kom hiem. 1743 blev Legations Provst ved det Russiske Hof. 1747 Professor Theol: og Sogne-Provst i Soröe. 1749. Doctor Theol: Döde 1757 d. 8 Aug:

P. v. HAVENS

M. Ph. og d. h. Ev. T.

Nye og forbedrede

EFTERRÆT-NINGER

Om

DET RUSSISKE RIGE

efter nöyere Kundſkab

Som han har indſamlet paa hans

SIDSTE REYSE.

FÖRSTE DEEL.

Kiöbenhavn, Aar 1747.

Trykt paa Autors egen Bekoſtning.

Imprimatur

J. P. ANCHERSEN, Dr.

Den

Höy-Velbaarne Herre,

HERR

CARL von HOLSTEIN

Ridder,

Geheime-Raad, Cammer-Herre og Over-Krigs-Secretaire ved Söe-Etatens Krigs-Cancelie ſamt Deputered udi det combinerede Amiralitets og General-Commisſariats-Collegie.

Min Naadige Herre!

 Höy-

HÖY-VELBAARNE

HERR GEHEIME-RAAD!

NAADIGE HERRE!

Det er paa femte Aar, ſiden at jeg gav en Beſkrivelſe ud over min förſte Reyſe i Rusland, og dediceerte den til DERES

EXCEL-

EXCELLENCES ÆLDSTE HERR BRODER, Hr. Geheime-Conference-Raad JOHAN LUDVIG VON HOLSTEIN. Skiönt jeg havde forfærdiget den uden ad; ſaa merkte jeg dog ſnart, at den fandt adſkillige Folks Bifald, i det jeg ſoldte alle Exemplarierne inden det förſte Aars Udgang, og hörte derforuden, at den ſkulde overſættes. Af denne Skriftets uformodne Lykke

 fik

fik jeg ey mindre Lyst til at formere og forbedre dets Indhold end af den Nytte, som jeg forud saae det kunde forskaffe, naar det rigtig afmalede et saa stort og dog hidintil ey noksom bekiendt Rige, hvilket baade heelt og Stykke-viis er udi Opvæxten med en langsom Hastighed fostret og dannet af det ypperlige Regenteres Mynster, Keyser Peter den Store.

I det

I det ſamme reyſte DERES EXCELLENCE til det Rusſiſk-Keyſerlige Hof ſom Kongens Ambasſadeur extraordinair. Og da Hans Majeſtæt kaldte mig til at fölge med ſom Legations-Præſt; ſaa fik jeg derved Leylighed til at ſamle diſſe nye Efterrætninger. De er uden tvungen Skoele-Kunſt ved Naturens rene Lyys og anſtændige Frihed ſammenſkrevne i den

Orden, ſom bruges i de bekiendteſte Reyſe-Beſkrivelſer, og efter den Plan, ſom jeg een Gang tilforn har udvalt for at fornöye Læſeren med de foranderlige Omſtændigheder, formedelſt hvilke jeg har kundet faae Kundſkab om det, jeg ſkriver. Jeg betiener mig af de Latinſke rundagtige Caracterer i Stæden for de brugelige kantede ey allene for de-

res

res Reenligheds Skyld, men ogsaa formedelst de andre Aarsager, som har tilforn bevægt nogle her og i Sverrig, ja andre hele Folk til at omtuske disse to Slags Bogstaver imod hverandre.

Dog det er hverken Bogstaverne eller Skrive-Maaden, hvorpaa der ligger mig saa stor Magt som paa Efterrætningerne selv, om hvilke ingen bedre end Höy-

VELBAARNE HERR GEHEIME-RAAD kand dömme. De Fortrin og Fortiennester, som DERES EXCELLENCE har for andre i alt, hvad der tienner hertil, og i mange flere Stykker, behöver ey at bekiendtgiöres af mig, saasom de erkiendes af store Monarcher, og i Gierningen forfares, ja til Deels allerede bevidnes af hele Nationer. Derfor tilskriver

jeg

jeg HÖY-VELBAARNE HERRE dette Skrift for at forhverve mig derover en billig Dom, ſom kand veye op imod mange andres.

Gierne önſkte jeg, at denne Tilſkrift maatte tillige anſees ſom et Kiendetegn paa min Taknemmelighed for DERES EXCELLENCES mig beviiſte ſtore og beſtandig tiltagende Naade, for hvilken jeg daglig beder

Gud

Gud at han vil lade DERES EXCELLENCE og ſamtlige höye Familie længe leve med Helbred og efter Önſke til Fæderne-Landets Fordeel og Ære. Jeg er

DERES EXCELLENCES

Underdanig-forbundne
Tiennere
P. V. HAVEN.

Kiöbenhavn,
d. 1. Martii 1747.

Det

Det förste Stykke.

om

Autors Ankomst og Forblivelse i Sanct Petersborg.

Aar 1736 sidst i Julii Maaned kom jeg til Kronstad med den Russiske Paket-Baad fra Lybeck. Fra Kronstad reyste jeg samme Dag op til Petersborg med det ordentlige Fartöy, som gaaer daglig imellem begge Stæder, saa længe Vandet er aabet. Og efterat jeg her havde loseret nogle Dage i et Verts-Huus, saa droog jeg ind hos Doctor Siegesbek i Apothæker-Haven: hvor jeg forblev næsten indtil Vinterens Ankomst. Siden holdt jeg mig endnu nogle Maaneder op der i Byen in-

den jeg reyſte til Asſof: og har derforuden været der tre Gange. Den ene Gang blev jeg der omtrent et Fierding Aar, da jeg gik igien til Skibs ud af Landet. Den anden Gang reyſte jeg i Januarii Maaned Aar 1744 der igiennem til Moſcov. Og den tredie Gang kom jeg fra Moſcov efter et Aars Forlööb tilbage, og forblev der indtil Auguſt Maaned forrige Aar 1746. I hvilken Tiid jeg har havt good Leilighed til at forfare det merkverdigſte, ſom en Fremmed kand begiære at vide om den der værende Tilſtand. Da jeg nu troer, at min Læſere ey ſaameget önſker at underrettes om de ringe Hændelſer, hvilke er vederfarede mig ſom om det, hvilket jeg imidlertid har bemerket af andre Ting; ſaa vil jeg her ſtrax ſtræbe at fyldeſtgiöre hans önſke.

Det andet Stykke.

om

Egnen omkring Petersborg o. ſ. v.

Egnen omkring Petersborg.

Egnen rundt omkring Petersborg er nedrig, moraſtig og i det övrige

ge af den Beſkaffenhed, af hvilken man kand formode den under den treſenstyvende Grad Poli Höyde, overalt tæt begroet med tykke Fyr- og Birke-Skove. Dog er den ey lidet behagelig formedelſt Neva-Floden, ſom falder ud af Ladoga-Söen, og gaaer treſenstyve Verſt eller halvniende Danſke Miil i een Breed og dyyb Ström, inden den deler ſig i adſkillige Arme, og formeerer de ſmaa öer, hvorpaa Petersborg er anlagt. Fra Petersborg ſamler den ſig igien i en breed men paa de fleeſte Stæder udyyb Ström, og gaaer tre til fire Danſke Miil til Kronſtad, hvor den falder ud i den Finniſke Bugt af öſt-Söen. Som nu ikkun det mindſte af de Petersborgiſke Insler er bebygt, og det ubebygte er overalt begroet med Skov; ſaa findes undertiden ved Floden en ret angenem Proſpekt, i ſær paa Apoteker Inslen, hvor jeg loſerede, ſaa og længere op imod öſten. Man ſeer ogſaa hiſt og her paa Landet en liden Plet Jord med Hamp eller Havre: hvilken Jord midt i Skovene dyrkes af de Finniſke og Rusſiſke Bönder,

ſom boer i Lands-Byerne nær ved Petersborg ved Bredden af Floden, og ſom i det övrige lever meeſt af Fiſkerie og Græs-Gang. Af Vildt finder man overalt Mengden: men det er dog hverken Vinter eller Sommer nogen tilladt at gaae der paa Jagt at ſkyde.

Sommer-Veyret ſammeſteds

Veyret er om Sommeren ret got i Petersborg ſaavelſom i hele Rusland. Jeg har befunden paa mine Reyſer i Landet, at Luften er nedre ved og bag Moſkov törrere end andre Stæder: og dette har jeg merket at tage til, jo længere jeg er kommen imod öſten. Herudover ſkeer det, at det ey regner der ſaa ofte ſom paa andre Stæder, ſaa og at Kulden er ſaare ſterk om Vinteren og Heden ligeſaadan om Sommeren, iligemaade at der kommer undertiden heftig Torden og Lyn-Ild, og at Forandringerne i Luften, ſkiönt de ſkeer ey tit, gaaer dog med en beſynderlig Haſtighed for ſig: da det er een Time varmt, og den anden Time en merkelig Kulde. Dette, ſom jeg ſkriver her i Almindelighed om Vejret i Rusland, paſſer ſig ogſaa paa Petersborg: dog med den Forſkiel, at

jeg har merket der mere Regn og Blæst og mindre östlige og Nordlige Vinde end anden Steds nedre i Landet. Den störste Deel af Sommeren har man der ingen ret Nat, men ikkun Tus-Mörke, i hvilket man kand see endog om Midnat baade at skrive og læse. Dog varer den hele Sommer ikkun kort; saa at der maae legges i Ovnen fra September til May Maaned.

De Tiids-Fordriv, som skikkelige Folk kand giöre sig der om Sommeren, bestaaer först deri, at de kand spadsere i Haverne ved Sommer-Slottet, Kadetternes Academie, og i Apotheker Haven. Den förste af disse Haver er stor, vel anlagt, udprydet med Statyer, og har en prægtig Grotte. Den anden ved Kadetternes Academie er ogsaa stor og smuk, og besöges mere end de to andre. Den tredie er fornemmelig anlagt til den Nytte, at Apotekerne i Petersborg skal forsörges af den med Vegetabilia, men kand ogsaa bruges til at deri divertere sig med andre. Man seer her med Forundring, hvor hastig alting spirer, blomster og moednes. Dog er Frugten

Sommer-Tids-Fordriv sammesteds.

ten ey ſaa ſtor og god ſom anden Steds: hvorudover der henföres aarlig til Petersborg baade friſk og tör Frugt deels fra Lybek og andre Havne i Öſt-Söen, deels ogſaa til Lands fra det Rusſiſke Riges Sydlige Provincer.

Den anden Tids-Fordriv, ſom man kand forſkaffe ſig der om Sommeren, beſtaaer i at kunde reyſe ud, enten til Lands eller til Vands paa Neva-Floden, til adſkillige Lyſt-Gaarde, eller ogſaa imod Soelens Nedgang at roe op ad Floden for at ſee Bönderne fiſke. Der er og en Miil-Veys fra Petersborg paa Veyen til Peterhof to Verts Huſe, et Svenſkt og et Tydſkt: hvor Folk undertiden reyſer ud om Sommeren.

Sommer-Legene, hvorved man fornöyer ſig anden Steds, er ey brugelige i Petersborg og hele Rusland: thi man finder der ikke unge Folk at ſpille Bold, Kegle og ſaadant mere. Men det Rusſiſke Folk har derimod tre andre Sommer-Lege. Den ene er for Drenge-Börn, der ſpiller med at kaſte en Jern-Nagle efter en vis Punkt i en Jern-Ring, ſom er lagt ned paa Jorden.

den. Den anden Leeg er for voxne Karle, ſom tegner en Fiirkant paa Jorden, omtrent hver Side af tre til fire Alen, og henlegger midt deri ſaamange runde Stykker Træ oven paa hverandre, ſom der er Perſoner, der ſpiller. Derpaa gaaer diſſe Perſoner med ſtore lange og tykke Kiæppe henved *tyve* Skrit tilbage, og ſætter ſig een efter den anden op paa dens Ryg, ſom ſidſt tabte, for at slaae med Kæppen eet eller flere af de ſmaa Stykker Træ ud af Firkanten. Man kalder denne Leeg *at jage ud af Fæſtningen.* Den tredie Leeg er baade for Börn og voxne Folk af begge Kiön, og beſtaaer deri, at paa de offentlige Pladſe er henſadte adſkillige ſtore Maſkiner, ungefær af den Figur ſom Veyr-Möller, i hvilke Flöyene kunde gaae midt igiennem Möllen. J enhver Flöy henger en bevægelig Stoel, paa hvilken tre Perſoner kand ſidde, og ſom formedelſt dens Tyngde ſtaaer altiid Perpendicular, i hvordan Flöyene omdreyes. Saaſnart nu Paaſke-Feſten ankommer, ſaa betiener den hele gemene Mand ſig af diſſe Maſkiner i

Paaſke-Ugen og paa alle Sön- og Feſt-Dage, ſaalænge Sommeren varer. Det ſkeer, i det to Karle, ſom har leyet ſaadan en Maſkine, efterat de har taget en ringe ſædvanlig Penge af dem, ſom har Lyſt til at lade ſig deri omslinge, og har derpaa ſadt ſig ind i Stoelene, omdreyer haſtig de fire Flöye med deres fire Stole, og hver Stoel med to eller tre Perſoner ſaa mange Gange, ſom det er forud accorderet.

Man ſeer og ofte baade unge og voxne Folk af begge Kiön, ſtaaende paa et Bret at gynge ſig, ſaa at den, der gaaer i Veyret, ſpringer henved en Alen op fra Brettet. Derforuden finder man endnu en anden Leeg iblant voxne Karle, hvilke ſtiller ſig i to Rader, da een Perſon giör ſig ſaa haard ſom han kand, og löber igiennem Raderne for at pröve, om han kand udholde, at de andre med knöttede Næver ſtöder ham af ald Magt i Under-Livet, da han imidlertid kand ſtöde fra ſig ſaameget ſom han lyſter. Der er endnu andre Lege, ſaaſom at ſpille med Paaſke-Eg og at kime med Klokkerne i Paaſken og ſaadanne flere.

Det

Det tredie Stykke.

om

Kronstad, Petersborg og

andre Bygninger, som der i Egnen er anlagte af Keyser PETER den Store.

Ungefær tredive Verst eller fire Danske Miil fra Petersborg der, hvor Neva-Floden forener sig med den Finiske Bugt af öst-Söen, ligger en liden öe, som i gamle Dage kaldtes af Finnerne Retusari og af Russerne Kotelnoi Ostrov, Kiedle-öen, men nu förer Navn af den Kronstadske Insel. Denne er neppe en Fierding Vey breed, hvor den er bredest, men den er femtem Verst eller to Danske Miil lang fra östen til Vesten, og beboedes i forrige Tider af nogle faa Finiske Bönder og Fiskere, som uden Tvivl endnu opholder sig der paa Landet.

Om Fæstningen omkring Kronstad.

Paa den Vestlige Kant af den sees det dybe og brede Hav. Men paa den östlige Kant er Vandet imellem den og Petersborg ikkun tredive Verst

langt, og omtrent af og til fiorten til femten Verſt eller neſten to Danſke Miil bredt, og ey alle Steds dybt, ſaa at ikkun de ſmaa Koffardie-Fartöyer gaaer med Loods i det aftegnede Far-Vand op til Petersborg, da derimod de ſom gaaer over ſyv Food bliver liggende i Kronſtad. De Orlogs-Skibe, ſom bygges i Petersborg, föres over de udybe Stæder ved to ſtore Maſkiner, kaldte Kameler, hvilke ved megen Vægt nedſiunkes ſaa vidt, at de kand omfatte Skibet, da de ſammenkaables, lættes fra den paalagde Vægt, og da ophæver ſig ſamt det omfattede Skib ſaa höyt, at de uden Fare föres over Sand-Bankerne.

Vandet, ſom ſkiller den Nordlige Side af den Kronſtadſke Inſel fra Karelen, er over to Danſke Miil breedt, og holdes for at være overalt udybt, ſkiönt nogle Söe-Forfarne vil mene, at en good Loods kunde vel ſegle der igiennem. Paa den Sydlige Side af den Kronſtadſke Inſel er derimod Vandet ikkun een Danſk-Miil breedt: og Dybet, hvor Skibene igiennem ſeyler, er 400 Faune bredt ræt nær og tæt ved In-

Inſelen. Dette Vand er ſödt og bliver ey brak, uden naar Vinden ſtaaer længe fra Söen. Og det ſtrömmer ſtedſe ud mod Veſten, hvorudover jeg har kaldt det Neva-Floden, da det dog gemeenligen kaldes Söen formedelſt dets Brede og Forening med Havet.

Den Kronſtadtſke Inſel er i ſig ſelv ſlet, men blev dog for dens Situations Skyld udvalt af Keyſer PETER I til derved at anlegge en befeſtet Havn for en Orlogs-Flode. Keyſeren, ſom udi Begyndelſen af hans Regiering havde ſadt ſig for at udvide ſine Grændſer imod Tyrkerne, at giöre ſig anſeelig i Aſien, og at forſkaffe ſine Underſaatter Kommunication og Handel med de Syd-öſtlige Lande, fik efter hans förſte Udenlands-Reyſe i Europa andre Tanker, og beſluttede, da han i Krigen med de Svenſke bemægtigde ſig Ingermanland, at holde faſt Food der, hvorledes og Krigen i det övrige maatte aflöbe.

Han lood derfor ſtrax Aar 1703 paa den öſtlige Kant af den Kronſtadſke Inſel, paa den Sydlige Side af Dybet, 400 Faune fra Inſlen anlegge en liden Feſtning

ning i Vandet: hvilken Feſtning har fire Baſtioner, indslutter et eneſte i Vandet opbygt rundt Taarn, kaldet Kronslot, og har ey nogen Food-breed Land eller andet Huus og Bygning. Han lood ogſaa opföre Feſtnings-Verke midt i Dybet, 200 Favne fra Kronslot: hvorved han Deels indsluttede en dobbelt Havn tæt ved Inslen, hvilken Havn er 200 Favne breed og 800 Favne lang, deels befeſtigde Dybet ſaaledes, at ingen kand ſegle uden Tilladelſe der igiennem. Endelig lood han paa den öſtlige Kant af den ſtore dobbelte Havn, ſom er for Koffardie og alle andre Skibe, ogſaa for en Orlogs-Flode anlegge og befeſtige en firkantet Havn, 200 Favne breed og 400 Favne lang med ſex Baſtioner. Derforuden er ogſaa 300 Favne Veſtlig for Kronſtad et lidet Citadelle opfört i Vandet tæt ved Inslen.

Alle diſſe Feſtnings-Verke er paa en forunderlig Maade anlagte i Sôen. Thi de har om Vinteren, naar Vandet har været lagt til, opbrudt Iſen og pælet Grunden, og derefter opfyldt med

ſtore

ſtore Stene imellem Pælene, og ſaaledes bleven ved at opföre Verkene, hvilke er overalt uden til beklædte med Biælker, og ſynes ret gode uden at de vil maaſkee med Tiden blive koſtbare at underholde. Det er ved dette og andet af Keyſer PETER den Förſtes Arbeyde at merke, at han har havt ſamme Fortifications-Principia ſom den berömte *Rimpler*, der har lært at befeſtige af en *Firkant* ſaaledes at dog Linierne defenderer hverandre. Skiönt nu alle Rimplers koſtbare Inventioner ikke kand billiges; ſaa holder han dog for, at hans Grund-Regel er den naturligſte, og maae komme i Brug, naar Attaken bliver meget ſterkere end Defenſionen.

Om Havnen ved Kronſtad,

Havnen, ſom Feſtnings-Verkene ved Inslen indſlutter, er tredobbelt: förſt en Koffardie-Haven, ungefer 200 Favne breed og ligeſaa lang: derneſt den ſaa kaldte Krigs Havn, ſom er imellem to og tre hundrede Favne breed og over 500 Favne lang, og hvori Krudt-Magaſiner er anlagt: og endelig den egentlige Krigs-Havn, hvori den hele Orlogs-Flode ligger,

og

og hvis Störelſe nys blev berettet. Den anden Krigs-Havn hörer ogſaa til Floden, da man finder der andre til Floden beſtemte Fartöyer, ſom er lagt ud af Floden at repareres. Efterſom diſſe Havne har ſödt og undertiden brakt Vand, og ligger desuden den hele Vinter i ſex Maaneder tilfrosne, ſaa at Skibene af begge Deele tager Skade; ſaa har man nogle Gange foretaget ſig at anlegge en Havn ſex Miil Veſtlig fra Revel: hvilket Arbeyde ey har kundet endnu komme i Stand, i det Havet har igien kuldkaſtet Verkene, ſaaſnart de er blevne opförte.

Paa den Kronſtadſke Inſel fra Havnen af er ogſaa i mange Aar bygget, og bygges endnu paa en grundmuret Kanal med Sluſer for, i hvilken en heel Flode kand ligge. Derforuden arbeydes der paa en ordentlig Træ-Dogge, ſom ſeer ud til at kunde ſnart blive færdig. Iligemaade har jeg A. 1745 udi Havnen beſeet en flydende Dogge: hvilken jeg formedelſt dens Rarhed vil beſkrive.

Deri er en saare stor og breed firkantet Kiste, i hvilken det störste Orlogs-Skib kand staae, saasom og det Skib, kaldet Keyser PETER I, stood i den, da jeg var paa den. Paa den ene Ende af denne Kiste er to Porte, som kand saa tæt tillukkes, at intet Vand kand komme der igiennem. Naar nu et Skib skal föres ind i den, saa lukkes Portene op, og den hele Dogge nedsynkes ved mangfoldig Jern-Vægt saa dybt, at Skibet kand indtrekkes. Derpaa lukkes igien Portene til, og Vandet udpompes, da den heele Dogge oplöfter sig med Skibet; nemlig formedelst det store Rum, hvilket den indtager i Vandet, og saaledes formedelst det samme Principium, hvorfor et Skib oplöftes af de noksom bekiendte Kameler.

Det var og let og ey meget kostbart, at en Dogge af et andet Slags anlagdes, hvor Vandet er dybt paa den Ingermanlandske Side. Först graves en Kanal ind fra Söen ligesom en Grav uden at den har nödig at foeres. Dernest föres paa begge Breddene af denne Kanal Müre op, saa höyt, som det

det befindes at være nödigt. Ved Kanalens Udgang i Söen ſettes en Slüſe ſaa höy ſom Muren er over Jorden. Men ved Enden af Kanalen oppe paa Landet legges efter Behag adſkillige Stabler an, og indsluttes med en Muur, ſom ſtaaer horiſontal med Muren paa Kanalens Bredde. Efterſom nu Vandet ved Peterhof og der omkring har et uſædvanlig dybt Fald; ſaa kunde det indledes i denne Kanal, hvilken, naar Slüſen tilluktes, maatte löbe haſtig fuld, da Skibene i den kand trekkes af og paa Stablerne, ligeſom det giöres nödigt. Naar derimod Sluſen oplukkes; ſaa ſynker Vandet i Kanalen og Skibet tillige, ſaa at det kand trekkes ud i Söen.

Om Byen Kronſtad.

Byen, ſom er bygt paa Inslen ved Havnen, beſtaaer af lige og brede Gader, blev anlagt paa een Tid med Feſtnings-Verkene, og toog haſtig ſaaleedes til, at den fik Aar 1718 en Rusſiſk Kirke, og bekom Aar 1721 af Keyſeren det Navn Kronſtad. Alle Huuſene er ſmaa og af Træ, undtagen nogle Rader, hver Rad med ſex til otte grundmurede Bygninger, ſom

giör ved Söe-Kanten Parade. Iblant dem er det Keyserlige Palais værd at besee, hvor man finder en stor Sael beklædt med Ingermanlandsk Marmor.

Indbyggerne bestaaer der af alt Söe-Folket, som hörer til Krigs Floden, af nogle Feld- og Garnisons Regimenter, og af nogle faa Borgere, som söger der deres Næring; saa at Indbyggernes Antal kand, naar de er alle samlede, belöbe sig til henved 20000 Mennisker. Der findes ved Floden henved tyve Danske og Engelske Officerer, iligemaade adskillige Tydske ved Soldater Regimenterne, saa og Tydske-Felskærere og andre saadanne Udlændere flere: hvorudover de har der en Evangelisk Præst og Kirke. Efterdi alt det, som Folket i Kronstad bruger, föres did hen fra Petersborg; saa er det ofte dyyrt der at leve, og man kand ey altid have, hvad man lyster. Dog befinder man sig bedre her om Sommeren end om Vinteren.

Besskrivelse over Petersborg.

Sanct Petersborg er anlagt tillige med Kronstad Aar 1703 paa de öer, hvilke Neva-Floden formerer, i det

den deler sig i adskillige Arme, förend den forener sig med den Finniske Bugt af Öst-Söen. Her boede tilforn ingen uden nogle faa Finniske Bönder og Fiskere: og desuden havde de Svenske anlagt en liden femkantet Festning, kaldet Nye-Skandse, hvoraf man endnu kand see Levningerne paa den Viborgiske eller Kareliske Side 1600 Faune östlig op ad Floden, inden den begynder at udbrede sig i sine Arme. Keyseren besluttede at anlegge en Bye efter sit Navn paa den förste Insel, som Neva-Floden danner imod Norden, hvilken tillige med Apotheker Inslen, som ikkun skilles fra den ved en liden Bek, har en sterk Dansk Miil i Omkreds. Og denne Insel har han uden Tvivl udvalt, fordi den laae höyere og törrere end de andre.

Han bygde derfor her ved Neva-Floden selv med egen Haand det förste Huus, som er ikkun gandske lidet, og som nu for Raritætens Skyld forvares i et andet större. Tæt ved dette Huus lood han i Floden anlegge en Festning, som har sex Bastioner, alle af foeret Muur-Verk,

hver

hver Linie paa en egen Maade efter de ſex fornemmeſte Fortifications-Forslag. De to Linier, ſom gaaer öſten og Veſten, den ene op og den anden ned ad Floden, har deres ſædvanlige murede For-Verke i Vandet. Og de to Linier, ſom gaaer ind imod Inslen, forſvares paa Inslen af et ſtort Kron-Verk. Men de to Linier ud imod *Neva-Floden* har ingen For-Verker.

Inde i Feſtningen findes foruden Dom-Kirken, hvor de Keyſerlige Begravelſer er, og ſom har et höyt forgyldt Spiir og gode Sang-Klokker, ikkun de Huuſe, ſom hörer for Guarniſonen, iligemaade Mynten og ſaadanne andre Bygninger, ſaa og inde under Voldene adſkillige Kammere og Fængsler. Fæſtningen er uden Tvivl anlagt for at forſvare den Petersborgiſke Inſel og den Stad, ſom derpaa ſkulde bygges. Men nu, da den ligger ligeſom midt i Byen, har den ey anden Nytte end et ſtort og ſikkert Fængſel,

Vel blev adſkillige Gader tillige med Feſtningens Opbygning anlagde

paa Inslen med ſmaa Træ Huuſe. Men Keyſeren forandrede ſiden ſit Forſæt, lagde Amiralitætet an lige over for paa den Ingermanlandſke Side, og förte derforuden mange Huuſe op paa Vaſilien-Oſtrov, Baſilii Insel, ſom ligger af de Petersborgiſke Insler længſt hen imod Veſten imellem de to ſtörſte Arme af Neva-Floden, der ſkiller den imod Norden fra den Petersborgiſke Inſel og imod Syden fra Amiralitets-Siden i Ingermanland. Saaſom Vaſilien-Oſtrov har henved ni Verſt eller fem Fierding Veys i Omkreds, og er derforuden vel ſitueret; ſaa ſkal Keyſeren have fortrödt, at han ey fra Begyndelſen af havde anlagt den hele Bye paa den allene. Han vilde da have befeſtiget den rundt omkring: hvilket Forslag maae have givet Anledning til de 57 Baſtioner, hvormed man ſeer den aftegnet paa de förſte Kort over Petersborg. Nu er den aldeles aaben: og den fierte Deel er ungefer bebygt meſt med ſmaa Træ-Huuſe i tolv lange og næſten lige ſaamange korte Gader, ſom kaldes Linier, og ligger med hverandre paraleel fra

Syden

Syden til Norden, overskaarne fra östen til Vesten ved to Qver-Gader, som kaldes Perspectiver. Den har ogsaa adskillige grundmurede Bygninger ved Bredden af Floden, som giver en smuk Parade. Derforuden findes paa denne Insel yderst ud imod den Kronstadske Söe Galey-Havnen, hvor Galey-Floden ligger, og hvor tillige det Söe-Folk boer, som hörer til denne Flode.

De Grundmurede Huse, som paa Vasilien Ostrov paraderer ved Bredden af Neva-Floden, bestaaer: 1) af henved 50, som man faaer ved den venstre Haand, naar man kommer op fra Kronstad, og er efter Regieringens Befalning opbygte af de Russiske Adelige Familier, skiönt de nu lidet beboes og derfor ogsaa forfalder; 2) dernest af adskillige Keyserlige Bygninger, saasom Land-Kadetternes Academie, alle Kollegia, Videnskabernes Academie med Bibliotheke og Kunst-Kammer, Pak-Huus og Börse, Told-Huset, og maaske endnu een eller to flere.

Dens Bygninger og Huuse.

Paa den Petersborgiske Insel har jeg funden omtrent ti grundmurede Huuse ved Bredden af Floden. Og endnu lengere hen imod öften paa den Viborgiske eller Kareliske Side seer man et Land- og et Söe-Hospital samt en Hospitals-Kirke.

Paa Amiralitets-Siden finder man derimod flere grundmurede Huuse saasom omkring ved Bredden af Floden: först henved 50 lige over for dem paa Vasilien-Ostrov: der næst Amiralitetet, hvor Orlogs-Skibene bygges, og hvilket har et smukt forgyldt Spiir og er befestiget i en Aflang Firkant med en Jord-Vold af tre Bastioner paa Land-Siden og to paa Kantene imod Floden: videre den Keyserlige-Vinter-Palais og en derpaa fölgende lang Rad hen til det Keyserlige Sommer-Palais: og endelig Giet-Huuset samt andre saadanne Byggninger flere. Dette Stykke af Petersborg, som uden Tvivl er det fornemmeste, har desuden en smuk Gade af lutter grundmurede Huse, hvilken kaldes Million-Gaden, fordi den har kostet meget at bygge, og har af Keyserlige Bygninger

ger det gamle Vinter-Palais, Post-Huuset og Over-Apotheket. Derforuden findes her en Gade ud imod en stor Eng fra Million-Gaden af, bebygt paa den ene Side med grundmurede Huuse, saa og en Gade kaldet store, og en anden kaldet liden Morskoi, begge af Grund-Muur. Endelig findes ogsaa adskillige grundmurede Huuse i Perspectivet, som gaaer fra Amiralitetet ud til Styk-Gaarden, og som har to store Ære-Porte, it. i de Gader som hörer til Styk-Gaarden, saa og omkring ved Fontanka-Floden og paa andre Stæder.

Foruden de her anförte Bygninger finder jeg endnu værd at bemerke: först Kirkerne i Petersborg, saasom paa den Petersborgiske Insel i Fæstningen Dom-Kirken, Petri og Pauli-Kirke, den hellige Treenigshed Kirke, Mariæ Himmelfarts-Kirke, Mathei-Kirke, Kirken til vor Frues Indförelse i Helligdommen, Christi Forklarelses-Kirke: paa Amiralitets-Siden, St. Isaaks Kirke, vor Frue-Kirke, Himmelfarts-Kirke, den Evangeliske Tydske Kirke St. Petri, den Evangeliske Tyd-

ſke Kirke ved Styk-Gaarden, den Evangeliſke Svenſke og Finniſke Kirke, den Rommerſk-Katolſke-Kirke; paa Vaſilien Oſtrov Andreæ-Kirke, en Evangeliſk Tydſk-Kirke, en Evangeliſke Tydſk Kirke ved Kadetternes-Academie: paa den Moſkovſke Side Pantalei, Simeonis og St. Annæ Kirker; paa den Viborgſke Side, den Hellig Treenigheds-Kirke, ſaa og Alexander Nevſky Kloſter og Kirke, tilſammen 22 Kirker. Af dette ſtore Antal kand ey dömmes om Byens Störelſe; thi der gaaer fuldkommen ſyv Ruſſiſke Menigheder paa een Evangeliſk, ſaaledes ſom de findes her i Kiöbenhavn og andre ſaadanne ſtore Stæder.

Dernæſt bör at merkes Broen, ſom gaaer over om Sommeren fra Amiralitets-Siden til Vaſilien-Oſtrov, og er bygt paa Skibe, men ſkilles ad og legges hen ved Bredden af Floden, ſaalænge Vinteren varer; fremdeles Hof-Stalden, Reb-Slager-Banen, Galey-Verften, Proviants-Magazinen for Amiralitets-Betienterne, Dyre-Gaarden og Jagt-Pladſen, Elephant-Gaarden,

den, hvor der sees adskillige smaa og store levende Elephanter, og Fasanen-Gaarden: Item Bodene, som er bygte i en Firkant, med hosföyede Torve, hvor alt, hvad behöves, er til Kiöbs, og ey i Kiöbmændenes Huuse som paa andre Stæder: og endelig Barakerne for alle sig der befindende Regimenter, hvilke smaa Træ-Huuse udgiör Forstæderne for Petersborg, altsammen paa Amiralitets Siden.

Efter mit Overslag er der udi hele Petersborg imellem fem og sex hundrede grundmurede Bygninger, og imellem to og tre tusende Træ-Huuse. Men nu bygges stærkt af Grund-Muur, saa at de förstes Tal i en kort Tiid merkelig skal formeres. De grundmurede Huuse er meest to og tre Loft höye: dog finder man dem ogsaa af een Etase paa nogle Stæder. Træ-Huusene er smaa, eet Loft höye, af tre til fire Stuer, bygte af Fyr-Bielker, som er lagte oven paa hverandre. Som nu den hele Bye er meget vitlöftig, og de grundmurede Huuse ved store Pladse og Bredden af Floden vel anbragte, saa har Petersborg

en ſmuk Anſeelſe. Og ſkiönt den er ey endnu een af de ſtörſte Byer i Europa; ſaa kand man dog være forſikret, at den i Henſeende til dens Væxt i en ſaa kort Tiid, i Henſeende til dens nedrige og moraſtige men med ſtor Möye opfyldte Egn, i Henſeende til dens Kanal og andet ſaadant mere er et Meſter-Stykke af vore Tider.

Dens Indbyggere,

Indbyggerne, ſom har bygt og nu beboer denne Bye, er komne derhen paa denne efterfölgende Maade. Da Keyſer PETER den Förſte bemegtigde ſig Aar 1703 udi Krigen med Sverrig de Pladſe, hvor Petersborg nu ſtaaer; ſaa sloog han ſtrax ſamme Steds ſin Leyer op ſaaledes, at Kavalleriet kom til at ſtaae paa den Kareliſke, men Infanteriet paa den Ingermanlandſke Side af Neva-Floden. Derpaa indtoog han den Kronſtadſke-Inſel, hvilken han ſiden forſvarede ſtedſe imod Svenſken, ſkiönt de giorde derpaa eet og andet Anfald: og begyndte at bygge paa den og den Petersborgiſke Inſel begge de Feſtninger og Byer, ſom jeg hidindtil har beſkreven.

Paa

Paa det at nu Staden Petersborg maatte tiltage i Huuse og Indvaanere, saa lood han mange Kiöbmænd fra Moscov, Arkangel og andre Russiske Stæder komme didhen, og forflyttede saaledes til Petersborg den fornemmeste Russiske Handel med Europa. Adskillige Liflandske og Finniske Kiöbmænd, som formedelst Krigen bleve ruinerede, droge derhen frivillig. Og der har siden den Tiid aarlig et merkeligt Antal af fremmede Kiöbmænd, Handverks-Mænd og Folk af ald anden Slags Handtering, begivet sig derhen og fundet deres Regning ved at beholde der deres Boe-Pæl.

Der blev desuden udstædt Befalning, at enhver Russisk-Adelig Familie af en vis Rigdom, skulde bygge et Huus paa Amiralitets-Siden og Vasilien-Ostrov. Keyseren selv forsynede Staden med Privilegier, udvaldte den til sin Residence, og giorde den strax anseelig ved sin Hof-Stat, ved Hof-Regieringen, ved Guardens og andre Regimenters Indqvartering, og ved at opföre Kirker, Magaziner, Hospitaler og andre publike Bygninger. De

efter

efter ham fölgende Regierende Personer har ogsaa intet sparet for at naae hans öye-Meed med denne Bye, som vel fortienner det formedelst dens Situation og formedelst den Kommunikation, hvilken den forskaffer Rusland med andre Europæiske Riger. Herudover har den saa sterk tiltaget, at dens Indbygger belöber sig nu omstunder til over fyrretive tusende Siæle foruden Hoffet, Guarden, Artillerie-Folket, og de andre Guarnisons og Feld-Regimenter, som enten ey altiid er der eller ikkun boer i For-Stæderne.

Af disse 40000 Siæle i Petersborg er de fleste uden ald Imodsigelse indfödte Russer, Kiöbmænd, Handverks-Mænd, Vogn-Mænd, Betientere og Arbeidere. Nest den Russiske holder jeg den Tydske Nation for at være i Tallet den sterkeste. Den bestaaer saavel af dem, som er födte der i Landet og Rigets Undersaatter fra Lifland, som ogsaa af andre Fremmede, der for at söge deres Bröd er did henkomne. Nest den Tydske Nation et det Finniske Folk det talrigske, bestaaende meest af Tienneste-Karle og Tien-

Tienneste-Piger. Efter det Finniske Folk holder jeg det Svenske for at være i Antallet sterkest, og regner iblant dem de faa Danske, som opholder sig der i Byen. Efter de Svenske fölger Engellænderne og Hollænderne: og efter Hollænderne og Engellænderne Polakerne, Fransoserne og Italiænerne; saa at man finder der fast alle Slags Europæiske Nationer og Religioner undtagen Jöder og Jesuiter, som ey har nogen Tilladelse at opholde sig der i Landet. Vel var der en Jöde ved Keyserinde Annæ Hof, men han har ved denne Keyserindes Ankomst til Regieringen maat forlade Riget.

Foruden Europæerne finder man ogsaa i Petersborg nogle faa Asianer, saasom Grusiner eller Georgianer, Armenier, Persianer, Tatare, Kalmuker og undertiden endnu andre. Og der var derforuden, da jeg förste Gang opholdt mig i Petersborg, et Persisk Gesandskab, bestaaende af nogle hundrede Personer, som distingverede sig ved deres Skiæg og Jödiske Physiognomie, ved deres ufor-

forſtaaelige Sprog og ubekiendte Sæder. Ligeſom der nu findes i Petersborg en Beblandelſe af alle Slags Nationer; ſaa findes der og i denne Bye Beblandelſe af Leve-Maade, Sprog, og Religion. Og de, der enten ey finder Smag heri, eller frygter under et ſterkt Partie for Lykkens Ubeſtandighed, og under et ſvagt Partie for Skiæbnens Haardhed, de retirerer ſig gemeenlig der fra, ſaaſnart det kommer i deres Evne.

Lyſt-Gaarde imellem Kronſtad og Petersborg.

Paa den Sydlige eller Ingermanlandſke Side imellem Kronſtad og Petersborg er henbygte henved 70 Lyſt-Gaarde med derved anlagde Haver, rundt om ved Vandet. De fleſte af diſſe Gaarde og Haver tilhörer adſkillige fornemme Folk i Petersborg, ſom reyſer ud at divertere ſig der om Sommeren. Den ſmukkeſte iblant dem er den Engelſke Kiöbmand Wolfs Lyſt-Gaard og Have, men kommer dog ey imod de Keyſerlige Lyſt-Gaarde, ſom uden Tvivl bærer Priſen for de andre.

Oranien-baum.

Iblant diſſe er Oranien-Baum den förſte, hvilken ligger paa et Bierg lige over for Kronſtad juſt ſyv Verſte

eller en Dansk Miil fra Festningen. Den er bygt af Grund-Muur i en Rundel, har en skikkelig Have ud mod Vandet, og en Kanal fra Haven til Vandet, hvilken er af 600 Russiske Favnes-Længde. Da dens Opbyggere og förste Eyer-Mand, Fyrst Mensikof, faldt i Unaade, saa blev den med ald hans övrige Gods confisceret, og er gaaen igiennem flere Hænder, da den nu til sidst er skienket Stor-Fyrsten.

Den anden Keyserlige Lyst-Gaard, ved Navn Peterhof, ligger syv Verste eller en Dansk Miil östlig fra Oranienbaum, og 24 Verste eller halv fierde Danske Miil fra Petersborg, og er opbygt af Keyser PETER den Förste. Paa den Sydlige Side af Bygningen oven paa Bierget er en smuk Have anlagt af Keyserinde Anna med Spring-Vand. Men den rette Have ligger dog paa den Nordlige Side af Bygningen under Bierget imod Vandet, er af en usedvanlig Störelse og bestaaer af mangfoldige lange Perspectiviske Gange, som er udhugne midt igiennem Skoven, og overalt pryde- Peterhof.

de

de Deels med beſynderlig ſtore tykke figureerte og anden Stæds ey læt forekommende Spring-Kilder, Deels med adſkillige Damme, og derved opbygte Lyſt-Huuſe, iblant hvilke det, ſom kaldes Mon Plaiſir, formedelſt rare og mange koſtbare Skilderier er værd at beſees af en Fremmed. Paa denne Lyſt-Gaard opholdt Keyſerinde Anna ſig den heele Sommer med Hoffet.

Tſarſkaia Myſa. Men den nu regierende Keyſerinde reſiderer der gemeenligen om Sommeren ey ſaa længe, og finder mere Fornöyelſe i at divertere ſig paa en Lyſt-Gaard, hvilken har tilhört hende ſom Princeſſe, og kaldes Tſarſkaia Myſa, det er den Tſariſke Lyſt-Gaard, ſom ligger 25 Verſt eller halvfierde Danſke Miil Sydlig fra Petersborg ind i Landet ey langt fra Tſarſkoi Selo, det er den Tſariſke Lands-Bye: hvilken Lyſt-Gaard er lige ſaa ſmuk ſom Peterhof.

Andre Lyſt-Gaarde. Strelna Myſa eller Jagt-Lyſt-Gaarden har jeg ſeet under Veys til Peterhof ey endnu at være ferdig. Og Eliſabeth-Hoff, Annen-Hof og Kata-

rinen-

rinen-Hoff ogsaa alle nær ved Petersborg har syntes mig ey at være saa betydelige som de andre. Der er ogsaa adskillige Dyr, saasom Rind-Dyr og Elends-Dyr at see ved nogle af disse Lyst-Gaarde.

Paa den östlige Side af Petersborg segler man op ad Neva-Floden, som löber i en dyb og bred Ström, og har under Veys to Vand-Fald, 60 Verst eller henved ni Danske Miil, inden man kommer der, hvor denne Flood falder ud af Ladoga-Söen. Just her finder man den Festning, som kaldtes af Svenskerne Nöde-Borg, men efterat den blev indtagen af Russerne, fik det Navn Slyssel-Borg, ligesom man og seer til Kiende-Tegn Jern-Nögler opsadte paa Bastionerne. Denne Festning har sex eller syv Bastioner uden For-Verke, og besættes ikkun med en liden Guarnison, men har været vanskelig at indtage formedelst dens Situation midt ude i Vandet, da den ligger sex til syv hundrede Faune fra begge Siderne af Landet. Den bruges nu omstunder til at forvare Fanger, da dens egentlige

Den Ladogaiske Kanal fra Slyssel-borg til Ladoga.

Nytte har været fordum at bevare baade Ladoga-Sően og Neva-Floden for alle Fiendlige Transporter.

Omkring Slyſſelborg ligger undertiden adſkillige temmelig ſtore Fartőyer, meeſt Gallioter, ſom deels ſegler i Ladoga-Sően, ſaaſom til de Oloneſiſke Jern-Verke paa den Nordlige Side af Sően, Deels bygges ey langt derfra for Rusſiſke Kiőb-Mænds Regning, og főres ned til Petersborg at ſælges. Keyſer PETER den Főrſte har derfor ey været tvungen til at lade en Kanal grave fra Volkov-Floden til Neva-Floden, fordi den uroelige Ladaga-Sőe ey kand beſegles, ſom det gemeenligen men falſkeligen berettes. Men han har ladet denne Kanal grave for at konſervere de Rusſiſke Barker, ſom om Sommeren paa Floderne főrer alle Slags Proviant og Varer fra de Sydlige og őſtlige Provincer i Rusland til Petersborg, og ſom er uden ald Kunſt bygte. De er brede og flade, ligeſaa brede neden ſom oven i Figur af en breed og lav Evert, gaaer ikkun 3 eller 4 Fod dybt, ſkiőnt de főrer 10 til 12000 Pud, det er 10 til 1200

Danſke

Danske Skippund i Vægten. De har en Stang med en Matte i Stæden for Mast og Segl, og en Bielke med en indnaglet breed Fiel i Stæden for Roer, kand derfor ikke gaae i Söen, men trekkes af Bönder-Folk med et Reeb omkring ved Bredden af Floderne.

Paa det at nu disse Barker, som bruges overalt paa Floderne i Rusland, ogsaa i Pohlen og andre Riger, saa at man undertiden faaer dem at see i Danzig, paa det at de kunde uden Fare tilföre Petersborg alle Slags Proviant og Varer; saa besluttede Keyser PETER den Förste at lade grave en Kanal fra Volkov-Floden til Neva-Floden omkring Bredden af Ladoga-Söen. Kanalen blev og fuldkommen ferdig i Begyndelsen af Keyserinde Annas Regiering under Græv Münniks Direction, som ved dette Arbeyde lagte Grundvolden til sin Lykke, i det Keyserinden ikke alleeneste efter den Tiid ved alle Leyligheder forfremmede og belönnede ham, men ogsaa til Beviis paa hendes Naade skienkede ham strax det overblevne af den Summe, hvilken

Keyſer PETER den Förſte havde deſtineret til at fuldföre dette Arbeyde.

Den gaaer fra Volkov-Floden ved den Bye kaldet Ladoga der hvor denne Flood, ſom kommer ud af Rusland, falder ud i Ladoga-Söen, omkring ved Bredden af bemeldte Söe 104 Verſt eller 17 Danſke Miil, ind i Neva-Floden der, hvor den ved Slysſelborg falder ud af Ladoga-Söen. Den har under Veys 25 Par Sluſer, ved hvilke Vandet kand lades ud af og ind i den, ligeſom det giöres nödigt, er foeret paa Siderne nu med Stene, nu med Muur-Verk og nu paa andre Stæder med Biælker og Pæle, er i dens Profil 56 Danſke Food breed og 12 Food dyb, har 7 Food Vand, og desuden en liden Grav midt i, ſom er 3 Food dyb og 6 Food breed. Saa er den ogſaa indsluttet med Volde af den opkaſtede Jord paa begge Sider, og holdes ſtedſe ved lige af en Batallion Soldatere, kaldet den Ladogaiſke, og kommanderet af en Oberſte-Lieutenant. Der findes ogſaa ved Batallionen en Hollandſk Sluſe-Meſtere, Opſyns-Mænd, Kontoir-Betientere og

ſaadanne flere. Omkoſtningerne derved gotgiöres af den Summe, ſom de der igiennem gaaende Barker i Proportion af deres Laſt maae betale. De betaler nemlig for hver Favn Varer 50 Kopek og mere, ligeſom Varerne er, ſaa at en *Bark* giver undertiden imellem 10 til 20 Rubler, og at det paa denne Maade indkomne belöber ſig aarlig til *hen imod 30 tuſende* Rubler.

Foruden denne ſtore Kanal er endnu tre ſmaa Kanaler, alle tre omtrent af en Snees Verſt eller tre Danſke Miil, ved den Lands-Bye Visne Voloſcok, 300 Verſte fra Petersborg paa Veyen til Moſcov. Ved hvilke Kanaler den Flood Volcov formedelſt de ſmaa Floder Mſta og Tverza forenes med den ſtore Flood Volga: ſaa at man ey allene kand ſende Barker fra Petersborg til Aſtrakan og fra den Kaſpiſke Söe til Öſt-Söen, men har ogſaa Kommunikation til Vands med Siberien og næſten med alle Provincier i Riget. Det er ellers ved diſſe tre Kanaler at merke, at ſaaſom de ligger höyt, ſaa er de at anſee ſom Dogger af det

Slags, hvorom i Anledning af Doggerne i Kronſtad tilſidſt blev meldet.

Ved begge Enderne af den Ladogaiſke Kanal er over Sluſerne opbygte to Stytter eller Monumenter den Rusſiſke Regiering til Ære. Og underveys finder man 4 Stationer for Hoffet iligemaade 15 Poſteringer, hver med 4 Mænd, ſom bærer daglig Brevene imellem Slysſelborg og Byen Ladoga, item nogle Lands-Byer ſaa og et lidet Huus, hvori en Baad er ſadt ind, paa hvilken Keyſer PETER I 1722 er ſeglet ſelv op ad Kanalen, ſaavidt ſom den var den Tiid færdig. Jeg har beſeet Kanalen om Sommeren Aar 1745 og optegnet den Latinſke Overſkrift paa Monumenterne, főrſt over Sluſerne der, hvor Kanalen forener ſig med Neva-Floden. Det er denne:

Heroidi omni ævo mirandæ Joannidi magnanimæ Matri Patriæ Opt. qvæ ex flagranti in Populi ſui Felicitatem Amore, per Colles invios, immane Sabuletum & ſteriles Paludes liberali Impenſa Foſſam hanc, dum perficiendam curat, ipſa ejus CIV. Milliarium Ruthenicorum Spatium pernavigans

vigans Operis Finem Fructumqve vidit CIↃ.IↃ.CC.XXXII.

Den anden Overskrift paa Monumentet over Sluserne der, hvor Kanalen er begyndt at graves ud af Volkov-Floden, er paa Latin saaledes:

Viro immortali, Petro magno, Patri Patriæ, qvi cum inter Arma victricia Populorum suorum Salutem Labore & Successu stupendo curaret, propter Lacus adjacentis in Naves & Commercia Iniqvitatem, Fossam hanc, Opus augustum, Gestis suis immensis non impar, meditatus incoavit A. S. CIↃ.IↃ.CCXVIII.

Den Systerbekiske Fabrique.

Paa den Nordlige eller Kareliske Side imellem Kronstad og Petersborg er foruden de Finniske Lands-Byer og nogle Gaarde ved Ege-Plantaserne, kaldede Dubki, en Gevær-Fabrique med Navn Systerbek, som fortiener at bemerkes. Den ligger 15 Verst fra Kronstad og 25 Verst fra Petersborg ved et höyt Bierg, hvor den er anlagt af Keyser PETER I ved Hielp af adskillige Engelske, Hollandske og andre Mestere. Foruden Fabriquen selv findes ikkun nogle faa og smaa Træ-

Huuse for Betienterne og Mesterne, saa vidt jeg kunde tælle, da jeg var der, en Snees eller halvanden.

Fabriquen er vitlöftig bygget i en Firkant med 52 store Hiul rundt omkring, eet lavere end det andet, som alle baade Vinter og Sommer drives i tre smaa Kanaler af et höyt faldende Vand, og igien driver alle Hamrene, Boere- og Slive-Maskinerne, Staal-Traa-Trækker-Værkene og alt andet tungt Arbejde inde i Fabriquen. Her forarbeydes en stor Deel af Geværet for den Russiske Krigs-Magt, i sær for Floden og Guarden. En Flint koster Keyserinden 250 Kopek, naar den er gandske færdig med Bajonetten, og saa efter Proportion Side-Geværet med andet mere. Man finder i Fabriquen adskillige Afdeelninger, een, hvor der smedes, een, hvor der boeres, een, hvor der slives, een, hvor der stöbes, een, hvor Staal-Traaden trækkes, og saadanne flere, af hvilke jeg erindrer mig en lang Sal, hvor henved hundrede Personer paa begge Siderne stood og giorde Laase og andet smaat Arbejde. Mesterne

som

som nu er derved, er Russer, Engellænder og Tydskere.

J Tula, en Bye nogle og tyve Danske Miile paa hin Side af Moscov, forfærdiges alt det övrige Gevær for den Russiske Armee, og det ikke i een samlet Fabrique men af en hver Mester for sig i hans Huus. Geværet er sammesteds endnu lettere Kiöb end i Systerbek, saasom der er lettere at leve.

Foruden disse Fabriquer har jeg og beseet tæt ved Petersborg en Glas-Hytte: og saadanne findes der nogle og tyve nedre i Landet. Der er og omkring Petersborg og Moscov Tegel-Brennerier og Hollandsk Porcellain Fabriker, hvor Kakel-Stene forfærdiges.

Det fierde Stykke. om Land-Væsenet i Rusland.

Den store Deel af vores Jordkreeds, som henhörer til det Russiske Rige, befatter ey noget Hav i dens Grændser, hvilket kunde forfremme Om Floderne og Fiskeue i Rusland og Fiskeriet.

Kommunicationen imellem dets Indbyggere, og ved dets Dunſte vaadgiöre den törre Luſt, at den igien med overflödig Regn kunde frugtbar-giöre Jorden og forſkaffe Folket overalt Brönde-Vand nok at drikke. Men uagtet dette findes dog der i Landet utallige Kilder, af hvilke udrinder mange ſtore og ſmaa Söer og Floder, og ſom formodentlig ved underjordiſke Aarer fra Havet opqvelder, ligeſom Blodet omdrives i et Menniſkes Legeme. Dog derfor nægtes ikke, at jo Regnen kand maaſkee give nogle Kilder deres Oprindelſe ſaa og formere Vandet i dem alle.

Denne Tanke om Kildernes Oprindelſe ved underjordiſke Gange af Havet er ey tagen af de Gamles Mening, ſom holdt for at Vandet omdreves ved en underjordiſk Ild, men grunder ſig paa Experimenter, hvilke en lærd Mand fra Aar 1730 til 1744, da jeg ſidſt talte med ham, har giort og forelæſt mig udi Moſcov. Han blev nemlig ved den liden Regn, ſom han befandt der nogle Aar efter hverandre, bevæget til at tvivle om de Experimen-

rimenter havde ogſaa alle Stæder deres Rigtighed, paa hvilke den nye Mening om Kildernes Oprindelſe af Regnen allene er grundet. Derpaa giorde han Experimenterne efter ligeſom ſædvanligt med et temmelig ſtort Kar, hvilket han ſadte ud under aaben Himmel, og udmaalede hvert Aar, hvor megen Snee, Regn og Hagl var falden paa ſaa ſtor en Plet, ſom Karret ſkiulede. Siden giorde han hvert Aar, ſaa vidt Lejligheden tillood ham det, ungefær et Overslag over det Vand, ſom flööd ud af de Moſkoviſke Bække og det Vand, ſom var kommet ned af Skyerne i den hele ſtore Egn omkring diſſe Bekke, og befandt det ſidſte i alle de bemeldte 14 Aar ey at have Proportion til det förſte ſom een til Tyve. Heraf har jeg giort den Slutning, at Regnen er ey tilſtrekkelig til at forſkaffe Vand nok i alle de ſtore Floder udi Rusland. Men hvoraf Floderne endog har deres Oprindelſe, ſaa er de dog der i Riget mange og ſtore og af en umiſtelige Nytte, i det de fleſte Byer og Lands-Byer er bygte der ved Bekke, Söer og Floder,

der, paa hvilke de ogſaa kommunicerer med hverandre.

Det er ey her mit Sigte at beſkrive diſſe Vandes Situation: hvilket blev for vitlöftigt, og kand desuden faaes at ſee af de nye over Rusland udkomne Land-Kort og Geographier. Men jeg vil ikkun her melde noget om den Nytte, ſom de viſer i at forſyne det hele Land med Fiſk: da man finder i de Rusſiſke Floder alle de Slags Fiſk, ſom fanges i andre Floder, og der ligeſaa gode ja undertiden bedre end anden Steds. Nogle af dem haver derforuden andre fremmede og ubekiendte Fiſke, iblant hvilke Sterlette, Oſetrine og Beluga er de fornemmeſte.

Srerlette er ikkun en liden Fiſk, ſeer ellers ud ſom en Stær, og ſmager ſom en Aal, men er undertiden ſaa rar, at der betales for een eneſte Ræt af den imellem ti og tyve Rubel. Beluga, det er Hviid-Fiſk, og Oſetrine, det er Stæren, er ſtore Fiſke, nogle Alen lange og efter Proportion tykke, og fanges i de ſtore Floder ſaaſom Don og Volga. Af diſſe ſtore Fiſke udtages Ravnen i Efter-

Aaret,

Aaret, reenſes fra ſin Hinde og Tiavſer ved at ſlaaes igiennem med et ſterkt Træ-Riis, ſaltes derpaa ind, og forſendes meeſt fra Aſtrakan og Tſerkaſkoi i ſmaa og ſtore Tőnder under det Navn Kavear, baade til Aſien og Európa.

Ruſſerne veed vel at betienne ſig af deres Floders Rigdom, ſaa at de ſiges deri at overgaae andre. De fanger om Vinteren de bemeldte ſtore Fiſke, og főrer dem frusne til Petersborg, Moſkov og andre Byer, hvor man ſeer dem opſtavlede paa Fiſk-Torvene i en ſaare ſtor Mængde, ſaa at der udi Rusland ſtikker flere Penge i den indenlandſke Fiſk-Handel end i nogen anden Negoce. Men ſaa mange Fiſke endog der forhandles i Landet; ſaa mangler de dog Hav-Fiſke, i ſær Skiel-Fiſk, Hummer og ȍſters: undtagen hvad ſom kand did henfőres fra andre Stæder. Karper og Karuſſer underholdes i Damme omkring ved Moſkov, hvor de haves ogſaa til Kiȍbs, men er ikkun ſielden at bekomme i Petersborg, og formodentlig ogſaa andre Stæder der i Landet.

Landets Beſkaffenhed og Væxter og Ager-Dyrkning.

Det hele Land er, ſaavidt ſom jeg har reyſt, plat og ievnt uden Klipper og Bierge, og er overalt ſaa frugtbart ſom noget andet Land, der ligger under ſamme Klima. Enhver kand ſelv tænke, at Jorden kand ey ſaavel dyrkes i de Nordlige Provincer ſom i de mere Sydlige. Der imod ſeer man i det Moſkoviſke Guvernement de beſte Egne med ſmaa Höye og Dale og ſmaa Bække, overalt frugtbart Land og mange Lands-Byer. J Ukræne er efter alles eensſtemmende Vidnesbyrd ſaa got Land, ſom kand findes: og det ſamme gielder om det Kaſaniſke, Aſtrakaniſke, og de Sydlige Provincier af Siberien.

Den Nordlige Deel af Rusland lige hen til Moſkov og paa mange Stæder endnu længere imod Syden er allevegne fuld af Fyr- Gran- Birk- og andre ſaadanne Slags Skove. Dog findes ogſaa omkring ved Arkangel et viſt Slags Træ lettere end Ege-Træ, men holdes i det övrige for at have ſamme Egenſkaber. J diſſe vitlöftige Skove ſeer man Lands-Byer nok, i ſær omkring Söerne og Floderne, og det immer

mer flere og flere, jo længere man kommer imod Syden.

Den Sydlige Deel af det Russiske Rige bringer Böge- og Ege-Træ, saasom i det Kasaniske, saa og Fyr-Gran- og Birke- og saadan Slags-Træ, men har adskillig Stæds Mangel paa Skove. Og hvor man i denne Deel af Rusland finder got Vand og Træ, der finder man ogsaa Lands-Byer. J Siberien haves ogsaa Seder-Træer, hvoraf Frugten forsendes til Rusland, og seer ud ligesom Frugten paa Fyr- og Gran-Træer, undtagen at den er större og at Nöderne i den, ungefær er saa store som smaa Kaffe-Bönner, har en Olieagtig Kern, som er god at spise. Der skal ogsaa ingen Forskiel være paa et Gran-Træ og et Seder-Træ, undtagen at det sidste i Störelse og Höyde overgaaer det förste, og voxer ikkun under et varmt Klima, saa at, naar et Seder-Træ fortplantes imod Norden, saa bliver det med Tiden i tredie eller fierde Vext et Gran-Træ, og et Gran-Træ derimod i samme Tilfælde til et Seder-Træ. Hvilket man ogsaa har prövet i Rusland med andre Jordens

Vexter, da Rugen i de meget Sydlige Dele er med Tiden bleven til Hvede, og Hveden i de meget Nordlige til Rug, og saa videre med adskillige andre Jordens Vexter.

Det overgaaer min Kundskab her at meddele en Beretning om alle de Landets-Væxter, som Natur-kyndige og Botanici mener at have fundet i Rusland foruden de sedvanlige og andensteds bekiendte. Dog vil jeg erindre, at den Rhabarbara, som föres ud af Landet, kommer ey fra Rusland men over Siberien fra Tatariet og Kina.

Foruden de frivillige Landets Producter fremkommer der ogsaa Hamp, Hőr, alle Slags Korn, saasom Hvede, Rug, Byg, Erter, Bog-Hvede, Vikker og saa videre: hvilket de kalder altsammen med eet Navn Brőőd. Have-Frugter faaes ey nogensteds der ret gode, undtagen et Slags Æble, som, naar de moednes og meget forvares, kand igiennem sees: hvilken Mangel paa gode Have-Frugter kommer vel en stor Deel af Land-Folkets Efterladenhed i at beflitte sig derpaa

for Alvor. Man ſeer næſten ingen Haver paa Landet: og hvor man og paa hin Side af Moſkov finder een eller anden, ſaa er den dog af ringe Værdie og Nytte. Derimod er alle Slags Jord-Frugter og Röder, iligemaade Nöder og adſkillige Slags Bær af en uſedvanlig Godhed. Reddiker, Peberrood, alle Slags gule, röde og hvide Rödder, Jord-Bær, Tylte-Bær, Blaa-Bær, Hin-Bær, Kaal, Græs-Æble, Meloner, Arbuſer eller Vand-Meloner kand haves til rette Tiid der i Landet. Og desuden findes til Kiöbs i Petersborg og Moſkov alle Slags Sallat, rar Kaal og Have-Urter. Vand-Melonerne kommer fra Tſerkaſkoi og fra Aſtrakan; hvor der ogſaa findes en Viin-Gaard under en Tydſk Vingaards-Mands Opſigt, der ſkikker aarlig Druer derfra til Hoffet, men kand ey af Druerne forfærdige ſaadan en Viin, ſom kand giemmes.

Ager-Dyrkningen, hvorved Bonden udbringer de iblant diſſe ham meeſt nyttige Produkter, beſtaaer deri, at, ſaaſom han har gemeenlig

mere Land end han kand overkomme at dyrke, ikkun dynger Landet lidet, plöyer det derfor ey dybt i ſmaa jevne Agre, og det ikkun med een Heſt for hver Plov, afſkiærer til rette Tiid Gröden med krumme Knive, een Haand-fuld efter den anden, og fører det da Hiem, hvor han ſætter det op bag ſit Huus ligeſom i Höe-Stakke. Hőren og Hampen forarbeydes og hegles i hans Huus, hvor han igien enten forhandler den til Kiöbmanden, eller giőr deraf fint og grovt Lærret, halv tredie Korter breedt, ſom han da enten ſælger eller ſelv bruger. Af Höe- og Hampe-Frően hver for ſig tillaver han Olie, i det han főrſt knuſer den, ſætter den derpaa i ſtore Potter ind i Bager-Ovnen, og udpreſſer derefter Ollien deraf, ſaaſnart den begynder at ſvede. Alle Slags Korn tőrrer og terſker han, og maler deraf alle Slags Mæl og Gryn enten paa en Haand-Mölle i ſit Huus, eller paa ſtore Möller, hvor de findes. Jeg har funden i den Nordlige Deel af Rusland et Slags grőnne Gryn, ſom var malet af umoen og paa Ovnen

nen törret Rug, og ſom holdes for at være ſunde: og i den Sydlige Deel af Landet har jeg ſeet i alle Huuſe et Slags gule Gryn, ſom jeg ey veed at nevne.

Af Grön-Kaalen betienner Bönderne ſig der i Landet meget, da de om Vinteren afplukker, hakker og indſalter den i Tönder: hvilken Kaal er den daglige og fornemmeſte Spiſe i deres Huuſe det hele Aar igiennem. Skovene bruger de til Biælker i deres Bygninger, til Brænde-Hveed, og til at före til Kiöb-Stæden at ſælge. Höe giver de Qvæget fuldt op, ſælger, hvad de deraf kand före til Byen, og gaaer ey ſparſom om med Foeringen.

Enhver kand af alt dette læt ſee, at Jorden kunde bedre nyttes og Agerdyrkningen fordeelagtigere indrettes. Men Aarſagen, hvorfor det ikke ſkeer, er ey Mangel paa Kundſkab eller Lyſt, men alleneſte den ſtore Overflödighed af Jord, ſom findes ved alle Lands-Byer. Og Aarſagen, hvorfor der er ſaa ſtor Overflödighed paa Jord, er ey ſaa meget Mangel paa Menniſker, der kunde beboe og dyr-

ke den, ſom meget mere Mangel paa Penge til dermed at ſætte flere Familier i Stand at dyrke Jorden. Denne Fattigdom kand ey læt ophæves, thi den har ſin Oprindelſe af Mangel paa Kiőbſtæder, hvor Bonden kunde i Nærværelſen ſælge ſine Varer. Paa de fleſte Stæder i Rusland, i ſær i det frugtbare Ukræne, maae Kornet főres ſaa langt, inden der finder ſig nogen der kand betale det, at, i hvor læt endog Fragten er, ſaa overgaaer den dog Priſen af Varerne der, hvor de produſeres.

Tamme og vilde Dyyr og deres Brug.

De tamme Dyyr i Rusland, ſaaſom Heſte, Horn-Qvæg og ſmaa Qvæg, ſaa og alle Slags tamme Fugle, er der lige ſaadanne og i ligeſaamange Slags ſom anden Steds. Og man har desuden Rin-Dyyr iblant Lapperne og Kameler iblant Kalmukkerne. Heſtene og Horn-Qvæget er af en god Natur, men falder ſmæere end hos os. Og, hvis fremmede Heſte og Kőer did henfőres, ſaa vanslægter de i andet eller tredie Afkom. Faar ſeer der ud ligeſom anden Steds, undtagen at de Kalmukkiſke har lange tykke

ke Haler, ſom slæber efter dem paa Jorden. Hundene er alle, undtagen de, ſom Udenlands fra er indbragte, af det almindelige Mellem-Slags, og bruges paa nogle Stæder i Siberien til Forſpan i Mangel af Heſte.

Alle Slags Inſekter, Orme, Utöy, Fugle, vilde Dyyr findes paa de fleſte Stæder i Rusland, ſaaſom meget af Naturens Gaver der ey bruges, og derfor vilde giöre Luften ureen og giftig, hvis det ey fortæredes af disſe Dyyr, ſom igien ödelegger ſig ſelv indbyrdes. Vel föder det egentlige Rusland, ſaa vidt mig er bekiendt, ingen vilde Dyyr, uden de ſom ogſaa forekommer i de fleſte andre Lande. Men Siberien har derimod ſaameget deſto ſtörre Overflödighed af deslige Dyyr, hvoriblant henhörer alle Slags Rotter, Hermeliner, Zobler, Graa-Verk eller Egener, ſortebrune Ræve og ſaadanne flere, hvilke ey ſkydes men fanges og slaaes af Bönderne. Diſſe ſælger Pels-Verket til Kiöb-Mændene, der förer det meſte ind i Aſien, og det övrige op i Rusland, hvor det bruges meget, og

derfor betales dyyrt, ſaa at de udenlandſke Kiöbmænd finder liden eller ingen Fordeel ved at ſende det ud i Europa. Bönderne ſlaaer Harerne og i Ukræne ogſaa det ſtore Vildt, iligemaade Rep-Höns, Ager-Höns, Haſel-Höns, Ur-Höns, vilde Ender og Giæs, og forförer dem til Kiöbs til Byerne, helſt Moſkov og Petersborg.

De tamme Dyyr foerer Ruſſerne vel got, men oppaſſer dem ſaa ilde, at, naar fremmede Heſte eller andre ſaadanne Dyyr kommer i deres Hænder, ſaa forderves de gemeenligen haſtig. Hvor ſtor Nytte Bönderne der tager af deres Heſte, slutter enhver ſelv, ſom eftertænker, hvor mange og ſtore Fragter maae i dette Land ſkee om Vinteren med Slæde-Bane, da de fleſte Varer föres fra Land-Godſene til Moſkov og Petersborg. Af Köerne kunde de betienne ſig mere end det ſkeer; thi der giöres ingen Oſt i det hele Land, ſkiönt Melken er ſærdeles good. Og Smöret kiernes ey der, men tilberedes ved at ſætte Flöden ind i Bager-Ovnen, da

det ſiden ſammenſmeltes og reenſes, ſaa at det er vel brugeligt i Mad og dröyt i en Huusholdning, men ſmager i det övrige meer fettet end det burde. Faarene giör Rusland en merkelig Gavn, i det ald det gemene Folk af begge Kiön i det hele Land gaaer meer end det halve Aar ſtedſe fra Morgen til Aften Söndag og Sögen-Dag i Faare-Pelſe, hvilke desuden tienner dem i Stæden for Senge-Klæder om Natten. Bonden har endelig ogſaa en merkelig Nytte af de tamme og vilde Bier, ſom giver ham Honning ſelv at bruge og Vox at ſælge til Petersborg, hvor det föres ud af Landet.

Russiſke Land-Godſes Afmaaling, Forvaltning og Indtægter.

Læſeren vil uden Tvivl forlange her et Exempel til Forklaring over det uforſtaaelige og mangelhafte i denne Beſkrivelſe over den Rusſiſke Land-Huus-Holdning. Jeg vil derfor meddele ham en Regning over Indkomſterne og Udgifterne ved et Land-Gods, ſom ligger i Ukræne og tilhörer Keyſerinden. Men förend jeg kand anföre Regningen; ſaa maae jeg förſt give et Begreb om Land-Godſernes almindelige Taxering.

I Lifland og Findland beregnes alle Land-Gods efter Haker, hvoraf en hver gielder ungefær 1000 Rubel og indbringer aarlig 100 Rubel Rente. Ved en Hake forstaaer man et Stykke Land, som beboes af saamange Bönder, at de kand og maae sende daglig otte föere Karle paa Hov-Arbeyde til Herre-Gaarden. Da nu Land Godserne der, skiönt de har deres afmaalede Grænser, strekker sig videre end de dyrkes: og det derudover kand skee at en Land-Mand indtager aarlig mere Land, og setter flere Bönder-Familier i Stand paa Godset; saa voxer saadant et Land-Gods undertiden ved een eller flere Haker aarlig.

Næsten samme Beskaffenhed har det med Land Godsene i Rusland, hvor deres Værdie beregnes efter Mands-Personernes, fra Börn indtil ældgamle Mænd, eller, som det der kaldes, efter Siælenes Mængde. Som for Exempel et Gods af 1000 Siæle er et Gods, hvorpaa befinder sig efter den sidste Revision eller Hoved-Skat-Skrivning 1000 Mands-Siæle. Hvoraf enhver Siæl indbringer Huus-Bonden

aarlig

aarlig imellem een og 2 Rubel, ligesom Landet er got, og dets Producter kand nær ved affettes.

Verdien af Godsene beregnes efter Renten og Renten regnes imellem 10 og 12 pro Centum. Det skeer derfor med de Russiske Land-Gods ligesom med de Liflandske og Findlandske, at, skiönt de har deres afmaalede Grænser, saa kand de dog aarlig forverres eller forbedres ligesom der befinder sig mange Mands-Siæle paa dem, og ligesom de derfor mere eller mindre dyrkes, saa og at de fleste Gods kand idelig tiltage, eftersom derpaa indtages og dyrkes mere Land i dets vidt udstrakte Grændser.

Foruden denne Beregning efter Siælenes Mængde, er de Russiske Land-Gods ogsaa afmaalede paa nogle Stæder i Reschtniker og paa andre Stæder i Desetin Land. Enhver Desetin Land er 80 Russiske Faune, det er ungefær 93 Danske Faune, lang og 40 Russiske Faune breed, hver Favn beregnet til tre Arschin eller Russiske Alen. Fem og tre ottende Deel Desetin, eller hvilket gielder ligemeget, fire

Reſchtniker giőr en Osminik. Fire og tyve Osminiker giőr en Viete. Og elleve Vieter giőr een Sooke.

Et Exempel af det Land-Gods-Kattun.

Det Ukræniſke Domænen-Gods, kaldet Kattun, hvorover jeg her vil anföre Regningen for Aar 1741, haude efter den ſidſte Reviſion af Aar 1737, 6006 Mands-Siæle og af begge Kiön fra 10 til 80 Aar 13171 Siæle, hvoraf 7840 Siæle blev ſkrevne an for at lade, male aarlig for enhver 1½ Schetvert, det er Ruſſiſk Tönde Korn tilſammen 13260 Tönder paa Möllerne. Efter Overmaalningen, ſom ſkede Aar 1738 og 1739, beſtood det Katuneſke Land-Gods af 13699 Deſetin Land: hvilket var fordeelt iblant Bönderne paa fölgende Maade, ſaaſom

Huſe- og Haue Pladſe	357½ Deſetin
Græs-Land	141½
Enge	759¾
I alle tre Markene	12440¼
Giör	13699 Deſetin

De Katunſke Marke beſtaaer af 750 Deſetin Land, i enhver Mark 250, ſaa og 248 Deſetin Höe-Bund, kalden den Koſkiriſke, foruden de Deſetin, hvor Sive-Græſſet voxer, hvilket bruges til Ströelſe.

Dette Gods har efter den gamle Indeelning indbragt aarlig i beſtandige Revenyer 6484 Rubel 87½ Kopek, og i ubeſtandige

dige 467 Rubel 62½ Kopek, tilsammen 7952 Rubel 50 Kopek. Men Aar 1736 kom ikkun ind af det bestandige 6484 Rubel 87½ Kopek, og de ubestandige 402 Rubel 88½ Kopek tilsammen 6887 Rubel 76 Kopek.

Efter den nye Indretning ved den afdöde Geheime-Raad v. Viereck har Godsets Indkomster forbedret sig saaledes, at Aar 1738, 1739, 1740, og 1741, indtil den 12 Januarii er i Over-Hof-Kanceliet derfra indleveret 17456 Rubel 97 Kopek, og at Indkomsterne for Aar 1741 belööb sig til 11771 Rubel 58 Kopek og saaledes 4883 Rubel 82 Kopek mere end Aar 1736.

Indkomsterne og Udgifterne for bemeldte Aar 1741 var disse efterfölgende.

I. Indtægt.

I. den Bestandige

1	Podusna Uklad, det er Siæle-Penge eller Höved - Styyr til Kronen for 6006 Siæle, a 70 Kopek	4204 R. 20 Kop.
2	Hoved - Styyr for Præste- og Pupille-Siæle .	265 R. 30 Kop.

3. Be-

3 Betales Domæne-Rente af 792 Osminik	2554 R. 20 Kop.
4 Af 5 Möller indkommer aarlig	513 R. 77 Kop.
5 Skov-Penge til 40 Kop. for en Osminik, 792 Osminik	316 R. 80 Kop.
6 Bad-Stube-Penge a 10 Kopek for en Osminik	79 R. 20 Kop.
7 For Enge, bestaaende af 41½ Desetin, hver Desetin til 1 Rubel, betales Rente	41 R. 50 Kop.
8 Grund-Penge for Smeder, Bage-Boder o. s. v. til 50 Kop. for enhver	13 R. 55 Kop.
9 For 20 Desetin af Prelug, det er Krat-Skov	12 R. - -
10 De 7 Pupiller, som opholder sig i Pakrin, betaler aarlig for deres Frihed	14 R. - -
Og de Pupiller, som boer i Moscov, betaler aarlig	78 Rubel -

Hvor-

Hvorved er at merke, at man paa Landet aflader Bönder-Karlene til Kiöb-Stæden med Pas og Frihed der at sætte sig ned, at handle og vandle, men derimod at betale for dem og for deres Drenge-Börn, og deres Börn af Mand-Kiön aarlig 2 eller 3 Rubel ligesom de bliver enige, og accorderer i deres Pas at komme tilbage, naar Herren forlanger det, eller at blive boende i Staden imod den accordeerte Summes aarlige Betalning. Af saadant Folk bestaaer Tieneste-Folket i Byen, *Haandverks Folket*, næsten alle Russiske Kiöbmænd undtagen nogle faa Familier, som enten har faaet fuldkommen Frihed af Regieringen, eller er for længesiden gangne over fra den Jödiske og andre Religioner til den Russiske for at drive Kiöbmandskab og saaledes har fra Begyndelsen af deres Frihed. Der er derfor egentlig ingen Mellem-Stand i Rusland, men det Russiske Borger-Folk er, kaldes og ansees af de Adelige som deres Bönder, der aarlig giver dem Afgift og maa adlyde dem som deres Herrer

II. Den ubestandige Indtægt.

1	66 Sketvert og 2 Sketverik Hvede a 1 Rubel, giör	66 R. 25 Kop.
2	1969 Sketvert Rug, a 50 Kop.	984 R. 50 Kop.

3	632 Sketvert Byg a 40 Kop.	252 R. 80 Kop.
4	1754 Sketvert Haure a 40 Kop.	701 R. 60 Kop.
5	832 Sketvert Blænde-Korn a 30 Kop.	249 R. 60 Kop.
6	47480 Pud-Höe a 2 Kop.	949 R. 60 Kop.
7	Höe, Hamp og Uld	58 R. 45 Kep.
8	Soldte Heste og Qvæg og Fæe	56 R. 31 Kop.
9	Indkommen for Smör og Melk	169 R. 15 Kop.
10	Pass for Haand-Verks-Folk a 40 Kop.	34 R. 80 Kop.
11	Fremmede Maale-Gæste og Have-Penge	102 R. - -
12	For soldt Træ og *Straf*-Penge for staalet Træ	52 R. - -

Hvorved er at merke, at Taxten paa det soldte Træ er saaledes:

1	100 Stykker Fyr, 4 Faune langt, 6 til 7 Verskiok tykt, koster	5 Rubel
2	100 Styk dito a 3 Faune langt, og 5 til 6 Verschiok tykt, gielder	3 Rubel
3	100 Styk Tanne-Træ a 4 Faune langt 5 til 6 Verschiok tykt	3 Rubel

4 100

4	100 Styk dito a 3 Faune langt og 5 til 6 Verſchiok tyk	2 R. 50 Kop.
5	Fyr og Granne-Træ a 2 Faune langt, gielder Stykket	1 Kop.
6	Eſpe, Ellen, Birk og andet ſaadant Træ har ingen ſadt Taxt men betales etter Gotbefinde. Straf-Penge for ſtaalet Træ til *Bygning* er dobbelt ſaameget ſom Taxten: men Tyveriet af ſlet Træ ſtraffes paa Legemet.	
7	Rettens Sporteler, Fiſkeriet og MarderFangſten er ey beregnet dette Aar til Penge.	

Den beſtandige Indtægt belöber ſig derfor til	8092 R. 52 Kop.
Den ubeſtandige	3679 R. 6 Kop.
Summe	11771 R. 58 Kop.

Udgifterne er derimod

1	Siæle-Pengene eller Hoved-Styren udleveres til Kronen	4469 R. 50 Kop.
2	Betienternes Gage ved det Kattunſke Gods	210 Rubel - -
3	Den fierde Deel heraf til Guvernements-Canceliet.	56 Rubel - -

Og

Og derforuden Aar 1741 giort Reparation paa de fem Möller for	129 R. 22 Kop.
Summa	4858 R. 72 Kop.

Hvilken Udgift, naar den afdroges fra Indtægten, efterlood ſig 6912 Rubel 86 Kop. ſom er Revenuen af Kattun for Aar 1741: hvilken Revenye dog overgaaer den af 1736 med 4883 Rubel. Hvoraf ſees, hvor lidet Land-Godſene i Rusland indbringer i Proportion efter deres Störelſe.

Ved aflagt Regning 1742 d. 1. Jan. befandt ſig ved Godſet.

1 i Rekryte Kaſſen	1109 Rubel	97 Kop.
2 i Godſets Kaſſa d. 29 Martii 1742	336 Rubel	- -
3 Hvede d. 29 Martii 1742	53 Sketvert	4 Sketv.
4 Rug	3310 Schet.	7 Svk.
5 Haure,	1850 St.	3 Svk.
6 Bog-Hvede	74 St.	2 Svk.
7 Hampe-Sæd	10 St.	7 Svk.
8 Höe-Sæd	10 St.	7 Svk.
9 Malt	18 St.	2 Svk.
10 Mæl	2 St.	- -
11 Stöv-Mæl	4 St.	5 Svk.
12 Gamle og unge Hingſter, Vallaker, Hopper og Föl tilſammen	103 Stykker	

13 Mel.

13	Malke-Köer	91
14	Kalve, gamle og unge	42
15	Oxer og Tyre	45
16	Faar	307
17	Sviin	5

Da det hele Kattunske Land-Gods bestaaer af 13699 Desetin: men jeg finder efter denne Regning ikkun 792 Osminik eller 4257 Desetin at betale Afgift og 1248 Desetin at dyrkes ved Hoved-Gaarden, og saaledes tilsammen 5505 Desetin Land at dyrkes; saa maae 8194 Desetin Land ligge paa dette Land-Gods u-dyrkede.

Det femte Stykke,
om
Haand-Verker og
Haand-Kunster.

Haandverkerne i Rusland er neppe komne saavidt til deres Fuldkommenhed som Land-Væsenet. Foruden Grov-Smede, som de der driver det nödvendigste Haand-Verk i et Land, finder man ey mange andre Haand-Verks Mænd uden for de Byer, Moskov og Petersborg. Kiöbmænd og Land-Mænd har foruden Smedene

Om Haand-Verkerne i Rusland.

iblant ſig ikkun faa Bönder, ſom har nogenledes lært Pottemager, Garver, Væber, Snedker, Skræder, Skoemager og andre ſaadanne nödvendige Haand-Verker.

Bönderne bygger ſelv deres Huuſe, giör ſelv deres Hiul, Vogne, Slæder, Plove, Harrer, forfærdiger ſelv deres Heſte-Töy, slaaer ſelv Reeb, ſnoer ſig Skoe af Baſt, væber ſelv Lærret og Vadmel, kand i Nöds-Fald ogſaa mure, og giör ald anden Haandtering efter, ſom de een gang ſeer for deres öyne. Men ſom de giör det ved Naturens Lyys allene, ſaa er og ald deres Arbeyde uden Kunſt, Accurateſſe og Styrke. De Bönder-Drenge, hvilke ſættes til udenlandſke Haandverks-Mænd i Moſkov og Petersborg for at lære de andre nödvendige Haandverker, ſom jeg nylig meldte, de löber gemeenlig fra Meſteren, förend deres Tiid er ude; hvorfor de Ruſſiſke Haandverks-Folk agtes iblant de Udenlandſke for Fuſkere.

Ruſſernes Maade at arbeyde tilkiöbs.

Det har ogſaa i en anden Henſeende en langt anden Beſkaffenhed med de Ruſſiſke Haandverks-Folk end med

med de Udenlandſke. Thi de Ruſſiſke tager ey Maal, og lader intet Arbeyde beſtille hos ſig, men giőr alting til Kiőbs, ſaaſom Skoe, Tőfler, Stővle, alle Slags Kiorteler, Faare-Pelſe, andre Pelſe, Hatte, alle Slags foerede og ufoerede Huer, Kofferter, Flaſke-Fodre, öxer, Heſte-Tőy, Sadler, Vogne, Slæder, Borde, Stole, Senge-Stæder, *Skierm-Brette*, Sőm, Hammere, *Kniv*-Tande, Knive, Haandſker, Vox- og Tælle-Lyys, Matradſer og andre ſaadanne Ting, hvilke de ey ſelv ſælger, men afleverer for en vis Priis til deres viſſe Kiőb-Mænd, ſom holder alt dette fald i Boderne udi Kiőb Stæderne. Naar man derfor i Rusland forlanger noget, ſom forarbeydes af Haandverks-Folk; ſaa kand man ey beſtille det hos Ruſſiſke Haandverks-Mænd, men ſpőrger ikkun, om der i den Bye er Boder. Og, hvis der da er Boder, finder man i dem alt det, ſom kand optenkes for den tredie Deel af den Priis, hvad det koſter hos de udenlandſke Haandverks-Folk i Petersborg og Moſkov, men holder derimod ey den

tredie Deel ſaa længe, ſkiönt det undertiden uden til ſeer ud lige ſom udenlandſk Arbeyde.

Udenlandſke Haandverks-Folk.

Foruden de Ruſſiſke Haandverks-Folk findes adſkillige Udenlandſke i Petersborg, og nogle faa i Forſtaden ved Moſkov, og maaſkee ogſaa i Arkangel, ſaaſom de fleſte Slags Smede og andre, ſom arbeyder i Metal, Glar-Meſtere, Snedkere, Kareet-Magere, Stoele-Magere og andre, ſom arbeyder i Træ, iligemaade Felberedere, Skrædere, Skoemagere, Salmagere, Knap-Magere, Puſſemyntmagere, Hattemagere, Parykmagere o. ſ. v.

Haand-Verkernes Formering og Forbedring.

Keyſer PETER I har anvendt ald Fliid for at forbedre alle diſſe Haandteringer i ſit Rige, ſkaffede derudover alle Slags fremmede Haandverks-Folk ind i Landet og ſkilte Haand-Verkerne, ſaameget ſom mueligt, fra hverandre. Han ſelv forſtood næſten alle Haand-Verker og aflagde i adſkillige ſin Pröve, i ſær i at timre og ſmede, bygde og ſelv med egen Haand Huuſe, Fartöyer og viiſte nogle Gange paa Verkene ved Moſkov, at han kunde trekke Jern-Stangen under

Hammeren og giorde andet ſaadant Smede-Arbeyde. Men ſkiönt han ingen Fliid ſparede for at formere og forbedre Haand-Verkerne i ſit Rige; ſaa har han dog ey nogen Tiid vildet inddele Haandverks-Folkene i viſſe Laug, i hvormeget han endog derom ſögtes: hvorudover enhver har i Rusland Frihed at ſætte ſig ned paa et Haand-Verk, *naar han lyſter.*

Jeg har ikke Kundſkab nok til at kunde dömme, i hvorvidt Keyſeren heri havde Ret eller ikke. Dog holder jeg efter min Kundſkab for, at et Haand-Verk bör ſaavelſom alle andre Ting i Begyndelſen ved Laug og Laugs-Artikler tvinges, og det for at forhindre alle Slags Fuſkerie og at lære Folket at kiende retſkaffent Arbeyde fra Fuſker-Arbeyde. Men naar dette öye-Merke er nogenlunde oppenaaet, ſaa bör Tvangen ophæves, efterſom den da hindrer Haandverkets Fremgang. Saaſom nu Keyſeren troede, at de udenlandſke Haandverks-Mænd, ſom han förte ind i Landet, kunde nokſom lære hans Underſaatter at giöre den ovenmeldte For-

ſkiæl, ſaa har dette uden Tvivl været Aarſagen, hvorfor han ey nogen Tid vilde oprætte eller accordere Laug og Laugs-Artikler.

Keyſeren var ey allene omhygelig for at formere og forbedre Haandverkerne i ſit Rige, men han ſtræbte og at oprætte alle Slags Fabriker, i ſær Bierg-Verke, hvorom Efterretningen er ſaa vidtlöftig, at jeg paa et andet Stæd vil meddele Læſeren den for ſig allene. Han anlagde de ved anden Leylighed bemeldte Gevær-Fabriker i Syſterbek og Tula, hvor desuden ald anden Smede-Arbeyde forfærdiges. Han beſörgede Indretningen af adſkillige Kalk-Brennerier, Tegel-Brennerier, Kakel-Stene-Fabriker, Glas-Hytter og Papier-Möller, og forglemmede ey at forbedre de Lin-Uld og Læder-Fabriquer, ſom han fandt for ſig, baade i Byerne og paa Landet iblant Bönderne udi Riget. J Moſkov findes nu en ſtor Silke-Fabrique, hvor nogle hundrede Perſoner arbeyder, iligemaade en Lin-Fabrique, tilhörende en Engelænder ved Navn Thamas, hvor der giöres Se-

gel-Dug, Lærret og Bord-Töy af det fineste Slags i adskillige Mynster. Der er ogsaa i Rusland en Uld-Fabrike, hvor Under-Monderingen for den hele Krigs-Magt, og ogsaa Over-Munderingen for Land-Milicen i Ukræne forarbeydes. I Ukræne skal Græv Münnik have trukken adskillige Polaker ind i en Lands-Bye, hvor de har væbet Strömper, og indfört andet Haand-Arbeyde, og formeret sig saa stærkt, at de havde opbygt deres egen Romersk-Catholske Kirke. Men saasom deres Religions Frihed er dem for nogle Aar siden indskrenket; saa skal de og nu være alle reyst hiem tilbage. Man finder ogsaa i Rusland baade Sebe-Syderier, og Tiære-Tran- og Ollie-Brænderier. I Jerislav er ligesaadan en Lin-Fabrique, som i Moskov, og desuden en Læder-Fabrique, hvor det bekiendte Rys-Læder forfærdiges saavelsom nogle andre Stæder. Det beste Rys-Læder maae foruden Lugten være blöödt, have en lyys Farve, smage paa Tungen som brendt Læder, og rasle, naar man river det imellem Fingrene. Jeg har

ladet mig give en Fortegnelſe om Maaden, paa hvilken det fabrikeres. Men ſom jeg ey forſtaaer alle Ordene, og har ey heller funden nogen, ſom kunde forklare dem, ſaa vil jeg ikkun her anföre et kort Begreb deraf.

To hundrede raa optöede Hude, heder det i Fortegnelſen, maae, efterat Hornene og Halerne er afſkaarne, bindes tilſammen og henlegges i Aaen i 24 Timer. Derpaa bringes de op i Verk-Stædet, og legges i Lug, giort af Kalk og Aſke, hvori de bliver liggende to Uger. Derefter fõres de igien til Aaen, og nedlades med Strikker i Vandet, hvor de udblõdes to Uger, og imidlertid to Gange trædes, er det ſamme, ſom hos os, ſtampes. De fõres derpaa atter op i Verk-Stædet, og trædes to Uger, hver Dag een Huud, af de Karle, ſom træder. Efterat de nokſom er traadte, ſaa aftoes de rene i varmt Vand, legges en heel Uge hen i en Eeg, og den anden Uge legges de om i en anden Eeg, da de derpaa ſkraves og reenſes. Fremdeles henlegges de i en Bry, giort af et Pud Mæl og Vand efter

efter Gotbefindende, og bliver deri liggende udi 48 Timer. Endnu videre udtages de af Bryen og legges om i 4 Ege, i hver Eeg to Uger. Endelig aftoes de i Aaen og forarbeydes ligesom andet Læder paa den sædvanlige Maade. De Materialier, som bruges derved, er fölgende:

Birke Bark for	11 Rub.	
Aske til Lugen	4 -	11 Kop.
Kalk til Lugen	-	20 -
Havre-Mæl til Bryen	-	25 -
Rööd Træ til Farven 1 Pud 20 Pund		
Alluun 16 Pund		
Dygde, det er, Deyer-Ollie, eller Fedmen af Birke-Træ, hvoraf det slette og sorte bruges i Rusland til Vaagen - Smörelse, men det klare til Læderets Tilberedelse, nemlig her for	3 Rub.	30 Kop.
Kalk	-	5 -

Narverne giöres i Læderet med haardt Træ, som har paa den ene Ende et Haandgreb og paa den anden Ende adskillige tæt ved hverandre ind-

indkærvede Skaar. Förend nu Læderet efter den sidste Tilberedelse törres, saa tager Garveren dette Træ i Haanden, og karver dermed Narverne ind i Læderet.

Om Kunsterne i Rusland.

Af Kunstlere har jeg ikke funden mange indfödte Russer. Foruden de faa, som ved Videnskabernes Academie i Petersborg lærer at tegne, at udstikke i Kaaber, at dreye efter Konsten ved de dertil forfærdigte Maskiner, at trykke Böger, at giöre Instrumenter, at stöbe og skiære Bogstaver, at slive Glas, og som hos Hoffets Ballet-Mestere har lært Ballet- og Danse-Konsten har jeg ey kundet opspörge andre Russiske Kunstlere end Malere, Regiments-Musicantere, og nogle faa Uhr-Magere og Speyle-Magere: hvilke har dog været merkelig ufuldkomne i deres Konster.

Derimod finder man ogsaa i Rusland udenlandske Kunstlere, Dandse-Mestere, Fægt-Mestere, Beridere, Musicantere, Malere, Bild-Huggere, Vox-Puserere, Signet-Skærere, Perle-Stikkere, Juvelerere, Urtegaards-Mænd, en Fontaine-Mester, en Medailleur,

saa

ſaa og Stempel og Form-Skærere. Alle de Kokke og Sukker-Bagere, ſom jeg har erfaret at forſtaae deres Konſt ræt, har ogſaa været Udlændere.

De Italiæniſke og andre Udenlandſke Virtuoſi, ſom Keyſerinden underholder ved Hoffet til at ſpille Opera og Comoedier vil jeg ey her anföre uden Forſkiel; thi jeg har bedre Tanker om dem, end at jeg kand ſette deres Videnſkaber og Kunſter med alle de her bemeldte Handteringer i een Klaſſe. Derimod forundre ſig heller ingen, at her anföres een og anden Handtering, ſom af nogle ey mere henregnes iblant Kunſter. Thi udenlandſke Barberere, Kokke, Kudſke, Vaſker-Piger, Skorſteens-Fægere vil kaldes i Rusland Chirurgi, Kykken-Meſtere, Vogn-Meſtere, Kaſtelaner, Kamin-Inſpectörer.

Keyſer PETER I. anvendte ald Fliid for at ogſaa indföre Kunſter i ſit Rige, var ſelv en Kunſt-Dreyer paa frie Haand uden Maſkinernes Hielp, beſögte flittig alle de udenlandſke Kunſtlere, förſtod deres Kunſter, talte med dem derom, og gav Agt, hvorvidt

vidt de Tiid efter anden avancerede med deres Arbeide. Men det var ham umueligt i saa kort en Tiid at see Frugten af det, som i saa lang en Tiid har neppe nogenlunde kunde fortplantes paa andre Stæder, helst da det er en Sag, hvorom hans Undersaatter den Tiid havde intet Begreb, hvori de fandt liden Smag, og hvortil de ey merkeligen inclinerede.

Det siette Stykke.
om
Videnskaberne.

Om Videnskaberne i Rusland.

Med Videnskaberne har det i Rusland ungefær samme Beskaffenhed som med Kunsterne. De Russiske Geistliges Lærdom ligner ey den udenlandske: hvorudover jeg har i Sinde at forklare den paa et andet Stæd for sig selv allene. For den Militaire Stand er adskillige gode Stiftelser i Petersborg, saasom Land-Kadetternes Academie for 300 Kadetter oprettet ved Græv Munnik Aar 1732, Sõe-Kadetternes Academie for 80 Sõe-Kadetter, iligemaade Skoler ved Ingenieur- og Artillerie-Korene for et stort Antal

unge

unge Menniſker, hvilke kommer ud derfra ſom Conducteurer og Styk-Junkere, ligeſom de fra Land og Söe-Academierne kommer gemeenligen ud ſom Lieutenanter. I diſſe Skoeler underrettes Ungdommen af udenlandſke Officerer og Lærere baade i adſkillige Sprog og Legemets övelſer, ſaa og i de dem nödige Hiſtoriſke og Mathematiſke Videnſkaber.

Der findes ogſaa i Rusland Latinſke Skoeler, hvilke der kaldes Gymnaſia, nemlig i Petersborg een ved Videnſkabernes Academie, i Moſkov tre ved de fornemmeſte Kloſtere, 60 Verſt fra Moſkov een ved Troize-Kloſter og maaſkee endnu flere, hvor Börnene lærer Latin, Franſk, og korte Begreb af alle Videnſkaber. Jeg har været Aar 1745 i den Latinſke Skole ved Troize, og funden der i tre Klasſer henved 70 Diſcipler, af hvilke den överſte holdt en Latinſk Tale, og kom mig i det övrige for at være ſaavidt avanceret ſom hos os de överſte i den fierde Klaſſe. Om det Kiovſke Univerſitæt har jeg af de mig derfra meddeelte Specimina ey kundet fatte ſtore

re

re Tanker, og holder det for at være et Gymnaſium, hvor nogle hundrede Ukræniſke unge Perſoner ſtuderer paa Polſk for at ſiden bruges iblant deres Lands-Mænd udi Lære-Standen. Denne ſtore Skoele beſöges ikke af Ruſſerne; thi de fattige Præſter ſtuderer intet, og de rige, ſom tænker til at kunde naae de höyeſte geiſtlige Embeder, lader ſig *underrætte* enten af Privat Informatorer eller *i* de Ruſſiſke Latinſke Skoeler, da de ſiden udenlands ſtuderer. Der findes ogſaa hos de Ruſſiſke Herſkaber hiſt og her i Rusland fremmede Hofmeſtere og Informatorer, i ſær udi Petersborg og Moſkov, paa hvilket ſidſte Stæd deres Antal belöb ſig Aar 1745 til nogle og tredive, hvoriblant var adſkillige fremmede afdankede Officerer ſaa og Folk af andre Stænder, og neppe tolv, ſom havde ordentlig ſtuderet paa Univerſitæter.

Alle diſſe Anſtalter til Videnſkabernes Fremkomſt i Rusland er en forunderlig ſtor Virkning af Keyſer Peter den förſtes utrættelige Arbeyde ved at ſlive ſit Folks Forſtand og

Sæder. Han forhvervede ſig ikke allene ſelv en god Kundſkab i alle Videnſkaber, men han udſendte ogſaa de beſte Hoveder udenlands der at underviſes og at reyſe for at ſiden kunde bruge dem hiemme, hvor man endnu finder Levninger af dem i alle Stænder, ſaaſom Sőe- og Land-Officerer, verdslige Betientere, Geiſtlige og Skoele-Lærere, *Bygnings Meſtere,* Kiőb-Mænd og andre flere.

Keyſeren fandt ogſaa Behag i Chirurgien og Medicinen, og forrettede ſelv undertiden Chirurgiſke Operationer. Og ſaaſom han plagedes med Tand-Pine, ſaa lod han ſig i ſær underviſe om dens Aarſag, og trak ſelv Tænderne ud paa andre af den gemene Mand, givende dem for hver Tand, han maatte udtrække, főrſt 5 Rubel, og ſiden, da flere meldte ſig, end han havde ventet, een Rubel for Stykket. Der havde for hans Tiid ikkun været nogle faa Chirurgi og Medici ved Hoffet, hvor de anſaaes ſom halve Hexe-Meſtere. Og deres Videnſkaber var aldeles ubekiendte hos det Ruſſiſke Folk, hvilket den Dag, i Dag er, ey vil ap-

plicere

plicere ſig derpaa i mindſte Maade. Keyſer PETER I ſom vilde indblæſe det andre Meninger, foretoog ſig derfor med beraadt Hue adſkillige Chirurgiſke og Medicinſke Kurer, og gik ſaa vidt deri at han endog eengang ved Retter-Gang övede ſig i Executioner. Han indförte alle Slags udenlandſke Lægere, ſom kaldes paa Ruſſiſk Lækar, og alle ſlags Lægedom, kalden paa Ruſſiſk Lækarſtvo, overalt i ſit hele Rige.

En Hoſpitals Chirurgus paa Floden, ved Navn Novi, en indfödt Konſtantinopolitaner, gav han paa Hoſpitals-Skibet et beſynderligt Flag, hvorpaa ſtood afmalet en Kliſteer-Spröyte. Formedelſt de af ham giorte Anordninger og Stiftelſer befinder ſig nu udi Rusland ved Hove en Arkiater, ſom er förſte Liv-Medicus, har General-Feld-Mareſkals Gage, nemlig Aarlig 7000 Rubel, og dirigerer ſom Præſes i det Medicinſke Cancelie alle Medicinſke Sager og Perſoner i Riget. Iligemaade befinder ſig ved Hoffet to Liv-Medici og to Chirurgi, og desuden i Petersborg og Moſkov adſkillige Doctorer

rer og Chirurger, ſom lever paa egen Haand af deres Praxis. J Armeen underholdes ved hvert Regiment ſaavelſom og i Floden ved hvert Skib en Regiments-Felſkiær og en Under-Fælſkiær, og ved hver Deviſion en Stabs-Doctor, en Stabs-Chirurgus og en Stabs-Apotheker, ſom alle forſynes med Medicamenter af de ſtore Kronens Apotheker i Petersborg og Moſkov. Af hvilke er, ſaa vidt mig er bekiendt, i Kronſtad eet, i Petersborg tre, i Moſkov eet, og desuden endnu i Jerislav eet og i Moſkov tre, ſom tilhörer Privat Perſoner. Der er ogſaa foruden Feld-Hoſpitalerne ved Armeen andre ſtore vel indrettede Qveſt-Huuſe for Soldater og Matroſer i Moſkov, Petersborg og Kronſtad. Ved hvilke Syge-Huuſe findes tillige Skoeler, hvor et got Antal af Börn, næſten alle födte i Rusland af Udenlandſke Forældre, uden Betalning underholdes og underviſes i Chirurgien og Medicinen, indtil de kommer ud ſom Under-Fælſkiære, ſaa at fremmede Fælſkiærere ſkal neppe med Tiden giöre deres Lykke der i Landet. Ved Hoſpitalerne ſees og-

ſaa Anatomiſke Theatra, og faaes tillige offentlig Underviisning af de Lærere, ſom dertil er beſtillede.

Herved lood Keyſer PETER I det ikke blive, men, da han havde paa ſine Udenlandſke Reyſer talt og raadført ſig med adſkillige lærde Mænd, i ſær Baron Leibniz, ſom han for andre æſtimerede, ſaa lagde han ogſaa Grundvolden til et Videnſkabernes Academie i Petersborg, ſom har ſiden giort og endnu giör hans Rige ſtor Nytte ved at overſætte alle Slags nödvendige Böger i det Rusſiſke Sprog, ved at ſkaffe Folket aarlig en god Rusſiſk Kalender og ugentlig to velſkrevne Rusſiſke Tidender, ved at forfærdige Land-Kort, Kaaber-Stykker, nyttige Skrifter og Efterretninger, og ved at kunde være endog Regieringen til Hielp i viſſe Tilfælder. Og er Nytten deraf endnu ſtörre, ſom middelbarligen indflyder i andre Sager. Dette Academie er foruden dets aarlige Revenyer, bleven nogle Gange rigeligen begaven af Keyſerinde Anna: hvorudover adſkillige derved foretagne Indretninger kom noget i U-Orden,

den, da diſſe Gaver ophörede, men kand lætteligen igien bringes fuldkommen i Gænge. Jeg troer i det övrige ey at kunde give Læſeren en bedre Efterretning om dette Academie, end den Hiſtorie, ſom Academiet ſelv har forfærdiget, og ſom lyder ſaaledes:

Efterat Keyſer Peter I. holdt for nödigt at oprætte et Videnſkabernes og Kunſternes Academie i ſit Rige, ſaa blev et Forſlag om dets Indrettelſe Aar 1724 den 28 Januarii af Ham billiget og med egen Haand underſkrevet.

Beſkrivelſe over Videnſkabernes Academie i Petersborg.

Derpaa forſkreves ſtrax de nödige Profeſſorer og Medlemmer, af hvilke de fleſte kom Aar 1725 an til Petersborg. Strax efter deres Ankomſt blev Auditoria ved Academiet og Klaſſerne i Gymnaſiet aabnede. Aar 1726 holdt Academiet ſin förſte Forſamling i Nærværelſe af Keyſerinde Katharina, den Keyſerlige Familie, det hellige Synod, iligemaade Miniſtrerne og Generalerne. Og derpaa ſkreed de til deres Forretninger, ſom beſtaaer deri, at enhver bivaaner to Gange om Ugen Conferencerne i Academiet, lærer offentlig fire Timer i hans Profesſion, giör flittig Underſögninger til Videnſkabernes Forbedring, udfinder nye Sanheder, udgiver derom

grundige Afhandlinger og hele Verke, ſkriver hvad ham paalegges i hans Videnſkab, og troeligen underviſer de unge Folk, ſom ham betroes.

Deres i Conferencerne forelæſte Afhandlinger drages tilſammen i en Bog i Qvart under den Titel Commentarii Academiæ Scientiarum Petropolitanæ, og udgives i viſſe Bind Tiid efter anden. Der er allerede heraf 9 Bind udkomne og desuden mange andre Latinſke, Tydſke, Rusſiſke og Franſke Verke i Trykken udgivne.

Foruden de ordentlige nærværende Academiets Medlemmer er ogſaa et Antal af Membra Honoraria, ſom ey er forbundne til noget. Men de ſom nyder en Penſion af Academiet, er forpligtede til at vexle Breve med det, at tilſende det deres nye Paafund, og at indgive deres Betenkninger over de Spörsmaal, ſom dem giöres.

Adjuncti og antagne Studentere er forſynede med en tilſtrekkelig Lön, og kand öve ſig under Profeſſorernes Opſigt i Studeringerne, for derefter med Tiden at befordres ved Academiet. De maae derfor efter Omſtændighedernes Beſkaffenhed enten informere i Gymnaſiet, eller arbeyde ved Bibliotheket og Kunſt-Kammeret, eller i Geographiſke Sager, ved Obſervatoriet

riet eller og i at overſætte adſkillige Skrifter.

I Gymnaſiet underviſes Ungdommen i Sprog, i at ſkrive, regne, i Videnſkabernes förſte Grundvolde, ſaaſom Hiſtorien, Geographien, Geometrien, Logiken og Oratorien, ſaa og i at tegne og dandſe, og det uden Betalning. Det ſtaaer enhver Diſcipel frit for at beſöge det ſaalænge han vil, uden nogen Tiid at forbindes til andet end den derved indförte Orden og Tugt, og kand forlade det efter Behag, naar han det tilforn melder. Fra de överſte Klaſſer forfremmes de ſom Studentere til de höyere Lectioner i de Academiſke Collegier for at erholde fuldkommen Underviisning af Profeſſorerne i de Videnſkaber, paa hvilke de vil beflitte ſig.

Da nu Peter den Store havde den Henſigt, at forbinde med Videnſkabernes Academie ogſaa et Kunſternes Academie ſamt andre dertil henhörende Verkſtæder, hvorom endnu haves et Forslag opſadt med Hans Keyſerlige Majeſtæts egen Haand: men denne ſtore Stiftere toges ved en uformodentlig Död bort af Verden; ſaa opholdtes vel dette Verk, og Videnſkabernes Academie forblev uden Kunſter og Verk-Stæder. Men Forfarenheden bekræftede ſtrax, at Videnſkabernes Udö-

velſe og den dermed intendeerte Nytte kunde ikke uden Kunſter og Verk-Stæder erholdes. Derudover ſaae man ſig nödt til at Tiid efter anden med Academiets Midler giöre de umiſtelige Indretninger, hvortil Keyſeren havde beſtemt en beſynderlig Indkomſt af en anſeelig Summe Penge. Og da kom i Stand ved Academiet Bog-Trykkerierne, Skrift-Stöberierne, Bogbinderierne, Tegne-Stuberne, Kaaber-Stikerierne og Kaaber-Trykkerierne, Mechaniſke Verk-Stæder, Glas-Sliverierne, Steen Udſkiærerierne, Dreyerierne og andre Verk-Stæder flere.

Alle diſſe Kunſter og Verker fortſettes ey allene til Academiets Brug og Nytte, men læres ogſaa tillige offentligen. Nemlig i at tegne underviſes ugentligen fire Gange, hver Gang nogle Timer. Og er Tegnerne inddeelte i Klaſſer, ſaa at de i den förſte tegner efter Kaaber-Stykker og Academiſke Tegninger, i den anden efter Gips-Billeder, og i den ſidſte efter Naturen, nemlig levende Modeller, eller Dyr og nögne Menneſker.

Bygnings-Bildhugger- og Maler-Kunſterne, Kaaber-Stikker-Kunſten, Metal- og Steen-Udſkiære-Kunſten, Glas-Slive- og Dreye-Kunſten ſaa og adſkillige andre Profesſioner og Haand-Verker, ſaaſom Kunſt-Snedkeren og Kunſt Laaſe-Mageren

ren o. ſ. v. kand læres der af enhver uden Betalning, og forbindes ey derved efter udſtanden Lære til Tieneſte eller andre Fölger. Men de Diſcipler, ſom tillige ſtaaer i Academiets Lön, maa arbeyde hvad dem foregives af Akademiet eller deres Meſtere.

Bibliotheket og Kunſt-Kammeret anlagdes Aar 1714, og tilföyedes Videnſkabernes Academie Aar 1724. Preſidenten har derover Over-Opſigten, men Bibliothecarius dets Forvaltning.

Da Bibliotheket förſt anlagdes, da beſtood det omtrent af 2000 Bind, ſom bragtes Deels fra Riga Deels fra Moſcov, hine meſtendeels Theologiſke og Juriſtiſke men diſſe Medicinſke og Hiſtoriſke Böger. Aar 1715 blev Herr Andreas Vinii meeſt Hollandſke Bibliothek deri indlemmed. Aar 1718 bekom det en Tilvæxt ved det Pitkærniſke, og Aar 1719 ved det Areſkiniſke Bibliotheke. Begge beſtood næſten af lutter Medicinſke, Phyſicaliſke og andre til de frie Kunſter henhörende Böger. Aar 1727 voxte det atter ved Peter den ſtores egen Haand-Bibliotheke. Det ſtörſte Antal af Böger-Forraaden i dette Bibliotheke beſtood i ſtore Atlanter, Topographier, koſtbare Verke om Civil-Krigs- og Skibs-Bygnings-Kunſten og Mechaniken, ſaa og om Naturalier, og Bildhug-

gerier, Malerier og andre ſkiönne Kunſter. Aar 1730 formeredes det atter ved den forrige Herre General-Feld-Marſkals Græv af Bruce Bibliotheke, ſom holdte i ſig et ſtort Forraad af Engelſke og Tydſke Verke i alleslags Kunſter og Videnſkaber. Med de övrige ſaavel gamle ſom nye Böger er Bibliotheket Tiid efter anden ved Academiets Forſorg Stykke-viis bleven completeret. I det övrige er det inddeelt i adſkillige Sale og fire beſynderlige Bibliotheker, det Theologiſke, det Juriſtiſke, det Medicinſke og Philoſophiſke, af hvilke de to ſidſte fornemmelig ſtedſe completeres og formeres.

Kunſt-Kammeret havde ligeſaa ringe en Begyndelſe og ligeſaa merkelig en Tilvæxt ſom Bibliotheket. Aar 1714 beſtod det alleneſte af nogle hundrede i Glas forvarede Fiſke, Fugle og Inſekter, ſom Peter I. havde tilforhandlet ſig i Holland paa ſin förſte Reyſe Aar 1698, ſaa og af nogle Misfödſeler og Anatomiſke Preparater Aar 1716 formeredes det anſeeligen ved Alberti Seba berömte Samling af firbenede Dyr, Fugle, Fiſke, Slanger, Eydexer, Muſkel-Verke og andre Naturens Raritæter fra Oſt- og Veſt-Indien, ſaa og med D. Gotvalds Medalie-Kabinet fra Danzig. Aar 1717 kom dertil den berömte Ruysſchens Theſauri Anatomici, ſaa og hans for-

fortreffelige Samling af Papillioner og levende Urte-Böger. Aar 1721 tilforhandledes den anden Deel af Lyders Mynte-Kabinet i Hamborg, nemlig alle Guld- og en Deel af de gamle og nye Sölv-Medallier, ſaa og et ſtort Forraad af Muſchenbroeks Phyſicaliſke og Mathematiſke Inſtrumenter, og desuden alle Slags Antiqvitæter og Raritæter af Herre Chevaliers Kabinette. Aar 1725 afleveredes til Kunſt-Kammeret Keyſerens eget Naturalie-Kabinet, og derhos en Mengde af alle Slags koſtbare Inſtrumenter og Maſkiner, ſom denne Monark havde ſelv i mange Aar ſamlet. Aar 1727 fuldte fra Hoffet de koſtbareſte Raritæter, af Guld, Sölv og Edelſtene, og derhos en Mængde af Mynte og Medalier. Aar 1732 ſentes fra Hoffet til Kunſt-Kammeret Peter I. Billede puſſered i Vox udi Legemets Störrelſe, ſamt adſkillige Raritæter, ſaa og 1735 hans Kunſt-Dreyer-Bænke med alt tilhörende. Aar 1735 blev ogſaa Greven af Bruces Kunſt- og Naturalie-Kabinet i Kunſt-Kammeret indlemmet. Aar 1738 indkiöbtes den anden halve Deel af Lyders Mynte-Kabinet, beſtaaende i gamle Sölv- og Kaaber-Medailler. Meget andet, ſom behövedes til at completere Kunſt-Kammeret, ſkaffedes an ved god Leylighed Tiid efter anden.

Det hele Kunſt- og Naturalie-Kammer beſtaaer af to Hoved-Afdeelinger: af hvilken den ene fatter i ſig Naturalier og den anden Kunſt-Sager. J den förſte findes 1) de Anatomiſke Præparater, alle firbenede Dyyr, Fugle, Fiſke og Inſecter: 2) Urter, Planter, Fröe og Röder: 3) Mineralier. J den ſidſte findes derimod 1) de Mathemathiſke og Phyſicaliſke Inſtrumenter og Maſkiner: 2) puſſerede, udſkaarne og dreyede Kunſt-Stykker, alle ſlags Klæde-Dragte, Kineſiſke, Tatariſke, Siberiſke og andre Raritæter, Skilderier og Koſtbarheder af Guld og Sölv o. ſ. v. og 3) det hele Mynte-Kabinette.

Academiets Bygninger ſtaaer paa Vaſilii-Oſtrof ved ſtore Neva-Floden. Imod Norden har de Nederlags-Huſene og Börſen, imod Syden Vinter-Pallaſten og Amiralitætet, imod Öſten Feſtningen og Hoſpitalet, og imod Veſten de Keyſerlige Collegier. De anlagdes Aar 1719 og opförtes ved adſkillige Bygmeſtere. J diſſe Bygninger befinder ſig alt det, ſom hörer til Academiet, undtagen Gymnaſiet og den Botaniſke Haue, hvilke man har funden ſig nöd til at anlegge paa andre Stæder. Bibliotheket og Kunſt-Kammeret var ellers fra 1714 til 1719 paa den Keyſerlige Sommer-Gaard, hvorfra det overbragtes til den Kikinſke Pallaſt, og forvaredes der indtil 1727.

Den

Den aarlige Indkomſt af den til Academiets Underholding ſtiftede Grund-Kapital ſtrekker ſig til 24912 Rubel. Men efter ovenmeldte ſtore Tilvæxt af Academiſke Folk og Sager er ſtedſe af deres Keyſerlige Majeſtæt forvilliget i Nöds-Fald et rigeligt Tilſkud i Penge.

Alle diſſe her kort berörte Puncter kand videre ſees af de Efterretninger, ſom herom i fremtiden ſkal udgives.

J Academiets Bygning befinder ſig to Auditorier, et Kammer til de Academiſke Forſamlinger, et Arkiv, en ſtor Conference-Sal, 10 Geographiſke Departementer, tre Tegne- og Kaaber-Stikker Stuer, to Stuer for Kaaber-Trykkeriet, tre Stuer for Kunſt-Dreyerierne, fire Verk-Stæder for Inſtrument-Magerne, to Stuer for Skrift-Stöberiet, tre Stuer for Bog-Laden, ſyv Stuer for Bog-Trykkeriet. J Kunſt-Kammerets og Bibliothekets Bygning er.

1. Et Nederlag af de ved Academiet oplagte Böger i tre Stuer.
2. Bogbinderiet i to Stuer.
3. Under Bibliothecarii-Stue
4. Den förſte Deel af Bibliotheket hvori findes fölgende Böger:
   1. Lærdommens Hiſtorie i 5 Bog-Skabe.
   2. Gamle og nye Philoſophiſke Skrifter i fire Bogſkabe.

3. Böger

3. Böger om Natur- og Folke-Rætten, iligemaade Sædernes Lærdom og Politiken i fire Bogſkabe.
4. Böger, ſom handler om Mathematiken i Almindelighed i to Bogſkabe.
5. Grammatiker og Ord-Böger i fire Bog-Skabe.
6. Kritiſke og andre Böger af adſkillig Indhold i fire Bog-Skabe.
7. Böger, ſom handler om Antiqvitæter og Mynt-Videnſkaber i to Bogſkaber.
8. Oratoriſke, Rhetoriſke og Breve-Bôger i to Bog-Skabe.
9. Latinſke, Tydſke, Franſke, Græſke og andre Poeter, i tre Bog-Skabe.
10 Univerſal-Hiſtorien, Chronologien og Geographien, i tre Bogſkabe.
11. Kirke-Hiſtorien i tre Bog-Skabe.
12. Den Grækiſke og gamle Perſiſke Hiſtorie, iligemaader den Konſtantinopolitanſke i to Bogſkabe.
13. Den gamle og nye Rommerſke Hiſtorie i to Bogſkabe.
14. Den Tydſke Hiſtorie tillige med det Rommerſke Riges Jus Publicum, i to Bogſkabe.
15. Hiſtorien om Portugal, Spanien, og Italien i to Bogſkabe.
16. Den Franſke Hiſtorie i eet Bogſkab.

17. Den Stor-Britanniſke Hiſtorie i eet Bogſkab.
18. Den Nederlandſke Hiſtorie i to Bogſkabe.

5. Bibliothecarii Stue.
6. De Rusſiſke Overſætteres Forſamlings-Stue.
7. Academiets Cancelie i fire Stuer.
8, Den anden Deel af Bibliotheket, hvori findes:
   1. Medicinſke, Anatomiſke, Chirurgiſke, Chymiſke og Apotheker-Böger i otte Bogſkabe.
   2. Böger, ſom handler om Naturens Hiſtorie, i tre Bogſkabe.
   3. Reyſe-Beſkrivelſer i tre Bogſkabe.
   4. Juriſtiſke Böger i fem Bogſkabe.
   5. Theologiſke Böger i tre Bogſkabe.
9 Stuen for de Böger og Kaaber-Stykker, ſom oplegges ved Academiet og beſtemmes til at bortſkienkes.
10 Stue for de dobbelte og ufuldkomne Böger og Verke.
11' To Stuer for de formiſkte og forbudne Böger.
12. Camera obſcura til Optiſke og andre Experimenter, ſom giöres om Lyſets og Farvernes adſkillige Egenſkaber.
13. Den tredie Deel af Bibliotheket, hvori findes:
   1. De Nordiſke Rigers Hiſtorie i to Bogſkabe.

Genea-

2. Genealogiſke og Heraldiſke Böger i et Bogſkab.
3. Böger, ſom handler om Konſterne, Oeconomien, Urtegaards-Kunſten, og Ager-Dyrkningen i eet Bogſkab.
4. Böger, ſom handler om Krigs-Bygnings-Kunſten, Artilleriet og Militariſke Exercitier i eet Bog-Skab.
5. Samlinger af Kaaber-Stykker og Riſſe, iligemaade Böger om Tegne-Kunſten, Maleriet, Dreyer-Kunſten, Symboliſke Videnſkaber, Civil- og Skibs-Bygnings-Kunſten, Gnomoniken, Mekaniken, Hydrauliken, o. ſ. v. i tre Bogſkabe.
6. Atlanter og Topographier i tre Bogſkabe.
7. Arabiſke, Tyrkiſke og andre deslige Böger i eet Bogſkab.
8. Kineſiſke Böger i tre Bogſkabe.
9. Rusſiſke Böger, ſom er trykte ved Academiet i eet Bogſkab.
10. Rusſiſke Kirke- og verdslige Böger, ſom er trykte uden for Academiet i tre Bogſkabe.
11. Rusſiſke Manuſcripter i to Bogſkabe

14. Den ſtore Gottorpiſke Globus og rundt om den elleve Skabe med Mathematiſke Inſtrumenter, Perſpectiver, Soel-Skiver, Brenne-Speyle, Himmel- og

og Jord-Kugler, Sphærer, Modeller af Skibe, Fæſtninger, Maſkiner o. ſ. v.

15. Det underſte Obſervatorium

16. Det överſte ſtore Obſervatorium.

17. Det överſte lidet Obſervatorium med den Aſtronomiſke Laterne.

18. Galeriet, hvor alle Slags Kunſt-Sager og Raritæter bevares.

1. Adſkillige Portraits og andre Figurer i Vox i tre Skabe.

2. Alle Slags udſkaarne og dreyede Sager i Træ, Steen og Elfenbeen i fire ſkabe.

3 Klæde-Dragterne af alle Nationer, ſom boer i Siberien og andre Provincier af det Rusſiſke Rige i to Skabe.

4. Kineſiſke, Tyrkiſke og andre Klæde-Dragte i eet Skab.

5. Troldoms Klæder, Hexe-Trommer og Afguder fra de Hedniſke Nationer i Rusland i tre Skabe.

6. Kineſiſke Afguder, Dukker og andre Sager af Træ, Steen og Metal i tre Skabe.

7. Alle ſlags Kar, Sirater og deslige fra de Aſiatiſce Folk i to Skabe.

8. Alle Slags Antiqvitæter, ſaa og de nye Tiders Kurioſitæter i tre Skabe.

19. To Stuer med Forraad af Kunſt-Sager, ſamt inden og udenlandſke Kurioſitæter.

20. To

20. To Stuer med Forraad af indenlandſke Naturalier.

21. Tre Stuer med Keyſer PETER I. Kunſt-Dreye-Bænke: hvorved tillige i et Skab bevares nogle Stykker af hans eget Arbeyde.

22 Denne Keyſers Portræt, pusſeret i Vox i Legemets Störrelſe, iført de Klæder, ſom han havde paa i Slaget ved Pultava og desuden nogle andre Sager.

23 En ſtor Sal, hvor de fiirbenede Dyyr, Fuglene og Planterne forvares ſaaledes.

1. Alle Slags Fröe af Urter, ſom bruges i Medicinen i tre Skabe.
2. Alle Slags Fugle, ſamt deres Eg og Reder i fem Skabe.
3. Alle Slags Urter og Söe-Væxter i ſex Skabe.
4. Fiirbenede Dyyr og Mis-Födſeler i otte Skabe.
5. Midt i Salen ſtaaer ved begge iderne alle de ſtore Dyyr, ſom ey kand faae Rum i Skabe, end og en udſtoppet Elephant-Huud, og dens Been-Rad.

24. Gangen til det Anatomiſke Theatrum, i hvilken findes:

1. Mammonts- og andre Been, iligemaade Horn og Been-Rade af adſkillige Dyyr i otte Skabe.
2. Been-Raden af en Valfiſk.

3. Been-

3. Ben-Radene af adskillige fiirbenede Dyyr i fire Skabe.

25. Det Anatomiske Theatrum, hvor der findes.

1. Alle Slags Præparater, som er tillavede ved det Anatomiske Theatrum i tolv Skabe.
2. Stædet, hvor Inspectoren med dem, som hielper ham, arbeyder, og hvor tillige de Anatomiske Instrumenter og övrige Materialier forvares

26. Salen, i hvilken forvares den berömte Ruyschens Thesauri Anatomici, iligemaade Fiske og Insekter.

1. Den förste Afdeelning om Huden i to Skabe.
2. Den anden om Myologien i eet Skab.
3. Den tredie om Hiernen i to Skabe.
4. Den fierde om Sandsernes Redskab i eet Skab.
5. Den femte om Lungen og Hiertet i eet Skab.
6. Den siette om Magen, Tarmene og de dertil henhörende Deele i to Skabe.
7. Den syvende om Leveren, Milten og Krös-Drusen i eet Skab.
8. Den ottende om Nyrene og Blæren i et Skab.
9. Den niende om Mændernes Avle-Lemmer, i eet Skab.

10. Den tiende om Qvindernes Föde-Lemmer i eet Skab.
11. Den ellevte om Efter-Födſelen, i eet Skab.
12. Den tolvte om utidige og ufödte Frugter, og det fra Egget af og den förſte Undfangelſes Tiid indtil Barnets Fuldkommenhed i to Skabe.
13. Den trettende om de ſyge Deele og Mis-Födſeler, i to Skabe.
14. De til Oſteologien henhörende Sager er fordeelte i og imellem Skabene.
15. Alle Slags Pader og Skild-Pader i to Skabe.
16. Skrup-Tuſer i ſex Skabe.
17. Slanger i fem Skabe.
18. Fiſke i ſyv Skabe.
19. Inſekter i to Skabe.

27. Tre Stuer for Mineralie-Kabinettet.
1. Alle Slags Jord i eet Skab.
2. Model af et Bierg-Verk i eet Skab, hvorved ligger paa den ene Side Guld-Erze i eet og Sinober Erze i et andet Skab.
3. Guld- og Sölv-Kies, Aluun, Vitriol, Svovel, Harpix, Marcaſit, Vismut, Salt og deslige Mineralier i eet Skab.
4. Kaaber-Erze i eet Skab.
5. Sölv- Tin- og Bly-Erze i eet Skab.

6. Jern-

6. Jern-Erze i eet Skab.
7. Edel-Stene, Marmor og Rav i eet Skab.
8. Alle Slags raa Stene i eet Skab.
9. Sager, ſom er blevne til Steen, og Steene, ſom er fundne i Menniſkers og Dyyrs Indvolde i to Skabe.
10. Berg-Kryſtal og Druſer i eet Skab.
11. Alle Slags Erz og Stene, ſom er fundne i Rusland, i fire Skabe.
12. Kabinet af alle Slags Konkylier i eet Skab.

28. Mynte-Kabinet, hvor der er:
1. Gamle Græſke og Rommerſke Mynte i eet Skab.
2. Moderne Medallier og Mynte af Keyſere, Konger, Fyrſter, Republiker, Stæder o. ſ. v. i to Skabe.
3 En Kiſte med Medallier af Ludvig XIV. Konge i Frankerig, ſom er opfunden af Academie des Inſcriptions et des belles Lettres, og hvortil Stemplerne er forfærdigte af Mauger og nogle andre.
4. De Rommerſke Pavers Medallier fra Chriſtus Kirkens Hoved indtil Clemens XI.
5. Puniſke, Gotiſke, Jödiſke, Indianiſke og andre deslige Mynte.
6. Mynte med Arabiſk og Kufiſk Skrift.

8. Tatariſke, Tyrkiſke og Perſiſke Mynte.

29. Curioſa og andre Koſtbarheder af Guld, Sölv og Edelſteene.

1. En Kiſte af Japaniſk Arbeyde udlagt med Elffenbeen, hvori findes nogle gamle Tatariſke og Perſiſke Dolke beſadte med Edel-Steene, iligemaade Arm- og Hals-Baand, Hoved-Sirater og Heſte-Beslag af purt Guld.

2. Et Skab, hvori findes alle Slags Tatariſke Kar, ſtöbte Billed er af Dyyr, Huus-Raad og Sirater af Guld og Sölv med Edelſteene: hvilket er ſaavelſom det ovenmeldte fundet i Gravene.

3. Alle Slags Pretioſa af Guld, Sölv og Edelſteene, ſaaſom Drikke-Kar, Skaale og deslige, ſamt Nögler til adſkillige eroberte Feſtninger, og et Antal af poleerte Siberiſke Jaſpis, ſaa og Knive af Jaſpis og Rav.

4. Tre Kiſter af Elffenbeen, af hvilke de to fatter i ſig alle Slags Curioſa, og den tredie udſkaarne Edelſteene.

30. Peter I. ſtore Engelſke Kabinet med alle Slags Skilderier af Miniatur-Arbeyde og Vand-Farve.

1. Original-Tegninger af Kunſt- og Naturalie-Kammeret.

2. Böger

2. Böger med alle Slags Skilderier af Miniatur-Arbeyde med Vand-Farve, iligemaade med illumineerte Kaaber-Stykker.

3. To Kiſter af Even-Træ, af hvilke den ene er opfyldt med Land-Kort, og den anden fatter i ſig Sölv Kar forgyldte til et Mark-Apothek.

Jeg har nogle Gange beſeet alt dette ved Academiet, og hört fortælle ved de Tatariſke og andre ſaadanne Skrifter, at, da man overſadte dem i Haab til at aabenbare ſtore Hemmeligheder, ſaa befandt man dem alle ikkun at være Mahomedanſke Bönne-Böger. Iblant de mangfoldige Rusſiſke Böger fandt jeg ingen merkværdigere end en gammel Kirke-Ritual, trykt uden Tvivl under Tſar Ivan Vaſiloviz den Store; hvoraf ſees, at der har været Bogtrykkerie den Tiid i Landet.

Jeg har ogſaa beſeet Arbeydet i alle Kunſt- og Verk-Stæderne og kand ey andet end berömme Indretningen deri ſaavelſom i de andre Stykker. Dog er det Skade, at Folket betienner ſig ey ſaameget, ſom det kunde, af denne gode Leylighed til at faae Kundſkab i

de nyttige Kunſter. Thi ſaa god ſom Indretningen til Kunſternes og Videnſkabernes Opkomſt er giort i Petersborg, og ſaa nyttig ſom den og er anden Stæds, ſaa holder jeg dog for, at denne Plante er ſadt for tilig, i det ringeſte at man ey ſaa ſnart kand der i Landet vente at ſee dens moedne Frugter. Hvilket den kloge Keyſer PETER I vel har indſeet, og ſadte derfor ſaadan Indretning op indtil hans Levnets Ende.

Imidlertiid er dog ogſaa nogle indfödte Ruſſer ſaaledes oplærte ved Academiet, at de giör deres Nation Ære. Det er læt at kiende deres Navne paa de Rusſiſke Endelſer, hvis man vil igiennemlæſe denne efterfölgende Fortegnelſe paa de Perſoner, ſom hidindtil har været ved Academiet indtil Aar 1741.

Præſidenten var den Tiid Karl von Brevern, Geheime-Raad og Ridder af Nevſky Orden.

Lorentz Blumentroſt Liv-Medicus blev Præſident 1724 og gik af 1733

Herman Karl von Keyſerlirig, Geheime-Raad og Ridder af den hvide Örn, blev Præſident 1733 og gik af i ſamme Aar.

Johan

Johan Albrecht von Korff, Kammer-Herre blev Præſident 1734, og gik af 1740.

Raadene.

Chriſtian Goldbach kom til Academiet 1726, blev Juſtice-Raad 1727.

Johan Daniel Skumaker blev Bibliothecarius 1714. Fra Academiets Indretning af ſtaaer han Canceliet og de övrige Academiſke Affærer for, og blev Raad 1737.

Profeſſorer, ſom befinder ſig ved Academiet

I. Claſſis Mathematica.

Joſeph Nicol. de L' Isle, Aſtron. I. ſiden 1725.

Lud de L' Isle de la Croyere Aſton. II. ſiden 1727.

Leonh. Euler, Mathes. ſublim. ſiden 1731.

Chriſtian Nicolaus von Wensheim, Aſtron. III. ſiden 1735.

Gottfried Heinſius, Aſtron. IV. ſiden 1736.

II. Claſſis Phyſica.

Johan Georg du Vernoy, Anat. I. ſiden 1726.

Johan Georg Gmelin Chymiæ & Hiſt. nat. ſiden 1731.

Joſias Weitbrecht, Phyſiologiæ, ſiden 1731.

Georg. Volfg. Kraft, Phyſices I. ſiden 1731,

Johan Amman, Botanices, ſiden 1733.
Johan Chriſtian Wilde, Anat. II. ſiden 1738
Georg Wilhelm Richman, Phyſices II. 1741

III. Claſſis Hiſtorica

Gerhard Fridrich Myller, Hiſt. I. ſiden 1731.
Petrus Ludv. Le Roy, Hiſt. II. ſiden 1735
Jacob Stæhlin, Eloqv. & Poes. ſiden 1737.
Friderich Henrich Strube, ſiden 1738
Herhos befinder ſig en Notarius og to Canceliſter.

Profeſſorer, ſom er afgangne.

I. Claſſis Mathematica

Nicolaus Bernoulli, Matheſeos, döde 1726
Friderich Chriſtoph Meyer, Mathes, döde 1729.
Jacob Herman, Mathes. ſubl, gik af 1731
Daniel Bernoulli, Mathes. Subl. gik af 1732

II. Claſſis Phyſica

Michael Burger, Chymiæ, döde 1726
Joh. Chriſtian Buxbaum, Botan., gik af 1729
Georg Bernhard Bulfinger, Phyſices, gik af 1731.
Johan Georg Leutman, Mechanices, döde 1736

Liber-

Libertus, Chymiæ, gik af 1737.

III Claſſis Hiſtorica

Johan Conrad Henninger, Ephorus Gymnaſii, gik af 1728

Joh. Petrus Kohl. Eloqv, gik af 1728

Chriſtian Martini, Log. & Metaph. gik af 1729.

Frid. Chriſtoph. Groſſ, Moralium, gik af 1731.

Johan Simon Beckenſteen, Jurispr., gik af 1735

Johan Georg Lotter, Antiq. döde 1737

Theoph. Sig. Beyer, Antiqu. döde 1738

Got. Frid. Wilh. Juncker, Politices, gik af 1738.

Membra Honeraria

Wolff i Halle, ſiden 1724.

Johannes Bernoulli i Baſel ſiden 1724

Poleni i Padua, ſiden 1724.

Michelotti i Venedig, ſiden 1724

Hofman i Halle ſiden 1724

Bulfinger i Tubingen, ſiden 1731

Groſſ i St. Petersborg, ſiden 1731

Sloane i London, ſiden 1731

Daniel Bernoulli i Baſel, ſiden 1732

Lilienthal i Königsberg, ſiden 1734

De Macran i Paris, ſiden 1735

Morgagne i Padua, ſiden 1735

Kuhn i Danzig, ſiden 1735

Lengnich i Danzig, ſiden 1737

Rouſſet i Haag, ſiden 1737

De Reamur i Paris, ſiden, 1737
De Maupertuis i Paris, ſiden 1738.
Junker i St. Petersborg, ſiden 1738
Gaubil i Pekin, ſiden, 1739
Schoepflin i Strasborg, ſiden 1741
Schultz i Halle, ſiden 1741
Schreiber i Moſkov, ſiden 1741

Adjuncti

In Claſſe I.

B. Adadurof, Mathes. ſubl. ſiden 1733
F. Moula, Mathes. ſubl., ſiden 1736

In Claſſe II.

Cr. E. Gellert, ſiden 1736
G. W. Steller, Hiſt. nat. ſiden 1736.
Franciſcus Mygind, Chym, blev antagen 1736 og gik af 1737.

In Claſſe III.

J. E. Fiſcher, ſiden 1731.
G. Meusling, ſiden 1736
J. C. Taubert Hiſt. & Eloq. ſiden 1737
Brehm, Hiſt. Lit. ſiden 1737
Cruſius, Antiq. ſiden 1740

Studioſi.

Kleinfeldt, Subproſector ſiden 1734
Schvartz, Königsfels, Truſchott, Mill, Schiſcharev, Czadoff, Starkoff, Kowrin, ved Aſtronomien og Geographien, alle ſiden 1740
Raiſer, Vinogradoff og Lomonos, Hofter 1736 udenlands for at lære Metallurgien.

Kraſche-

Kraſchenikoff, Popof, Ivanof, Trediakoff, Gorlanof, alle fem ſiden 1733, er ved Expeditionen i Kamſkiatkien.
Inſpector ved Gymnaſium er G. W. Kraft, Prof.
Rector.
Pro-Rector.
Syv Informatores.
Een Rusſiſk Præſt.
Profeſſor i det Franſke Sprog.
Franſk Sprog - Meſter.
Dandſe-Meſter.
Riſſe - Meſter.

Foruden de ordentlige Diſcipler bliver her i Kraft af de derover udgangne Forordninger af 1725, 1727 og 1732, Soldater - Börnene ikke allene informerede, men ogſaa efter deres Capacitæt ſalarerede og befinder ſig med dem i Gymnaſiet nu 113. Diſcipler.

Bog-Trykkeriet, det Tydſke og Rusſiſke er anlagt 1727, og har to Correctores, elleve Sættere, ſexten Lære - Drenge, atten Trykkere og Opdragere.

Bog-Laden er anlagt 1728 og har een Bog-Förer, een Kaſſerer, een Bog - Lade-Betientere, og een Lære-Dreng.

Bog-Binderiet har een Meſtere, to Svenne og ſex Lære-Drenge.

Skrift-Udſkiæreriet er anlagt 1728 og har een Meſtere og ſex Lære-Drenge.

Skrift-

Skrift-Stöberiet er ogſaa anlagt 1728, og har een Meſtere, fire Stöbere og fire Lære-Drenge.

Maleriet har fem Tegnere, ſom befinder ſig i Petersborg, tre Tegnere ved Expeditionen i Kamſkiatkien, een og tyve Lære-Drenge, ſom er beſtemte Deels til Maleriet, Deels til Kaaber-Stikkeriet, een Malere, to Lære-Drenge, to Kaaber-Stikkere, tre Svenne, ſex Lære-Drenge, een Kaaber-Trykker-Meſter, nitten Trykkere og Arbeyds-Folk, een Steen-Skiærere og fem Lære-Drenge.

Af Inſtrument-Magere er to Mechanici, een Architect, een Bildhugger, een Uhrmager, een Glas-Slivere, een Under-Meſtere i Dreye-Kunſten, to Laaſe-Magere, to Snedkere, een Under-Meſter i Inſtrument-Mager Kunſten. Og af Lære-Drenge befinder ſig to i Mechaniken, to hos Bildhuggeren, to hos Uhrmageren, to hos Glas-Sliveren, een hos Inſtrument-Mageren, fire hos Dreyeren, fire hos Laaſe-Mageren, og to hos Snedkeren: hvilke Lære-Drenge er ſaavelſom Svennene alle indfödte Ruſſer.

Ved Bibliotheket og Kunſt-Kammeret er Bibliothecarius Skumaker, og hos ham Taubert, Brehm, Freygang, Gſellin, en Blomſter-Malerinde, og Bogdanoff.

Trans

Translateurerne i det Tydſke, Latinſke, Franſke, Ruſſiſke og Kineſiſke er:
Goslizki ſiden 1724
Secretair Trediacovſky ſiden 1733
Secretair Wolczkoff ſiden 1735
Teplof ſiden 1740
Lebedev, ſiden 1740
Golubzoff, ſiden 1740
Seczichin ſiden 1740
Roſſochin ſiden 1740

Canceliet under Preſidentens og Raadernes Direction har een Secretarius, een Kontroleur, een Actuarius, een Regiſtrator, een Commiſſarius, tre Canceliſter i Tydſk og Ruſſiſk, tre Under-Canceliſter i Ruſſiſk, ni Copiiſter i Tydſk og Ruſſiſk, to Copiiſter, ſom befinder ſig ved Expeditionen i Kamſkiatkien, tre Skrivere i Ruſſiſk, een Chirurgus og een Oeconomus.

Under-Betienterne er ved alle Departements 32 Perſoner. Og der befinder ſig tilſammen 321 Perſoner ved Academiet.

Det ſyvende Stykke, om

Handelen.

De Efterrætninger, ſom jeg har ſadt mig for at meddele Læſeren

ren i dette Stykke, angaaer Handelen i det hele Russiske Rige. Som nu denne Artikel ey tilstrækkelig kand forklares uden tillige at melde noget om Rigets Historie, i sær om dets Bekiendskab med udenlandske Kiöbmænd; saa bliver den maaskee vitlöftigere end nogen af de andre. Naar jeg först har fortalt Handelens Opkomst og Tilvæxt i tre Perioder; saa vil jeg vise dens nuværende Tilstand, först indenlands og siden udenlands baade i Europa og andre Lande.

Den förste Periode af den Russiske Handels-Historie.

Skiönt det Russiske Folk har efter Rigets Tilvæxt udbreedt sig i Siberien, det Astrakanske, Kasanske og Ukrænske for der at bygge Stæder og i Lifland og Finland at handle udi Forstæderne; saa er dog dets egentlige Grændser indsluttede i de fire Guvernementer, som kaldes det Novogrodske, det Arkangelske, det Nisnegorodske og Moskoviske, af hvilke det sidste er det frugtbarste og Folke-rigeste, saa at Russerne derudover falskeligen kaldtes Moskoviter udi forrige Tider. I ældgamle Dage havde dette Folk ey anden Handel end den

allernödvendigſte, og levede i det övrige næſten i den naturlige Tilſtand, ligeſom man finder den endnu hos adſkillige Tatariſke Nationer.

Men imod Enden af det niende Seculum kom en Vende, ved Navn Rurik, ſom havde opholdt ſig ved Fribytterie udi öſt-Söen, op igiennem Neva-Floden, Ladoga-Söen, o. ſ. v. til öſter-Gaard, nu Novogrod, ſom allerede den Tiid var bygt af Ruſſerne. Han var ey den förſte af hans Lands-Mænd, ſom havde funden denne Vey, og han forſtod ſtrax at tale med Ruſſerne deres Sprog; thi Vender, Ruſſer, Polaker og Böhmer forſtaaer hverandre, ſaa at deres Sprog er ikkun Dealecter af eet Tungemaal, og har alle det Slavoniſke til deres Moder. Rurik giorde ſig ved ſin Forfarenhed, Rigdom og Magt ſaa anſeelig udi Byen, i hvilken han havde nedladet ſig, at han blev den förſte rætſkafne Regentere over det hele Rusſiſke Folk, undtagen Pleſkoviterne, ſom længe beholdt deres Frihed, endſkiönt af Rurik indſkrænket paa een og anden Maade.

Ruriks Ankomſt til Novogrod fra Dannemark.

Den

Den Russiske Historie, i sær den Pleskovitiske Letopisez eller Aar-Bog, melder, at Rurik kom med hans Lands-Mænd fra Stargorod i Varegen, det er Oldenborg i Vagrien, kaldte sin Residence til Erindring herom Novogorod, det er Nyborg, og förte et Oxe-Hovet i sit Vaaben, hvilket siden prægedes paa de Pleskoviske Mynte, hvoraf endnu nogle kand faaes at see i et Russisk Mynte-Kabinet udi Moskov.

Fra denne Ruslands förste Regentere gaaer den förste Periodus an i den Russiske Handels-Historie. Thi Rurik sluttede Forbund med de Danske, som den Russiske Krönike kalder Vareger, förte adskillige af sine Lands-Mænd ind i sit nye Rige, og begyndte den förste Handel med Lybekerne igiennem Pleskov. I de sex efterfölgende Secula er Historien om Handelen saavelsom om alle de andre vigtigste Stykker aldeles mörk og forvirret. Thi jeg finder i ald denne Tiid tre lige autentike og visse Hypotheses om Regenternes Antal og Navne: hvoraf man kand slutte Uvisheden i alle de andre Efterretninger.

Den

Dog heri ſtemmer alle overeens, at Rurik gav ſin Sön og Succeſſor Igor en Huſtru ved Navn Olga, ſom antoog den Chriſtelige Troe, og blev i Daaben kalden Helene, og ſom efter Hendes Mands Död har længe og vel regieret i hendes Söns Svetoslavs Minderaarighed. Hvilken Svetoslav avlede med hans Moders Helenæ Pige en uægte Sön, ved Navn Volodimar, ſom efter hans Faders Död fik den tredie Deel af Riget til Arv lige med hans to ægte Brödre. Volodimar ombragte diſſe ſine Brödre, blev derved Enevolds-Herre over det hele Land, forſonede ſig med det öſtlige Keyſerdom, med hvilket det Rusſiſke Folk havde hidintil idelig fört Krig. Han forflyttede ſin Boe-Pæl fra Novogrod, toog den Konſtantinopolitanſke Keyſers Princeſſe til Ægte, og förte tillige med hende ogſaa den Grækiſke Religion og Skrift ind i Riget juſt den Tiid, da Kong Magnus af Norge holdt ſig op hos ham der i Landet. Med hans Gemal avlede han adſkillige Sönner, imellem hvilke han for ſin Död deelte Riget, og fra

Volodimars Bekiendſkab med Grækerne.

hvilke nogle af de endnu levende Russiske Kneser deducerer deres Slægt-Register.

Da Riget var deelt og formedelst Uenigheden imellem Fyrsterne svækket, saa kunde det knap imodstaae sine Naboers Magt, og blev endelig aldeles undertvunget af Tatarne, under hvis Aag det forblev Skat-Skyldigt i det 12te, 13 og 14de Seculum. Herpaa findes endnu to gamle Russiske Mynte til Erindring: een, hvorpaa staaer de Ord, een Gud og hans Prophete Mahomed: og en anden, hvorpaa staaer det Ord Ala med Arabiske Bogstaver paa den ene Side, og Fyrstens Demetrii Navn med Russiske Bogstaver paa den anden Side. Denne sidste Mynt lood den Tveriske Fyrste Demetri slaae til Taknemmelighed, da han hos den Tatariske Kan vandt sin Proces imod den Moskovitiske Fyrste.

Alexander Nevsky og Demetri Donsky.

Det merkværdigste, som jeg finder at være passeret i ald denne Tiid, bestaaer deri, at en Fyrste ved Navn Alexander har i det 13de Seculum fört lykkelig Krig ved Neva-Floden, og

og kaldes derfor Alexander Nevsky: og en anden Fyrste, ved Navn Demetri, har i Begyndelsen af det fiortende Seculum fört lykkelig Krig ved Don-Floden og kaldes derfor Demetri Donski: og at denne Demetri har först indsluttet Moskov i en Muur, da den var for tredive Aar siden anlagt af Fyrst Ivan Daniloviz.

Endelig samledes igien Rigets Provinser under den *Moskoviske* Fyrste Vasilius Vasiloviz den Blinde udi Begyndelsen af det 15de Seculum. Hans Sön Ivan Vasiloviz I fordrev Tatarne, bygde Ivangorod omkring Moskov, og maae have tagen adskillige Europæer i sin Tienneste: thi jeg finder, at han 1591 den 27 Martii afskikkede to Udlændere ved Navn Johannes og Victor til Pezora for at söge efter Sölv-Erts.

Der kommer flere og flere Fremmede ind i Landet.

Under hans Sön Vasilius Ivanoviz kom ogsaa adskillige Fremmede ind til Moskov. Men de Tydske, som han forskrev fra den Rommerske Keyser, der havde tilsendt ham et Gesandtskab, fik ey Tilladelse at reyse igiennem hans Naboers Lande:

hvorudover neppe den fierde Deel af dem kom an i Rusland.

Handelen i denne Periode.

Det ſynes af den Rusſiſke Hiſtorie, ligeſom Ruſſerne har i denne Tiid havt ſkikkelig Handel med Konſtantinopel, Græken-Land, Ungarn og Polen: og at Handelen i Novogrod og Pleskov har ſtedſe mere og mere tiltagen med Liflænderne og Lybekkerne. Thi derved var Novogrod bleven ſaa riig, at man havde giort det til et Ordſprog i Rusland: hvo kand imod Gud og Novogrod. Dog er herved at merke, at der endnu den Tiid har ingen beſtandig handlende og boeſiddende fremmede Kiöbmænd været i Landet, men at ald Handelen er ſkeet paa Markeder, hvorhen baade Ruſſerne og de Fremmede har henbragt deres Varer og omvexlet dem med hverandre. Og i denne Periode ſöger jeg derfor Oprindelſen til den Skik, ſom den Dag, i Dag er, holdes i Rusland, at de nemlig ved Kiöb-Stæderne holder et ſtedſevarende Market i deres ſamlede Boder, uden at ſælge Varene hver for ſig hiemme i deres Huuſe.

Den

Den anden Periodus begynder under Ivan Vasiloviz II. Han droog adskillige Fremmede ind i Landet, og undertvang ved deres Hielp Kasan og Astrakan, understöttede den Kosakkiske Fribyttere Jermak Thimaseoviz i at bemægtige sig een af de Siberiske Provinser efter den anden, förte ogsaa Krig med Svenskerne og Polakkerne, stod den *Danske* Prinds Magnus bi, som forsögte sin Lykke i at blive Konge over Lifland, og gav ham sin Broders Datter til Ægte. Denne Prinds blev siden mistænkt af Tsaren at have under Haanden Forstaaelse med Polakerne: hvorudover Tsaren tog ham til Fange i hans Residence Venden, og beleyrede Castellet, hvor det Danske Folk, da det ey vilde give sig, sprang sig med Slottet i Luften. Derpaa bad den fangne Kong Magnus Tsaren om Naade, saaledes som det endnu bruges der i Landet. Han kom og derpaa lös, da han saasom ingen Hielp tilstodes ham mere fra Dannemark, begav sig paa Polsk Side, og indviklede Tsaren i en ulykkelig Krig, hvori han stedse tabte. Nogle Skri-

Den anden Periode.

bentere holder for, at Tſaren var ſaa ulykkelig i denne Krig formedelſt hans egen Efterladenhed, hvilken de ſkriver at være kommen af en Melankolie, ſom han i diſſe ſidſte Aar af hans Levnet fandt hos ſig, fordi han havde i Haſtighed ſlagen ſin ældſte Sön og Arve-Prinds til Döde, ſom toog Afſkeed med ham, ſigende: jeg döer uſkyldig og Önſker intet uden at Gud vil legge de Aar til min Faders Alder, ſom han i ſin haſtige Harm tager fra min. Men de mere autentike Hiſtorie-Skrivere viſer at Krigen lööb ſaa ilde af for Rusland, fordi den förtes ſaavel af Pohlen, ſom fik idelig fordeelagtige Anſlag af den Liflandſke Magnus og hans Ruſſiſke Anhang. Hans egen Slægt og Fædrene-Land gav ham heri ey mindſte Bifald, men ſtræbte meget mere at afdrage Polen fra Krigen, og ham fra Pohlen. Derudover vedligeholdt og Tſaren ſtedſe ſaavelſom hans Efterkommere det Venſkab, hvilket havde været imellem Dannemark og Rusland fra Rurics Tiid af uoplöſeligt, ſaaſom det var tillige umiſteligt for begge Riger, i ſær

for

for Rusland, der ved det fandt meere end eengang sin Regning.

De mangfoldige Udlændere, som denne Tsar fik ind i Landet, kom ogsaa meest fra Dannemark, og var enten indfödte Danske eller Fremmede, der havde forsögt sig i Dannemark og nu vilde pröve deres Lykke videre. Thi Sverrig og Polen tillod ey nogen anden *at reyse til Rusland* end dem som de *ey deri kunde hindre*. Endnu flere Fremmede.

Under denne Tsar skede det ogsaa, at Engellænderne, som sögte Farten omkring Norden, kom i den hvide Söe ind ved et Russisk Kloster, kaldet Arkangel, og tresenstive Verst derfra til en Bye ved Navn Kolmogorod, hvorfra de sendte nogle til Tsaren i Moskov, som gav dem strax saamegen Religions og Handels Frihed, som de forlangte. Derpaa inrettede de en Handel i Kolmogorod, og forflyttede den siden derfra længere ned ad Floden ved Klosteret, hvor de med Tiden bygde en Bye, som kaldes efter Klosteret Arkangel. Her satte sig ey allene flere og flere Engellænder, men ogsaa Hollændere og andre Tid efter anden ned, Ruslands förste Samqvem med Engeland.

bygde ſig der en Kirke, og reyſte for at handle engang om Aaret til Forſtaden i Moſkov, hvor Udlænderne i Tſarens Tienneſte ogſaa havde forſkaffet ſig en Evangeliſk Præſt og Kirke. De droog ogſaa Handelen ikke allene fra den Nord-öſtlige Deel i Rusland men ogſaa fra Novogrod, meeſt udi Krigs Tider. Dog hindrede den Arkangelſke Negoce ey, at jo de Svenſke i Freds Tider har drevet en anſeelig Handel med Rusland paa Neva-Floden, förend Petersborg blev bygt: hvilken Handel de nu ey mindre end deres Provincer ſauner.

Endnu flere Fremmede.

Der Rusland havde ved Söe-Farten til Arkangel faaet mere og lættere Kommunication end tilforn med fremmede Europæiſke Riger, ſaa kom og ſtrax under Tſar Ivan Vaſilovitz II. Skottiſke Familier ind i Landet for at ſöge Tienneſte, ſaaſom Aar 1590 de Skamber, de Montpelon, de Bruce og de Kroo. Af hvilke de to förſte er uddöde, den tredie er ophöyet i den Grævelige Stand og har endnu en General i Rusland, ſom Aar 1746 giftede ſig med den Princeſſe Dolgoruky,

hvilken

hvilken var troloven til Keyser PETER II. Den fierde Familie, nemlig de Kroo, efterlod sig i andet Leed een Sön og een Datter, da Sönnen er död uden Arvinger i fremmed Tienneste, men Daatteren har efterladt sig to Sönner, ved Navn Möller, som lever af deres Midler i Moskov.

Efter Tsaren Ivan Vasilovitz den II og hans Söns Död opkom de langvarige Trubler med de falske Demetrier. Og da skriver de Fremmede om Ruslands Historie, at der er komne nogle hundrede udenlandske Kiöbmænd til Moskov med den förste *Demetrii* Gemal fra Pohlen, hvilke dog maa siden alle være igien udreyste.

Men da den Romanovske Familie, som endnu regierer, kom paa Thronen, saa drog den Aarlig nogle fremmede ind i Landet. I Sær bevægte Tsar Alexius mangfoldige fremmede at gaae i sin Tienneste. Thi da hans Sön Peter maatte i den förste Rebellion flye for Strelizerne fra Moskov til Troize, og han da sammenkaldte der de fornemmeste Russiske Familier og

Udenlandſke Officerer; ſaa fandt han deriblant tretten udenlandſke Generaler og ſex og tredive udenlandſke Oberſter, og et ſtort Antal af andre udenlandſke Officerer i mindre Charger.

Handelen i denne Periode.

I dette hele Seculum fra den Arkangelſke Handels Opkomſt under Tſar Ivan Vaſilovitz den II. indtil Keyſer PETER I. tog Handelen ſtedſe mere og meere til og dreves med ſtor Fordeel for Udlænderne. Thi förſt havde de endnu ingen Tarif, men förte den röde Viin frie ind, fordi den bruges i Kirkerne. De betalede for alle andre Varer, ſom de indförte, ikkun fem Pro Centum i Specie Rixdaler, hver Rixdaler beregnet til 50 Kopek. De havde Frihed at udſende Toldfrie ſaamange Varer i Værdie, ſom Priſen belöb ſig af de indförte, og for de övrige at betale Tolden af det, ſom udförtes, ligeſom af det der indförtes. Dernæſt var alle de Ruſſiſke Varer i læt Priis, ſaa at de udenlandſke Kiöbmænd i Rusland kunde tage höy Fordeel af deres Correſpondenter anden ſtæds, ſom den Tiid ey kunde vide

Varer-

Varernes Priis og Handelens Omſtendigheder der i Landet. Endelig var det ogſaa den Tiid, formedelſt Pengenes Rarhed overmaade læt at leve i Rusland: thi jeg har funden til Exempel herpaa udi en Kirkebog ved den gamle Tydſke Menighed i Moſkov, at en Præſt har ſidſt i forrige Seculum indſkreven deri med ſin egen Haand: *Dette Aar har Kirke Forſamlingen tillagt mig* 10 *Rubel Lön aarlig, ſaa at jeg nu har* 60 *Rubel Lön aarlig da jeg efter min Vocation har ikkun havt* 50. Nu beretter gamle Folk, ſom kand erindre ſig det forrige Seculi Slutning, at Præſten ved ſamme Kirke har den Tiid bedre kundet udkomme end nu, da han har ſex gange ſaameget. Hvoraf ſluttes, at Penge maae der for et halvhundrede Aar ſiden have været rare, og at de, ſom nu omſtunder vil i Rusland giöre deres Regning efter den gamle Huusholding, maae beflitte ſig paa nye Midler for at bringe den i Rigtighed,

Med den Arkangelſke Handel med Engeland og Holland over Nord-Söen formeeredes tillige Ruslands Corre-

ſpon-

ſpondence med Dannemark over öſt-Söen. Thi jeg finder endog to Danſke Prindſer at være i dette Seculum komne ind til Rusland: nemlig Johan Kong Friderich II. Sön, ſom ſkulde have havt Tſar Boris Gudenovs Daatter Alexia til Ægte, men döde 1602 nogle Uger for Bryllupet var berammet: og Valdemar Kong Chriſtian IV Sön, ſom Aar 1644 ſkulde ogſaa have havt en Ruſſiſk Princeſſe, hvorom paa et andet Stæd mere ſkal berættes.

Der gik ogſaa i dette Seculum adſkillige Europæiſke Geſantſkaber fra og til Rusland, ſaaſom fra den Tydſke Keyſer, Dannemark, Engeland, Sverrig og Polen, ſaa og fra Holſteen igiennem Rusland til Perſien. Og er denne Holſtenſke Geſanteres bekiendte Efterretninger de beſte, ſom haves om Ruslands gamle Tilſtand. Alt dette er nödigt her at vide, for at ſee hvorledes Veyen er bleven bereedt for Keyſer PETER I. ſom hans Fader aulede i ſin Alderdom, og paa hans Döbe-Dag toog paa ſine Arme, förende ham udi en Sal til de fornem-

fornemmeste Rusſiſke Herrer med diſſe Ord: Seer her er eders Hyrde, ſom ſkal föde eder.

Keyſer PETER I. ſom havde fortreffelige Naturens Gaver, miſtede ſin Fader i ſin Barndom, og blev opdragen af hans Moder Natalia Kirilovna Nariſkin, og den gamle Galizin, en lærd Rusſiſk Herre, ſom talede færdig Latin, havde været Rusſiſk Geſanter, og ſom ſaavelſom Prindſens Moder fandt ikkun liden Fornöyelſe hos deres Lands Mænd, af hvilke de forfuldtes, men havde derimod faaet Smag i de udenlandſke Europæiſke Anordninger og Sæder. Begge var forſtandige og dydige, elſkte Prindſen med en uſædvanlig öm og dog tillige fornuftig Kierlighed, og giorde ſaadan en Sammenligning for ham imellem Lovene, Sæderne o. ſ. v. udi hans Fædrene-Land og andre Europæiſke Stæder, at han fik Tiid efter anden Lyſt til at foretage en Reformation i ſit Rige.

Den tredie Periode.

Prindſen havde ogſaa ſaadan en beſynderlig Ærbödighed for dem begge, i ſær for hans Moder, at, da han blev ſtor,

Förſte Aarſag til Peter Tſars Kierlighed til Fremmede.

ſtor, ſaa har han dog frygtet ſig idelig for Hende indtil Hendes Döds Time: hvilket gamle Folk i Rusland endnu med adſkillige Hiſtorier bevidner.

Den anden Aarſag.

De gav ham ogſaa en Udenlandſk Betientere ved Navn Lefort, ſom var föd i Geneve, men er kommen ung her til Kiöbenhavn, hvor han opholdt ſig nogle Aar, og begav ſig derpaa over Hamborg, Holland og Arkangel til Moſcov. Denne Lefort indtog aldeles Prindſen, og fortalte ham Tilſtanden af alting i Europa, i ſær i Dannemark, Sverrig og Holland. Han giorde ogſaa Prindſen bekiendt med andre Udlændere, ſom var i Rusſiſk Tienneſte, og ſom forklarede ham eet og andet endnu videre.

Den tre-

Og da Strelizerne, det er, de Rusſiſke forrige Guarde-Regimenter i det förſte Oprör vilde ſlaae Tſar Peter og hans Moder ihiel; ſaa var det de udenlandſke Officerer, ſom gav ham under Haanden den förſte Efterretning om Forræderiet, ſaa at han i Tide frelſte ſit Liv med Flugten. Derudover fik den unge Tſar endnu ſtörre Kierlighed for Udlænderne, ſaa at, da han kom

kom tilbage til Moſcov, fandt han meeſt Lyſt i at opholde ſig udi den ſaa kaldte Tydſke Forſtad, hvor de ſig i hans Tienneſte opholdende udenlandſke Folk, ſaa og de fra Arkangel eengang om Aaret til Moſcov reyſende Kiöbmænd, havde deres Boepæl og Huusholding. Han levede og ſtedſe lyſtig og munter med dem, og reyſte to gange til Arkangel for at ſeyle i Söen, lærte og den Tiid af Kiöbmændene det lidet Hollandſk, ſom han ſiden kunde.

Endelig reyſte Tſaren i det ſaa kaldte ſtore Geſandtſkab Aar 1697 med Lefort udenlands, erkyndigte ſig der fornemmelig om Söe-Væſenet og Handelen, droog mange Fremmede ind i Rusland, og toog i ſær ogſaa den Tiid Kreus, en Normand, i ſin Tienneſte, hvis Familie endnu lever i Petersborg, og ſom ſiden blev den förſte Ruſſiſke Amiral, efterat han havde ſtrax 1698 begyndt at anlegge en Flode paa Don-Floden nedre i Landet.

Da Keyſeren i den Svenſke Krig, ſom i diſſe Tider begyndte, havde indtagen Slyſſelborg og Nye-Skandſe Aar 1702, (Den Ruſſiſke Handels Forening i Petersborg.)

1702, og forſikret ſig det erobrede ved det Pultaviſke Slag Aar 1709; ſaa lood han ey allene den Handel, hvilken de Svenſke tilforn havde drevet her, fortſættes i den nye anlagde Bye Petersborg, men han ſögte og at forflytte didhen den hele Rusſiſke Handel med Europæerne, ſom var tilforn ogſaa gaaen over Arkangel og Lifland. Heri var han ogſaa lykkelig, thi Petersborg er det Stæd, hvor Rusland kand beqvemmeſt formedelſt öſt-Söen have Kommunicationen med Europa: da Farten paa Arkangel i Iis-Havet varer derimod ikkun tre Maaneder og er baade længere og farligere. Keyſeren formaaede ogſaa mange Fremmede af alle Stænder til at komme ind i ſit Land, og at forblive der, i det han baade anlokkede og belönnede dem merkeligen, ſaa og forſynede dem med ſtore Privilegier.

Det blev alt for vitlöftigt her Stykkeviis at fortælle, hvorledes Keyſer PETER I. og hans Efterfölgere, i ſær Keyſerinde Anna, har beſörget den Europæiſke Handels Opkomſt i Riget: hvorfor jeg vil ikkun anföre diſſe efterföl-

følgende Puncter. Først er adskillige Anordninger, Love, Indrætninger og Anstalter giorte, altsammen for at regulere baade Land- og Söe-Handelen. Dernæst er udgiven en Vexel-Ræt, nye Land- og Söe-Told-Reglementer, iligemaade en nye Söe-Told-Tarif, hvilken jeg siden her vil meddele Læseren, og hvorved den gamle Söe-Told med fem pro Centum er afskaffet. Endelig er ogsaa Communicationen i Rusland bleven forfremmet ved Havnenes Anlæggelse og Udbedring, ved den ridende Postes Indrettelse, ved Lande-Veyenes Forfærdigelse og Forkortelse, og ved Kanalernes Udgravelse paa mere end eet Stæd i Riget. Da nu Folket har derved faaet mere Samfund med hverandre indbyrdes og andre fremmede Nationer Udenlands: og deres Kundskab i de dem nyttige Ting har derved tiltagen; saa er ogsaa alle Varernes Priis derved stegen nogle Gange saa höyt, fölgelig Handelen voxen nogle Gange större end den var i de forrige mörkere Tider.

Udregning over de Fremmedes Antal i Rusland.

Der opholder ſig ogſaa nu mange Udlændere i Rusland, nemlig efter min Udregning i fölgende Antal:

1) I Petersborg,

Finner imellem eet og to tuſende.

Tydſkere imellem fire og fem tuſende.

Svenſke og Danſke imellem fire og fem hundrede.

Engellænder og Hollænder hen imod ſex hundrede.

Polaker, Franſke, Italiæner, Armener, Perſianer og andre Nationer henved fem hundrede.

Tilſammen ungefær imellem ſyv og otte tuſende Siæle.

2) I Arkangel ungefær imellem tre og fire hundrede af alle Folk.

3) I Moſkov ungefær imellem fem og ſex hundrede.

4) I Aſtrakan ungefær halvtreſenstyve.

5) I Siberien ved Bierg-Verkene og ellers adſtrödte henved halvtreſenstyve.

6) Adſtrödte i Rusland henved fem hundrede.

Tilſammen Udlænderne i Rusland, henved ni tuſende Siæle.

Diſſe

Disse Fremmede har deres egen Guds-Tieneste nemlig:

1. I Kronstad er een Evangelifke Menighed og derved een Præst.
2. I Petersborg er fire Tydske Evangelifke Menigheder, ved hver af de tre een, og ved den fierde to Præster: dernæst en Svensk og Finnisk Evangelisk Menighed, og derved een Svensk og een Finnisk Præst: videre een Reformeert Meenighed og derved een Præst: endnu videre een Rommersk Katholsk Menighed, og derved 4 Præster, en Italiæner, en Fransk-Mand, en Polak og en Tydsker.
3. I Arkangel een Evangelisk og een Reformeert Kirke, ved hver een Præst.
4. I Moskov to Evangelifke Menigheder, ved hver een Præst: een Reformeert Menighed, og derved een Præst: og een Romersk Katholsk, hvortil Armenierne ogsaa holder sig, og derved fire Præster.
5. I Astrakan een Evangelisk, og to Rommersk-Katholske Præster, hvilke bruges som Missionairer over Gilan til Persien.

6. I Siberien een Evangelisk Præst hos Vice-Gouvernören i Irkutsky og een hos den fangne Græv Mynnik.
7. Een Evangelisk Præst paa Möllernes Jern-Verke ved Moskov.
8. Skal ogsaa være et Par smaa Menigheder i Ukræne.

Paa nogle af disse Menigheders Kirke-Böger grunder sig min Udregning om Udlændernes Antal. S. for Ex. Ved de fire Tydske Menigheder i Petersborg er ungefær 2000 Communicanter, og derved döer og födes aarlig ungefær 250 Personer. Da nu Menneskets Alder er, eet regnet i det andet, 25 Aar, saa skulde der være i Petersborg over sex tusende Tydske. Men som de fleeste er komne voxne ind i Landet; saa har jeg sadt deres Tal imellem 4 og 5000, hvortil jeg tillige har funden Grund i den Proportion, som Communicanternes Antal maae have til de andre. Og saa videre med de andre Menigheder.

Denne for Læseren uden Tvivl uformodentlige Mængde af Udlændere i Rusland er meest kommen ind i

Landet

Landet formedelst de af Keyser PETER I giorte Anstalter. Denne Monark, som formedelst de da værende Omstændigheder behövede mange fremmede Folk til at indföre Haand-Verker, Handel og Videnskaber i Riget, forstood dog ret vel, hvem han iblant dem udvaldte til sin Tieneste, og lood sig ingenlunde indtage af deres *Daarligheder*, skiönt han brugte dem selv til sin og sit Riges Nytte. Han saae derfor til, saalænge han levede, at de ey med deres Kunst og Videnskab bragte tillige Vellyst, fremmede Sprog, Moder og Noder ind i Landet, og viiste selv med sit Exempel, hvormeget han foragtede alt dette. Thi skiönt han ræt vel vidste, hvad fremmed Ceremoniel, Stat, Smag, og saadanne Ting flere var: og havde selv seet dem Udenlands; saa vilde han dog selv ikkun antage lidet deraf. Og skiönt han havde et fortreffeligt Hoved til at lære alting; saa vilde han dog ey tale andet end sit Lands-Sprog og noget lidet Hollandsk, hvori han udi Nödsfald nogenlunde forklarede sine

Tanker imod de Fremmede, hvilke alle maatte i hans Tienneſte lære Rusſiſk. Denne Keyſerens Forſtand er noget af det fornemmeſte, ſom har giort ham Stor og ophöyet ham over andre berömmelige Monarker.

Den Rusſiſke Handels Udbredelſe i Aſien.

Keyſer PETER I ſögte ogſaa at udvide ſitFolks Handel og Bekiendtſkab med alle Aſiatiſke Nationer, ſtræbte til den Ende at faae Aſſov af Tyrkernes Hænder, for at kunde frit handle paa Don-Floden igiennem den Asſovſke Söe overalt ind i den Sorte. Han ſendte ogſaa en Danſk Mand ved Navn Isbrand igiennem Siberien ind til Kina, ſom sluttede der et Commercien-Venſkab, formedelſt hvilket Tſaren torde ſende aarlig en Karavane til Pekin. Saa ſendte han ogſaa to andre Danſke, Biering og Spangenberg, ſom var Capitainer paa hans Flode, til Kamſkiatkien for der at ſöge Farten til Japan og Amerika: om hvilken Expedition jeg ved anden Leylighed vil berætte mere. Han var ogſaa den förſte, ſom begyndte at ſeyle fra Aſtrakan paa den Kaſpiſke Söe til Perſien. Dog havde ogſaa Arme-

menierne og Perſerne tilforn fört Silke til Rusland og ſoldt den til Hollænderne, ligeſom det ogſaa ſkeer endnu udi Petersborg. Og efter Keyſerens Tiid, nemlig for nogle Aar ſiden, er denne Handel bleven merkelig formeret paa fölgende Maade.

En vis Rusſiſk Söe-Officeer, en Engellænder ved Navn Elten, blev commanderet ned ved Ohrenborg der at optage Landet, og fik derved Leylighed til at erkyndige ſig om alting paa den Kant. Hvorudover han gav ved ſin Tilbagekomſt til Petersborg et Forslag ind til de Engelſke Kiöbmænd om at lade den Silke komme over Aſtrakan til Petersborg, og gaae fra Petersborg til London, hvilken man hidindtil i Engeland havde hentet fra Smyrna, og ſom derfor maatte föres ſaa langt igiennem de Tyrkiſke Lande. Hans Forslag fandt Bifald, og han ſelv, da han havde faaet ſin Afſkeed og Tilladelſe, ſendt til Perſien, hvor Skak Nadyr gav hans Principaler ſtrax et Privilegium heri, ligeſom de det forlangte. Derpaa oprettede de Engelſke Kiöbmænd i Pe- Den Engelſke Silke-Handel over Rusland til Perſien.

tersborg Contoirer i Gilan og Aſtrakan, bygde to Skibe paa dette ſidſte Stæd, og betroede dem bemeldte Capitain Elten til at hente Silken. Capitain Elten ſkal være ſiden gaaen i Skak Nadyrs Tienneſte, og nu occuperes paa den Kaspiſke Sőe med at bygge ham eet eller fleere Skibe.

Der er ellers ſkeet nogen Forandring ved denne Engelændernes nye anlagde Sőe-Fart fra Aſtrakan. Thi Regieringen i Rusland har főrſt befalet, at de ey tőr bruge andet end Rusſiſk Sőe-Folk paa deres Skibe, og ſiden, at de bőr afſkaffe deres ſtore Skibe, og paa ſmaa Rusſiſke Lotker, ſom ellers altiid har været brugelige i det Hav, at hente deres Varer: begge Dele for at ophæve Leyligheden, hvorved fremmede Folk og Videnſkaber kunde mageligen komme ind i Perſien. Skak Nadyr favoriſerer denne for ham, Rusland og Engellænderne fordeelagtige Handel, ſaa meget ſom han kand, og har for kort Tiid ſiden, da en vis Silke-Karavan blev plyndret i hans Land, ſtrax med 40 tuſende Rubler, tilſtrækkeligen gotgiort

giort Engellænderne den derved foraarſagede Skade.

Dette er det fornemmeſte, ſom jeg veed efter Keyſer PETER I Död at have tildraget ſig i den Rusſiſke Handels-Hiſtorie. Til alt det andet har Keyſeren i det ringeſte lagt Grundvolden. Og han var ſelv den ſtörſte Kiöbmand i Landet, og havde ſtore Monopolier, ſkiönt han i det övrige elſkte dem ligeſaa lidet ſom Laug iblant Haandverkerne, holdende dem ikkun nödige i nogle viſſe Tilfælder, ſ. f. E. naar en Handel enten i Begyndelſen bör oprættes, eller naar den af andre Aarſager bör tvinges. Ved hans Fliid, kand jeg derfor med Rætte ſige, at den Rusſiſke Handel er kommen til dens nuværende Tilſtand, hvilken jeg her vil forklare.

Den indenlandſke Handel beſtaaer deri, at mange Kræmmere og Hökere foruden Land-Mandens ſædvanlige Torve-Handel opkiöber hos Bönderne de andre Varer, hvilke de igien tillige med alle Slags Haandverks-Arbeyde og de udenlandſke Varer, ſom de bekommer fra Petersborg, holder

Den indenlandſke Handel imellem Rusſerne.

offentligen fald i mange ſmaa Boder, der er inddeelte i Rader, hver Rad med ſine Varer. Naar jeg undtager Moſkov og Petersborg, ſaa er Boderne i de andre Byer ey af ſtor Vigtighed, dog af ſtörre Vigtighed i een end i den anden. Paa Torvet og i Boderne drives ſaaledes ald den indenlandſke Handel, og ey i Huſene, ſom det ſkeer i andre Lande. Og foruden diſſe daglige Markeder finder man ogſaa i de Ruſſiſke Byer aarlige Markeder, da endnu flere Menneſker fra Landet og ſmaa Byer ſamler ſig for at kiöbe og ſælge. Hvilke Markeder Ruſſerne kalder Jahr Markta, ſaa at man af dette Navn ſeer at de har lært og antaget dem af de Tydſke.

Den indenlandſke Handel imellem Ruſſer og Udlændere.

De Udenlandſke Kiöbmænd kiöber de Ruſſiſke Varer enten i Magaſinerne og Boderne eller og efter sluttede Contracter. De ſom kiöber efter Contract, de betaler i det minſte den halve Summe forud til de Ruſſiſke Kiöbmænd, ſom da reyſer ind i Landet, bringer Varerne til beſtemte Tiid og da imodtager den anden halve Summe, hvis de ey har forud faaet den

gand-

gandſke. Nu er der vel nogen Fare ved ſaadant Kiöb efter Contract. Men de, ſom kiöber paa Stædet, maa derimod betale Varerne nogle pro Centum dyrere, og kand ey altiid faae alle Slags og ſaa mange af hvert Slags, ſom de forlanger.

De udenlandſke Varer, ſom de fremmede Kiöbmænd ſælger til Ruſſerne, lader de ſig enten ſtrax betale, eller crediterer dem Aar og Dag: hvilket ſidſte ſkeer meſtendeels med alle ſtore Summer. Heraf ſees, at de Ruſſiſke Kiöbmænd har ſtor Fordeel af de udenlandſke, og kand ey endnu finde deres Regning ved at drive den udenlandſke Handel med egne Folk og Skibe: hvilket de desuden ey formaaer, ikke ſaameget af Mangel paa Penge ſom af Mangel paa Kundſkab og Correſpondenter, og formedelſt flere ſaadanne vigtige Aarſager. De fremmede Kiöbmænd der i Landet er næſten alle Factorer, og handler alle Parthie-viis med Ruſſerne, ſom ſælger og kiöber i eniſte Stykker.

Den indenlandſke Told. Den indenlandſke Told er juſt fem Pro Centum, nemlig en Denuſka eller

ler halv Kopek af hver Griven, det er en Kopek af tyve for alle de Varer, ſom ſælges paa Torvet, og 5 Rubel af 100 for alle andre inden- og udenlandſke Varer, ſom föres ind i Kiöbſtæden der at ſælges. Lader Udlænderne Varer komme, ſaa beregnes dem hver Rubel til to Specie Rixdaler, det er næſten 12 Pro Centum, hvorfor de, ſaa meget mueligt, forſkriver Varerne under Rusſiſke Navne. Naar Varerne forſendes til et viſt Stæd, ſaa betales der ſtrax efter den derpaa i Tolden udtagne Seddel og foregaaende Viſitation og Vurdering af Told-Betienterne de fem Pro-Centum. Og hvis da diſſe ſamme Varer ſkal ſendes tilbage eller anden ſtæds hen, ſaa faaer Eyermanden ey Tolden igien, men maa betale atter 5 Pro-Centum for de ſamme Varer der, hvor de henkommer, og det ſaa ofte, ſom han udtager en ny Seddel. Nu ſynes vel dette at være et haardt Paalæg, men man bör herved at merke, at ſaadan Land-Told er i Stæden for Conſumtionen og Acciſen i andre Lande.

Her

Prisen paa Torve-Varer.

Her vil jeg anföre Prisen af adskillige Korn og andre Varer i Petersborg, ligesom Politie-Mesteren forordnede den samme Stæds i December Maaned Aar 1745.

		Paa Barkerne.	I Boderne.
Rug Mæl	9 Pud.	2R. -	- 2R. 30K.
Hvede-Mæl	9 Pud.	3R. 50K.	3R. 95K.
Fiint Hvede-Mæl	1 Pud.	- 80K.	- 90K.
Hampe-Olie	1 Pud.	1R. 10K.	1R. 20K.
Smör	1 Pund.	- 4½K.	- 5K.
Havre-Mæl	1 Pud.	- 45K.	- 50K.
Bog-Hvede Gryyn	1 Td.	2R. 90K.	3R. 20K.
Havre-Gryyn	1 Td.	2R. 90K.	3R 20K.
Byg-Gryyn	1 Td.	2R. 90K.	3R. 20K.
Hirsse-Gryyn	1 Td.	4R. 50K.	4R. 95K.
Hvide Ærter	1 Td.	3R. 30K.	3R. 63K.
Slættere Dito	1 Td.	2R. 80K.	3R. 8K.
Rug	1 Td.	- -	- 1R. 80K.
Rug-Malt	1 Td.	2R. -	- 2R. 20K.
Byg-Malt	1 Td.	1R. 60K.	1R. 76K.
Hampe-Frôe	1 Td.	3R. -	- 3R. 30K.
Byg	1 Td.	1R. 20K.	1R. 32K.
Havre	1 Td.	1R. 15K.	1R. 30K.

Hvor disse Varer kommer fra til Petersborg og naar de maae derfra udföres.

Alle disse Varer saa velsom ald anden Proviant saa og alle andre Varer, undtagen de, som föres om Vinteren med Slæde-Bane, kommer op til Petersborg paa Floderne og Kanalerne langt nedre fra Rusland. Dog tör in-

gen

gen af disse ovenmeldte Varer, saa og nogle andre her u-nævnte, udföres af Landet i alle Tilfælder. Thi Keyser PETER I. har givet en Lov, at, saasnart de gielder over en vis Pris, saa kand de ey udföres. Som f. Ex. Naar, en Tönde Rug gielder over een Rubel der, hvor den kand udskibes, saa kand den ey föres ud o. s. v. med de andre Varer.

De Keyserlige mesten Deels indenlandske Monopolier.

De Keyserlige Monopolia bestaaer först i at sælge ald öl, Brendeviin, Möd og anden Drikke i det hele Rige udi alle Kroer, som enten pagtes bort eller staaer for Regnskab: dernæst i at sælge Saltet for en vis Priis udi hele Riget: videre i en Deel af den Siberiske og den hele Kinesiske Handel, af hvilken det fornemmeste, som gaaer ud af Landet, er Rabarbara: fremdeles med Blade-Tobaken, hvilken gaaer allene op i Snup-Tobak, thi Russerne röger ey Tobak, holdende det for at være syndigt. Endelig sælges ogsaa Tiæren og Birke-Ollien iligemaade Potaske, Vidasken, Huusblas eller Fiske-Limen, altsammen for Kronens Regning. Med Justerne

blev

blev og oprettet et Monopolium Aar 1716, at levere hvert Pud til Tſaren for 4 Rubel, men det blev ſtrax igien ophævet.

Den udenlandſke Handel er den rette Kilde, hvoraf Pengene tilflyder Rusland, og det i denne Orden og Proportion, at den Europæiſke Handel er til viſſe ti Gange ſaa ſtor ſom den Aſiatiſke. I den Europæiſke Handel er den Petersborgiſke tilfulde ti Gange ſaa ſtor ſom den, der drives i Arkangel og alle andre Stæder. Og i den Petersborgiſke er endelig den Engelſke den beſte, ſom bringer fleeſt rede Penge ind i Landet. Den udenlandſke Handel.

Den Aſiatiſke Handel beſtaaer af den Tyrkiſke, Perſiſke og Kineſiſke. Den Tyrkiſke Handel er ikkun liden, og drives med ſmaa Lotker paa Don-Floden og den Asſovſke Söe imellem Ukræne og Krim meſten Deels fra den Bye Tzercaſkoy til Kaffa og andre Stæder, fornemmelig med Rusſiſk Pels-Verk og Kavear, og Tyrkiſke Stoffer og Kaffe. Den beriger hverken Tyrkerne eller Koſakkerne, Den Aſiatiſke og förſt den Tyrkiſke.

kerne, og har næſten ingen Connexion med Ruſſerne, undtagen at der ſælges ogſaa Tyrkiſke Varer i nogle faa Moſkovitiſke Boder. Den bringer Kronen ey ſtor Told, og udfordrer derfor ey ſtore Capitaler.

Den Perſiſke.

Den Perſiſke Handel er ogſaa ikkun liden, og drives ligeſom den Tyrkiſke med ſmaa Lotker paa Volga-Floden og den Kapiſke Söe fra Aſtrakan til Gilan og andre Stæder med Rusſiſke Pels-Verke, Læder o. ſ. v. og Perſiſk Silke, Silke-Töye o. ſ. v. Den beriger hverken Taterne eller Perſianerne, men den har mere Connexion med den Rusſiſke Negoce end den Tyrkiſke. Thi förſt opholder ſig i et Huus i Petersborg nogle Armenier og Perſianer, ſom er i Selſkab med hverandre, indkiöber der Europæiſke Varer og forſender dem til Perſien, hvorfra de lader igien komme ſaamegen raa Silke, ſom Hollænderne og andre Nationer af dem forlanger, nemlig aarlig ungefær imellem to og tre tuſende Pud. Dernæſt er ogſaa en ſtor Silke-Fabrike udi Moſkov, ſom forſynes paa ſamme Maa-

de over Aſtrakan med Perſianiſk raa Silke. Endelig er for alting at merke den nye Engelſke ved Capitain Elten oprættede Slike-Handel over Aſtrakan og Gilan med Perſien, formedelſt hvilken der gaaer aarlig over 6000 Pud Perſianiſk raa Silke ud fra Petersborg til Engeland, hvorhen den kom tilforn over Aleppo og Smyrma. Naar jeg undtager Nytten, ſom Rusland har af denne *Silke-Handel* ſaavel for dets eget Manufactur i Moſkov, ſom Trafiken og Tolden af ald den anden; ſaa holder jeg i det övrige Taternes Aſtrakanſke Handel med Perſien, og Koſakernes Tzerkasſiſke Handel med Tyrkiet at være af lige Værdie, at bringe hver for ſig Kronen aarlig nogle tuſende Rubel Land-Told, og at udfordre henved 100 tuſende Rixdalers Capital, ſom er omtrent Værdien af de Varer, der vexles om med hverandre.

Med den Siberiſke Handel har det denne efterfölgende Beſkaffenhed. Under Tſar Ivan Vaſiloviz II opholdt ſig paa Volga-Floden en Koſakkiſk Fribyttere ved Navn Jermak Thima- Den Siberiſke.

K feoviz,

feoviz, det er, Herman Thimothei Sőn, ſom tillige med hans underhavende 400 Koſakker havde lært ved Tſarens Armee at bruge Krut og Kugler. Da nu Tſaren ſendte Krigs Folk ud at opſőge ham, retirerede han ſig over Landet til Tobol-Floden, gik ned af den igiennem mange Udőrkninger, bekrigede de Tatare, ſom han endelig fandt for ſig, og betvang dem læt med ſit Skyde-Gevær og ſine i Krig vel-ővede Koſakker. Men ſom han fandt overalt ſtor Armod, og havde ſelv desuden ingen Penge til at betale Folket, fattedes ogſaa Krigs-Ammunition; ſaa begav han ſig til Solikamſky i det Kaſaniſke, og formaaede der en riig Kiőbmand, ved Navn Stroganof, til at ſkyde ham Penge for, hvormed han betalte Folket. Han kiőbte tillige det nődvendige, og toog igien ſin Mars til det nye opfundne Land, hvilket han kaldte Siberien efter den főrſte Bye, ſom han fandt for ſig. Den hede Sibir, og er nu aldeles ődelagt, da Ruſſerne har derimod, ſyv Verſte fra dens Rudera af, opbygt Toboliky, ſom er nu Siberiens Hoved-Satd. Der-

Derefter ſendte Koſakkerne Bud til Tſaren i Moſkov, tilböd ſig at undertvinge hele Siberien under hans Lydighed, hvis han vilde give dem Pardon og forſkaffe dem den nödige Krigs-Ammunition, ſaa og forſtærke dem med en Trop af deres Lands-Mænd; hvilket blev dem altſammen accorderet. De gik derpaa ſtedſe videre, og undertvang de Tatariſke Fyrſter, ſom de ſendte til Moſkov i Fængſel, af hvilke den Siberiſke, nemlig den fra den Stad Sibir, har under Keyſer PETER den I havt i tredie Leed en Tſareviz eller Prinds, ſom var Guvernör i Moſkov. Og af de andre Tatariſke Fyrſter nedſtammer andre Knæſer i Rusland, ſom kalder ſig Sibirſky.

Koſakkerne opkaſtede ogſaa hiſt og her i Siberien en Oſtrog, det er, en Skandſe beſtaaende af en Vold med Paliſader paa og Spanſke Ryttere rundt om, beſadt med to eller flere Kanoner og med 100 til 300 Mand, ligeſom de er ſtörre og mindre. De Koſakker, ſom opholder ſig i diſſe Oſtroger i Siberien, indfordrer i deres Pro-

vincer Skatten af de der boende Tatare, hvilken beſtaaer meeſt i Pels-Verk og nogle faa andre Varer. Thi diſſe gamle Siberiſke Indvaanere giver Kronen, ey ſaa ſom Ruſſerne, Rekryter eller Siæle-Penge eller anden Afgift. Og foruden diſſe Koſakker findes ey anden Rusſiſk Milice i Siberien, undtagen nogle Guvernements-Regimenter i Toboiſky og andre Stæder, og det Koor, ſom nu er ſendt ind under Commandoen af General-Major Kinderman.

Ruſſerne begyndte ogſaa ſtrax at handle i Siberien og at bygge Kiöb-Stæder, ſom nu belöber ſig over 40, og gaaer lige ind i Kamſkiatkien og til de Kineſiſke Grændſer, hvor de ogſaa bygde en Bye ved Navn Argun, ſom de ſiden, Kineſerne til Villighed, igien forlode.

Den Kineſiſke. De handlede ey allene i Siberien Pels-Verke og i det Kineſiſke Tatarie et Slags Bom-Ulds-Töy kaldet Kitaika, men de begyndte ogſaa under Haanden at handle med Kineſerne, og bragte, ſom gamle Folk endnu erindrer ſig, ſmaa Stykker Guld til Moſkov

ſkov ind fra Kina. Da Keyſer PETER I havde ved Isbrand indrættet Handelen bedre, og den ſiden endnu mere blev reguleret ved Lange, ſom havde været otte Gange i Kina og var tilſidſt Vice-Guvernör i Irkutſkoy i Siberien; ſaa kommer der nu hver tredie Aar en Kineſiſk Karavane tilbage fra Pekin til Moſkov, da Karavanen maae de to andre Aar benöye ſig med det, ſom den kand opkiöbe paa Grændſerne.

Den forener ſig i Siberien med den Karavane, ſom bringer Kronens Revenyer fra dette Land til Moſkov, hvor Varerne af dem begge forhandles under Opſyn af et dertil indrættet Cancellie, kaldet Siberſky Prikas. Naar Varerne er her ankomne, ſaa udtages förſt de beſte af dem til den regierende Perſons Brug, dernæſt ſælges de andre Parthie-viis paa offentlig Auction til de Rusſiſke Kiöbmænd, ſom enten forſender dem videre eller lader dem ved de ſmaa Kiöbmænd Stykke-vis udhökre i Boderne.

De fornemmeſte Siberiſke Varer beſtaaer i Pels-Verke, ſom ey ſynderligen forſendes til Europa, men

bruges mere i Landet ſelv, og gaaer ogſaa ud til Tyrkerne o. ſ. v. De faa Kineſiſke Varer beſtaaer i Silke-Töy, ſom opkiöbes alt der i Landet, i Rabarbara, ſom gaaer ud meeſt til Engeland, og i grön Thee, ſom ogſaa meeſt forbruges der i Landet, og kand ey faaes ſaa god nu ſom i forrige Tider. Kronens Fordeel ved den Siberiſke Prikas baade af Siberiens Revenyer og den Kineſiſke Handel holdes for at have belöben ſig tilforn lidet over en Tönde Guld, men nu efter indfört bedre Indrætning til henimod 300 tuſende Rubler.

Den Europæiſke Handel.

Ruslands Europæiſke Handel beſtaaer i den Polſke, Arkangelſke og öſt-Söiſke. Den Polſke drives fornemmelig over Kiov, og er ey ſaa ſtor, at den kand komme her i nogen ſynderlig Betragtning; thi den giör Ruſſerne og Polakkerne hverken merkelig Fordeel eller Skade.

I Arkangel.

I den Hvide Söe er Arkangel den Rusſiſke Handels-Stad, hvor endnu nogle af Varerne i den Nord-öſtlige Deel af Rusland udföres. Der ankommer nu omſtunder aarlig nogle og

og tyve Engelſke og Hollandſke Skibe, ſ. f. E. Aar 1745 ankom der 25 Skibe. Og Tolden belöber ſig der endnu aarlig til nogle og tyve tuſende Rubel: hvoraf kand sluttes, at Varerne, ſom der udföres ſamt de faa, ſom indföres, maa dog belöbe ſig over 400 tuſende Rubel aarlig.

I Kola er faſt ingen Handel; thi der ankommer ikkun aarlig een eniſte Franſk-Mand, ſom förer Salt med ſig ind og Lax igien ud, ſaaſom han har der forpagtet Lax-Fangſten. I Kola.

Handelen i Puſtoſero er ogſaa af ſaa liden Betydning, at Skipperne kand maaſkee neppe finde, hvor Havnen ligger. I Puſtoſero.

I öſt-Söen er derimod Handelen paa de Rusſiſke Provincer ſaa meget deſto ſtörre. I Riga allene belöber Söe-Tolden med Portorium ſig aarlig til 300 tuſende Alberts-Daler: i Viborg til 20 tuſende Rubel: og i Revel og Narva paa hvert Stæd ungefær ligeſaa meget ſom i Viborg. Men efterdi de Varer, ſom gaaer ind og ud i alle diſſe Stæder ved öſt-Söen, gaaer hverken ind i Rusland, föres ey hel- I öſt-Söen.

ler ſædvanligen ud derfra, ſaa er det egentligen den Petersborgiſke Handel, paa hvilken der fornemmelig bőr agtes. Den halve Deel af den drives af Engellænder, den fierde Deel af Hollænder, og den ſidſte fierde Deel af andre Nationer. Jeg troer ey at kunde fornőye Læſeren ſaameget med en vitlőftig Beſkrivelſe over den, ſom at give ham de Efterrætninger i Hænderne, hvoraf han ſelv kand beſt heri dőmme.

Liſte over de i Petersborg ankommende Skibe.

Főrſt vil jeg meddele ham en Liſte paa de i Petersborg eet Par Aar ankomne Skibe og de Kiőbmænd, til hvilke de har været addreſſerede. Dernæſt vil jeg hosfőye en Fortegnelſe over de i diſſe Aar udgangne og indkomne Varer. Og endelig vil jeg forklare det tungeſte heri ved nogle nődige Anmærkninger, ſluttende endelig med Told-Tariffen og ſaadanne herhid henhőrende Ting flere.

Liste paa de Skibe, som Aar 1744 og 1745 ankom til Petersborg.

	Aar 1744	Aar 1745
I. Danske	12	18
II. Engelske	115	69
III. Hollandske	61	32
IV. Lybekker	29	31
V. Svenske	15	9
VI. Rostokker	12	11
VII. Hamborgere	6	7
VIII. Franske	5	7
IX. Dansiger	5	6
X. Kieler	2	2
XI. Stetiner	2	3

Tilsammen Aar 1744 Skibe 264 og 1745 Dito 195.

Heraf var addresserede Til	1744	og 1745
1 Ridders	15	15
2 Belkamp	16	7
3 Bardevig	7	6
4 Vigor og Compagnie	25	10
5 Krammond og Timmerman	22	11
6 Jacob Volf	29	18
7 Thomson og Peterson	14	8
8 Napier og Hasenfeller	16	16
9 Reinsdorf og Compagnie	5	6
10 Stephan Lindeman	6	5
11 Jacob Magnussen	-	2
12 Johan Fund	-	2
13 Georg Volffert og Grot	2	-

14	David Verner	1	-	-	-
15	Deutschnan og Compagnie	1	-	-	-
16	Sasenhagen	1	-	-	1
17	Vauel	1	-	-	1
18	Preskot og Liig	2	-	-	7
19	G. Hofer	3	-	-	2
20	Köppen	2	-	-	1
21	Pahl og Henslein	1	-	-	-
22	Limborg og Bötling	1	-	-	2
23	Svellengræber og Middendorf	1	-	-	4
24	Fraser	2	-	-	3
25	Ludolf Dohm	1	-	-	-
26	Jacob Barts	1	-	-	-
27	Jacob Stelling	4	-	-	4
28	Dingley og Edvard	3	-	-	3
29	Andreas Ohm	3	-	-	-
30	de Friis	2	-	-	-
31	de Voigt	1	-	-	3
32	Daniel Otto	1	-	-	-
33	Johan Kreuz	10	-	-	3
34	Markus Bajeni	1	-	-	-
35	Meyer og Sander	2	-	-	1
36	Kossel og Hak	8	-	-	1
37	Hans Tobias Neyman	1	-	-	-
38	Krempin og Compagnie	10	-	-	11
39	Jonas Noogleyer	1	-	-	-
40	Michael Friderik Kapel	1	-	-	-
41	Christopher Öhlers	-	-	-	5
42	Ordre	41	-	-	37
		264	-	-	195

De

De Varer, ſom indförtes i Petersborg i et ubenævnt Aar.

Varernes Navne og *Sortering.*		*Varernes Udmaalning* efter *Vægt, Maal, Tal og Priis.*
	I. Mineral-Riget.	
	I. Farver.	
1	Aurum pigmentum -	12 Pund
2	Blaat til Stivelſe -	86 Pud 30 Pund
3	Blyant og rödt Kride	17 Pud - -
4	Blye-Hviidt -	486 Pud 31 Pund
5	Bur - -	41 Pud 17 Pund
6	Kaaber-Grön eller Grön-Spand	- -
-	- Tyrkiſk og andre Slags	517 Pud 10 Pund
7	Dito Venetianſk -	9 Pud -
8	Kride, reven -	69 Pud -
9	Orlean - -	18 Pud 20 Pund
10	Sandel, rööd -	2859 Pud -
11	Dito blaa -	7972 Pud -
12	Sinober -	29 Pud 17½ Pund
	II. Glas.	
1	Briller, indfattede -	45 Doſin 9 Par
2	Dito i Sölv indfattede	1 Doſin -
3	Butellier, ledige og ordinære.	93381 Stykker.
4	Glas, rödt for - -	30 Rubel.
5	Speyle for - -	2889 R. 60 Kop.
6	Koraller - -	1950000 Styk
7	Vindvers Glas, Hamborgſk	621 Kiſter
8	Dito Franſk - -	4 Kiſter

II. Me-

III. Metal baade udtrækket og slaget og paa anden Maade forarbeydet.

1	Blye - - -	504 Pud
2	Guld i Böger - -	176 Böger
3	Dito og Sölv i Galoner	27 Pud 25 Pund 9¼ St.
4	Dito og Sölv i Stoffer og Brokader for	7936 Rub.
5	Dito, slaget - -	¼ Pund
6	Glands-Guld - -	
7	Guld-Traae - -	20 Pund
8	Guld-Tresser, u-ægte -	6750 Pund
9	Jern-Blek, hviidt og enkelt -	19 Tönder
10	Dito, dobbelt -	18 Tönder
11	Jern-Kram for -	8904 Rubel 50 Kop.
12	Dito, smaa for -	9991 Rub. 35 Kop.
13	Jern-Skrine, to for -	60 Rub.
14	Kaaber Kiedler - -	98 Pud
15	Kaaber-Traae - -	5 Pund
16	Messing Latuun -	107 Pud
17	Messing i Kiedler og Bekkener	466¾ Pund
18	Messing i Finge-Böre	524 Gros 7 Dosin
19	Dito i smaa Kar -	121 Pud
20	Dito Söm - -	49500 Styk
21	Dito Sömme-Hoveder -	33 Pud
22	Dito i Kaarde- og Herts-Finger-Greeb, forgyldte -	20 Styk
23	Dito i Vægte - -	2 Pud
24	Qvæg-Sölv - -	49 Pud
25	Ridder-Stierner - -	12 Styk
26	Staal - -	10 Pud 5 Pund
27	Dito i Klinger og Gevær for	1105 Rubel

28 Dito

28 Dito i Knive og Gafler for	3105 Rubel.
29 Dito i Kaffe-Möller - -	9 Styk.
30 Dito i Leer, med hvilke man - - slaaer Höe - -	4401 Styk
31 Dito i Naale, alle Slags	187500 Breve
32 Dito i Sye-Naale -	15093500 Styk
33 Dito i Skrit-Skoe - -	12 Par
34 Dito i Traa - -	647 Pud
35 Sölv, slaget - -	$1\frac{3}{4}$ Pund
36 Dito i Böger -	12 Böger
37 Dito Uhr-Verke for -	2178 Rubel
38 Dito med Galanterie Varer for	28119 R. 85 K.
39 Tin i Fade og Tellerkener	3249 Pud 14 P.
40 Dito i andre kar -	88 Pud 6 Pund
41 Dito Slæt - -	3607 Pud
42 Dito i Folium for -	24 Rubel

IV. Stene.

1 Flinte-Stene - -	28000 Styk
2 Grifler - -	500 Styk
3 Pimp-Steen - -	14 Pud
4 Porsellæn-Glas- og Leer- - Kar for -	13133 Rubel 80 K.
5 Slive-Stene - - -	406 Styk
6 Smelte-Degel, een -	4 R. 40 Kop.
7 Steen-Kul - - -	64 Læster
8 Tobaks-Piber - -	$1669\frac{1}{2}$ Gros

V. Ting, som foruden de ovenmeldte regnes iblant Mineralierne.

1 Alluun - -	13036 Pud 24 Pund.
2 Galmey - - -	850 Pud. 3 Sal

3 Sal Ammöniak - 20 Pud 30 Pund
4 Skille-Vand eller Aqva fortis 1 Pud 20 Pund
5 Smergel - - 4 Pud 5 Pund
6 Svovel - - - 855 Pud
7 Vand, mineralſk, ſaaſom Spa- og deslige - 1377 Krukker og Butellier

II.
Dyyr-Riget

I. Farver.

1 Berliner Blaa - 42 Pud 13 Pund
2 Kokſenille - - 10 Pud 32 Pund

III. Fiſk.

1 Anſkioſer - 1171 Smaa Tönder
2 Flynder, ſtore - - 500 Styk
3 Dito ſmaa - - - 33195 Styk
4 Laberdan - - $30\frac{1}{4}$ Tönde
5 Muslinger, Syltede - $2\frac{1}{2}$ Anker
6 Sild, Norſke Graa-Beens $1300\frac{1}{2}$ Tönde
7 Dito, Hollandſke - $5331\frac{1}{10}$ Tönde
8 Dito rögede - - - 800 Styk
9 Stok-Fiſk - - 46 Pud
10 Strömlinger - - 84 Tönder
11 Öſters Friſke og Saltede 437 Tönder

II. Horn, Been og Skaller.

1. Fiſke-Been - 18 Pud 30 Pund
2 Hiorte-Takke, pulveriſeret 2 Pud 18 Pund
3 Kamme af Horn, slætte - 1958 Styk
4 Dito af Been - - 764 Styk
5 Perle-Moder for - - 32 Rubel

IV. Köd.

IV. Kiöd.

1	Giæs, rögede -	1 Pud 38 Pund
2	Oxe-Kiöd, röget -	11 Pud 21 Pund
3	Oxe-Tunger, rögede -	39 Pund
4	Svine-Kiöd, röget Flesk	101 Pud 37 Pund
5	Pölser, rögede - -	69 Pud

V. Læder.

1	Gyrtler - - - -	4 Styk
2	Handsker for Mand-Folk og - - Fruentimmer -	1114 Dosin 6 Par
3	Dito, udsyede med Guld og Sölv	1 Dosin 4 Par
4	Heste-Töy for -	830 Rub. 50 Kop.
5	Kaarde-Geheng - -	6 Styk
6	Kalve-Skind, garvede -	89 Pud
7	Pergament - -	80 Blade
8	Pund-Læder - -	28 Pud 20 Pund
9	Skoe til Mand-Folk - -	624 Par
10	Dito til Fruentimmer for	580 R. 80 Kop.
11	Skoe- og Töffel-Blade for	30 Rub. 50 Cop.
12	Smede Blæse-Belge -	4 Stykker
13	Strömper af Læder -	11 Par
14	Stövle - -	15 Par
15	Töfler til Mand-Folk for -	23 Rubel.

VI. Silke.

1.	Silke, spunden -	10 Pud 8 Pund 3 St.
2	Atlas for - -	1280 Rubel
3	Baand uden Guld og Sölv	4 Pud 15¼ Pund
4	Dito med Guld og Sölv	2 Pud 15 Pund
5	Baand af anden Sorte -	1440 Arskin
6	Bast for - -	145 Rubel
7	Flöyel - -	6035½ Askin

8 Fran-

8	Franſer - -	1½ Pund
9	Graditur og Terſenille -	5291¾ Arſkin
10	Haar-Punge - -	402 Styk.
11	Haandſker - -	5½ Pund
12	Kaarde-Geheng - -	5 Pund
13	Klæder udſyede til Mand-Folk og Fruentimmer for -	8636 R. 40 Kop.
14	Maar, ſmalt - -	2502 Arſkin
15	Dito, breedt - -	125 Arſkin
16	Dito med Guld og Sölv	177½ Arſkin
17	Dito halv med Guld og Sölv	1106 Arſkin
18	Palentiner af Silke og Haar for	939 Rub.
19	Punge - - -	1½ Doſin
20	Strömper til Mand-Folk	155 Doſin 5 Par
21	Dito til Fruentimmer	43 Doſin 3 Par
22	Skerffe - - -	14 Styk
23	Taft for - -	4547 Rubel
24	Dito ſmalt - -	3535 Arſkin
25	Dito, breedt - -	2261 Arſkin
26	Tör-Klæder, heel og halv af Silke for - -	8504 Rub 35 Kop
27	Töy og Damaſter, -	21 Styk
28	Dito Kineſiſk og Italiænſk -	178 Styk
29	Vatter -	19 Pud 30 Pund
30	Vox-Taft - -	50 Arſkin

VII. Uld, Haar o. ſ. v.

1	Barkan for -	567 Rub 2 Kop.
2	Bay - -	5080 Arſkin
3	Dito - -	192340 Arſkin
4	Biber ſtörſte - - -	522 Styk
5	Dito Mellem Slags -	761 Styk
6	Dito, ſmaa - -	1250 Styk

Bi-

7	Biber-Handſker til Mand-Folk	21 Doſin 8 Par
8	Biber-Hatte -	54 Doſin 10 Styk
9	Dito, halv-fine -	161 Doſin 8 Styk
10	Biber-Strömper til Mand-Folk	17 Doſin
11	Dito til Fruentimmer -	14 Doſin
12	Bord-Dekker - -	11 Styk
13	Byrſter - -	$6\frac{3}{4}$ Doſin
14	Draget for - -	3396 Rubel
15	Flonel, ſmalt - -	40363 Arſkin
16	Flor - -	194 Styk
17	Griſet for - -	2750 Rubel
18	Hatte, ordinære -	82 Doſin
19	Hatte-Plumaſer -	277 Styk
20	Kalamanker -	38696 Arſkin
21	Dito halve - -	100 Styk
22	Kameel-Haar ſpunden	77 Pud 26 Pund
23	Kamelot, beſte slags -	$37\frac{1}{4}$ Arſkin
24	Kameel-Haars-Knappe og andre Slags, for -	2819 Rubel 15 Kop.
25	Kameel-Haars Strömper til Mand-Folk - -	457 Doſin
26	Dito til Fruentimmer	195 Doſin 8 Par
27	Karadaſſer - -	$262\frac{1}{2}$ Doſin
28	Klæde, Mellem-Slags	$93274\frac{1}{2}$ Arſkin
29	Dito slæt Lettiſk - -	37 Styk
30	Dito, slæt fra andre Stæder	2645 Arſkin
31	Dito, gandſke slæt -	86757 Arſkin
32	Dito for Soldaterne a 57 Kop.	$394986\frac{1}{4}$ Arſkin
33	Dito af ordinær Sort.	15059 Arſkin
34	Dito Sleſiſk -	2408 Styk
35	Dito beſte Slags og Karmeſin	21972 Arſkin
36	Dito i Lapper, slætted -	18 Pud

37	Dito i Lapper af Mellem-Sorten	76 Pud
38	Dito i Lapper fine -	42 Pud
39	Dito - Lister -	180980 Arſkin
40	Menniſke-Haar -	18 Pud
41	Nat-Huer og Bryſt-Trôyer	238 Doſin
42	Penne-Fedre -	15100 Styk
43	Ræve-Skind til Pelſe -	261 Styk
44	Sôy for - -	112 Rubel
45	Stamet, ordinær -	152848 Arſkin
46	Dito dobbelt -	78921 Arſkin
47	Stof - -	8177 Arſkin
48	Dito andet Slags enkelte	1622½ Arſkin
49	Dito dobbelte -	1789 Arſkin
50	Tapeter for -	11325 Rub. 55 Kop.
51	Trip for - -	2052 Rubel
52	Uld af Faar - - - -	
53	Uldet Tôy til Under-Foeder	4021½ Arſkin
54	Uldene Stifletter -	100½ Doſin

VIII. Ting, ſom endnu henfôres til Dyr-Riget.

1	Oſte, Hollandſke og andre deslige - -	1648 Pud 8 Pund
2	Dito, Parmeſan - -	129 Pud
3	Pomade - -	2 Pud 1 Pund
4	Smör - -	287 Pud 20 Pund
5	Sæbe, udenlanſk -	12 Pud 19 Pund

III
Plante - Riget

I. Blade

1	Tee - -	93 Pud 11 Pund

2 To-

2	Tobak, Knaster -	23 Pud 31 Pund
3	Dito i Ruller - -	6 Pud 4 Pund
4	Dito, Snuf-Tobak, Rappee	6 Pud 24½ Pund
5	Dito, Spansk Snuf-Tobak	3 Pud 29 Pund
6	Dito, Snuf-Tobak af andre Sorter	38 Pund

II. Farver.

1	Drage-Blod - -	10 Pud
2	Indigo - - - -	1997 Pud
3	Indigo Lauro - -	152 Pud 15 Pund
4	Korkumeie - -	15 Pud 20 Pund
5	Krap -	3730 Pud 31 Pund
6	Lak, Venetiansk -	1 Pud 4 Pund
7	Pastel - -	97 Pud
8	Saflor - -	19 Pud 20 Pund
9	Sminke for -	58 Rubel
10	Voy - -	166 Pud 20 Pund
11	Farver, som ey er nævnte i Tariffen, for -	1977 R. 22 Kop.

III. Fröe.

1	Aniis - -	30 Pund
2	Kanari-Fröe -	10 Pud 35 Pund
3	Kummel - -	30 Pund
4	Senop - -	9 Pud 12 Pund

IV. Frugter, Europæiske og Asiatiske, törrede og Friske, usyltede og syltede

1	Ananas, indsyltet for -	24 Rubel
2	Asia for -	48 Rub. 50 Kop.
3	Bönner, ordinære Tydske	¾ Tsketverk
4	Dito Banille og Kakao	4 Pud 6 Pund 12 Lod.

5	Citroner, friske	963½ Kiste
6	Dito, indsaltede	488 Oxe-Hoveder 2 Ankere
7	Citron-Saft	109 Ankere
8	Citron- og Pomerans-Skaller	231 Pud 20 Pund
9	Figen	224 Pud 25 Pund
10	Gal-Æble	30½ Pund
11	Haue-Frugter, friske	2058½ Tönde
12	Dito, Syltede	31 Anker 31 Butel.
13	Dito törrede Æble og Pærer	62 Pud 26 Pund
14	Dito, Kirsebær for	188 Rub. 20 Kop.
15	Dito, Svedsker	3788 Pud 27 Pund
16	Dito, i Sider eller Moost	60 Butellier
17	Dito i Sider af andet Slags	444 Butellier
18	Honning, Bruun	1551 Pud
19	Dito hviid	221 Pud
20	Ingefær, syltet	58 Pud 17 Pund
21	Dito, hvid tör	11 Pud 23½ Pund
22	Dito, sort	62 Pud 35 Pund
23	Kaffe	3334 Pud
24	Kaneel	97 Pud 13 Pund
25	Kapers	181 Pud 22 Pund
26	Kardemomme	87 Pud 15½ Pund
27	Kastanier, friske	49 Pud 32 Pund
28	Konsekt, syltet og tör	361 Pud 18½ Pund
29	Dito; af Sukker	8 Pud
30	Korender	602 Pud 20 Pund
31	Mandler	729 Pud 32½ Pund
32	Muskat-Blomme	4 Pud 3¾ Pund
33	Negliker	6 Pud 3¾ Pund
34	Nödder, Muskat	9 Pud
35	Dito, Fistas	9 Pud 5 Pund
36	Dito ordinære	5 Sække 1 Skieppe

37	Dito, Val-Nödder	30000 Styk
38	Oliver	145 Anker
39	Peber	1579 Pud 6 Pund
40	Dito, hviid	1 Pud 31¼ Pund
41	Rosiner	3584 Pud
42	Safran	1 Pud 10 Pund
43	Skokolade	22 Pud 19 Pund
44	Sukat	14 Pud 32 Pund

V. Gummi.

1	Beg, tynd	150 Tönder
2	Dito til at rispe med	10 Pud
3	Harpix til at stryge Buer	112 Pud 20 Pund
4	Kopal for	10 Rubel
5	Lak til Breve	1 Pud 34½ Pund
6	Mastix, hviid	3¼ Pund
7	Rav for	86 Rubel
8	Rav-Koraller	1 Pud 26 Pund
9	Storax	1 Pud 33 Pund
10	Virög, slæt	1081 Pud 30 Pund
11	Dito beste	33 Pud 10 Pund
12	Virögs Stöv	32 Pud
13	Vox-Lyys	79 Pud 27½ Pund
14	Vox til Skoe for	1 Rubel 50 Kop.

VI. Korn.

1	Erter	16¼ Tsketverk
2	Havre	25 Sække
3	Kringler og Tvebakker	74½ Anker
4	Mæl af Bog-Hvede	1 Pud 10 Pund
5	Dito af Erter	1 Pud
6	Dito af Havre	3 Pud 39 Pund
7	Dito, Kraft-Mæl	1682 Pud 36 Pund

8 Nudeler for -	118 Rubel
9 Pudder - -	395 Pud
10 Risen - Gryyn	1296 Pud 28 Pund
11 Dito, et andet slags	127 Pud 2 Pund

VII. Linned.

1 Baand, Floret for	4619 R. 50 Kop.
2 Kammer-Dug -	136½ Styk
3 Kanifas, strivet -	1607 Arskin
4 Kniplinger for -	2203 Rubel
5 Linnet til Bord - Duge -	162 Arskin
6 Dito til Serviettter -	771 Arskin
7 Lærred, udenlandsk	20064½ Arskin
8 Traa, Hollandsk -	2 Pud 18 Pund
9 Traa - Handsker, valkede -	29 Dosin
10 Traa - Tresser -	1 Pud 1 Pund
11 Vox - Dug, sort -	2329 Arskin

VIII. Ollie.

1 Bom - Ollie -	2159 Pud
2 Jasmin - Ollie - -	18 Pund
3 Kaneel - Ollie -	6 Solotnik
4 Loorbær - Olie -	18 Pud
5 Pomerands Ollie -	4 Pud 25 Pund
6 Rav - Ollie - -	18 Pund
7 Rove - Ollie - -	7 Pud
8 Terpentin - -	103 Pud
9 Dito Venetiansk -	9 Pud
10 Teriak - -	10 Pund

IX. Papier.

1 Blomster - som er giorte med Kunst af Papier, Silke, o. s. v. for	600 Rubel
	2 Graat

2	Graat og blaat Papier -	58 Riis
3	Guld - Papier - -	9 Riis
4	Kontoir - Böger med reent Papier	14 Styk
5	Kort at ſpille med, alle slags	1011 Doſin
6	Makulatur - Papier	100 Riis
7	Poſt - Papier -	217½ Riis
8	Skriver-Papier -	2591 Riis
9	Real eller Alexandrinſk Papier af ſtörſte Slags - -	4 Riis
10	Dito af Mellem-Sorten -	82 Riis
11	Dito af Mindſte Slags -	61 Riis
12	Tryk - Papier -	323 Riis

XI. Rödder.

1	Fiol - Rood -	36 Pud 34 Pund
2	Kaland Rood -	73 Pud 6 Pund
3	Lög, hviid for -	6 Rubel
4	Peberood for - -	9 Rubel

XI. Sukker.

1	Sukker, Kanari -	1159 Pud 20 Pund
2	Dito af Mellem - Sorten	9387 Pud 18 Pund
3	Dito ordinær -	13152 Pud 25 Pund
4	Pudder - Sukker -	332 Pud 6 Pund
5	Sukker - Kandi -	872 Pud 20 Pund

XII. Træ og Træ-Varer. o. ſ. v.

1	Fade til Viin, ledige, for -	60 Rubel
2	Kön - Rög - -	3 Pud
3	Lyſe - Speed - -	1260 Styk
4	Nöde - Træ - -	358¼ Pud
5	Proppe til Butellier -	965716 Styk
6	Rammer til Skilderier for	187 Rubel

7	Muſikalſke Inſtrumenter	for 505 Rubel
8	Skampioner, fremmede	3 Pud 17 Pund
9	Skrine ſmaa - -	54 Styk
10	Spande - -	242 Styk
11	Stokke for -	940 R. 50 Kop.
12	Svompe Græſke - -	3 Pud
13	Træ til Paneel-Verk for	2603 R. 20 Kop.

XIII. Træ-Uldene og Plante-Ulds-Varer.

1	Bom-Uld, raa - -	273 Pud
2	Dito, ſpunden - -	3 Pud 35 Pund
3	Bom-Ulds-Garn til Lyys	1 Pud 3 Pund
4	Bomaſie - -	12323 Arſkin
5	Bom-Ulds Handſker til Fruentimer	2 Doſin
6	Bom-Ulds Strömper til Mand-Folk	6 Doſin
7	Dito af Mellem-Sorten -	173⅓ Doſin
8	Dito til Fruentimmer -	132 Doſin
9	Bom-Ulds-Stifletter -	9 Par
10	Katuun - - -	2043 Arſkin
11	Katuuns-Dekker til Senge -	10 Styk
12	Nettel-Dug, beſte Slags -	34 Styk
13	Dito af Mellem-Sorten og slæt	176½ utyk
24	Sits - -	1025½ Arſkin

XIV. Viin og Brende-Viin.

1	Brende-Viin, kalden Arrak -	43 Anker
2	Dito Danſiger - -	617½ Anker
3	Dito Franſk - -	3784½ Anker
4	Dito Rinſk -	73½ Anker
5	Dito, Ungerſk Vand -	4063 Glas
6	Dito Engelſk-Elexier -	3218 Glas
7	Viin, Florentinſk -	255¼ Kiſte

8 Dito

8	Dito Muſkateller og andre gode Franſke Vine -	292 Oxe-Hoved
9	Dito, ordinære, röde, hvide, Pontak- og Pikadon	$7643\frac{2}{3}$ Oxe-Hoved
10	Dito Rinſk og Moſel	$481\frac{3}{4}$ Anker 15 But.
11	Dito Spanſke og Rinſke -	158 Oxe-Hoved 26 But.
12	Dito, Spanſk og Sekt	326 Oxe-Hoved
13	Dito Ungarſk fra Donau	18 Spand
14	Viin-Eddike -	603 Anker
15	Viin-Steen - -	730 Pud

XV. Öl.

1	Engelſk -	206 Anker 33 But.
2	Lybſk - -	$10\frac{1}{2}$ Anker
3	Fra andre diverſe Stæder -	$72\frac{1}{2}$ Anker
4	Öl-Eddike	267 Oxe-Hoved $1\frac{3}{4}$ Anker

XVI. Övrige Ting, ſom henföres til dette Stykke

1	Kanfer - -	38 Pud 35 Pund
2	Materialer til Apotheker for - -	75 R. 92 Kop.
3	Pot-Aſke - -	2 Pud
4	Spioter-for - - -	

De Varer som förtes ud af Petersborg Aar 1744 og 1745

Varernes Sortering og Navne.	*Udmaalning efter Vægt, Maal og Tal.*	*Priis - Rubel.*	*Udmaalning efter Vægt, Maal og Tal.*	*Priis - Rubel.*
I.				
De Varer, som regnes til Meneralierne, baade Landets egne og trafikeerte, item tilbagesendte, raa og forarbeydede.				
I. Metal.				
1 Haand-Boor	2 Dos.	1 R.	2 Dos.	1 R.
2 Jern i Stanger	218763 Pd.	138384 R.	194463 Pd.	128346 R.
3 Dito i Ankere	798 Pd.	798 R.	- -	- -
4 Jern-Söm	- -	, -	1 Pd.	1 R.
5 Kaaber i smaa Kar	5 -	66 -	15 -	238 -
6 Sölv-Baand	1 Dos.	21 -	- -	- -
7 Sölv-Franser	12 Ars.	12 -	- -	- -
8 Sölv- og Guld-Hals-Klæder	12 Styk	24 -	- -	- -
9 Sölv og Guld-Liv-Baand	18 St.	36 -	- -	- -
10 Sölv- og Guld-Sleiffer	6 St.	12 -	- -	- -
11 Sölv- og Guld-Snore	1 Pund.	30 -	- -	- -
II. Salt.	- -	- -	18 Pd.	9 R.
III. Stene.				
1 Karniol	10 Pd.	1200 Rub.	- -	- -
2 Tegel	13000 St.	26 -	- -	- -
Summen fra Aar 1744.		140610 Rub.	1745.	128595 R.

II.

De Varer, ſom henföres til Dyyr-Riget, baade Landets egne, og trafikeerte og tilbage-ſendte, raa og forarbeydede.

I. Been.

1 Elephant Tænder	1 Pd.	40 R.	- -	- -
2 Elends-Födder	- -	- -	8 Par	1 R.

II. Fiſke.

1 Huus-Blas eller Fiſke-Liim, beſte Slags	1 Pd.	4 R.	1 Pd.	6 R.
2 Dit. mellem Slags	1578 -	10260 -	388 -	2789 -
3 Dito, ringere	3788 -	22730 -	2187 -	10835 -
4 Kavear, preſſet	7280 -	7280 -	1679 -	2558 -
5 Krebs-Stene	148 -	1332 -	- -	- -
6 Lax, röget	3 -	3 -	1 -	1 -
7 Oſetrine, eller Stær röget	20 -	14 -	- -	- -
8 Sild	13 Td.	32 -	- -	- -
9 Sterlette, röget	9 Pd.	1 -	- -	- -
10 Stok-Fiſk	31 -	19 -	15 Pd.	12 -

III. Kiöd. o. ſ. v.

1 Biber-Geel med Melk	10 Pd.	953 R.	3 Pd.	381 R.
2 Dito uden Melk	- -	- -	9 -	1068 -
3 Fleſk	- -	- -	27 -	30 -
4 Kiöd	1365 -	955 -	1281 -	664 -
5 Oſte	- -	- -	3 -	6 -
6 Pölſer	- -	- -	1 -	1 -
7 Smör	141 -	283 -	803 -	1544 -
8 Tunger, rögede	47 -	14 -	12 -	21 -

IV. Læder.

1 Handſker foerede	- -	- -	4 Doſ.	19 R.

2 Heſte-

2 Heste-Hude, indsaltede	30 Pd.	12 R.	- -	- -
3 Heste-Töy	1 -	22 -	- -	- -
4 Juster, eller Rus-Læder	130490 -	521963 -	164153 Pd.	656615 -
5 Pund-Læder	157 -	299 -	783 -	9286 -
6 Dito og Over-Læder	- -	- -	315 -	9015 -
7 Rukkervan	30 Styk	12 -	5 Styk	2 -
8 Sadle-Giörteler	- -	- -	1 Par	1 -
9 Saffian	142 St.	142 -	17 St.	16 -
10 Skind indsaltede	- -	- -	2 Par	1 -
11 Dito af Gædder og Bukke, garvede	242 Dos.	755 -	8 St.	1 -
12 Dito af Kalve	240 St.	55 -	- -	- -
13 Dito af Oxer	99 -	222 -	150 -	337 -
14 Skind-Huer	- -	- -	3 -	1 -
15 Skind-Piber	- -	- -	2 -	1 -
16 Stövle	6 Par	2 -	49 Par	23 -
17 Töfler	- -	- -	38 -	12 -
18 Valfisk-Remme	4 St.	17 -	- -	- -

V. Pels-Verke.

1 Faare-Pelse	- -	- -	6 St.	18 R.
2 Graa-Verk, alle Slags Siberiske for	- -	5990 R.	8100 St.	1216 -
3 Dito Russiske Egener eller Graa-Verk	166200 St.	7479 -	151620 -	12295 -
4 Hare-Skind	320674 -	30464 -	576927 -	62599 -
5 Hermelin	13800 -	1382 -	7160 -	1918 -
6 Sobel-Palentiner	- -	- -	3 -	90 -
7 Et andet Slags Siberisk Pels-Verk	100 -	70 -	- -	7245 -
8 Endnu et andet Slags	200 -	1 -	- -	- -
9 Endnu et andet Slags	24 -	24 -	- -	- -
10 Tiger-Skind	- -	- -	18 -	57 -

VI. Sil-

VI. Silke- og Silke-Varer.

1 Silke, raa	7413 Pd.	518942 R.	3684 Pd.	364948 R.
2 Dito fra Ardask	1562 -	87462 -	215 -	72030 -
3 Atlas	- -	- -	1 St.	90 -
4 Baand af Silke	- -	- -	3 Par	1 -
5 Blomster, Kinesiske for	- -	- -	- -	2 -
6 Damast. Kinesiske	12 St.	180 -	23 St.	246 -
7 Dito kaldet Kanavald og Kutky	- -	- - -	3 St.	27 -
8 Dekkener, Tyrkiske	4 -	200 -	- -	- -
9 Flöyel	5 St.	220 -	1 -	3 -
10 Graditur, Kinesisk. fordærvet	322 Arf.	290 -	- -	- -
11 Huer af Silke, Persianske	- -	- -	30 -	60 -
12 Silke-Töy	1 Pakke	135 -	- -	- -
13 Dito, Kinesisk for	- -	30 -	- -	1 -
14 Silke Liv-Baand	- -	- -	8 -	24 -
15 Skuffei, Armeniansk Silke-Töy med Guld for		8 -	- -	- -
16 Tör-Klæder af Silke dobbelte og enkelde	3 Dos.	19 -	- -	- -

VII. Tællig, Sæbe, Tran.

1 Tællig beste Slags	18258 Pd.	33887 R.	30564 Pd.	62565 R.
2 Dito, Mellem-Slags	46908 -	87062 -	59595 -	86625 -
3 Dito, slæt	9593 -	17705 -	25495 -	41933 -
4 Tællig-Lyys	1824 -	4560 -	2943 -	8596 -
5 Sebe, haard	2532 -	4052 -	1523 -	2056 -
6 Dito, slæt	30 -	37 -	- -	- -
7 Tran af Söe-Hunde	229 -	195 -	- -	- -

VIII. Uldene Varer og deslige.

1 Bay, smalt	236 Arf.	- -	- -	-
2 Biber-Uld	1 Pd.	18 R.	4 Pd.	76 R.
3 Byrster, Kinesiske	100 St.	2 -	- -	- -
4 Byrster af Sviin, ordinære	9178 Pd.	36485 -	6730 -	27806 -
5 Duun af Giæs	- -	- -	18 -	973 -

6 Flo-

6 Flonel, ſmalt	43 Arſ.	- -	- -	- -
7 Haar af Gede-Bukker	31 Pd.	15 -	67 -	35 -
8 Dito	- -	- -	22 -	11 -
9 Haar af Kameler	1426 -	4278 -	1 -	1 -
10 Haar, kogte,	1099 -	1099 -	- -	- -
11 Heſte-Haler og Manker kogte	3 -	16 -	1112 -	1358 -
12 Dito	36150 St.	1446 -	68 -	68 -
13 Klæde, ordinær	29 Arſ.	43 -	- -	- -
14 Strömper af Hare-Haar	5 Par	5 -	- -	- -
15 Dito slætte Uldene	- -	- -	15 Par	2 -
16 Uldet Töy	239 Arſ.	48 -	- -	- -
17 Vadmel	156090 -	3127 -	- -	- -
18 Verken	- -	- -	90 Arſ.	7 -
19 Voiloker- eller Koe-Haars Filte	12 St.	1 -	100 St.	5 -

Summen af Dyyr-Varene for Aar 1744 og for Aar 1745

1450234 Rub. 1414398 Rub.

III.

De Varer, ſom henföres til Planterne, raa og forarbeydede, Landets egne, trafikeerte og tilbage ſendte.

I. Blade.

1 Homle	- -	- -	41 Pd.	82 R.
2 Thee, grön	2 Pd.	321 R.	3 Pd.	394 R.
3 Thee de Bu	10 -	484 -	11 -	392 -
4 Thee Skulan	- -	- -	1 -	70 -
5 Tobak, Ruſsisk	811 -	80 -	- -	- -
6 Dito Tyrkiſk	30 -	15 -	- -	- -
7 Snuf-Tobak, Spanſk	4 -	380 -	- -	- -

II.

II. Fröe.

1 Finiko, tör	- -	- -	1 Pd.	4 R.
2 Dito, raa	- -	- -	1 Pd.	4 R.
3 Kummel	160 Pd.	120 R.	711 Pd.	1896 R.
4 Stiern-Annis	- -	- -	73 Pd.	730 R.

III. Linned.

1 Drel til Borde-Duge	14740 Arſ.	1032 R.	595 Arſ.	350 R.
2 Dito til Servietter	58284 -	2510 -	6866 -	938 R.
3 Dyne-Vaar	- -	- -	130 -	6 -
4 Hamp, reen	831469 Pd.	1257181 R.	409726 Pd.	568664 R.
5 Dito, halv-reen	40960 -	54682 -	52749 -	53944 -
6 Dito, Udſkud	10729 -	14710 -	23184 -	29951 -
7 Hampe-Blaar	116781 -	85250 -	89436 -	62692 -
8 Hampe- eller Segel-Garn for	- -		- -	6 -
9 Hampe-Olie	77572 Pd.	79511 -	47651 -	50987 -
10 Hör, reen	6588 -	18446 -	17172 -	37977 -
11 Dito, halv reen	7979 -	15160 -	12514 -	24021 -
12 Dito fra Viasniakov	352 -	670 -	- -	- -
13 Hör-Blaar	- -	- -	2660 -	1543 -
14 Hör-Garn	3347 -	13052 -	13401 -	53049 -
15 Hör- eller Lin-Olie	- -	- -	955 -	1022 -
16 Kalamank af Lærrets Brede	729875 Arſ.	80276 R.	517606 Arſ.	54348 R.
17 Kanifas	18 -	1 -	100 -	7 -
18 Lærred, ordinær, ſmalt og grovt	1039013 Arſ.	18182 R.	24425 Arſ.	472 R.
19 Dito, ſmalt og fiint	6545619 Arſ.	263461 R.	188826 Arſ.	7605 R.
20 Dito, Flamſk	210463 Arſ.	28917 R.	292389 Arſ.	43858 R.
31 Dito, ravendug	342380 Arſ.	30608 R.	460693 Arſ.	38766 R.
22 Dito, farvet	- -	- -	28 Arſ.	1 R.
23 Dito, hullet, Bran	17804 Arſ.	534 R.	183 Arſ.	5 R.
24 Dito, ſtrivet	5892 Arſ.	294 R.	- -	- -

25 Se-

25 Segel-Dug	14571 St.	78393 R.	19818 St.	162297 R.
26 Tau-Verk	7131 Pd.	3566 R.	5858 Pd.	2929 R.
27 Traa alle Slags	- -	for 3 R.	- -	- -

IV. Matter, Russisk.

	10960 St.	504 R.	16100 St.	734 R.

V. Træ.

1 Biælker og Spær	434 St.	11 R.	18 St.	2 R.
2 Brende-Veed	361 Faun.	722 R.	323 Faun.	258 R.
3 Bretter, alle Slags	21645 St.	3246 R.	2592 St.	388 R.
4 Dito til Oxe-Hoveder	2000 St.	10 R.	- -	- -

VI. Övrige Ting, som her henhörer.

1 Aly Bugance, en Rood	Pd.	R.	1 Pd.	4 R.
2 Agurker for	-	2 R.	-	-
3 Bom-Ulds-Garn	7 Pd.	70 R.	-	-
4 Blommer	-	-	1 Pd.	1 R.
5 Brööd	-	-	575 Pd.	223 R.
6 Erter, Russiske	32 Td.	16 R.	2 Td.	4 R.
7 Dito, Persianske	1 Pd.	1 R.	-	-
8 Gryyn, adskillig Slags	609 Pd.	183 R.	188 Pd.	68 R.
9 Harpix -	253 Pd.	76 R.	751 Pd.	220 R.
10 Honning -	40 Pd.	61 R.	149 Pd.	-
11 Hvede-Mæl, fiint	8 Pd.	6 R.	2 Pd.	1 R.
12 Dito, grovere	-	-	19 Pd.	8 R.
13 Nödder, Ostindiske	-	-	1 Pd.	3 R.
14 Rosiner -	-	-	1 Pd.	2 R.
15 Skampioner	3 Pd.	8 R.	1 Pd.	2 R.
16 Sider -	-	-	25 Butel	10 R.
17 Tusk, Kinesisk	for	3 R.	for	4 R.
18 Vox -	10366 Pd.	103268 R.	6687 Pd.	61211 R.
19 Öl -	-	-	4 Oxe-Hoved	16 R.

	for Aar 1744	for Aar 1745
Summen af Plante-Varene	2156026 R.	1262269 R.
Item af Dyyr-Varene	1450234 R.	1414398 R.
Item af Mineralierne	140610 R.	128595 R.
Summa Summarum	3711034 R.	2841098 R.

Af

Af disse Fortegnelser sees læt, hvad for Hoved-Varer föres ind i og ud af Rusland: nemlig ind, fornemmelig Klæde- og Urte-Kram, Viin og Farver: og ud, Jern, Huus-Blas, Kavear presset, Læder, i sær Juster, Tællig, Vox, Pels-Verk, Hamp, Linned og endelig Silke, som föres igiennem Landet fra Persien. Man tænke ey, at i disse Lister opregnes alle Varer, som forhandles i Petersborg; thi mange nyttige og alle nödvendige Ting faaes der i saadan Mængde, at de hverken föres ud eller ind i Landet. Derforuden har jeg maat udelade nogle smaa Artikler af indkommende Varer, som for Exempel Sydolio, Skilak, Sude, Sajete, hvilke Russiske Ord jeg har ey förstaaet at oversætte.

Jeg har sorteret alle Varerne i Jordens saa kaldte tre Riger, og der igien i deres Slags, paa det at Fortegnelserne kunde strax og desto tydeligere fattes. Det kand være, at Kiendere finder een eller anden Vare anfört under en Artikel, hvor de ey vilde söge den; thi hverken er Sorteringen skeet paa det nöyeste, ey heller efter

Grunden til Varernes Sortering.

den brugelige Handels-Maade. Denne grunder ſig ey ſaa meget paa Varernes tredobbelte Oprindelſe enten af Mineralierne, eller Dyrene eller Planterne, ſom paa Varernes tredobbelte Brug, formedelſt hvilken de tienner enten til Menniſkenes Underholdning, Sundhed, Lyſt, og Vederqvægelſe, eller til deres nödvendige, magelige og anſtændige Klæde-Dragt, eller ogſaa til at ſkaffe dem nogen anden Fordeel i deres Levnet og Handteringer.

Det förſte Slags.

Det förſte Slags Varer inddeles igien ſaaledes, at de, ſom bruges i Kunſter og Haand-Verker, ſaaſom Farver, Liim, o. ſ. v. forhandles af Materialiſterne: de, ſom bruges i daglig Huus-Holdning, ſaaſom Kryderier o. ſ. v. ſælges af Urte-Kræmmerne: Medikamenter af Apotekerne: kandeerte og indſyltede Ting af Sukker-Bagerne: Vine, Brænde-Vine o. ſ. v. af Viin-Handlere: og ſaa fremdeles med Tee, Tobak o. ſ. v. indtil den nödvendigſte Handel af ſamme öyemeed, ſaaſom Bageres, Bryggeres, Slagteres, Korn-Handleres, Salt-Kræmmeres o. ſ. v.

Det andet Slags Varer inddeles igien saaledes, at de, som forfærdiges af Uld, Haar og Bom Uld, forhandles af Klæde Kræmmere: de, som giöres af Hör, af Lærreds-Kræmmerne: de, som fabrikeres af Silke, af Silke-Kræmmerne: de, som giöres af Guld og Sölv, af Guld-Kræmmerne: Pels-Verke af Bunt-Kræmmerne: og saa fremdeles med Turer, Paryker, item de mangfoldige Varer af Læder o s. v. indtil de nödvendigste Ting, som er med de her bemeldte af een Nytte. Det andet Slags.

Det tredie Slags Varer inddeles saaledes, at de, som giöres af Metal, forhandles af adskillig Slags Kiöbmænd, saasom Jern-Kræmmerne o. s. v.: de, som forarbeydes af Træ, saasom Skabe, Kabinetter o. s. v. af Kabinet-Kræmmerne: Böger af Bog-Handlerne: Skilderier af Portræt-Handlerne: Instrumenter, alle Slags af Instrument-Handlerne: og saa fremdeles med Kaaber-Stykker, Dukke-Töy o. s. v. med alle smaa Ting indtil den nödvendigste Handel af samme öyemeed, saasom med Jern, Tiære o. s. v. Det tredie Slags.

Russernes allernöyeste Sortering.

Aldrig kand jeg beskrive denne Sortering saa nöye, som den virkelig befindes i de Russiske Boder. Thi, naar Material-Apoteker-og Urte-Krammen undtages, saa findes enhver Vare for sig i visse Boder, saasom nogle Boder med lutter Hatte, andre med lutter Stövler, o. s. v. med alt det, der kand tænkes og sælges. Det er læt at slutte heraf, at Boderne bliver derudover ikkun smaa, og at nogle iblant dem, hvis Varer ey meget afsættes, er tillige ikkun faa, saasom Material-Boderne, Billede-Boderne o. s. v. Men derfor er der dog mange rige Russiske Kiöbmænd, som enten har ikkun een eneste fordeelagtig Kram, eller eyer tillige mange smaa Boder og underholder deres Folk i enhver i sær, saa at de stedse har Afgang, om ikke paa det ene, saa dog paa det andet Slags Varer.

Dens Nytte.

Saadan Varernes Sortering er af en kiendelig Nytte: thi det er uden Imodsigelse gavnligt, at Varernes Forhandlinger efter deres adskillige Sorter skilles, lige saavelsom Haand-Verkerne, saameget fra hverandre, som

det

det nogenlunde tillades af Omſtændighederne. Den förſte Nytte er, at enhver Kiöbmand lærer ſnarere og bedre at kiende og forhandle eet end mange Slags Varer. Den anden Nytte er, at han giör bedre Indkiöb, naar han forſkriver eller tilkiöber ſig eet eller faa Slags Varer for en heel Bood, end naar han i ſmaa Partier ſkal forſkaffe ſig mange Slags, hvor desuden en Deel ligger ham frugtesløs hen uden Afgang. Den tredie Nytte er, at, ſaaſom hans Handels Kundſkab er ſtörre og hans Indkiöb bedre; ſaa maae han ogſaa kunde ſælge bedre Varer for lættere Priis, og ſaaledes ſtedſe forbedre ſin Negoce. Den ſidſte Nytte er, at Compagnier og Stor-Handlere, ſom er Rigets beſte Skat-Kammere, baade i dets Hoved-Stapel-Stad og i dets Kreedſſes Stapel-Stæder ligeſom Rommene i Legemets Hierte og Pulſer, at de kommer mere op ved Varernes Sortering iblant mange Kiöbmænd, end ved deres Samling hos faa, hvilke uden merkelig Fordeel vil være Kræmmere og Stor-Handlere tillige.

Alle Bodernes Samling unyttig.

Dog endſkiönt den Rusſiſke Varernes Sortering i mange og mange Slags Boder ſynes mig roes-værdig; ſaa holder jeg det derimod ey for at være nyttigt, at man finder alle deres Boder paa eet Stæd ſamlede. Thi derved ſkeer det, at de, ſom boer i Byen langt fra dette Stæd, lever ligeſom paa Landet, og maae giöre Reyſer til Boderne for at kiöbe det, de behöver. Det lader til at være langt bedre for Handelen, naar der er eet Stæd midt i Byen med ſamlede Boder for Fremmede, Haand-Verker, Kunſtlere o. ſ. v. og alle andre Boder, i ſær Urte-Boderne er fordeelte, ſaameget mueligt, i Gaderne. De begynde ogſaa noget lidet hermed i det vitlöftige Petersborg, men ey endnu i Moskov eller nogen anden Bye udi Riget.

Det er umueligt af oven anförte Liſter at giöre et rigtigt Overslag over den Summe Penge, for hvilken Varer gaaer aarlig ud og ind i Petersborg. Thi dertil udfordredes deslige Fortegnelſer af ti til tyve Aar, da dog af deres vitlöftige og beſværlige Udregning formedelſt Varernes falden-

de

de og stigende Priis, deres större og mindre Brug og andre saadanne uden- og indenlandske Aarsager noget nyttigt neppe med Vished kand sluttes. De som ey tager alting saa nöye i deslige Overslag, holder for, at der gaaer aarlig hartad for 500 tusende Rubel flere Varer ud af Petersborg end ind samme Stæds, naar de regner eet Aar i det andet. Disse Penge indföres med Skibene i *Hollandske Specie-Rixdaler*, som bruges af Kiöbmændene til at betale i Tolden, hvorfra de igien leveres til Mynten og ommyntes til Rubler. Den Petersborgiske Handel, som Keyser PETER I. saa lykkelig har bragt i Stand, er derfor en riig Kilde til Ruslands Velstand, og er desuden dets Indvaanere fordeelagtig, eftersom de sælger til de Udenlandske Kiöbmænd alle Landets Varer enten paa Contract, tagende den halve Summe forud og den anden halve Summe imod Varernes Udlevering, eller dog og altiid imod reen Betalning, kiöbende derimod næsten alle udenlandske Varer imod deres Vexel at betale efter Aar og Dag, og

tilhandlende sig meget faa fremmede Varer for rede Penge.

Om den Petersborgske Handel er fordeelagtig for Fremmede.

Det kunde her spörges, om den Petersborgske Handel er ogsaa saa fordeelagtig for Fremmede som for Landets Indbyggere, helst da de næsten kand kiöbe og sælge samme Varer i Riga, Königsberg og anden Stæds, og saaledes lede Handelen fra Petersborg Tiid efter anden. For at svare herpaa, saa er forud at tilstaae, at den Petersborgiske Handel har sine Uleyligheder, i det Farten varer ikkun fem Maaneder, er længere end til de andre Stæder, er ogsaa farlig i den Finniske Bugt, i sær saalænge Jis-Gangen varer, i det ogsaa Sproget er Udlændere der ligesaa fremmed og ubekiendt, som Landets Lov og Skik, Expeditionen derudover og langsom og besværlig, og hvad saadant kand være mere.

Dersmod er at merke, at, naar disse Besværligheder er overvundne, saa er Fordelen i Varernes Priis kiendeligen större i Petersborg end i Riga, hvor der desuden kiöbslaaes med Alberts-Daler, ligesom i Petersborg med

med Rubler, da dog disse to Slags Mynte differerer meget i Vexlen. I fordum Tider har man vel givet nogle og halvtresenstyve Hollandske Styver for en Rubel i Vexlen: men nu omstunder gaaer Vexlen næsten stedse imellem 45 og 48 Hollandske Styver, det er, naar der gives 16 pro Centum for at faa Hollandske Daler for Dansk Curant, imellem 104 og $111\frac{9}{25}$ Rixdaler Dansk Curant for 100 Rubel. Derforuden bör ogsaa Udenlandske Kiöbmænd betænke, at skiönt Artiklerne af de indgaaende Varer er ey saa store som de vel kunde formodes i et saa vitlöftigt Rige; saa er de dog mange, vil ogsaa uden Tvivl aarlig blive flere og större, alt ligesom Nationen tager til og faaer Smag paa at leve bedre og bedre, da den altiid i det frugtbare Land kand igien finde Midler til at formere sin Indtægt.

Prisen paa de udgaaende Varer er stegen meget höyt i tyve til tredive Aar, men kand ey læt saasnart igien giöre store Spring mere. De indkommende Varer, i Synderlighed de Engelske, saasom Klæde- og Jern- *Om Varernes Priis.*

Kram, ſælges i Petersborg og hele Rusland med en billig Fordeel imod rede Betalning, uden af Ruſſerne, ſom handler Stykke-viis, at udgives paa Regning. Vel kand det ſkee undertiden at der formedelſt Mangel paa Communication endog i Petersborg formedelſt den korte Tiid, i hvilken Farten varer, kand komme Mangel paa eet eller andet Slags Varer, ſom derudover yderligen ſtiger. Men ſaadant ſkeer ſielden og paſſer ſig ey paa alle Varer, da de fleſte dog beholder en jevn Priis ligeſom paa andre Stæder. Dog er den ſaa ulige, at den har ey kundet her anföres ved de indkommende Varer ſaaledes ſom ved de udgaaende. Omtrent kand giöres en Udregning derover af Told-Tariffen, i hvilken Tolden er næſten overalt beregnet til fem proCento af Varernes mellemſte Priis, nemlig at betale i Tolden een Specie-Rixdaler for 50 Kopek og ſaaledes ti Specie-Rixdaler i Stæden for 5 proCento Rubel.

Om de trafikeerte Varer.

Nogle af de i Regiſterne anförte Varer trafikeres ikkun igiennem Rusland, ſaaſom Silken, der kommer fra

Perſien

Persien og gaaer ud til Engeland og andre Riger, og Farverne ſamt Klæde-Varene, hvoraf en Deel gaaer igiennem Rusland ned imod öſten. Denne Trafike er Ruſſerne til ſtor Fordeel, og kand med Tiden meget voxe, ſkiönt ogſaa Fragten vil blive dyrere end den hidindtil har været. Hvis derfor Ruſſerne ey ſelv behövede fremmede Varer, ſaa kunde dog deres Handel idelig tiltage i at kiöbslaae dermed i Tatariet og andre angrændſende Lande.

Der maae ey dömmes om de udenlandſke Kiöbmænd i Petersborg efter de Skibes Antal, ſom findes addreſſerede til dem paa den meddeelte Liſte. Thi der kand være Kiöbmænd, ſom driver anſeelig Handel med udgaaende og indkommende Varer paa Skibe, ſom er addreſſerede til andre. Den Kiöbmand, til hvem et Skib er addreſſeret, faaer ikkun ſin Betalning proCento for Expeditionen. Der er ogſaa ſtor Forſkiel paa Skibene, ligeſom de er ſmaa og ſtore og förer ringe eller koſtbare Varer, ſaa

ſaa at eet Skib kand betale ſaameget i Expedition ſom mange andre. Dog bringer Expeditionen og Commisſionerne de fleſte Petersborgiſke Kiöbmænd mere Fordeel end deres egen Handel, hvilken de ey endnu ſaa ſynderligen kand have formedelſt Omſtændighederne.

Told-

Told-Tarif som gielder i Sanct Petersborg, Narva, Viborg, Kola, Pustosero og Arkangel: og som er udkommen i Moskov den anden Augusti Aar 1731 efter Keyserindens ANNA JOANNOVNA Befalning.

Varenes Navne,	*Indkommen-* de Varer.	*Udgaaende* Varer.
A.		
Agurker samt andre deslige indsyltede Have-Frugter, af hvert Anker -	15 Kop.	Toldfrie
Alabaster, U-Arbeidet af hvert Pud, det er 40 Russiske Pund -	2 Kop.	Toldfrie
Aluun, af en Berkove-, det er, et Skippund. -	25 Kop.	Toldfrie
Aniis af hvert Pud -	5 Kop.	2 Kop.
Stiern-Aniis af hvert Pud	75 Kop.	37½ Kop.
Apoteker-Materialier, som ey er specificerede i denne Tarif, efter Taxe af hver Rubel	2½ Kop.	Toldfrie
Arak af hver Dosin Butellier	60 Kop.	Toldfrie
Arsenicum, hviid og guul af hver Berkovez -	50 Kop.	Toldfrie
Æble og Pærer friske, Ammen eller 4 Ankere -	7½ Kop.	Toldfrie

-- Tör-

-- Törrede, Pudet - 5 Kop. Toldfrie
-- Syrop, Pundet - 2 Kop. Toldfrie

B.

Baand, Silke, blommede og glatte, dobbelte Franske, af Atlas, Flöyel eller anden Slags Stof, uden Guld og Sölv af hvert Pund 100 Kop. Toldfrie
Baand af Silke med Guld og Sölv, af hvert Pund - 80 Kop. Toldfrie
Biælker, af Fyr- og Gran-Træ, saavel runde som firkantede, undtagen Mast-Træer af hundrede efter deres Længde, nemlig naar de er at 4 til 5 Favne - - 48 Kop.
Af 3 til 4 Favne - - 40 Kop.
Af 2 til 3 Favne - - 32 Kop.
Af 1½ til 2 Favne og kortere - 24 Kop.
Blaar see Hör.
Blek forarbeidet efter Taxe af hver Rubel - 5 Kop. Tolfrie
Blommer eller Svedsker, Franske, Polske og andre, Pundet - - 2½ Kop. Toldfrie
Blood-Steen, Pudet - 10 Kop. Toldfrie
Blye Berkovez - 25 Kop. Toldfrie
Blye-Hagel og Kugler, Berkovez - - 50 Kop. Toldfrie
Blye-Erds alle Slags, indfattet i Træ, af 100 - 10 Kop. Toldfrie

Blye-Hviidt, alle Slags, Pundet	3 Kop.	Toldfrie
Bomb Stykket til 20 Arſkin, og af meer Arſkin efter Proportion - -	20 Kop.	Toldfrie
Bomſie, alle Slags ſom er giort af Bom-Uld og ey af Hör, af 100 Arſkin - -	50 Kop.	
Bom-Uld, raae uſpunden af hvert Pud - -	12½ Kop.	10 Kop.
-- hviid ſpunden, Pudet	15 Kop.	12 Kop.
-- farvet dito, Pudet -	25 Kop.	20 Kop.
Boy, fiint, glat, og nuppet af den förſte Sort efter Breden af to til 3 Arſkin, af Arſkinen - -	4 Kop.	Toldfrie
-- af den anden Sort til 2 Arſkin breed, Arſkinen.	2½ Kop.	Toldfrie
-- af den tredie ordinære Sort til een og en Qvart Arſkiin bred og endnu ſmalere, Arſkinen - -	1¼ Kop.	Toldfrie
-- grov, glat og nuppet af 1¼ Arſkin breed og endnu ſmalere, Arſkinen -	2 Kop.	Toldfrie
-- bredere, grovere, glattere og noppigtere, Arſkinen	4 Kop.	Toldfrie
Borax, Pudet -	40 Kop.	Toldfrie
Borde, *Stole* og alle Slags *Huus-Raad*, ſom ey ſtykkeviis nævnes, efter Taxten af hver Rubel -	5 Kop.	Toldfrie

Borde, alle Slags Figurer og *Kar* af Marmor og Alabast	Toldfrie	Toldfrie
Brende-Viin af Rinsk Viin destileert, Ankeret -	150 Kop.	Toldfrie
-- af Kirsebær og Pærer, Spanden - - - -		1 Kop.
-- slæt Korn-Brendeviin, Spanden - - - - -		1 Kop.
-- dobbelt dito og stærk Russisk dito af Spanden	-	2 Kop.
-- ordinær Fransk Brendeviin, Ankeret -	100 Kop.	Toldfrie
-- Fransk Brendeviin, som föres til Narva, Ankeret	59¼ Kop.	Toldfrie
Men skulde nogen före Fransk Brendeviin derfra til Sanct Petersborg eller andre Stæder i Rusland, saa skal ovenmeldte Told forud deraf betales		
Brende-Hveed alle Slags, Cubiske Favne til 3 Arskin, og smaa huggen efter Favnens Proportion, af hver Favn		[illegible] Kop.
Bretter af Fyr og Gran-Træ, to Tol tyk, af hvert hundert efter Favnens Længde, saasom		
af 4 til 5 Favne - -		12 Kop.
af 3 dito - - -		10½ Kop.
af 2 dito - - -		9 Kop.
af 1½ dito - - -		7½ Kop.

af

af tykkere end to Told, af hundrede efter Længden saasom:		
af 4 til 5 Favne - - -		18 Kop.
af 3 dito - - -		15 Kop.
af 2 dito - - -		12 Kop.
af 1½ dito - - -		9 Kop.
Briller, slætte, i Træ og Been indfattede med Futteral, Dosinet - -	5 Kop.	Toldfrie
-- i Sölv indfattede og andre kostbarere efter Taxten af Rubel - -	5 Kop.	Toldfrie
Brille-Glas, u-indfattede, 12 Par	1¼ Kop.	Toldfrie
Bryst-Stykker, uldne strikkede, Stykket -	7½ Kop.	Toldfrie
Böger, trykte indbundne og u-indbundne -	Toldfrie	Toldfrie
Bönner, Tyrkiske, Pudet	2½ Kop.	Toldfrie
-- gemene slette af Tsketverk det er Skieppen -	7½ Kop.	Toldfrie
Butellier, ledige af en Spands störrelse og endnu större, Dosinet -	11 Kop.	Toldfrie
-- af Mellem-Sort til en halv Spand og större, Dosinet	6 Kop.	Toldfrie
-- til en Qvart-Spand og derover af hundrede	30 Kop.	Toldfrie
-- smaa ordinære af 100	15 Kop.	Toldfrie
Butellie-Proppe af 100 -	7½ Kop.	Toldfrie

C.

Cacao, Pudet - -	15 Kop.	Toldfrie

Caffee, Pudet - -	37½ Kop.	Toldfrie
-- Möller af Nöde- og andet Træ, Stykket -	4 Kop.	Toldfrie
Calfonium og Harpix, Berkovez	10 Kop.	4 Kop.
Calamank, alle Slags ſorter af Uld, Arſkinen -	2 Kop.	Toldfrie
Cammerdug alle Slags ordinære Sorter, ſtykket til 10 à 11 Arſkin -	50 Kop.	Toldfrie
-- dobbelt - -	100 Kop.	Toldfrie
Camiſole for Mands-Perſoner eller Fruentimmer, af Silke, ſtrikket eller vævet, Stykket -	40 Kop.	Toldfrie
Cammelot eller Polumet af den fineſte Bruſſelſke, purpur og andre höye Culörer, Arſkinen - -	5 Kop.	Toldfrie
-- Bruſſelſk af alle Slags Culörer, iligemaade Hollandſke, Engelſke og andre Stæder fra, af alle Slags Culörer og Sorter, Arſkinen	2½ Kop.	Toldfrie
Caneel, Pudet -	75 Kop.	Toldfrie
Capers, Pudet -	5 Kop.	Toldfrie
Cardamom, Pudet -	76 Kop.	Toldfrie
Careter, Caleſker, Tömmer, Sadle, Stig-Böyle, Skabaraker, Heſte-Töy og Dekker, efter Taxten af hver Rubel.	5 Kop.	Toldfrie
Carte, fine og ſlette, Doſinet - -	12 Kop.	Toldfrie

Caſta-

Caſtanier, friſke og tørrede, Pudet - -	5 Kop.	Toldfrie
Caſtor-Hatte, ſtore hviid-hudede af 10 Stykker -	75 Kop.	Toldfrie
- - ſmaa ſort-hudede, af 10 Stykker -	60 Kop.	Toldfrie
- - den mindſte ſort af 10 Stykker - -	40 Kop.	Toldfrie
Catuun, alle Slags ſorter af 100 Arſkin - -	125 Kop.	50 Kop.
- - hviid af 100 Arſkin	37½ Kop.	30 Kop.
Cavear, preſſet og u-preſſet Pudet - -	-	10 Kop.
Ceder-Ollie af et Doſin Glas	5 Kop.	Toldfrie
Cement-Steen. -	Toldfrie	Toldfrie
Citroner og Pomeranzer, friſke	Toldfrie	-
Citron-Saft af Ankeret	12½ Kop.	Toldfrie
- - og Pomerands Skalle Pudet	5 Kop.	Toldfrie
Confityrer, alle Slags, Pudet	60 Kop.	Toldfrie
Coraller af den beſte Sort, Pundet - -	25 Kop.	Toldfrie
- - slætte, Pundet -	12½ Kop.	Toldfrie
- - ſmaa og ſtore af Glas, Pudet - -	12½ Kop.	Toldfrie
Coriander, Pudet -	12½ Kop.	Toldfrie
Corender, Pudet -	5 Kop.	Toldfrie
Cubeber, Pudet -	25 Kop.	Toldfrie

D.

Damaſt, glat Bordelu, Taſinel, Gradetur og andre Slags af den brede Sort, Arſkinen	12 Kop.	Toldfrie

- - af den smale Sort, Arskinen	8 Kop.	Toldfrie
- - Kinesiske Bordelu, Stykket	-	16 Kop.
- - dito af den store Sort kaldet Goli, Stykket -	-	30 Kop.
- - dito Mellem-Sort, kaldet Semilannie, og Atlasser, kaldet Ussi, Stykket -	-	20 Kop.
- - dito alle Slags smaa Sorter, Stykket -	-	6 Kop.
Datteler, Pudet -	1 Kop.	8 Kop.
Dekkener af Haar og Uld, Stykket - -	-	1 Kop.
Diamanter, og alle Slags deraf forfærdigede Sager, iligemaade alle Slags Edel-Stene saavel slebne som u-slebne, forarbeydede som u-forarbeydede - -	Toldfrie	Toldfrie
De bör vel angives, dog ey efter deres Navn og Værdie, men efter deres Stæd, hvor de ligger, paa det at de kand visiteres, om der ey stikker Varer derunder, af hvilke bör gives Told.		
Duun og Fædre af Svaner og hvide Gæs, Pudet -	-	20 Kop.
- - af graa dito, Pudet -	-	15 Kop.

E.

Eddike, saasom:		
Wiin-Eddike, Oxe-Hovedet	120 Kop.	-

Öl-

Öl-Edike, Oxe-Hovedet - -	30 Kop.	-
- - af et Fad ſom holder 40 Spand - - -		6 Kop.
Elffenbeen og Fiſke-Been, u-forarbeydet, Pudet -	50 Kop.	25 Kop.
Elixir af et Doſin runde Glas, eller i andre Kar af ſamme Maal - -	5 Kop.	Toldfrie

F.

Farver, ſaaſom:

Koſköillie, Pundet -	10 Kop.	Toldfrie.
Indigo Laicro, Pudet -	150 -	-
Indigo Domingo og Kuraſſo, Pudet - -	100 -	-
Indigo Gvatimalo, Pudet	90 -	-
Indigo Jamaica Pudet -	90 -	-
Sinober, Pudet -	75 -	-
Venetianiſk og deſtilleert Grön-Span, Pudet -	100 -	-
Slæt Grön-Span, Pudet -	35 -	-
Giort Indigo, Pudet -	60 -	-
Venetianiſk Lak, Pundet	15 -	-
Tydſk dito, Pundet -	20 -	-
Rusſiſk dito at udföre -		
Bierg-Sinober, Pudet -	2½ -	-
Umbra, Pudet - -	7½ -	-
Guul-Ager, Berkovez -	12½ -	-
Munie, Pudet - -	7 -	-
Kaaber-Roſt eller Kaaber-Grön, Sort, Pudet -	20 -	-
- - Tyrkiſk, Pudet -	10 -	-

Voy, Pudet -	2½ Kop.	Toldfrie
Indigo-Stöv, Pudet -	45 —	—
Alle övrige Farver, som ey her specificeres, efter Taxten af hver Rubel -	12½ —	—
Fedre, saasom:		
Struus-Fedre eller Plumaser til et Dosin Hatte -	75 Kop.	
- - Skrive-Fedre af 100 -	2 Kop.	1 Kop.
- - Gaase-Fedre af de beste, Pudet - -	—	4 Kop.
- - dito gemene, Pudet	—	2 Kop.
Er Fæderen i Senge og Pudet; saa tages Tolden deraf efter Vægten,		
Fædre-Muffer af 10 Stykker	50 —	Toldfrie
Figen, Pudet - -	4 —	—
- - Gule og sorte, Pudet	7½ —	—
Firnis, Pudet -	50 —	3 Kop.
Fisk af adskillig Slags, saasom: Hollandske, Skotlandske og andre Sild i Ege-Tönder, Tönden -	12 Kop.	
- - dito i FyrTönder, Tönden	9 —	
Törrede Stok-Fisk, Bercovez	10 —	5 Kop.
Saltet Stok-Fisk eller Laberdan, Tönden -	10 —	5 —
Dito Torsk eller törret Navaga, Tönden -	7½ —	
Saltede Cambaler eller store Flynder, af 100 -	12½ —	Toldfrie
Smaa dito, törrede af 100	1 —	—

Engel-

Engelſke Bökling af 100 -	1 Kop.	
Indſaltede Aal af Tönden -	7 Kop.	4 Kop.
Törrede og rögede dito af 100	—	4 —
Ni Öyen, en Otting -	2½ —	2 —
Indſaltede Strömling, Tönden	10 —	
Anſkovis, ſmaa af Tönden	3 —	
Dito ſtore og Sardeller, regnes Tönden efter Proportion af de ſmaa		
Stær, Beluger og andre indſaltede og törrede Fiſke meer, Pudet - -	5 —	1 —
Saltet Lax, Pudet -		1¼ —
Röget dito, Pudet -		2 —
Sieg og Lodog, Tönden		4 —
Fiſke-Been i Stænger, Pudet	100 Kop.	Toldfrie
- - breedſplittet, Pudet	50 —	—
Flag-Dug af Kameel-Haar af 100 Arſkin -	25 —	—
Flinte-Stene, af 1000 -	5 —	—
Flonel, breedſtribet og u-ſtribet Arſkinen -	1½ —	—
- - ſmalere, Arſkinen	1 —	—
Flor, af Silke og Krep, dito ſorte efter Nummerne, iligemaade ſorte og hvide blommede, efter Taxten af hver Rubel -	3 —	—
Flöyel, alle Slags Sorter, Arſkinen - -	22½ —	—
- - Dobbelt og Kaf af det beſte Arbeyde, Arſkinen	12½ —	—

- - Tyrkisk og af allehaande slæt Arbeyde, som er dobbelt og seer ud som Kaf, Arskinen - -	5 Kop.	Toldfrie
Franger, af Guld og Sölv, Pundet	100 —	—
- - Silke med Guld og Sölv meleert, Pundet -	65 —	—
- - af Silke og Floret, Pundet	100 —	—
- - af u-ægte Sölv og Guld, item Kameel-Haar og Uld, Pundet - -	10 —	—
Fröe for Canarie-Fugle, Pudet	5 —	—
- - af Have-Frugter og Blomster	Toldfrie	Toldfrie
- - Hör- og Hampe-Fröe, af en Tschetverk, Tönde	—	5 Kop.
Fugle, levende af alle Slags Sorter - -	Toldfrie.	Toldfrie

G.

Galanterier, som ikke ere specificerede i denne Tarif, kand eftersees med andre Sager efter deres besynderlige Specification i hosföyede No. A.		
Gal-Eble, Pudet -	$12\frac{1}{2}$ Kop.	10 Kop.
Garn, spundet af Hör og Blaar, Pudet -	—	20 —
- - til Tau-Verk af reent Hamp Berkovez -	—	$22\frac{1}{2}$ —
- - spundet af Hampe-Blaar, Berkovez - - -	—	$7\frac{1}{2}$ —

Geil.

Geil af adskillige Slags saasom		
-- gabagrin-geil, Pundet		20 Kop.
-- Biber-Geil uden Melk, Pundet		15 Kop.
-- dito med Melk, Pundet		12½ Kop.
Genever af Korn distilleret, Ankeret	100 Kop.	—
Guld og Sölv bestaaende i udenlandske Mynte eller stöbte Stykker, alle Slags Huus-Geraad og andre Sager, undtagen de, som meldes under Galanterierne.	Toldfrie	Det er forbudet at udföre, Guld og Sölv i Klumpe, Mynte, forarbeydet og u forarbeydet.
-- slaget Guld, Bogen	10 Kop.	10 Kop.
-- dito dobbelt, Bogen	7½ —	7½ —
-- dito Sölv, Bogen	5 —	5 —
Massiv, grund og plat trukken Guld-Traad, Pundet	20 Kop.	Er forbudet at udföre.
Spundet Guld, Pundet à 12 Unzer, af 6 Brand	32 —	26 —
-- af 5 Brand	30 —	24 —
Guld og Sölv-Tresser, Kniplinger, Garniturer, og andre af Guld og Sölv flettede og vævede sager, Pundet	100 Kop.	Toldfrie
Rige, Guld og Sölv Brokader eller Stoffer, Damaster af Atlasser, Flöyel med Guld og Sölv alle slags Sorter efter Taxten af Rubel	5 Kop.	Toldfrie
U-ægte, slaget og spundet, rödt og hvidt, Pundet	2½ —	—

Flitter-Guld, Bogen	2 Kop.	Toldfrie
Dito Guld og Sölv, hviidt og rôdt efter Taxten af Rubel	2½ —	—
Gummi, alle Slags, Pudet	5 —	—

H.

Haar af Kastor, Pudet	100 —	200 —
- - af Otter, Pudet -	50 —	100 —
Hals-Baand af Kristal, for 1000	1½ —	Toldfrie
Handsker, alle slags Sorter, saasom silke for Mands- og Qvindes Personer, Pundet	30 —	—
Silke dito med Guld og Sölv, Pundet - -	45 —	—
Læderne af alle slags Culörer, Dosinet - -	9 —	—
- - af Elends- og Hiorte-Læder, med Guld og Sölv, Dosinet	60 —	—
- - dito gemene, slætte, Dosinet - -	30 —	—
- - valkede af Biber-Haar, Dosinet - -	30 —	—
- - dito af Kameel-Haar og Uld Dosinet - -	7½ —	—
Gemene Læderne, forede med Uldene, Dosinet - -	—	3 Kop.
Hamp, gandske reen, Berkovez - - -	—	22½ —
- - halv reen, Berkovez -	—	15 —
- - Blaar, Berkovez - -	—	7½ —
Hatte, af heel og halv Kastor, Stykket - -	15 Kop.	Toldfrie

- - ulde-

- - uldene af 10 Stykker	100 Kop.	Toldfrie
- - Matros-Hatte eller Huer af 10 Stykker -	50 —	—
Hauge-Træer - -	Toldfrie	Toldfrie
Heste, alle Slags -	—	—
Heste-Manker, kogte, Berkovez	100 Kop.	20 Kop.
- - raae, u-kogte, Berkovez	50 —	10 —
Homle, Pudet -	20 —	4 —
Honning, Pudet -	—	2 —
Horn, Ender og Takker af Hiorte og Elends-Dyyr, Pudet	5 —	4 —
- - af Köer, Bukke, og andre Dyyr for 100 -	2½ —	2 —
Horn-Liim, Pudet -	—	2½ —
Huus-Blas eller Fiske-Liim, beste Sort, Pudet -	—	90 —
- - mellem Sort, Pudet	—	60 —
- - Slet og Gemeen, Pudet	—	51 —
Hör, gandske reen fra Novogrod og Pleskov, Berkovez	—	37½ —
- - dito fra Viasnikov og andre Stæder Berkovez -	—	25 —
- - halv-reen, Berkovez	—	20 —
- - Blaar, Berkovez -	—	10 —

I.

Ingefær, hviid, tör, Pundet	7½ Kop.	Toldfrie
- - sort dito, Pudet	4 —	—
- - syltet, Pudet -	50 —	—
Jern, og hvad deraf forfærdiges saasom Stykker, Bomber Kugler Platter, store og smaa		

Kedler

Kedler og andet støbt Arbeide, Berkovez	25 Kop.	5 Kop.
- - alle Slags ved Vand- og Haand-Arbeid trukket Stang-Jern, Barkovez -	50 —	$12\frac{1}{2}$ —
- - dito tykt, u-trukket, Barkovez -	20 —	5 —
- - Anker-Jern	50 —	10 —
- - Traa, alle Slags Barkovez	150 —	30 —
- - hviid dobbelt Jern-Blek, Fadet eller 450 Plader	90 —	30 —
- - hvid enkelt dito, Fadet, eller 450 Plader	45 —	15 —
- - sort dobbelt Jern-Blek, Fadet eller 450 Plader	50 —	10 —
- - sort enkelt dito, af 450 Plader i Fadet	30 —	6 —
- - Platte-Jern til Dekke-Pander, Berkovez	75 —	15 —
- - Jern-Söm, alle Slags Berkovez -	60 —	12 —
- - Jern-Geraad, og alle Slags Jern-Kram-Varer, af smedet Arbeide, Berkovez	100 Kop.	Toldfrie
- - alle Slags Kram-Varer af Laase-Arbeyde, som ikke er stykke-viis specificeret i denne Tarif, efter Taxten af Rubelen -	5 —	—
- - Jern-Leer, af 100	$37\frac{1}{2}$ —	—
- - god og slæt Gevær efter Taxten af Rublen	10 —	—

Jord-Svompe, törrede alle Slags	Toldfrie	Toldfrie
Jufter, röde og forte, Pudet	—	12 Kop.

K.

Kaaber og Sager, fom deraf er forfærdigede, faafom Gar-Kaaber, Pudet	35 Kop.	14 Kop.
-- til Klokker og Kanoner, Pudet - -	25 —	10 —
-- i Klokker, fom er allerede ftöbte, Pudet -	35 —	5 —
-- ny kaaber Fiilfel, Pudet	25 —	7 —
-- gammel dito, Pudet	30 —	6 —
-- brændt gammelt kaaber, Pudet -	30 —	12 —
-- Affnidfel, alle Slags, Pudet	35 —	14 —
-- Plader, Pudet	50 —	10 —
-- Ungerfke Plader, Pudet	35 —	14 —
-- Mynte Plader, Pudet	35 —	7 —
-- Meffing Latun, alle Slags, Pudet -	25 —	10 —
Meffing i Plader, Pudet	20 —	8 —
Kaaber-Kiedler og Diftelleer-Hatte, faavel ftore fom fmaa og alle Slags Kaaber-Geraad, fortinnet og u-fortinnet, Pudet -	50 —	10 —
Meffing-Geraad og Bekkener, Pudet -	25 —	10 —
Kaaber og Meffing Thee og Kaffe-Kiedler Lyfe-Stager, Prefenteer - Tellerkener,		

Krand-

Krandſer og alle deslige Sager, ſaavel Fortinnede ſom u-fortinnede Pudet	75 Kop.	20 Kop.
Kaaber- og Meſſing-Traa, Pudet - -	20 —	8 —
Finger-Boller, Groſſen	3½ —	1 —
Mathematiſche-Apotheker- og alle Slags Konſtige Inſtrumenter, af Meſſing, Kaaber og Jern	Toldfrie	Toldfrie
Kaaber-Skiorte-Knappe, og andre deslige ſmaa Ting, efter Taxten af Rublen	5 Kop.	Toldfrie
Kaaber-Vand eller Vitriol, Pudet - -	25 —	—
Kaarde-Gehænge af Silke, Pundet	100 —	—
-- med Guld og Sölv melerede Pundet - -	75 —	—
-- glatte, læderne udarbeydet ligeſom Elends-Læder, item slætte af Elends-Læder, Doſinet - -	30 —	—
-- dito paa Randen, ogſaa hiſt og her med Guld og Sölv broderede, Doſinet	60 —	—
-- beſyede med Silke og u-ægte Guld og Sölv, Doſinet	40 —	—
Kakler til Ovne, efter Taxten af Rubelen -	2½ —	—
Kamme, gemene forfærdigede af Horn eller Boxbom-Træ, Doſinet -	6 —	—

-- af

- af Elfenbeen, Fiske-Been eller Skild-Pade, Dosinet	12 Kop.	Toldfrie
Kampffer, Pudet -	100 —	—
Kar af Kinesiske, Japanisk og andet Porcelain, item glasserte, Delphiske og gemene, ogsaa alle Slags Træ-Kar, iligemaade lakeerte Præsenteer Telerkener, ogsaa Kristal-og Glas-Kar, undtagen Butellier, hvorom tilforn efter Taxten af Rublen -	5 —	—
Karbatsker, eller Heste-Pidske, efter Taxten af Rublen	5 —	—
Kiöd, alle Slags, saasom: Oxe-Kiöd, röget eller saltet, alle Slags, Pudet -	3 Kop.	1 Kop.
Svine-Kiöd, dito, Pudet	5 Kop.	2 Kop.
Oxe-Tunger, rögede og saltede, af 100 -	25 Kop.	10 Kop.
Friskt Oxe- Faare- og Svine-Kiöd -	Toldfrie	Toldfrie
Alle Slags Kiöd af saltet og töret Fugle-Fæ, Pudet	5 Kop.	Toldfrie
Kiöd-Pölser, Pudet	15 Kop.	Toldfrie
Klæde, alle Slags saasom af den fineste Sort Karmesin, Purpur og andre Coulörer af alle Slags Fabriker, iligemaade de beste Sorter af Biber-Klæder egale og diverse Kulörer fine Engelske, Franske, og		

span-

Spanſke Klæder til Kapper, Arſkinen -	6 Kop.	Toldfrie
-- Af Mellem-Sorten, Hollandſke, Engelſke, Spanſke, alle Slags tynde Engelſke noppede Ratine og glatte Drap de Dames, Perpetuel, iligemaade dunkle og lyſe blommede, Arſkinen -	4 —	—
-- ordinaire dito af alle Slags Couleur, Arſkinen	3 —	—
Slæt Soldat-Klæde, hvoraf Priſen er under 80 Kop. af en Arſkin - -	3 —	—
-- et halvt-ſtykke Hamborgiſk Klæde a 22 Arſkin	30 —	—
-- Laetſkin, Stykket	15 —	—
-- alle Slags Sleſiſk Klæder af et halvt ſtykke til 22 Arſkin	30 Kop.	Toldfrie
-- enkelte Kerſey og Karaſey, et halv ſtykke a 30 Arſkin	15 Kop.	Toldfrie
-- dobbelt dito, et halvt ſtykke - -	24 Kop.	Toldfrie
Klæde-Liſter, af 1000 Arſkin	$12\frac{1}{2}$ Kop.	Toldfrie
Fine Klude, Pudet	60 Kop.	Toldfrie
dito Mellem Sort, Pudet	36 -	-
Slette gemene dito, Pudet	18 -	-
Ruſſiſk Vadmel eller ſlæt valdet Klæde, af 100 Arſkin		12 Kop.
Vadmel, af 100 Arſkin		6 Kop.
Klæde og Feye-Børſter: af 10 ſtykker -	20 Kop.	Toldfrie

Knappe

Knappe til Kiortel og Kamisol, af Guld og Sölv, aftrækket og spundet Guld og Sölv, iligemaade Silke, Kameel-Haar, Uld og Haar, Messing forgyldt og forsölvet, og slæt Messing og Tin, item af Horn og Been og andre deslige, efter Taxten af Rublen -	10 Kop.	Toldfrie
Kniplinger hvide, efter Taxten af Rublen -	5 —	—
Knive og Gaffeler, alle Slags, undtagen af Sölv og Guld, som er specificerede iblandt Galanterierne, efter Taxten af Rublen - -	5 —	—
Korke til Propper, Pudet	$2\frac{1}{2}$ —	—
Korn, alle slags, saasom Rug, Rug-Mæl og Malt, Tschetverten - -	10 Kop.	3 Kop.
Kraft-Mæl, blaat, Pudet	20 Kop.	Toldfrie
- - hviidt, Pudet -	$7\frac{1}{2}$ —	—
Veyet Mæl, Pudet	1 Kop.	$\frac{1}{4}$ Kop.
Hvede, renset Hvede, Hvede-Mæl og Malt, Tschetverten	20 —	6 —
dito veyet, Pudet	2 —	$\frac{1}{2}$ —
Byg, Byg-Mæl og Malt, Tschetverten - -	10 —	3 —
Erter, hvide og graa, saa og Erte-Mæl, Tschetverten	20 —	3 —
Riis, Pudet - -	5 —	$\frac{3}{4}$ —

Havre, Havre-Mæl og Malt, Tschetverten	5 Kop.	$1\frac{1}{4}$ Kop.
Hirse-Boghvede-Byg-Havre-og andre deslige Gryn, Pudet	5 —	$\frac{1}{2}$ —
Kram-Vare, Nyrnbergiske, som ey er nævnede Styk-viis i denne Tarif, efter Taxten af Rublen - -	5 Kop.	Toldfrie
Krans-Öyne, Pudet -	$7\frac{1}{2}$ Kop.	Toldfrie
Krebs-Stene, Pudet -	-	20 Kop.
Kride, Berkovez, -	20 Kop.	Toldfrie
Krut, fineste Sort, Pudet	-	8 Kop.
- - Styk-Krut -	-	6 Kop.
Kummel, Pudet -	5 Kop.	2 Kop.
Kunst-Risse alle Slags saa og Land-Karte - - -	Toldfrie	Toldfrie

L.

Lakriz-Saft, Pudet -	$7\frac{1}{2}$ Kop.	Toldfrie
Lamme-Skind, Kalmukkiske og ordinære, af 100 -	—	10 Kop.
- - til Huer, Persiske eller Trukmeniske, graa og sorte, af 10 Styk -	—	20 —
- - Bukariske flammede, af 10 Styk - -	—	40 —
Lapper, item *Horn* og *anden Liim*, som duer for Papiir-Möllerne - -	Toldfrie	Lapper maa ey udföres. Om Liim see under behörig Titel.
Læder af diverse Sort, saasom Guld- og Sölv-Læder, Stykket - -	3 Kop.	Toldfrie

- - ar-

- - arbeydet Bukke-Læder af 10 Stykker -	12½ Kop.	2½ Kop.
- - dito af u-födte Kalve, af 10 Stykker	15 —	7½ —
- - u-garvet Læder, Pudet	15 —	7½ —
- - tórre Bukke-Skind, af 10 Stykker -	7½ —	15 —
- - raat tórret Oxe-Læder, Pudet - -	7½ —	30 —
- - raat med Salt beströet, Pudet - -		15½ —
- - Oxe-Hude som Elends Læder udarbeydede, af 10 Stykker	35 —	14 —
- - Heste-Hude paa samme Maade udarbeydede af 10 Stykker -	25 —	10 —
- - dito tórrede, Pudet	2½ —	1 —
- - Bukke-Faare-Sems- og Korduan Læder af alle Slags-Farve, af 10 Stykker	25 —	10 —
- - Faare- eller Lamme-Skind med og uden Uld, bereedte og u-bereedte, af 10 Stykker - -	5 —	2 —
- - tórre Elends-Hude, af 10 Stykker -	62½ —	375 —
- - garvede dito, af 10 Stykker - -	87½ —	875 —
- - Hiorte- og vilde Bukke-Skind, garvede og ugarvede af 10 Stykker -	25 —	12½ —

- - Solle- og Pund-Læder, Pudet - - -	20 Kop.	4 Kop.
- - Safian, af alle Slags Farve, af 10 Stykker - -	12½ —	5 —
- - törre Kalve-Skind af 10 Stykker - -	10 —	10 —
Limoner, af en Pyp eller andre Fade i Proportion af en Pyp beregnede -	50 Kop.	Toldfrie
Linde-Bark af 100 -	—	8 Kop.
Linnet, Franſk, Hollandſk, Varendorper, Bielfeldſk, Sleſiſk, og andet udenlandſkt, alle Slags, Arſkinen - - -	5 Kop.	
- - Ruſſiſk, alle Slags, af beſte, mellem og slæt Arbeyde, ſmalt og breedt, bleget og u-bleget af 1000 Arſkin	—	60 Kop
- - dito ordinære grovt Linnet af 1000 Arſkin -	—	40 —
- - dito breedt og ſmalt af 1000 Arſkin -	—	15 —
- - trykket og farvet af 1000 Arſkin - -	10 —	—
- - breedt og ſmalt, farvet eller glat og blommet af 1000 Arſkin -	—	60 —
Alle Slags Vox-Læred af 1000 Arſkin - -	10 Kop.	Toldfrie
- - brede Bord-Klæder, fabrikered Arbeyde, Arſkinen	12 Kop.	1 Kop.

: : dito

- - dito af halv-brede, Arskinen - -	6 Kop.	½ Kop.
- - dito Servietter, Arskinen	5 —	¼ —
- - dito smalle tærnede, indenlandske Arbeyde, af 100 Arskin - -	—	10 —
Til Bord-Dug, indenlandsk Arbeyde, af 100 Arskin	—	12 —
Segel-Dug, Stykket til 50 Arskin	40 —	8 —
Igiennem-brudt eller hullet Lærret, kaldet Bran, breedt og smalt af 1000 Arskin		60 —
- - Trilich, Kanifas, strivet Linnet, brede af Traa giorte Kalamanker, i Breden en Arskin og derover, men udenlandske af alle Slags Brede, af 100 Arskin -	240 —	12 —
- - dito smalle Russiske af 100 Arskin - - -		6 Kop.

Linnede-Bord-Duge og Servietter kand aflades til Holland paa Blegen, og, efterat de er blegede, igien indföres Toldfrie just i den Havn, af hvilken de er udförte. Men til Kiende-Tegn, at der ingen andre end de udförte under dette Skin indföres, skal man udskiære dem i Enderne, og efter Tilbagekomsten legge dem tilsammen med dette for at see, om de stemmer overeens i Hullet og Sorten, ligesom Tolderen det for got befinder.

M.

Mandler, korte og lange, ſöde og bittere, med og uden Skaller, Pudet -	10 Kop.	Toldfrie
Marien-Glas, det beſte, Pudet	—	30 Kop.
- - Mellem-Sort og slæt gemeent, Pudet -	—	20 Kop.
Marmor- og Jaſpis-Plader, poleerte og upoleerte -	Toldfrie	Toldfrie
Maſtix, hviid, Pudet	50 Kop.	Toldfrie
- - graa, Pudet	25 —	—
Maſt-Træer efter hosfölgende NB.		
Materialier og Drogerier, alle Slags, ſom ey er beſynderlig ſpecificerede i denne Tarif, efter Taxten af Rublen	2½ Kop.	Toldfrie
Matter dobbelte og enkelte, af 1000 Styk - -	-	70 Kop.
- - Sække, ſmalle eller ſnevre, tilſammenſyede eller uſyede, af 1000 Styk -	-	30 Kop.
Meer-Skum, efter Taxten af Rublen - -	2½ Kop.	Toldfrie
Menneſke-Haar til Paryker, Pudet	50 —	—
Meſſing, ſee Kaaber.		
Musken eller Skön-Pletter, hvert ſtort Papiir -	60 —	—
Mölle- og Slive-Stene -	Toldfrie	Toldfrie
Muſcus, Pundet -	-	25 Kop.
Muſcat-Blomme, Pudet	200 Kop.	Toldfrie
Musler, Ankeret -	40 —	—
Muſſelin, efter Taxten af Rublen	2½ —	—

Naa'e,

N.

Naale, alle Slags, af 1000	4 Kop.	Toldfrie
Stik-Naale, store, af 1000	2½ —	—
- - af mellem-Sort og smaa af 1000 - -	2 —	—
Negelken, Urt, Pundet -	150 —	—
Nephta, Pudet -	-	4 Kop.
Nettel-Dug, Stykket af 27 til 28 Arskin, hvoraf Arskinen sælges til 80 Kop. og derover, Stykket - -	50 Kop.	Toldfrie
- - af mellem- og slæt Sort, Stykket - -	25 —	—
Nödder, saasom:		
Muskat-Nödder, Pudet	125 —	—
Val-Nödder, af 1000 -	1½ —	—
Velske og Ostindiske Nödder, Pudet - -	2½ —	—
Ceder-Nödder, Pudet -	3 Kop.	1¼ Kop.
Hassel-Nödder, Tschetvert	7½ —	3 —

O.

Oblater eller *Mund-Lak*, en liden Æske - -	5 Kop.	Toldfrie
Ollie, af Jasmin, Pundet	2½ —	—
- - af Rover, Pudet -	7½ —	—
- - af Hör og Hamp, Pudet	-	2½ Kop.
- - af Nödder, Pudet -	-	4 Kop.
Bom-Ollie, Pudet -	7½ Kop.	Toldfrie
Mandel-Ollie, Pudet -	50 —	—

- - alle andre Sorter af Ollie, ſom ey er aparte ſpecificerede, efter Taxten af Rublen	2½ Kop.	Toldfrie
Oliver, alle Slags, Ankeret, og andre Fade efter Proportion af et Anker -	25 -	-
Orgel og Poſitiver, efter Taxten af Rublen - -	5 -	-
Oſte, ſaaſom		
Parmeſan, Pudet -	18 -	-
Hollandſke, Engelſke og andre Slags, Pudet -	9 -	-
Öſters - -	Toldfrie	-
Otter, af 10 Stykker	20 Kop.	8 Kop.
Öl, Engelſk, Doſinet But.	15 -	-
- - Oxe-Hoved	50 Kop.	10 Kop.
- - Mume, Ankeret	25 Kop.	Toldfrie

P.

Papier, adſkilligt Slags af Riſet ſaaſom Royal-Papier af den ſtörſte Sort. -	100 Kop.	Toldfrie
- - dito Mellem-Sort	70 -	-
- - dito mindſte Sort	50 -	-
- - alle Slags Tryk-Papier	15 -	-
- - Skriv og Concept-Papier	12 -	-
- - alle Slags Poſt-Papier, beſkaaret og ubeſkaaret, forgyldt og uforgyldt	15 -	-
- - graat Pak-Papier, af den ſtore, mellem og liden Sort, iligemaade Læſk-Papier	5 -	-

Blaat farvet Papier, ogsaa af andre Farver	7½ Kop.	Toldfrie
Farvet og forgyldt Papier.	40 -	-
- - Kartus-Papier	30 -	-
Parykker, af Menniske Haar, St.	25 -	-
Pels-Verke, og hvad dertil kand henregnes, saasom:		
Zobel, alle Slags, Zobel-Navle, Zobel-Födder, Zobel-Foer, Zobel-Pynte, Zobel-Haler, Marder-Buge, saa og Kanin- og Katte-Skind, ogsaa hele Marder, efter Taxten af Rublen.	-	2½ Kop.
- - Hermelin af 40 Stykker	—	10 —
Siberiske Egener og Graaverk af 1000 -		87½ Kop.
Russisk dito af 1000		50 Kop.
Ræve, Siberiske, Russiske og sorte, efter Taxten, af Rubelen -		2½ —
Biber-Buge, Pudet		45 —
Tiger, Luxe, hvide og sorte Ræve, efter Taxten af Rublen -	—	2½ —
Biörne-Skind, alle Slags, efter Taxten af Rublen	-	2½ -
Siberiske og Russiske Ulve-Skind, efter Taxten af Rublen - -	—	2½ —
Hare-Skind, graa ubereedte, af 1000 -	—	75 —

Dito hvide bereedte af 1000	—	$62\frac{1}{2}$ Kop.
Muſcus-Rotter af 100 Styk	—	$7\frac{1}{2}$ —
Ilker af 10 Stykker	5 Kop.	$2\frac{1}{2}$ —
Af andre Pels-Verke, ſom ikke nævnes i denne Tarif, tages Tolden efter Taxten, af Rublen -	5 —	$2\frac{1}{2}$ —
Pergament, af 10 Skind	15 Kop.	Toldfrie
Perler, uægte eller giorte af Vox, et Doſin Snore	$12\frac{1}{2}$ —	—
Peber, hviid, Pudet	30 —	—
- - ſort, Pudet -	15 —	—
Peber-Kager og *Peber-Nödder*	Toldfrie	Toldfrie
Piber, en Gros -	5 Kop.	Toldfrie
- - dito af Meerſkum, efter Taxten af Rublen	5 —	—
Pomerandſer, friſke -	Toldfrie	Toldfrie
Potaſke, Berkovez -	—	50 Kop.
Puder, Pudet -	10 Kop.	Toldfrie

Q.

Qvæg-Sölv, Pundet	2 Kop.	Toldfrie

R.

Rav, forarbeidet, efter Taxten af Rubelen -	15 Kop.	Toldfrie
- - uforarbeidet Pudet	5 Kop.	Toldfrie
Rabarbara, ſom Klöer, Pudet	—	250 Kop.
Den langligte maa ey udföres.		
Rör eller *Stökke*, alle Slags ſlætte og med alle Slags Knappe, efter Taxten af Rublen	5 Kop.	Toldfrie

- ge-

- - gemene, som man bruger til Fabrikerne i at Kæmme	Toldfrie	Toldfrie
Rosiner, Pudet -	3 Kop.	Toldfrie
Rosmarin, Pudet -	5 —	—
Ros-Haler af 100 Stykker	20 Kop.	4 Kop.
Rödder, saasom, Fiol, Pudet	7½ —	Toldfrie
- - Kaland, Pudet	12½ —	—
- - Elam, Pudet -	60 —	—

S.

Saffran, Pundet -	12½ Kop.	10 Kop.
Sal Armoniak, Pudet	25 —	Toldfrie
Salpeter, lutret og ulutret, Pudet	15 Kop.	7½ Kop.
Kand udföres med Bevilling fra Artillerie-Canceliet, saafremt der er deraf övrig.		
Salt, Spanskt, Franskt, og andet udenlandskt, som forföres til Havnene i den hvide Söe, for ikkun dermed at indsalte Kiöd og Fisk, Berkovez -	6 Kop.	Toldfrie
- - dito, hvad som kommer til St. Petersborg at sælges, Pudet - -	10 —	—
- - Russiskt af alle Havne	—	Toldfrie
- - hvad, som föres til Viborg, Tönden - -	25 Kop.	Toldfrie
- - Spanskt, Lasten	377¾ —	—
- - Franskt, Lasten	340 —	—
- - Lyneborgskt, som föres til Narva, Lasten	331 —	—

Men

Men skulde nogen före Salt fra Narva eller Viborg til St. Petersborg, Novogrod, Pleskov, eller andre forbudte Stæder; saa skal den Indlandske Told tages deraf, saaledes som den nu er sadt eller herefter maatte sættes.

Sandel-Træ, rödt rivet, Berkovez	37½ Kop.	Toldfrie
- - Den beste röde Sort i Stænger, Berkovez -	30 —	—
dito mellem Sort i smaa Stykker, Berkovez -	20 —	—
- - blaa i Stænger, Berkovez	20 —	—
- - guul i Stænger, Berkovez	12½ —	—
Sebe, Grekisk og anden udenlansk, Pudet -	7½ —	—
- - haard, Pudet -	—	2½ Kop.
- - slæt ordinær -	—	1½ —
Senge, alle Slags efter Taxten, af Rublen - -	5 Kop.	Toldfrie
Senge-Dekke af Bomuld og Katun, Stykket -	20 Kop.	8 Kop.
- - dito uforfærdigde	10 —	4 —
- - af Indiansk Sits -	17½ —	14 —
- - uldene -	5 —	2 —
Senop - -	Toldfrie.	Toldfrie
Segl-Lak, fiint og slæt, Pundet	5 Kop.	Toldfrie
Sikat, tör med Sukker, eller syltet i Sirop Pudet -	50 Kop.	Toldfrie
Silke, raa Italiænisk, Pudet	80 —	—
- - Spunden dito, Pudet	100 —	—
- - Spunden farvet, Pudet	160 Kop.	
- - dreyet, Pudet -	160 —	
- - Silke-Affnedsel, Pudet	200 Kop.	Toldfrie

- - dito

- - dito Uld eller Udkæmmelse, Pudet - -	50 Kop.	Toldfrie
- - Persisk af adskillige Provincier, saasom: fra Lesi og deslige, Pudet -		150 Kop.
- - den fra Ardasch og deslige, Pudet -		120 —
- - kogt og Skemakisk, Pudet		80 —
- - dito Tebrisk, farvet, Pudet		100 —
- - raa spunden Kinesisk, Pudet - -		150 —
- - farvet og spunden dito Pudet - -		100 —
Sits, Indianisk, Pudet	4 Kop.	3 Kop.
Sitver-Saft, Dosinet Butellier	15 Kop.	Toldfrie
Skabe, til Contoirer og Cabinetter, store og smaa, efter Taxten af Rublen -	5 —	—
Skatuller efter Taxten af Rublen	5 —	—
Skee-Vand, Pudet -	40 —	—
Skibe, og andre i Rusland forfærdigte Fartöyer, saa og Udenlandske, samt den derpaa sig befindende Takelase, hvis de kiöbes eller sælges - -		
Skilderier, trykte paa Lærret eller Papier - -		
Skoe for Mands-Personer af 10 Par - -	50 Kop.	5 Kop.
- - Töfler for Mands og Qvindes-Personer, stikkede med		

Guld

Guld og Sölv, iligemaade slætte, alle Slags, efter Taxten, af Rublen -	5 Kop.	Toldfrie
Skokelade, Pudet	3 Kop.	1 Kop.
Smör udenlandſk, Pudet	7½ Kop.	Toldfrie
- - Rusſiſk Koe- og Faare-Smör - -	Toldfrie	Toldfrie
Snore, Silke, til Hatte og andre deslige, Pundet	100 Kop.	Toldfrie
Sove- eller Nat-Huer, af Biber-Haar, væbede og valkede, uden Guld og Sölv, Doſinet	15 —	—
- - Silke, Doſinet -	60 —	—
- - Uldene og Bomuldene, væbede og valkede, Doſinet	10 —	—
- - Flögels og af andre Stoffer med Guld og Sölv borderede, ſaa og med Guld og Sölv melerte, Silke- og alle Slags af ringere Sort, undtagen de ovenbemeldte, efter Taxten af Rublen -	5 —	—
Spa-Vand, Buck-Vand, ſamt Salvie- og af andre Urter deſtilleerte Vand -	Toldfrie	Toldfrie
Speyle og Speyle-Glas efter Taxten af Rublen -	5 Kop.	Toldfrie
Staal, af en Tönde, ſom veyer 3 Pud - -	12½ —	—
Stænger af alle Slags Træ, af 100		1 Kop.
Stammet, eller dobbelt Sarſkiller Raſk, farvet og ufarvet,		

slæt og trykt, af Stykket til 30 Arſkin -	24 Kop.	Toldfrie
- - ordinær, farvet og uſarvet, Stykket - -	20 —	—
Steen-Kul af Laſten -	42 —	—
Stoffer, alle Slags uldene til Under-Foer, et Stykke af 25 Arſkin, undtagen de, ſom er beſynderligen ſpecificerede - -	37½ —	—
- - Silke, Europæiſke af een Farve, Arſkinen -	13 —	—
- - af dobbelt Farve og ſorte, Arſkinen - -	20 —	—
- - halv Silke af een Farve og blommede, Arſkinen	8 —	—
- - med Kameel-Haar, Bomuld og slæt Uld, iligemaade alle Slags aldeles Uldene, Arſkinen - - -	2½ —	—
Storax, Pudet -	37½ —	—
Stovle af 10 Par - -	100 —	10 —
Strömper, ſilke, ſtrikkede og væbede, med Guld og Sölv, et Par Mands-Strömper -	30 —	—
- - dito et Par Fruentimmer-Strömper - -	15 —	—
- - Silke Mands-Strömper foruden Guld og Sölv, Parret	15 -	-
- - dito for Fruentimmer	7½ -	-
- valkede af Biber-Haar, Dosinet af Mands-Strömper	90 -	-

- - dito

- - dito for Fruentimmer	50 Kop.	Toldfrie
- - halv - silke, Dosinet for Mands-Personer -	60 -	-
- - dito for Fruentimmer	30 -	-
- - valkede gemene af Kameel-Haar og Uld, Dosinet for Mands-Personer -	50 -	-
- - dito for Fruentimmer,	25 -	-
- - fine af Traa og Bomuld, Dosinet for Mands-Personer	100 -	-
- - Mellem Sorte og slætte af Dosinet for dito -	20 -	-
- - dito af Dosinet for Fruentimmer - -	15	-
Styrax, Pudet	50 -	-
Sukker, fiint Kanari, Pudet	30 -	-
- - mellem Sort dito, Pudet	25 -	-
- - gemeen slæt, Pudet	20 -	-
Sukker Kandis, hviid og bruun, Pudet -	35 -	-
- - Puder-Sukker, Pudet	$1\frac{1}{2}$ -	-
- - Sukker Confiturer, alle Slags kandeerte Sager, Pudet	50 -	-
Svine-Börster, Pudet	-	9 Kop.
Svompe, Pudet -	20 Kop.	Toldfrie
Syrop, hviid, Pudet	10 -	-
- - soort, Pudet	5 -	-
Söm, med Messing-Hoveder til Beslag, af 1000	5 -	-

Ta

T.

Tabakierer eller Daaſer af Horn, Been, Træ, item Puder-Daaſer af Horn, Blek, ſaa og af Elfenbeen og Skild-Pade, alle Slags, efter Taxten af en Rubel -	5 Kop.	Toldfrie
Tabin, breed, vandet og blommet, Arſkinen	10 —	—
Dito, enkelt, ſmalt, Arſkinen	6 —	—
Dito, halve, Arſkinen	4½ —	—
Dito med Guld og Sölv meleerte, ſmalle Sort, Arſkinen	9 —	—
Taft, bredt Europæiſk af alle Slags Farve, Arſkinen	10 —	—
Dito, ſmalt, Arſkinen	8 —	—
Dito, ſtrivet, blommet og randet, Arſkinen -	12 —	—
Talig, beſte Sort, af Oxer og Kiör, Berkovez	—	35 Kop.
Dito, Mellem-Sort, Berkovez	—	30 —
Dito, slæt, Berkovez	—	25 —
Talig-Lys, Pudet -	—	4 —
Tapeter, til Bord Dekkener, efter Taxten af Rublen	5 Kop.	1 Kop.
Tavle og *Griffel*,	—	Toldfrie
Tau-Verk, tiæret og utiæret, alle Slags, Berkovez	40 Kop.	16 Kop.
Thee, alle Slags, Pundet	10 —	2 —
Tegel- eller *Tag-Stene* -	Toldfrie	Toldfrie
Tegl-Stene eller Klinker	Toldfrie	Toldfrie
Teriak, efter Taxten -	2½ Kop.	Toldfrie

Terpentin-Ollie, Pudet	20 Kop.	5 Kop.
- - Venetianiſk, Pudet	12½ Kop.	Toldfrie
Tiære eller *Beg*, Fadet til 8 Pud, fortolles, hvis Amiralitætet har mere, end det bruger	—	15 Kop.
Dito flydende, fortolles med foregaaende Condition, Tönden - -	—	10 —
Tin, ſtöbt i Stanger, Pudet	15 Kop.	Toldfrie
Dito i Fade og Tellerkener, Pudet - -	17½ —	—
Dito i Thee-Töy, Preſenteer-Tellerkener, Salt-Kar, Lyſe-Stager, Kander, Begere, og andre Sager flere, Pudet	60 —	—
Tobak, ſaavel Snup- ſom Röge-Tobak, ſaaſom: Spanſk eller Italiænſk, Pundet	15 —	—
Braſilien-Tobak og Knaſter, Pundet - -	13 —	—
Virginiſk Kanaſter, og alle Slags Engelſk Cartuus, eller ſmaa ſkaaren Tobak, Pundet - -	13 —	—
Rulle- og Blade-Tobak, Pudet	50 —	—
Tobak, ſom gaaer til Viborg, Pundet - -		1 Kop.
Dito, til Narva, af 100 Pund		115½ Kop.

Dog maae denne Tobak ikke aflades fra Narva og Viborg til Sanct-Petersborg, Novogrod og Pleskov, eller andre forbudte Pladſe. Skulde nogen bortſende den, ſaa ſkal han derfor betale den Told, ſom oven er meldet.

Tögter

Tögter til Lyys, af Bom-Uld, Pudet - -	-	16 Kop.
- - af Hör, Pudet -	-	1½ Kop.
Torne - Hoveder, hvormed man udkradser Klæde -	Toldfrie	Toldfrie
Traa, Franser af Traa, Liberi-Snore og andre deslige, Pundet - -	25 Kop.	Toldfrie
- - Dito alle Slags fiin-bleget og u-bleget, Pundet. -	30 Kop.	Toldfrie
- - Dito, grov, dreyet, som bruges til Fiske-Garn og andre deslige Sager, undtagen Garn, hvorom ovenmeldes, Pudet - -	-	4 Kop.
Træ, alle Slags, saasom:		
- - Sassafras, Pudet	5 Kop.	Toldfrie
- - Palm-Træ, Pudet -	3 —	—
- - Assein-Træ, Pudet -	1¼ —	—
- - Bok-Træ, alle Slags Maal	2½ —	—
- - Eske-Træ, Pudet	3 —	—
Ald andet Træ, som duer til Farve, og ey er specificered i denne Tarif, giver efter Taxten, af Rublen	2½ Kop.	Toldfrie
Adskillig Slags Træ, som ikke nævnes i denne Tarif, saasom Bretter og Biælker, efter Taxten af Rublen -	—	2 Kop.
Nödde-Træ i Bretter, Pudet	2 Kop.	Toldfrie
Tran, eller Söe-Hunde-Feet, Tönden - -	—	12½ Kop.

Tresser, Kniplinger, Galoner, u-ægte, og andre af u-ægte Guld og Sölv forfærdigede Sager, Pundet -	$7\frac{1}{2}$ Kop.	Toldfrie
Tripper af Silke og Kameel-Haar, alle Slags, efter Taxten af Rublen - -	5 —	—
Tusk, efter Taxten af Rublen	5 Kop.	2 Kop.
Tvebakker og Kringler, hvide, Tönden til en halv Amme	10 Kop.	Toldfrie

U.

Væbe-Kamme, giorte af Rör, og andre, som bruges i Fabriker	Toldfrie	Toldfrie
Vakholder-Bær, Pudet -	Toldfrie	Toldfrie
Vand, Tydske, alle Slags af Viin destilleert, Ankeret, eller Flasken og Butellien, regnet efter Proportion af et Anker - -	250 Kop.	Toldfrie
Veed-Aske, haard, blaa, Fadet	—	$42\frac{1}{2}$ Kop.
Dito, hviid -	—	30 Kop.
- - Udskud, Fadet	—	$17\frac{1}{2}$ —
Vie-Rög, slæt, Pudet	$7\frac{1}{2}$ Kop.	Toldfrie
Vine, udenlandske, saasom Ungersk, Tokayer og Dukenbær, af Antallet eller 5 Spand - -	200 Kop.	Toldfrie
Ungersk Bord-Viin, Österrigisk og Bömisk, Fadet til 10 Spand -	200 —	—

Cham-

Champagne, Burgogne, Eremitage, Pontak, Cotorodi, og alle övrige beste Franske Vine, saasom Bastard, Malvasier, Muskateller, Frontiniak, Alikant, Romanin, Kanarie-Sect, Siret-Sect, Petersimenis: Tinte, og Spansk Viin, af Oxe-Hovedet eller 240 Butellier	500 Kop.	Toldfrie
Florentiner og övrige Italiæniske Vine, Kisten til 40 Butellier	100 —	—
St. Laurent, Dosinet Butellier	25 —	—
Rinsk eller Mosel Viin, iligemaade andre gamle Vine af Ammen -	400 —	—
Bassarak, Picardan, Portugisisk, Fransk, Österrigisk, og anden Slags af hvid og rööd Viin, ordinær, Oxe-Hovedet eller 18 Spand	300 —	—
Viin-Druer, friske, -	Toldfrie	
Viin-Steen, Pudet -	$7\frac{1}{2}$ Kop.	—
Vindve-Glas, Franskt i runde Skiver, af Kisten -	25 —	—
- - Hamborgskt og Lybskt, qvadreret, af Kisten	$12\frac{1}{2}$ —	—
Uld, Spansk, Pommersk, Slesisk, Tyrkisk, Persisk, og anden udenlandsk, Pudet	Toldfrie	10 Kop.

- - Kalmukkisk, Tserkassisk, af de nye Faare-Hiorde, er forbuden at udföres		
Dito, raa af Köer, Berkovez	-	1 Kop.
- - kogt, Berkovez	-	2 Kop.
- - af Hiorte og Elend-Dyyr, Pudet - -	-	1 Kop.
Ungersk-Vand i Glas, store og smaa, 100 Styk	20 Kop.	Toldfrie
Vox, hviidt og guult, iligemaade Vox-Lyys, og Vox-Stokke, Pudet -	60 Kop.	15 Kop.
Voylokker, af Faare-Uld, Dosinet -	20 —	8 —
- - smalle, Dosinet	10 —	4 —
- - brede af Koe-Uld, Dosinet - -	—	1½ —
- - smalle dito, Dosinet	—	1 —
Urer, Vægge- og Taske-Urer efter Taxten af Rublen	5 Kop.	Toldfrie
Alle Varer, som ey nævnes med Navn i denne Tarif, skal fortoldes efter Taxten af Rublen - -	5 Kop.	2½ Kop.

Efter denne Tarif skal nu Tolden af Udgaaende og indkommende Varer betales i Sanct Petersborg, Narva, Viborg, Arkangel, Kola og Pustosero, og det i fuldvigtige Dalere, hvoraf der gaaer 14 paa et Pund, med Tilgift, hvis de ikke er fuldvigtige. Enhver Daler beregnes til 50 Kopek: undtagen for Salt, Tobak og Fransk Brendeviin i Narva, iligemaade for Salt og Tobak i Viborg:

Viborg: hvor Tolden betales derfor i Russiske Penge. Hvis de Russiske Kiöbmænd har ingen Dalere, saa skal Tolden af de Varer, som aflades eller indföres paa udenlandske Skibe, oppebæres i Russiske Penge: hvorved Daleren anslaaes til 125 Kopek. Men skulde Russiske Kiöbmænd afsende eller indföre Varer med deres egne Skibe, saa skal der ikkun tages 90 Kopek for enhver Daler.

Foruden denne i Tariffen fastsadte Told er endnu at betale:

I. Ild-Penge, efter Toldens Erleggelse, af 100 Dalere 174 Kopek

II. Last-Penge,

Ladingen af 10 *Laster* -	100 Kop.
Naar ¼ med Baglast -	86¼ Kop.
Naar ½ med dito -	72½ Kop.
Naar ¾ med dito - -	58¾ Kop.
Naar den hele Lading med Baglast	45 Kop.
Ladingen af 20 *Laster*, -	200 Kop.
Naar ¼ med Baglast -	175 Kop.
Naar ½ med dito -	150 Kop.
Naar ¾ med dito - -	125 Kop.
Naar den hele Lading dito	100 Kop.
Ladingen af 30 *Laster*, -	400 Kop.
Naar ¼ med Baglast - -	350 Kop.
Naar ½ med dito -	300 Kop.
Naar ¾ med dito -	250 Kop.
Naar den hele Lading dito	200 Kop.
Ladingen af 40 *Laster*, - -	600 Kop.
Naar ¼ med dito -	525 Kop.
Naar ½ med dito - -	450 Kop.

Naar $\frac{3}{4}$ med dito -	375 Kop.
Naar den hele Lading dito	300 Kop.
Ladingen af 60 Laster, - -	800 Kop.
Naar $\frac{1}{4}$ med Baglast -	700 Kop.
Naar $\frac{1}{2}$ med dito - -	600 Kop.
Naar $\frac{3}{4}$ med dito - -	500 Kop.
Naar den hele Lading dito	400 Kop.

Af alle övrige Laster, som er over 60, betaler man ey mere end af 60.

III. Accidentier af de betalte vigtige Daler, 4 pro Centum i Russiske Penge.

Litera, A.

Galanterie-Varer, af hvilke Tolden tages til 5 Pro Centum.

Guld- og Sölv-Urer, baade slætte saa og de, som repeterer.

Tobakierer med og uden Portræter, af Guld og Sölv og alle andre

Alle Slags Kar, Sager og Figurer, af Augsborgisk og andet Arbeyde, som er forferdiget af Guld og Sölv.

Alle Slags Futteraler.

Flasker og Daaser til Balsom og Spiritus, af Guld, Sölv, Prindsmetal, Krystal, og deslige.

Taske-Böyler med Punge for Fruentimmer.

Store og smaa Futteraler til Horoloser.

Penge-Punge af Guld, Sölv eller Prindsmetal, stikkede og flettede, alle Slags

Alle Slags Saxe med og uden Futteral.

Kaarde- og Hirsk-Fænger-Greeb af Prindsmetal eller Staal, omvundne med Guld og Sölv, alle Slags.

Pala-

Palatiner, *Muffer*, *Liiv-Baand* for Fruentimmer, af Guld og Sölv, alle Slags.

Kaars-örens-Ring, *Ringe* med og uden Stene af Guld og Sölv, og andre flere.

Knappe og Spender, alle Slags, af Guld, Sölv, Prinds-metal, Staal o. ſ. v.

Skabarakker med Piſtol-Hylſtere af Flöyel, Silke, Klæde udſtukne med Guld, Sölv og Silke.

Alle Slags Skilderier og Portræter med Guld- og Sölv-Rammer, alle Slags, af Rammerne efter Taxten.

Eſkarpe for Mands-Perſoner, af Guld, Sölv, Silke, Flöyel, med og uden Kniplinger.

Halsduge, *Törklæder* af Flor, Kammerdug o. ſ. v. udſtukne med Guld, Sölv eller Traa.

Vöfter, alle Slags.

Fruentimmer-Huer af Flöyel, udſtukne med Guld og Sölv, og deslige.

Mands- og Fruentimmer-Klæder udſtukne med Guld, Sölv og Silke, og alle Slags Börne-Töy, ogſaa slætte Klæder.

Horoloſe-Kieder, Stoppere og Signeter af Guld, Sölv, Staal, Skild-Pade, Rav og alle slags Stene.

Dukker, alle Slags.

Fiedre-Bolde og Raketter, hvormed man ſpiller.

Arm-Baande og Vox-Perler, alle Slags.

Fantanſer, Nat-Töye med Brabandſke Kniplinger, Manſketter for Mands-Perſoner og Fruentimmer, og andre Hoved-Töye.

Blomſter af Papier og Silke, og andre

Spegle og Lampetter, med og uden Spegl, alle Slags.

Kabinetter, *Skatuller og Keridoner*.

Alle Slags Borde.

Stole med Flöyel, Trip og Tapeter.

Stole, flettede med Rör, og beslagne med Læder.

Præsenteer-Tellerkener, til Tee, Kaffe, lakerede og malede, alle Slags.

Spende-Senge, alle Slags med og uden Forheng.

Skerme, lakeerte, af Tapeter og malede.

Tabletter, til alle Slags Tee- og Caffe-Töy, og andre smaa Kar.

Börne-Vugger.

Alle Slags Bret-Spil.

Alle Slags Tapeter til Borde og Gulve

Endnu mange andre Sager, som man regner iblant Galanterie-Varer, og som kand ikke beskrives efter deres Mangfoldighed og Mængde, skal ogsaa give til Told 5 pro Cento.

Af efterfölgende Sager og Varer skal ikkun tages 1 pro Cento.

Knive, Gafler, Saxer af Guld og Sölv, med og uden Futteral.

Greeb til Kaarde og Hirsk-Fængere af Guld og Sölv

Matematiske og Kirurgiske Instrumenter af Guld og Sölv.

Litera B.

Told af Mast-Træer

Breden	*J Sanct Petersborg, Narva og Viborg*	*J Arkangel og de andre Havne ved den hvide Söe.*
Af 5 til 9 Tol	$4\frac{3}{4}$ Kop.	- $3\frac{1}{4}$ Kop.
- - 10 -	$9\frac{3}{4}$ Kop.	- $6\frac{1}{2}$ Kop.

- - 11

- - 11	-	$9\frac{3}{4}$ Kop.	-	$6\frac{1}{2}$ Kop.
- - 12	-	$9\frac{3}{4}$ Kop.	-	$6\frac{1}{2}$ Kop.
- - 13	-	$9\frac{3}{4}$ Kop.	-	$6\frac{1}{2}$ Kop.
- - 14	-	$37\frac{1}{2}$ Kop.	-	25 Kop.
- - 15	-	$37\frac{1}{2}$ Kop.	-	25 Kop.
- - 16	-	$37\frac{1}{2}$ Kop.	-	25 Kop.
- - 17	-	150 Kop.	-	100 Kop.
- - 18	-	150 Kop.	-	100 Kop.
- - 19	-	150 Kop.	-	100 Kop.
- - 20	-	375 Kop.	-	250 Kop.
- - 21	-	375 Kop.	-	250 Kop.
- - 22	-	375 Kop.	-	250 Kop.
- - 23	-	$562\frac{1}{2}$ Kop.	-	375 Kop.
- - 24	-	$562\frac{1}{2}$ Kop.	-	375 Kop.
- - 25	-	$937\frac{1}{2}$ Kop.	-	625 Kop.
- - 26	-	$937\frac{1}{2}$ Kop.	-	625 Kop.
- - 27	-	$1312\frac{1}{2}$ Kop.	-	875 Kop.
- - 28	-	$1312\frac{1}{2}$ Kop.	-	875 Kop.
- - 29	-	$1312\frac{1}{2}$ Kop.	-	875 Kop.
- - 30	-	$1312\frac{1}{2}$ Kop.	-	875 Kop.

Med hendes Keyserlige Majestæts egen Haand underskrevet.

(L. S.)

Trykt i Moskov ved Senatet den 2 Augusti 1731

Det

Det nye Told-Regliment
Paa hendes Keyſerlige Majeſtæs Befalning ved Trykken bekiendtgiort.
Samt
Den med Dannemark sluttede evige Salutations-Tractat til Söes.
Det beſtaaer af 5 Hoved-Stykker, hvoraf Indholden er denne.

Det förſte handler om ankommende og bortgaaende Skibe, hvorledes de ſkal anmelde ſig, giöre deres Declaration, og loſſe og lade. Iligemaade om Loſſerne og de Aarſager, for hvilke de ſkal ſtraffes, hvis de derimod handler.

Det andet handler om Kiöbmændene eller Varernes Eyer-Mænd, hvorledes de ſkal overgive deres Declaration eller Angivelſe, om falſke Angivelſer og Confiſcation, item om Told og anden Indtægt.

Det tredie handler om Krigs- og Laſt-Skibe: om Ammunitionen, eller Skat-Gods: om höye og nedrige Stands-Perſoner, for hvilke Gods forſkrives: iligemaade om Ferre-Folk.

Det fierde handler om Told-Betienterne, hvorledes man ſkal forfare ordentlig med dem, og de igien med andre, ſaa og hvorledes de ſkal belönnes af confiſceret Gods: item om Forſeelſe i Regninger og Delation i forhælede Varer.

Det femte viſer, hvad for Told Ruſſiſke Underſaatter har at give i Havnene af St. Petersborg, Arkangel, Kola og Puſtoſero, naar de driver Handel med egne i Rusland forfærdigde eller og kiöbte og leyede Udenlandſke Skibe.

Salu-

Salutations Tractaten med Dannemark er sluttet den 30 Octob. Anno 1730 i Moſkov, beſtaaer af 19 Artikler, i hvilke vitlöftig viſes, hvorledes der ſkal ſkee lige Honeur paa begge Sider.

Vexel-Retten er udgiven af Keyſer Peter den II. Anno 1729. Den beſtaaer af tre Capitler.

Det förſte handler om Vexlerne og deres Orden; og om at proteſtere Vexler.

J dette Capitel merker jeg den fiortende Artikel; ſom viſer at naar Vexlerne er ſtillede til at betales efter viſſe Dages Forlöb; ſaa gives efter ſaadan Termin 10 Reſpit-Dage. Naar de derimod er ſtillede paa at betales efter Sigt, ſaa gives ikkun 3 Reſpit-Dage, Sön- og Hellig Dage med indberegnede.

Iligemaade den tre og tredivte, hvori viſes at naar en Vexel ey inden tre Maaneder efter den deri faſtſadte Betalnings - Termin accepteres eller og proteſteres, ſaa gielder den intet mere.

Det andet handler om Vexler, ſom kand ſtilles paa Kronens Penge: da det tillades enhver Kiöb-Mand og Underſaat i hele Riget at betale i den nærmeſte Kronens Penge-Kaſſa det han vil overſende anden Stæds hen, og derimod tage Vexel af Kammer-Betienteren paa en anden Kaſſa, hvor Pengene ſkal indſendes. Iligemaade tvertimod at lade ſig af Kroneus Penge der, hvor han opholder ſig, ſkyde en begiært Summe for, og derimod give Vexel paa et andet Stæd at hæve ſaadan Summe i andre Kronens Kaſſer.

Det tredie viſer alle Formularer og Forklaringer over Vexler, Avis-Breve og Proteſtationer.

Rus-

Om Post-Væsenets Tilstand i gamle Dage.

I Rusland var det ikkun slæt bestilt med Post-Væsenet for Keyser PETER I. Tiid: og han blev knap færdig med dets Indretning indtil de sidste Aar af Hans Regiering. Alle Breve maatte tilforn der i Landet sendes enten med Stafetter eller med Reysende ved een eller anden forefaldende Leylighed. Og de Reysende maatte, efterat de havde kiöbt sig selv Vogne eller Slæder, befragte Bönder-Heste til Forspan, og saaledes fortsætte deres Reyse iblant Bönderne uden mindste Beqvemmelighed af Verts-Huse og andre Anstalter, hastende af ald Magt paa de fleste Stæder igiennem snevre, ubanede og farlige Veye.

Om dets nuværende Tilstand.

I nogle Stykker heraf har der hidintil endnu ey kundet skee nogen Forbedring; og det gielder altsammen om de fleste Rigets Provinser, saasom den störste Deel af Ukræne, Kasan og Astrakan og hele Siberien. Det egentlige Rusland, nemlig det Arkangelske, Moskovitiske og Novogrodske Gouvernement, samt det Smolenskoske, Lifland og Finland kommer med nys bemeldte Provinser endnu

deri

deri overeens, at man finder ingen Verts-Huſe, agende Poſte, Land-Vogne, Vogn-Mands-Vogne eller andre ſaadanne Reyſe-Anſtalter fra een Bye til den anden. Den Reyſende maae ſelv kiöbe ſig ſin Slæde eller Vogn, legge ſig derind i ſin Seng, og fordre Forſpan paa Stationerne, af hvilke der er imellem Moſkov og Petersborg fire og tyve, og imellem Petersborg og Riga ungefær lige ſaa mange, og ſaaledes efter Proportion paa alle andre Veye i Riget. Man betaler af hver Heſt for een Verſt imellem Riga og Petersborg to og en halv Kopek, imellem Petersborg og Novogrod een Kopek, imellem Novogrod og Moſkov en halv Kopek, dog ſaaledes at man forſyner ſig med en Reyſe-Seddel fra Regieringen, uden hvilken Seddel man overſættes af Bönderne allevegne.

Kudſkene har ingen Poſt-Horn, kiörer i deres ordentlige Bönder-Klæder dog med en Meſſing-Örn paa Bryſtet, flöyter for Heſtene igiennem Næſen, jager altiid haſtig, ſkiönt de Farende Poſt,

Rey-

Reyſende ey begiærer det, og, naar de kommer til den anden Station, beſörger friſk Forſpan ſtrax uden at opholdes. Derudover reyſer man haſtigere i Rusland end anden Stæds, ſaa at jeg ſelv er Aar 1744 i Februarii Maaned kommen over fra Petersborg til Moſkov 748 Verſt eller 107 Danſke Miil i to og halvfierſenstyve Timer.

Fragtede Heſte.

Nogle reyſer ogſaa ſaaledes, at de fragter Forſpanden en heel lang Reyſe, ſaaſom Aar 1739 i Martii Maaned er jeg reyſt fra Moſkov til Petersborg med eet Par Heſte for 7 Rubel, og kom over i ti Dage med Slæde Bane. Men der er den Beſværlighed med fragtet Forſpan paa en heel lang Reyſe, at ſaaſom der er ingen Verts-Huſe i hele Rusland, ſaa maa man kiöre ind om Aftenen og Formiddagen hos Bönderne, ſom er overalt ræt giæſtfrie for en aldeles ringe Betalning, men kand dog med ald deres Tienſtberedvillighed ey hindre at jo den Reyſende maae före med ſig ſin Seng, og næſten alt, hvad han under Veys behöver

ver af Mad og Drikke. Dog har jeg paa Stationerne imellem Riga og Petersborg funden Liflandſke Poſtmeſtere, hos hvilke man for Betalning beværtes ligeſom i andre Lande. Ey allene hos dem, men ogſaa hos de Rusſiſke Bönder overalt i hele Riget, er de Reyſende ſaa ſikkere ſom hiemme i deres egne Huſe. Og ſkiönt Veyene har i forrige Tider været beſynderlig farlige formedelſt Rövere: der ogſaa foruden de ombragte lever endnu de, ſom bærer Merke af diſſe Folks Overfald, ſaa har jeg dog ey mere end een Gang nemlig Aar 1738 nær ved Troize Kloſter befunden mig i ſaadan Farlighed, da jeg dog har giort temmelig vitlöftige Reyſer der i Landet.

Naar jeg undtager den Anſtalt med Verts-Huſene paa de Liflandſke Poſt-Stationer, ſom er indrættede under Keyſerinde Anna Ivannovna, ſaa bör alle de övrige gode Poſt-Anordninger i Rusland tilſkrives Keyſer PETER den Förſte. Der havde for hans Tiid ikkun været en liden ſmal u-banet Vey fra Riga over Pleskov til Moſkov, hvilken Vey er næſten endnu af ſamme

Alle Veyenes Udbedring.

Beſkaffenhed, ſaa og ikkun ſnevre ubekiendte Veye fra Reval og Narva til Novogrod. Men Keyſer PETER I lood giöre en breed Lande-Vey fra Riga over Derpt og Narva til Petersborg, ſaa og fra Riga til Reval og Narva. Fra Petersborg lood han hugge en Vey af 120 Verſt hen imod Novogrod i en lige perſpectiviſk Linie, forkortede Veyen imellem Petersborg og Moſkov henved 200 Verſt, lood Træerne paa begge Sider af Veyen afkappe og Veyen dermed jevne, forbedre og indhegne. Han beſörgede ogſaa de övrige fornemmeſte Lande-Veyes Forbedring i hans hele Rige. Og for at forfremme Handelen og Bekiendtſkaben imellem hans Underſaatter forſömte han intet, hvorved en magelig, haſtig og ey alt for koſtbar Reyſe kand befordres.

Den ridende Poſt.

Han indrettede endelig Aar 1718 en ordentlig Breve-Poſt i Riget, og ſatte to Poſt-Directörer, een i Petersborg og een i Moſkov, givende en Borgere i enhver af de andre fornemmeſte Ruſſiſke Byer Commiſſion at expedere de ankommende og bortgaaende

ende Poſte. Diſſe Poſte tager ey allene Breve men ogſaa ſmaa Pakker med ſig for en billig Priis, ſom for Exempel for et Brev af et halvt Ark imellem Petersborg og Moſkov to Kopek: hvilket kand ſkee, efterdi de gemeenligen ſtedſe kiörer og kommer dog lige ſaa haſtig ſom naar de rider. I Petersborg ankommer og bortgaaer Poſtene ſaaledes:

Fra Moſkov kommer den i 5 Dage to gange om Ugen, bringer Breve med ſig fra hele Riget og gaaer igien bort to Gange.

Den Tydſke Poſt fra Riga, bringer Breve med ſig fra hele Europa, kommer og gaaer igien bort ligeledes i 5 Dage to Gange om Ugen.

Poſten fra Arkangel kommer og gaaer bort eengang om Ugen.

Poſten fra Kronſtad kommer og gaaer bort een Gang hver Dag, ſaalænge Sommeren varer.

Der gaaer ogſaa to Paket-Baade, det er, Krigs-Skibe med 12 til 14 Kanoner og 70 til 80 Mand, imellem Kronſtad og Danſig og Kronſtad og Lybek ſaaledes, at enhver af dem

Om Paket Baadene.

giör om Sommeren to Reyſer imellem bemeldte Stæder. Dette, heder det, ſkeer for at vedligeholde Communicationen imellem Rusland og Tydſkland, og at overbringe Paſſaſerer og Paketter. Men dets fornemmeſte Sigte er uden Tvivl at exercere Cadetterne og Söe-Folket.

Adſkillige andre Ting, ſom pleyer at henföres til denne Materie ſom for Exempel om Mynten, Maalet, Vægten, Regningen og ſaadant mere vil jeg forklare i beſynderlige Stykker, ſaaſom denne Afdeelning maatte ellers ingen Proportion have til de andre. Det er at formode, at een eller anden Læſere vil holde ſig op over min Vitlöftighed heri, men jeg har dog ey kundet udelade det vitlöftige, hvis jeg vilde nogenledes tilfreds ſtille alle.

Nu vil jeg for en Forandrings Skyld erindre mig igien, hvorledes det gik til i Petersborg Aar 1736.

Det ottende Stykke
indeholder
Efterrætninger om det, som skede i Petersborg Sommeren over Aar 1736, og om Authors Bekiendskab med Baron Huysen.

Man giör Byen Uræt, naar man skriver, at den har sex Maaneder Vinter, tre Maaneder For-Aar, tre Maaneder Höst og det övrige at være Sommer. Jeg har befunden der at være en ræt angenem Sommer fra sidst i May til först i September. Men ved Mikkels-Dags Tider i det seniste kommer paa een Gang Hösten, da alt grönt undtagen Fyr- og Gran-Bladene visner, og Lövet falder af de andre Træer og forraadner inden Vinterens Ankomst, som skeer gemeenlig sidst i October eller först i November. I den eensomme Apotheker Have havde jeg bedst Leylighed til at giöre denne Anmerkning, som bevægte mig betids til at flytte over paa Amiralitæts-Siden.

Om Sommeren og Hösten samme Stæds.

Om Vand-Floden.

Men førend dette ſkede, bemerkede jeg uformodentligen noget Nyt, ſom jeg ey tilforn havde ſeet i Verden. Det var nemlig midt i October, da hele Petersborg paa een Gang blev overſvømmet. Klokken 10 om Formiddagen begyndte Neva-Floden at voxe, og ſadte efter en Times Forløb hele Landet under Vand, ſaa at vi kunde roe med Baade rundt om i Haven, hvor Vandet var halvanden Alen dybt. I ſaadan Tilſtand forblev alting indtil Klokken to om Eftermiddagen; da Floden begyndte igien at falde, og forlood Landet hen imod Klokken fire løbende ſin ſædvanlige Vey med ſtor Magt og Bruſen. Saalænge Overſvømmelſen varede, voxte Vandet ſtille: og i dets Fald forſvandt det med ſtor Allarm dog uden Storm og Uvæjr. Men for Overſvømmelſen havde vi havt en heftig Syd-Veſten-Vind nogle Dage efter hverandre. Da jeg om Aftenen kom over paa de andre Petersborgiſke Inſler; ſaa ſaae jeg, at de havde ogſaa alle været overſvømmede, og fornam at der hvert Aar kommer ſaadan en

Vand-

Vand-Flood i Petersborg ved diſſe Tider, ſkiönt eet Aar höyere og et andet Aar lavere.

Der er ogſaa undertiden ſaadanne Vand-Floder paa andre Stæder, hvor en Flood falder ud i Söen, ſom for Exempel i Riga og Aſtrakan, hvor derved ſkeer Skade, hvilken beregnedes Aar 1744 i Riga til mange tuſende Rubel. Kiöbmændene i Petersborg ſiger ogſaa, at Vand-Floden der er dem til ſtor Skade. Og nogle af dem holder for at det havde været bedre, hvis Keyſer PETER I havde anlagt Byen længere op ad Floden der, hvor den Svenſke Fæſtning har ligget, og hvor Landet er ſaa höyt, at Vandet kand ey om Efter-Aaret overſvömme det. Som giör undertiden Skade.

For at afvende denne Feyl fattes der ey paa Forslag, hvoraf nogle allerede er prövede. Aarſagen til Overſvömmelſen er ey allene, at Vandet i Floden maa ſaavel der ſom anden Stæds om Efter-Aaret voxe, men fornemmelig, at Syd-Veſten-Vinden holder noget af Vandet i Floden og Ladoga-Söen tilbage, da det, naar Dens Aarſag.

 Vinden

Vinden vender ſig eller giver efter, falder med Magt paa een Gang ud og overſkyller hele Egnen, ſom er lav og moraſtig.

Neva-Floden legger ſig til.

Efter Vand-Floden varede det ey længe, förend Skibs-Broen, ſom gaaer over Neva-Floden fra Amiralitæts-Siden til Vaſilii Oſtrov, blev ſkilt ad og lagt hen ved Flodens Bredde af Frygt, at Iſen af Ladoga-Söen formedelſt en Storm-Vind maatte gaae lös og komme neddrivendes, ligeſom den aarlig pleyer. Drive-Iſen kom ogſaa virkelig den 7 November, og ſtandſede ſtrax imellem Kronſtad og Petersborg formedelſt Flodens Smalhed der, hvor den ved den Kronſtadſke Inſel falder ud i den Finniſke Bugt af öſt-Söen. Der laae derfor allerede Dagen derefter en ſaa ſtærk Jis-Broe over den hele brede Neva-Flood, at man kunde baade kiöre og gaae derover.

Hvorved Communicationen i Petersborg befordres.

Denne befordrer om Vinteren Communicationen i Petersborg, ſom har om Sommeren over Neva-Floden ikkun den eniſte Broe, der nys meldtes. Paa de övrige Kanter lader

Folk

Folk sig sætte over ved Færre-Stæder med de dertil destineerte Fartöyer og smaa Baade, eftersom Baaden er til, for en ringe Penge. Jis-Broen ligger stedse den hele Vinter, og gaaer först op igien ungefær imellem den 22 Martii og den 26 April, ligesom det findes antegnet Aar for Aar i den Russiske Kalender. Naar ogsaa Vandet igien er aabnet, saa maa de bie, indtil Isen af Ladoga-Söen er gaaen lös og dreven forbi, inden de kand igien legge Broen over, og Skibene kand gaae ud og ind i Kronstad.

Maaskee Læseren venter sig her adskillige Efterretninger om andre Merkværdigheder, som imidlertid var passerede. Men jeg kand ikke heri fyldestgiöre hans Haab; thi Tidenderne om den Tyrkiske Krig tænker jeg ved min Ankomst til Assov at levere paa eet Stæd samlede. Og hvad jeg af andre Sager har kundet erfare, er ey af nogen synderlig Vigtighed. Andre Efterretninger.

Keyserinden, Anna Ivannovna, som havde Sommeren over opholden sig med den störste Deel af Hoffet paa Peterhof, kom imod Hösten til Petersborg Keyserindens Ankomst til Petersborg.

borg og drog förſt ind i Sommer-Palæen under Kanonernes Lösning fra Fæſtningen. Efter en fiorten Dags Tiid droog hun over fra Sommer-Palæen til Vinter-Palæen, atter under Kanonernes Lösning: hvorpaa der i Petersborg ey læt ved nogen Leylighed ſpares. Herved er endnu at merke, at den Sommer-Palais, i hvilken Keyſerinde Anna et Par Uger i Foraaret og Höſten reſiderede, beboes nu ikkun af Hoff-Betientere og kaldes den gamle. Imidlertid er en nye Sommer-Gaard opbygt ogſaa af Træ, længere ind fra Floden, hvilken har uden til en ſmuk Architectur, og udprydes inden til af den nu regierende Keyſerinde, ſom ſiges at have Lyſt til at bygge.

Ildebrand i Petersborg.

Jeg kand ey her forglemme, hvorledes en Dag i Auguſti Maaned kom ved Middags-Tider Ildebrand ud i Boderne, og lagde dem, en Ære-Port og nogle Gader udi otte til ti Timer i Aſke. Aaret derefter kom atter Ild ud i Petersborg og fortærede ſaavel ſom den forrige et Par Gader, begge paa Amiralitæts Siden. Samme Aar

1737

1737 var ogsaa den store Ildebrand i Moskov, i hvilken to tredie Dele af Byen afbrendte, og som den siden har endnu ey kundet forvinde. Saa var ogsaa Ildebrand i Jeroslav og andre Stæder flere: hvorom man snart fra een snart en anden Bye hörer gemeenligen hvert Aar Tidender i Rusland. Aarsagen dertil er, at Husene er bygte af Træ, behöver sterk Ild om Vinteren formedelst den haarde Frost, og er gandske udtörrede om Sommeren ved den heftige Hede, da Ilden læt kand fænge, helst da den ey varligen nok medhandles af Indbyggerne. Til at slukke Ilden findes i det övrige gode Anstalter giorte af Keyser PETER I. som var i Særdeleshed bekymret for Petersborg, fandt sig selv ind ved paakommende Ildebrand og havde given enhver fornemme Mand derved sin Forretning. Om Vinteren er det en stor Hielp, at Tagene er skiulte med Snee altiid og allevegne.

Da Ilden kom ud i Petersborg Aar 1736 sadt jeg just til Bords med Baron von Huysen hos Doctor Siegesbek i Apotheker-Haven, og gik derfor o- Autors Bekiendskab med Huysen.

ver

ver med ham paa den anden Side, hvor det brendte. Skiönt nu denne Mand foreſtillede den Tiid ey den anſeeligſte Figur i Petersborg, ſaa er han dog bekiendt i den Ruſſiſke Hiſtorie, ſaaſom han havde været Hofmeſter hos den ulykkelig Prinds Alexius, Keyſer PETER den Förſtes ældſte Sön, og var desuden brugt af Keyſeren ved udenlandſke Hoffer. Han havde en god Kundſkab om Rusland, og jeg har ofte talt med ham derom med Fornöyelſe. Hans Levnets Beſkrivelſe har ey været nogen Tiid bekiendtgiort og er dog værd at læſe: hvorudover jeg i et kiort Begreeb vil meddele den her, ligeſom jeg har faaet den i et Manuſcript, hvilket han har ſelv forfattet.

Hvorledes Huyſen kom i Ruſſiſk Tienneſte.

Han var Regierings- og Hof-Raad ved et Fyrſteligt Huus af Valdek, da han af Her Patkul blev anmoden om at gaae i Tſarens Tienneſte. Skiönt han befant ſig i fordeelagtige Omſtændigheder hiemme og havde Tilbud om ſtörre Tienneſter uden Lands, ſaa reſolverte han dog at foretrække Tſarens Tienneſte for alle andre, formedelſt de höye Tanker, hvilke han alle-

allerede den Tiid havde om denne Monarks fortreffelige Egenſkaber.

Saa ſnart Her von Patkul fik Aar 1702 denne hans Reſolution, ſaa betiente han ſig ſtrax af hans Bekiendtſkab og Correſpondence i Tſarens Forrætninger, og gav ham efter Tſarens foreviiſte Ordre udi Skriftlige Inſtructioner diſſe efterfölgende Commisſioner. *Förſt* at opſöge alle fremmede Officerer, Ingeniörer, Manufacturiſter, Gevær-Handlere, Kunſtlere, Beridere, Byſſe-Smede og andre Handverks-Meſtere, iſær de, ſom forſtood Böhmiſk eller Polſk, og at overtale dem til at gaae i Tſarens Tienneſte til Rusland. *For det andet* at overſætte Tſarens Patent, ſom var af Aar 1702 om Hans Krigs-Etats Reglering, i fremmede Sprog, og at lade det paa adſkillige Stæder trykke og uddele. *For det tredie*, at formaae de Lærde i Tydſkland, Holland o. ſ. v. til at dedicere curiöſe Tractater, i ſær i Hiſtoriſke, Politiſke og Mekaniſke Materier til Tſaren ſelv, eller Kron-Prindſen eller Tſarens Miniſtrer, ogſaa at ſkrive noget til Ruslands Berömmelſe, paa det at Publico derved maatte betages de ſlemmeſte Opinioner, ſom det havde om Rusland. *Og endelig for det fierde* at raadföre ſig og tale med adſkillige Poſt-Meſtere for at deſto rigtigere befordre de Ruſſiſke Breve,

Hans förſte Commiſſion.

ve, ſaaſom man den Tiid havde for at indrette Poſt-Væſenet igiennem Öſterrig og Polen. For at udrette diſſe fire Commiſſioner vedligeholdt han en Brev-Vexling med Geneve, Frankerig og ſ. v. og giorde Reyſer til Berlin, Leipſig, Prag, Breslau o. ſ. v. Tillige aſſiſterede han Patkul i at forfærdige adſkillige Skrifter, udrættede en vigtig Commiſſion ved en Reyſe til Varſkov, blev derpaa Tſariſk Krigs-Raad og General-Auditör med 150 Specie-Rixdalers Lön Maanedlig, og begav ſig ſaaledes efter Ordre til Vien at hielpe Patkul i hans Negociationer. Fra Vien reyſte han med bemeldte Miniſter til Moſkov. Hvor han blev ved at arbeyde med ham, förende tillige Hoffets Coreſpondence, og ſettende de Breve i adſkillige Sprog over, hvilke Tſaren ſkrev for Kong Auguſtus.

Bliver Kron-Prindſens Informator.

Aar 1703 blev han Kron-Prindſens Informator og reyſte i denne Station det följgende Aar med ham til Petersborg for at bivaane Beleyringen om Narva. Her forfærdigede han Krigens Dag-Regiſter, overgav Tſaren hans Memoires de Montecuculi, hvilke han havde ladet ſamme Aar trykke paa Italienſk i Geneve, og forſkaffede Afrisninger over Batallierne ved Skellenberg og Hokſtæd og deslige Nyheder fra andre Lande. Tſaren befalede

lede ham derpaa Aar 1705 at reyſe til Tydſkland.

Paa denne Reyſe gav han Tſaren Efterrætning fra Königsberg om den Polſke Fyrſtes og den Tiid Ruſſiſke General Majors Visnovizkys Utroſkab og hemmelige Brev-Vexling med Sapieta. Fra Danſig indberettede han deels Commendantens General Major Golzes Meriter, ſaa at han et halvt Aar derefter kom i Ruſſiſk Tienneſte, deels Folkets Partiſkhed for Stanislaus og de Svenſke, ſaa at han efter Tſarens indhentede Bifald beſtraffede den i et Latinſkt Brev til Magiſtraten, hvis uſömmelige Svar lagde Grundvolden til Ruſſernes paafölgende Tiltale til Staden. Endelig kom han an i Berlin, efter at han af Frygt for de Svendſke havde tagen en beſværlig Omvey til Vands, paa hvilken han ſtrandede med Skibet og bærgede neppe Livet. Reyſer til Tydſkland.

J Berlin aflagde han Tſarens Condolation over Dronningens Död, confererede med Miniſtrerne i de ham anbetroede Affærer, og overſendte adſkillige der indkiöbte Ting og Varer til Tſaren. Han overtalte ogſaa de Lærde i Leipſig til at ſkrive got om Rusland i det Europæiſke Fama, i de offentlige Tidender o. ſ. v. hielpende dem i at forfærdige den Relation om Ruslands Tilſtand af 1703 i Octav Hans Forrætning i Berlin.

tav. Paa Patkuls Begiæring begav han sig ogsaa med Monsieur Abraham Vesalovsky til Karlsbad, reyste saa igien der fra Kongen i Pohlen over Dresden tilbage til Dronningens Liig-Begængelse i Berlin, og toog Afskeeds-Audience hos Kongan.

Og i Vien Fra Berlin gik han som Gesandte til Vien at aflegge Tsarens Condolation til Keyser Joseph over Keyser Leopoldi Död. Hans Refutation af den bekiendte Pasqvil imod Rusland skaffede ham imidlertiid nok at giöre; saasom de Saksiske Forleggere plagedes derudover slemt af de Svenske. Derefter oversendte han Aar 1706 den Keyserlige Armees Krigs-Artikler paa Tydsk og Russisk, hvilke Tsaren strax indförte ved sin Krigs-Hær. Han udvirkede hos Keyseren for Mensikov et Fyrsteligt og for Golovin et Greveligt Diploma, og for Maseppa Consens og Dekret til et Fyrsteligt Diploma, som dog ey udfærdigedes, saasom Löse-Pengene blev ude. Det Russiske Vaaben gav han efter den nyeste Vaaben-Kunst dets Farver, lood det udstikke i Vien og to Gange trykke i Saksen med Forklaring og Beskrivelse. Paven formaaede han ved Brev-Vexling til ey at erkiende Stanislaus, men lade hans Vaaben borttage af den Polske National Kirke i Rom.

Ogyl-

Ogilvy vilde imidlertiid ſkaffe hans Creditor og Coreſpondent i Vien Tſarens Affærer i Hænderne, udvirkende derfor Ordre, at Huyſen ſkulde gaae til Engeland. Men ſom Penge-Remiſſerne ey rigtig ſkede, ſaa opholdt han ſig ſaalænge i Vien, indtil han fik Ordre igien at blive. Da bragte han ind i Tſarens Tienneſte Fyrſten af Heſſen-Darmſtad, Generalerne Albon, Böhm, Veisbak, Grev Friis, Traſkoviz, Trampe, Mikaſk, General-Auditör Hogerbak, Pfeilenheim, Fyrſtenberg, Blokland, Fraſer, Hambak, Judendunk, Batſenman og andre flere, næſten alle uden Capitulation, foruden mangfoldige andre forſögte Officerer af ringere Charger. Han har ogſaa begyndt at capitulere med Generalerne Starenberg, Heiſter, Goltz, Janus Mercy, og i ſamme öyemeed at vexle Breve med Lövendal, Hompeſk, Tetrau, Sommerfeld, Boſe, Bernſov, Ruland og Skarteman, men maatte igien ſtaae af, ſaaſom deres Fordringer var for höye.

Han förer Fremmede ind i Landet.

J en hemmelig Audience hos Keyſer Joseph, udvirkede Huyſen, at de ſig fra Sakſen retirerende 1300 Ruſſer ved Hielp fra Mark-Græven af Bareut og General Tungen forpleyedes og undkom til Polen. Ved det Polſke-Mellem-Rige confereerte han efter Tſarens Ordre med Prinds

Hans flere Forrætninger.

Jacob, og vexlede idelig Breve med de Polſke Herrer. I Kraft af ſamme Ordre reyſte han til Prinds Eugenius i Italien, og forband 1707 Malborug i Vien til at tage Deel i Tſarens Intereſſe. Dog raadte han ſin Herre Skriftlig fra at forfölge Svenſken med den ſtore Armee fra Polen ind i Saxen: hvilket Engeland og de andre Allieerte i Begyndelſen gierne önſkte. Artiklerne af den Alt-Ranſtadſke Fred fik han hemmelig af Canceliet, og ſendte dem betiids over til Fyrſt Menſikovs törſte Efterrætning i Polen. Tſarens Brev imod denne Fred overleverede han Keyſeren, tilbage ſendende ſaadan en Betænkning derover, at dets Tryk i Tydſkland contremandeertes. General Marderfeld og andre imod given Parole udeblivende Svenſke Fanger erindrede han baade Skriftlig og ved den Svenſke Geſandte Stralenheim i Vien om deres Löfte. Og han beſörgede med ſtor Fliid Brev-Vexlingen til de Ruſſiſke Fanger i Sverrig. Efter Tſarens Befalning udforſkede han ogſaa bemeldte Stralenheim om en Freeds eller i det ringeſte et Cartels Slutning, men fik den Svenſke Konges Svar i tre haarde Puncter, hvilke han ſtrax beſvarede til Tſarens Fornöyelſe. Keyſeren kunde han [illegible] formaae til at ikke erkiende Stanislaus, ſaaſom ingen anden ſtood Tſa-

ren heri bi uden Paven. Og da man foreholdt ham ved det Keyſerlige Hof, at hans Herre havde vel imodtagen den Ungerſke Greve Berecini, ſaa ſvarte han, at Keyſeren kavde ogſaa giort Venſkab med een af Kongens i Polen Rebeller og Tſarens Fiender, og erkiendt ham for Konge, ſpörgende, hvorfor Keyſeren ey ſendte en Geſante derom til Tſaren. Han forfremmede Ismailovs Lösgivelſe ved Keyſerens Hielp, efterdi de Svenſke havde opſnappet ham paa det Keyſerlige Territorium. Og Kurakin gav han Recommendation og Brev i Tſarens Navn til Venedig, Rom o. ſ. v. i Italien. Af Oberſte Sklunds Forslag om Artilleriet og Krigs-Forfatningen, ſendte han ſin Herre Afſkrifter i Stæden for Originalerne, hvilke Fienderne toog fra Ismailov.

Megen Overlöb og Uleylighed har han havt i Vien: 1) Af General Langallerie, Roſe, Vilsdorf, Francheville, Judendunck: 2) Af de Officerer, hvilke den af Rusſiſk Tienneſte bortlöbne General-Ingeniör Lambert havde ſendt ham fra Holland til Vien med ſkriftlig Capitulation og Anmodning at udbetale dem i Vien de lovede Penge, og at ſkaffe dem bort til den Rusſiſke Armee: 3) Angaaende Geheime-Raad Patkuls Arreſt, da han vilde overlade de i Sakſen ſtaaende Rusſiſke Auxiliær-

Tropper til den Rommerske Keyser: 4) Angaaende den Befrielse, som Prinds Carl af Neyborg forlangte for hans Gods i Pohlen og Lithauen: 5) Angaaende Kiöbmændene fra Kiov og Ukræne, som var plyndrede af de Svenske i Slesien, og som giorde store Prætensioner: 6) Af Russerne, som var lööste ud af det Tyrkiske Fangenskab ved Patres Della Mercede, og kom an i Vien: 7) Angaaende den saa kaldte Patriarch over Russerne og Kosakerne af den Grækiske Religion i Ungarn, som meldte sig hos ham ligesom hos de forrige Rusiske Ministrer for at vedligeholde deres Privilegier i sær, da just den Tiid en nye Patriark skulde installeres, forevisende Tsarens Rescripter: 8) Angaaende den Fortræd, som den Preusiske Gesante Keyserling og Resident Lolhofel havde havt i Pohlen: og endelig 9) Angaaende Svenskes falske Tidender om og imod Rusland.

Skaffer Tsaren gode Efterrætninger.

Som der löb idelig usandfærdige Efterrætninger ind ved den Rusiske Armee, saa maatte han ey allene hver Post-Dag indsende alle trykte Aviser og forlangte Böger, men ogsaa referere alt forekommende Nyt, paa det at man deraf kunde slutte de övrige Tidenders Urigtighed, naar han intet derom meldte. Af alle Breve, som Ogilvy, Fyrsten af Hessen-Darmstad,

ſtad, Höyerbak og andre ved den Rusſiſke Armee, ſaa og de Svenſke, ſkreve til Vien til deres Venner, maatte han ſtedſe hen indſende Extracter til Efterretning. Da de Svenſke havde paſſeret Sleſien, engageerte han Her Bresler og andre i Dresden, ſom havde omgaaets fortroelig med Fienden, ved Breve at berætte det nödige til de Rusſiſke Miniſtrer og Generaler.

Monſieur Ginz i Paris, ſom lagde La Campagne du Roi Charles XII op, bad han i en Skrivelſe at holde ſig fra alle uanſtændige Expresſioner imod Rusland, og viiſte ham de falſa Narrata, ſom ſtood til at rætte: hvilket han ogſaa i den anden Deel forbedrede. Og formaaer Ginz til at ſkrive got om Rusland.

Kron Prindſens Mariage med Princeſſen af Wolffenbyttel foresloog Huyſen Aar 1707, og ſtillede Tſaren den Avantage for, ſom kunde haabes af denne Alliance. Da han bekom Svar herpaa efter önſke, ſaa correſpondeerte han derom med Hertog Ulrich og hans Miniſter, indtil denne Affaire fuldbyrdedes.

De Forslag, ſom Hertogen af Meklenborg ved ſine i Vien ſubſiſterende Miniſtrer, Græven af Horn og Baron Eichholtz, lod giöre Tſaren, ſendte han ind med ſin Betænkning derover næſten ligeſom de ſiden bifaldtes. Han giorde ogſaa Aftale med de Heſſel-Kaſſelſke Miniſtrer,

strer, som gav Anledning til den paafölgende Brev - Vexling og Venskab med Land-Græven.

Aar 1708 obtineerte Huysen hos Fyrst Ragozy i Ungarn, at han under Tsarens Meglerie og Garantie vilde giöre Fred med den Rommerske Keyser, og lade sig nöye med det Fyrstendom Siebenbyrgen, dog med den Vilkaar, at der skulde legges Russisk og ey Österrigsk Guarnison i Stæderne. Nu ansaaes vel dette af de Russiske Ministrer og Generaler som en fordeelagtig og gloriös Sag for Tsaren, men toges dog ey an, uden Tvivl fordi de Svenske just den Tiid anrykkede, og af andre Aarsager: da General Caroli siden 1711 i Fyrstens Fraværelse submitterede sig med sine Tropper. Natarky og Talappa sendtes imidlertid paa Huysens Relation fra Fyrst Ragozy til Tsaren at udvirke hans Mediation hos den Rommerske Keyser.

Huysen kommer tilbage i Rusland.

Da Huysen kommer tilbage i den Russiske Leyr ved Mastlov, og bragte foruden sit Recreditiv til Tsaren adskillige nyttige Ting, Relationer og Forslag, blev han vel imodtagen, og fik strax nok at giöre som General - Auditeur med at examinere de Svenske Krigs - Fangne og Overlöbere i Hviid-Rusland, og desuden at arbeyde i Canceliet og at expedere Courererne fra Debro. Efter Batallien ved

Lesno

Lesno reyste han tilbage til Moskov for at have der igien Opsigt med Kron-Prindsen og de tre Tsariske Princesser paa Ismailov, hvorhen de selv havde begiært at han maatte komme.

Aar 1708 og 1709 reysede Huysen med Kron-Prindsen til Ukræne, og kom, efter at hans Tsariske Höyhed havde udstaaen en farlig Sygdom underveys, an hos Tsaren i Veronez, hvor han varede hans Majestæt for den Laplandske Prinds, hvis lumske Gemyt han havde lært at kiende i Tydskland: hvorudover Laplænderen sendtes tilbage over Arkangel. Han maatte ogsaa forfærdige adskillige Skrifter saasom om den Satisfaction, hvilken skulde prætenderes i den Affaire med Græv Matveof i Engeland, saa og angaaende de Svenske og Polske Sager.

Reyser med Kron-Prindsen til Tsaren i Veronez.

I Moskov indrættede han Festivitæterne efter Seyeren ved Pultava, reyste derpaa med Kron-Prindsen over Bakurin til Tsaren i Kiov, og derfra til Pohlen, Lublin, o.s.v. Som nu Potolzky, den saa kaldte Voivode af Kiov, een af Stanislai Generaler med 6000 Mand, som General Krassau vilde ikke tage med til Pommern, havde attaqveert de Russiske Tropper ved de Slesiske Grændser, og havde giort Anslag at ophæve Kron-Prindsen i Konezpole, saa foranstaltede Huysen ved General

Reyser med ham tilbage og förer ham til Polen.

Golzes Hielp, at Potolzky, da han fornam i Msta een Miil fra Konezpole de der giorte Anstalter, toog med sine fygtige Faner Veyen over Krakau til Ungarn. J Krakau var Huysen ey allene beskæftiget med den daglige Information og Opvartning, med at introducere den Danske Gesante, den Volffenbyttelske, og adskillige Pohlske Herrer, men fik ogsaa at giöre ved Rigs-Generalitætet med at examinere den fangne Svenske og Stanislaiske Geheime Secretaire Klingenstrom, og at extrahere og bortsende hans fra Bendern medbragte Ordrer og Depecher til Senatet i Stokholm. Han holdt ogsaa Krigs-Forhör i Oberste Kruces og adskillige Polakers Strids- og Criminal-Sager, assisteerte Oberste Ravenstein, Commendant i Krakau, i at decidere forefaldende Rigs-Sager, og lood adskilligt trykke til Tsarens Ære.

Og til Tydsk-Land.

Aar 1710 reyste Huysen med Kron-Prindsen fra Krakov til Varskov til Kongen i Pohlen: derfra til Dresden og Karlsbad, hvor Dronningen af Pohlen og Princessen af Volffenbyttel befandt sig: derfra til Michels-Dags Messen i Leipsig; og derfra til Lichtenborg og Pretsch. J Dresden förte han i Kron-Prindsens Navn Brev-Vexlingen med det Volffenbyttelske Hof, fik siden i Volffenbyttel, Lyneborg og Salz-

Salzdal med Forlovelsen og Ægteſkabs-Pakterne mere at giöre, og gav Geheime-Raad Leibniz ſamme Tiid Anleedning at opvarte Tſaren i Torgau.

Efter Bilageret i Torgau dirigeerte Huyſen ene Kron-Prindſens Hof-Stat, reyſede til Torn, og derfra over Stor Pohlen til Pommern ved Stetin, og paa Fyrſt Menſikovs Befalning derfra til den Preusſiſke Miniſter i Meklenborg at giöre Propoſitioner angaaende Stetin, og förte midlertiid i Tſarens Sager Brev-Vexling til Rom. Endelig reyſte han i December Maaned tilbage til Petersborg i Fölge med Keyſerinden og deres Keyſerlige Höyheder, da han i Stor-Pohlen miſtede nogle tuſende Rubel, ſom blev ham bortſtiaalne, og i Königsberg faldt i en Sygdom, ſaa at han maatte forblive der nogle Maaneder. Her ſkaffede han efter Stor-Cancelerens Begiæring adſkillige Folk, Secretairer, Chirurger, Haandverks-Folk o. ſ. v. ind i Rusland, og begav ſig derpaa Aar 1713 til Petersborg. Og tilbage til Rusland.

Paa Keyſerens Befalning maatte han ſtrax forfærdige adſkillige Deductioner: 1) om det Fiskaliſke Embede, og Senatets Autoritæt i adſkillige Riger: 2) om Förſte Födſels-Retten: og 3) om Liflændernes Pligt at ſværge Tſaren og at adlyde hans Avocatoria. Saa maatte han og paa Keyſe- Forfærdiger adſkillige Deductioner og Forslag

 rens

rens Ordre forfærdige adſkillige Forslag, ſaaſom om Collegiernes Indretning og Rang-Forordning, hvilket ſiden forandredes, ſkiönt han med ſtor Möye havde uddragen det beſte af alle Europæiſke Reglements, ſom lood ſig indföre i Rusland: 2) videre om Maaden at conferere Fyrſtelige, Grævelige, Friherrelige og Adelige Dignitæter og Modellen af de hertil henhörende Diplomata: 3) om et Herolds-Collegium, om Titulaturens Reglering, om Ceremoniellet, Curialierne, og Geſanternes Afskikkelſe og Imodtagelſe: 4) om at indrætte Skoler, Gymnaſier, og Academier for Land- og Söe-Cadetter og for Kunſter og Videnſkaber: 5) om et Selſkab af Lærde Mænd i Rætten, Mathematiken og Hiſtorien, til at udgive, revidere og overſætre nyttige Böger: 6) om at indrætte et publik Bibliotheke, Kunſt- og Naturalie-Kammer: 7) om at bedre reglere Bog-Trykkeriet: 8) om Poſt-Væſenet: 9) om Manufacturer, Handverker og Kunſtlere: 10) om Land-Oeconomien: 11) om at bygge alle Huſe ordentlig efter den foreſkrevne Model: og endelig 12) om at formere, conſervere og forbedre Landets-Frugter, ſaa og andre ſaadanne Forslag flere.

Huyſen

Huysen fik ogsaa Commission at lade den Keyserlige Families saaog de fornemmeste Russiske Generalers og Ministrers Portrais udstikke i Kaaber, og med Deres Berömmelse indföre i Stats-Speyler og det Europæiske Fama, saa og at besörge, at der altiid hosföyedes gode Efterrætninger om Rusland. Den lærde Gravina formaaede han til at lade trykke en Panegyrisk Tale til Keyserens Berömmelse. Han befordrede ogsaa Dedicationerne og saamange herlige Relationer om Rusland: saasom 1) den sidste Deel af Billede-Salen med Kaaber-Stykker: 2) begge Collectioner af Her Ambrosii Lehmans Staats-Remarker: 3) I Johan Hybners Tidende-Lexicon: 4) I den Historiske og Geographiske Beskrivelse over Rusland paa Italiænsk og Tydsk: 5) Her Procopoviz Panegyrik over Seyeren ved Pultava.

Faaer andre Commissioner

Endelig fik han Befalning af Keyseren at skrive den Russiske Historie og dertil at fordre alt, hvad han behövede. Men i Stæden for virkelige Documenter af Archiverne blev ham ikkun tilstillede nogle smaa af Keyserens egne

Skriver Keyser Peters I. Historie.

egne Dag-Regiſtere. Han ſtræbte alligevel paa alle optænkelige Maader at ſamle det nödigſte, og overgav paa adſkillige Sprog i Rigs Canceliet *Keyſer PETER den Förſtes gloriöſe Levnet og Bedrifter.* Imidlertiid forſkaanedes han ey med andre Forrætninger, ſaaſom: at overſætte paa Tydſk det af Keyſeren ſelv paa Rusſiſk forfærdigde Krigs-Reglement, at give General Bruce, Veide og flere adſkillige Efterrætninger, at inſtruere Tſareviz-Kaſimsky i Medicinſke og Bierg-Sager, at forſkaffe Doctor Areskin de Preuſiſke Reglimenter om at indrætte et Collegium Medicum, Sanitatis o. ſ. v. at underrætte Fyrſt Trubetzkoy i alle Reglementer og Inſtructioner for Præſidenter o. ſ. v.

Men faaer den anden Rusſiſke Hiſtorie ey færdig.

Aar 1722 lood Keyſeren ham komme fra Petersborg til Moſkov og raadförte ſig med ham i adſkillige vigtige Sager. Aar 1723, da Keyſeren kom tilbage fra Perſien, befalede han ham ſelv nogle Gange at arbeyde flittig paa den Rusſiſke Hiſtorie, hvoraf han imidlertiid havde faaet Summarierne i Hænderne. Keyſeren ſagde, at han

ſkulde

skulde saa hastig som muligt forfærdige den, thi han kunde ligesaa uformodentligt döe som et andet Menniske, og han vilde gierne see sin og sine Forfædres Historie, förend han döde. Da Keyseren imidlertid döde Aar 1725, saa blev Historien liggende, og Huysen fik Ordre af Keyserinde Catharina at forfærdige paa Latin den bekiendte *Inscription til* Keyser PETER den *Stores glorværdige* Erindring, som er siden *trykt* Udenlands efter nogle Gange.

Længere gaaer ey Baron von Huysens egne Efterrætninger, eftersom hans Sigte dermed var i hans usle Tilstand at erindre Ministrerne om hans forrige Tienneste. Han har derfor indblandet adskillige Klagemaal, som jeg her har maat udelade. Efter Keyser PETER den förstes Död forglemtes han, sadtes af sin Tienneste, og kiörte, allerede i min Tiid, ofte om i Tanker. Græv Osterman, hvis Broder var kommen ind med ham i Landet og havde givet ham Leylighed ved Breve til at fölge ham efter, havde saameget at forrætte, at han kunde ey tænke

Slutningen af hans Levnets Beskrivelse.

tænke paa ham mere. Den Rommersk-Keyserlige Gesandte von Ostein underholdt ham derudover længe, og talte endelig got for ham hos Keyserinden, da hans Fordringer for rede udlagde Penge tillige med et anseeligt Overskud blev ham godgiorte, men formedelst hans egen Efterladenhed strax derefter bortstaalne. Aar 1740 reyste han ud af Petersborg for at hiemme i sin höye Alder ende sine Dage; men han döde under Veys ved Bornholm paa Skibet, og ligger begraven i Helsingnör her paa Siellund.

Det skikker sig ey ilde, at jeg i Anledning af mit Bekiendtskab med denne forfarne Mand meddeler her nogle rare og merkværdige Efterrætninger, som enhver ellers ey let bekommer. Den förste er om de Russiske Bierg-Verke, og viser baade deres Historie og nu værende Tilstand.

Det niende Stykke.

Om Bierg-Verkene i Rusland.

Bierg-Verke under Ivan Vasilowiz I.

Den Russiske Historie melder intet om Bierg-Værke förend under

der Ivan Vasiloviz den Förste. Han, siger den, sendte Aar 6999, det er efter Christi Födsel 1491, den 27 Martius Tydske Folk ved Navn Johannes og Victor til Pezora for at söge efter Sölv-Ertz, givende dem to Russer med sig, nemlig Andreas Petrov og Vasili Ivanov Boltin. De fandt samme Aar den 8 August Sölv- og Kaaber-Ertz paa *Stor-Fyrstens* Gods ved Floden *Zilme*, en halv *Dags Reyse* fra Floden *Kosma*, og *syv Dags Reyse* fra den store Flood Pezora. Stædet, hvor Ertzen opdagedes, havde ti Verst i Omkreds, og laae 3500 Verste fra *Moskov*. Derefter melder Historien intet om disse Verkes Fortsettelse: hvoraf jeg slutter, at Russerne har enten den Tiid ey været i Stand til at bygge og bruge dem, eller at de er strax igien blevne tvungne til at forlade dem enten af een eller anden Aarsag. Af Jern-Erzte har Folket stedse havt Forraad, saalænge Rusland har staaet. Bönderne har i forrige Tider selv samlet Erzten, smeltet den og brugt Jernet. Og, hvor der var Mangel paa Jern, betiente de sig

i dets

i dets Stæd af haart Træ, ſom de fandt og ſelv for deres Efterkommere henlagde at haardgiöres i Moſerne: hvilke begge Stykker er endnu brugelige i Siberien og paa mange Stæder i Rus-Land.

Under Tſar Alexius Michaeloviz.

Under Tſar Alexius Michaeloviz omtrent for 100 Aar ſiden oprættedes de förſte Bierg-Verke ordentlig i Rusland, 90 Verſt fra Moſcov, hvor de den Dag, i Dag er, findes i Gænge. Der kom nemlig den Tiid to Fremmede, den ene en Dandſk Mand ved Navn Marſellius og den anden en Hollænder, ved Navn Akema, ind til Moſkov for at handle. Og, da de fandt Erzt der, hvor nu Verkene ligger, ſögte de hos Tſaren om Frihed til at bygge dem, hvilken dem og ſtrax blev given, hvorpaa de bygde, forfærdigde og brugte dem, inden de döde. Efterat Marſelius var död, kom hans Sön fra Dannemark at arve, men döde ſnart efter hans Ankomſt. Herudover faldt den halve Deel af Verkene, der tilhörde ham, tilbage til Tſaren, ſom bortſkienkede den til en Nariſkin: hvilken Familie den endnu

nu tilhörer. Akema efterlood ſig en Sön, ſom giftede ſig med Jomfrue de Kroo, hvis Fader var kommen ind fra Skotland, men döde ogſaa ligeſom Marſellius uden Arvinger. Da beholdt dog hans Enke Verkene med Tſarens Privelegium arvelig, giftede ſig derpaa med en Udlænder ved Navn Möller, og aulede med ham to Sönner, ſom endnu begge lever i Moſkov i en anſeelig Alder. Erzen maae de lade före fem Verſte til Verkene, ſom indbringer aarlig omtrent 25000 Pud ſmedet Stange-Jern, og 30000 Pud ſtöbt Jern, hvilket meeſt leveres for accorderet Priis til Artilleriet. Og det er troeligt at Nariſkins Verke inporterer ligeſaameget. Ved Verkene er en Evangeliſk Præſt og Menighed beſtaaende af gamle Tydſke Bierg-Folk og Smede, ſom er for hundrehe Aar ſiden komne ind og har formeret ſig der i Landet.

I diſſe Verke, ſom er det förſte og eniſte af Bierg- og Hytte-Arbeyde, hvilket har været i Rusland for Keyſer PETER I. Regiering, beſaae denne Monark ſig og prövede ſelv deri at arbeyde, Keyſer Peter I. vil bygge nye Bierg-Verke.

S

de, förend han förste Gang reyste uden Lands med Ambassaden. Da han derfor Aar 1698 opholt sig nogen Tiid hos Kongen af Pohlen i Saksen, saa besaae han ogsaa med ald Fliid Bierg-Verkene i Frieberg, Anneberg, og andre Stæder. Han lood sig omstændeligen vise deres Structur og Nytte, betragtede nöye alle Maskinerne, og bad Kongen at han vilde overlade ham forstandige Folk, som kunde reyse ind i hans Land, for at opsöge og bygge nye Bierg-Verke.

Faaer Saksiske Bierg-Folk ind i Landet.

Kongen indvilligde i Tsarens Begiæring og gav Ordre til Over-Bierg-Amtet i Frieberg at udsöge et vist Antal af Bierg-Betientere, som fandt frivillig Behag i at reyse ind til Rusland. Derpaa gik Bierg-Mester Euderlein og Erzt-Probereren Blæher, saa og tolv andre til Bierg- og Hytte Væsenet nödige Personer Aar 1699 ind til Tsaren med den Polske Minister, General-Major von Carleviz, oprættende paa visse Aar deres Contracter. Den förste Commission fik Bierg-Mesteren Euderlein Aar 1700 at reyse til Kasan og söge der efter Erzter, hvor han ogsaa

ſaa fandt riig Kaaber-Erzt liggende i Sand, hvoraf hvert Centner holdt 60 Pund. De blev derfor for Tſarens Regning bygte. Men ſaaſom Erzterne var u-beſtandige, fortförtes ey Bygningen, ſaa at nogle Privat-Perſoner har ſiden den Tiid begyndt der at ſmelte, men uden Beſtandighed og ſynderlig Nytte. Samme Tiid ſendtes Blæher med de ſex andre Bierg-Mænd til Kaluga, hvor han fandt riigt Svovel-Kies og Aluun-Jord: hvorved Bygningen ey fortſadtes, fordi Keyſeren ſögte den Tiid ikkun efter Metal-Verke.

Keyſeren bemerkede ved diſſe to Expeditioner, at han havde ey Bierg-Folk nok, ſendte derfor Aar 1701 Blæher ud til Sakſen med Begiæring, at anverbe og contrahere med flere Bierg-forſtandige Folk. Han kom, efterat hans Begiæring var ham ſtrax accorderet, med adſkillige Bierg-Folk endnu ſamme Aar tilbage. Lader hendte endnu flere.

Derpaa forföyede han ſig ſtrax til de Olonezifke Bierge paa den Nordre Side af Ladoga-Söen, fandt der ſtrax Kaaber-Erzt, ſom beſtood i ſmaa Fald Oprindelſen til de Oloneſiſke Verke

Rede viis og anlagde der en Smelte-Hytte. Skiönt nu Erztene var ey bestandige, kilede snart af og sadte ey i Dybden; saa befandt han dem dog at være rige, og at give 30 40. 50. til 60 Pund Kaaber af hvert Centner. Man har paa adskillige Stæder i samme Province funden diget Kaaber i store Stykker, dannede som Viin-Druer, hvilke holder Guld men ey saameget at de skulde fortienne at skildes. Fordi Erzten er riig paa Kaaber, saa har man endnu Haab og lader Verkene ey ligge, skiönt de er ubestandige.

Blæhers Expedition for at opsöge Erzter i Rusland.

Efterat Blæher havde forföyet gode Anstalter i Olonez, blev han Aar 1703 expederet til de Permiske Bierge ved Solikamscoi paa Grændserne af Siberien, hvor han fandt et gammelt Arbeyde, om hvilket Indvaanerne sagde, at det var opfört af Udlændere over for 100 Aar siden. Det havde mange indfaldne Stæder, bestood i Skifer-Erzt, og ligger ved Kama-Floden. Men som han havde ey Ordre til at foretage sig ordentlig Bierg-Arbeyde; saa sendte han Berætning ind derom,

derom, forföyende ſig derpaa langs Kama-Floden til de Kungariſke Egne. Her fandt han ogſaa gammelt Arbeyde beſtaaende i Sand-Erzte, hvilke han dog ſtrax igien forlood i Tvivl om de var beſtandige, og reyſte derpaa tilbage til Moſkov. Han udſendtes atter herfra til det Aſſovſke, Aſtrakanſke og Sirkasſiſke Territorium, hvor han Aar 1705 til 1719 paa det nöyeſte underſögte alle Egne, men fandt intet beſynderligt undtagen i Sirkaſſien paa de Kaukaſſiſke Bierge, hvor dog intet formedelſt Krigs-Trublerne kunde foretages.

Imidlertiid ſendte Keyſeren Aar 1714 en Oberſt-Lieutenant, nu General-Lieutenant af Artilleriet, ved Navn Hennin, fra Petersborg til Olonez, ſom Commandeur over ſamme Province og Directeur over Verkene, for at ſee til, om han ey kunde bringe det ſaavidt, at Kanonerne, ſom der ſtöbtes, kunde holde Pröve med de Svenſke. Han var lykkelig heri, og bragte det ved Erztenes Gottering ſaa vidt, at der ſprang ikkun tre af 1000 Kanoner i den ſtærkeſte Pröve. Saa

Hennin ſætter de Oloneſiſke Verke i Stand.

opbygde han ogſaa de gamle forfaldne Jern-Verke, og ſatte ſig i Stand til at forſyne den nye Flode med Kanoner, Gevær og anden nödig Jern-Ammunition.

Og anlegger de Oloneſiſke Jern-Fabriker.

Aar 1718 fandt Hennin ved de Oloneſiſke Verke et Martialſkt Vand, hvilket Keyſeren ſelv brugte Aar 1719, og toog deraf Leylighed at tale med Hennin om Bierg- og Hytte-Arbeyde ſaa og alle Slags curiöſe Maſkiner. Derfor ſendte Keyſeren ham ſtrax ſamme Aar ud til Tydſkland, Holland, Engeland og Frankerig for at erkyndige ſig endnu mere om de til Bierg- og Hytte-Væſen henhörende Verke og Maſkiner, og at före Meſtere og Bierg-forſtandige Folk tilbage med ſig ind i Landet. Han reyſte derpaa ſtrax ud, og hvervede paa Tilbage-Reyſen med den Polſke og den Preusſiſke Konges Tilladelſe alle Slags Meſtere an, Klinge-Smede, Staal-Traad-Trækkere, Staal Rek- og Blek-Smede, Bælge-Meſtere, Stigere, Mark-Skildere, ſaa og en Bierg-Raad Michaelis, ſom befordredes i et Bierg-Collegium, hvilket Keyſeren ſamme

Aar

Aar oprættede. Efterat han ved Tilbagekomsten havde forestillet Keyseren Mesterne, saa gik han strax med dem til Olonez, og anlagde der Staal-Traad-Möller, Staal-Blek- og Rek-Hammere, Staal-Ovne, item Maskiner til at smede Jern i Söm og Traad, til at platte, og til at smede store Ankere, altsammen drevet ved Vand.

Begyndelsen til de Catharinenborgske

Som nu Keyseren havde ved de indsendte Rapporter faaet Efterrætning om Erzterne paa alle Stæder i hans Rige; saa indrættede han bemeldte Bierg-Collegium, og sadte deri en Præsident, nogle Raad, Assessorer og Secretairer. Af dette Collegium udsendtes Blæher i den Egn Uktus ved Soli-Kamsky hos Kama-Floden, og oprættede det gamle Arbeyde, som bestood i Skiefer Erzt, med sine Bierg-Folk, men kunde ikke komme i Stand dermed, fordi Sakserne forstaaer ikke Flets-Væsenet. Derpaa sendtes Michaelis ham til Hielp, som forstood dette Væsen, men kunde ey heller bringe Verket i Stand, efterdi hverken han eller Blæher forstood at anlegge Dammene, saaledes

ſom de bruges i Rusland. Da nu Keyſeren fornam dette, og ſaae tillige af deres Rapporter, at der ey allene der men ogſaa længere ind i Siberien var Anſeelſe til Erzt, og Træ nok til Hytte-Bygning, ſaa reyſte han Aar 1722 atter til Olonez at betienne ſig der af det Martialiſke Vand, giorde ved denne Leylighed Oberſte von Hennin til General Major af Artilleriet, og ſendte ham med Fuldmagt ſom Directeur til Siberien for at fuldföre de der begyndte Verke. Hennin ſendte det tredie Aar Michaelis tilbage, efterſom han var en ſygelig Mand og kunde udi Bierg-Collegiet giöre mere Tienneſte.

Hennin ſætter dem ræt i Stand.

Derpaa lagde han Fæſtningen Catharinenborg an ved de Paſkiriſke Grændſer og de Uraliſke Bierge imod Tatarne, ſom giorde hvert Aar Indfald. I Catharinenborg ordineerte han höye Ovne, Jern Blek- og Staal-Hammere, Staal-Traad Möller, Maſkiner at ſmede og plade Jern, og andre Ting flere. I Poleva 50 Verſt fra Catharinenborg lagde han en ſtor Skandſe an, og deri en Kaaber-Hytte med ni Krum-

Ovne,

Ovne, og fire Verſt fra Catharinenborg en Jern-Hytte med Hammere. Ved Alapaiſa, hundrede og fyrretyve Verſt fra Catharinenborg i det Verkoturiſke, bygte han en Hammer-Hytte paa Kama-Floden, en Kaaber-Hytte og et Vitriol-Syderie i det Verkoturiſke, to nye Kaaber-Hytter med otte Ovne i det Permiſke ved Kama-Floden hos Kloſteret Piſikor, og en Kaaber-Hytte med fire Ovne, to hundrede Verſt længere ned ved Kama-Floden i det Kunguriſke. Han lood det ey blive derved, men oprettede ogſaa de Ultkuſke, Kamerſke og Alapaiſke Verke. Med alt dette Arbeyde avancerede han i ſex Aar ſaa vidt, at Omkoſtningerne var ved det forhvervede Metal mere end betalte. Aar 1726 og 1727 ſkaffede han hvert Aar ni til ti tuſende Pud Kaaber, hundrede og fyrretyve til hundrede og halvtreſenstyve tuſende Pud Stab-Jern, foruden en ſtor Mængde Blek, Staal-Traad, Staal- og andre Jern- og Kaaber-Materialier, hvilket altſammen formedelſt Communicationen til Vands leveredes, og endnu aarlig om-

trent i ſamme Mængde leveres fra Siberien til Moſkov.

Og giver Regieringen Efterrætning om deres Tilſtand.

Hennin oprættede ogſaa i Catharinenborg et Over-Bierg-Amt, og i det Permiſke et Bierg-Amt, for at kunde dirigere Verkene med bedre Orden. Han reyſte derefter til Moſkov, gav Keyſer PETER II. ſamt Miniſtrerne fuldkommen Efterrætning om alting, blev ſaa General-Lieutenant af Artilleriet, fik foruden hans Artillerie-Commando General-Direction over de Siberiſke Kaaber- og Jern-Verke, og Ordre at forföye ſig endnu for to Aar til Siberien for at give Ruſſerne endnu et bedre Begreb om Bierg- og Hytte-Væſenet, paa det at de kunde ſiden holde Verkene i god Stand udi hans Fraværelſe. For denne hans Bort-Reiſe til Siberien berættede han Miniſtrerne, at, ſkiönt der var Tegn nok til Erzt i Siberien og andre Stæder i Riget, og de Siberiſke Verke nu var i god Stand, ſaa kunde man dog ey være forſikret, at Ertztene ſkulde blive beſtandige og ſtedſe ſaa fordeelagtige ſom nu, efterſom de alle ſætter ey ſynderlig i Dybden, beſtaaer i ſmaa

Fald

Fald Rede-Viis, ikkun i een Lette og ey i Gange, og ligger næsten alle imod Dagen. Flezen, föyede han hos, har sit Stryg, sætter af igien i det Permiske, og har mange döve Pladse. Og, sagde han, Centneret af den, som giver et Pund Kaaber, er flittig til at smelte.

Under Keyserinde Anna Ivannovna forskreves en Saxisk Bierg-Director, ved Navn Skiönberg tillige med adskillige Bierg-Folk ind i Landet, reyste derpaa med Keyserindens Fuldmagt om i Siberien og hele Riget for at forbedre de gamle Olonesiske og Catharinenborgiske Verke, og for at opsöge og anlegge nye. Han bygde ogsaa virkelig Kaaber-Verke i Lapland, og et Sölv-Verk paa Biörne-Inslen, som nu igien ligger begge stille. Denne Historie vil jeg ey videre udföre, saasom den er maaskee fortrydelig for een eller anden at læse. Meningen af den er, at da Keyserinde Elisabeth kom til Regieringen, blev hans Huusholdning undersögt, ham i Senatet Ridder-Ordenen fratagen, han selv arresteret, fik efter to Aars Tiid Orde-

Den Skönbergiske Historie.

Ordenen igien og reyſte ud af Landet.

De Kolivaniſke Verke.

En riig Rusſik Kiöbmand, ved Navn Demidov, har ogſaa længe havt Jern- og Kaaber-Verke i Siberien, og har desuden imellem Aar 1725 og 1730 funden og oprættet endnu flere. Saaſom nu diſſe ſidſte, kaldede Kolivaniſke, drives juſt der, hvor de nye Sölv-Aarer, om hvilke man nu i diſſe Aar har ſkreven meget i de offentlige Tidender, er fundne; ſaa vil jeg her give derom en rigtig Efterrætning.

Deres Situation.

Der er en meget ſtor Rad ſtrygende Bierge, kalden Atlai eller Guld, ſom gaaer fra Veſten til öſten, ſkildende Kalmukkiet og Mongaliet fra Siberien, men dreyer ſig fra Norden til Syden langt ind, ſættende Grendſerne imellem Kalmukkerne og Mongalerne. Juſt der, hvor Biergene vender ſig og forandrer Stryget, ligger de Kolivaniſke Kaaber-Verke ey langt fra Irtiſk-Floden, og har til Forſvar een Bygning 185 Verſt mod Norden, og ſyv andre Bygninger 200 Verſt mod Nord-Oſt, hvilke ſidſte ligger ikkun ſyv Verſt fra den Flood Biela. Diſſe

Verke berættes at være fundne og opbygte af *Dimidov* ſaaledes.

Aar 1725 kom nogle flygtige Bönder, ſom tilforn havde opholdt ſig ved Obye-Floden, didhen, hvor Verkene nu er, og fandt der de Stæder og Kaaber-Gænge, ſom var drevne af de Gamle, og ſom ligger der imod Dagen. De bragte nogle Skue-Stykker deraf til Dimidov paa hans Neviriſke Verke, da han befandt Ertzten ſaa god, at han ſtrax i Begyndelſen af Aar 1726 anholdt hos Bierg-Collegiet i Catharinenborg om et Privelegium paa at bygge der Verke. Bierg-Collegiet lood Ertzen pröve og befandt, at et Centner holdt 21 til 53 Pund reen Kaaber, gav ham derfor ſamme Aar 1726 den 26 Februarius Privilegium paa at bygge Verkene. Deres förſte Opdagning.

Efterat han havde faaet dette Privilegium, ſkikkede han nogle Perſoner, Smeltere, Skrivere, Soldatere og andre med een af Bönderne, ſom havde funden Ertzten, hen for at underſöge Sagen nöyere. Da de havde efterkommet dette og vilde vende tilbage, mödte dem et Bud fra Dimidov, Deres videre Underſögning.

med

med Befalning förſt at beſee og pröve den Gang ved Uba-Floden, ſom holdtes for en Sölv-Gang. Som de nu ey kunde finde Indholden deraf, ſaa gik Buddet fra Dimidov tilbage: da de andre bygde ſig et Huus for dertil videre Ordre at overvintre, hvorfra de dog ſiden maatte begive ſig Hiem formedelſt den beſynderlig ſtrenge Vinter.

Og förſte Anleggelſe.

J Begyndelſen af Aar 1727 ſendte derfor Dimidov atter Folk hen med tredive Arbeids-Karle og tyve Mand til Heſt til deres Forſvar, lod ogſaa en Bierg- og Hytte-Meſter komme fra Catharinenborg, hvilke ſamtlig förte nogle af de nödigſte Bygninger op, ſyv i Tallet, tredive Verſt imod Nord-Veſt fra de nu værende Verke. De kaldte Biergene de Kolivaniſke af den Flod Kolivanka lige over for den Söe, ſom formedelſt de uophörlige Bevægelſer fra ældgamle Tider heder Kolivan. De begyndte ogſaa ſtrax at ſmelte, gik derpaa om Vinteren i Begyndelſen af Aar 1728 tilbage at hente Levnets-Midler, vente ſaa atter om til deres Hytte-Arbeyde, og merkede, at det kunde ikkun ſkaffe liden Nytte,

efter-

efterſom de til Smeltningen nödige Gange maatte föres af Menniſker i Hytten, og Floden Kolivanka var derforuden formedelſt dens lidet Vand ey tilſtrækkelig nok til at omdrive Verkene. Derudover ſögte de et andet Stæd op, hvor Vandet kunde beholdes, og bygde der en Borg og et Huus, hvor Verkene nu er. I det övrige faldt i dette Aar to Ting for, ſom ſadte Folket i Frygt og hindrede Hytte Arbeydet.

Det förſte var, at i Foraarets Begyngelſe fandt ſig nogle Uſaniſke Kalmukker, ſom ellers boer ved Tſikariſk-Floden, ind, og vilde forhindre Hytte-Bygningen, efterſom, ſagde de, Landet hörte dem til. Men de bevægtes ved gode Ord til at vende tilbage og at affſtaae fra deres Fordringer, ind til de ſiden af nogle Koſakkiſke Horder dreves videre ind i Landet; ved hvilken Flugt de dog ey har ſagt ſig af med deres Ræt. Fremdeles forhindredes ogſaa Hytte-Arbeydet derved, at Koſakkerne ſtial een Gang i en Nat 350 Heſte, ſom Deels tilhörte Folkene, Deels brugtes til Arbeydet. Da en

Som faaer ny Forhindring.

Növere

Rövere faldt siden ind med 107 Mand i Verkene, og blev tagen til Fange, saa har een af dem, som havde været med ved det förste Tyverie, tilstaaet, at de var tilsammen ikkun 17 Personer, som stial de 350 Heste. Disse to Tilfælder foraarsagede, at de fleste Folk vente om og lood ikkun fem Personer blive paa Vagt tilbage.

Kommer igien i Drift.

Men Aar 1729 gik de igien til Verkene, forfærdigde Borgen og bygde tre smelte Ovne. De skurvede imidlertiid ogsaa i andre Bierge, og befandt, at de Gamle havde gravet efter Ertzt og Metal paa alle Stæder. Fra Hytte-Verket otte Verst imod Syd-Vest fandt de et Bierg, som gik henved to Verst, og kaldte det Christi Opstandelses Bierg, fordi det blev fundet paa Paaske-Dag. De fandt fem Verst derfra et Verk imod Vesten, som de kaldte Aabenbarelsens Bierg, fordi det paa Aabenbarelsens Dag fandtes: saa og tolv Verste herfra imod Syd-Vest et andet Bierg med Gruber, kaldet af den forbiflydende Bæk Loktovka.

Og tager kiendeligen til.

Den 20 September i dette Aar smeltedes de förste Erzte over de nye op-

bygde

bygde Ovne. Og da dette gik lykkelig af, reyſede Bierg- og Hytte-Meſteren til Catharinenborg med Rapport til Collegiet. Imidlertid blev Dimedovs Folk ved med Grube- og Hytte-Arbeydet, bygde Aar 1730, foruden de tre, endnu to Smelte-Ovne, iligemaade en Gar-Herd. De lagde ogſaa, formedelſt Bretters Nödvendighed til at bygge, Grunden til en Sage-Mölle ved Uba-Floden, 30 Verſt fra Verkene ved de Piktoviſke Bierge, ſom hellers kaldes det Picæiſke af Picæa, fordi en ſtor Mængde af Gran-Træer foraarſager der en ſort ſkygget Udörkning. Man fandt derforuden andre Gruber, ſaaſom 91 Verſt fra de Picæiſke Bierge, paa et Bierg kaldet formedelſt tre derpaa ombragte Biörne Medveſkia Gor eller Biörne-Bierget: dernæſt 32 Verſt fra det Picæiſke Bierg paa det Golzoviſke Bierg, hvor der findes en Brönd tolv Bierg-Skoe dyb, igiennem hvilken ſtryger en Gang med Lapide Lazuli: og endelig paa et Bierg ikkun een Verſt herfra, hvilket er omkring givet med en Steen-Muur. Sidſt i Höſten Aar 1730

kom Mesteren tilbage fra Catharinenborg og drev paa at Arbeydet skulde fortsættes.

Aar 1731 sagede man allerede Træ paa Möllen. Men derimod kom samme Aar Ildebrand ud paa Verkene ved de Piktoviske Gruber, i hvilken alt, som var af Træ, afbrendte.

Aar 1732 kom Verkene op, saa at ogsaa 83 Verste derfra imod Syden skurvedes Erzte paa et Bierg, kaldet Ploskaia. Men samme Aar var atter Ildebrand, hvorved alle Bygninger blev lagte i Aske og maatte paa nye igien opbygges.

Aar 1733 kom en forfaren Smeltere an fra Catharinenborg for at pröve Erzterne og deres Egenskaber og at undersöge, hvad for nogle kunde bringe Eyedoms-Herren den störste Nytte. Denne Mand udrættede to Ting. Först sögte han de beste Gruber ud, i Tallet ti, syv paa de Piktoviske og tre paa de flade Bierge. Dernæst lærte han Folkene at gaae anderledes om med Arbeydet, lagde et Pok-Verk an, forbedrede Ovnene paa den Siberiske Maade nedrige og brede, o. s. v.

Byg-

Bygningerne, ſom nu befinder ſig ved Verkene, er diſſe fölgende: Verkenes Bygninger.

1) Hytterne, i hvilke er fem Smelte-Ovne, een Blek-Hammer og een dertil henhörende Eſſe.

2) Hytterne, i hvilke er to Gar-Herde og en Smelte-Ovn med et Pok-Verk til at ſtampe Saltet, ſom bruges i Smeltningen.

3) En Bret-Molle med et Pok-Verk.

4) Elleve i en Firkant bygte Kiſter.

5) En Jern-Blek-Hammer med en Bygning.

6) En Kaaber-Hammer, med en Bygning, hvor Kaaber-Kar giőres.

7) En Jern-Hammer med to Ild-Stæder. Paa diſſe Verke nyttes Vandet ved tre Fald tre Gange.

Ved Hytterne findes disse Personer og faaer Aarlig Lön.

Personernes.

I. Antal.	II. Forrætning.	III. Lön.	IV. Proviant.
6 —	som besörger Contoiret og Provianten à 24 Rub.	144 Rub.	
1 —	Udenlandsk Smeltere -	120 Rub.	
1 —	dito -	144 Rub.	
1 —	Hytte-Skrivere -	24 Rub.	
2 —	Hytte-Contoir-Betientere à 16 Rub.	32 -	
1 —	Kul-Skrivere -	24 -	
1 —	Udenlandsk Grube-Stigere -	120 -	
1 —	Opsyns-Mand ved Gruben -	12 -	24 Pd. Mæl og 24 Pund Salt.
1 —	Stigerens Skrivere	24 -	3 Pd. Gryyn.

Til Hytternes Forsvar:

1 —	Sergeant -	14 Rub.	28 Pd Mæl 3 Pd. Gryyn
7 —	Soldatere, à 12 Rub. 24 Pud Mæl, 3 Pud Byg Gryyn og 24 Pud Salt -	84 Rub.	186 Pud Mæl, 21 Pud Gryyn og 4 Pd 8 Pund Salt
100 —	Kosaker, à 7 Rubel, 21 Pud Mæl og 2 Pud Gryyn -	700 Rub.	2100 Pd. Mæl, 200 Pd. Gryyn

— 1 Kron-

1 — Konstabel -		24 Rub. 3 Pd. Mæl, 24 Pund Salt
1 — Bysse-Mester -		12 Rub. 3 Pud Mæl, 24 Pund Salt
		1478 Rubel
De 2340 Pud Mæl beregnes til	234	—
De 233 Pud Gryyn -	46	— 60 Kop.
De 29 Pud 16 Pund Salt -	2	— 40 Kop.
		1761 Rubel

Daglönnere bekommer dagligen.

1	—	Smeltere fra Rusland -	15 Kop.
12	—	Under-Mestere à 10 Kop.	120 Kop.
45	—	Arbeyds-Karle à 7 Kop. om Sommeren og 6 Kop. om Vinteren - -	300 Kop.
1	—	Snedker - -	12 Kop.
1	—	Snedker-Svend -	10 Kop.
1	—	Jern- og Sage-Smed -	15 Kop.
3	—	Dito à 10 Kop. - -	30 Kop.
10	—	Timmer-Mænd à 10 Kop.	100 Kop.
20	—	Arbeyds-Folk à 7 Kopek og 19 Kopek med Hest om Sommeren, men 5 Kopek og 13 Kopek med Hest om Vinteren	320 Kop.
4	—	Under-Stigere à 10 Kop. -	40 Kop.
2	—	Dito à 8 Kop. - -	16 Kop.
2	—	Bierg-Smede à 10 Kopek	20 Kop.
74	—	Huggere, à 7 Kop. om Sommeren og 6 om Vinteren	500 Kop.

Efter Arbeydet betales

3 — Kaaber-Smede og 2 Svenne for hver Pud Kaaber 11 Kop, nemlig at udſkiære.
12 — 4 Kaaber-Smede, ſom ſmeder Kar, to Svenne og 6 Drenge, for hver Pud Kaaber 1 Rubel
18 — Kul-Förere med deres Heſte, for et Las langt fra 8 Kopek, nær hos 6 Kopek.
4 — Erzt-Förere. for at före Erzt og Kalk-Stene med deres Heſte, Pudet af Ubinſiſke Gange og 3 Pud Piktoviſke 1 Kopek: og for 100 Pud Gange fra Opſtandelſens Bierg, og Kalk-Stene 30 Kopek
12 — ſom ſætter Træ op til Kul, for Mulen 120 K.
18 — ſom tildekket Mulene, for Mulen 120 Kop.
20 — Gamle uformuende, ſom lever af at betle.

Folkets Antal ved diſſe Verke belöber ſig ſaaledes til 419 Perſoner.

I forrige Aar var der 203 Arbeyds-Dage, ſaa at de ſom bekommer daglig deres Lön, fik -	2663 Rub.	16 Kop.	
Kaaber-Smedene har ſamme Aar udſmedet ſaameget Gar-Kaaber, ſom der faldt, nemlig 317 Pud, og bekommet derfor - - -	34 Rub.	87 Kop.	
De andre Kaaber-Smede, ſom giör Kar, efter denne Regning	317	—	—
Snedkeren, ſom forfærdiger hvert Aar to Par nye Bælge, bekom - - -	16	—	—

For

For at kiöre 58211 Pud til Verkene fra de Piktoviske Bierge	436 Rub.	58 Kop.
Og fra de Ubinsiske Gange -	436 —	58 —
For at tilföre 3000 Kurve med Kul, den ene halve Deel nær og den anden halve Deel langt fra - - -	262 —	2 —
For at tilföre 17463 Pud Kalk-Stene - - -	19 —	40 —
For at brende Kullene, beregned til 8 Kurve paa hver Miile	327 —	60 —
For at bedekke Mulene -	327 —	60 —
For at tilföre Saltet, som dette Aar brugtes til Erzten, nemlig 2329 Pud, Pudet à 8 Kop.	186 —	32 —
Krut til at sprenge Erzten -	100 —	—
Dag-Lön for at aabne og tillukke Ovnene, og at tilföre Leer og Steen - -	218 —	—
For Lyys, som Smelterne og Bierg-Mesteren har frie -	18 —	—
Alle Slags smaa Udgifter -	500 —	—
Summen af alle det forrige Aars Udgifter ved de Kolivaniske Verke	7624 Rub.	13 Kop.

Saasom alting kand ey beregnes saa nöye: og det sorte Kaaber maae derforuden föres hen til Eyedoms-Herren paa de Nevieriske Verke, saa regnes Omkostningen aarlig til 8000 Rubel

I forrige Aar arbeydedes i 11 Maaneder og i de 11 Maaneder ikkun udi 29 Uger formedelst Mangel paa Vand: hvilken Mangel er nu afhiulpen ved at giöre en Grav fra en Söe ind i Floden. Herved er i det övrige at merke, at Skoven ved Verkene kand ey forslaae længere end til sex Aar i det höyeste, og at Erzterne fra Opstandelsens og Aabenbarelsens Bierge duer intet.

Paa den förste Smeltning blev Erzten beskikket saaldes:

1) Fra de Piktoviske Bierge.

1) Fra den store Grube -	20 Pud
2) Fra Saturni Grube -	10 -
3) Fra den Lazuliske Grube	20 -
4) Fra Smör-Gruben -	10 -
5) Fra den Noktoviske Grube	10 -
6) Fra Martini Grube -	20 -
	90 Pud.

2) Fra de flade Bierge

1) Kalk-Stene - -	30 Pud
2) Salt - - - -	4 -
3) Gar-Sklaker - -	20 -
4) Hviid-Sklaker - -	30 -
5) Rist-Sklaker - -	20 -

6) Af

6) Af Ovne-Brokker sadtes ved hvert Skikt saameget paa, som Ovnen kunde bære

	104 Pud
	90 Pud
Erzten	194 Pud

Heraf faldt $7\frac{1}{2}$ Pud Steen
30 Pud Gar- og Ovne-Brokker.

Naar Ovne opbrydes, saa findes der undertiden Afgang paa Söerne og Ovne-*Brokkerne*. Söerne holder den halve *Deel*: Ovne-Brokkerne ikkun den fierde Deel: men Stenen holder $4\frac{1}{2}$ Pud, hvoraf den femte Deel afgaaer, naar det gandske reenses.

Der faldt i det hele forrige Aar paa de Kolivaniske Verke:

Af Stenen -	4220 Pud	13 Pund
I Söerne -	1011 -	39 -
Af Slimen - -	609 -	24 -
Summa	5841 Pud	36 Pd. K.

Hver Pud blev soldt for 7 Rubel.

Derfor belööb sig Byttet af Verkene, efter at de ovenmeldte 8000 Rubel Omkostninger var aftrukne, til 26930 Rubel.

Dette er Beskrivelsen over de rige Verke, som nu et Par Aar har foraarsaget saa stort et Rygte baade i

Rusland og uden for Riget. Thi efterat Dimidov merkte, at Erzten holdt ey allene Kaaber men ogſaa Guld og Sölv, underſögtes Sagen ſtrax nöyere, og befandtes, at diſſe Guld-Sölv- og Kaaber-Erzte ſtrekker ſig to Verſt i Breden og ni Verſt i Længden, ligger Kaars-viis paa de fleſte Stæder höyt imod Dagen, og er ubeſtandige. Den förſte ſtore Pröve giortes med 22 tuſende Pud Erzt: hvoraf indkom.

500 Pud Gar-Kaaber
44 Pud Sölv
- 18 Pund Guld.

De nye berömte Sölv- og Guld-Verke.

Saaſom nu Ertzten er ſaa ſaare riig, ſaa bemöyer man ſig nu i Rusland med at nytte den bedre til Rigets Fordeel. For nogle Aar ſiden havde man ey anden Efterrætning om den end denne, ſom jeg nys meddelte, og ſom ſkal være forfærdiget af en Profeſſor ved Videnſkabernes Academie, der tillige med en anden Profeſſor under Keyſerinde Annas Regiering reyſte overalt om og beſkrev hele Siberien. Derudover blev Briegader Beyer ſendt hen til Verkene, giorde der Pröven, bragte Pröven med ſig til Petersborg og

og er igien afſkikket didhen med nye Ordre. Efterſom der fattes Skov ved Verkene, hvilke er derforuden i Uſikkerhed for Koſakker og Kalmukker, ſaa heder det, at der til deres Forſvar ſkal anlegges en Fæſtning og underholdes nogle Regimenter, og at Ertzten derpaa under Regimenternes Forvaring ſkal föres förſt til Lands til Irtiſk-Floden, og derfra til Vands opad Floden til den Bye *Tara*, hvor der er Skov nok, og hvor den efter foregaaende Anſtalter kand forarbeydes. Men der er dog Bierg-Kyndige, ſom holder for, at det hele Verk enten aldeles opſættes eller i det ringeſte ey ſaa ſnart kand komme i Stand, Deels formedelſt Uſikkerhed for Naboerne, Deels formedelſt de ſtore Omkoſtninger og Beſværligheder, ſom Verket udfordrer, Deels endellig formedelſt Mangel paa Bierg-Folk, ſom forſtaaer at tractere denne Erzt, og af andre ſaadanne Aarſager flere.

Förend jeg ſlutter dette Stykke om de Ruſſiſke Bierg-Verke bör jeg förſt give en Efterrætning om Saltet og andet ſaadant mere. Der maae ey föres

Om Saltet i Rusland.

res

res Salt ind i Rusland, efterſom det kand faaes der i Landet ſelv, er eet af Kronens beſte Monopolier, og ſelges i Moſkov og Petersborg for Kronens Regning, omtrent for ſamme Priis ſom det udenlandſke, Franſke og Spanſke Salt i Narva, Viborg og andre Stæder, hvor det tör indföres. Tre Slags Salt findes i Rusland. I. HAV-SALT ved Bredden af den ſorte Söe, hvor Ukrænerne henter det hos de Krimmiſke Tatare. II. SÖE-SALT, nemlig *det Aſtrakaniſke*, hvormed det hele Aſtrakaniſke og Kaſanſke forſynes, og det *Janitſkeiſke* ved Irtiſk-Floden, hvormed hele Siberien forſynes. Det ligger ligeſom Jis oven paa Söerne i hede og törre Sommer-Dage. III. KILDE-SALT *Deels* ved Bakmut i Ukræne, *Deels* ved Nova Uſolie, en Bye i Permien ved Kama-Floden tyve Verſt fra Solikamſkoy. Dette Salt-Syderie, ſom har 79 Pramer, og ſkal ſkaffe aarlig tre Millioner Pud Salt, er det ſtörſte i heele Rusland, og tilhörer Baronerne af Stroganof. De har desuden et Salt-Syderie i Vingotſkaia, og leverer Saltet for en vis Priis

til

til Kronen, hvilken igien ſælger det til alle Ruſſer, efter at det er förſt paa Barker fört op fra Permien til Nisnegorod, og derfra i Sække paa ſmaa Fortöyer omkring i hele Landet.

Om Svovel. Salpeter og Krut.

Svovel brydes ud i de Kaſaniſke Bierge. Og af Salpeter leveres i Kronens Magaziner 30 tuſende Pud aarligen. Heraf giöres for hele Armeen Krut, hvoraf Pudet koſter Kronen ikkun 60 Kopek, og hvilket kand ey faaes til Kiöbs i hele Rusland, uden at den Kiöbende ſkaffer ſkriftlig Caution for ſig, at han ey vil misbruge det til Skade.

Om andre Mineralier, ſom Strahlenberg mener at kunde findes i Siberien.

Der meldes adſkilligt af Strahlenberg, *om Allun*, ſom ſkal findes imellem Tula og Kaluga: *om Steen Ollie*, ſom ſkal ſvede ud af Biergene ved Byen Tomſkoy: *om Flores Salis Ammoniaci* eller Flores Sulphuris nativi, ſom kaſtes op af et brendende Bierg ved Jeniſei-Floden hen imod Jis-Havet: *om varme Bade* i Kamſkiatka og Kalmukkiet: *om Kryſtal*, ſom findes i Siberien: *om et Gips Brennerie* to Verſte fra Kongur i Ungarien udi Siberien; og *om et andet Slags Steen-Ollie* eller

ler Vitriolisk Vand i Leer-Bierge, som med Tiden bliver til Skifer-Steen, og hvoraf Jorden brændes af Russerne og bruges til at farve sort Læder. Saa melder han ogsaa adskilligt *om Agat-Stene* i den Province Daurien udi Siberien ved Amur- og Argun-Floderne, saa og ved Tom-Floden og ved Byen Tomskoy, hvor de er höyröde og igiennemskinnende: *om hele Bierge af blööd Alabaster* ved Kongur i Ugarien udi Siberien: *om Ametist*, som skal findes ved Catharinenborg og undertiden i Iset-Floden: *om Amiantus-Klipper* ved Catharinenborg og Iset-Strömmen, af hvilken udhugges de Steen, hvoraf kand giöres uforbrennelig Lærret: *om Rav* som er funden ved Jenisei Floden og i Bierg-Verke: *om sort Rav*, som findes i Siberien: *om Bloed-Steen*, som findes i Siberien ved Iset-Floden, *om Karnioler* af höy Farve, og usædvanlig Störelse, som ogsaa skal findes i Siberien: *om et stort Bierg af baade mörk- og lyse-grön Jaspis* i Daurien ved Argunskoy: *om Lazur-Steen* ved Kongur i Daurien: *om Marien-Glas*: *om et heelt Bierg af Magnet-*

net-Steen i Ugorien: og *om Mamots Been* eller den store Moder-Slanges Tænder.

Det tiende Stykke.
om
Alle Russiske Mynte.

Penge-Mynten læses at være kommen i Rusland Aar 6415, det er efter Christi-Födsel 907, da Fyrst Oleg var gaaen for Konstantinopel og vilde ey giöre Fred med Keyserne, Leo og Alexander, förend de gav ham foruden andre Gaver en stor Summe Grivener, en Græsk Mynt, hvoraf dette Penge-Navn i Rusland har sin Oprindelse. Siden kom Tiid efter anden endnu flere Græske Penge ind i Landet: hvilket den ældste Russiske Historie bevidner. Den beretter, hvorledes Fyrst Svetoslav Aar 6480, det er, efter Christi Födsel 972 paa Dniper-Floden med sin Armee geraadede i saadan Hungers Nöd, at et Heste-Hovet betaltes med en halv Griven, og at Jeroslav A. M. 6522 det er A. C. 1014 vegrede at betale sin Fader, Fyrste af Novogrod, den aarlige Tri-

Der föres först Græske Penge ind i Rusland.

Tribut af 2000 Griven. Saa at der allerede den Tiid maa have været mange Grædske Penge i Landet.

Derefter Svenske og Danske.

Dog melder Stepennoy eller Trappe-Bogen, at Penge förſt ræt indförtes A. M. 6666, det er A. C. 1158, da adſkillige Lybſke Kiöbmænd begav ſig til Novogrod for at handle, bringende ind med ſig Mynte med Hertugers, i ſær den Finlandſke Hertugs Billede: hvilke Mynte Ruſſerne kaldte Artuger i Stæden for Hertuger. *Endnu*, ſiger ſamme Bog, Caput XXII. Gradus 31, *kom flere Penge igiennem Pleſkov ind i Landet A. M. 6828 det A. C. 1320, efter at den Novogrodſke Fyrſte Konſtantinus Demetri havde ſluttet en evig Fred med Ordens-Meſterne.* Derefter maae Pengene ved den Lybſke Handel over Pleſkov have formeret ſig kiendeligen: thi jeg finder dette eftertölgende i den Pleſkoviſke Letopiſez, det er Aar-Bog, Ord for Ord antegnet.

Og derpaa Lithauiſke og Tydſke.

A. M. 6918, det er A. C. 1400, affadte Novogroderne Marter-Snuderne under Borgemeſteren Gregorius Bogdanoviz, begyndende at handle med Eg-Horne, udſkaarne Pander, Lithauiſke Groſken, og Tydſke Artuger. Efterat Novogroderne havde handlet ni Aar med Artuger, ſoldte de dem A. M. 6928, A. C. 1410, til de Tydſke.

En-

Endelig foragtede de A. M. 6954. A. C. 1436, saaledes disse Penge, at der var iblant dem ingen Kierlighed, Troskab eller Troe mere, og de ey allene stödte Skields-Ord ud imod hverandre, men kom ogsaa i Slags-Maal. Borgerne, samt deres Höveds Mænd over Tusende, bestillede derfor fem Myntere, som skulde begynde at mynte paa den gamle Food i fire Nyrer, og bekom for Arbeydet af enhver Griven en halv Denuska eller en Poluska. Og dette skal ey læt forglemmes af Efterkommerne, eftersom det foraarsagede de Christne og Amterne store Omkostninger. I samme Aar foragtede Novogroderne baade de nye og gamle Rubler. Saasom de nu giorde Sölvet til Mynt, og tog Gaver af Mynterne; saa havde Sölv-Arbeyderne deraf stor Fordeel. Just dette Aar var ogsaa en forskrekkelig Dyyr-Tiid, thi en Kiste Rug kostede en halv Rubel.

Der var allerede den Tiid adskillige Mynte-Stæder i Riget, saasom det var deelt imellem adskillige Fyrster, hvilke alle var Enevolds-Herrer og havde Ræt til at mynte. Derfor finder man gamle Russiske Penge, paa hvilke staaer de Byers Navne, hvor Sölv-Smedene havde smedet dem: saasom

Gamle Russiske Mynte-Stæder indtil Ivan I.

ſom, Novogrodſkaia, Pleſkovſkaia, Moſkovſkaia, Tverſkaia, Reſanſkaia, Koſakimſkaia og Moſaiſkaia.

Fra Ivan I. indtil Peter II. Död.

Men efterat Tſar Ivan Vaſiloviz den Store bragte alle Rsuſiſke Fyrſter under ſig, ſaa er der ſiden den Tiid i det forrige Seculum ey blevet noget andet Stæds end i Moſkov ſmedet Mynte. Samme Stæds var indtil PETER II. Död tre Mynte, den förſte kalden Kitaiſkoi eller Krasnoi Dvor, den anden kalden Namereſknoi og den tredie kalden Kadaſkevſkoi Dvor. Men under Keyſerinden Anna Ivannovna reduceertes de ſtrax i Begyndelſen af hendes Regiering til to, eet i Moſkov og eet i Petersborg, hvilke er endnu begge udi Gænge.

De Rusſiſke Myntes Navne.

De gamle Rusſiſke Mynte fra Fyrſt Igor indtil Keyſer PETER I, beſtaaer i ſmaa Sölv-Mynte, ſom kaldes Kopeker af Kopi, et Spyyd, hvilket findes paa dem indpræget. Af denne Mynt er ingen flere myntete efter Aar 1718. Denuſka eller en halv Kopek er en gammel Finniſk Kaaber-Mynt, hvoraf den halve Deel kaldes en Poluſka af det Rusſiſke Ord Pol, ſom betyder

betyder det halve. Naar de gamle Russer beregnede Penge, saa huggede de en Skörre ind i et Træ; og, efterdi at hugge heder paa Russisk Rubit, saa kaldte de 100 Kopek en Rubel. Altin er en Sölv-Mynt, som gielder tre Kopek og er indfört af Tatarne. Og en Griven er ogsaa en Sölv-Mynt, som gielder ti Kopek, og er kommen först ind fra Grækenland.

Alle de gamle Russiske Mynte bestaaer i Sölv-Kopeker, som kand inddeles i ni Klasser.

Den förste Klasse indeholder de ældste fra Igor indtil det Tatariske Herskab. Den förste Klasse af de Gamle Russiske Mynte

Den anden indeholder dem, som er slagne under det Tatariske Herskab i det trettende, fiortende, femtende og sextende Seculum; og har paa den ene Side Arabisk Overskrift, gemeenligen disse Ord: *Der er ikkun een Gud og hans Prophet er Mahomed*: paa den anden den Fyrstes Navn, som har ladet dem mynte: Som f. E. Boris, Demetrius, Daniel, Vasili Vasiloviz, Ivan Vasiloviz. Den anden.

Den tredie indeholder dem, som har Arabisk Overskrift paa begge Sider, Den tredie

med den Tatariſke Kans Navn paa den ene Side: Som f. E. Sultan Toktamiſk, Bulads-Kan, Berdi Beg-Kan.

Den fierde. *Den fierde* Klaſſe indeholder dem, ſom har de Rusſiſke Fyrſters Navne af det fiortende og femtende Seculum med Rusſiſke Bogſtaver og uden Arabiſk Overſkrift: Som f. Ex. Jörii Demetroviz, Andre Demetroviz, Ivan Andreoviz Moſaisky, Ivan Boriſoviz Tverſky, Alexander Ivanoviz Tverſky, Boris Alexandroviz Tverſky, Boris, Michael Boriſoviz, Michael Andreoviz, Vaſili Jeroslaviz, Simon Valadimeroviz, Theodor, Ivan Michaeloviz, Vasſili.

Den femte. *Den femte* Klaſſe indeholder dem, ſom er ſlagne i det femtende Seculum med den regierende Stor-Fyrſtes Navn: Som f. E. Stor-Fyrſt Vaſili Vaſiloviz, Stor-Fyrſt af Moſkov Ivan Vaſiloviz, Stor-Fyrſt af Moſkov Ivan, Stor-Fyrſt af Moſkov Vaſili Ivanoviz.

Den ſiette. *Den ſiette* indeholder dem, ſom er ſlagne med Stor-Fyrſtens Ivans Navn og tillige Mynte-Meſterens Navn, paa nogle Maſter Alexi, paa andre

Ariſtoteles, ſom har været en Italiæniſk Bygmeſtere, hvis Navn findes ogſaa udgravet i et Taarn udi Moſkov.

Den ſyvende Klaſſe indeholder dem, ſom er slagne i det femtende og ſextende Seculum med den Byes Navn, hvor de er myntede. Som f. E. Novogrodſkaia, Pleſkovſkaia, Moſkovſkaia, Tverſkaia, Reſanſkaia, Koſakimſkaia, Moſaiſkaia. Den ſyvende.

Den ottende Klaſſe indeholder dem, ſom er slagne i det ſextende og ſyttende Seculum; paa hvilket det Ord Tſar er udtrykt: nemlig Tſar Ivan Vaſiloviz, Tſar Foedor Ivanoviz, Tſar Boris Gudenov, Tſar Demetri Ivanoviz, Tſar Vaſili Ivanoviz, Tſar Michael Foedoroviz, Tſar Alexei Michaeloviz, Tſar Foedor Alexioviz, Tſarevna Sophia Alexeovna, Tſar Ivan Alexioviz og endelig Tſar Peter Alexioviz. Den ottende.

Den niende Klaſſe indeholder dem, ſom Kong Chriſtian IV. i Dannemark lood slaae, paa det hans Underſaatter kunde deſto bedre handle med Laplænderne og Ruſſerne, og hvis Over- Den niende.

skrift er med Russiske Bogstaver denne: Christianos Tschetira Karolos Danemarka. Hvilket er ey ræt Russisk, men skal betyde Christian IV. Konge i Dannemark.

Disse gamle Myntes Indhold.

Alle disse rare smaa Mynte, hvoraf jeg har funden en Samling i et Mynte-Cabinet udi Moskov, er udmyntede paa adskillig Food: de ældste af gandske fiint Sölv: de mellemste af 85 Solotnik fiint Sölv i Pundet: og de nyere, i sær under Keyser PETER I. af 78 Solotnik fiint Sölv i hvert Pund Russisk. Foruden dem findes endnu i Cabinetterne disse fölgende gamle Mynte.

Fra Ivan Vasiloviz.

Andre gamle Mynte fra Ivan Vasiloviz II.

1) En Guld-Mynt, som har paa den ene Side den tohovedet örn med et Skiold paa Brystet, i hvilket staaer en Eenhorn. Overskriften er paa Russisk denne: Af Guds Naade Stor-Fyrste Ivan Vasiloviz, over hele Rusland, Valadimar, Moskov. Paa den anden Side sees atter den to hovedet örn med et Skiold paa Brystet, i hvilket staaer en Ridder med et Spyyd. Overskriften er en Continuation af den

den anden Side ſaaledes lydende: Novogrod, Pleſkov, Tver, Polezki, Tſar over Kaſan og Aſtrakan.

2) En Medallie i Guld og Sölv, ſom har paa den ene Side Sanct Nicolay i Biſpelig Ornat, oplöftende Haanden til at velſigne, og förende ved ſin ene Side Chriſti Billede med Rusſiſk Overſkrift, Jeſus Chriſtus, ved den anden Side Jomfrue Mariæ Billede med Rusſiſk Overſkrift, Guds Moder. Paa den anden Side kand ey læſes mere end diſſe efterfölgende Ord paa Rusſiſk: denne Daler er giort og ſtöbt af Guld, hvilken han haver given ſin Fyrſtinde Theodoſia. Denne Medallie er ogſaa i Sölv at finde paa Kunſt-Kammeret i Petersborg.

3) Adſkillige Kopeker.

Fra Tſar Foedor Ivanoviz.

1) En Guld-Mynt, ſom har paa den ene Side den tohovedet örn med et Skiold, der henger ned fra Bryſtet, i hvilket ſtaaer en ſkrævende Eenhorn. Paa den anden Side ſtaaer den Overſkrift: Foedor Ivanoviz, af Guds Naade Tſar over hele Rusland. Fra Foedor Ivanoviz.

2) Adſkillige Kopeker.

Fra Boris Gudenov.

Fra Boris Gudenov findes ingen andre Mynte end Kopeker.

Fra Demetrius.

Fra Demetrius, kalden Raſtriga.

1) En Mynt, ſom har paa den ene Side Demetrii Billede med blot Hoved, holdende i den höyre Haand et Scepter med denne Overſkrift: Demetri Ivanoviz, af Guds Naade Tſar og Stor-Fyrſte over Rusland og Servien, ſaa og mange andre Kongeriger og Lande. Paa den anden Side ſtaaer den tohovedet örn med denne Overſkrift paa uræt Rusſiſk: Souverainer Monarch over Moſkov, Beherſkere, Konge, Beſiddere og Tſar over Pleſkov og Smolenſkov.

2) Adſkillige Kopeker.

3) En Guld-Mynt, ſom berættes at være til, men ſom er ey læt at bekomme.

Fra Michael Foedroviz.

Fra Michael Foedroviz, findes ingen Mynte uden Kopeker.

Fra Alexius Michaeloviz.

Fra Alexius Michaeloviz.

1) En Qvart-Rubel, ſom har paa den ene Side den Kronede Tſar til Heſt, og paa den anden diſſe Ord: Alexius Michaeloviz Tſar og Stor-Fyrſte over hele Rusland.

2) En

2) En udenlandſk Specie Rix-Daler, ſom har midt paa ſig præget det Moſkovitiſke Vaaben, nemlig Sanct Georg dræbende Dragen. Heraf finder man nogle hvert Aar prægede fra Aar 1663 til Aar 1666, ſom er de förſte Rubel-Stykker, gieldende hundrede Kopeker, hvilke var for den Tiid ved dette Navn blevne bemerkede.

3) En Kaaber-Mynt med ſamme Præg ſom den förſt anförte Qvart-Rubel

4) En anden mindre Kaaber-Mynt med ſamme Præg.

Fra Foedor Alexioviz.

1) Et Slags Kopeker, ſom har paa den ene Side det Moſkovitiſke Vaaben, og paa den anden Tſarens Titel. Fra Foedor Alexioviz.

2) Et andet Slags Kopeker, ſom har paa den ene Side Ruslands Vaaben, og paa den anden Tſarens Titel.

Fra Ivan, Peter og Sophia tillige regierende.

1) En Guld-Mynt, ſom har paa den ene Side to Kronede Hoveder, ſeende imod hverandre, med örnen derover og adſkillige Rusſiſke Begyn- Fra Ivan, Peter og Sophia.

delses-Bog-Staver rundt omkring, bemerkende: Af Guds Naade Johan og Peter Alexioviz Behersкere og Tsarer. Paa den anden Side staaer Princesse Sophies Billede med Russiske Begyndelses-Bogstaver rundt omkring, bemerkende: og den rættroende Princesse og Fyrstinde Sophia Alexiovna, Beherskerinde over Store og Lidet Rusland.

2) En anden mindre Mynt med samme Præg.

3) En Mynt, som har paa den ene Side den tohovedet örn, og paa den anden Side efterfölgende Rusiske Ord, Tsarer og Stor-Fyrster Ivan Alexeoviz og Peter Alexeoviz, saa og den store Frue og rættroende Fyrstinde Sophia Alexeovna, Beherskerinde over det store, lidet og hvide Rusland.

Fra Keyser Peter I.

Fra Keyser Peter I Aar 1700. Han lood Aar 1700 slaae Kopekker af Sölv med det Moskovitiske Vaaben paa den ene og hans Titel paa den anden Side. J dette Aar befalede han ogsaa at mynte paa en vis Food, nemlig til Sölv-Kopekerne 70 Solotnik fiint Sölv paa et Pund, og 14 Rubel

bel 40 Kopek paa et Pund Bruto. Saa befalede han ogſaa, at Kaaberet ſkulde myntes, hvert Pud til 12 Rubel i Denuſker og Poluſker.

Aar 1701 lood han mynte Ducater af 93 Solotnik fiin Pröve og 118 Stykker paa et Pund Bruto. De har paa den ene Side Tſarens Bryſt-Billede og Navn, paa den anden hans Titel med Aars Tal. Aar 1701.

Dernæſt lood han Qvart-Specie-Rixdalere ompræge til Qvart-Rubler, og lood nogle af dem ikkun ompræge, men andre förſt omſmelte. Paa den ene Side ſtaaer Tſarens Bryſt-Billede med Navn og Titel, paa den anden örnen med Myntens Værdie og Aars-Tal.

Samme Aar lood han slaae Grivener eller ti Kopek-Stykker, ſom har paa den ene Side örnen, paa den anden Værdien og Aars-Tallet. Stykket veyer $\frac{63}{96}$ Solotnik: og hvert Pund holder $82\frac{2}{3}$ Solotnik fiint Sölv.

J dette Aar udmyntedes Kaaberet i Denuſker og Poluſker med ſamme Præg ſom i forrige, men hvert Pud til 15 Rubel.

Aar

Aar 1702. Aar 1702 lood han slaae Poltiner eller halve Rubler, som har paa den ene Side Tsarens Bryst-Billede med Navn og Titel, paa den anden Myntens Navn og Værdie. Stykket veyer $3\frac{1}{4}$ Solotnik: og Pundet holder $82\frac{2}{3}$ Solotnik fiint Sölv.

Aar 1703. Aar 1703 lood han atter slaae Poltiner med samme Præg og Indhold som i det forrige Aar. Men Stykket veyer $3\frac{27}{96}$ Solotnik. Samme Aar lood han slaae Qvart-Rubler med samme Præg som Poltinerne. Stykket veyer $1\frac{63}{96}$ Solotnik: og Pundet holder $82\frac{2}{3}$ Solotnik fiint Sölv.

Aar 1704. Aar 1704 lood han slaae hele Rubler, som har paa den ene Side hans Bryst-Billede i Harnisk med hans Navn og Titel, paa den anden Side örnen med Myntens Værdie, Navn og Aars-Tal: hvoraf Stykket veyer $6\frac{52}{96}$ Solotnik: og Pundet holder $82\frac{2}{3}$ Solitnik fiint Sölv: *iligemaade* halve Rubler med samme Præg, og samme Indhold, Stykket til $3\frac{1}{2}$ Solotnik: *iligemaade* andre halve Rubler, Stykket til $3\frac{26}{96}$ Solotnik, og Pundet til 70 Solotnik fiint Sölv: *iligemaade* Qvart-

Rubler

Rubler, Stykket til $1\frac{64}{96}$ Solotnik: og Pundet til $82\frac{2}{3}$ Solotnik fiint Sölv: *iligemaade* Grivener af samme Indhold, Stykket til $\frac{62}{96}$ Solotnik: *jaa og* andre Grivener af samme Indhold og Vægt med liden Forandring i Over-Skriften: *item* Altiner eller Tre-Kopek-Stykker, Stykket til $\frac{19}{96}$ Solotnik, og Pundet til $82\frac{2}{3}$ Solotnik fiint Sölv: *item* hele Kopeker af Kaaber, hvert Pud til 20 Rubel. Fra dette Aar indtil 1711 har man ey myntet halve Kaaber-Kopeker uden alleneste af 200 Pud Kaaber hvert Aar.

Her bliver det alt for vitlöftigt at opregne Stykke-Viis alle de Mynte, som er slagne i Rusland under Keyser PETER I. Keyserinde Catharina, Keyser PETER II. Keyserinde Anna Ivannovna, Ivan III. og den nu regierende Keyserinde Elisabeth I. Jdens Stæd vil jeg give en kort Beretning om den Rusiske Myntes nu værende Indhold og Beskaffenhed.

Dog bör her forud bemerkes förſt, at Regieringen lood sig bevæge til at slaae Fem-Kopeker-Stykker, 40 Rubel af hvert Pud, hvilket er over sex Gange

En Anmerkning om Fem Kopek-Stykkerne.

Gange ſaameget ſom Kaaberet koſtede, ved den Foreſtilling, at man kund Tiid efter anden lade ſlaae ſmaa Kaaber-Mynte, ſaaſom Denuſker og Poluſker, for dermed igien at indlöſe Fem-Kopek-Stykkerne uden Rigets Skade. Men dette vilde ey ſaaledes lykkes, ſom det ventedes, da imidlertid Polakkerne og Tatarne har ſlaaet Milioner af denne Kaaber-Mynt efter, og udvexlet den paa Grændſerne imod Rusſiſk Sölv-Mynt, hvilken de atter ſtærk legerer og ſlaaer deraf deres Skille-Mynte. Derudover har den nu regierende Keyſerinde reduceret denne Mynt Aar 1744 til Fire-Kopek, og Aar *1745* til Tre-Kopek, ſaa at den uden Tvivl herefter ſkal afſættes til 5 Poluſker, med hvilke den holder Vægten.

En anden om Ivan III. Mynte

Det andet er, at Ivan III. Rubler er afſadte og indlöſte ved Mynten: og at der under Hertugen af Kurlands Regentſkab er myntede Rubler med et J og et Tre-Tal i Træk over Jet: hvoraf jeg har ſeet et Stykke af Kaaber i et Mynte-Cabinette.

Det

Det tredie er, at alle gamle Mynte indtil Aar 1710, da Mynten blev ſadt paa den Food, efter hvilken endnu myntes, er formedelſt deres ulige og alt for ſtore Indhold indlöſte og ommyntede, ſaa at de ikkun findes i Cabinetterne: og at alle Mynte fra Aar 1710 til Aar 1720 er rare, ſaa at der rullerer flere nye end gamle Penge i Rusland. Aarſagen hertil er *Deels*, at der er en ſaa ſtor Mængde af de gamle Sölv-Penge gangne ud imod Fem-Kopek Stykker til Pohlen og Tatariet: *Deels* at Sölv-Mynten fordeler ſig ſaa vitlöftig i det ſtore Land til Siberien, Tatariet og andre Provincer: *Deels* endelig, at de gemene Ruſſer forgraver Sölv-Pengene af Frygt for at miſte dem. Nu fölger Forklaringen over de nu gangbare Rusſiſke Mynte.

Den tredie om de gamle Myntes Indvexling.

Aar 1745 forholdt ſig Verdien af Guldet til Verdien af Sölvet udi Rusland ligeſom 1 til $13\frac{5}{19}$: da den derimod i Tydskland forholdt ſig ſom 1 til 15. Samme Aar forholdt ſig Verdien af Kaaberet til Verdien af Sölvet i Rusland ſom 1 til 91: da den derimod forholdt ſig i Tydſkland ſom 1 til 75.

Mynte-Metallernes Forhold til hverandre.

Metal-

Deres Legering.

Metallernes Legering, ſom har ey været i Rusland bekiendt förend det 17de Seculum, ſkeer nu paa denne fölgende Maade. Maſſen af Guldet for Ducaterne beſtaaer af 93 Solotnik fiint Guld og 3 Solotnik Kaaber: men for To-Rubel-Stykkerne med Sanct Andreas Kaars af 75 Solotnik fiint Guld og 21 Solotnik Kaaber. Maſſen beſtaaer af 77 Solotnik fiint Sölv og 19 Solotnik Kaaber til hele, halve og Qvart Rubel-Stykker: men til Griven-Stykkerne ſammenſættes den af 72 Solotnik fiint Sölv og 24 Solotnik Kaaber.

Proportionen, i hvilken de udmyntes,

Dette er Proportionen, efter hvilken Guld- Sölv- og Kaaber-Mynten udmyntes. Paa et Rusſiſk Pund, ſom holder 93 Solotnik fiint Guld, gaaer der 118 Rusſiſke Specie-Ducater: men af To-Rubel-Stykker gaaer der 100 Ducater paa et Rusſiſk Pund, ſom holder 75 Solotnik fiint Guld. Af hele, halve og Qvart-Rubler gaaer der 15 Rubel 84 Kopek paa et Rusſiſk Pund, ſom holder 77 Solotnik fiint Sölv. En vigtig Specie-Rixdaler veyer $6\frac{6}{7}$ Solotnik, og har i ſig $5\frac{89}{96}$ Solotnik fiint Sölv, efterſom der er 83 So-

lotnik

lotnik fiint Sölv i Pundet. 1 Rubel veyer $6\frac{2}{33}$ Solotnik og har i ſig $4\frac{82}{96}$ Solotnik fiint Sölv, efterſom der er 77 Solotnik fiint Sölv i Pundet. Af Griven-Stykker gaaer der ogſaa juſt 15 Rubel 84 Kopek paa et Pund, ſom holder ikkun 72 Solotnik fiint Sölv. Fem-Kopek-Stykker er udmyntede til 40 Rubel, men Denuſker og Poluſker til ti Rubel af hvert Pud Kaaber. Alle andre Mynte er nu i Rusland uddöde, og indvexlede i Mynten.

Det er formedelſt mange Aarſager umueligt udi alle Mynte at treffe paa det nöyeſte Vægten og Indholden. Og ſaadan Mangel har ey kundet remederes uden ved en Tilladelſe fra Övrigheden, i hvilken beſtemmes, hvor meget Vægten og Indholden i Mynten kand enten feyle eller ſkyde over. Denne Tilladelſe kaldes derfor Remedium, ſom er i Rusland ſaaledes. Af et hvert Pund Guld, ſom indeholder 93 Solotnik fiint, maae ikke myntes mere end $118\frac{1}{2}$ og ey mindre end $117\frac{1}{2}$ Ducater: og Pundet maae ey holde höyere end $93\frac{1}{6}$ Solotnik og ey mindre end $92\frac{1}{6}$ Solotnik fiint Guld. Ved Sölv-Mynten til- Myntens Remedium.

staaes ved hver Rubel $1\frac{1}{2}$ Kopek, ved 100 Rubel 3 Solotnik, og ved 1000 Rubel 15 Solotnik over eller under den forordnede Vægt. Indholden deraf maae ikke være over $77\frac{1}{3}$ og ikke under $76\frac{2}{3}$ Solotnik fiint Sölv: altsammen efter Guardeinens Instruction i den ellevte Artikel.

Myntens Præg.

Paa Mynten findes betegnet med Bogstaver, hvor den er myntet: nemlig M. M. D. betyder Moskovskago Monetnago Dvora, det er, af Mynten i Moskov: og S. P. B. betyder Sanct Petersborg. Ducaterne, hele, halve og Qvart-Rubler har paa den ene Side den regierende Persons Bryst-Billede og Overskrift, paa den anden Side den Russiske Rigs-örn samt Myntens Værdie og Aars-Tal. Ducaterne, som gielder to Rubel, förer den regierende Persons Billede og Overskrift paa den ene Side, og den hellige Apostel Sanct Andreas med Kaarset, Myntens Værdie og Aarstal paa den anden Side. Griven-Stykkerne har Bryst-Billedet med Over-Skriften paa den ene Side og et kronet Skiold, Myntens Navn og Aarstal

paa den anden Side. Denuſker og Poluſker har paa den ene Side den Rusſiſke Rigs-örn, og paa den anden Side Myntens Navn og Aars-Tal.

De fleſte Penge, ſom er gangbare i Rusland, er ey meer end 20 til 30 Aar gamle: og jeg vil derfor give her en Regning over dem, ſom i den Tiid baade i Moſkov og Petersborg er myntede. Siden Aar 1712 til Aar 1746 er myntede Ducater for otte hundrede tuſende Rubel. Siden Aar 1730 til 1746 er myntede af Kaaber Denuſker og Poluſker for een Million og to hundrede tuſende Rubel. Siden Aar 1719 til 1746 er myntede af alle Slags Sölv-Mynt 35½ Million Rubel. Sölvet, ſom er hertil formyntet, belöber ſig til 57027 Pud: hvoraf ikkun de 160 Pud er indkomne fra de Siberiſke Verke fra deres förſte Oprettelſe indtil Aar 1746. De övrige 57867 Pud er alle indleverede i Mynten Deels af de gamle indvexlede Sölv-Penge, Deels af Tolden i Riga, Reval, Narva, Petersborg, Viborg og Arkangel, hvor den erlegges i Specie-Rixdaler, Deels endelig i de ſidſte Aar af Keyſer PETER I. Dens Antal.

Regiering af udenlandske Kiöbmænd i Petersborg, som leverede aarlig fremmed Sölv i Mynten, hvor det dem got betaltes. Dette er nödigt at merke, paa det at man ey troer alt for stor en Summe at være aarlig myntet i Rusland. Thi, naar vi dividerer de 35½ Million Rubel med de 26 Aar; saa kommer over 1300 tusende Rubel ud, som skulde være myntet der aarlig. Men saasom der falder ey nu i Handelen saa gode Aar som i forige Tider, saa kand Summen afslaaes til det halve. Man maae ey heller tænke, at de 35½ Million Sölv-Mynt skulde være gangbare i Rusland; thi der holdes formedelst de tilforn anförte Aarsager for, at der i det höyeste ey mere end imellem 10 og 12 Million Rubel Sölv-Mynt rullerer i det hele Rige.

Personerne som hörer til Mynten.

Personerne som hörer til det Russiske Mynte-Væsen, er disse efterfölgende.

1 *Mynte-Canceliet*, som har Prærogativ med de övrige Rigs-Collegier, og bestaaer af en Præsident, adskillige Raad og Assessores, og er deelt i to Expeditioner. Den förste Expedition er occuperet med Regningerne, saa og Correspondencen med

med de andre Collegier og med begge Mynte-Stædernes Direction. Den anden Expedition har Opsigt med Mynte-Betientere, at de forholder sig efter deres Instructioner, og at Regningerne rigtig efter tusende Pud Sölvs Udmyntning indleveres.

2 *Mynte-Guardein*, som controlerer med Mynte-Mesteren og Mynte-Probereren i alt det, der henhörer til Mynten.

3 *Mynte-Mesteren*, som forestaaer alle Penge-Sorters Myntning, förer Regning derover, og har Opsigt med alle Myntere og ved Mynten sig befindende Mestere.

4 *Mynte-Probereren*, som proberer ald Guld og Sölv, hvilket bringes til Mynten at sælges, som legerer aldt Guld og Sölv, hvilket er destineret til at myntes, og som forfærdiger Stok-Pröverne.

5 *Guld- og Sölv-Skilleren*, som skiller aldt Guld fra Sölv ved Skille-Kunsten.

6 *Medalliöreren*, som ey allene udskiærer alle Stempler til udfordrede Medallier, og har de allerede udskaarne i Forvaring, men har ogsaa Opsigt over alle Jern-Skiærere ved Mynten.

7 *Cassereren*, som har ald Guld og Sölv, der er i Forraad, iligemaade de udmyntede Penge i sin Forvaring, og beregner dem.

8 *Commiſſarieren*, ſom har alle Materialier og Inſtrumenter, hvilke befindes ved Mynten, under Hænde, og förer Regning derover, iligemaade bruges til at indkiöbe alt, hvad der behöves ved Mynten.

9 *En Mechanicus*, ſom har Omſorrig for Mynte-Machiner og Vægter, ſöger at forbedre de förſte og har tillige Opſigt med alle Laaſe-Magere, Dreyere og Smede, ſom findes ved Mynten.

10 *Mynte-Smeden*, ſom forfærdiger Mynt- og Medallie-Stempler og Valtzer, ſaa og alt Smede-Arbeyde, der kand forefalde ved Mynten.

11 *Laaſe-Mageren*, ſom giör alt det ſmaa Arbeyde.

12 *Dreyeren*, ſom afdreyer alle Valzer og Medallie-Stempler.

13 *Staroſterne*, ſom ſtaaer umiddelbarligen under Mynte-Meſteren, hielpende ham i at imodtage Guldet og Sölvet, i at forvare det, naar det myntes. i at være nærværende, naar Mynte-Meſteren indleverer de udmyntede Penge, i at give Ugentlig Mynterne deres Lön, forblivende den hele Uge paa Mynten, ſaalænge Arbeydet varer.

14 *Smelterne*, ſom under en Aſſeſſors Opſigt fra den anden Expidition, iligemaade i Guardeinens, Mynte-Meſterens og Mynte-

Mynte-Probererens Nærværelſe ſmelter Guldet og Sölvet og ſtöber det i Forme.

15 *Sölv-Smedene*, ſom udſmeder Sölvet, naar det er ſtöbt i Forme, og giör det beqvemt til at eltes under Valzen.

16 *Elterne*, ſom elter det ſmedede Sölv, og bringer det i ſin behörige Tykkelſe, ſigeſom det udfordres til den Mynt, hvilken deraf ſkal myntes.

17 *Glöderne*, ſom udglöder det eltede Sölv, item de igiennemſkaarne ſorte Blind-Mynte.

18 *Juſtererne*, ſom ved beſynderlige dertil inventeerte Juſteer-Verke juſterer det eltede Sölv, paa det at Pladerne, ſom deraf ſkal udſkiæres, kand bekomme deres lige tilforordnede Vægt, examinerer ogſaa de allerede afſkaarne Plader, ſkyder de alt for lætte og alt for tunge ud, og ſorterer dem, hvilke befindes rigtige.

19 *Igiennem-Skiærerne*: ſom ſkiærer det juſteerte til Plader.

20 *Hviid-Kaagerne*, ſom med Viin-Steen, Alluun og Salt udkaager de ſorte igiennem ſkaarne Plader eller blinde Mynte, og befrier dem fra deres Smudſighed.

21 *Skurerne*, ſom med fiint hvidt Sand afriver og afſkurer de opkaagte Plader.

22 *Krandſerne*, ſom giör den udvortes Rand eller Krands paa Randen omkring Mynten.

23 *Prægerne*, ſom præger Pladerne, naar de er opkaagte og krandſede omkring Randen.

24 *Penge-Tellerne*, ſom tæller alle de myntede Penge, afveyer alt, ſom forekommer ved Mynten, ſtaaer under Mynte-Caſſereren og Commiſſarieren, og er tagne i Eed ſaavelſom alle de andre Mynte-Betientere.

Naar nogen henſender Sölv og betaler for hver Solotnik tre Kopek Arbeyds-Lön, ſaa kand han med Tiden faae diſſe efterfölgende Medallier, ſom er ſlagne ved adſkillige Leyligheder.

1 Aſſovs Erobring.
2 Den Karloviziſke Freed.
3 Sklyſſelborgs Erobring.
4 En anden Dito.
5 Nyſkandſes Erobring.
6 Sanct Petersborgs Anlæggelſe.
7 To Sköyters Erobring fra de Svenſke.
8 Den Ruſſiſke Flodes Oprettelſe i Öſt-Söen.
9 Kronſlots Anlæggelſe.
10 Derpts Erobring.
11 Narvas Erobring.
12 En anden Dito.
13 Den tredie Dito.

14 Mie-

14 Mietovs Erobring.
15 Batallien ved Kaliz.
16 Batallien med Lövenhaupt.
17 En anden Dito.
18 Batallien ved Pultava.
19 En anden Dito.
20 Taganroks Erobring.
21 De Svenſke fanges ved Perivolosne.
22 En anden Dito.
23 Elbingens Erobring.
24 Viborgs Erobring.
25 Revals Erobring.
26 Rigas Erobring.
27 Dynamyndes Erobring.
28 Pernaus Erobring.
29 Kexholms Erobring.
30 Arensborgs Erobring.
31 Over de lykkelige Progreſſer i Lifland og Finland.
32 En anden Dito.
33 De fire Söers Beherſkelſe.
34 Den Rusfiſke Flode löber ud.
35 Abos Erobring.
36 Slaget ved Pelkin.
37 Slaget ved Vaſa.
38 Nyslots Erobring.
39 Söe-Batallie ved Alant.
40 En anden Dito.
41 De fire Floders Combinering.
42 Kand ey fortolkes.
43 Er af ſamme Slags.

44 Tre Svenſke Fregatters Erobring.
45 Fire Fregatters Erobring.
46 Den förſte Svenſke Fred.
47 Keyſerinde Catharines Kroning.
48 En anden Dito.
49 Peter I. Begravelſes Medallie.
50 Smaa Udkaſtnings-Penge.
51 Peter II. Kroning.
52 Keyſerinde Annas Kroning.
53 Myntens Oprettelſe.
54 Keyſerinde Annas Glorrige Bedrifter.
55 Den Tyrkiſke Fred.
56 Udkaſtnings-Penge ved ſamme Leylighed.
57 Keyſerinde Annas Begravelſes-Medallie.
58 Udkaſtnings-Penge derved.
59 Keyſerinde Eliſabets Kroning.
60 Den ſidſte Svenſke Fred.

Diſſe Medallier veyer tilſammen omtrent ti Pund Sölv, og faaes nu med Beſværlighed ved Mynten, efterſom de fleſte Stempler er ſprungne.

Til Slutning af denne Materie vil jeg meddele Overſkriften paa en gammel Mynt, hvoraf nogle 1000 Stykker er ungefær for tyve Aar ſiden fundne nedgravede i en ſtor Potte 60 Verſt Nord-Veſt fra Arkangel. Mynten er af fiint Sölv ſaa ſtor ſom en Ti-

Skil-

Skilling, og har med halv Russiske og halv Latinske Bogstaver denne Overskrift, paa den ene Side: Foedor. A. Rex eod. n. ene: og paa den anden Side, Rex Vester bodno. De, som fandt Skatten af denne Mynt, lood dem omsmelte. Men der er dog undkomne nogle Stykker af den i Mynte-Cabinetterne.

Her vil jeg nu give en Efterrætning om det Russiske Maal, Vægt og den der i Landet brugelige Regning, saa at Læseren kand fatte de Ord, som han herom enten har læst eller faaer at læse herefter.

Det ellevte Stykke.
om
Russisk Maal, Vægt og Regning.

Maalet er to Slags, Alen- og Potte-Maalet, det ene til at maale alle Tings Længde og Brede, og det andet til at maale tillige deres Dybde.

Det störste Russiske Maal til at maale Længden og Breden er en Verst, som bestaaer af 250 Russiske Stang, eller, hvilket er det samme, 500 Russiske Lang-Maal.

siske

ſiſke Favne, kaldede Saſkin, ſaa at der gaaer ſyv Verſt paa en Danſk Miil og juſt $102\frac{6}{7}$ Verſt paa en Grad i Breden. En halv Rusſiſk Stang, kalden Saſkin eller Favn, har 6 Rusſiſke Food eller 3 Rusſiſke Arſkin, det er, Alen. En dobbelt Rusſiſk Food, kalden Arſkin eller Alen har 16 Verſkiok. Da nu en Rusſiſk Saſkin eller Favn holder juſt 7 Danſke Food, ſaa forholder ſig det Rusſiſke Alen-Maal til det Danſke ſom 7 til 6, og er ſaaledes eet af de ſtörſte Maal i Europa.

Tönde-Maal for törre Varer.

Det ſtörſte Rusſiſke Maal, til at maale törre Varer ogſaa udi Dybden, er en Tſchetvert eller Tönde, ſom veyer med tör Rug 320 Rusſiſke Pund, og inddeles i 8 Tſchetveriker eller Skiepper, ſom indeholder i ſig 300 cubiſke Verſkiok, og inddeles atter ligeſom her i Fierdinger og Ottinger. Dette Maal er ſaaledes ogſaa merkelig ſtörre end det Danſke.

Og for flydende Varer.

Det ſtörſte Rusſiſke Maal, til at maale flydende Materier ogſaa i Dybden, er en Vedro eller Spand; ſom indeholder i ſig 136 Cubiſke Verſkiok, og inddeles i otte Galenok, kaldede ogſaa

under-

undertiden Kriſka, det er, Potter. Dette Maal er ſaaledes ogſaa merkelig ſtörre end det Danſke. Vinene ſælges paa udenlandſke Fade, Oxe-Hoveder, Antal, Ankere og Butellier: hvilket udenlandſke Maal ogſaa bruges til at udmaale öllet. De fleſte andre flydende Materier, ſaaſom Brændeviin og Ollie ſælges i Rusland efter Vægten.

I Rusland afveyes Guld og Sölv med een og den ſamme Vægt, hvormed man afveyer andre Varer, dog ſaaledes at den inddeles i mindre Dele. Den ſtörſte Rusſiſke Vægt er en Berkovez, ſom indeholder i ſig ti Rusſiſke Pud, ſom giör eet Danſkt Skippund. Et Pud har 40 Pund. Et Pund har 32 Lod. Et Lod har 3 Solotnik. Og en Solotnik har 96 Dele. Som nu et Pund har 96 Solotnik, ſaa bruges ey meget Inddeelningen i Lod, men de fleſte Beregninger ſkeer med Pud, Pund og Solotnik. Sexten vigtige Specie-Rixdaler veyer juſt et Danſkt Pund: og 14 vigtige Specie-Rixdaler veyer juſt et Rusſiſkt Pund. Den Rusſiſke Vægt forholder ſig derfor til Vægten.

den

den Danſke ſom ſyv til otte og er derfor en ottende Deel lættere. Og efterſom den Danſke Vægt ſtaaer lige med den Kölniſke, ſom er overalt bekiendt; ſaa kand enhver læt ſelv ſee, hvorledes den Rusſiſke Vægt forholder ſig til Vægten i alle andre Lande.

Rusſiſk Tids-Regning.

Ruſſerne har tilforn beregnet Tiden fra Soelens Opgang og Nedgang baade i Kiöb-Stæderne og paa Landet. De inddeelte vel Aaret ligeſom andre Nationer i tolv Maaneder og 52 Uger, men de begyndte det altiid den 1 September og talte Aar 1700 efter Chriſti Födſel 7208 Aar fra Verdens Skabelſe. Keyſer PETER I. befalede dem derudover at tælle Aarene fra Chriſti Födſel, at begynde Aaret den 1 Januarii ligeſom andre Chriſtne, og at inddele hver Dögn i to Gange tolv Timer. Han lood giöre ſtore Uhr-Verker, eet i Amiralitæts-Taarnet, et andet i Dom-Kirkens Taarn i Fæſtningen, begge i Petersborg, det tredie i Kremmelin i Moſkov. Og diſſe tre Taarn-Uhr-Verke er de, hvorefter Folket i Petersborg og Moſkov

ſkov tæller og deres Vægtere raaber Timerne.

Dog bruges endnu i Rusland den gamle Stiil ligeſom i Engelland og Sverrig. Thi, omendſkiönt Keyſer PETER I. giorde Forandringer i den Rusſiſke Tiids-Regning, ſaa vilde han dog ey indföre den nye Stiil af ſamme Aarſager, hvilke bevægte Kong Villiam i Engeland til at blive ved den gamle. *Da denne Konge anmodedes i Regensborg om at antage den nye,* ſvarede han, at han förſt vilde raadföre ſig derom med de Folk, ſom legger ſig efter Aſtronomien. Og da han havde ſpurt dem, om man ved at antage den nye Stiil kunde undgaae alle Skud-Aar, men fik til Svar, at, ſkiönt man indſkiöd hver fierde Aar een og hvert hundrede Aar udlood een Skud-Dag, ſaa kunde man dog ey deri komme til nogen fuldkommen Rigtighed, ſaa ſagde han, at, efterſom der var ſaa mange Vanſkeligheder ved den nye Stiil, ſaa vilde han ligeſaa gierne lade det forblive i ſit Rige ved den gamle. Keyſer PETER I. betiente ſig af denne Hiſtorie i een og anden

Den gamle Stiils Brug.

Til-

Tilfælde. Da de Parisiske Theologi i et Forslag vilde stifte Fred imellem den Russiske og Romersk-Catholske Kirke, har Keyseren betient sig af et Svar, som var tagen af denne Historie. Og saa stor en Reformator som han endog var, saa har han dog brugt den tiere, naar nogen foresloog ham noget Nyt, hvilket enten ey anstood ham, eller hvorom han tvivlede, at det skulde være bedre end det gamle.

Russernes Regning.

Jgamle Dage skreev Russerne deres Tal med Bogstaver i Stæden for Ciphrer, og tællede ved at skiære Skiörver ind i smaa Træ-Stokke. Men Keyser PETER I. indförte den i Europa brugelige Regning med Ciphrer: hvilken alle Embeds-Mænd og Adelige maae forstaae i Rusland, og hvilken er ogsaa uden ald Tvivl iblant andre Regninger den beste.

Det Kinesiske Regne-Bret.

Imidlertiid er dog ogsaa moxen for hundrede Aar siden det saa kaldte Kinesiske Regne-Bret fört ind fra Tatariet til Rusland, hvor det er nu over alt hos alle Borgere og Bönder i Gænge. Det har ogsaa været bekiendt hos Rommerne, som hentede det fra

Asien,

Asien, og forplantede det Tiid efter anden hos andre Nationer i Europa. De forfærdigde det af Kaaber med 8 til 12 Strænge, og to Afdeelinger, een Perle paa hver Rad i den ene Afdeelning, og 4 lige over for paa samme Rad i den anden Afdeelning. Den ene Perle betydede 5, og enhver af de 4 bemerkede een, saa at de galt tilsammen saameget som 9, og at man med dem kunde tælle til 10 ligesom med Ciphrer. Perlerne paa den överste Rad var lutter Ener, paa den anden Tier, paa den tredie Hundreder og saa videre. Som for Exempel, naar de vilde sætte 94685 op, saa skiöd de den ene Perle, som gielder 5 og fire af dem, hvoraf hver gielder een, paa den femte Rad fra höyre til venstre, videre 4 paa den fierde Rad, 6 paa den tredie, 8 paa den anden og 5 paa den förste. De Perler, som sadt for sig selv överst oppe paa Brettet, var til dermed at kunde betegne Vægt, Maal, Mynt og smaa Bröken.

Dette er det Regne-Bret, som er kommet ind fra Tatariet til Rusland, hvor man har sat 9 Perler paa hver

Rad, rafinerende endnu idelig derpaa ved adskillige Forandringer flere. Den förste Grundvold til den hele Perle-Regning er den samme som til Cipher-Regningen, nemlig, at alle Mennesker tæller ikkun til ti, og derefter, hvor mange Tier, Hundreder og saa videre. Og hele Videnskaben af Regningen med Perler beroer paa denne Regel. *Naar vi vil skyde paa en Rad flere Perler hen, end der virkelig befinder sig der, saa skyder vi paa samme Rad saa mange Perler tilbage, som der fattes i ti, men derimod een Perle hen paa den fölgende Rad: Ligeledes, naar vi vil skyde paa en Rad flere Perler tilbage, end der virkelig befinder sig der, saa skyder vi paa samme Rad saa mange Perler hen, som der fattes i ti, men derimod een Perle tilbage paa den fölgende Rad.* Af denne Regel kand enhver, som finder Lyst i Regning, selv læt slutte, hvorledes alle Regninger kand skee med Perler paa Brettet.

Om Ind-deelningen i Ti.

Det er een stor Fordeel for Russerne i Regningen, at deres Mynter inddeelt i ti: og det var dem endnu större, hvis den samme Inddeelning indför-

förtes i Maalet og Vægten. Det ſynes ogſaa værd at önſke, at, efterſom dog alle Nationer i Verden ikkun tæller til Ti, ogſaa Inddelningen i Ti kunde indföres i Mynt, Maal og Vægt i alle andre Lande.

Det tolvte Stykke
indeholder
Adſkillige Efterrætninger, *i Sær om Galizins Fald.*

Förend jeg forlader Petersborg, vil jeg give en Efterrætning om det, ſom paſſerede Vinteren over indtil min Bort-Reyſe til Aſſov.

Det var ſidſt i October Maaned, da Vinteren kom an med en ſtærk Snee og Kulde. Sneen laa ſiden den hele Vinter uden nogen Tiid aldeles at optöe, og Froſten holdt uden merkværdig Forandring ved lige ſaa længe. Jhele Rusland har jeg funden Vinteren af ſamme Beſkaffenhed ſom i Petersborg, undtagen, at den vårer kortere i de Sydligere og længere i de Nordligere Dele af Landet, og er beſtandigere jo længere man kommer imod Haar Vinter i Rusland.

mod öſten. Ligeſom Heden er om Sommeren ſtörre i Rusland end i de Veſtligere Lande under ſamme Poli Höyde, og det ſtedſe tiltagende længere imod öſten, ſaaledes er ogſaa Froſten om Vinteren der i Landet i en höyere Grad end paa andre Stæder, ſom dog ligger lige ſaa höyt imod Norden. Om Sommeren er bemerket i Petersborg og Moſkov, at Heden ſtiger der til lige ſaa höy en Grad ſom udi Batavia; og om Vinteren, at Froſten ofte er under alle Graderne paa Termometrum. Aarſagen hertil har den tilforn bemeldte Herr Niels Vinther i et Manuſcript beviiſt fornemmelig at beſtaae deri: at ſaaſom Uddunſtningerne maae være törrere af Landet end af Vandet: men Vinden er intet andet end Uddunſtningerne, ſom formedelſt Lige-Vægtens Lov maa gaae over med Magt fra et Stæd i Luften til det andet; ſaa maa Vinden i Rusland og overalt imod öſten, hvor der er mere Land end Vand, være törrere end imod Veſten, hvor der er mere Vand end Land: fölgelig Heden om Sommeren og Kulden

den om Vinteren være ſtærkere udi Ö-ſten end den er imod Veſten. Bemeldte Herr Vinther har i dette Skrift lagt mange Aars daglig optegnede Forfarenhed til Grundvold, og med en ræt merkelig Skiönſomhed og Lærdom viiſt dens Aarſag: hvilket gav Anledning, at, da han havde communiceret ſine Tanker derom i et Brev udenlands, blev han uden at vente det optagen til et *Medlem i det Berliniſke* Videnſkabernes Academie. Skriftet ſelv, ſom nu efter hans Död formodentlig ey mere kommer for Lyſet, havde han ſiden foröget med en Optegnelſe af hans langvarige Forfarenhed om Luftens Forandringer i Moſkov. Heraf beſtyrkedes jeg i min Gisning, at, naar det om Vinteren regner hos os, ſaa ſneer det i Rusland, naar det ogſaa om Vnteren er törre Væir hos os, ſaa fryſer det i Rusland, og naar det endelig fryſer hos os, ſaa er der i Rusland en utaalelig Kulde.

Skiönt nu ſaadan en ſtreng Froſt förer adſkillige Beſværligheder med ſig, ſaa at alle Folk maa gaae i Pels-Verk uden Huſe og bruge inden Som er nyttig.

 Huſe

Huſe nogle Gangel ſaa megen Brende Hveed ſom andenſtæds under ſamme Klima, ſaa giör dog den beſtandige haarde Vinter Rusland en ſtor Nytte. Thi efterſom Sneen ey optőer den hele Vinter, ſaa bliver ey allene Jorden derved varmet og dynget: men paa Veyene er ogſaa beſtandig Slæde-Bane, ſom er magelig for de Reyſende og umiſtelig for Handelen i Rigets vitlőftige Provinſer. Thi ſkiőnt der er ſtore Floder og desuden gravede Canaler, ſom befordrer Communicationen i Riget, ſaa er dog denne Communication ey tilſtrækkelig nok til at főre Handelen overalt, ligeſom enhver kand ſee det af Land-Kortene. Fragten er desuden ey dyr og ſkeer haſtig med Slæde-Banen: ſom for Exempel man giver til rætte Tiid 20 Kopek for et Pud Varer mellem Moſkov og Petersborg at overbringe i 12 til 14 Dage.

Vinter Fornőyelſe.

Skiőnt der er ingen rætſkafne Tracteer-Huſe i Petersborg og Moſkov: der ogſaa er Mangel paa Aſſembleer og Balle; ſaa findes der dog andre Vinter-Fornőyelſer og indbyrdes ſlut-

tede

tede Selſkaber, hvor Folk fordriver Tiden med hverandre. Almuen har ey endnu lært ræt at ſpille Kort og Tærninger, men forlyſter ſig i dens Sammenkomſter ikkun ved at drikke og ſynge. Derimod ſeer man de Rusſiſke Kiöb-Mænds-Folk at ſpille Skak. Men, ſaaſom Dronningen kand tillige ſpringe, ſaa er Spillet deſto farligere: og Slaget er i faa Minuter til Ende. Naar der indfalder et ſtort Feſtin; ſaa opförer de Italiænſke Virtuoſi prægtige Opera, ſynger undertiden Intermetzo, og holder Concert ofte ved Hove. Under denne Keyſerinde er ogſaa forſkrevne Franſke Comoediantere, ſom ſpiller Franſk Comoedie en Gang eller to om Ugen. Nytten heraf ſkal være at divertere de Fornemmeſte i Folket og at overbeviſe dem, at de Rusſiſke Lands-Bye Fornöyelſer er ey de ſtörſte, ſom den Menniſkelige Forſtand kand optænke. Videre kand diſſe Lyſtigheders Sigte ey gaae. Thi ved Opera at vilde rafinere de fineſte Kunſter og indſpille fornuftige Sentiments, og ved Comoedier at vilde ſkærpe de Moraliſke Underſögninger og af-

male Menniſkets latterlige Forhold, holder jeg for at være endnu alt for tiligt ſaa langt hen imod Nord-Oſt, hvor der endnu er Mangel paa de nödvendigſte Haand-Verker, og hvor Sandheds Lærere kunde have nok at giöre med at forklare de ti Bud Ord eenfoldeligen for Folket. Adſkillige Ruſſer fandt ogſaa derfor mere Behag i nogle Tydſke Comoedier, ſom Aar 1744 og 1745 ſpilledes i Moſkov og Petersborg. Men andre, ſom meente ſig at have en bedre Smag, afſkrekkedes fra diſſe Skue-Spil, alleneſte ved at læſe deres ſelſomme Titler ſamt derhos fölgende Inhold og Variationer.

Kane-Fart.

Til Kane-Fart har man om Vinteren i Rusland megen Leylighed. Thi et ſtort Antal af ſmaa lave Slæder, med een Heſt for hver og Vogn-Manden oven paa Heſten, holder hver Dag fra Morgen til Aften ved alle Hiörner paa Gaderne, og tilbydes idelig de Forbigaaende til Leye. Man giver ikkun ti Kopek for een Heſt hver Time, og ſaaledes efter Proportion af Tidens eller Veyens mindre eller ſtörre Længde,

de, ſaa og af de forlangte Heſtes Antal. Vogn-Manden er bemerket med Nummer paa Skulderen, ſaa at man kand altid kiende og finde ham igien, Og han jager ſtedſe i fuld Galop, hvorhen man vil have det, naar man ikkun forſtaaer at tilraabe ham diſſe fölgende Ord: *Stupai*, fort, *Prava*, til höyre Haand, *Leva*, til venſtre Haand, *Prama*, lige frem, *Stoi*, ſtaa ſtille, *Nazat*, tilbage. Han har ingen Skieller paa Heſten, hvilke ogſaa formedelſt Slædernes Mængde vilde foraarſage Forvirring. Men han raaber derimod ſtedſe *Padi*, det er, gaa bort, til dem, ſom ſkal gaa ham bort af Veyen. Naar han möder en anden Vogn eller Slæde, ſaa raaber han *Prava*. Thi det er en vedtagen Skik i hele Rusland, at alle Vogne og Slæder kiörer hverandre forbi paa den höyre Side.

Vinteren over celebreredes to eller tre Feſtins ved Hove, med Opera, Bal, Fyr-Verk og Illumination. Ved eet af Fyr-Verkene, ſom opförtes paa Jſen over Neva-Floden, faldt en Rakette-Stang ned i et Slots-Vindve, juſt der, hvor Princeſſerne ſtode, og Feſtins i Petersborg.

beſkadede med det ſönderslagne Glas den nu regierende Keyſerinde Eliſabeth, dog uden nogen Betydning. Dette ſaavelſom anden ſtor Skade, der gemeenligen ſkeer derved, ſkal være Aarſagen, hvorfor nu omſtunder ey ſaa meget ſom tilforn anvendes paa Fyr-Verk og Illuminationer. De Illuminationer, ſom paa Hoffets Bekoſtning var giorte omkring Fæſtnings- og Amiralitæts-Voldene ſaa og paa Planerne, allevegne med adſkillige Farver, var ſtore og ſaavelſom Fyr-Verket værd at beſkue. I andre Illuminationer, ſom Indvaanerne i Petersborg og Moſkov ved een og anden Leylighed har paa deres egen Omkoſtning opfört for deres Huſe, har jeg ey funden nogen ſærdeles Invention, ſaaſom de vil ey foreſtille andre Sind Billeder end dem, hvortil de kand fremviſe en approberet Autor. Det lader ræt ſmukt ved Illuminationerne i Moſkov, at Huſene ſkiules med Gran- og Fyr-Træer, ſom er grönne baade Vinter og Sommer. Denne Prydelſe har ſin Oprindelſe af en gammel Orientalſk og endnu i Rusland brugelig

Skik,

de, saa og af de forlangte Hestes Antal. Vogn-Manden er bemerket med Nummer paa Skulderen, saa at man kand altid kiende og finde ham igien. Og han jager stedse i fuld Galop, hvorhen man vil have det, naar man ikkun forstaaer at tilraabe ham disse fölgende Ord: *Stupai*, fort, *Prava*, til höyre Haand, *Leva*, til venstre Haand, *Prama*, lige frem, *Stoi*, staa stille, *Nazat*, tilbage. Han har ingen Skieller paa Hesten, hvilke ogsaa formedelst Slædernes Mængde vilde foraarsage Forvirring. Men han raaber derimod stedse *Padi*, det er, gaa bort, til dem, som skal gaa ham bort af Veyen. Naar han möder en anden Vogn eller Slæde, saa raaber han *Prava*. Thi det er en vedtagen Skik i hele Rusland, at alle Vogne og Slæder kiörer hverandre forbi paa den höyre Side.

Vinteren over celebreredes to eller tre Festins ved Hove, med Opera, Bal, Fyr-Verk og Illumination. Ved eet af Fyr-Verkene, som opförtes paa Jsen over Neva-Floden, faldt en Rakette-Stang ned i et Slots-Vindve, just der, hvor Princesserne stode, og beska-

Festins i Petersborg.

komſt og Velgaaende; ſaa haver vi af Moderlig Huldhed befalet, at følgende Forordning ſkal herefter gielde til Rigets Beſte ſaa og til de Adelige Huſes og Land-Godſers Vedligeholdelſe.

I. Hvilken Edelmand har to eller flere Sönner, han kand for ſin Huusholdnings Skyld beholde een af dem hiemme, ſom han ſelv dertil maatte udvælge. Iligemaade, naar der er to eller tre kiödelige Brödre i et Huus, ſom har deres Fader ey meer i Live, og vil lade een af dem blive hiemme for at have Opſigt over Land-Godſene og at beſörge Oeconomien; ſaa ſkal ſaadant ſtilles til deres Frihed, dog med den Vilkaar, at den Broder, ſom bliver hiemme, kand fuldkommen læſe, ſkrive og regne, paa det at han maae være beqvem til Civile Betienninger.

II. Alle de övrige Brödre ſkal træde i Krigs-Tienneſte, ſaaſnart de er dygtige dertil formedelſt deres Alder. Og ſaaſom det hidindtil har ey været ſat faſt, hvor længe en Edelmand bör tienne: da ey andre er blevne afladte af Tinneſten end de, ſom har været aldeles gamle og ſygelige, ſaa at de ved deres Hiemkomſt har ikke været i Stand til at ſee efter deres Huusholdning ſaaledes, ſom det ſig burde: ſaa forordnes hermed, at alle Edelmænd ſkal herefter fra deres ſyvende Aar indtil det

Skik, formedelſt hvilken den hele Vey, hvorpaa den höyeſte övrigheds-Perſon reyſer, hvis den ogſaa er 100 Mile lang, beprydes ved begge Siderne med afhugne Grene af Træerne og Baal, ſom brænder om Natten, ſaalænge Reyſen varer.

Det övrige, ſom paſſerede denne Vinter i Petersborg, angik fornemmelig Münniks Ankomſt fra Armeen og Amiral Bredahls fra Aſſov, ſaa og Guardens Mars, item Prinds Anton Ulriks af Wolffenbyttel Bort-Reyſe til Armeen og andre ſaadanne Ting flere, ſom henhörer til den Tyrkiſke Krigs-Hiſtorie. Men ſom jeg allerede har lovet at levere denne Hiſtorie ſamlet ved min Ankomſt til Aſſov; ſaa vil jeg her alleneſte anföre et Par merkværdige Forordninger, efterſom de juſt kom ud i denne Vinter, hvorom jeg her ſkriver. Den förſte af dem lyder ſaaledes.

Vi af Guds Naade Anna o.ſ.v. Ligeſom vi fra vores Regierings Begyndelſe bærer ſtedſe en uforanderlig og utrættelig Omſorg for alt det, ſom kand geraade til vores Riges og alle vores troe Underſaatters bedre Opkomſt Nye Forordning.

komſt

Tyrkerne, ſaa ſkal Afladelſen efter de 25 Aars forlöb förſt ſkee, naar denne Krig er til Ende. Trykt i Sanct Petersborg ved Senatet den 31 December Aar 1736.

Galizins Fald,

Ni Dage efter denne Forordning kom et Manifeſt ud angaaende den ulykkelige Senatör Demetri Galizin, ſom ſagdes at være falden tillige med hans hele Familie i Unaade, fordi de var angivne for at have talt ilde om Hertugen af Kurland. Men Aarſagerne til hans Fald foregives anderledes i Manifeſtet ſelv, ſom lyder ſaaledes.

Af Guds Naade Vi ANNA Keyſerinde og Selvholderinde over hele Rusland giör hermed hver Mand vitterligt.

Det er bekiendt, at intet udfordres ſaa ſærdeles til et Riges Regiering ſom en nöye Handhævelſe over de Borgerlige Love og Rætfærdigheden, uden Perſons Anſeelſe, Gud mishagelig Hyklerie, Ondſkab eller urætfærdig og forbanden Egen - Nytte. Derimod ſeer man, at en Dommere, ſom forgaaer ſig formedelſt Affecter, Connivenz eller Penge - Gierighed, ſöger gemeenligen at forföre andre fra den rette Vey, paa det at de ey ſkal give ham an, og tvinges ſom en Træl til at beſkytte, hæle og ſee igiennem Fingre med andre lige ſaadanne urætfærdige Dommere og Ræt-

det tyvende öves i Videnſkaber, fra deres tyvende Aar gaae i Tienneſte, og forblive der 25 Aar. Efter hvilken Tiids Forlöb, hvis endog een eller anden kunde endnu være dygtig til Tienneſten, de ſkal med een Rangs Forhöyelſe dimiteres hiem baade af Civil og Militair Betienning. Dog vil en Edelmand ſelv tienne længere, ſaa ſtaaer det i hans egen frie Villie.

III. De Edelmænd, ſom formedelſt Sygdom eller Saar findes udygtige til Tienneſten, kand ogſaa aflades hiem, förend de bemelte 25 Aar er forlöbne.

IV. Hvo ſom efter ovenmeldte Anordning forbliver hiemme og ſkaanes med Krigs-Tienneſten, ſkal give i ſit Sted en Rekryte af hans livegne Underſaattere, Betientere og Bönder, i Fald han har ikkun hundrede Siæle eller mindre, men een af hvert Hundrede Siæle, i Fald at Land-Godſene er ſtörre, i hvor ſtore de endog maatte være.

V. De ſom vil hiem efter at de har udtient deres Aar ved Armeen ſkal, naar de aflades og med en Rangs Forhöyelſe avanceres, ogſaa ſtille en Rekryt af deres egne Underſaatter efter den i foregaaende fierde Artikel foreſkrevne Proportion.

VI. Paa ſamme Maade ſkal ogſaa holdes med Civile Betientere, ſom eyer Land-Gods. Men efterſom Vi har nu Krig med Tyrke-

bevises derom eller findes deri af deres Foresadte, uden at see paa nogen Fortieneste, Stand eller Persons Værdighed, paa det at andre kand see sig i Speyl og tage sig vare i fremtiden.

Dog alligevel har man nu seet af den Proces, hvilken Enke-Fyrstinden *Anastasia Kantimir* har havt med hendes Stif-Sön *Konstantin Kantimir*, Lieutenant ved Liv-Guarden, angaaende den fierde Deel af det ubevægelige Gods, som er tilfalden hende efter hendes Mands Död, at *Lukian Perov*, som har i denne Proces været Mandatarius paa den Anklagtes Side, har ved alle Slags Lovens Fordreyelse paa Fyrst *Demetri Galizins* Anstiftelse sögt at rætfærdiggiöre den Anklagtes Sag, ogsaa tilstaaet saadant oprigtig uden Tvang i den höyeste Ræt, og derhos bekient, hvorledes han har paa Fyrst *Demetri Galizins* Befalning opsadt alle de ved Lovens Fordreyelse til den Anklagtes Fordeel i Rætten forebragte Raisons, og at de alle er blevne af bemeldte Fyrst *Galizin* approberede: hvilket ogsaa bemeldte Fyrste selv har tilstaaen. Skiönt nu Fyrst *Demetri Galizin* er nær beslægtet med Fyrst *Kantimir*, og derved forbunden til at söge hans Nytte, saa burde det dog ey skee i saadanne Ting, som strider imod Vores Forordninger og imod Rætfærdigheden Meget mere var det hans

Skyl-

Skyldighed, naar han havde bemerket noget, som lööb imod vores Forordninger og Rætfærdighed, som Senatör og Handhævere over Landets Lov og Ræt at angive det og uagtet det nær Slægtskab at afholde hans Sviger-Sön fra deslige Uræt, som gaaer lige imod Samvittigheden. Men Fyrst *Demetri Galizin* er efter Sagens Undersögning i höyeste Ræt ey allene befunden at være skyldig i denne, men ogsaa i andre vigtige Overtrædelser, nemlig:

I. Har han altid stillet sig an som han var syg, og under denne *Prætext* ey villet tienne Os og Riget efter sin Pligt, fordreyet vores Forordninger og sögt at undertrykke Sandheden paa alle Maader. Ved hvilke Rænker mange er blevne bedragne og faldne i Ulempe, saasom nogle af Senatörerne, af Justice- og Cammer-Collegierne og andre flere.

II. Har han for at skiule sine Intriguer holdt adskillige Suppliquer tilbage, hvilke er blevne ham tilsendte fra Moskov for at forelegges i Senatet.

III. Har han af egen Magt afdragen *Lukian Perov*, Kæmmereer i Cammer-Collegiet, som siden blev bestillet til Secretær i Cammer-Contoret, fra Rigets Affærer til at besörge hans particuliere Sager, og ladet ham til den Ende komme til Petersborg.

IV. Har han lovet bemeldte *Perov* for hans Reyse til Petersborg, og for at stille hans Hensigter i Verk, en Secretærs-Plads og desuden 3 til 500 Rubel, saa og andre Velgierninger.

V. Har han befalet bemeldte *Perov* efter hans Ankomst til Petersborg at blive boende i hans Huus, aldrig at gaae ud, at concipere hans particuliere Sager og paa alle Maader at fordreye Forordningerne.

VI. Alt, hvad *Perov* efter hans Befalning har opsadt stridende imod Loven og vores Forordninger, har han ladet sig forelæse, corrigeret og approberet.

VII. Har han avanceret *Perov* til Secretær i Cammer-Collegiet, ikke for de i hans Embede viiste Meriter, men for den particulier Tienneste, som han havde giort ham.

VIII. Har han for at bringe paa denne Food de Sager til Ende, i hvilke han brugte *Perov*, udvirket ved sine Intriguer, at *Perov* skulde blive Secretær ved Cammer-Contoret i Petersborg, paadet at han skulde regnes til Rigets Affærer, og lönnes af os, men dog imidlertiid besörge hans particuliere Sager saaledes, som han tragtede at udföre dem imod Vores Forordninger.

IX. Har han underrættet *Perov*, hvorledes han skulde forholde sig i hans Svi-

ger-

ger-Söns Sag for Rætten, for at skiule Skalken og stöde Sandheden omkuld.

X. Efter at Processen var til Ende, har *Perov* efter hans Befalning maat giöre Extract af den, og opfylde Extracten under Sandheds Skin med alle Slags Usandfærdigheder. Hvilken Extract han har ladt sig forelæse hiemme i adskillige Personers Nærværelse, og ladet den vise for andre *Deels* ved *Perov Deels* ved hans Sviger-Sön for at bringe dem til en urætfærdig Dom, alt ligesom de selv har bevidnet det i höyeste Ræt.

XI. Til *Perovs* Sikkerhed har han af egen Magt understanden sig at sende med ham Under-Officerer og Soldatere af Liv-Guarden paa hans Sviger-Söns Ordre. Hvilket ikke engang det hele Senat uden Vores udtrykkelige Befalning formaaer at giöre.

XII. Da *Perov* hörte ham engang före en ugudelig imod Samvittigheden stridende Tale, og derpaa erindrede ham dog at betænke sin Samvittighed, saa har han uden at frygte sig for Guds Dom svaret ugudeligen, at Samvittigheden er ey underkast den Menniskelige men ikkun den Guddommelige Ræt, ræt ligesom han ey vidste, at den Menniskelige Ræt er ogsaa en Guddommelig Ræt.

XIII. Har han, da han var kalden for Höyeste Ræt for at forsvare sig, ey allene bekræftiget de ugudelige Ord, som han havde sagt til *Perov*, men ogsaa udspyet endnu slemmere Gift, og udelat sig i Rætten med disse Ord: *at hvis og Dievelen kom til ham udaf Helvede, saa vilde han, uagtet han dermed forsyndigde sig imod Gud, for sin Nyttes Skyld raadföre sig med ham, og antage hans Raad, hvis det var ham til Fordeel.*

For ald denne Overtrædelse, Rænke og imod Samvittigheden stridende Opförsel, i Særdeleshed for den ugudelige Tale, har de for den Sags Skyld forsamlede Ministrer, Senatörer, Höyeste Ræts Medlemmer, Generaler og Flag Mænd, saa og Præsidenterne og Medlemmerne af Collegierne efter alle Christelige Rætte, Artikler og Forordninger, dömt ham, Fyrst *Demetri Galizin efter alle hans Embeders og Ridder-Ordeners Fratagelse at bringes fra Livet til Döden, og alt hans bevægelige og ubevægelige Gods at confisceres.*

Skiönt nu bemeldte Fyrste har forskyldet Dödens Straf, saa har dog *Vi Keyserlige Majestæt* af höyeste Naade befalet i den Stæd at skikke ham til Slysselborg i Landflygtighed, og der skarp at bevares, men alt hans Gods at confisceres. Hvilket skal kundgiöres i Vores hele Rige, paa det at Folk af alle Slags Stand og Værdighed,

naar

naar de underrættes derom, kand tage sig vare for deslige Ord og imod Gud og Os stridende Opförsel, og forholde sig efter en reen Samvittighed og deres Edelige Pligt, saasom de kand forsvare det for Gud og den ærbare Verden. Originalen underskreven af *Hendes Keyserlige Majestæt* med egen Haand. Trykt i Sanct Petersborg ved Senatet den 9 Januarj Aar 1737.

Samme Tiid blev ogsaa *Cammer-Herre Galizin*, Feld-Marechal Galizins Sön med hans förste Frue, forsendt 500 Verst bag i Siberien. Iligemaade blev ogsaa *Demetri Galizins Sön* ophævet i Moskov og bortsendt i Landflygtighed, uden at vide, hvorhen. Hans anden Sön har været Gesante i Spanien, Berlin, tilsidst i Persien, og endelig Gouverneur i Kasan. Lieutenant *Fyrst Kantimir*, hans Sviger-Sön, blev ogsaa bortsendt i Landflygtighed med hans hele Familie. *Fyrst Demetrii* og Feld-Marschalkens Broder, som var General Krigs-Commissarius ved Amiralitætet, og nu er Gesante i Persien og udnævnet Amiral af Floden, blev ogsaa med sin hele Familie sendt til Taverov, hvor han allerede var ved min

Ankomst sammestæds. Alt dette skede uden at jeg har hört tale synderlig derom, og det sagte i öret. Og heraf kand enhver slutte, hvor hemmelig saadanne Fald skeer i Rusland, og hvor lidet der reflecteres paa at Folk af mindre Rang, som kand ikke holde deres Mund, bliver usynlige og bortskaffes i den anden, i det ringeste, i den Siberiske Verden. Af den Geistlige Stiil i Manifestet sluttes, at Grev Osterman har været dets Forfattere, i det mindste dets Corrector.

Jeg vil her meddele Extracter af Manifesterne om de fleste fornemmeste Fald i Rusland siden 1725, hvilke er hidindtil ey udenlands komne for Lyset.

Om Cammer-Herre Mons.

Det förste Manifest angaaer den berömte *Cammer-Herre Mons*, som var den sidste fornemme Herre, der faldt i Unaade under PETER I.

Han siges strax i Manifestets Begyndelse at have mænget sig ved Keyserens Hof i Sager, som ham ikke vedkom, og have tillige i hans Affærer handlet imod Keyserens Befalning.

Dernæst anföres hans Forseelser i tre Puncter: 1) at han falskeligen har tilbragt sig

ſig et Land-Gods, *Pustozevſky* fra Princeſſe *Proſkovia Ivannovna.* 2) at han ved ſine Intriguer har befriet en Procureur ved Navn *Thimotheus Kuſtuſov* af Inqviſitionen: 3) at han havde hiulpen een til at blive Ride-Knegt og tagen af ham derfor 400 Rubel. Derpaa hostöyes en Liſte af flere Gaver, ſom han ſkal have tagen af andre. Derudovet fordömtes han til Döde og henrettedes Morgenen derefter offentlig paa Skaffottet.

Hans Syſter Generalinde *Margaretha Balkin* pidſkedes offentlig med Knuden, og bortſendtes til Tobolſky. Aarſagen foregives i Manifeſtet at være, at hun har tagen Gaver for ved ſine Intriguer at hielpe andre, med en hosfölgende Liſte paa Gaverne. Mad. Balk

Jegor Stoletov, Canceliſt hos Cammer-Herre *Wilhelm Mons*, har ogſaa dreven Affærerne for Foræringer optegnede i en hosfölgende Liſte, ſtraffedes derfor med Knuden og forſendtes til Rogervik ti Aar paa Arbeyde. Stoletov.

Dateret den 15 Nov. 1724.

Det andet Manifeſt angaaer *Theoſius* Erke-Biſpen af Novogrod, ſom efterat han förſt den 11 May Aar 1725 var afſadt og ſendt i Landflygtighed til et langt bortliggende Kloſter, og Biſp Theodoſius.

hans Secretær, *Garaſim Semenov*, ſtraffet paa Livet, næſten et halvt Aar derefter befandtes at have efter en Formular dateret den 19 May Aar 1724 ladet ſig af de Geiſtlige ſværge denne efterfölgende Eed: Iligemaade forpligter jeg mig at være i alting efter min Skyldighed troe og aldeles underdanig imod min beſynderlig rætmæſſige Prælat, den ſtore Herre, Vice-Præſidenten i det hellige regierende Synode, den höy ærværdige *Theodoſius*, Erke-Biſkop til Store Novogrod og Velikoluki, og Archimandrit i det Kloſter Alexander Nevſky. Saa vil jeg ogſaa paa det omhygeligſte beflitte mig paa af mine yderſte Kræfter at conſervere og formere alt, hvad ſom tilkommer hans Erke-Biſkoppelige Værdighed, iagttage, vedligeholde og beſkytre ald hans Archiepiſcopats Intereſſe, troelig fortie alle Hemmeligheder, tilkiende give alle derimod ſtridende Tilfælder, og afværge ald Skade. Saa vil jeg ogſaa beflitte mig rætfærdigen og efter min Samvittighed troeligen at före mit Embede, hvortil jeg er ordineret paa hans Höy-Ærværdigheds Befalning, og at forholde mig ſaavel efer hendes Keyſerlige Majeſtæts Befalninger, Reglementer og Forordninger, ſom ikke ſtrider imod mit Kald, ſom ogſaa efter hans Höyærværdigheds Erke-Biſpens Forordnin-

ninger og Inſtructioner, ligeſom de mig herefter i fremtiden maatte overleveres i alt, hvad mig udi mit Kald og den mig anbetroede Adminiſtration tilkommer Som nu denne Eed, *ſiger Manifeſtet*, ſtrider imod Canones, ſaa har Synodet dömt ham til at miſte Vielſen og bortſendes i det Kloſter Karlſkoi, 30 Verſt bag Arkangel. Vielſen betages i Rusland en Geiſtlig med de ey ubekiendte Ceremonier, ſaa ogſaa ved at flaa Huden af hans Hoved, ſaavidt det har været raget, og af hans tre Fingre, med hvilke han har uddeelt Velſignelſen. Manifeſtet er dateret den 14 October Aar 1725.

Förſt i Aaret 1727 ſkede en ſtor Execution paa mange, ſom havde talt ilde paa Keyſer Peter I. Keyſerinde *Catharina* og Hendes Familie. Hviket tilkiendegaves og i fremtiden forbudtes under Livs-Straf i et Manifeſt, trykt i Sanct Petersborg ved Senatet den 4 Februarii 1727.

Samme Aar kom et andet Manifeſt ud under *Keyſer Peter II.* i hvilket förſt foreſtilles den af *Keyſer Peter I.* giorte Rigets Fundamental-Lov om Succeſſionen efter den Regierende Perſons ſidſte Villie uden nogen anden Henſeende, ſamt den deri faſtſatte Livs-Straf og Kirke Ban over alle de Underſaatter, ſom underſtod ſig derover at raiſonere.

Dernæſt 2) ſiges adſkillige Skrifter imod denne Lov hiſt og her i Landet at være udſtröede, og at efterfölgende Perſoner har ſtræbt at hindre Keyſerinde *Catharina* i at denominere Peter II. til hendes Succeſſor, at eloignere denne Prinds og ſende ham udenlands over Havet og at vilde oplöſe hans Forlovelſe med Princeſſe Menſikov, ſaaſom *Anton de Vier*, Græve, Politi-Meſter og Ridder af Alexander Nevſky Orden, *Peter Tolſtoi*, Græve, Geheime-Raad i det höye Conſeill og Ridder af St. Andreæ Orden, *Johan Buterlin*, Græve, *Gregorius Skorniakov Piſarev*, General Major, *Andreas Uſkakov*, General-Lieutenant, *Alexander Nariſkin*, Cammer-Præſident, Fyrſt *Johan Dolgoruky*, Cammer-Junker hos Hertuginden af Holſtein og Hertugens Fortolkere i Geheim Conſeille. Diſſe Perſoner dömmes derfor ſaaledes: *förſt Anton de Vier* og *Peter Tolſtoi* til Döde, *Johan Buterlin* at miſte ſine Charger og det ham givne Land-Gods, og forviſes til hans eget længſt bortliggende Gods, *Piſarev* at miſte ſin Ære, ſtraffes paa Legemet, ſendes i Landflygtighed, og det ham ſkienkede Gods at confiſceres, Fyrſt *Johan Dolgoruky* at forviſes fra Hove, at degraderes og enrolleres ved Feld-Regimenterne; *Alexander Nariſkin* at afſættes af ſit Embede og at leve paa ſit Land-Gods uden at torde reyſe nogen

Devier. Tolſtoi. Buterlin. Piſarev. Uſkakov. Nariſkin. Dolgoruky.

nogen Stæds hen, og *Andreas Uſkakov* at forſkikkes til et andet Commando. Men Keyſeren benaadede dem ſaaledes 1) *Anton de Vier* at midſte Ære og Værdighed, hans Gods at confiſceres, pidſkes med Knuden og forſendes til Siberien: 2) *Tolſtoi* at miſte Ære, Værdighed og Gods og med hans Sön forſendes til det Kloſter Solovezkoi. 3) *Buterlin* at ſættes af ſin Værdighed og forſendes til ſit længſt bortliggende Gods, 4) *Piſarev* at miſte Ære og Værdighed og Gods, at pidſkes med Knuden og ſendes i Landflygtighed; 5) Fyrſt *Johan Dolgoruky*, *Alexander Nariſkin* og General Lieutenant *Uſkakav* at ſtraffes ſaaledes ſom Dommen lyder.

Endelig 3) hosföyes en Advarſel for fremtiden, trykt i Sanct Petersborg den 26 May Aar 1727.

Grev de Vier fik 15 Pidſke med Knuden.

Tolſtöis Sön, ſom var Præſident i Juſtice-Collegiet, blev ogſaa bortſendt. *Buterlins* Sön, ſom var Cammer-Junker, blev ogſaa relegeret. *Piſarev* fik ligeſom de Vier 15 Slag med Knuden. Saa blev ogſaa tillige Cammer-Herre *Maurin* med hans Frue, Fyrſtinde *Volkonſka*, og Ceremonie-Meſter Grev *Santi* ſendte i Landflyg-

Tolſtois Sön.

Maurin og hans Frue.

Santi.

flygtighed, Fyrſtinde *Volkonſka* til Slyſſelborg, og *Santi* til Siberien.

Nogle Dage tilforn var Rigs-Fyrſten Menſikov udnævnt til Generaliſſimus og bekiendtgiort at være det ved et Mannifeſt ſaaledes lydende: Vi af Guds Naade Peter II. haver denne 12 May ophöyet vores General Feld-Marechal, den allerypperligſte Fyrſte Menſikov, til Generaliſſimus. Og dette gives hermed tilkiende. Givet i vores Geheim Conſeill den 13 May 1727. Trykt i Sanct Petersborg den 15 May 1727.

Menſikov Hvorledes denne Fyrſte ſom var Aarſag til det næſt foregaaende Fald, ſiden ſelv med hans hele Familie, næſt deres Godſes Confiſcation faldt i Unaade og ſendtes til Siberien, er bekiendt af de derom allerede udenlands trykte Efterrætninger.

Samme Aar udkom en Forordning trykt den fierde Auguſti 1727, i hvilken befales at indſamle og forbrende fölgende Manifeſter, ſom under Straf af Inqviſition derefter ey torde findes hos nogen.

Manifeſterne var diſſe: 1) om Succesſionen af Dato 3 Februarii 1718: 2) Manifeſterne af 2 Junii i ſamme Aar, det e-

ne

ne angaaende Goſudar Tſareviz, Gud ſalige Ihukommelſe, det andet angaaende *Glebov* og Biſp *Doſiphеia* ſamt *Tſarindens Lapukins* Fortroligheds og Kierligheds Breve: 3) den Lov om Rigs-Fölgen af 5 Februarii 1722: endelig ogſaa alt andet ſom har nogen Rapport med diſſe Affærer.

Efter *Dolgorukiernes* Fald ſtrax ved Keyſerindens *Anna Jvannovna* Ankomſt til Regieringen ſkede det Aar 1731, at ogſaa General Feld-Marchal *Dolgoruky* ſamt nogle andre var ulykkelige. Dolgoruky.

J Manifeſtet foregives de at have talt ilde om Keyſerinden og hendes Forordninger, og ſtraffedes derfor paa fölgende Maade. Efterſom de i Forhöret og paa Torturen ſelv havde tilſtaaet deres Bröde, ſaa fordömmes de alle til Döde. Dog benaader Keyſerinden dem med Livet, og befaler, at de ſkal afſættes, miſte ald deres bevægelige og ubevægelige Gods, og bortſendes i Landflygtighed, nemlig: General Feld-Marchalken Fyrſt *Vaſili Dolgoruky* til Slyſſelborg, de andre at ſluttes i Lænker og arbeyde deres Livs-Tiid og fortſendes, nemlig: Fyrſt *Georg Dolgoruky*, Capitain ved Guarden, til Kusnezky i Siberien ved de Mongaliſke Grænſer: Fyrſt *Alexius Baratinſky*, Fændrik ved Baratinſky.

Guarden, til den Fæſtning Okotſky ved det Penſkinſkiſke Hav: og *Jegor Stoletov* til Bierg-Verkene ved Nerſkinſky. Trykt i Moſkov ved Senatet den 23 December Aar 1731

Tſkerkaſky. Aar 1734 faldt Fyrſt *Alexander Tſkerkaſky* Cammer-Herre, Etaze-Raad og Guvernör over Smolenſkov i Unaade, beſkyldes i Manifeſtet for Forræderie, dömmes til Döde, men benaades med at bortſendes til den Diſchiganiſke Vinter-Poſtering i Siberien. De andre med ham indviklede, ſaaſom *Simon Korſak*, *Ivan Arſkenevſky* og *Alexander Prevyſkevſky* ſkikkes ogſaa til Siberien hen i adſkildte Byer. Underſkrevet af *Hendes Majeſtæt*, den 10 November, og trykt den 19 ſamme Maaned 1734.

Korſak. Arſkenevſky. Prevyſkevſky.

De andre Ulykker, med *Dolgorukyerne* Aar 1730, *Hertugen af Kurland* 1740, *Princeſſe Anna og Familie*, ſom ſendtes förſt til *Dynaminde*, ſiden til *Oranienbaum*, ſiden til det *Nordiſke Kloſter*, ſiden til *Kolmogorod*, hvor *Princeſſe Anna* 1746 döde og ſamme Aar begroves udi Petersborg i Nevsky Kloſter; iligemaade *Græv Oſterman*, *Munnik*, *Lövenvolde*, *Golovkin*, *Mengden*, *Temeriaref*, ſom dömtes alle til döde, *Oſterman* til at rad-

bræk-

brækkes, *Münnik* at fierdeles, Golovkin, *Lövenvolde*, *Mengden* og *Temeriaref* at halshugges, og ald deres bevægelige og ubevægelige Gods at confiſceres, men benaadedes med at bortſendes, *Oſterman* til *Bereſova*, *Münnik* til *Pelym*, *Golovkin* til *Germanga*, *Mengden* til *Kolymſkoi Oſtrog*, *Lövenvolde* til *Solikamſkoi* og *Temiriaref* til *Siberien*, trykt den 23 Jan. 1742, ſaa og de andre *otte ulykkelige Perſoner* i ſamme Aar o. ſ. v. vil jeg her ey videre beröre; efterſom man har allerede udenlands Manifeſterne trykte.

De Landflygtiges Tilſtand.

De ſom ſendes i Landflygtighed til Siberien, kommer didhen paa adſkillige Vilkaar. Nogle ſkikkes allene hen at opholde ſig der med en vis Slags indſkrænket Frihed, ſaaſom de Svenſke Krigs-Fangne ved Pultava og andre flere. Andre ſendes hen i Slaverie ved Bierg-Verkene, Fæſtninger og andet ſaadant Arbeyde, efter de der commanderende Officerers Villie under Soldaternes Opſigt at arbeyde. Andre endelig, ſaaſom Stats-Fangerne, forvares med ſtærk Vagt i befæſtede Huſe, og lider, i hvor meget

dem

dem ogſaa af Regieringen tilſtaaes dag-
lig til Fortæring, dog ſtor Jammer.

Exempler derpaa.

Saaledes toges engang en vis frem-
med Officeer fangen paa Gaden i Pe-
tersborg og ſendtes til Siberien, hvor
han ſadt 14 Aar i et mörkt Hul, og
blev ſtrax blind, da han endelig ved
en Forandring kom ud i Lyſet af
Fængslet at föres tilbage. En anden
har fortalt, at han i hans langvarige
Fængſel havde ingen Fornöyelſe uden
at dele ſit Bröd med en ſtor Mængde
Rotter.

Bismarks Land-flygtig-hed.

Jeg har hört om General Bismark,
ſom har til Ægte Hertuginden af Kur-
lands Söſter, og bortſendtes derfor
ved Hertugen af Kurlands Fald til Be-
reſova der, hvor Græv Oſterman nu
forvares, at deres Fængſels Reyſe,
Befrielſe og Tilbagekomſt er berættet
ſaaledes. De bortförtes under en Vagt
af en Officeer og nogle Soldatere paa
de almindelige med Matter tillukte
Ruſſiſke Reyſe-Vogne. Nat og Dag
jagede de med Poſt-Heſte i fuld Gallop,
og begegnedes underveys ilde af Vag-
ten, ſom, omendſkiönt Regieringen
havde tillagt dem en ſkikkelig Penge
til

til daglig Fortæring, dog næppe vilde række dem det nödtörſtige, tiltalte dem grovt, og havde ingen Barmhiertighed med dem i deres Ulykke. Hvor de ankom, og nogen forſkede, hvad diſſe var for Reyſende, ſvarede Vagten ſtrax: en Dum: hvorpaa alle tav ſtille og torde ikke ſpörge noget mere. Naar enten Generalen eller hans Frue ſpurte, hvor de var, fik de enten intet eller et grovt Svar, og kom paa denne Maade over Bierge og Dale endelig under Convolut an i Siberien. Som nu Generalinden, der var af ſvag Complexion, og havde kort tilforn for hendes Svagheds Skyld været reyſt til et varmt Bad Udenlands, troede, at de var ankomne i Tobolſky, Hoved-Staden i Siberien, og havde i hendes Svaghed ſtor Begierlighed til Caffe, ſpurte hun een af Soldaterne under Haanden, hvor de var, men fik intet Svar af ham, ſaaſom han frygtede ſig at tale med hende. Hun bad ham derfor, hvis der var i Byen Caffe til Kiöbs, at han da vilde kiöbe hende et Pund, og betale ſig af de dem tillagde Penge. Soldaten kiöbte derfor af Barmhiertig-

hed et Pund Caffe, og gav hende det, men betaltes af hans Officeer med Batoggerne, fordi han havde beviiſt denne Barmhiertigheds Gierning uden Ordre. De fôrtes derfra videre til Bereſova, et elendigt Huus med en Vold og Palliſader omkring, hvor de intet kunde ſee uden en liden Deel af Himmelen. Vagten bevarede dem ey allene i Huſet, men ogſaa i Stuen og om Natten i Sengen med Bojonetten paa Flinten, givende nôye Agt paa alt, hvad de talte og giorte, rækkende dem neppe det nôdtôrftige Brôd, og ey ſvarende dem paa noget, hvad de ſpurte. Da de engang i en Tydſk Pſalme ſang diſſe Ord: O! vore Siæles Hertug: og Soldaterne merkede det ſidſte Ord; ſaa rapporterede de det ſtrax til deres Officeer, ſom under haard Straf forbôôd dem derpaa ey mere at tænke paa Hertugen. Endelig blev en Kanone uformodentlig lôſet paa Volden, da een af de to i Stuen Vagt-havende Soldatere ſmilede til dem, ſigende, at der var ſkeet Forandring i Regieringen udi Petersborg, at Princeſſe Eliſabeth var kommen paa

Thro-

Thronen, og at der var nu ſnart Haab til deres Frelſe. Da Pardonen derpaa ankom, kaſtede Officereren, ſom hidindtil havde tracteret dem uden Medynk, ſig ned for dem, bedende om Forladelſe, og förte dem ſtrax med mere Skaanſel tilbage til Jeroslav, hvor Hertugen af Kurland endnu maae opholde ſig, og hvor de med ham og hans Brödre forblev indtil Aar 1746, da de kom paa frie Fode.

General Guſtav Biron fortalte moxen ligeſaadan en Hiſtorie om ſin Siberiſke Fængſels Reyſe, og föyede derhos, at da han vilde engang med beſynderlig Andagt giöre ſin Bön, tiltalede den vagthavende Officeer, ſom laae paa Ovnen og ſaae ned paa ham, ham haardeligen ſaaledes: *ſee nu kand den ugudelige bede, da han tilforn har hverken tænkt paa Gud eller hans hellige Ord.* Og Birons.

Princeſſe Dolgoruky, ſom var Keyſer PETER II offentlig trolovede Bruud og nu efter hendes Befrielſe er gift med General Græv Bruce, har ſelv fortalt, hvorledes hun i hendes hele Fængſel har vaaren ſaa elendig, at hun ey een Og Princeſſe Dolgoruky.

eniſte Gang har kundet omvexle rene Klæder.

Og Münniks. Græv Münnik, ſom paa ſin Reyſe til Siberien mödte under Veys Hertugen af Kurland, har ladet det Huus bygge for denne Hertug ved Pelym, i hvilket han nu ſelv holdes fangen. Og ſom jeg har en accurat Afrisning af dette Huus: ſaa vil jeg her give en Beſkrivelſe derover. Det er bygt af Træ eet Loft höyt med een Indgang, een For-Stue, 5 Kammere og deri 4 Ovne. I hver Stube er to Vindver: og til de 4 Ovne er to Skorſtene. Noget hen fra den ene Side af Huſet er et Köken med to Kammere, i hvert Kammer eet Vindve. Rundt omkring Huſet er en firkantet Vold, hver Linie af 20 Faune, beſadt med Palliſader, enhver af tre Rusſiſke Faunes Höyde. Der er paa denne firkantede Indhægning ikkun een eniſte Indgang, uden for hvilken ſtaaer et Skilder-Huus, og derved et Vagt-Huus med een Indgang, een Forſtue, tre Kammere, fem Vindver, to Ovne og to Skorſtene.

Det

Det trettende Stykke,
Om alle Familierne i Rusland.

De fornemmeste Russiske Familier er de, som förer Navn af Knæser eller Fyrster. De lader sig inddele i de gamle Russiske, og de andre meest Tatariske, hvis Genealogie jeg ey har kundet finde. Her fölger Slægt-Registeret af de gamle Russiske Fyrstelige Familier.

De gamle Russiske Knæsers Slægt-Register.

JEROSLOV I. som var virkelig regierende Fyrste over hele Rusland, den fierde fra *Rurik* og *Valadimar I.* Sön, som havde indfört den Græske Religion i Riget, avlede tre Sönner, *Volodimar*, *Isaslav* og *Stoslav*, og döde endelig Aar 1052. For hans Död deelte han Riget imellem hans tre Sönner, og giorde *Valadimar* til Fyrste i Novogrod, *Isaslav* til Fyrste i Kiov, og *Stoslav* til Fyrste i Tskernigov.

STOSLAU avlede sex Sönner, *David*, *Roman*, *Gleb*, *Boris*, *Jeroslav*, som blev Fyrste i Resan og Muroffskoi, og OLEG, som blev siden Fyrste i Resan og Tskernigov.

OLEG avlede *Usevolod*, *Igor* og STOSLAU, hvilken sidste blev Fyrste af Tskernigov.

STOSLAU avlede *Gleb*, *Oleg*, og USEVOLOD kalden Tskernoi, det er den sorte, som blev Fyrste i Tskernigov.

USEVOLOD avlede MICHAEL, som blev Stor-Fyrste i Tskernigov og Kiov Aar 1229.

MICHAEL avlede fem Sönner, nemlig:

1. ROSTISLAV, som blev Fyrste i Novogrod.
2. ROMAN, som blev Fyrste i Tskernigov og Briatsky: fra hvem nedstammer de Knæser af OSOVISKY.
3. SIMON Knæs Glukovsky og Novasilsky, fra hvem nedstammer de Knæser af ODOIEVSKY, saaledes at *Simon* avlede *Roman*, *Roman* avlede *Basilius*, *Leo* og *Georgius*, *Georgius* avlede *Fædor* og *Simon*, og denne sidste *Simon*, som kaldtes VOROTINKSY, er Fader til de Knæser af VOROTINSKY.
4. MSTISLAU KORATSKEVSKY.

5. GEORG,

5. GEORG, Knæs *Turuſky* og OBOLINSKY.

GEORG avlede CONSTANTIN OBOLINSKY.

CONSTANTIN avlede *Simon*, JOHAN og *Andreas*, kaldede alle tre OBOLINKY.

JOHAN, CONSTANTINI SÖN, avlede fem Sönner, nemlig *Nikita*, *Baſilius*, *Michael*, *Simon* og *Valadimar*.

MICHAEL, Johans tredie Sön, avlede *Johan* kalden *Repnin*, det er pokarvet, fra hvem kommer de Knæſer af *Repnin*, ſom endnu er i Anſeelſe i Riget.

Andreas Konſtantini Sön, *Johans* Broder, og *Michaels* Far-Broder, kaldtes *Dolgoruky*, det er lang-haand. Han avlede tre Sönner, nemlig *Johan* Knæs af *Dolgoruky*, *Baſilius* Knæs af *Tſkerbatov*, og Alexander Knæs af *Torſtenſkoi*. *Johan* er Stam-Fader ey allene til de endnu nokſom bekiendte Knæſer af *Dolgoruky*, men ogſaa til de Knæſer af BABINSKOI, RISKOVSKOI, TSAVALSKOI, og SKEBANSKOI.

JEROSLAV II. regierende Fyrſte i Novogrod, ſom levede i Begyndelſen af

det trettende Seculum, giorde ſin Sön *Baſilius* til Fyrſte udi Susdal.

Baſilius avlede *Konſtantin.*

Konſtantin avlede *Demetrius*, ſom blev regierende Fyrſte i Novogrod.

Demetrius avlede *Baſilius Kurdiak.*

Baſilius avlede *Georg.*

Georg avlede en Sön, kalden atter *Baſilius.*

Baſilius Georgs Sön avlede *Michael.*

Michael avlede *Andreas* og *Johan*, ſom var den ſidſte Fyrſte i Susdal.

Andreas avlede *Johan Skuisky.*

Johan Skuisky avlede fem Sönner, nemlig: *Johan*, *Alexander*, *Andreas*, *Demetrius* og *Baſilius.*

Og denne BASILIUS SKUISKY er juſt den, ſom i de langvarige Trubler efter Ivan Baſiloviz I. Död blev Tſar Aar 1606 og döde 1610.

Knæſerne af *Proſorovſky*, *Kolotovſkoi*, *Dulov*, *Skakovſkoi*, *Skelabovſkoi*, *Gunderov*, *Kolyſkov*, *Kropotkin*, *Levov*, *Labanov*, *Lov*, *Meſtſkerſky*, *Mamotov*. *Oboleſky*, *Odolvſky*, *Putiatin*, *Saſiekin*, *Samarakov*, *Skediakov*, *Tſketinin*, *Urusſov*, *Valinſky*, *Romadonovſky*, *Trojekurov*,

Gude-

Gudenov, *Boriatinſky*, *Kilkov*, *Koſlovſky*, *Bielki*, *Luov*, *Meſalſky*, *Vadbolſky*, *Sakkolinſky*, *Beloſerſky*, *Tſeſtenſky*, *Daſkov*, *Diabrinſky*, *Gagarin*, *Gundorov*, *Davidov*, *Uktomſky*, *Viaſemſky* og andre flere har ogſaa tilbudt ſig at kunde beviſe, hvorledes deres Slægt-Regiſter var Grene af disſe to her anförte og andre fornemme Stam-Træer. Thi ey allene JEROSLAV I. og JEROSLAV II. men ogſaa de fleeſte andre regierende Fyrſter i Rusland, havde i gamle Dage den Skik, at de etablerede deres Sönner ſom regierende Herrer i viſſe Stæder og Diſtrikter. *Ivan Vaſiloviz den Store* toog ſig Suveræniteten til fra alle diſſe ſmaa Knæſer, ſom belöb ſig ſamtlig i Tallet til 42. Og fra ni af diſſe Fyrſter mener adſkillige Familier i Rusland at de Lærde endnu kand udföre deres Slægt-Regiſter.

Ingen har nödig at lade ſig ved dette lange Familie-Regiſter affkrekke fra at forſkaffe ſig en Kundſkab om de ældſte fornemme Slægter i Rusland. Thi mange af dem er allerede uddöde, og endnu flere er formedelſt

Fattigdom og andre Aarſager tvung-
ne til at leve paa mörke Stæder. De af dem, ſom er mig bekiendte, belöber ſig ikkun til faa, nemlig:

Dolgoruky. I. DOLGORUKY, en bekiendt Russiſk Fyrſtelig Familie, af hvilken nogle Arme er rige, andre fattige. Den iblant de ulykkelige nylig tilforn her anförte *Baſilius Dolgoruky* var Rusſiſk General Feld-Mareſkal, og havde den Danſke Elephant-Orden. Han har været tre Gange fordömt til Döde og ſkikket i Landflygtighed, men kom dog til ſidſt igien i Naade, og fik derfor ogſaa den tredie Gang bemeldte Orden tilbage. Han var ey allene General-Feld-Marechal ſom tilforn, men ogſaa Præſident i Krigs-Collegiet, og derigerede det hele Ruſſiſke Krigs-Væſen, indtil han endelig i en höy Alder döde i Petersborg Aar 1746.

Af denne Familie er desuden bekiendt *Georg Alexeoviz*, ſom lod en fornemme Koſak henges, hvis Broder *Stenko-Razin* opvakte derudover den ſtore Koſakkiſke Rebellion imod Tſar Alexius Michaeloviz. Det

var

var ogſaa en *Dolgoruky*, ſom var Stor-Canceler under *Princeſſes Sophiæ* Regiering i Tſarernes Mindre-Aarighed. Han omkom i det Oprör, ſom Strelizerne giorde under General *Knæs Kavanſky*. En anden *Dolgoruky*, ved Navn *Jacob Foedroviz*, ſom havde været under *Princeſſe Sophia* Ambaſſadör i Frankerig og Spanien, var ſiden længe den ældſte *Senatör* under PETER I. Hans Fetter *Michael Valadimeroviz* var ogſaa tillige Senateur, men faldt 1718 formedelſt den ulykkelige Tſareviz i Unaade. Der var endnu ſamme Tiid en anden *Dolgoruky*, ſom var *Senatör* og *Ambaſſadör* i Pohlen. Fornemmelig har denne Familie giort ſig bekiendt under Keyſer PETER II, ſom beſvogrede ſig med den kort förend han döde.

II. REPNIN, Af denne Familie var under Keyſer PETER I. en General-Feld-Marechal Nikita Repnin, ſom ogſaa havde den Danſke Elephant Orden. Han efterlood ſig tre ægte Sönner, *Ivan*, *Baſilius* og *Georg*, og to uægte kaldte *Repninſky*. Repnin.

Ivan

Ivan döde ſom Oberſt og efterlood ſig to Sönner, hvilke er allerede i temmelig höye Militære Poſter, og formodentlig kommer i fremtiden til at beklæde höyere.

Baſilius lever endnu, er General-Feld-Töy-Meſter, Over-Hof-Marechal hos Stor-Fyrſten, General-Adjutant hos Keyſerinden, Ridder af Alexander Nevſky Orden, og har baade Sönner og Dötre.

Georg blev General-Lieutenant, Gouverneur over Rusſiſk Finland og Ridder af Nevſky Orden kort förend han döde, ſom var Aar 1745. Han har efterladt ſig een Sön, hvis Informator jeg var det ſidſte Aar, da jeg förſte Gang opholdt mig i Rusland.

Tſkerbatov.

III. TSKERBATOV er en anſeelig Familie i den Rusſiſke Hiſtorie, af hvilken nu een er Rusſiſk Geſandte i Engeland. Der har ellers været en berömmelig Rusſiſk General af denne Familie, ſom under Tſar *Alexius Michaeloviz* ſlog Rebellerne under Stenka.

IV. Den Familie af *Milaslavſky*, i hvilken een ved Navn *Ilia Dani-*

loviz

loviz var Tſar Alexii Michaeloviz Sviger-Fader, er uddöd. Hvilket er ogſaa at forſtaae om den *Gudunovſke* og andre flere.

V. Den Familie af *Beloſerſky*, hvoraf een er General Krigs-Commisſarius ved Floden og Ridder af Alexander Nevſky Orden.

VI. Af *Proſorovſky* er bekiendt *Ivan Simonoviz* Gouverneur i Aſtrakan i den ſtore Rebellion af Koſaken *Stenko Razin* under Tſar *Alexius Michaeloviz*: item Peter, ſom var tredie Regent i Tſarens Fraværelſe Aar 1696.

VII. Af *Romadonovſky* var under PETER I. *Foedor Jyrgoviz* Vice-Tſar af Moſkov og Senatör. En anden af denne Familie var Rusſiſk General under Tſar *Alexius Michaeloviz*.

VII. Af *Skakovſky* var det en vis *Gregorius*, ſom undflyede med den förſte Demetrius i Rebellionen imod ham, men döde ſiden i Fængslet.

Den anden Klaſſe af Knæſerne indeholder de nye Rusſiſke og fremmede, ſom er komne ind i Landet Tiid efter anden.

I. Det

I. Der er ikkun een nye Russisk-Fyrstelig Familie, ved Navn MENSIKOV, hvoraf den förste var en Bonde-Sön, der tiente hos en Bager og gik om at selge Russisk Bakkelse i hans förste Ungdom. Keyser PETER I fik ham at see i denne Tilstand, og saasom hans Ansigt og öyne stood ham an, kiöbte han hans Varer og fordrede ogsaa at kiöbe Truget, men bekom til Svar, at Bageren havde ikkun befalet ham at selge Bakkelserne. Skiönt nu Keyseren bööd ham mere end Truget var værd, og forestillede ham andre Motiver flere; saa igientoog Mensikov dog sit Svar nogle Gange. Og denne Bestandighed og Troskab behagede Keyseren saaledes, at han toog ham i sin Tienneste, og ophöyede ham siden fra eet Ære-Trin til et andet, indtil han endelig blev Russisk Fyrste, og Tydsk Rigs-Fyrste, var tillige General-Feld-Marechal og diregerede hele Hoffet: da Keyseren lood ham forestaae Ceremoniellet, Hof Pragten, og saadant mere og gav ham derimod Frihed til at tage imod adskillige Orientalske Hyk-

lerier,

lerier, ſom beviſes Monarcher, og i hvilke Keyſeren ſelv kunde ingen Smag finde. Denne *Alexander Menſikov*, ſom har ſpillet een af de ſtörſte Ruller i dette Seculum, var föd den 6 November Aar 1674, blev Generaliſſimus under Keyſer PETER II den 15 May Aar 1727, forlovede ſin ældſte Datter Maria offentligen med denne Keyſer i det ſamme Aar den 5 Junius, faldt kort derefter i Unaade, og blev ſendt med hans hele Familie til Oranienborg i ſamme Aar 1727 den 10 September, efterat ald hans ſtore Rigdom var confiſceret. Han döde i Oranienborg fölgende Aar 1728 den anden November, og havde havt til Gemal Daria *Arſeniov*, ſom var af Novogrodſk Adel, föd den 17 Martius Aar 1682. Med hende avlede han tre Börn, nemlig, *Maria*, ſom var Keyſer PETER II. förſte Bruud föd Aar 1711 den 26 December, *Alexandra*, föd Aar 1712 den 17 December, var ſiden General Guſtav Birons Frue og döde den 13 September Aar 1736, og endelig *Alexander* föd den 1 Martius Aar 1714, ſom for hans Faders Fald

var

var beæret med de flefte og fornemmefte Ridder-Ordener fra hele Europa, men er nu Capitain i Guarden og har en *Galizin* til Ægte.

Kantimir. II. Fra *Moldau* er indkommen en Fyrfte ved Navn *Kantimir*, fom var opdragen ved det Tyrkifke Hof, men toog fiden i Krigen Keyfer PETER I. Partie, og maatte derudover begive fig til Rusland, hvor han fik Fyrft Trubetfkois Daatter til Ægte. Han havde tilforn haut en Gemal, og med hende den Sön, hvorom fees mere i det nylig anförte Manifeft, og fom nu igien er Officeer i Guarden.

Melitinfky. III. Fra *Mingrelien* eller Meliten indkom i Rusland Aar 1692 en Fyrfte, fom faldt fra Tyrkerne, da de den förfte Gang havde Krig med Keyfer PETER I. Han havde ingen Börn med hans Gemal, fom derudover ved hendes Död teftamenterede den liden Bye nær ved Mofkov, hvilken kaldes Safvedfkoi og var hendes Eyedom, til *Bakar* den Grufiner. Hendes Söfter lever endnu og har ogfaa ingen Arvinger. Der er ellers en Oberft af Artilleriet ved Navn *Dadian*, fom er

en

en indföd Militeser af de Familier, hvilke er komne ind med deres Fyrste og af hvilke endnu adskillige boer i Sasvedsky.

IV. Da Fyrsten af *Georgien* faldt fra Persien, maatte han ligesom tilforn Fyrsten af Mingrelien undflye til Rusland, hvor han har efterladt sig en Sön ved Navn *Bakar*, som er General-Lieutenant ved Artilleriet, Ridder af Andre-Orden og Præsident i Artillerie-Contoiret udi Moskov. Denne Bakars Frue er saavel som han selv fra Georgien: og han har avled med hende tre Börn, en Sön Aar 1725, en anden Aar 1729, og en Daatter Aar 1732. General Lieutenant Bakar har en uægte Broder, som er General Major ved Armeen og ugift, en anden, ved Navn *Bakusti*, som har mange Börn, og den tredie, som er död og har efterladt sig en Georgianisk, eller, som det heder i Rusland, Grusinisk Enke med to Sönner, som skal nylig paa deres Udenlands-Reyse være döde. Man finder ogsaa adskillige Grusiniske Princesser og Frökener i Rusland. Og jeg har talt med en Georgiansk Edelmand af Bakars Gemals Familie, som Grusinsky.

er Archimandrit i Voſkreſenſkoi Kloſter ey langt fra Moſkov.

Tſerkaſky. V. Fra *Kabarda* er indkommen den Fyrſtelige Familie af *Tſerkasky*, i hvilken Stor-Canceleren af dette Navn har havt paa ſit Land-Gods 60 tuſende Siele, og er död for nogle Aar ſiden uden at efterlade ſig Sönner. Hans Enke-Frue er Stats-Dame hos Keyſerinden ſaavelſom hans eniſte Daatter, ſom er gift med en General-Major, Græve af Skeremetov. Der er desuden Mands-Perſoner, ſom förer Navn af denne Familie.

De Polſke Knæſer. VI. *De Polſke Knæſer*, ſom holdes for at nedſtamme af det *Jagoloniſke* Huus, kaldes ſaaledes, fordi de er komne ind fra Polen, omtrent ſidſt i det 16de Seculum, da de er i alt det övrige nu fuldkomne Rusſiſke.

I. *Galizin* er en ældgammel Fyrſtelig Familie, ſom har leveret Rusland ſtore Mænd og Generaler. Det var en *Galizin*, ved Navn *Baſilius Baſiloviz*, ſom var Princeſſe Sophies Geheime-Raad, og ſom lood Knæs *Kavanſky* henrætte i en Landsbye imellem Troize og Moſkov. Det var en *Galizin*,

lizin, ſom, efterat han ſelv havde ſtuderet og reyſt Udenlands i Geſandſkaber, informerede Keyſer PETER I i hans Ungdom, indgav ham de gode Principia, ſom ſiden ſkaffede hans Rige ſaa ſtor Fordeel, var ey i Venſkab med hans Fætter, Princeſſe Sophies Geheime-Raad, men forblev Tſar PETER I ſtedſe troe, og ſadtes af ham til anden Regent i hans förſte Udenlands-Reyſe med den ſtore Ambaſſade. General Feld-Marchal Galizin, hvis Enke er nu Over-Hofmeſterinde hos Keyſerinden, er ligeſaa bekiendt for hans Meriter, ſom han var æſtimeret af Keyſer PETER I. I Manifeſtet om hans Broders Senatörens Fald kand efterſees mere om denne Familie, hvis Slægt-Regiſter er ey læt at ſamle, efterdi den er ligeſaa talrig ſom den Dolgorukyſke. Jeg kiender ikkun tre Mands-Perſoner med dette Navn, nemlig: Amiralen, ſom er Præſident i Amiralitætet og kommer nu tilbage fra ſit Geſandſkab i Perſien: en Kammer-Herre Galizin ved Hove: og endelig en anden Galizin i Moſkov.

Kavan-ſky. II. *Kavanſky* er en god og riig Familie, hvori een er Ridder af Alexander Nevſky Orden og Præſident over Magiſtraterne i Petersborg, Moſkov og hele Riget.

III. *Kurakin* er ogſaa en fornemme Familie, ſom har forplantet ſig i een eniſte Green fra Sőn paa Sőn, ſaalænge Folk kand mindes. Den nu levende Fyrſt Kurakin er Over-Stald-Meſter og Ridder af Andre-Orden, og har ikkun een Sőn, ſom er Officeer i Guarden.

IV. *Trubetſkoi* er en merkværdig Familie i Henſeende til at ingen af den har hidindtil været falden i Unaade. Der lever endnu en General-Feld-Marechal af denne Familie, ſom er i en höy Alder. Der er ogſaa en *Trubetſkoi* General-Procureur i Senatet og Ridder af Andre-Orden. Saa findes der ogſaa andre af denne Familie, ſom er ved Hove og Officerer i Guarden. En Cammer-Herre ved Navn *Bethſkoy* er ikkun paa Fæderne Side i Slægt med de andre.

De Tatariſke Knæſer. Til de *Tatariſke Fyrſter* henregnes fornemlig 1) *Juſupov*, 2) *Sibirſky*,

3) *Meſ-*

3) *Meszersky*, 4) *Skeidiakov* og 5) *Urusov*. Men jeg kiender ingen af disse Familier, undtagen en *Jusupov*, som er Ridder af Alexander Nevsky Orden og Præsident i Commerce Collegiet.

Andre Knæser.

Foruden disse Fyrstelige Familier i Rusland findes der ogsaa over hundrede andre smaa Knæser, hvis Oprindelse berættes paa fölgende Maade. Da Tsar Ivan Basiloviz indtoog Kasan og Astrakan, og tvang disse Rigers Indvaanere, som er alle Tatare, til at lade sig döbe, var der adskillige iblant dem, som var rigere end de andre, hvilke vidste, at alle Russer er livegne, og derfor ey vilde indvillige i deres Daab, förend at Tsaren erkiendte dem for Adel, menende derved at faae större Frihed. Som de nu ey vidste af anden Russisk Adel end af Knæserne: saa begierede de alle at kaldes Knæser: hvilket blev dem ogsaa tilstaaet af Tsaren. Af disse og andre saadanne Russiske Knæser finder man ofte een og anden i slætte Vilkaar. Men man maae ey beblande dem med de andre, som jeg har her destingveret,

ret, hvilke formedelst deres Herkomst og Rigdom saa og den Sammenhæng, i hvilken de ved Slægtskab staaer med hverandre, bliver stedse renomerede.

Rusfiske Græver. For Keyser PETER I Tiid har der foruden Knæserne ingen distingveret Adel været brugelig i Rusland. Men han indförte den Grævelige og Friherrelige Titel, og er deri bleven efterfuldt af dem, som hidintil har succederet ham i Regieringen. Her er i Alphabetisk Orden en Fortegnelse paa de Rusfisk-Grævelige Familier, som er mig bekiendte.

Apraxin. *Apraxin* er en bekiendt god Familie, i hvilken Tsar *Foedor Alexioviz* har giftet sig, og som har stedse havt adskillige Mænd i höye Poster. Af disse er bekiendte: först General-Amiralen, som har tient under Keyser PETER I, og som i sær formedelst hans Rigdom betegnes: dernæst en Apraxin, som er nu General en Chef ved Armeen, og Ridder: og endelig en anden som var General Amiralens fornemmeste Arving, og er Ridder og Cammer-Herre ved Hove. Det beste Begreb om denne Familie kand faaes

faaes af General-Amiralens Testamente, hvilket jeg derfor her vil anföre.

I Navn Faders Söns og Hellig Aands Amen.

Dette efterlader jeg mig, erindrende mig min Döds Time. Jeg bekiender Gud i tre Personer, Fader, Sön og Hellig Aand, troer paa ham og paa den hellige Guds Moder, og ærer alle Helgene ræt ligesom vores Orientalske Kirke bekiender. Saaledes har jeg med fuld Forstand og Eftertanke skreven dette Testamente i October Maaned Aar 1728. Apraxins Testamente.

Hos hans Keyserlige Majestæt vores allernaadigste Herre, Peter II. Keyser og Selvholdere over hele Rusland, udbeder jeg mig den höye Naade, at han vilde lade befale, at mine udnævnte Testaments-Executorer, saasom min Velgiörere Herr General-Feld-Mareskal og Ridder Knæs *Michael Michaelsen Galizin*, saa og min Velgiörere, den virkelige Geheime-Raad og Ridder, Knæs *Alexius Gregorii Sön Dolgoruky*, og min Velyndere *Michael Ilgizu Tskitskirin*, maatte efter mit Livs Ende udi alle Ting nöye efterleve dette mit Testamente, og at mine Arvinger ikke maatte forhindre det i nogen Maade.

Eders Keyserlige Majestæt beder jeg at vilde allernaadigst befale at lade indtage

til deres Majeſtæts Hof mit ſtore Huus i Sanct Petersborg, ſom er bygget ved Neva-Floden, tilligemed alle de Möbler, ſom deri findes, iligemaade de to andre dertil henhörende Huſe.

Men mine övrige Huſe, ſaa og de nær ved og langt borte bortliggende Land-Gods, item alle bevægelige Eyedomme, hvilke efter dette mit Teſtamente bliver tilovers, beder jeg at lade komme til mine Arvinger, ligeſom Eders Majeſtæts Forordninger lyder.

Mine Teſtaments-Executorer vilde Eders Majeſtæt lade tilkomme dette efterfölgende, nemlig: til Herr General Feld-Mareſkal og Ridder Knæs *Galizin* fire ſtore Sölv-Flaſker med Kieder, ſaa og Guld-Knappe med Diamanter til en Tydſk Kiortel: til Herr Geheime-Raad og Ridder Knæs *Dolgoruky* den ſtore Sölv-Spöle-Kumme, ſom jeg har kiöbt af hans Broder Knæs Alexander Gregoroviz, ſaa og Guld-Knapper med Diamanter til en Tydſk Kiortel, og derforuden af mit Sölv to ſtore Gueridoner, 15 Stykker Service til Confect, to Flaſker med Kiede, og derhos det Service, hvilket jeg har kiöbt af Knæs *Kayanſky*: til Michael Ilgizu *Tſkitſkirin* den forgyldte Sölv-Pokal, hvilken den Revalſke Adel har ſkienket mig.

Ligeledes vilde Eders Majeſtæt befale at lade tilkomme: til General Feld-Marechal og Ridder Knæs *Vaſilius Valodimoroviz Dolgoruky* et halvt Doſin Sölv-Fade: til Stor-Canceler og Ridder Græv *Gabriel Johans Sön Golovkin* et halvt Doſin Sölv-Fade: til den virkelige Geheime-Raad og Ridder Knæs *Demetrius Michaeloviz Galizin* et halvt Doſin Sölv-Fade: til den virkelige Geheime-Raad og Ridder Græv *Henrik Johans Sön Oſterman* et halvt Doſin Sölv-Fade: til den virkelige Geheime-Raad og Ridder Knæs *Baſilius Lukiz Dolgoruky* to Sölv-Spöle-Kummer, ſom nu er hos Græv *Raguſynſky*: til Over-Cammer-Herre og Ridder Knæs Ivan Alexioviz *Dolgoruky* fire Sölv-Flaſker med Kieder, hvilke jeg har kiöbt af hans Far-Faders Knæs *Gregori Foedroviz* Huus, ſaa og to ſtore Sölv-Kander, tre Sölv-Trompeter og et Par Sölv-Vald-Horne: til Herr Amiral og Ridder *Peter Johans Sön Sivers* Skibs-Sölv-Præſenteer-Tellerkener, ſaa og min ledige Huus-Plads i Kronſtad.

Af mit liggende Arve-Gods tilkommer min Broder Græv *Andreas Matfeoviz Apraxin* til evig Arv paa den Mandlige Linie indtil den ſidſte af vores Slægt, ligeſom han i en Forſamling af alle i Linien erklæres til förſte Arving, dette efterfölgende, ſaaſom: mine Land-Gods *Lebudenſkoi*, *Peſerſkoi* og *Novogrodſkoi*, den Pagoſt *Michaelovſkoi* med de andre underliggende ti Pago-

 ſter,

ſter, ſaa og de to Lands-Byer *Veliakom* og *Podguſovim*, og alle dertil henhörende Pladſe, iligemaade mine Huſe i Petersborg ved den liden Revier *Mye* og *Fontalka*, ſaa og mit Huus i Moſkov, hvilket ligger ey ud imod Gaden. Skulde han döe uden Mands Arving, ſaa falder forberörte Gods til den næſte Mands Arving i Familien, ſom ſuccederer ham: paadet at dette mit liggende Arve-Gods kand altiid blive uforrykt i Familien. Derforuden gives ham min Kaarde beſadt med Diamanter og Guld-Begeret, hvormed jeg er benaadiget, da jeg indtoog Byen Viborg, ſaa og fire ſtore Sölv-Kander og fem hundrede Ducater. Hans Sön Foedor faaer fem hundrede Ducater, ſex ſmaa Suppe-Sölv-Skaale med Dekkel, et Sölv-Garnityr med dertil henhörende Sölv-Skede, Knive, Gafler paa tolv Perſoner, Guld-Knappe med Diamanter til en Tydſk Kiortel og et Heſte-Ride-Töy.

Mit övrige Gods nemlig den Novogrodſke Bye *Petrova*, den Moſkovitiſke Bye *Nikolſkoi*, med alle dertil henhörende Lands-Byer, Lande og Agre, ſaa og mit Grund-Murede Huus i Moſkov, mit Huus i Reval, min Lyſt-Gaard ſammeStæds, ſkal ſælges for en billig Priis. Og hvad ſom derfor indkommer, gives hermed til at hielpe Nödtörftige, til at löſe de Fangne, til at betale de Fattiges Skatte-

te-Gield, og til andre Kierligheds Gierninger. Mine Arvinger ſkal lade ſig nöye med det, ſom her er dem teſtamenteret og ingenlunde blande ſig heri enten ved at ſelge eller at udgive. Hvilke begge Dele overlades aldeles til Teſtamentets Executores. Der ſkal og intet fordres tilbage af det, ſom maatte være betroet i mine Betienteres Hænder: ſaaſom jeg hermed dem alle aldeles frikiender.

Græv *Alexius Petroviz Apraxin*, min Broder-Sön, er Arving til mit bevægelige Gods, nemlig; Keyſerens Portræt beſadt med Diamanter, den hellige Apoſtels Andreæ Guld-Ridder-Orden, paa hvilken er fem Edel-Stene een ſtor og fire ſmaa, ſaa og fire ſtore Sölv-Fladſker med Kieder, ſex Suppe-Skaale med Dekler af Sölv, et Sölv-Bord-Service med dertil henhörende Skede, Knive og Gafler til tolv Perſoner, iligemaade femten tuſende Rubel, ſom jeg har udſtaaende efter Obligation og Skrifter, ſaa og Guld-Knappe med Diamanter til en Tydſk Kiortel, item et Ride-Töy. Men han maae ey prætendere eller ſöge mere i Huſet hos mine Efterladte, ſom kunde have havt noget under Hænder. Mine to kiödelige Södſkende-Börn, ſaa og min Söſter-Sön *Alexander Levoviz Nariſkin* og hans Frue *Helena* faaer hver fem hundrede Ducater, et

Doſin

Dosin Sölv-Tellerkener, Guld-Knappe med Diamanter til en Tydsk Kiortel og et Ride-Töy. Skulde der ey findes i mit Huus saa mange Guld-Knappe med Diamanter; saa bör Testamentets Executores lade dem giöre ligesom de andre.

Hermed gives ogsaa til *Jörgen Stepanoviz Nekedinsky*, *Basilius Afanasioviz Mamonov*, mine Slægtninger, Capitain ved Söe-Floden *Andreas Foedroviz*, hans kiödelige Broder *Peter Krustskevenny*, deres Halv-Broder *Simon Ivanoviz Krustskevenny*, Capitain-Lieutenant ved Guarden *Stepan Foedroviz Apraxin* til at afbetale det övrige paa det kiöbte Land-Gods, enhver af dem alle fem hundrede Rubel, og derforuden til Capitainen ved Floden *Ivan Michaeloviz Koskelev* tre hundrede Rubel.

Til det *Zlataustovske Kloster*, hvor mine Forældres Been hviler, og til *Spasky Kloster*, som ligger i Kitay-Gorod udi Moskov ved Billed-Boderne, skal min Broder Græv *Andre Matfeoviz* og efter ham den Arving af Familien, som faaer det liggende Stam-Gods, betale Aarlig til hver i Sær *hundrede Rubel*, hundrede Rubel til *Zlatausstovske Kloster* for at holde Andagt ved mine Forældres Grave, og hundrede Rubel til *Spasky Kloster* til Skolens Underholdning og Klosterets Nödtörftighed. Til min syndige Siels Commemoration skal dette mit Testa-

Teſtaments Executores give til det *Alexandroviſke Kloſter* fem hundrede Rubel, til enhver Kirke i Sanct Petersborg tyve Rubel, og til Slots-Kirken i Reval en Kalk med Tilbehör af hundrede Rubels Værdie.

Min Begravelſe ſkal diſponeres og beſörges af mine Slægtninger, *Ivan Petroviz Skeremetov*, Knæs *Jacob Alexeoviz Galizin*, Knæs *Peter Ivanoviz Tſkerkaſky*, min Secretair *Andrejs Parenogo*, min troe Tiennere *Daniel Nikova*, ligeſom min Broder Græv *Peter Matfeoviz Apraxin* blev begraven. *Sorotſkina* ſkal uddeles to Gange i 50 Kirker. Kleriſiet ſkal betales ved min Begravelſe ligeſom ved min Broders. Og alt dette ſkal udlegges af det, ſom mine overblevne Möbler gielder. Förend *Sorotſkina* er uddcelt tör mine Arvinger ey begiere det allermindſte. Og de maae ey begynde at befale i mit Huus, förend de fyrretyve Dage er til Ende. Min General-Adjutant, *Peter Laurov*, faaer 200 Ducater; mine Flöyel-Adjutanter, *Jakob Mikulin* og *Aphanaſius Doktorov*, hver 200 Rubel courant Mynt. Og Secet airen af mit Reyſe-Cancelie, *Andreas Parenogo*, faaer 1000 Rubel, da han bör giöre Regnſkab for de Penge, ſom findes i dette Cancelie, at der for dem kand bygges en Kirke i den Moſkovitiſke Forſtad ved Sanct Petersborg,

borg, kalden af Apoſtelen Sanct Andreas, af hvilken den Ruſſiſke Ridder Orden er nævnet. Jeg har ſamlet diſſe Penge ved particuliere Contributioner og optagne Priſer. Og de er blevne forvarede i mit Reyſe-Cancelie at bruges i adſkillige Krigs-Affærer, Marſer, Forſkikkelſer, og ey nogen Tid til mine egne beſynderlige Udgifter. Eders Majeſtæts Farfader har begiært af mig, at jeg ſkulde for diſſe Penge bygge en Kirke i Petersborg. Jeg vil bede Eders Majeſtæt at forbedre bemeldte min Secretairs Tienneſte, og at give min troe Tiennere *Daniel Janikov* et adeligt Patent, ligeſom jeg hermed teſtamenterer ham tuſende Rubel.

Mine Fogeder, ſom troelig har forvaltet mit Land-Gods, og mig dermed fornöyet, ſaaſom: *Joachim Nevedsdoſkoi*, *Gregorius Medvedov*, hans Broder *Alexander Medvedov*, *Iegor Feſtenberg*, ſom har været ſtedſe hos mig, ſaa og min Tiennere *Kusma Gribojedov*, faaer hver hundrede Rubel og tillige deres Frihed af Eders Majeſtæt og Paſſe-Port af mit Teſtaments Executores. Copiiſten i mit Reyſe-Cancelie, *Gregorius Kuſtunov* faaer 100 Rubel. Min Dverg og de to Pager, *Johan* og *Carl*, faaer hver 50 Rubel: Felſkæreren Gelotu 100 Rubel, og min Kykken-Meſter et Aars Lön. Alle mine övrige Folk faaer

hver

hver et Aars Lön dobbelt, ſaavelſom og deres Frihed og Paſſe-Port undertegnet af mit Teſtaments Executores: ſaa at mine Arvinger har intet mere med dem at giöre. Mine Denſiki ſkal have et Aars Sold af mine Penge, ligeſom Eders Majeſtæt Aarlig giver dem, og recommenderes Krigs-Canceliet til Befordring, ſaaſom de har tient mange Aar hos mig troelig.

Hvad, ſom nu overbliver af Ducater, Guld, rede Penge eller Huus-Raad, bör rigtig ved mine Slægtninger *Ivan Petroviz Skeremetov*, Knæs *Jakob Alexieviz Galizin*, Knæs *Peter Boriſoviz Tſkerkaſky* og Sekretær *Andreas Perenogo* forauctioneres og uddeles til de Fattige: dog ſaaledes, at min forrige Secretair *Joſeph Pauloys* Enke og Börn faaer ſom en Almiſſe forud 500 Rubel.

De andre Land-Gods, Dvorſovi, Voloſter, ſaaſom *Tolmatſkeſſkaia*, *Dorſkaia*, *Iſtorſkaia*, og *Samerſkaia*, hvilke min Salig Syſter, Frue Keyſerinde og Stor-Fyrſtinde *Marta Matfeovna Apraxina* har havt i Eye, og ſom Eders Majeſtæts Far-Fader Peter I har efter hendes Död given mig paa min Livs-Tiid, falder nu til Eders Majeſtæt tilbage.

Til ſidſt beder jeg Eders Keyſerlige Majeſtæt, at dette mit Teſtamente maatte i alle Maader efterleves, og at Eders Majeſtæt ikke vilde forſtöde mine Slægtninger.

ninger. Skrevet i Mofkov den 26 April 1728.

Beftuskef. *Beftufkev Rumin*, en gammel Adelig Familie, fom er ophöyen i den Grævelige Stand af den nu regierende Keyserinde. Af denne Familie er Rigets Stor-Canceler, fom er tillige Ridder af Andre-Orden og har været længe Gefandt her udi Dannemark. Hans Broder, ogfaa Ridder af Andre-Orden, har været længe Gefandt i Sverrig, blev derefter Over-Hof-Marefkal, og er nu Gefandt hos Kongen af Polen.

Brüce. *Brüce* er en Adelig Familie, indkommen under Ivan Bafiloviz II fra Skotland, og nu af denne Keyferinde ophöyen i den Grævelige Stand. Af denne Familie har een været General-Feld-Marefkal, og er en anden nu General-Major, fom faavelfom hans For-Fædre har ftedfe beholdt den Evangelifke Religion, og er nu anden gang gift med den Princeffe *Dolgoruky*, fom har været Keyfer PETER II Bruud, og har Börn med fin förfte Frue.

Go-

Golovkin, giort til Græve af Keyser PETER I, var længe Rigs-Canceler, og har efterladt sig en Broder, som er Ridder af Andre-Orden og Ambassadör i Holland. Golovkin.

Golovin ogsaa af Keyser PETER I giort til Græve. Den förste Græve af denne Familie havde været Gouvernör i Siberien, kom siden til Hove og var Keyser PETER I stedse troe under Princesse Sophia, toog ham paa sine Arme og reddede ham hen til Troize i den förste Rebellion Aar 1683. En anden Græv Golovin har været Canceler og förste Ridder af Andre-Orden. Endnu en anden var Amiral af Söe-Floden og Ridder af Andre-Orden og döde Aar 1745 i Hamborg, efterladende sig ingen ægte Börn undtagen en Daatter, som har Prindsen af Holsteen-Bek. Golovin.

Matveov er en Familie, som först er bleven bekiendt under Tsar Alexius Michaeloviz, under hvem den förste Minister har fört dette Navn. Hans Söner brugt Udenlands i Gesandskab, i sær i Engelland, hvor hans Bort-Reyse foraarsagede de bekiendte Fortræde- Matveov.

ligheder, og har ikkun efterladt ſig en Datter, ſom er gift med General Græven af *Romanzov*.

Muſin Puſkin. *Muſin Puſkin* ophöyet i den Grævelige Stand af Keyſer PETER I, da den allerede var en anſeelig Familie i Landet.

Raguſinſky. *Raguſinſky*, ophöyet til Græve af Keyſer PETER I, har efterladt ſig Sönner, ſom er Riddere og beklæder Civil- og Hof-Charger.

Raſumovſky. *Raſumovſky*, ophöyet til Græve af den nu regierende Keyſerinde. Denne Familie deduceres fra de Polſke Fyrſter *Roſcinſky* ſaaledes, at en vis Knæs af *Roſcinſky* ſkal være kommen til Ukræne, og er formedelſt hans Forſtand kalden *Raſum*, det er den forſtandige. Han avlede *Jacob*: og *Jacob* avlede *Gregorius*: og *Gregorius* avlede *Alexius* og *Cyrillus*. Den förſte af diſſe Brödre er Ridder af Andre-Orden, Over-Cammer-Herre og Over-Jæger-Meſter. Den anden er Cammer-Herre, Ridder af Alexander Nevſky-Orden, og Præſident af Videnſkabernes Academie i Petersborg.

Roman-

Romanzov, af hvilken Familie er Generalen af dette Navn, som har giort sig renomeert baade i den Tyrkiske sidste Krig og i Tyrkiske Gesandskaber, og i den Aboiske Freds-Slutning med de Svenske. Romanzov.

Skavoronsky er Familie-Navnet af Keyserinde Katarines Broder. Denne Keyserinde, föd i Lithauen og tagen i Huse af Provst Lykke i Marienborg i Lifland, blev fangen med alle de andre Byens Indvaanere af den Russiske Armee, og kom derpaa i Mensikovs Huus, hvorfra hun blev derefter optagen af Keyser PETER I til Keyserinde. Da hun behagede Keyseren, saa opsögtes hendes Familie i Lithauen: og fandtes deraf een Broder og to Systre. Broderen kaldtes Græve af *Skavoronsky*, og har efterladt sig sin Enke, som er Stats-Dame hos Keyserinden, en Sön, som er Cammer-Herre og Ridder, en Daatter, som har Vice-Canceleren Græv *Voronzov*, og en anden Daatter, som har Cammer-Herre *Korf*. Den ene af Keyserinde Katarines Systre fik en Græve af *Jefimovsky* og den anden en Græve af *Henrikov*, som Skavoronsky.

har efterladt ſig Sönner og Döttre, hvilke er nu alle ved Hove. I ſær har den ældſte *Henrikov* tilligemed Grævinde *Voronzov* været ved Keyſerindens Hof, förend hun kom paa Tronen, og er nu gift med Cammer-Herre af Tſkoglikov, Ridder af Dannebrog, og er Over-Hof-Meſterinde hos Stor Fyrſtinden, og tillige med Grævinde *Voranzov* Stats-Dame hos Keyſerinden.

Skeremetov. *Skeremetov*, af hvilken Familie har været en Ruſſiſk Miniſter, ſom var under Princeſſe Sophia Ambaſſadör i Pohlen og Venedig; og en anden, ſom var General i den anden Krimmiſke Campagne Aar 1688, reyſte til Italien med adſkillige unge Edelmænd, iblant hvilke var to hans egne Brödre, den Tiid, da Keyſer PETER I reyſte ſelv förſte Gang Udenlands i den ſtore Ambaſſade, og blev ſiden General Feld-Marechal. Af dem, ſom nu lever, er een General-Major og Ridder, og har Princeſſe *Tſkerkaſky* til Ægte.

Tſkerniſkev. *Tſkerniſkev*, ophöyet til Græve af den nu regierende Keyſerinde, var Gene-

General en Chef, Senatör og Ridder af Andre Orden, og döde 1745, efterladende sig sin Enke, en föd Rſkevſky, ſom er Stats-Dame hos Keyſerinden, med adſkillige Sönner, af hvilke een er Geſante i Berlin, en anden Officeer i Guarden, den tredie Cavaleer ved Hove, og een Daatter, ſom har Fyrſten af *Beloſerſky*.

Vier er antagen af Keyſer PETER I tillige med Contre-Amiral Villebois i Engeland, ſiden haſtig ophöyet, og derefter ſkikket i Unaade til Siberien, ligeſom tilforn er anfört, atter igien kalden tilbage, og döde Aar 1745 i Petersborg ſom General Politie-Meſter, General-Lieutenant og Ridder, har efterladt ſig Börn, ſom er ved Hove. De Vier.

Voranzov, tilforn en god Rusſiſk Adelig og nu en Grævelig Familie, af hvilken Vice-Canceler og Ridder Voranzov har Keyſerindens Couſine, Grævinde af Skavoronſky, og med hende ſmaa Sönner og Döttre. Græv Voranzov.

Iblant Rusſiſke Baroner er mig ingen ſaa bekiendt ſom de tre Brödre af *Stroganov*, hvilke er Cammer-Herrer og Riddere, og har baade Sönner Baroner.

og Dötre. Deres Stam-Fader var den rige Kiöbmand, om hvilken jeg tilforn i den Artikel om den Siberiſke Handel har berættet mere. Hans Efterkommere har ligeſaavel ſom han giort deres Fæderne-Land adſkillig Tienneſte ved at giöre og vedligeholde gode Anſtalter. Denne Familie eyer de fordeelagtige Salt-Verke, hvorom tilforn er talt; og den har ſtedſe brugt ſin Rigdom til at giöre got, ſaaſom imod de Svenſke Fanger og andre flere.

Sievers. En Kammer-Junker ved Navn *Sievers*, ſom ſkal være her fra Landet, er bleven giort til Baron af denne Keyſerinde. Jeg tvivler ey paa, at der jo er flere Friherrelige Familier i Riget, ſom jeg dog ikke kiender.

Andre illuſtreerte Familier. J Rusland findes ogſaa Familier, ſom er illuſtreerte ved Svogerſkab med Tſarerne og tillige ved deres Rigdom, af hvilke altid nogle har havt höye Poſter i Riget, og dog ey antaget Titel af Fyrſte, Græve eller Friherre. Foruden dem, om hvilke ſaadant fornemme Svogerſkab allerede er meldet, findes der i Landet endnu

fem

fem andre, nemlig *Lukanov*, *Stresknov*, *Nariskin*, *Soltikov* og *Lapukin*.

Lukanov, af hvilken Familie var Tsar *Michael Foedroviz* förste Gemal. Lukanov.

Stresknov. Af denne Familie toog Tsar *Michael Foedroviz* sin anden Gemal, og er nu af den bekiendt den ulykkelige Græv *Ostermans* Frue, og hendes Broder, som er General-Major og Ridder, og har baade Sönner og Dötre. Stresknov

Nariskin. Af denne Familie toog Tsar *Alexius Michaeloviz* sin anden Gemal, Keyser PETER I Moder. Der har været og er endnu adskillige berömmelige Folk af denne Slægt, iblant hvilke en Senatör og Ridder af Andre-Orden, Alexander Nariskin, som var ulykkelig 1727 under Keyser PETER II. döde Aar 1746, og hvis Fætter, som er Hof-Marechal og Ridder, og som har været brugt i Gesandskab, endnu lever. Nariskin.

Soltikov. Af denne Familie toog Tsar Joan Alexeoviz sin Gemal, Keyserinde Annæ Joannovne Moder. Der Soltikov.

er nu en General en Chef, Senatőr og Ridder af Andre-Orden, ved Navn Soltikov, ſaa og en General-Major og andre fornemme Folk flere.

Lapukin. *Lapukin.* Af denne Familie toog Keyſer PETER I ſin fŏrſte Gemal, ſom han ſiden forſkiŏd formedelſt Mistanke om Utroſkab, og ſom i Kloſteret drev nye Intriguer med en vis Glebov, der betalede Legen med at ſpydes levende, og adſkillige Geiſtlige, der derudover blev relegerede. Familien, ſom ſtedſe har været riig og havt adſkillige Mænd i fornemme Embeder, begyndte i ſær at oplŏfte Hovedet under Keyſer PETER II, ſaaſom Tſarinden af denne Slægt var hans kiŏdelige Far-Moder, men har efter hans Dŏd ey ladet ſig ſynderlig ſee, indtil nogle af den for faa Aar ſiden var ſaa ulykkelige, at de ſkikkedes til Siberien i Landflygtighed.

Endnu andre Familier. Jeg har ey ſaa ſtor Kundſkab, ſom der behŏves til at betegne alle de andre Familier i Rusland, af hvilke enten har været eller endnu er nogle Mænd i hŏye Embeder. Skal jeg derfor, ſom hidindtil er ſkeet, diſtingvere

vere dem endnu videre, ſaa kand jeg ey bygge paa andet end det, ſom hidindtil har været lagt til Grundvold, inddelende alle de andre i dem, ſom er mig bekiendte og mig ubekiendte, begge i Alphabetiſk Orden.

Bakmetov, en Ruſſiſk Familie, ſom har havt nylig en General i Tienneſten. Bakmetov

Balk. Af denne Familie har været en General, ſom havde den ulykkelige Cammer-Herre Mons Syſter til Ægte. Nogle af den er endnu ved Hove, een Cammer-Herre, der har antagen den Ruſſiſke Religion, en anden Balk, ſom er Hof-Marechalkens Nariſkins Frue o. ſ. v. Balk.

Barſ er Conte-Amiral ved Söe-Floden. Da hans Fader antoog den Rusſiſke Religion med ſin hele Familie, fik han efter den Tiid ikkun halv Lön imod tilforn, ſaaſom Keyſer PETER I ſagde: *havde han nu Rusſiſk Religion, ſaa maatte han ogſaa have Rusſiſk Gage.* Barſ.

Biron en Kurlændiſk Familie, ſom ophöyedes under Keyſerinde Anna Ivannovna. Den ene, ſom blev Biron.

Hertug i Kurland, lever endnu fangen i Jeroslav med sin Gemal og Börn. Den anden ved Navn Gustav blev General, og döde efter sin Tilbagekomst fra Fængslet i Siberien udi Petersborg Aar 1745. Den tredie Carl har efter hans Befrielse begiven sig til sit Fæderne-Land, hvor han endnu lever.

Bismark. *Bismark*, en General, som har Hertugen af Kurlands Gemals Syster til Ægte, lever endnu i Petersborg, efterat han er kommen fra Siberien og Jeroslav tilbage.

Bredahl. *Bredahl*, en Normand, Ridder af Alexander Nevsky Orden, som er ældste Vice-Amiral i Rusland, har en Sön, som er Cammer-Herre hos Stor-Fyrsten og Ridder af den Holstenske Anne-Orden, og som har smaa Börn.

Brigne, *Brigne*, en Fransk Familie, af hvilken to Brödre har været Generaler i den Russiske Tienneste. Den ene, som var i min Tiid Over-Commendant i Assov, er död, og den anden lever endnu i Tiennesten.

Brisle, en Savoyard, ſom er General-Lieutenant. Brisle.

Busmannov, en gammel Ruſſiſk Familie, af hvilken en General gik under Tſar *Gudenov* over til Demetrius med ſit hele Corpus: hvorudover den övrige Ruſſiſke Armee toges til Fange. Da Demetrius kom til Moſkov og lood Tſar *Foedor Boriſſoviz* fængsle, ophöyede han Busmannov, ſom ſiden maatte tage imod hans Gemal *Anna Maria Mnieſky*, en Princeſſe fra Polen, og giorde ſtore Figyrer, indtil han endelig omkom i Rebellionen under Skuiſky. Busmannov.

Buterlin, af hvilket Navn er endnu en General og Ridder i Ruſſiſk Tienneſte. Buterlin.

Demetiov, en riig Kiöbmand, hvis Familie er bleven adlet, handler endnu og er bekiendt for dens Rigdom. Demetiov

Duglas, en Svenſk Underſaat, Ruſſiſk General-Lieutenant. Duglas.

Fermer, en General af gammel-udenlandſk Familie.

Fik, en Holſtener, ſom blev, fordi han giorde for mange Projecter, ſendt

ſendt under Keyſerinde Anna Joannovna til Siberien, men har faaet ſin Frihed og tillige ſit Gods igien under denne Regiering.

Filoſofov. *Filoſofov*, en Ruſſiſk Familie, af hvilken er en General-Lieutenant, og Guvernör i Smolenſkov.

Gordon. *Gordon*, en Skottiſk Familie, af hvilken har været en General-Feld-Marechal og derefter en Amiral, ſom har ingen Familie efterladt ſig.

Hamp. *Hamp*, en Tydſk General-Major, Major i den Ismailovſke Guarde, Ridder af Anna-Orden, har Familie.

Hennin. *Hennin*, Tydſk General-Lieutenant ved Artilleriet og Ridder.

Jegalin. *Jegalin*, af hvilken Familie een har været Keyſer PETER I Informator.

Jeffrenov. *Jeffrenov*, Kiöbmænd, hvis Familie er formedelſt dens Rigdom i Anſeelſe, og har en Vice-Præſident af dette Navn i Cammer-Collegiet.

Ismailov. *Ismailov*, en vitlöftig og riig Adelig Familie, af hvilken har været en Ambasſadör förſt i dette Seculum her i Dannemark, ſiden en anden General-Lieutenant hiemme i ſit Fæderne-

Land,

Land, og endnu er adſkillige af Rang i Krigs-Tienneſte.

Juriev, en Ruſſiſk Familie, af hvilken er en Geheime-Raad, ſom ſidder i Rigs-Canceliet. Juriev.

Keith, en Skotlænder, General en Chef og Ridder af Andre-Orden. Af denne Familie er ogſaa en Oberſte.

Kikin, gammel Ruſſiſk Familie, af hvilken en vis Embeds-Mand var ulykkelig under Keyſer PETER I: men de andre ſtaaer ſig got i ringere Poſter. Kikin.

Korf, en Kurlændiſk Baron, ſom har en Grævinde af Skavaronſky, Keyſerindens Södſkende-Barn til Ægte, er Cammer-Herre og Ridder. Korf.

Korſikov, af hvilken Familie een er Commandör ved Söe-Floden. Korſikov.

Lieven, en Liflænder, General-Major i Ruſſiſk Tienneſte, har en Sön, ſom har given ſig i Preuſſiſk Tienneſte. Lieven.

Leſtok, af Franſk Reformeert Extraction, var Medicus hos den nu regierende Keyſerinde, förend hun kom paa Tronen, og lood ſig bruge ſom det fornemmeſte Verktöy, hvorved hun udför-

udförte hendes Forehavende ved hendes Ankomst til Regieringen, er nu Tydsk Greve, Russisk Geheime-Raad, og Archiater.

Lassy. *Lassy*, en Skotlænder, Græve, General-Feld-Mareskal, Ridder af Andre-Orden og Guvernör i Riga.

Leontiev. *Leontiev*, en Russisk Familie, af hvilken var en General-Lieutenant Aar 1737.

Levaskov *Levaskov*, en Russisk Familie, af hvilken er en General en Chef og Ridder af Andre-Orden, som har commanderet i Persien og siden det Persiske Corpus, saa længe den Tyrkiske Krig varede.

Löven-volde. *Lövenvolde*, Tydsk Greve, var under Keyserinde Anna Joannovna Over-Hof-Marechal, er nu i Siberien.

Lippe-nov. *Lippenov*, af hvilken Familie var den Russiske General, som beleyrede Polakkerne i Kremmelin, da Ladislaus, den Polske Prinds udvalt til Tsar, blev igien affadt, fordi han ey kom til Moskov.

Lubras. *Lubras*, en föd Estlænder af Adel, General-Lieutenant i Russisk Tieneste og Ridder og Gesandte i Sverrig.

Moro-

Morosov, en Russisk Familie, af Morosov.
hvilken een, som var Hofmester hos Tsareviz *Alexius Michaeloviz*, spillede en stor Rulle, saa at der siden rebelleredes imod ham, da han dog kom igien frie efter Tsarens Forbön.

Münnik, en Oldenborgsk Familie, Münnik.
af hvilken den ene Broder er endnu Over-Hof-Mester og Ridder af Andre-Orden, den anden var Tydsk Greve, General Feld-Marechal og Ridder, og sidder nu fangen i Pelim i Siberien.

Mysikov, en Russisk Familie, af Mysikov.
hvilken een er nu Vice-Amiral og Ridder af Nevsky-Orden.

Naumov, en Russisk Familie, af Naumov.
hvilken er en Ridder af Nevsky Orden, som var tilforn General-Politie-Mester.

Nepluev, en Russisk Familie, af Nepluev.
hvilken een er tilforn brugt i de Tyrkiske Affærer, en anden er nu Guvernör i Orenborg, og den tredie er Resident i Konstandinopel.

Osterman, er fra Vestphalen, var Osterman
först Secretair hos Amiral Kreuz, blev siden Tydsk Greve, Rigs-Canceler,

celer, Stor-Amiral og Ridder af Andre-Orden, er nu i Siberien, og har efterladt ſig to Sönner, ſom er begge Officerer ved Armeen.

Pleſſeov. *Pleſſeov*, af hvilken gamle Ruſſiſke Familie en vis Leoponti Stepanoviz har været General-Inqviſitor under Tſar *Alexius Michaeloviz*, og omkom i Rebellionen den 6 Julius Aar 1648.

Puſkin. *Puſkin*, af hvilken Familie har været en vis Boris, ſom var Ruſſiſk Geſante hos Dronning Chriſtina under Tſar *Alexius Michaeloviz*.

Roſklov. *Roſklov*, en Ruſſiſk Familie, af hvilken Athanaſius Ivanoviz var Ambaſſadör i Polen fra Demetri ſtrax efter Hans Ankomſt til Regieringen.

Santy. *Santy*, en Italiænſk Greve, ſom har været een Gang ſendt i Unaade til Siberien, og er nu Over-Ceremonie-Meſter.

Soſov. *Soſov*, af hvilken Familie har været en Senatör, ſom Keyſer PETER I ſiden giorde til Pave i Moſkov.

Skepelov. *Skepelov*, en riig Ruſſiſk Familie, af hvilken er nu en Over-Hof-Marechal og Ridder af Andre-Orden.

Sku-

Skuvalov, ogsaa en god Familie, af hvilken er nu en General-Lieutenant og Ridder af Nevsky Orden, Lieutenant af Liv-Compagniet. Skuvalov.

Skoglikov, ogsaa en god Familie, af hvilken nu een har en Henrikov til Ægte, som er Keyserindens Södsken-de-Barn, er selv Ridder af Dannebrog og Kammer-Herre. Skoglikov.

Tatiskev, en Russisk Familie, af hvilken een er General-Politie-Mester i Petersborg. Tatiskev.

Skvorzov, af hvilken Russiske Familie er en Kammer-Herre ved Hove. Skvorzov.

Tsirkassov, af hvilken Russiske Familie een er nu Geheime-Raad, Cabinets-Secretair og Ridder af Nevsky. Tsirkassov.

Veselovsky, af hvilken Familie een er nu Geheime-Raad, en anden Ceremonie-Mester. Veselovsky.

Villebois, en Fransk Familie, hvoraf een er Contre-Amiral, og har Provst Lykkes Daatter til Ægte, som er Stats-Dame hos Keyserinden. Villebois.

Vilster, en Dansk, som har været Amiral i Rusland, og har efterladt sig en Broder-Sön, som er Oberst ved Artilleriet. Vilster.

Urussov. *Urussov*, en Russisk Familie, af hvilken een er endnu General, Senateur og Ridder af Andre-Orden.

Uskakov. *Uskakov*, ogsaa en god Russisk Familie, af hvilken een er General en Chef, Ridder af Andre-Orden, Oberste-Lieutenant i Guarden og har været stedse hen General-Inqvisitor i alle hemmelige Sager, saalænge som Folk mindes.

Flere Russiske Familier. De andre Russiske Familier, som er mig ubekiendte, er disse følgende.

A.
Alymov.
Amilianov.
Anikzov.
Annenkov.
Apakzinin.
Apuktin.
Arakzeov.
Argamakov.
Arkarov.
Arseniov.

B.
Babarkin.
Babizevsky.
Baibalsky.
Baktejarov.
Barzov.
Baskakov.
Baskmakov.
Batin.
Begitskov.
Begleniskov.
Beketov.
Belskoi.
Bersenev.
Besobrajov.
Bibskov.
Bielavin.
Bielevsky.
Bielkin.
Bieloi.
Bisjurin.
Blagin.
Blutov.

Bobo-

Boborykin.
Bogdanov.
Bojev.
Bolotinſkov.
Balovanov.
Boltin.
Boraſkerſky.
Borboſkin.
Borosdin.
Borſovo.
Briaſkev.
Buinoſov.
Bulanin.
Bulgakov.
Bunakov.
Burkov.
Butikov.
Buzenikov.

D.

Danilov.
Debelan.
Demiakov.
Demitrov.
Deniſkov.
Diabrinſky.
Diatilin.
Dievſky.
Dolgorukſky.
Dolgoſaburov.
Domogatſkoi.
Domoſkirov.
Dorogobuſky.
Drudſkoi.
Dubaſov.
Dubrovſkoi.
Dudininſky.
Dulan.
Dulov.
Duraſſov.
Durnov.
Durov.
Dvereninov.

E.

Edaſkevſkoi.
Efimov.
Efrenov.

F.

Fominſky.
Funikov.
Fuſtov.

G.

Gadanov.
Gagin.
Galſiſky.
Gareſin.
Giejev.
Glaſatoi.
Glebov.
Glebovſkoi.
Glinſky.
Godunovſky.
Golenin.

Golidesevsky.
Golmsky.
Golokvastov.
Goloniskov.
Golotetlkoi.
Golovinsky.
Gorbatov.
Gorensky.
Gorikvostov.
Gotezov.
Grekov.
Gretskenikov.
Grigorov.
Gurev.

J.

Jadskoi.
Jakontov.
Jakovlev.
Jakskikildejev.
Jakuskin.
Janov.
Jaroslavov.
Jasykov.
Jegmaitov.
Jeitskin.
Jergolskoi.
Jeropkn.
Jesipov.
Ignatiov.
Ignetov.
Jievlev.
Ismailov.
Isulieniev.
Isvekov.
Isvolskoi.
Jureniev.
Ivaskev.

K.

Kastirov.
Kairev.
Kamynin.
Kanikov.
Karaulov.
Kargapolsky.
Karo.
Karzov.
Kasarinov.
Kaskinsky.
Kasladinsky.
Katirev.
Kemsky.
Kikin.
Kilkovsky.
Kisielov.
Kislinskin.
Kislovskoi.
Kitrov.
Kletskvotskoi.
Klopov.
Knesetelev.
Knikov.
Kniskev.

Kobel-

Kobelev.
Kobylini.
Kodyrev.
Kokorev.
Kokoſkin.
Kokolkov.
Kolanikov.
Kolepanov.
Koletovſkoi.
Koliakov.
Kouſ kinſky.
Kolitſkev.
Kolkakzev.
Kologribov.
Kolokolzev.
Koltovſkoi.
Koluvakin.
Kolyſkov.
Kolzovmoſalſkoi.
Kolzkugin.
Komakov.
Komaſkoi.
Komutov.
Kondirev.
Konenev.
Koniſkev.
Kontirev.
Korkodilov.
Korobin.
Korobov.
Kortaſkov.
Koſatin.
Kosgukov.
Koſiakovſkoi.
Koſin.
Koſinſkoi.
Koſitſkoi.
Koſkelov.
Koslov.
Koslovſky.
Koſotavlev.
Kotainov.
Kotlovſkoi.
Kovrovſky.
Kripunov.
Kriunovſky.
Kropotov.
Kropotkin.
Krulikov.
Kſaplin.
Kudiakov.
Kukovſkoi.
Kumenſky.
Kurbſky.
Kurliatevſky.
Kutoſin.
Kvaſkinſky.
Kvasninſamarin.
Kvorotinſky.
Kvosdov.
Kvoſtſkenſky.
Kydtov.

L.

Labrov.
Lalovſky.
Lanov.
Lapatin.
Lappev.
Larionov.
Laſtkinin.
Levaſkov.
Levſky.
Likarev.
Likatſkov.
Likov.
Likovſky.
Lipunov.
Liſkin.
Lobanov.
Lodugin.
Lodusgenſky.
Lokatſkov.
Loſkakov.
Lovisikov.
Lov.
Ludkovſkoi.
Ludovinov.
Lukov.

M.

Makometev.
Makulov.
Maligin.
Malſkin.
Mamonov.
Manſurov.
Maslov.
Maſorſkoi.
Matigorov.
Matrunin.
Maturin.
Matuſkin.
Maurin.
Melgunov.
Merlin.
Merſtukin.
Mertvoi.
Mertvinov.
Meſtſkerinov.
Metzev.
Miasnoi.
Miasſojedov.
Miatſkov.
Mierislov.
Mikialkov.
Miklaſkevſkoi.
Mikulin.
Mikulinſky.
Milukov.
Miſalſky.
Miſketſkoi.
Mitſkoi.
Mollavanov.
Moloſky.
Moltſkarov.
Molvianinov.

Mona-

Monaſtirov.
Moroſov.
Mortkinſky.
Moſalevſkoi.
Moſgarov.
Moſtſkinſkoi.
Muraviev.
Muromzov.

N.

Narmanſkoi.
Naſdravatinſky.
Naſkokin.
Neiklov.
Nejelov.
Nekludov.
Nelubogdin.
Nemievſky.
Nemkov.
Nemzov.
Neſterov.
Netſkaev.
Neogotkinſky.
Nogotkovſky.
Nogtiev.
Norov.
Novaſilov.

O.

Obiekov.
Oblov.
Oboldaev.
Offin.
Ogarev.
Ogibalov.
Ogolin.
Okinzov.
Okliabininſky.
Oladin
Olſufiev.
Oniokzov.
Opotſkinin.
Opreſkov.
Oraſiov.
Orlov.
Oſanov.
Oſerov.
Oſorgin.
Oſtrovſkoi.
Otiajev.
Oxakov.

P.

Paletſky.
Palizin.
Panin.
Panov.
Paretſkoi.
Parfeniev.
Paſkov.
Paſkovſkoi.
Paulov.
Peſzov.
Pelepelkin.
Penkin.

Perenesov.
Peresekin.
Perievsky.
Perkovsky.
Pilenovsky.
Pisarev.
Plemenikov.
Pleskevsky.
Pletskeiev.
Plokovo.
Pluskov.
Plutalov.
Pogosky.
Pojarkov.
Pojarkovsky.
Polianskoi.
Polibin.
Polivanov.
Politnik.
Polonskoi.
Polosov.
Poltev.
Pominsky.
Pomkov.
Poraskinsky.
Poroskin.
Posdiev.
Poskarsky.
Poskivisnev.
Posniakov.
Postelnikov.
Potemkin.
Potimov
Priklonsky.
Protassiev.
Protopopov.
Prumkov.
Puskesknikov.
Pustov.
Puszin.
Putatizevsky.
Putilov.

R.

Radisktskev.
Rajevskoi.
Rakmaninov.
Rapolovsky.
Raslovlev.
Remesov.
Repev.
Reskevsky.
Retkin.
Rikunov.
Robov.
Rogosin.
Rokmanov.
Rokovskoi
Rosgevsky.
Rosknov.
Rosladi.
Rostovsov.
Rtisktskev.

Rtsinov

Rtſinov.
Rudakov.
Rumiankov.

S.

Sabakin.
Sabakinſky.
Sabelejev.
Sabelov
Sabelſkoi.
Sabeſin.
Saburov.
Saburovſky.
Sagarin.
Sagriaſky.
Sajeriaſkoi.
Sajeſevſkoi.
Sakarov.
Samarakov.
Samarininſky.
Samitſky.
Sanoviev.
Saplin.
Saſetſkoi.
Saſietſkin.
Saſkinſky.
Saſſekin
Savin.
Savinov.
Seſſevitov.
Sekin.
Sekirin.
Sekſulin.
Selevin.
Selin.
Selsnoi.
Semitſkov.
Serebrenſky.
Sereotev.
Serniſkov.
Sernov.
Sernzov.
Serpianinov.
Seviſkov.
Sikov.
Simmermanov.
Sinbulov.
Sinoviev.
Sirikov.
Siſirev.
Sitin.
Skakmatov.
Skamardin.
Skamirov.
Skapiſov.
Skaposnikov.
Skariatin.
Skatilov.
Skavukov.
Skdanov.
Skedovinov.
Skedovſky.
Skedrinſky.

Skeisgoi
Skelabuſkoi,
Skeldukin.
Skelepanſky.
Skeleskin.
Skelinſin.
Skeliſkev.
Skemeſov.
Skemotirov.
Skepin.
Skepinſky.
Skerbakov.
Skerbatovſky.
Skerbatſkov.
Skereſov.
Skernalepſky.
Skernogukov.
Skernov.
Skeſtakov.
Skeſtunovſky.
Skelininſky.
Skevirevſky.
Skidlovſkoi.
Skidovinovſmolian.
Skinkijejev.
Skipov.
Skirakovſkoi.
Skiſkov.
Skiſkin.
Skoanov.
Skokurov.
Skolkov.
Skopin.
Skripizin.
Skriplev.
Skuiſkin.
Skukov.
Skumſkoi.
Skuratin.
Skuſkerin.
Skvetſkin.
Smeov.
Sofonov.
Soimanov.
Sokolov.
Sokovnin.
Solatſky.
Solivanov.
Solnitſkovſky.
Solofiev.
Soltikovſky.
Somov.
Sonin.
Sonzov.
Sorotſkinſkoi.
Soſſonov.
Spiesgnev.
Strakov.
Straſkin.
Stregolov.
Stremovſkov.
Striginſky.

Stro-

Stromelov.
Stupiſkin.
Subin.
Sudſky.
Sukin.
Sukotin.
Suſin.
Svinkin.

T.

Tamadanov.
Taptikov.
Tarakaniſtov.
Tartejov.
Tatevſky.
Tekelavitov.
Teletevſky.
Temiraſev.
Temkin.
Terepnevſky.
Tertiepnev.
Tolhutſkin.
Tolotſkanov.
Travin.
Travinſky.
Tregubov.
Troſtenſky.
Truſſov.
Tolopovſky.
Tulpakinſky.
Turgenev.
Tureninſky.

U.

Ubarov.
Ugolſky.
Ukatin.
Ukatinſky.
Ukatſky.
Uktovſky.
Unkovſky.
Uſſov.
Uſſviatſky.

V.

Vadbulſkoi.
Varaxin.
Vatemſkoi.
Vaſutſkikov.
Veliaminov.
Velikogakin.
Verdelevſky.
Verevkin.
Viaſemſky.
Vikniev.
Virodov.
Virubov.
Visneslavſky.
Vinukov.
Vojekov.
Vojetſkoi.
Vojevotſkoi.
Volmaſov.
Volkonſkoi.
Volkov.

Vel-

Volniev.	Voronin.
Volskin.	Voronov.
Volskinikoi.	Vosrifretsky.
Voltskov.	Vroninkov.
Vorobajev.	Vsesviasky.

Denne Fortegnelse er saa god, som den i Mangel paa alle dertil henhörende Efterrætninger har kundet samles, og gielder saalænge, indtil andre kand bekiendtgiöre en bedre.

Det fiortende Stykke om Rang-Distinctionen i Rusland.

Den Distinction imellem Familierne af Fyrste, Græve, Fri-Herre og Adel, giver efter den Russiske Lov ey den ene noget Fortrin for den anden, enten i daglig Omgang eller Rætter-Gang eller Land-Godsenes Brug, eller paa nogen anden Maade.

Distinctionen imellem de Russiske Familier.

De Familier, som for den nærværende Tiid illustreres af den regierende Persons Naade, foretrækkes samme Tiid i alle Tilfælder for de ældste Fyrstelige, som maae leve i Mörket langt

langt borte fra Hove. Ja for Keyser PETER I Tiid brugtes det ey en Gang synderligen i Rusland at distingvere sig med Til-Navn og Vaaben, og endnu mindre med den störste Deel af ovenmeldte Titler. Keyseren befalede ey allene Familierne det förste, men förte ogsaa ind de sidste, og gav dog det ene Slags Adel ey engang Rang for det andet.

Man seer dette best af hans Rang-Forordning, hvilken jeg her vil anföre. Den staaer endnu ved Magt, undtagen at adskillige Betientere, i Sær ved Hove, har Tiid efter anden ved besynderlige Rescripter faaet höyere Rang, end dem tilstaaes her i Forordningen.

Russiske Rang-Forordning.

För-

Förste-

Krigs-Betientere.

	Cavallerie og Infanterie.	*Guarden*	*Artillerie og Ingeniör Koret.*
Förste-	General-Feld-Marechal.	-	-
Anden-	General en Chef af Cavalleriet og Infanteriet. Statholder.	-	General-Feld-Töy-Mester.
Tredie-	General-Lieutenanter. Riddere af Andre-Orden. General-Krigs-Commissarius.	-	General-Lieutenant.
Fierde-	General-Majorer.	Overster.	General-Majorer.

Klas-

Klasse.

	Stats-Betientere.	Hof-Betientere.
Søe - Etaten. General Amiral.	Canceler.	-

Klasse.

Amiraler af alle Flagene.	Virkelige Geheime-Raader.	Over-Mareschal.

Klasse.

Vice-Amiraler General-Krigs-Commissarius.	General-Procureur.	Over-Stald-Mester.

Klasse.

Contre-Amiraler. Over-Krigs-Mester.	Presidenterne i Collegierne og Stats-Contoirerne. Geheime-Raader. Over-Procureurer.	Over-Hof-Mester. Over-Kammer-Herre.

Fem-

Femte-

Brigaderer. Overſte Krigs-Commiſſarius. General-Proviant-Meſter.	Overſte-Lieutenanter.	Overſter af Artilleriet.

Siette-

Overſter. Skat-Meſter. Overſt-Proviant-Meſter. Over-Commisſarius. General-Adjutant. Procureur. General-Qvarteer Meſter-Lieutenant.	Majorer.	Overſte-Lieuten nter af Artilleriet. Overſter af Fortificationen. Over-Commiſſarius.

Klaſſe.

Klasse.

Capitain-Commandeur.
Capitain ved den Kronstadske Havn.
Over - Skibs-Byg-Mester.
Intendent.
Töy-Mester.
Over - Krigs-Commissarius.
Herold-Mester.
General - Raket-Mester.
Over - Ceremonie-Mester.
Over-Vald-Mester.
Vice-Præsidenterne i Collegierne.
General -Politie-Mester.
Directör over Architekturen.
General - Post-Directör.
Hof-Mester.
Over - Hof-Stald-Mester.
GeheimeCabinets Secretair.
Over - Hof-Mester hos Keyserinden
OverSkienk.

Klasse.

Capitainer af förste Rang.
Capitainer af andre Havne.
Skibs-Byg- Mestere.
Procurör.
Intendent ved de particuliere Verfter.
Skat-Mester.
Over-Proviant-Mester.
Over-Commissarius.
Procurör ved Stats-Collegierne.
Præsident i Hof-Ræten.
Geheime - Cancelie-Raader af de udenlandske Collegier.
Over Secretair i Senatet.
Stats-Commissarius.
Over-Rente-Mester i Residencen.
Raaderne i Collegierne.
Stald-Mester
Virkelige Kammer-Herrer.
Hof - Marschal.
Over-Jæger-Mester.
Förste Liv-Medicus.

Syvende

Overste-Lieutenanter. General-Auditör. General-Proviant-Mester-Lieutenant. General-Vogn-Mester. General Gevaltiger. General-Adjutanter hos en General-Feld-Marschal. Controlör.	Capitainer.	Majorer af Artilleriet. Overste-Lieutenanter af Fortificationen.

Ottende

Majorer. General-Adjutanter hos de andre Generaler. General-Adjutant-Lieutenant. Over-Qvarteer-Mester. Over-Fiskal. Betale-Mester.	Capitain Lieutenanter.	Capitainer af Artilleriet. Majorer af Fortificationen. Stald-Mester. Over-Tög-Mester. Controlör.

Klasse.

Klaſſe.

Capitainer af anden Rang. Controlör.	Vice-Præſident ved Hof-Rætten. Over-Secretærerne ved Krigs-Amiralitæts- og de udenlandſke Collegier. Executör ved Senatet. Rigs-Over-Fiſkal. Procurör ved Hof-Rætten. Ceremonie-Meſter.	Hof-Meſter hos Keyſerinden. Liv-Medicus hos Keyſerinden.

Klaſſe.

Capitainer af tredie Rang. Skibs-Byg-Meſter. Betale-Meſter. Over-Fiſkal.	Under-Stadtholder, eller Vice-Guvernör, i Reſidencen. Oeconomie-Holder. Regierings-Raad i Guvernementerne. Over-Directör over Tolden og Acciſen i Reſidencerne. Over-Lands-Dommer i Reſidencen. Præſident af Magiſtraten i Reſidencen.	Titulære Kammer-Herrer. Hof-Stald-Meſter. Hof-Intendent.

Niende

Capitainer. Flygel-Adjutanter hos Generalerne. Adjutanter hos General-Lieutenanterne. Over-Proviant Mester. General-Stabs-Qvarteer-Mester. Over-Auditör. Feld-Post-Mester. General-Profos.	Lieutenanter.	Capitain-Lieutenanter af Artilleriet. Capitainer af Fortificationen. Over-Auditör. Qvarteer-Mester. Commissarier ved Krut og Salpeter-Verkene.

Over

	Over-Commissarier i Collegierne. Assessorer i Collegierne. Over - Proviant - Mester i Residencerne. Over - Secretair i de andre Collegier. Secretair i Senatet. Over-Bierg-Mester. Over-Vardein. Over-Mynt-Mester. Hof-Raad. Inspectör over Skovene. Voivoder.	
Klasse.		
Capitain-Lieutenant-Mestere af Galeyerne.	Titulær Raader. Sekretærer i de to Krigs og uden-Landske Collegier. Over-Rente-Mester i Guvernementerne. Politie - Mester i Residencerne. Borge-Mestere i Residencerne. Lands - Dommere i Provincerne. Professorer i Academierne.	Hof - Jæger-Mester. Hof Ceremonie-Mester. Over-Kyk-ken Mester. Kammer-Junkere.

 Tien-

Tiende

Capitain-Lieutenanter.	Under-Lieutenanter.	Lieutenanter af Artilleriet. Capitain-Lieutenanter af Fortifikationen. Auditör. Tôg-Vartere. Over-Vogn-Mester. Capitain over Haandverks-Folkene.

Doctor

	Doctorer af alle Facultæter, som er i Tiennesten.
	Archivarius ved begge Rigs-Archiverne.
	Translatörerne og Protocollisterne i Senatet.
	Skat-Mesteren ved Mynten.
	Assessorer ved Hof-Rætterne i Residencerne.
	Directörerne ved Licenten i Havnene.

Klasse.

Lieutenanter.	Sekretærer ved de andre Collegier.
	Borge-Mestere i Guvernementerne.
	Translatörer i Krigs-Amiralitæts-og udenlandske Collegier.
	Protocollister i de samme Collegier.
	Over-Oeconnomie-Commissarius i Collegierne.
	Over-Commissarius i Guvernementerne.

-	-	Ellevte -
Lieutenanter.	Fændriker.	Tolvte Under-Lieutenanter af Artilleriet. Lieutenanter af Fortificationen. Lieutenanter af Vogn-Staben. Vogn-Mestere.
Under-Lieutenanter. Flygel-Adjutanter hos General-Lieutenanterne.	-	Trettende Styk-Junkere. Under-Lieutenanter ved Fortificationen.

	Aſſeſſorer i Hof-Rætterne. Over-Tiender. Bierg-Meſter. Over-Proberer.	
Klaſſe.		
Sekretærer af Skibene.	-	-
Klaſſe,		
Under-Lieutenanter. Skippere af förſte Rang.	Sekretærer ved Hof-Rætterne i Cancelierne og Guvernementerne. Kæmmerer i Collegierne og Raad-Mænd i Reſidencerne. Mynte-Meſtere. Forſt-Meſtere. Hytte-Forvaltere. Mark-Skillere.	Hof-Junkere Hof-Felſkiærer.
Klaſſe.		
=	Sekretærer i Provincerne. Mechanikus. Poſt-Meſter i St. Petersborg og Riga. Translatörer og Protocolliſter i Collegierne. Actuarius og Regiſtrator i Senatet.	

Fiortende

Fændriker. Flygel-Adjutanter hos General-Majorerne og Brigadererne. Stabs-Furerer.		Fændriker ved Fortificationen.

Klasse.

Klasse.

Commissarier ved Skibene.
Skippere af anden Rang.
Konstabler.

Kommissarier ved Collegierne.
Fiskaler ved Hof-Rætterne og i Guvernementerne.
Kæmmerer i Provincerne.
Land-Commissarier.
Assessorer i Provincial-Rætterne.
Archivarius.
Actuarius.
Registrator og Bog-Holder ved Collegierne.
Land-Rente-Mester.
Post-Mester i Moskov, og andre Stæder, hvor der er Guvernörer.
Collegie-Junkere.

Hof-Kapel-Mester.
Pasernes Hof-Mester.
Hof-Secretær.
Hof-Bibliothekarius.
Antiqvarius.
Hof-Kæmmerer.
Hof-Auditör
Hof-Qvarteer-Mester.
Hof-Apoteker.
Slot-Foget.
Hof-Töy-Mester.
Kabinets-Cureer.
Mund-Skienk.
Kykken-Mester.
Keller-Mester.
Exercitie-Mester.
Hof-Barbeer.

Denne

Denne Rang-Forordning tilföyes fölgende Puncter, hvorefter enhver haver at rætte sig.

1.

Prindserne af Vores Blood saa og alle, som er formælede med Vores Princesser, skal i alle Tilfælder have Fortrin og Rang for alle Fyrster og höye Betientere i det Russiske Rige.

2.

Söe-Officererne reguleres i Commandoen saaledes med Land-Officererne, at, naar de har lige Rang og Alder med hverandre, saa skal Söe-Officererne commandere over Land-Officererne til Vands, men Land-Officererne over Söe-Officererne til Lands.

3.

Hvo, som tillegger sig mere Ære end hans Caracteer udfordrer eller selv indtager en Plads, som er höyere end den, hvilken ham tilkommer, skal for hver Gang miste to Maaneders Lön. Men skulde nogen tienne uden Lön, saa skal han betale saameget, som den nyder Lön, der har lige Caracteer med ham: da den tredie Deel af Straf-Pengene hörer i begge Tilfælder til Angiveren, og det övrige falder til Hospitalet. Dog er denne Rangs-Observation ey at forstaae om deslige Tilfælder, da nogle kommer tilsammen alle-

neste

neste som gode Venner og Naboer, eller og i offentlige Forsamlinger, men om Sammenkomster i Kirken ved Guds-Tienesten, og ved Hof-Ceremonierne, saasom naar Ambassadôrer har Audience, ved anseelige Giestebud, ved Församlinger, som skeer paa Æmbedets Vegne, ved Brylluper, ved Daab og Liig-Begængelse, og ved deslige publike höytidelige Acter. Samme Straf er ogsaa den underkast, som afstaaer sit Stæd til en ringere af Rang: hvilket Fiscalerne bör flittig iagttage, paa det at Lysten til at tienne kand derved formeres, og Æren tillegges den, som den tilkommer, og ey en uforskammet Pralere. Bemeldte Straf er baade af Fruentimmer og Mands-Folk at fordre i berörte Tilfælder.

4.

Under samme Straf skal ingen antage sig nogen Rang, indtil han kand fremvise tilbörlig Forsikring om hans Caracteer.

5.

Iligemaade skal ingen fordre Rang efter den Caracteer, som han har forhvervet sig i fremmed Tienneste, indtil Vi har confirmeret ham hans Caracteer; hvormed Vi er sindet at benaade enhver efter hans Meriter.

6.

Uden Patent kand Afskeden ingen Rang give,

give, med mindre den er udgiven under Vores egen Haand.

7.

Alle Ægte-Koner ſkal regulere ſig efter deres Mænds Rang, og hvis de derimod handler, erlegge ſamme Straf ſom Mændene.

8.

Omendſkiönt Vi tilſtaaer de Ruſſiſke Rigs-Fyrſters, Grævers, Baroners, anſeelig Adels og Betienteres Sönner i Henſeende til deres Herkomſt og Fædres Betienning frie Tiltrin i de offentlige Forſamlinger, hvor Hoffet er, frem for andre ringere Stands-Perſoner, og gierne ſeer, at de i alle Tilfælder beviſer deres Duelighed frem for andre; ſaa giver Vi dem dog ingen Rang, ſaalænge ſom de ey viſer os og Fædrene-Landet Tienneſte, og derved forhverver ſig en Caracteer.

9.

Derimod ſkal alle Jomfruer, hvis Fædre er i den förſte Rang, have Rang over alle Koner af femte Rang: Jomfruerne, hvis Fædre er i den anden Rang, have Rang over alle Konerne af ſiette Rang: Jomfruerne, hvis Fædre er i tredie Rang, have Rang over Konerne af ſyvende Rang: hvilke de andre fölger efter Rangen.

Koner

10.

Koner og Jomfruer ved Hove ſkal, ſaalænge de virkelig ſtaaer i deres Betienninger, have fölgende Rang.

Over-Hof-Meſterinden hos Hendes Majeſtæt Keyſerinden har Rang over alle de andre Fruer.

De virkelige Stats-Damer hos Hendes Majeſtæt Keyſerinden fölger de virkelige Geheime-Raaders Fruer.

De virkelige Kammer-Jomfruer har Rang med Collegie-*Præſidenternes* Fruer.

Hof-Fruer har Rang med Brigadeer-Fruer.

Hof-Jomfruer har Rang med Oberſtinder.

Hof-Meſterinden hos vores Keyſerlige Princeſſer har Rang med de virkelige Stats-Damer hos hendes Majeſtæt Keyſerinden. Hof-Jomfruerne hos deres Höyheder de Keyſerlige Princeſſer fölger Hendes Majeſtæts Keyſerindens Hof Jomfruer.

11.

Alle Betienteres, Ruſſers og Udlænderes, ſom ſtaaer i de förſte otte Klaſſer, Ægte Börn og Efterkommere ſkal til evig Tiid holdes i alle Ære-Tilfælder og Avancements lige med den beſte ældſte Adel, ſkiönt de er ey af Extraction, ey heller af kronede Hoveder ophöyede i Adel-Standen, eller forſynede med Vaaben.

12. Naar

12.

Naar nogen Betientere forvalter to eller flere Embeder, eller erholder en höyere Rang end der udfordres i det Embede, hvilket han forvalter, saa skal han i alle Tilfælder nyde sin höyere Caracteers Rang, undtagen naar han forrætter sit ringere Embede, da han har ikkun den Rang, i hvilken det Embede staaer, som han expederer.

13.

Efterdi Civil-Embeder har ey været tilforn regulerede, saa at næsten ingen, i det ringeste gandske faa, har tient sig op neden fra i den behörige Orden, men Nödvendigheden udfordrer nu at ogsaa have höyere Civil-Betienninger, saa skal der sees paa enhvers Dygtighed, om han endog tilforn havde ingen Caracteer havt. Og saasom det maatte smerte Militær-Betienterne, som i mange Aar ved besværlig Tienneste har erholdet deres Rang, hvis de saae andre uden Meriter at agtes lige med eller höyere end de: saa skal enhver i sin Stand fortienne sin Caracteer efter Aarene saaledes, som herefter fölger. Til hvilken Ende skal udgives af Senatet til Over-Fiskalen alle deres Navne, som er ey efter denne Orden komne til Civil-Betienninger, paadet at Fiskalerne kunde see til, at Rangene maatte i agt ta-

ges efter denne Forordning. Og paa det at Vacancerne herefter i lige ſaadan Orden ſom i Krigs-Tienneſten maatte beſættes, ſaa ſkal herefter i Stats-Collegierne holdes ſex eller ſyv Perſoner eller flere ſom Collegie-Junkere, og ey flere antages uden at det förſt foreſpörges.

14.

De Adelige Börn ſkal avancere i Collegierne fra neden op, og begynde ſom Collegie-Junkere, hvis de forud har ſtuderet, er examinerede af Collegiet, foreſtillede Senatet og har faaet derover deres Patenter. Men de, ſom ey har ſtuderet og formedelſt Mangel paa ſaadanne, ſom har ſtuderet, antages, de begynder ſom titulære Collegie-Junkere, og forbliver uden Rang indtil det Aar, da de bliver virkelige Collegie-Junkere, nemlig:

Som Corporaler eet Aar,
Som Sergeanter eet Aar,
Som Fændriker eet Aar ſex Maaneder, da de er virkelige Collegie-Junkere,
Som Lieutenanter eet Aar,
Som Capitainer to Aar,
Som Majorer to Aar.
Som Overſte-Lieutenanter to Aar.
Som Overſter tre Aar ſex Maaneder.

I Corporal- og Sergeant-Aarene ſkal de udlære det, ſom Expeditionen i Collegiet udfordrer anlangende Rætten, iligemaade den udenlandſke og indenlandſke Handel til Keyſerdommets Opkomſt, ſaa og Oeconomien, og derefter ſkal de examineres. De ſom nu kand fatte bemeldte Videnſkaber, ſkal ſendes til fremmede Lande for at excolere dem ved Practiken. Og de, ſom kand giöre noget merkværdigt i Tienneſten, ſkal avanceres for deres Fliid ligeſom det pleyer at ſkee i Krigs-Tienneſten, dog ſaaledes, at det ikkun kand ſkee i Senatet med Vores Underſkrift.

15.

De Militær-Betientere, hvilke er ey af Adel og dog forhverver ſig Over-Officerers Plads, ſkal være Edelmænd, ſaaſnart de faaer ſaadan Caracteer, iligemaade og deres Börn, ſom aules i Officeer-Standen. Men derſom de efter deres Ophöyelſe ingen Börn avler, og har havt nogle tilforn, ſaa ſkal eet af dem efter Faderens Begiæring adles. De andre ſaavel Civil- ſom Hof-Betienteres Börn, hvilke er ey af Adel, ſkiönt de har en Caracteer, er ikke at antage for Edel Mænd.

16.

Efterdi det ey tilkommer nogen uden os og andre kronede Hoveder at benaade med

med Adel, Vaaben og Signete: det derimod ofte skeer, at adskillige tiltager sig selv Adel-Standen, andre udvælger sig efter egen Behag Vaaben, som deres ForFædre ey haver havt, ey heller er dem givet af vores Forfarere eller andre kronede Hoveder: dertil og nogle understaaer sig iblant mange deslige Vaaben at udtage sig det, som en regierende Herre eller fornemme Familie virkelig förer; saa har vi herved vildet naadeligen erindre dem, som dette angaaer, at enhver herefter i agt tager sig for saadant uanstendigt Væsen, og for den deraf kommende Skam og Straf. Derudover tilkiendegives enhver, at Vi for denne Sags Skyld har forordnet en Herold-Mester, hos hvem alle bör angive sig og forlange en Resolution, som fölger. Hvo som har Adel og Vaaben, skal bevise det, om enten han eller hans Forfædre har faaet saadan Ære-Stand af os eller vores Forfarere. Kand nogen ey strax bevise det, saa skal ham forundes Tiid i halvanden Aar, da han bör bevise det, og Sagen i Mangel af tilstrekkelig Beviis forestilles Senatet, og af Senatet foredrages os. Skulde nogen söge formedelst beviist Tienneste at Adles, saa bör först hans Meriter considereres, og, hvis de befindes considerable, forestilles os ved Senatet. De, som har forhvervet sig

Over-Officeers Plads, Russer og Udlændere, Adel og U-Adel skal imodtage af Herold-Mesteren et Vaaben efter deres Meriter. Saa skal han ogsaa give dem Vaaben, som, omendskiönt de har hverken giort sig meriteret eller staaet i Krigs-Tienneste, dog kand bevise deres Adel af hundrede Aar. Paa samme Maade forholdes det ogsaa med Udlænderne, som er i vores Tienneste, at de beviser deres Adel ved Diploma eller aabne Beviis fra Regieringen i deres Fæderne-Land.

17.

Adskillige Betienninger er egentlig ikkun Leen og kand ikke agtes for bestandige Æmbeder, saasom: Præsidenter og Vice-Præsidenter i Hof-Rætterne, Over-Lands-Dommerne, Præsidenten udi Magistraten i Residencerne, Over-Commissarii, Voivoderne i Collegierne, Over-Rente-Mester og Lands-Dommere i Guvernementerne og Provincerne, Skat-Mesteren ved Mynt-Verket, Directörerne ved Tolden i Havnene, Over-Commissarier af Oeconomien, andre Over-Commissarier i Guvernementerne, Assessorerne i Hof-Rætterne, Kæmmerer i Guvernementerne, Raad-Mænd ved Collegierne, Post-Mestere i Residencerne, Commissarier ved Collegierne, Kæmmerer i Provincerne, Assessorer i Provincial-Rætterne

terne og Land-Rente-Meſtere. De, ſom derfor beklæder diſſe Embeder har ikkun Rang, ſaalænge de forrætter dem, men derefter, naar de omvexles eller affættes, kand de ikke nyde nogen Rang mere.

18.

De, ſom formedelſt deres Overtrædelſer affættes og offentlig paa Torvet ſtraffes, eller ikkun blottes, miſter derved deres Titel og Rang, uden ſaa er, at de af os formedelſt deres Meriter igien reſtitueres ved vores egen Haand og Seyl, og ſaadant *offentlig kundgiöres*. Angaaende dem, ſom er under Tortur, da hender det ſig ofte ved Torturen, at mange ſlemme Menniſker af Ondſkab trækker andre med ind i Sagen. De, ſom pines ſaaledes uſkyldig, kand ey holdes for uærlige: men dem ſkal gives vores Brev med egentlig Beviis paa deres Uſkyldighed.

19.

Efterdi ogſaa en Caracteers Anſeelſe kand forringes, naar Opförſelen i Klæder og Omgang ey ligner den: derimod mange ruinerer ſig ſelv, naar de förer deres Stand vitlöftigere end deres Caracteer og Formue tillader det: ſaa har vi i Naade vildet erindre, at man ſkal opföre ſig i Klæder, Eqvipaſe og Livre, ſaaledes ſom det er enhvers Caracteer anſtændigt. Her-

efter har enhver at rætte sig og at tage sig vare for Straf og Uhæl. Givet under vores Underskrift og Segl i vores Residence Moskov, udi Preobrasensky den 24 January 1722. Peter.

Ved Keyserinde Catarines Kroning i Moskov den syvende May 1724 blev ogsaa creerede Etats-Raader, da de virkelige fik General-Majors, og de titulære Brigadiers Rang. Der er ogsaa Tiid efter anden skeet adskillige Forandringer, som for Exempel med alle Söe-Officererne, hvorom jeg vil paa et andet Stæd berette mere, item med Hof-Betienterne og andre, ogsaa Stats-Betientere, saasom General-Politie-Mesteren, der nu har Rang med General-Lieutenanter o. s. v.

Det femtende Stykke
om
Den Regierende Families Slægt-Register.

Fra Valadimar til Ivan II.

Det er vanskeligt at forskaffe en rigtig Fortegnelse paa de Russiske Stor-Fyrster fra *Volodimar I* til *Basilius den Blinde*, eftersom der er i den hidindtil bekiendtgiorte Russiske Historie

ſtorie ey liden Forvirrelſe i Ordenen af de mange ſtore og ſmaa Fyrſter, ſom har regieret til adſkillige Tider og paa adſkillige Stæder. Foruden det Regiſter, ſom findes over dem i Rouſſets Hiſtorie, udgiven under Navn af Neſtuſeranoi, er mig kommet endnu to andre til Hænde, ſom ey ſtemmer overeens i Fyrſternes Antal og Orden, ſkiönt de er alle tre lige autentiqve. Men fra *Baſilius den Blinde* kand de regierende Ruſſiſke Stor-Fyrſter opregnes een efter den anden. Thi *Baſilius* aulede *Ivan*, *Ivan* aulede *Baſilius II*, og *Baſilius II* aulede *Ivan Baſiloviz II* Denne *Ivan Baſiloviz II*, ſom efter alle Slægt-Regiſtere burde i det ringeſte kaldes *Ivan II*, kaldes dog formedelſt den gamle Hiſtories Uvished af den nu værende Ruſſiſke Regiering *Joan den Förſte*. Hvilket kand ſees deraf, at den unge *Ivan*, ſom regierede efter *Anna Joannovna*, hvis Fader var *Ivan III*, er præget paa Mynten og kaldes allevegne *Joan III*.

Ivan Baſiloviz II ſuccedeertes af hans Sön *Foedor Ivanoviz*, og han af *Boris Foe-* Fra Ivan II til Michael Foedroviz.

Foedoroviz Godunov, og han af *Basilius Ivanoviz* Skuiſkoi. Da derefter de lange og ſtore Tumulter med *Demetrierne* ſtilledes, ſaa udvaldte Stænderne til Tſar den *Michael Foedroviz Romanov*, ſom er Stam-Fader til alle de efterfölgende regierende Herrer og Fruer.

Thi ſaaſom Joan I. havde havt en Rusſiſk Fröken ved Navn *Romanov* til Ægte: og den da værende Patriarch var *juſt* af denne Familie; ſaa tilböd Stænderne ham Regieringen. Han undſkyldte ſig med ſin Alderdom, og foresloog *Michael Foedroviz* ſin Sön, forſikkrende, at han vilde ſtaae denne unge Herre bi, ſaalænge han levede.

Foedor Nikitoviz Patriarch döde Aar 1633, havde havt til Frue Maria Joannovna Soltikov, og havde avlet med hende *Michael*.

Slægt-Regiſter af Michael Foedroviz.

Michael Foedroviz föd 1596, blev Tſar 1613, döde 1645, havde til Gemal 1) *Maria Valadimorovna Dolgoruky*, ſom han toog til Ægte 1623, og ſom döde den 18 September 1624: 2) *Eudocia Lukievna Streſnev*, med hvilken

ken Gemal han avlede 1) *Irena* föd 1627, den Danſke Prinds *Valdimars* Bruud, död 1657: 2) ALEXIUS MICHAELOVIZ, föd den 12 Martii 1630: 3) Joan Michaeloviz föd den 1 Junii 1631, död den 8 Januarii 1639.

Og af Alexius Michaeloviz.

Alexius Michaeloviz blev Tſar efter ſin Fader 1645 og döde 1676. Han havde to Gemaler: 1) *Maria Illysna Miloslavſky*, ſom han toog til Ægte 1627: 2) *Natalia Kirilovna Nariſkin*, ſom han toog til Ægte 1670, og ſom döde den 4 Februarii 1694

Med hans förſte Gemal.

Med den förſte Gemal avlede han 1) *Alexius Alexioviz*, föd 1653 og död 1670: 2) *Foedor Alexioviz*, föd 1657, blev Tſar 1676, döde den 27 April 1682, havde havt til Gemal 1) *Eupbemia Gruſetſky* 1672, död 1681: 2) *Maria Matſeovna Apraxin*, föd 1662 död den 21 Januarii 1716: 3) *Joan Alexioviz*, föd 1663, blev Tſar 1682, död den 29 Januarii 1696, havde havt til Gemal *Proſkovia Foedorovna Soltikov*, ſom döde den 24 October 1723: 4) *Tutiana*: 5) *Eudocia*: 6) *Michael*: 7) *Anna*: 8) *Catarina*: 9) *Maria*, ſom gik i Kloſter 1688, var med i Inqviſiti-

ſitionen 1717 og döde 1718: 10) *Sophia*, ſom gik i Kloſter 1689, og döde 1704.

Med hans anden Gemal.

Med hans anden Gemal *Natalia Kirilovna Nariſkin* avlede Tſar *Alexius Michaeloviz*: 1) *Peter Alexioviz*, föd den 30 May 1672, död den 28 Januarii 1725. 2) *Natalia* föd 1674 död 1716 den 18 Junii. Her kommer nu to Linier, den ene fra *Ivan II.* ſom Tſar *Alexius Michaeloviz* havde avlet med ſin förſte Gemal, den anden fra PETER I, ſom bemeldte Tſar avlede med ſin anden Gemal, og ſom begge var tillige Tſarer i Rusland. Deres Slægt-Regiſter er dette.

Og af Ivan II.

Joan II. avlede med ſin Gemal *Proſkovia Foedorovna Soltikov*: 1) *Maria* 2) *Theodoſia*. 3) *Tſareviz Illia* 4) *Catarina*, föd den 8 April 1692, tagen til Ægte af *Carl Leopold*, Hertug i Meklenborg, den 19 April 1716, död 1733, efterladende ſig en Princeſſe ved Navn *Eliſabeth Catarina Kriſtrina*, ſom var föd i Roſtok den 7 December 1718, toog Aar 1733 den Ruſſiſke Religion an med det Navn *Anna*, og döde 1746 i Kolmogorod, hvor hun var i

Land-

Landflygtighed med hendes Gemal Prinds *Anton Ulrik* af Brunſvig-Volffenbyttel, med hendes Sön, den unge *Joan*, og endnu to andre Prindſer og to Princeſſer: 5) *Anna*, föd den 28 Jan. 1693, tagen til Ægte af *Friderik Vilhelm* Hertug i Kurland den 13 November 1710, blev Enke den 11 Januarii 1711, blev Keyſerinde den 19 Januarii 1730, fik Suverænitæten den 25 Februarii ſamme Aar 1730, og döde 1740: 6) Proſkovia, föd den 24 September 1695, död den 18 October 1731.

Keyſer PETER I havde to Gemaler, 1) *Eudocia Foedorovna Lapukin*, ſom han toog til Ægte den 2 Junii 1689, lood gaae i Kloſter 1698, og ſom döde i Moſkov udi September-Maaned 1731: 2) *Catarina Alexiovna*, föd den 25 Martii 1684, tagen til Ægte af ham Aar 1705, kronet i Moſkov den 7 May 1724, blev Keyſerinde efter hans Död den 28 Januarii 1725, og döde den 6 May 1727. Og af Keyſer Peter I.

Med den förſte Gemal avlede han 1) *Alexius*, föd den 18 Februarii 1690, ſom toog den 25 October 1711 *Charlotte* Med hans förſte Gemal.

lotte Kriſtine, en Volffenbyttelſk Princeſſe til Ægte, og döde den 26 Junii 1718, efterat han havde avlet med hende 1) *Natalia*, föd i Petersborg den 12 Julii 1714, död i Moſkov den 22 November 1728: 2) *Peter*, föd i Petersborg den 12 October 1715, blev Keyſer den 7 May 1727, og döde den 19 Januarii 1730. 2) *Alexander*, ſom kom til Verden Aar 1692.

Med den anden Gemal avlede Keyſer PETER I, 1) *Anna*, föd den 16 Januarii 1708, tagen til Ægte af Hertugen i Holſteen den 21 May 1725, og döde den 4de May 1728, efterladende ſig en Prinds ved Navn *Karl Peter Ulrik*, ſom nu er Stor-Fyrſte i Rusland. 2) *Eliſabet*, föd den 18 December 1709, ſom nu er Keyſerinde: 3) *Natalia*, föd 1712, död 1713. 4) *Maria*, föd den 20 Martii 1713. 5) en Princeſſe föd den 19 September 1714, begge haſtig döde. 6) *Peter*, föd den 8 November 1715, erklæret til Kron-Prinds 1718 og död 1719. 7) *Margareta* föd og död 1716. 8) *Paul*, föd 1717 i Veſſel, ſtrax död.

Det

Det ſextende Stykke om Autors Reyſe fra Petersborg til Moſkov og de Byer, hvilke han har funden under Veys.

Diſſe mange og adſkillige Efterrætninger har jeg tagen Leylighed til at anföre deraf, at jeg har ſaalænge opholdt mig i Petersborg; efterſom jeg har ey kundet finde noget andet ſaa beqvemt Stæd til dem herefter. Min Reyſe fra Petersborg til Taverov og derfra til Aſſov gik for ſig förſt udi Martii Maaned Aar 1737, da jeg kort tilforn var antagen til Secretaire hos Vice-Amiral Bredahl, ſom, efterat han Aaret tilforn med den Taverovſke Flode havde contribueret det meſte til at erobre Asſov, var om Vinteren kalden til Petersborg, der Perſonlig at giöre ny Forslag og at hente ny Ordre, og nu ſidſt i Februarii Maaned reyſte haſtig tilbage til ſin Commando. Jeg fuldte ham derfor efter i Selſkab med en anden Landsmand, ved Navn Kruſe, ſom var

Autors Reyſe fra Petersborg til Novogrod.

Lieu-

Lieutenant ved Floden, og nu beordret at begive ſig til Aſſov med adſkillige Matroſer og Söe-Soldatere, ſaa og en ſtor Deel Jern paa mere end 200 Slæder. Vi reyſte derudover ikkun langſom, og kom over adſkillige Rusſiſke Lands-Byer den femte Dag an i Novogrod, ſom ligger henved 200 Verſt fra Petersborg. Jeg har i Sinde at give et Begreb om de Byer, ſom jeg har funden under Veys paa mine Reyſer i Rusland; og hertil finder jeg nödigt forud at forklare, hvad jeg forſtaaer ved Rusſiſke Huſe, Byer og Lands-Byer.

Russisk Huus-Bygning paa Landet.

Det er ey ſynderlig brugeligt i Rusland at opföre Bygningerne af Steen; thi, naar jeg undtager nogle hundrede i Petersborg, næſten ligeſaa mange adſtrödte hiſt og her i Moſkov, og Kirkerne i begge diſſe Byer, ſaa og nogle faa Kirker og Kloſtere i de andre fornemmeſte Kiöb-Stæder, ſaa findes ey mange grundmurede Huſe i det övrige hele Land. Dette ſlutter jeg deraf, at jeg har paa mine vitlöftige Reyſer foruden de nys bemeldte ikkun funden eet eneſte Grund-muret Huus, ſom

ſom ſtaaer i Tula og tilhörer den rige Demidov, ſom jeg og der beſögte. Alle andre Huſe i de Rusſiſke Kiöb-Stæder og Lands-Byer er bygte af Træ paa denne efterfölgende Maade. Efterat Grunden er planeret, ſaa henlegges to Bielker lige over for hverandre, ſaa breed ſom Stuen ſkal være, og tvert over Enderne af dem igien to andre. Alle diſſe runde Bygnings-*Bielker* er ſaaledes forud udhugne, at ey allene de, ſom ligger tvert over Enden af de andre, kand paſſe nöye ind i den udhugne Huulning, men og de, ſom ſiden legges langs over hverandre, har ogſaa en Huulning, i hvilken de kand ligge. Efterat de förſte fire Bielker er lagt til Grundvold, ſaa ſtröes overalt Mos ind i deres Udhuulning, og legges paa ſelvſamme Maade fire andre Bielker oven paa dem: hvilket man igientager ſaa længe, indtil Stuen bliver ſaa höy ſom den bör være. Da ſtaaer den aldeles tæt og faſt uden at være ved Söm eller Træ-Nagler tilſammenbunden. Gulvet lægges i den med löſe Fiæle af og til halvanden til halv-

fierde

fierde Alen fra Jorden, omtrent imellem den femte og siette indtil den fiortende Bielke. Dören udhugges imod Gaarden, ungefær halv-tredie Alen höy og fem Qvarteer breed, og har uden for sig en ophöyet Plads ogsaa af Træ, paa hvilken man kand röre sig, förend man gaaer ned af Trappen til Gaarden. Denne Plads kaldes Kreliz, og har over sig Tag med tre fuldkomne Vægge af Bielker, men ikkun en halv Væg ud imod Gaarden hen til Trappen. Den rætte Stue selv er imellem 5 og 6 Alen höy, har et tæt Lofte og derover et Tag af tynde Fiæler eller Spaaner, lagte paa smaa Spær og med Söm fast slagne. I Stæden for Vindver er der udhugne paa Stuen tre Huller ud imod Gaden og eet ud imod Gaarden tæt ved Porten, og det saaledes, at af de tre Huller imod Gaden er det mellemste det störste, moxen tre Qvarteer i Qvadrat. Det har enten et Vindve eller dog i det ringeste en Træ-Laage med en Glas-Rude midt udi, er ogsaa udhugget noget höyere op end de andre, som alle tre er hver for sig i det höyeste

ſte ikkun eet Qvarteer i Qvadrat, og forvares med en Træ-Slaade, at ſkyde inden til frem og tilbage. Naar man kommer ind ad Dŏren fra Krelitſen, ſaa har man ſtrax ved den venſtre Haand Bager-Ovnen, ſom indtager juſt den fierde Deel af Stuen, og er flad oven paa. Rundt omkring fra Ovnen til Dŏren er en ubevægelig Træ-Bænke. Og i det Hiŏrne, ſom ſtaaer ſkraa over for Ovnen, finder man Bordet, hvilket er i en aflang Firkant. I ſamme Hiŏrne, ungefær en Alen hŏyere end Bordet, ſtaar Guden eller Billedet, giort af Træ i en Firkant, halvanden Qvarteer hŏyt og breedt og bemalet enten med Chriſtus paa Kaarſet eller Jomfrue Maria eller andre Helgene. Over det Hiŏrne af Stuen, ſom er ved den hŏyre Haand, naar man kommer ind ad Dŏren, er et Mellem - Loft lidt hŏyere end Ovnen, paa hvilket de Folk af Huſet legger ſig hen at ſove, ſom kand ey faae Rum oven paa Ovnen. Paa Bænken i det ſamme Hiŏrne er henlagt de Ting, ſom ey altiid bŏr være ved Haanden. Og i det

Hiörne ſkraa over for findes de Ting og Klæder, ſom næſten ſtedſe bruges. For at giöre dette tydeligere, ſaa kand det forklares ſaaledes. Naar for Exempel Stue-Dören ſtaaer imod Syd-Veſt; ſaa ſtaaer Ovnen i det Hiörne af Stuen, ſom ligger imod Veſten: Mellem-Loftet, hvorpaa Folket ſover, i det Hiörne imod Syden: Bordet og Billedet i det Hiörne imod öſten: og det Hiörne endelig, i hvilket Huus-Holdningen ſkeer, hvor Mand, Kone og Börn ſidder, hvor de ved Ovnens Mund kaager o. ſ. v. ligger imod Norden. Midt i Stuen ved den ene Kant af Ovnen ſtaaer en ſtor Balle, hvorover henger en Steen-Krugge med reent Vand, hvormed Folket toer ſig ved alle Leyligheder. Man finder i Ruſſernes Huſe hverken Speyl eller Stole, eller Kiſter, eller Skrine eller Skabe, eller Senge-Stæder og Senge-Klæder eller andre ſaadanne Möbler flere, end de, ſom her er opregnede. Dog ſeer man hos dem ogſaa Vugger, ſom er giorte anderledes end paa andre Stæder. Der er nemlig en Stang ſadt faſt under Mellem-Loftet,

lige-

ligesom det bruges gemeenligen ved Dreyer-Benke. Og fra denne Stang gaaer en Snor ned, i hvilken henger en liden aflang-rund Kiste giort af Spaand. Heri ligger Barnet, indviklet i Klude uden Senge-Klæder, Lagen eller andre Tilberedelser, og gynges uden at giöre Allarm op og ned, frem og tilbage.

Foruden denne store Stue, i hvilken den Russiske Bonde med ald sin Familie gemeenlig af fem til otte Personer fører sin hele Huusholdning, har han ogsaa lige over for sig paa Gaden en liden Stue, hvor han i adskillige Rum forvarer sine Gryyn, Proviant og Korn, som han har aftaarsken. Derforuden giemmer han ogsaa adskilligt i det Rum, som er imellem Grunden og Gulvet i den store Stue, hvor han ogsaa opklækker det unge smaa Qvæg om Vinteren og For-Aaret, og kand læt komme dertil, saasom alle Fiællene i Gulvet er löse. Kielder bruger han ey, thi han maae saavel som Borgere kiöbe aldt öl, Mööd og Brænde-Viin i Kroerne, og maae behielpe sig daglig med den Rus-

ſiſke Drikke kalden Qvas, hvoraf et Kar ſtaaer ſtedſe fuldt oppe i Stuen. Er Bonden riig, ſaa bygger han endnu en Stue ved Krelitſen ind imod Gaarden, lige over for Huusholdnings-Stuen, ſaa at Krelitſen er imellem dem begge: og i denne Stue forvarer han ſine beſte Varer. For Heſtene og Qvæget har han ingen Stald eller beſynderligt Huus, men ikkun et halv-Skuur lige over for Huſet langs ned ad Gaarden, ſaa at Porten og Indfarten er juſt midt imellem Huſet og Skuret. Gaarden er derfor juſt ſaa breed ſom Huſet, Porten og Skuret tilſammen, men gaaer ofte dybt ned imod Marken. Den er ey broelagt, men derimod næſten tre Qvarteer dybt ſtedſe beſtröen med Straa: baade det af den, ſom ſtaaer under Skuur for Qvæget, Slæderne og Vognene, og det ſom ligger under aaben Himmel. Og denne Ströelſe föres aarlig ud til rætte Tider i Sræden for Giöding, ſaaſom den og er beblandet med Giödingen af Qvæget. Thi förſte Gang beſtröes Gaarden ikkun med lidet Straa, og naar det da bliver alt for

u-reent

u-reent at gaae, saa beströes den endnu anden Gang, og saa videre indtil Ströelsen bliver saa höy, at den maae föres ud paa Marken. Ved Enden af Gaarden ind imod Marken staaer det utaarskne Korn, Höe og det endnu ey opbrugte Straa i Stakke under aaben Himmel. Undertiden findes der ogsaa en liden firkantet Indhegning for unge Kalve, saa og en anden Forraads-Stue end de för bemeldte, eller Bag-Stue for fattige Folk, item i de Sydlige Dele af Rusland et Stykke af en Have.

At jeg saa vitlöftig har beskreven en Russisk Bonde-Gaard, kommer mig igien til Nytte deri, at jeg saameget desto snarere kand blive færdig med de andre Bygninger. Thi saaledes, som Bondens Gaard er, saaledes er ogsaa en stor Deel af Edel-Mændenes og moxen alle Forvalteres, Præsters, Kiöb-Stæd-Mandens og alle saadanne Folks flere. Er der nogen besynderlig riig Mand i Kiöb-Stæden eller fornemme Edelmand paa Landet; saa bestaaer hans Huses Forskiel ey deri, at det er mere end eet Loft Og i Kiöb-Stæderne.

hőyt, er bygt af anden Materie eller med en anden Indrætning, eller har mere og bedre Leylighed. Men Forſkiellen beſtaaer i det hőyeſte deri 1) at han kand have rigtige Vindver i Stuen: 2) at da Rőgen ſtaaer, naar der giőres Ild i Ovnen, rundt omkring i den halve őverſte Deel af Bonde-Stuen og trækker ud igiennem Rőg-Huller under Taget; ſaa kand han have en Skorſteen over Ovnen, hvor Rőgen kand gaae ud, ligeſom i andre Lande er brugeligt: 3) at, da Bielkerne, af hvilke Huſene bygges, er hos Bőnderne runde, ligeſom Træerne hugges om i Skoven, undtagen at Barken er afſkallet, ſaa kand han lade dem hugge glatte inden til og undertiden baade uden og inden: og 4) at han kand have et Skillerum af Fiælle midt igiennem Stuen ſaa hőyt ſom Ovnen. Vel rafineres der i Petersborg og Moſkov paa diſſe Bygninger, da man ſætter een Stue op tæt ved den anden, og faaer ſaaledes et Huus af mange Kammere og Stuer: hvori diſſe to Byer efterfőlges af de fornemmeſte Edelmænd paa Landet, ſaa og

de

de andre Kiöb - Stæder. Men slige rætte magelige Bygninger kommer en fremmed Reysende i Rusland saa sielden for, at han ey læt merker det, undtagen, at han hos een eller anden Borgere kand finde en besynderlig Bad-Stue bygt for sig selv, og foruden Borgerens egen Stue, som undertiden har Skorsteen og Vindver, endnu en anden Bonde-Stue nedre i Gaarden for Folket. I Moskov bygger mange af de Fornemme ligesom paa Landet saaledes, at foruden det Huus, hvilket de selv beboer, og som er i Moskov gemeenlig af Steen eet, i det höyest to Loft höyt, lader de rundt omkring opföre af Træ paa eet Stæd et Kykken, paa et andet Stæd en Stald, paa det tredie Stæd et Vogen - Skuur, paa det fierde - Stæd en Jis - Kielder, paa det femte Stæd et Forraads-Huus, paa det siette Stæd en Stue for de fornemmere Betientere, paa det syvende Stæd en Sort-Stue for de andre Betientere o s.v. hvorudover saadant et Huus seer langt borte ud ligesom en liden Bye, og koster dog ey saamange Penge som undertiden et Huus i en an-

den tæt beboet Bye, hvilket ikkun indtager den tiende Deel af Pladſen.

Om Jis-Kieldere.

Da jeg erindrer mig her Jis-Kieldere, ſaa vil jeg ey forglemme at berætte, hvorledes de er overalt i hele Rusland i Byerne og paa Landet ved alle Kroerne o. ſ v. meget brugelige, og bygges paa denne fölgende Maade. *Förſt* graves en dyb firkantet Kielder ned i Jorden vel henved ſex Alen. *Dernæſt* beklædes Siderne af Kielderen med dobbelte Bielker, een oven paa den anden, ligeſom Huſene bygges. *Videre* legges et Gulv i Kielderen af Bielker omtrent halv anden Alen fra Grunden, paa det at Vandet, ſom om Sommeren ſmelter af Iſen, ſkal ey blive ſtaaende, men kand flyde der igiennem og trække ned i Jorden. Endelig lukkes Kielderen til med et Lofte af Bielker lige med Jorden, og bygges derover et Skuur, ſom kand tillukkes. Naar nu For-Aaret kommer, ſaa fyldes denne Kielder med Iis og Snee: og indpakkes deri Foraars-öllet, hvoraf man om Sommeren igiennem Laagen paa Kielder-Loftet ophenter een Tönde efter den

anden

anden: og betienner ſig derforuden af Iſen ſaameget ſom man lyſter. Baade i Skuret over Kielderen ſaa og i Kielderen ſelv henges de Ting ind, ſom ellers i Heden kand ikke forvares længe.

Om den Ruſſiſke Bygning maa jeg endnu erindre een Ting, ſom er, at ligeſom den udfordrer næſten intet Jern undtagen Sömmene til Taget, ſaa har den ogſaa uden for Moſkov og Petersborg aldrig nogen Laas for Dören eller Porten. Porten lukkes allene til med en Træ-Klinke, ſom kand trækkes op med en liden Rem uden fra. Dörren lukkes inden til enten ikkun ved ſin egen Tyngde eller i Fare for Tyve med en lang Stang, ſom ſkydes for begge Dör-Stolperne igiennem en Hanke midt paa Dören. Uden til har Ruſſerne ey anden Maade at lukke deres Dör til end ved en liden Traa, ſom har Vox paa begge Ender, hvoraf den ene ſættes faſt paa Dören, den anden paa Stolpen: og indtrykkes da et Tegn, ſom maae iagttages af en Vægtere, der bliver derved, naar alle Folk gaaer ud af Huſet.

Ingen Jern-Laaſe for Ruſſiſke Bygninger.

Om Kirke-Bygningen.

Paa Landet finder man ikkun meget faa Kirker, ſom er alle bygte af Træ, ſaa velſom de fleſte i de Ruſſiſke Kiöbſtæder. Man finder dem bygte ſaaledes, at de indeholder i ſig ved indgangen et Vaaben-Huus og derpaa en aflang-firkantet Stue, ungefær 24 Alen lang og 12 Alen breed, ſom har överſt oppe et Alter og bag ved et Sakriſtie; da Veggene af Choret er i det övrige overalt beklædte med Helgenes Billeder. For Alteret ſtaaer en Bog-Stoel, hvor Læſeren ſtaaer at læſe. Og i det övrige findes ingen Stoel eller det ringeſte andet at ſee i Kirken. Over Vaaben-Huſet gaaer et Taarn op, i hvilket Klokkerne henger: og over Taarnet ſtaaer paa de ſmaa Kirker en Hue accurat i Lignelſe af en Lög, og paa de ſtore Kirker ſaadanne fire Huer rundt om og den femte endnu ſtörre midt imellem. Enten Taarnene har een eller fem Huer, ſaa har hver Hue et Kaars over ſig: hvilket er Kiendetegnet, hvorpaa de Ruſſiſke Kirker i Land-Kortene ſkilles fra de Tyrkiſke, ſom har i Stæden for Kaarſet en halv Maane.

Et Russisk Raad-Huus i Kiöb-Stæderne seer ud ligesom et andet Bonde-Huus, undtagen at det har en Gang med et halvt Planke-Verk uden for Dören, som er ud imod Gaden. En Kroe seer ogsaa lige saadan ud, undtagen, at den har ogsaa saadan en mindre Kreliz ud imod Gaden. En Badstue seer ud ligesom et Bonde-Huus uden til, og er bygt saaledes, at inden til er rundt omkring henved to Alen under Loftet en Brixe: og ved Siderne staaer Kar med heedt og koldt Vand. Naar nu Folket har klædt sig nögen af i en For-Stue, saa gaaer de ind i Bad-Stuen, som er saa heed som en Bager-Ovn. Derpaa har enhver en Koost med Blade paa, hvilken de dypper, ligesom de vil, i koldt eller varmt Vand og toer sig dermed paa det hele Legeme. De legger sig ogsaa op paa Brixen, og holder ved saa længe med saadan Baden, som de lyster, da de igien gaaer ud, velter sig i Sneen nögne, eller springer i det kolde Vand, indtil de igien klæder sig paa og gaaer hiem. Alle disse Bygninger, som her er beskrevne, seer

De andre Bygninger.

eens

eens ud i Finland, Pohlen, Rusland og Tatariet, undtagen at de kand være paa eet Stæd lavere og slettere end paa et andet, ligeſom Bönderne er velhavende, og Skovene er nær til. Saaledes har jeg funden Lands-Byer paa hin Side Moſkov imellem Serpukov og Tula, hvor der er ingen Skov mere, i hvilke det meſte af Bönder-Gaardene, ſaaſom Skuret, Forraads-Stuen o. ſ. v. har været alleneſte ſom lave Hytter opfört af Straa, Leer og Vænger, og Bondens Huusholdnings Stue at være meget lav og slæt bygt med Bielker. J Ukræne har jeg funden paa nogle Stæder Bindings-Verk, og paa alle Stæder Skor-Stene i Huſene. Koſakkerne giör deres Huſe hvide med Kride og holder dem ſaa reenlige, ſom de findes nogen Stæds i andre Lande.

Beſkrivelſe over en Rusſiſk Lands-Bye.

En Lands-Bye i Rusland beſtaaer af een lang lige Gade, ſom er ſærdeles breed gemeenligen hen imod 50 Alen, og i hvilken Bönder-Gaardene ſaaledes, ſom de her er beſkrevne, er ved begge Siderne opbygte tæt ved hverandre. Midt paa Gaden ſeer man

de

de ſmaa Forraads-Stuer, om hvilke jeg tilforn har meldet. Er der Kroe og Bad-Stue i Lands-Byen, ſaa er de bygte noget hen for ſig ſelv. Findes der en Kirke, ſom er ſielden, ſaa er den gemeenligen bygt for ſig ſelv paa Marken: hvilket ſamme bemerkes ogſaa med Herre-Gaarde. De Ruſſiſke Lands-Byer er ſaavelſom deres Marke meeſtendeels aabne og ey indsluttede ved Leed eller indhegnede med Gierder. Deres Störrelſe er ulige, thi ſkiönt de fleſte har gemeenligen imellem 30 og 50 Gaarde, ſaa har jeg dog ogſaa funden nogle faa aldeles ſmaa, ſom har ikkun været beboede af 6 til 12 Bönder, og nogle faa beſynderlig ſtore, ſom har havt nogle 100 Bönder og derfor ogſaa mere end een Gade.

En Ruſſiſk Kiöbſtæd ſeer næſten ud ligeſom en Landsbye, og har ingen Gader broelagte med Steen, men undertiden med Fielle og Bielker. Naar jeg undtager Moſkov og Petersborg, hvilke begge Byer jeg hver paa ſit Stæd beſynderligen beſkriver; ſaa beſtaaer den rætte Forſkiel imellem en

Og over en Ruſſiſk Kiöb-Stæd.

en Ruſſiſk Kiöbſtæd og Landsbye deri: 1) at nogle af Huſene kand være noget ſtörre end de andre, have Skorſteen og Vindver ſaaledes ſom det tilforn er meldet: 2) at Gaderne er ſmalle og krumme, dog lige ſaa lidet ſom Landsbyerne indsluttede med nogen Port ved Ind- og Ud-Farten: 3) at man finder der undertiden grundmurede Kirker og Kloſtere: og endelig 4) at den har Torv og Boder, flere og fære, efterſom at Handelen er til: i hvilke Boder faaes til Kiöbs alle Slags Varer. De er alle af meget ulige Störrelſe. Men ſaaſom det er Ruſſernes Maade at giöre Byerne ſtörre ved at brede ſig ud paa Pladſen end ved at bygge Huſene höyere; ſaa finder man vel undertiden en Bye, ſom kunde i andre Lande bygges paa den tiende Deel af den Plads, hvilken den indtager. Man kand endnu klarligen ſee i Rusland, hvorledes alle Kiöbſtæder har ikkun været Lands-Byer, hvilke er Tiid efter anden ved Handelens Opkomſt og Tilvæxt blevne Kiöb-Stæder, ligeſom de ligger beqvemmeſt for Handelen ved alfare Veye, Söer Floder o. ſ. v.

I Ukræ-

I Ukræne har det en anden Beſkaffenhed med Byerne end i Rusland: thi langt nedre i Landet, hvor de Krimmiſke Tatares Indfald er meeſt at befrygte, er alle Byerne baade Kiöb-Stæder og Lands-Byer tillige. De er ogſaa alle omkring givne med et firkantet Bolverk af Bielker, og rundt om i Bolverket firkantede Taarne ogſaa af Bielker, ſaa og uden for en liden Grav og Vold beſadt med Spanſke Ryttere. *Skiönt* nu næſten alle Indvaanerne er Bönder, ſaa driver de dog ey ſelv Ager-Dyrkningen, men lader Landet dyrkes af deres Folk, ſom boer langt ude i Marken udi ſmaa Hytter, kaldede Kuteri, og ſom bringer Landets Producter Tiid efter anden ind til deres Huus-Bonder, retirerer ſig ogſaa ſelv med Qvæget ind i Byen om Vinteren, naar de frygter ſig for Taterne. Diſſe irreguliere Folk, ſom er alle til Heſt, og har ikkun Flits-Buer og nogle faa Flinter med ſig, finder med ald deres Forvovenhed og Beſtandighed ofte en langvarig og haardnakken Modſtand i ſaadan en Bye, hvilken af faa regulerede- de

Og over en Ukræenſk Bye.

de Folk med et Par Canoner kunde indtages i faa Timer.

Beſkrivelſe over Novogrod.

Det var ved Novogrod at jeg slap, og bör derfor nu i Sær give en Beſkrivelſe over denne ældgamle Ruſſiſke Bye, ſom er ſaa renomeret i Hiſtorien. Den er den allerældſte Kiöbſtæd i Rusland og tillige de förſte regierende Ruſſiſke Fyrſters Reſidence fra Rurik af, indtil de ſiden udvaldte ſig Kiov og endelig gik derfra at bygge Moſkov, og tage deres Boe-Pæl i den midt inde i Landet. Man ſkriver i den Ruſſiſke Hiſtorie adſkilligt om det gamle Novogrods Pragt og Rigdom: men det er altſammen ikkun at forſtaae i Ligning med andre Ruſſiſke Stæder og i Henſeende til gamle Tider. Jeg finder i Hiſtorien, at en heel Ruſſiſk Bye har i de Dage kiöbt ſig fri for at overleveres til Taterne med 5 Rubel: hvoraf enhver kand slutte at der den Tiid ikkun lidet behövedes til Rigdom. Det er ogſaa troeligt, at de Ruſſiſke Byer har været fordum slættere bygte end nu omſtunder. Og deraf ſeer man læt, hvor lidet har giortes nödigt for

at

at forſkaffe Novogrod Navn af at være prægtig. Efterat de regierende Ruſſiſke Fyrſter haude forflyttet deres Reſidence fra den til mere Sydlige og behagelige Egne længere ned i Landet, ſaa beholdt den et Slags Frihed, indtil *Joan Vaſiloviz II* indtoog og udplyndrede ald dens Pragt og Rigdom. Derefter er den adſkillige Gange afbrændt og har nu tilſidſt næſten intet beholdt uden Navnet tilbage. Den ſeer ud, ligeſom alle andre Rusſiſke Byer tilforn er beſkrevne, er temmelig ſtor, og har adſkillige grundmurede Kirker og Kloſtere, ſom giver Byen en Anſeelſe langt borte. Dog er det langt fra at deres Tal belőber ſig ſaa hőyt, ſom jeg har anfőrt det i min főrſte Reyſe-Beſkrivelſe, hvilken jeg ey havde ſadt mig for at ſkrive og har derfor forfærdiget ud af Hovedet, ligeſom jeg kunde erindre mig, hvad jeg havde ſeet, hőrt og læſt uden at have autentique Vidnesbyrd til Grundvold: hvorudover jeg og deri ofte har feylet. Der ſkal ey en Gang være 180 Kloſtere i det hele Novogrodſke Gouvernement:

hvoraf de fleſte er derforuden bygte af Træ, fattige og ringe. I eet af diſſe Kloſtere tæt ved Novogrod ſiges den hellige Antonius fra Padua at forvares, hvis Legeme troes der ey at kunde raadne. Der fremviſes og ſammeſtæds en ſtor Mölle-Steen, paa hvilken han ſkal have ſvömmet igiennem det Middellandſke og Spanſke Hav, Nord-Söen, Sundet og öſt-Söen lige op ad Neva-Floden, Lado-ga-Söen o. ſ. v. til Novogrod. Jeg har længe tænkt, at det var hans Bonet og Pive-Krage, ſom de Gamle af Overtroe havde taget for en Mölle-Steen. Men forſtandige Folk, ſom har ſelv været i Kloſteret og beſeet alting, har ſagt mig, at det er en virkelig ſtor Mölle-Steen, ſom man faaer der at ſee for ſine öyne.

Og over Valdai.

Fra Novogrod reyſte vi over adſkillige ſmaa Byer og Lands-Byer til Tver, ſom ligger henved 400 Verſt derfra, og bemerkede intet under Veys uden en liden Bye ved Navn Valdai, hvor nogle Polakker boer, ſom i gamle Dage har ladt ſig ned ſamme Stæds, lever af at bage Kringler

ler, og lader deres Dötre ſælge og paanöde de Igiennem-Reyſende deres Varer. Der findes ogſaa et Diſtrict under Veys, ſom er beboet af Finniſke Bönder, hvilke er fordum didhen forflyttede og nu forvandlede til Ruſſer.

Tver er en temmelig ſtor Rusſiſk Bye ſaa vel ſom Novogrod, og har det merkværdige, at den ſtore Volga-Flood flyder midt igiennem den: hvorudover den har en god Handel, i Sær med Korn, ſom föres fra de Sydlige Provincier op imod Norden. Og over Tver.

Fra Tver reyſte vi henved 150 Verſt til Moſkov, ſom ligger 748 Verſt, det er 107 Danſke Miil fra Petersborg.

Det ſyttende Stykke

indeholder

En Beſkrivelſe over Moſkov og de Byer, hvilke Autor fandt under Veys fra Moſkov til Taverov.

I Moſkov forblev vi denne Gang ikkun faa Dage. Men jeg har ſiden

den Tiid opholdt mig der næſten to ſamfulde Aar, nemlig Aar 1738 og 1744, og jeg vil derfor ey tage i Betænkning at meddele her dens Beſkrivelſe.

Beſkrivelſe over Moſkov.

Efterat den var bleven anlagt af de Ruſſiſke Stor-Fyrſter i det 12de Seculum, er den ſiden den Tiid mange Gange ved Ilde-Brand kommen paa Knæerne, og undertiden næſten aldeles lagt i Aſke. Saaledes brendte imod to tredie Dele af den op Aar 1737, ſom var Aaret, efterat jeg denne förſte Gang havde ſeet den. De fleſte af Huſene er igien opbygte: hvilket læt kand ſkee, ſaaſom de koſter ey meget bygte af Træ, ſaaledes ſom de för er beſkrevne.

Egnen omkring Moſkov er ſaa ſmuk, ſom den kand indbildes midt inde i et Land, nemlig fuld af ſmaa frugtbare Höye og Dale rundt omkring med adſkillig Slags Skov, og igiennemſkaaren af Bække og Aaer. Den rætte Aae, ſom gaaer igiennem Byen og giver den ſit Navn, kaldes Moſkua, kommer fra Veſten og böyer ſig i ſtore Bugter imod Syden og Norden,

den, löbende immer mere og mere imod Öſten og Syden. I denne ſtore Aae falder en anden mindre ud, ſom kommer fra Nord-öſt og kaldes Jauſe. En anden liden Bæk ved Navn Neglin falder ogſaa ud i den, og kommer fra Norden. Juſt paa den Nordlige Kant af Moſkua-Floden tæt ved Bredden af Floden er det inderſte af Byen Moſkov, kaldet Kremmelin, og Kitai-Gorod bygt tæt ved Aa-Bredden imellem Jauſe-Aaen paa den öſtlige og Neglin-Bækken paa den Veſtlige Side.

Kremmelin er bygt i en rundagtig Trekant, og har juſt i Diameter 300 Faune. Denne liden Borg befatter i ſig diſſe efterfölgende Bygninger, nemlig ni Dom-Kirker, Slottet i fire Bygninger, fem Kloſtere, fire Sogne-Kirker, ſaa og Collegierne og Töy-Huſet. Alle diſſe Bygninger er grundmurede af gammelt Italiænſkt Arbeyde. Jeg har iblant dem ſærdeles bemerket den Kirke, kalden Ivan den Store, paa hvis Taarne man kand ſee over den hele Bye, iligemaade nogle andre Kirker, hvis Taarne glimrer Kremmelin.

endnu ſtærk af den gamle ægte Forgylding. Der er ogſaa at ſee den ſtörſte Klokke, ſom nogenſtæds findes, hvilken er i Ildebranden kommen til Skade, og ſtaaer nu i et Huus neden ved den Kirke kalden Joan den Store, ſom derudover har dog lige ſaa lidet ſom alle andre Ruſſiſke Kirker Mangel paa Klokker. Den hele Borg har ey flere Huſe end de her anförte: og den er indsluttet med en höy Muur, ſom har fem Porte og ſex Taarne.

Kina-Borg. Tæt ved *Kremmelin* paa den Nordöſtlige Side, ogſaa ved Bredden af Moſkva-Floden, længere hen imod Jauſe-Aaen, ligger det Stykke af Moſkov, ſom kaldes *Kitai-Gorod*, det er *Kina-Borg*. Den ligger i en irregulier Firkant, af hvilken Diagonal-Linien er omtrent 500 Favne, beſtaaer af 5 Gader, har to Dom-Kirker, atten Sogne-Kirker, fire Kloſtere, tretten Hof-Gaarde, og ni offentlige Bygninger og Pladſe. *Den förſte* af diſſe er det ſtore Apotheke: *Den anden* Mynte-Huſet: *Den tredie* Gieſt-Gaarden, hvor alle ankommende Varer henföres, förend de fortoldes: *Den*

fierde

fierde Told-Huset: *Den femte* Ambassadeur-Gaarden, hvor nu er en Silke-Fabrique: *Den siette* Trykkeriet: *Den syvende* Rætter-Pladsen: *Den ottende* Apotheker-Haven: og endelig *Den niende* befatter i sig de mangfoldige vitlöftige Boder og Torve, hvor alle Slags optænkelige Varer hver for sig kiöbes og sælges. Eftersom lidet kiöbslaaes i Moskov ude for Boderne, saa fatter enhver læt, at denne Plads er i den hele Bye den merkeligste af alle. Den hele Borg er ligesom Kremmelin indsluttet med en höy Muur paa tre Sider og har den Nord-öftlige Deel af Kremmelins Muur paa den fierde. Muren har tolv Taarne og fem Porte.

Omkring *Kremmelin* og *Kina-Borg* paa den Vestlige, Nordlige og Ostlige Side lige hen til Moskva-Floden imod Syden er det Stykke af Moskov at see som kaldes *Beloi-Gorod*, det er *Hviid-Borg*. Denne Borg gaaer saaledes i en Rund-Deel, undtagen paa den Sydlige Side imod Moskva-Floden, hvor Flodens krumme Bugt giör en Udhuulning ind i den, saavelsom i Kremmelin og Kitai-Gorod, som begge er in- Hvid-Borg.

de i den indsluttede. Naar jeg undtager denne Udhuulning, ſaa har den næſten overalt 1200 Favne i Diameter, og er befattet i en höy Muur, ſom har ti Porte. Den har i det övrige 13 Gader, og i dem 11 Kloſtere, 7 Kloſter-Gaarde, 96 Kirker, og 9 merkelige Bygninger og Pladſe, nemlig: 1) *Princeſſe Catharina Joannovnæ Palais*: 2) Græv *Apraxins* Palais: 3) Giet-Huſet: 4) et Torv: 5) et andet Torv: 6) et ſtort Bryggers; 7) et Proviant-Huus: 8) et Huus til ſalt Fiſk: og 9) *Baſilii* Haue, ſom er rar for Antiqvitætens Skyld, da den ſkal være anlagt af *Baſilius Joannoviz*, Ivan den II Fader.

Jord-Borg. Rundt om *Beloi-Gorod* eller *Hviid-Borg* er opbygt *Semlenoi Gorod* eller *Jord Borg*, ſaaledes at den ey allene indslutter hele Hviid-Borg, men indtager ogſaa et ſtort Stykke Land paa den Sydlige Side af Moſkua-Floden. Iblant dens mange Gader er ungefær 21 ſtore og merkelige, ſaaſom man finder i dem to Kloſtere, 103 Sogne-Kirker, og adſkillige kiendelige Pladſe

ſe og Huſe, nemlig en Eng, kalden Tſarens Eng, Brygger-Huſet, en Stald, en Klæde-Fabriqve, en Artillerie-Gaard, et Proviant-Huus. Den hele Bye er rund, har 2200 Favne i Diameter, og er indsluttet med en Jord-Vold og uden for den en Gröfte: hvorudover den kaldes Jord-Borg.

Uden omkring Jord-Borg er adſkillige Forſtæder, nogle beſtaaende af Baraqver, i hvilke næſten lutter Vogn-Mænd boer, andre, i hvilke Regimenterne ſtaaer indqvarterede, og endelig den ſaa kaldte Tydſke Forſtad, ſom er den fornemmeſte. Der findes i dem alle tilſammen 10 Kloſtere og 60 Sogne-Kirker, og de har i det övrige lidet eller intet merkværdigt. Den merkværdigſte af dem er den ſaa kaldte Tydſke, i hvilken Ivan Baſiloviz II tillod de Fremmede at boe, ſom udi Hans Tiid kom ind i Landet. Han gav dem Tilladelſe at udöve deres Religion og forundte dem adſkillige Friheder: hvorudover de bygde en Tydſk Evangeliſk Kirke inde i Byen, ſom ſiden forflyttedes ud Forſtæderne.

 til

til Forſtaden, fordi Rufſerne havde forarget ſig over at ſee to Tydſke Fruentimmer at komme i Trætte i Kirken og derefter at slaaes paa Kirke-Gaarden. I Begyndelſen bygtes For-Staden af de Fremmede, ſom allerede var den Tiid i Ruſſiſk Tienneſte, og af de Arkangelſke Kiöb-Mænd, ſom kom om Vinteren derhen at kiöbslaae. Diſſe giorde der ſtore Figyrer, gik om For-Aaret over *Perislav* og *Jerislav*, to maadelige Byer, til *Volgoda*, en temmelig ſtor Ruſſiſk Bye, hvor de beladede deres Barker, det er de tilforn beſkrevne Ruſſiſke Fartöyer, ſom bruges paa Floderne, og gav ſig derpaa til Vands med Muſiqve og anden Vellyſt need til Arkangel. Her afladede de fremmede Skibe med de did henbragte Varer og reyſte igien om Vinteren til Moſkov. Men efter at Hoffet og Handelen er forflyttet til Petersborg, og Ruſſerne har imidlertiid lært ſelv at drive den udenlandſke Handel inde i Landet; ſaa har For-Staden ſaavel derved ſom ved den ſidſte Ildebrand og andre ſaadanne Ting tagen ſtor Skade, og beboes meeſt af indfö-

indfödte Russer, undtagen nogle faa fremmede, i sær Tydske, Kiöb Mænd, afdankede Officerer, Officerers Enker, Haand-Verks-Mænd, Chirurgi, og saadanne flere, som bliver hvert Aar fæere, saasom ingen kommer i deres Stæd, hvilke uddöer.

Inde i For-Staden er Le Forts Palais en stor og vitlöftig Bygning med mange smaa Kammere, hvor Hof-Betienterne pleyer at logere, naar Hoffet er i Moskov. Tæt uden for Forstaden imod östen er den Palais, kalden Anne-Hof, bestaaende af to Træ-Bygninger med et Opera-Huus og en smuk stor Haue. Og paa dette Palais har Keyserinderne *Anna Joannovna* og *Elisabet Petrovna*, som nu regierer, opholdt sig, naar de har været i Moskov. Paa den Nordre Side ogsaa tæt ved For-Staden sees et stort grundmuret Hospital med dets Haue. Noget længere borte imod Vesten er den nu regierende Keyserindes Palais med Haue, kalden *Pokrovske*, hvilken har tihört hende, förend hun kom paa Tronen. Endnu længere hen er det gamle Slot *Preobrasensky*, og nærmere

De fornemmeste Bygninger i og ved den Tydske Forstad.

re

re hen imod Byen finder man en Artillerie - Gaard, et Granat - Huus, Fourage - og Proviant - Huus, Falkeneer - Gaard o. ſ. v.

Enhver kand læt foreſtille ſig, at Moſkov maae ſee prægtig ud uden til formedelſt de mange Kirker, ſom er grundmurede og har deres tilforn beſkrevne runde Lőg - Taarne. Men inde i Byen finder man ey noget ſynderligt, ſom kand behage őynene. De fleſte Gader er ey brolagte undtagen nogle faa, ſom har en Broe af Steen, og andre, ſom har en Broe af Bielker. Foruden Kirkerne, Kloſterne, Kremmelin og omtrænt imellem 4 og 500 grundmurede Herre-Gaarde, hvis Eyermand opholder ſig meſten Deels anden Stæds og kommer ſielden enten med Hoffet eller ved anden Leylighed til Moſkov, er alle de andre Huſe opbygte paa Ruſſiſk af Træ, ſmaa og uanſeelige, ſaa og paa nogle Stæder hiſt og her adſtrődte, belőbende ſig ſamtlig i den hele Bye til henimod ti Tuſende. Efterſom Moſkov er vidt udbredt og har mange őde Pladſe, ſaa finder man ikkun faa Menniſker paa

Gaderne undtagen ved Boderne, hvilke er at anſee ſom en liden Bye, hvor der vrimler ſtedſe med Menniſker og holdes et ſtedſevarende Market. Jeg har giort paa adſkillige Maader Overslag over Indvaanernes Antal, og befunden efter min Regning, at, naar Hoffet ey er der i Byen, ſaa belöber de ſig moxen til halvanden hundrede tuſende Siæle, beſtaaende 1) af de Perſoner, ſom hörer til den Moſkovitiſke Regiering: 2) nogle der indqvarterede Regimenter: 3) adſkillige Herſkaftlige Familier, ſom *Deels* ſtedſe *Deels* af og til opholder ſig ſamme Stæds; 4) en anſeelig Mængde af Kiöb-Mænd, Haand-Verks-Folk, Vogn-Mænd, Hökere og Arbeydere: og endelig 5) Præſter, Monke og Kirke-Betientere.

Fra denne Ruslands Hoved-Stad reyſte vi halvfemſenstyve Verſt imod Syd-Syd-Veſt til en liden Bye ved Navn *Sirpukov*. Jeg veed intet merkeligt om denne Bye, uden at omkring den hörer de ſtore Skove op, ſaa at jeg fra den har næſten ingen Skov funden lige hen til Veronez. Til Sirpukov.

Her

Her maatte vi tage Vogne i Stæden for Slæder, ſaaſom vi ankom der ſidſt i Martii Maaned, da Slæde-Banen ophörte allevegne.

Reyſer til Tula.

Vi reyſte fra Sirpukov imod Syden over slætte Lands-Byer og to Marke, ſom var over 20 Verſt det er over 3 Danſke Miil lange, og ubeboede formedelſt Mangel paa Træ og Vand, ſkiönt Jorden er i det övrige frugtbar. Da vi havde lagt 154 Verſt tilbage fra Sirpukov, ſaa ankom vi endelig i Tula, ſom er een af de Byer, hvilke har ſyntes mig ſmukkeſt i Rusland. Den ligger i en behagelig Egn, fuld af Lunde og Bække, er vitlöftig i Omkreds, har reenlige Ukrænſke Huſe med ſmaa Hauer, og regieres af en Provincial-Voivode. Dimidov, en bekiendt riig Mand, havde ey uden Aarſag udvaldt den til ſin Boe-Pæl, og opbygget i den et ſtort grundmuret Huus med Jern-Tag, Jern-Trappe o. ſ. v. og inden til ogſaa got meubleret. Han beværtede os i ſit Huus, hvor vi henförtes af en vis Alfondil, en Capitain ved Guarden, ſom havde tilforn været i Franſk

Tien-

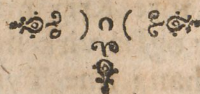
Tienneſte, og laae nu med et Commando der i Byen at lade forfærdige nyt Gevær for Armeen.

Fra Tula reyſte vi over to ſmaa Byer, nogle Lands-Byer og fire eller fem Marke, hver af 30 Verſt, imod Syden, tilſammen efter Böndernes Overslag i Mangel af Verſt-Pæle omtrent 316 Verſt, til Veronez. Denne Bye ligger under den $52\frac{1}{2}$ Grad imod Norden paa et Bierg ved den Flod Veronez, ſom falder ud i Don-Floden, er omkring given med en Muur, har en Guarniſon og et ſtort Torv med Boder, ſaa og nogle Gader belagt med Bielker, ſaaſom man kand faae Træ nok her ned af Floderne, ved hvis Bredde er ingen Mangel paa Skove. Til Veronez.

Fra Veronez reyſte vi ſyv Verſt længere hen til Don-Floden, og ſadte over den paa Færger til Taverov. Dette er en liden Bye anlagt af Keyſer PETER I for der at bygge de Skibe, ſom kunde gaae ned ad Don-Floden, naar han maatte före Krig med Tyrkerne. Der var ogſaa virkelig den Flode bygt, ſom han i ſine Tyrkiſke Krige brugte ved Aſſov og hvoraf Til Taverov.

ad-

adſkillige Pramme og Galeyer var trukne tilbage op ad Floden, efterat Freden ved Prut var sluttet. Der var dernæſt ogſaa bygt tyve ny Galeyer, ſom det forrige Aar tillige med de tyve gamle Galeyer, ni ſtore og ſex ſmaa Pramme, ogſaa af den gamle Flode, var under Amiral Bredahls Commando gangne ned for Aſſov, og havde giort det beſte til at indtage denne Fæſtning. Endelig var der ogſaa nu bygt 500 Lotker, ſmaa Fartöyer, ſom bruges til Transport og indtager hver for ſig henved 30 Mand med Ammunition og Proviant, iligemaade ſex ſmaa Galioter, af hvilke de fire var allerede med de 500 Lotker bortgangne til Asſov. Efter nogle Dage reyſte vi og bort til Asſov paa de to andre, den ene med et Commando under Lieutenant Kikin, den anden med et Commando under Lieutenant Kruſe, med hvem jeg fuldtes.

Det

Det attende Stykke
fatter i ſig
En Beſkrivelſe over det Ruſſiſke Folk.

Leylighe-den hvorved Autor har lært at kiende det Ruſſiſke Folk.

Foruden min Reyſe til Taverov har jeg ſiden giort adſkillige andre Land-Reyſer i Rusland, ſaaſom Aar 1738 fra Aſſov til Lands tilbage igiennem Ukræne til Moſkov, ſamme Aar fra Moſkov til Jerislav og igien tilbage, Aar 1739 fra Moſkov til Petersborg, Aar 1744 fra Petersborg til Moſkov, og 1745 fra Moſkov til Petersborg foruden andre ſmaa Reyſer i angrændſende Lande. Paa diſſe Reyſer har jeg de fleſte Gange opholdt mig den halve Dögn hos Borgerne og Bönderne i deres Huusholdnings-Stuer, og forbleven hos dem undertiden halve, undertiden hele Dage, ja undertiden nogle Dage efter hverandre. Derudover har jeg havt Leylighed nok til at erfare det Ruſſiſke Folks Leve-Maade, Egenſkaber og Skiebne. Og derfor vil jeg ogſaa nu beſkrive det, förend jeg begiver mig til de Vantroendes Egne.

Det Ruſſiſke Folks Mængde.

Det er vel værd at læſe denne Beſkrivelſe, thi det er et ſtort og talrigt Folk: hvilket kand ſees af diſſe to efterfölgende Over-Regninger. Den förſte grunder ſig paa en Liſte, efter hvilken Regieringen toog Skatten af alle indfödte Ruſſiſke Borgere og Bönder, förend der Aar 1720 begyndtes med at tælle alle Menneſker i Riget og at paalegge Hoved-Styyr paa alle Ruſſiſke Mand-Folks Siæle. Her er Liſten:

Det Moſkovitiſke Guvernement, havde 39 Byer, og i dem 17301 Borger-Gaarde, og desuden i alle Landsbyer 236672 Bönder-Gaarde.

Det Petersborgſke eller Novogrodſke Guvernement, havde 28 Byer, og i dem 8324 Borger-Gaarde, og desuden i alle Lands-Byer 132652 Bönder-Gaarde.

Det Arkangelſke Guvernement havde 20 Byer, og i dem 4302 Borger-Gaarde, og desuden i alle Lands-Byer 92298 Bönder-Gaarde.

Det Nisne Novogrodſke Guvernement havde 10 Byer, og i dem 3694 Borger-Gaarde, og desuden i alle Lands-Byer 78562 Bönder-Gaarde.

Nu fölger efter de egentlige Ruſſiſke Guvernementer de Ukræniſke,

ſke, ſom beboes meeſt af Koſakker, hvilke den Tiid ey beregnedes, men er ogſaa bebygte af Ruſſer, ſom har Tiid efter anden udbredet ſig der i Landet, og tillige med de ſkatſkyldige Koſakker udgiorde, ſom fölger:

Det Asſovſke eller *Veroneziſke Guvernement* havde 17 Byer, og i dem 958 Borger-Gaarden og desuden i alle Lands-Byer 40700 Bönder-Gaarde.

Det Kiovſke Guvernement havde 56 Byer, og i dem 1864 Borger-Gaarde, og desuden i alle Lands-Byer 25816 Bönder-Gaarde.

Nu fölger endelig de övrige Guvernementer, nemlig:

Det Rigiſke, *Revaſke* og *Smolenſkovſke Guvernement* havde 17 Byer, og i dem 1771 Borger-Gaarde, og desuden i alle Lands-Byer 42555 Bönder-Gaarde.

Det Kaſanſke og *Aſtrakanſke Guvernement* havde 54 Byer, og i dem 2545 Borger-Gaarde, og desuden i alle Lands-Byer 20571 Bönder-Gaarde.

Det Siberiſke havde 30 Byer, og i dem 3740 Borger-Gaarde, og desuden i alle Lands-Byer 36154 Bönder-Gaarde.

Tilſammen 271 Byer, 44499 Borger-Gaarde, og 715980 Bönder-Gaarde.

Den anden Over-Regning grunder fig paa en Lifte over de Siæle, det er indfödte Rusfifke Mand Folk, fra det mindfte Barn indtil den ældfte Mand, fom befandt fig i diffe Borger- og Bönder-Gaarde, Byer og Lands-Byer. Liften er forfærdiget Aar 1725, efterat man havde arbeydet paa den i fem Aar, og giöres nu om fiden Aar 1740. Den förfte af Aar 1725 findes indfört i en Forordning om Armeens Rekrytering af 4 September Aar 1736: hvori Ordene lyder faaledes:

I det hele Rige fkal ftilles een Rekryte af hver 125 Siæle, af Kiöb-Mænd, Bönder og alle, fom ftaaer for Hoved-Styyr, hvilke belöber fig til fem Millioner, een og halvfemfenstyve tufende, otte hundrede og fyv og halvtrefenstyve, efterat förft derfra er undtagne; nemlig *först* alle Odnodvorzi, det er, Eyendoms-Bönder i det Veronefifke, Kiovfke, Kafanfke og Aftrakanfke Guvernement, fom ftiller desuden Land-Milicen, *dernæft* det Siberifke Guvernement, fom completerer de Siberifke Regimenter, og *endelig* de Slaboder, det er fmaa Stæder, fom er flagne til at levere Folk til de Catharinenborgfke Bierg-Verke.

Naar

Naar jeg nu vil legge hertil 1) alle de Ruſſer, ſom her undtages, 2) alle dem, ſom er frie for Hoved-Skatten, nemlig den hele Rusſiſke Land- og Söe-Magt belöbende ſig til 250 tuſende Siæle, item Edel-Mænd, Proprietærer og Embeds-Mænd, iligemaade Monke, Præſter og Kirke-Betientere, og endelig 3) det, ſom Nationen efter ald Formodning ſiden Aar 1725, da Regiſteret blev færdig, har formeret ſig; ſaa troer jeg at alle Rusſiſke Mands-Siæle belöber ſig tilfulde til ſex Millioner. Fordopler vi nu dette Antal med Qvind-Folkenes Siæle, ſaa giör det tolv Millioner foruden alle de andre Nationer, Finner, Letter, Eſter, Polakker, Koſakker, Kalmukker, mangfoldige Slags Tatare, Samojeder og Lapper, ſom beherſkes af det Rusſiſke Rige.

Deres Antal beſtemmes nöyere.

Man maae ey forundre ſig over denne ſtore Mængde af indfödte Rusſer: thi det er et Folk, ſom ſeer mere paa Börnenes Födſel end Opdragelſe, gifter ſig derfor tilig, er frugtbar og nærſom, ſaa at det, hvor der er ikkun det allermindſte at fortienne, er

Aarſagen til deres Mængde.

er ſtrax færdig at ſöge om Pas hos ſit Herſkab og at udbrede ſig videre. ſaaſom Underſaatterne i de erobrede Provincier erfarer det med Skade. Regieringen ſöger ogſaa at forfremme denne Folkets Drift til at formere ſig og ſætte ſig i Anſeelſe hos de betvungne Nationer, og lader til den Ende Rekryterne allene udſkrive af indfödte Ruſſer, tillader dem alle uden ringeſte Hinder at gifte ſig, har giort Anſtalt for deres Börns Underholdning og Opdragelſe, indqvarterer den ſtörſte Deel af Feld-Armeen i Lifland og Ukræne, forſvarer de indfödte Lands-Börn, naar de ſætter ſig i een eller anden Connexion med de andre Nationer, præfererer deres Sprog, Religion og Sæder i alle Tilfælder. og udvirker derved, at ikke allene det Rusſiſke Folk formerer ſig ſelv indbyrdes, men og de andre Folk lader ſig Tiid efter anden indlemme iblant Ruſſerne. I Sær ſeer den hen til at beſætte det vitlöftige og öde Siberien med Folk, at beblande dets Indvaanere med Landets Börn, og, hvis mueligt, at forvandle dem alle med Tiden

den til Ruſſer. Misdædere, ſom holdes fangne, kand naar de forſendes udgiöre anſeelige Colonier i det Nord-öſtlige Tatarie. Og denne Skik er ey uſædvanlig i Rusland, da der ſiges, at i Siberien findes hele Lands-Byer, hvor alle Indbyggerne har opſkaarne Næſer.

Til at beſkrive den talrige Ruſſiſke Nation holder jeg det for nődigt at begynde fra Bőnderne, ſom de fleſte, og at berette deres Leve-Maade, ligeſom den er Aar ud og Aar ind hver Dag fra Morgen indtil Aften. Om Morgenen ſtaaer Bőnder-Folket tilig op, og da er dets förſte Forrætning at holde dets Morgen-Andagt. Derudover træder een efter den anden, undertiden to eller flere tillige, midt hen paa Gulvet, vendende Anſigtet imod Billedet, ſom ſtaaer i överſte Hiörne af Stuen, bukkende og kaarſende ſig idelig, ofte igientagende de Ord, Herre forbarme dig, og ſagte udmurmelnde to eller flere Bönner. De falder for Gud ned paa deres Anſigt, udſtrekkende deres Arme med Panden imod Jorden, og knæler aldrig i deres Dets Morgen-Bönner.

Bönner, Bekiendelſer og Lovſange, hvilke de ey heller tör udſynge uden for Kirken. Den dybe Compliment med at falde ned paa Anſigtet er brugelig af Ruſſerne ikke allene, naar de tilbeder Gud, men ogſaa, naar Bönderne beder om eller takker for en Naade hos deres Herſkab, og naar endog de fornemmeſte Herrer befinder ſig i ſamme Omſtændigheder hos deres höyeſte övrighed. Man finder nogle af Ruſſerne, i ſær Börn og gamle Folk, at være i deres Bönner meget andægtige og langſomme, andre derimod haſtige og lætſindige og at tale om andre Ting ogſaa med Skields-Ord under denne Huus-Guds-Tienneſte. Efterſom de Fremmede, der loſerer hos dem, og ikke vil blive liggende om Natten i deres Vogn eller Slæde, tager gemeenlig deres Senge-Leye paa Bænkerne under Billedet, ſtaaer gemeenligen ogſaa ey ſaa tilig op ſom Huus-Folket; ſaa kand de ræt med ſtor Forundring betragte denne Morgen-Andagt, helſt naar de ſeer, hvorledes de ſmaa Börn ſtaaer ogſaa paa Gulvet i deres bare Skior-

ter, holdende ſtedſe öyne med de gamle Folk og fölgende dem i alle Stykker paa det nöyeſte efter. Jeg har ey merket at de fornemmere Ruſſer i deres Morgen-Bön og övrige Guds-Tienneſte differerer fra Bönderne, undtagen at nogle af dem er deri mere eller mindre ivrige. At kaarſe og bukke ſig for Billedet er en Skik, ſom de ey allene i agttager i deres Morgen- og Aften-Bön, men og ved alle andre Leyligheder, ſaaſom naar de vil ſpiſe eller har ſpiiſt, naar de begynder eller har fuldendt deres Arbeyde, naar de kommer förſt ind i en Bye eller Stue, naar de antræder en Reyſe, naar de kiörer forbi en Kirke, et Kloſter eller Capelle o. ſ. v. Det ſkede for nogle Aar ſiden, at en Ruſſiſk Soldat anklagedes for en Misgierning, og da bekiendte han for Rætten, at han ey havde troet denne Gierning at være ſynd, havde og ey foretagen ſig den uden at förſt kaarſe ſig og at falde ned for Gud paa Jorden. I Rusland er det ogſaa bekiendt at ingen Rövere, Tyv eller anden Syndere lættelig driver ſit Haand-

 Verk,

Verk, uden tillige baade for og efter at holde en kort overtroiſk Andagt.

Dets Lyys Ild og Kaagerie.

Imidlertiid Bönder-Folket giör deres Morgen-Bön, ſaa gaaer Konen i Huſet, ſom er gemeenlig förſt oppe og förſt med hendes Bön færdig, hen at giöre Ild i Ovnen. Saa ſnart hun ſtaaer op, tænder hun en lang tynd Spaan enten ved den fra forrige Dag i Ovnen overblevne Ild eller ved Fyr-Töy og Svovel-Stikker, og ſætter Spaanen i et Jern, ſom er giort faſt paa en Stang og ſtaaer paa en Kaars-Food midt i Stuen. Naar en Spaan er udbrendt, ſaa tænder hun en anden, og ſætter den i den förſtes Stæd ind i Jernet o. ſ. v: hvilket er det eniſte Slags Lyys, ſom Bönderne bruger i det hele Rige. De ſom har hvide Stuer, det er Stuer med Skor-Stene, ſaaſom i Moſkov og Petersborg, de fornemmeſte Borgere i de andre Kiöbſtæder, de fornemmeſte Edel-Mænd paa Landet, de har allene Lyys og Lyſe-Stager, hvilke har dog ey i lang Tiid været der i Landet ſaa almindelige. Man kalder det ſædvan-

lige

lige Ruſſiſke Lyys, den brændende Spaan, Luſinka eller Lunte, ſom giör ſtedſe Rög i Stuen, ſaa at Veggene bliver ſorte. Naar nu Bonde-Konen har antændt Lunten og forrættet hendes Morgen-Bön; ſaa gaaer hun hen til Ovnen, tager Brættet derfra, ſtavler Træet op inde i den, tænder det an, og begynder at kaage Mad for Folket. Det hele Kaagerie beſtaaer hver Dag Aaret igiennem deri, at hun har een ſtor Potte med reent Vand, hvori hun kommer en liden Skaal Gryyn og to eller tre Skeer fulde af indſaltet Kaal. Denne ſtaaer indpakket i Forraads Kammeret udi Tönder, er giort til Rætte om Vinteren, og er faſt Bondens fornemmeſte Forraad. Undertiden kommer hun ogſaa et lidet Stykke Kiöd eller Fleſk eller en Fiſk i Kaalen. Undertiden, i ſær i Faſten, hvor man ey læt bekommer Fiſk, ſætter hun Potten med Vandet, Grynene og den indſaltede Kaal allene ind i Ovnen, og lader den ſtaae der til den anden Morgen, da Huus-Folket imidlertiid af og til lader ſig give noget af Potten i et Træ-

Fad

Fad deraf at ſpiſe. Hun bager og ofte Bröd, ſom er overalt i Rusland af Rug-Mæl ræt got, og, naar det er Feſt-Dag eller det er en formuende Bonde eller Borgere, ſaa bager hun ogſaa meget ofte Pyroger, et Slags Ruſſiſk Bakkelſe, kaager undertiden Eg, og forſtaaer ogſaa i en Jern-Pande at ſtege. Jern-Panden tager hun ud med en Stang, ſom har et krumt Jern paa Enden. Og foruden denne Pande og Stang hörer intet til det Ruſſiſke Kykken-Töy undtagen Potterne, ſom er giorte af Leer, ſorteblaa, runde uden Födder, ræt ligeſom hos os de ſaa kaldte Jyde-Potter. Naar Kaageriet er til Ende, og Træet udbrendt: ſaa rager Bonde-Konen Glöderne tilſammen med en Stang, og tillukker Ovnen, ſom i en Times Tiid giör Stuen faſt utaalelig varm, da den hele Dag ſiden ey indlegges mere. Saa længe der giöres Ild i Ovnen, er der en tyk Rög i Stuen, ſom trækker ud af Rög-Hullerne under Loftet og af Vindvers-Glukkerne, under hvilke man maae dukke ſig paa Bænkerne, hvis man ikke vil qvæles. Fornemme

me Ruſſer har deres Kökken i et Huus bygt for ſig ſelv, og deri fire eller fem Ruſſiſke Kokke. Til at giöre varmt i deres Stuer har de ey Jern-Ovne, men murede Kakel-Ovne, opbygde lige til Loftet med Architectur i tre Etager, og uden paa beklædte med Hollandſke Porcellæn-Kakler, ſom nu forfærdiges der i Landet. Naar der er eengang giort Ild i ſaadan en Ovn, ſaa lukkes Træk-Hullet til, og, hvis dette ſkeer for tilig, förend Glöderne er udbrendte, ſaa kand de nærværende let faae Hoved-Pine og blive ſyge, ja undertiden döe af Dunſten.

Dets Reenlighed.

Imedens Bonde-Konen har at beſtille med at bage og kaage, ſaa efterlader hun ey at toe ſine Hænder med reent Vand, efterat hun ſtrax i Begyndelſen har toet baade Hænder og Anſigt. Og dette er ogſaa efter Morgen-Bönnen alle de andre Folks förſte Forrætning. Naar Ovnen endelig tillukkes Klokken ni eller ti om Formiddagen, ſaa beſörger hun förſt og for alting, at Bord og Bænke aftoes, og at den hele Stue feyes og reenſes. Hvorpaa Dören og Vindvers-Glukkerne

kerne for Varmens Skyld tillukkes om Vinteren; saa at det bliver halvmörkt i Stuen, eftersom der falder ikkun Dags Lyys ind igiennem det mellemste lidet Vindve, hvilket er oftest ikkun besadt med Marien-Glas eller overtrukket med Blære og Hinde. Kommer dersor nogen efter den Tiid ind i den Russiske Bonde Stue, saa finder han den ræt reen og ordentlig, i sær udi det fornemmeste Hiörne ved Billedet. Han finder ogsaa Folkene ey ureenlige, thi foruden det at de toer sig alle om Morgenen tilig baade i Ansigtet og paa Hænderne, saa toer de sig ogsaa ofte ved andre Leyligheder, og gaaer to Gange hver Uge i Badstue, og iförer sig der reent Linnet. Heraf har jeg giort den Slutning, at, skiönt Russerne er ey saa reenlige som Kosakkarne, saa kand de dog ey med Rætte beskyldes for at være ureenlige.

Dets Arbeyde. Det er ey allene Bonde-Konen, som arbeyder i Huset: men Manden og det övrige Folk gaaer ogsaa strax om Morgenen ud til deres Forrætninger at foere Qvæget o. s. v. kommer

mer derpaa ind og ſætter ſig ned paa Bænken ved Ovnen, ſpiſer da af Maden, ſom kaages ved Ovnen, gaaer derpaa atter ud enten at reyſe eller at forrætte deres Haantering hiemme i Huſet eller paa Marken, efterſom Aarets Tiid og andre ſaadanne Omſtændigheder det udfordrer. Döttrene i Huſet ſynes at have mindſt at beſtille, thi man finder vel undertiden een eller anden enten at ſye eller væbe eller ſpinde med en Haand-Teen, men meſten deels ſeer man dem dog uden Arbeyde at ſidde og ſnakke, eller gaae og giöre ſig unyttige Forrætninger, eller at ligge paa Ovnen. Det övrige Folk har ogſaa den ſtörſte Tiid om Aaret dagligen nogle Timer aldeles intet at beſtille, er derimod i Arbeydet, ſaalænge det varer, haſtige og ſtærke. Merkeligt finder jeg det ogſaa hos alle Ruſſer, at Munden ſtaaer faſt aldrig ſtille paa dem enten de arbeyder eller ikke, ſaa at deres Snak faaer ingen Ende. Reyſer de med Fragt, ſaa ſamler de ſig i en Hob og gaaer den hele Vey i Samtale med hverandre. Og, naar de

ey

ey længere kand fölge til Fods med Heftene, faa fætter de fig op, fyngende deres lyftige Vifer, alle paa een Melodie, hvilken gaaer næften fom Folie d'Efpagne. Er de hiemme, faa hörer de ey op at fnakke med hverandre meget höyt, tydeligt og muntert, Mand-Folkene med en faare grov og ftærk Stemme. Da jeg i Begyndelfen ey kunde forftaae dem, har jeg faavelfom andre erfaret, at de har fagt mig Ordene faa höyt og tydeligt, at jeg har kundet opfkrive hvert Bogftav. Dog det var ey den mindfte Mangel paa Hörelfe, fom giorde at de var mig uforftaaelige. Man hörer dem fielden eller aldrig at lee eller at fkiemte, men derimod ofte at fkiende, brugende de Skiels-Ord, Jebjonamat o. f. v. næften ved hvert andet Ord, fom de taler. I deres Gang holder de Hovedet i Væiret, Skuldrene tilbage, træder haardt, og bevæger fig gierne. Det hele Folk er i dets Hvile og Arbeyde tilböyelig til at falde fra een Yderlighed til en anden, at fove nogle Timer om Dagen, og at være i uophörlig Bevægelfe i de andre,

dre, at ligge een Uge hiemme paa Ovnen og en anden Uge at være ſtedſe i Arbeyde. Denne beſynderlige Caracteer, ſom ey læt findes hos andre Nationer, maae jeg give den Rusſiſke. Thi, ſkiönt de ſover længe og trygt om Natten, ſover desuden alle Eftermiddags-Sövn, og ligger gierne undertiden ſtille uden Arbeyde; ſaa er de dog i deres Gang og Tale kiendelig muntre, og i det, de foretager ſig, ſaa længe det varer, vindſkibelige.

I alle deres Legems Bevægelſer er de ey langſomme og ey heller meget haſtige, men ſynes derimod af ald Magt at arbeyde. Det, ſom driver dem i deres Arbeyde, er Fordelen, da de ey lader en Fortienneſte gaae bort, og hörer ey op at arbeyde, uden naar Fordelen ophörer. Herudover holder jeg for, at deres bemerkte Lediggang kommer af, at de ey kand afſætte flere Varer, end de forarbeyder. De forhverhver ſig ogſaa meſten Deels ved deres Arbeyde ſaameget, ſom de ſelv bruger og bör afgive til ovrigheden og deres Herſkab,

forgravende det, de haver tilovers, af Frygt, at deres Herrer maatte ellers finde Midler til at bringe det til sig, formedelst hvilken Frygt de fleste saasom og af naturlig Tilböyelighed fortærer Resten i Kroerne.

Dets Strænghed.

De forfarer meget strængt med deres Undergivne, i Sær med Börnene og Qvæget. Man seer dem ey sielden at slaae deres Hustruer offentlig paa Gaden, saa at de hyler og blöder. Börnene förer de om Vinteren paa deres Arme halv-nögne ud i den heftigste Kulde, og strax derpaa igien ind ved Ovnen i Heden. Hvorudover de i den förste Barndom, saalænge indtil de bliver vante derved, uden at erlange nogen Barmhiertighed hos Forældrene, stedse græder og skriger. Det livegne Tienneste-Folk erfarer tit, at Batogge-Straffen er en Huus-Ræt der i Landet. Med Qvæget omgaaes Russerne ogsaa undertiden uden Medlidenhed, og giör dem igien got paa andre Tider uden Maade, kaldende dem Badska og Madska, det er Fader og Moder. Undertiden kalder de de unge Heste Bratez,

det

det er lille Broder, og helſe dem hver Gang, de nyſer. Naar de derimod ey vil æde Havren, ſaa slaaer de dem ſaa haardt og længe, indtil de æder. Og det ſamme giör de ogſaa, ſaa ofte de ſelv uden Aarſag er ilde medhandlede af deres Herſkab. Hvorved det ſkeer, at Heſtene behöver ſiden aldrig at slaaes, men ſtrenger alle Kræfter an af Frygt, ſaaſnart de ſeer Vogn-Manden ikkun at tage hen til Pidſken.

Skiönt nu Rusſerne er ſaare ſtrenge imod dem, ſom de har i deres Magt, ſaa er de derimod ſærdeles höflige imod alle andre. Kommer en Ruſſe ind i en Stue, ſaa træder han förſt hen for Billedet, bukker og kaarſer ſig dybt med diſſe Ord: *Herre forbarme dig.* Derpaa bukker han ſig ſtiltiende meget dybt og langſomt for enhver i Sær af de nærværende, ſom igien tager imod ham med de ſamme tauſke og ærbödige Complimenter. De træder ogſaa geemenlig hen ved den förſte Helſen at kyſſe hverandre: da Manden undertiden præſenterer ſin Huſtrue til dem, ſom han med en be- Dets indbyrdes Omgang.

ſynderlig Höflighed vil beværte. De ſamme Höfligheds Beviisninger bruger de ogſaa, naar de gaaer bort og tager Afſkeed med hverandre. Paa Gader og ved alle Leyligheder forſikrer de hverandre om deres Ærbödighed og Kierlighed ved at tage Huen af længe og bukke ofte og dog langſomt meget dybt, og ved at ſpörge om deres Sundhed og Velgaaende, end og de allerringeſte Arbeyds-Folk og Bönder. Saalænge de er höflige, kalder endog Bönderne hverandre Eders Naade, og, naar de kand have den ringeſte Fordeel derved, Eders Velbaarenhed. Bliver de derimod ſtrax derefter uenige, ſaa betienner de ſig af Skields-Ord, og taler et Sprog, ſom er ingen Ting ſaa rigt ſom i denne Materie. Enhver ſeer læt, at denne Orientalſke Leve-Maade kand ey andet end undertiden være forbunden med en Færdighed nu at forholde ſig ſaaledes, at andres Fortrin derved nægtes, nu igien ſaaledes, at u-kyndige læt derved bedrages. Men juſt diſſe to Ting agtes i de Lande for Dyder. Nogle Ruſſer har ſelv ſagt

mig,

mig, at, hvis deres Lands-Mænd ſkal giöre got, ſaa maae de undertiden medhandles paa en grov Maade. Og naar den ene af dem kand faae en Fordeel over den anden; ſaa roeſer han ſig ey allene ſelv deraf: men ogſaa den Bedragne berömmer ham bag efter for hans fortreffelige Forſtand og Conduite, helſende ham ſtedſe efter den Tiid dybere og ydmygere.

Den Rusſiſke Bonde er imod alle Udlændere, for hvilke han har mindſte Frygt, meget höflig under Veys, hvor de reyſer. Han lader dem ſidde överſt op i ſin Stue ved Billedet paa Bænken omkring Bordet, giver dem Bröd, Salt, Vand, Qvas, ogſaa, hvis de vil tage til Takke med hans Koſt, Kaal, Agurker, o ſ. v. tillader dem at kaage ved Ovnen, at gaae ud og ind og drive deres övrige Haandtering i Stuen, at rede deres Senge paa Bænkene eller hvor de vil, og at bruge deres Frihed, ligeſom de kunde være hiemme. Dog ſkal man forſkaffe ſig ham ræt til Vens, ſaa bör man give ham förſt Snuf-Tobak, derpaa ham og hans Kone og Börn Bren- Dets Omgang med Udlændere.

deviin, og endelig ogsaa Peber, saa bærer han alt, hvad han kand undvære, frem for en skikkelig Priis at sælge. Skiönt ingen Russe, undtagen faa, som har reyst Udenlands, röger Tobak, menende derved at vanhellige Billedet; saa bruger de derimod alle saameget desto hellere Snuf-Tobak, hvilken de river med en Vrikke-Stang i en Leer-Potte, beblandende den med Aske. De som boer paa Lande-Veyen imellem Petersborg og Moskov lader sig betale noget lidet for Beværtningen, og agter ey i det övrige om deres udenlandske Giestes Sprog og Sæder, saasom de har hört og seet dem saa ofte. Men neppe kommer man ud af Lande-Veyene, saa er Bönder-Folket Menneske-skye, forlanger hartad ingen Penge for Beværtningen, men giver derimod Agt paa alt, hvad en reysende Udlændere taler og giör, merkeligen tilkiendegivende deres Forundring, naar han kommer ind uden at kaarse sig for Billedet, röger Tobak, og spiser Kiöd i Fasten.

De fornemme Russer, som har været iblant Folk, er i deres udvortes Omgang varsommere med Udlændere end med deres Lands-Mænd: thi de veed, at skikkelige Folk af andre Europæiske Nationer mister hellere deres Liv end deres Ære. Dog tilkiendegiver de i deres Fraværelse, at de ey har de beste Tanker om dem i deres Hierter. Aarsagen hertil er *Deels* den Ulighed, som er imellem dem og andre Europæiske Nationer, *Deels* en forud fattet Indbildning om deres Fortrin for andre, *Deels* ogsaa en uanstændig Opförsel af adskillige Fremmede, som er komne ind i Landet. De forstandige Russer nægter ikke, at de jo med Nytte kand bruge Udlændere i deres Tienneste, men de fordrer tillige, at de ey skal antages og forfremmes uden Forskiel, at de ey skal befordres uden kiendelige Meriter, og at de endelig ey nogen Tiid maae beklæde de höye Poster, ligesom alt saadant er ved en Grund-Lov fastsadt af Keyser PETER I.

Det Russiske Bönder-Folk holder ey noget ordentlig Maaltiid til visse Ti- Dets Mad og Drikke.

Tider om Dagen, men ſpiſer af og til ligeſom de har Leylighed og er hungrige. Dog ſeer man dem at ſpiſe meeſt, undertiden tre og flere Perſoner tillige, om Formidagen Klokken ni eller ti, og om Eftermiddagen Klokken tre eller fire. Foruden Brödet er deres fornemmeſte Mad Kaal, ſom kaages hver Dag friſk, og ſtaaer Nat og Dag ſydende heed inde i Ovnen. De kaager ogſaa undertiden uden ald Kunſt paa et lidet Stykke Kiöd eller Fiſk en lang Suppe, hvilken de ſpiſer gandſke heed med ſtor Begierlighed, helſt naar den er beblanden med Urter. Foruden Kaalen og Suppen æder de og Melk eller og Qvas, deres ſædvanlige Drikke, med Bröd og indſkaarne Agurker, iligemaade Gröd, Honning, Eg, og undertiden haardkaagte Erter, hvilke ſidſte de ogſaa ofte æder raa, efter at de förſt i kaalt Vand er aftoede og udblödte. De gider beſynderlig gierne ſpiiſt Hvede-Bröd og Bakkelſer, af hvilke de har nogle bagte af Bog-Hvede-Gryyn, andre af Mæl og Ollie, og andre fyldte inden i med Fiſk eller

Kiöd, Lög, Skampioner o. ſ. v. De æder næſten daglig hviid Lög, ald anden Lög raa, raa Agurker, naar de kand faaes, og ellers det hele Aar igiennem indſaltede Agurker, Rover Ræddiker, alle Slags Frugter, Bær o. ſ. v. De æder ey Kiöd eller Fiſk, uden at det er förſt enten kogt eller ſtegt i Panden. Ald deres Mad tillaver de uden Kunſt, og kaager, ſteger og bager den i Ollie endog undertiden naar det ey er Faſten. De kommer meget Salt i den, og æder den enten ſydende heed eller Iis-kaald; thi den kaalde Mad forvares om Sommeren ved Iis i Kielderne eller og i Vandet, og den varme ſtaaer Nat og Dag inde i Bager-Ovnen. Man slutter læt at ey enhver Bonde har daglig alle de her anförte Rætter, men at der er Forſkiel imellem Sögn-Dage og hellig Dage ſaa og imellem fattige og rige. Thi de förſte ſom de fleſte har den meſte Tiid om Aaret lidet eller intet at æde uden Brödet og Kaalen. De rigere Bönder og Borgere bager ogſaa eet Slags Bröd af Honning og Mæl et andet Slags af Kirſebær-Saft og Mæl

det tredie Slags af Æble-Moſt og Mæl det fierde Slags af Hin-Bær-Saft og Mæl og ſaadanne Slags flere. Fornemme Ruſſer, ſom har reyſt udenlands, har gemeenlig ogſaa udenlandſke Kokke, og lader deres meſte Mad lave til ligeſom paa andre Stæder. De andre Fornemme derimod holder mange Ruſſiſke Kokke og gaaer to gange om Dagen til Bords nemlig Middag og Aften, da de har altiid mange ſmaa Rætter. De har förſt deres Bord dekket med mange ſmaa Fade af kaald Mad, ſaaſom ſyltet, röget, ſtegt eller kogt, iligemaade Reddiker, o. ſ. v. Derefter tages alle disſe Rætter bort, og ſættes i deres Stæd adſkillige Slags Kiöd- og Fiſk-Supper ſaa ſydende hede ſom det er mueligt. Paa Supperne fölger adſkillige Slags friſke og ſaltede Fiſke, ſom har ſielden anden Soſe en Peberood og Æddike. Naar Fadene med Fiſken er borttagne, ſaa bæres Stegene ind ſamt hosfölgende ſaltede Agurker. Endelig kommer ogſaa Bakkelſerne og Paſteterne, hvilke ſidſte er gemeenligen fulde af Ollie. Og den övrige Mad er ey

ey allene ſtedſe hen i Faſten, men ogſaa undertiden den anden Tiid om Aaret, tillavet med Nöde-Ollie, da derimod Bönderne bruger ikkun Hampe- og Lin-Ollie.

Böndernes daglige Drikke kaldes Qvas, og er giort af Mæl og kogt Vand, ſom bliver haſtig ſuurt, og har ſtor Kraft til at lædſke og köle. Den ſtaaer om Vinteren i et ſtort Kar ved Ovnen, og forvares derimod paa et koldt Stæd om Sommeren, er for en Fremmed uſund at drikke, og ſeer desuden meget u-appetitelig ud hartad ligeſom Valle, ſmager og ligeſom Valle. Dog kand den undertiden uden Skade drikkes, naar den er friſk, reenlig og blanden med Kruſe-Mynte. Saaledes drikkes den ogſaa daglig af de Fornemme, ſom lader den noget anderledes tillave og kalder den Kisle-Stie, og ſom har derforuden ogſaa bruun eller rööd Qvas, brygget meget tyndt af Byg-Malt uden Homle. De brygger ogſaa i Rusland en anden beſynderlig Drikke, kalden Spitie, ſom man ikke kiender i andre Lande, drikkes i Stæden for Brænde-

Viin,

Viin, og blandes undertiden med Vand, som faaer deraf baade Smag og Kræfter. Man brygger den af öl, Möd, Brendeviin og Eddike, ligemeget af hvert Slags, iligemaade Peber og andre Slags Kryderier, saa meget og mange Slags, som man selv vil, hvilket altsammen kaages under Log i nogle Timer. Saasom dette Slags Drikke forderves ey i Heden om Sommeren; og noget lidet deraf kand corrigere en stor Portion Vand, saa har Russerne i sær betient sig med Nytte af den udi deres Feld-Tog i Persien og imod Tyrkerne. öl, Mööd og Brendeviin tör ingen Bonde eller Borgere i hele Rusland brygge. Men han maae kiöbe det i Kroerne, hvor han, hvis han har Formue dertil ey forsömmer at hente det, i sær paa hans og hans Families Födsels- og Navne Dage, paa alle Fest-Dage og endelig i hele Smör Ugen, som gaaer næst for den store Fasten. Brende-Vinen brendes i Rusland ikkun af Korn uden Frugter. Möden er svag og hviid, brygges ligesom öl med Homle, og pleyer ey længe at giemmes,

mes. Öllet brygges derimod meget tykt, ſtærkt og feedt af Rug- eller Hvede-Malt og ſielden af Byg-Malt, da ald Maltet er gemeenlig törret i Vinden og ſielden paa Köllen. Edel-Mændene har Tilladelſe at brygge og brende, og har derudover i deres Huſe ey allene öl, Mööd og Brende-Viin, men ogſaa Moſt, Hin-Bær-Saft, Visnovka, det er Kirſebær-Saft paa Brende-Viin, og ſaadanne flere Slags Drikker, hvorpaa i Særdeleshed Monkene raffinerer i Kloſterne, efterſom de tör aldrig ſpiſe Kiöd, Melk eller Eg, men alleniſte Fiſk, Bröd og Urter. Det hele Folks ſtörſte Tilböyelighed beſtaaer i at bruge Maden og Drikken i Overflödighed, i ſær at betienne ſig af alle Slags ſtærk Drik uden Orden og Maade. Dog ſkiönt de ofte derved lider Skibbrud paa deres Forſtand, ſaa ſynes det dog ligeſom det ſkader ey deres Legeme: hvilket kommer maaſkee af deres övrige Spiſe og Drikke. Saa langt fra at den gemene Mand undſeer ſig ved at være drukken, at han jo meget mere praler dermed, ſkriger ſine Viſer udi Kro-

erne,

erne, og gaaer tomlende om paa Gaden. Man kand vel og undertiden offentlig möde Folk af begge Kiön, ſom ſpaſerer holdende hverandre under Armene og i deres Drukkenſkab ſyngende og ſkrigende af alle Kræfter.

Den Tilböyelighed, ſom det Ruſſiſke Folk har til at handle, giör ogſaa at de har alle Slags Mad og Drikke offentlig til Fals paa Gaderne. Paa Hiörnerne ſtaaer nogle ſom ſælger Spitie, Qvas o. ſ. v, andre, ſom ſælger Reddiker, Frugter o. ſ. v. andre, ſom ſælger Bröd, Bakkelſer o. ſ. v, Der gaaer ſtedſe omkring paa Gaderne en ſtor Mængde af voxne Karle, Qvind-Folk og Börn, ſom raaber med Hvede-Bröd, alle Slags Ruſſiſke Bakkelſer, haardkaagte Erter, udblödte Erter, Nödder, Bær, Spitie o. ſ. v. Herudover kand fremmede Ruſſer ſtraxi en Bye finde ald deres Mad til Fals paa Gaden, af hvilken Leylighed de ogſaa betienner ſig ſaavel ſom mange andre, der Aar ud og ind lever paa denne Maade, ſaaſom de ſelv ingen Huusholdning haver. Det gaaer ſaa

vidt hermed, at end ogſaa fattige Udlændere i ſær i Moſkov hetienner ſig af denne Magelighed og Sparſommelighed, ey nydende andet til deres Underholdning end hvad de ſaaledes kiöber af de forbigaaende Ruſſer.

Fordum havde Ruſſerne den lange ældſte og enfoldigſte Dragt, ſom bruges endnu af Polakkerne, Koſakkerne Tatarne, Kalmukkerne og næſten alle andre Aſiatiſke, Afrikanſke og Amerikanſke Nationer. Men da Keyſer PETER I begyndte Reformationen, ſaa lood han ikkun Præſterne og de andre Geiſtlige beholde denne lange, ærbare og magelige Dragt, og havde maaeſkee ogſaa tilladt Dommere og andre Verdslige Embeds-Mænd at beholde den, hvis han ey havde ſigtet til, at hans hele Folk ſkulde ſtrax udvortes ligne de andre fornemmeſte Europæer. Den korte Dragt, ſom findes i nogle faa Europæiſke Landſkaber, ogſaa antagen af Skibs-Folk og andre, hvis Arbeyde kand hindres ved lange Klæder, gav han ſit Krigs-Folk baade til Lands og paa Floden. Han havde ey nödig at befale det över- Dets Klæde-Dragt.

rige

rige Arbeyds-Folk at gaae i ſmaa Tröyer efterſom de alle om Vinteren i deres Stuer og om Sommeren baade inde og ude har ſielden andet paa end en kiort Skiorte og et Par tynde Lærreds Buxer. De fornemme Folk, ſom ſkulde komme til Hove, bööd han at klæde ſig med den Franſke middelmaadige Dragt. Og han forordnede tillige, at den gemene Mand ſkulde afſkiære deres Kiorteler og Pelſe indtil Knæerne.

J Kraft af diſſe Anordninger finder man ogſaa nu alle fornemme Folk, ſaa og Betientere ved Hove, iligemaade alle Verdslige Embeds-Mænd, ſaa og fornemme Ruſſiſke Kiöb-Mænd i Petersborg og Moſkov at gaae klædte ligeſom andre Europæer af deres Stand, Krigs-Folket med den korte Dragt ligeſom anden Stæds, Söe-Folket ligeſom Söe-Folket anden Stæds, Præſterne med den gamle Ruſſiſke Dragt, og alt det övrige Folk, Borgere og Bönder med de forkortede Ruſſiſke Klæder. Den gamle Ruſſiſke Dragt, ſom nu Præſterne allene bruger, beſtaaer i en Sove-Kiortel faſtbunden

med

med et Belte omkring Livet, og over den en anden ſtörre lös Kiortel med ſtore Ermer, begge af enten bruun, blaa eller grön Farve. Munkene derimod har ſamme Dragt af ſort Farve, og paa Hovedet en liden rund Bonet med et ſtort ſort Klæde, ſom henger langt ned bag paa Ryggen. Bondens Klæde-Dragt er meget uſel, i det han gaaer næſten den hele Sommer med bare Födder, med en kort Skiorte, ſom henger ud over Buxerne, og indſnoret omkring Livet med et Baand, og med enkelte Buxer af Lærret. Gaaer han om Vinteren ud af Stuen, ſaa har han ingen Strömper, men omvikler derimod ſine Been med mange gamle Vadmels-Klude, ſom han binder faſt med en Snor, og binder med den ſamme Snor ſine Skoe faſt, hvilke er giorte af Baſt af den Faſſon, ſom de hos os brugelige Træ-Skoe, undtagen at de har ingen Hæle. Han trækker derefter en Faare-Pels paa, ſom ſidder lös omkring Livet og naaer lidet neden for Knæerne. Over Pelſen tager han paa Reyſer o. ſ. v. en graa-bruun Vadmels-Kior-

tel paa, ſom gaaer et Par Fingers breedt længere ned end Pelſen, ſidder ogſaa lös omkring Livet, men bindes ſaavel ſom Pelſen faſt med et Belte. I Beltet ſtikker han ved den venſtre Side for paa en lang Kniv i Skede, bag paa ved ſamme Side en Haand-öxe, ved den höyre Side bag paa en Svibe, og forpaa et Par ſtore Læder-Haandſker, ſom er inden til foerede med Filte. Hans Haar lader han henge ned i Panden, og ſkiærer det i en lige Streg af, en Fingers Brede oven for öyne - Brynene. Paa Hovedet ſætter han en ſtor Hue, ſom er foeret med ſort Pels, og undertiden i dens Stæd en Hat om Sommeren. Der er ellers ingen Forandring i denne Dragt om Sommeren, naar han gaaer i Kirke, reyſer o. ſ. v. undtagen at han lader Pelſen blive hiemme. Adſkillige Kiöb-Mænd og andre af deres Stand har ſamme Dragt, undtagen at deres Skoe er af Læder og deres Kiortel af Lærret eller Silke, gemeenligen af blaa, undertiden ogſaa af anden Farve.

Næſten alle fornemme Fruentimmer klæder ſig i Rusland ligeſom deres Mænd efter de udenlandſke Moder. De andre, ſaaſom Edel-Mænds paa Landet, eller Kiöb-Mænds, Præſte-Koner o. ſ. v. har gemeenligen et Skiört og en Adriæne paa, ſom slæber efter dem paa Jorden, og over Adriænen en Kaabe underfoeret med Pels-Verk. De gaaer om Sommeren med blotte Födder i Töfler, og, naar det er meget varmt, tager de vel Töflerne i den venſtre Haand, og gaaer med bare Födder. De Gamle har paa Hovedet ſtore foerede Huer, og de Unge deres udslagne Haar med ſmaa galoneerte Huer, og om Vinteren et Tör-Klæde omkring Hovedet, ſaa og undertiden et broget Regne-Klæde, ſom henger ned paa Ryggen. De gaaer faſt alle med tynde Silke-Klæder, af de höyeſte Farver, gule, hvide, röde, grönne og blaa blandede med hverandre, ſaa at, naar eet Klæde-Baand er af een, ſaa er det andet af en anden Farve. Bonde-Qvind-Folket gaaer hiemme i Huſet med blotte Födder og en lang blaa Kittel paa

Legemet, dog uden Ermer. Paa Hovedet har Konerne Klæder eller Huer, men Pigerne ikkun et Baand i en rund Krands med deres Haar udslaget eller flettet. Gaaer de ud, ſaa tager de lige ſaadanne Skoe og Stromper paa ſom deres Mand-Folk, og desuden om Vinteren en Pels til Varme. Naar det Rusſiſke Fruentimmer og Qvind-Folk pynter ſig, ſaa pudrer de ſig ey nogen Tiid, undtagen de fornemme, men i dens Stæd ſminker de ſig alle i deres Anſigt. De gemene Qvind-Folk maler ſig hvide med Bly-hvidt, og oven paa röde med et Slags rööd Spaan, ſom de ſætter paa Brende-Viin, og faaer for en ringe Priis til Kiöbs der i Landet. De fornemme derimod faaer deres Sminke Udenlands fra. Og nogle af dem tillaver ogſaa ſelv et Slags hviid Sminke af Rotte-Krut og Spiritus Vini ſaaledes. De river förſt diſſe to Species, og öſer ſtedſte mere Spiritus til ſaalænge, indtil den ey mere udtörres. Dernæſt giör de ſmaa runde Kugler deraf og forvarer dem i en liden Eſke. Naar de nu kommer ſaadan en liden Kugle

i en Flaſke Ungerſk Vand og deraf nogle faa Draaber i det Vand, hvori de dypper Haand-Klædet for at toe dermed deres Anſigt; ſaa bliver de ſtrax ſneehvide. Alle Ruſſiſke Fruentimmer og Qvind-Folk indtil den ringeſte Bondes og Staaderes Döttre faaer fra deres förſte Barndom af Perler omkring Armene og Halſen, og ſtore tredobbelte ören-Ringe i örnene: hvilket er og det Kiendetegn, hvorpaa de i de förſte Aar ſkilles fra Drenge-Börnene, ſaaſom de alle i diſſe Aar gaaer iblant hverandre i deres bare Skiorter. Alle Ruſſiſke Drenge- og Pige-Börn faaer ogſaa fra deres Daab af et Baand omkring Halſen med et lidet Kaars af Blye, Meſſing eller bedre Metal, ligeſom de formaaer det: hvilket er det Kiendetegn, hvorpaa de ſkilles fra andre Folk og Hedninger. Diſſe og alle andre deslige udvortes Kiendetegn, hvorved Menneſkene efter deres Kiön, Religion, Stand, Vilkaar, og ſaa videre, kand ſkilles fra hverandre, paa det at enhver kand faae ſin tilbörlig Ære, er ey aldeles at forkaſte, men rafineres

dog alt for höyt udi Tatariet, hvor Pige-Börnene, ligeſom jeg ſelv har ſeet dem i Rusland, virkelig udſyer Figurer under Huden i deres Kæver. Saa ſynes det ogſaa at være drevet alt for höyt, naar Chineſerne diſtingverer alle Slags Folks Klæder og Huſe o. ſ. v. ved alle Slags Farver.

Dets Natte-Leye.

De Rusſiſke Borgere og Bönder har hverken Senge eller Senge-Klæder. Naar de vil ſove, ſaa klæder Mand-Folkene ſig ikkun af til Buxerne og Skiorten, og Qvind-Folkene til den lange blaa Lærrets-Kittel, og klyver der paa op paa Ovnen og paa Brixen over Dören, leggende ſig hen med en Pels under Hovedet uden videre Tilberedelſe at hvile. Hvilket ſkeer ey allene om Natten men ogſaa om Eftermiddagen og ellers ſaa ofte, ſom de har Stunde. Saaſnart Lunten slukkes og Folket legger ſig til at ſove om Aftenen, ſaa vrimler den hele Stue ſtrax med et Slags Dyyr, hvilke ſeer ud ligeſom Oldenborger, undtagen at de er noget mindre, har ingen Vinger, kryber beſynderlig haſtig, og kand ey taale Lyſet. De kaldes Tarakaner

rakaner og avles af Moſſen imellem Bielkerne ved Rögen i Stuen, nærer ſig og ved Moſſen, men gider desuden gierne opſanke alle Smuler. De giörer ellers ingen Skade, undtagen at der fortælles een og anden Hiſtorie om at de ſkal krybe ind i örne paa dem ſom ſover. Fremmede, ſom ey er familiariſerede med dem, lader derfor gierne Lyſet den hele Nat brende, efterſom diſſe urene Dyyr elſker Mörket. Edel-Mænd paa Landet og fornemme Borger-Folk, ſaaſom de har Skor-Stene og derfor hvide Stuer, har ingen Uleylighed af dette Utöy, og har desuden gemeenligen ogſaa Senge-Stæder med en Matrads under ſig, en Pude under Hovedet, undertiden eet, undertiden to Senge-Lagen, og endelig et Dekke af Faare-Skind, eller af Bom-Uld overtrukket med Katun eller Silke. De lader ſig læſe i Sövn af en liden Dreng, og lader en anden Dreng eller Pige ſtaae ved Sengen og pille deres Tæer ſaalænge indtil de ſover. De fornemmeſte Folk har Senge med Omhæng, alt ligeſom anden Stæds, og ſover endog paa den Udenlandſke Mode.

Af

Dets Rigdom.

Af denne Beſkrivelſe over det Rusſiſke Folks Leve-Maade ſeer vel enhver iblant andet ogſaa, at den almindelige Mands Eyedom beſtaaer ey i mange Varer, i det de har ikkun een Stue, ingen rætte Vindver, ingen Stole, intet Speyl, ingen Seng, slætte og faa Klæder, ringe Mad og Drikke, faa Heſte, ey meget Qvæg, ja lidet og ringe Forraad. En fattig Bonde hos os eyer og bringer aarlig mere ind end ſex af hans Stand udi Rusland, hvorover jeg har giort Overslag i en rigtig Regning. Hvis Ruſſerne derfor begyndte at leve ligeſom andre af deres Stand udenlands uden at faſte og paa andre ſaadanne Maader at ſpare; ſaa maatte de ogſaa have mere Fortienneſte end de nu har, hvis de ey ſnart ſkulde blive fattige. Endnu kand man i deres kiendelige Mangel af de Ting, ſom hörer til dette Levnets Beqvemmelighed og Anſtændighed, dog ſige at de fleſte af dem er rige, efterſom de har flere Indtægter en nödige Udgifter. Der rullerer efter mit Overslag henved tolv Million Rubel af Sölv-Penge i hele Rusland. Sætter jeg

jeg nu at der er to Million Huusholdninger, saa kand der komme tre Rubel paa hvert Bonde- og Borger-Huus paa eet meer paa et andet mindre, tre Millioner eller og vel det halve af Regieringens Revenuer at være stedse i Kroerne, Toldene, Hoved-Styrens Indsamlinger o. s. v. og endda blive over to Million Rubel iblant Kiöb-Mænd og andre saadanne Folk, som har stedse Penge i Kassen. Dette er ikke en ringe Rigdom i et Land, hvor Indvaanerne bruger saa lidet, og kiöber for saa ringe Priis det, som de bruger. Dog bestaaer det Russiske Folks störste Rigdom i deres Land, hvoraf de har Overflödighed, mere end de hidintil har kundet med Fordeel dyrke. Dersom de Russiske Varer med den stedse tilvoxende Udenlandske-Handel vil blive saaledes ved at stige, som det er skeet i dette Seculum: og Folket saaledes kand finde Fordeel ved at udbrede sig og mere dyrke Landet; saa er det ey at tvivle paa, at de jo vil faae langt flere Penge og Indtægter end de nu har. Men det er dog derhos at formode, at de

tillige vil lære at bruge mere til deres Anſtand og Fornöyelſer, fölgelig ey blive rigere, ſaaſom de med de flere Indtægter faaer tillige flere Udgifter. Menniſkene er i Almindelighed ſaaledes artede, at de falder för paa at bruge mere end at forhverve ſig mere. Derudover holder jeg det troeligt, at man i Rusland ſaavelſom i alle andre Europæiſke Lande vil faae för flere Udgifter end man vil beflitte ſig paa at faae flere Indtægter, da allevegne det ene fölger af det andet.

Dets udvortes Skabning.

Det Ruſſiſke Folks Legemer er ſmukke og velſkabte, falder ligeſom i alle andre Lande ſtore, ſmaa og maadelige, er got proportioneerte, og har kiönne Anſigter. Haarene, öyne-Brynene og Skæggene har jeg funden hos de rætte Ruſſer inde i Landet at gaae meeſt ud i det ſorte og ſortebrune, dog at blive lyſere og rödere i de Provincier, ſom ligger længere imod Nord-Veſten fra Moſkov. De har et ſkarpt öye-Syyn, maadelig ſtore Öyne, ſom hverken henger alt for langt ud ey heller ligger aldt for dybt ind i Hovedet: maadelig ſtore Næſer,

Næſer, dybt udtrykte Lineamenter, en fiin men lös og et lidet brunagtig Huud, og forandrer ſig i en kort Tiid meget kiendeligen, omtrænt i det tyvende Aar af deres Alder, da de ſiden beholder een og den ſamme Phyſiognomie, ſaa længe de lever. Man ſeer denne Forandring merkeligſt paa Qvinde-Kiönnet, i Sær Bönder-Konerne: thi ſaa ſmukke ſom Bönder-Pigerne er, ſaa overmaade heſſelige bliver de, naar de har været nogle faa Aar gifte. Aarſagen til denne kiendelige Forandring holdes for at være *Deels* den haſtig forandrede Leve-Maade, *Deels* deres Huuds Fiinhed og Löshed og Kiöds Blödhed, *Deels* den ugentlige Baden, ſom giör Huden endnu löſere og Kiödet blödere end begge af Naturen allerede er, *Deels* den brugelige Sminke, hvormed de hörer op, naar de er blevne gifte, og beholder da et fordervet rynket Anſigt, *Deels* endelig den ſtærke Rög, i hvilken de hver Morgen maae ſtaae at lave Mad til for Ovnen. Aarſagen til Mand-Folkenes haſtige Forandring er ey allene deres haſtig for-

andrede

andrede Leve-Maade, fom fnart kand virke i deres blőde Kiőd, men fornemmelig, at alle, undtagen Hof-Folket, Soldaterne, Embeds-Mænd og nogle faa Kiőb-Mænd, alle andre Borgere, Bőnder og Præfter lader deres Skiæg groe, faa fnart det kand voxe, hvorudover det i en Haft fkiuler det halve af deres Anfigt. Baade Mand-Folk og Qvind-Folk har fra deres fřrfte Barndom af indtil deres hőyefte Alder befynderlig ærbare og alvorlige Aafyn, forandrer det derimod faameget defto merkeligere baade i deres Öyne og i at trække Lineamenterne dybt tilbage, naar de vil lee og fkiemte. Derved faaer man tillige at fee deres fnee-hvide Tænder og det hvide i deres Oyne at være i en höy Grad hviid: hvilke begge Dele menes at komme deraf, at de fpifer faa lidet Kiőd, og i Almindelighed af deres fimple Főde.

Dets Temperament.

For at kunde tilkiendegive mine Tanker om deres Temperament bőr jeg forud erindre, at jeg holder alle de fædvanlige Meninger om Temperamenternes Befkaffenhed, Dyder og Lafter

Laſter for at være urigtige og opkomne, i det man har beblandet de Ting, ſom har deres egentlige Oprindelſe af Opdragelſen, Meningerne, Smagen, See-Punctén, Leve-Maaden o. ſ. v. med de faa Ting, ſom egentlig henhörer til et Temperamente. Naar jeg vil dömme om en Perſons Temperament, ſaa bygger jeg mine Tanker paa denne Grundvold. Hvis et Menneſke er overladt ſig ſelv og ey forſtiller ſig, ſaa merker man, at hans Bevægelſer eller Forandringerne i hans Legeme, ſom for Exempel hans Gang, Tale, Spiſen, Drikken og anden Forrætning, gaaer for ſig enten langſomt og ſvagt, eller haſtigt og ſvagt, eller langſomt og ſtærkt, eller haſtigt og ſtærkt. Da nu Siælens Forandringer ſtemmer ſtedſe overeens med og treffer til ſamme Tiid ind ſom Legemets Forandringer, ſaa er det ey at tvivle paa, at jo det Menniſke, hvis Legeme naturlig-viis uden Affectation og Foreſtilling bevæger ſig langſomt og ſvagt, ogſaa tænker og begiærer langſomt og ſvagt, at den, ſom bevæger ſig langſomt og ſtærkt ogſaa tænker

og

og begiærer paa ſamme Maade, og ſaa videre. Den förſte, hvis Legeme bevæger ſig langſomt og ſvagt, og hvis Siæl fölgelig har langſomme og ſvage Foreſtillinger og Begierligheder, ſiges at være phlegmatiſk. Den anden, ſom bevæger ſig, tænker og begiærer haſtigt og ſvag, ſiges at være ſangviniſk. Den tredie, ſom bevæger ſig, tænker og begiærer haſtigt og ſtærkt, kaldes choleriſk. Og endelig den fierde, ſom bevæger ſig, tænker og begiærer langſomt og ſtærkt, er melancholiſk. Af et Menniſkes Temperament kand derudover ikkun ſluttes, hvorledes han ſandſer, erindrer og indbilder ſig, hvorledes han begriber og dömmer, hvorledes han begiærer og har Afſkye, men ey hvad han har for Foreſtillinger og Pasſioner, Vellyſt, Ær-Gierrighed, Penge-Gierrighed, Ladhed, Fornöyelighed, Hierte-Gremmelſe, og ſaadant videre, hvilket har intet med Temperamentet at giöre, men har ſin Oprindelſe af Opdragelſen, Underviisningen, Regieringen, Skiebnen og andre ſaadanne Omſtændigheder. Vil

nu

nu nogen dömme om en heel Nations Temperament; ſaa ſeer enhver læt, hvorvidt ſaadan Dom kand ſtrække ſig, da det er nokſom bekiendt at een eniſte Perſons Temperament er Forandringer underkaſt, ſaa at han er gemeenligen i ſin Barndom meeſt phlegmatiſk, i ſin Ungdom meeſt ſangviniſk, i ſin Mandom meeſt choleriſk og i ſin Alder meeſt melancholiſk, iligemaade at det ene Kiön er mere ſangviniſk og det andet mere choleriſk. Alt dette hindrer derfor dog ey, at man jo kand ſige, hvad for et Temperament et hvert Menniſke har, naar man giver agt paa de fleſte og fornemmeſte af hans Siæls og Legems-Forandringer, og ligner ham da med andre, ey heller at man jo kand slutte, hvad for et Temperament en heel Nation har, naar man nemlig giver agt paa Mand Folkene i deres Mandoms Alder og iblant dem paa de fleſte. Paa denne Maade har jeg bemerket, at den Ruſſiſke Nations Temperament falder meeſt ind i det Choleriſke, da de alle bevæger ſig meget haſtigt og ſtærkt og ſkiller ſig ræt deri

fra

fra adſkillige andre Folk, ſaaſom Finnerne, Eſterne, Letterne og andre ſaadanne flere, ſom bevæger ſig ſvagt og langſomt. Man befinder ogſaa virkelig af Forfarenhed, at de fleſte Rusſer har et ſkarpt Syyn, en læt Hörelſe, en ſtærk Indbildings-Kraft, en god Ihukommelſe, Nemme og Skiönſomhed, og tillige haſtige og ſtærke Affecter, ſkiönt deres Begiærligheders Objecter er langt andre end de, ſom gemeenligen tilſkrives det choleriſke Temperamente. Og herved er jeg bleven beſtyrket i den Tanke, at ſaadanne Egenſkaber har ey deres Oprindelſe af Menniſkets Conſtitution men af hans Begreb, ſom kommer mere af hans fri Forhold og Skiebne.

Dets Smag.

For at endnu bedre kiende det Rusſiſke Folk har jeg ogſaa given agt paa dets Smag ſaavel i det ene ſom i det andet Stykke, og befunden at den falder paa aldt det, hvilket haſtig forandres, er ſkarpt og glimrer. I deres Mad og Drikke befindes de at elſke Reddiker, Salt, Peber, Æddike, Brende-Viin og alle ſkarpe Sager, men derimod ey at agte ſaa meget paa Fiinheden,

heden, og nogle at drikke Fluer og ſaadant mere ind med Brende-Vinen. J deres Klæde-Dragt udvælger de meeſt lutter höye Farver blandede med hverandre, ey bekymrende ſig ſaa ſynderligen om Faſſonen, Ordenen og Overeensſtemmelſen. Deres Byer, Huſe og Vogne udbreder de ſaa at de giör en ſmuk Parade i en haſt og langt fra at ſee til, men befindes dog nær hos ey at være nette og concentrerede, ey heller af den Værdie, ſom det lader langt borte. De finder ſtor Behag i Ceremonier og alle udvortes Kiende-Tegn paa deres Fortrin. I deres Guds-Tienneſte viſer de det i Særdeleshed, hvor de holder meget af et langt Liturgie, et ſtærkt Chor og de Seraphinſke Klæder. De regieres ogſaa beſt ved at omvexle nu med en beſynderlig Mildhed, nu atter med en umaadelig Strenghed, og de ſkytter ey meget om at efterleve maadelige beſtandige Love. Selv forfalder de læt fra een Yderlighed til en anden, ligeſom Luften i deres Land er nu kold, nu varm, nu reen og angenem, nu enten Stormig eller fuld af

Lynild og Torden. Dog er deres Lands Clima ligeſaa lidet ſom deres Temperament Aarſag til deres Smag, hvilken kommer alleniſte af deres Skiebne.

Slutning. Man maae ey anſee Rusſerne for et raat og barbariſkt Folk ſaaſom Kalmukker, Tatare og andre ſaadanne Nationer, hvilke lever endnu i deres förſte Barndom og nyder derfor af deres övrighed eller Fædre en fuldkommen Frihed, uden af dem at vilde lade ſig betvinge, ſkiönt de undertiden af dem ſtrengelig ſtraffes. Ey heller bör man anſee det Rusſiſke Folk for at være eet af de poleerteſte, hvilke faaer af deres övrighed eller Fædre Frihed, efterdi de er komne til Forſtand og behöver ey mere med Strenghed at opdrages. Men man bör anſee denne Nation for at være i dens förſte Ungdom, da den er ligeſom i Lære. Vel giorde Tſar Ivan Vaſiloviz et Forſög med at holde Folket i Ave, blev og efterfuldt deri af ſine Efterfölgere. Men det var endnu alt for tilig; og Folket ſögte ſtedſe hen at faae ſin gamle Barne-Frihed igien til-

tilbage. Keyſer PETER den Store var det Rusſiſke Folks förſte Fader, ſom toog det i Ave, og giorde ſig tillige til dets Lære- og Tugte-Meſter: ſiden hvilken Tiid det gaaer ſtedſe i Skole. Folket giör ogſaa aarlig Fremgang, og vil uden Tvivl formedelſt dets Nemme og andre Aarſager med Tiden avancere ſaa vidt, at det kand holdes lemfældigere og faae mere Frihed. Det er ey min Tanke, at Enevolds-Magten enten i Rusland eller i andre Riger burde nogen Tiid i mindſte Maade indſkrænkes. Thi jeg holder for, at den er i et hvert Rige lige ſaa nödvendig ſom det er umiſteligt for en Fader at have fuld Magt med ſine Börn endog efterat de er opvoxne og komne til Forſtand, Aar og Alder, og at ey noget Folk i Verden har indtil denne Dag giort ſaa ſtor Fremgang, at det ey ſkulde behöve med Enevolds-Magt at regieres. Men min Tanke er, at enhver Enevolds-Herre, ſkiönt han ſtedſe hen bör beholde ſin Enevolds-Magt, bör dog tillige give og giver virkelig ſit Folk, efterſom han merker det at

tiltage i Forſtand og Dyd, i Haand-Verker, Kunſter, Videnſkaber, Handel og ſaa videre, ſtedſe mere og mere Frihed, uden at tugte det idelig ved nye Forandringer i dets Skikke og Love, ved haſtige og uformodentlige Henrettelſer, Fald og Ophőyelſer og ved en beſynderlig Hof-Pragt, ſom er en Deſpotiſk Regierings tre fornæmmeſte Kiende-Tegn og Stőtter.

P. v. HAVENS
M. Ph. og d. h. Ev. T.
Nye og forbedrede
EFTERRÆTNINGER
Om
DET RUSSISKE RIGE,
Efter nöyere Kundskab,
Som han har indsamlet
Paa hans sidste Reyse.

ANDEN DEEL.

Kiöbenhavn, *Aar* 1747.
Trykt paa AUTORS egen Bekostning.

Imprim.

J. P. ANCHERSEN, D.

Det förste Stykke
om
Autors Reyse fra Taverov til Assov.

Fra Taverov seylede vi den förste May til Nova Paulovsky, en liden Bye, anlagt af PETER I, men den Tiid meget og nu aldeles forfalden og öde. Thi den beboedes ikkun i Begyndelsen af dem, som toge Vare paa den gamle Flode, hvilken var trukken op ad Don-Floden fra Assov efter samme Fæstnings Overgivelse til Tyrkerne Aar 1711, og igien Aaret for denne min Reyse nemlig 1736 brugt ved dens Erobring tillige med de tyve nye der og i Taverov bygte Galeyer. Den ligger paa

Fra Taverov til Nova Paulovsky.

den Kant ved Ruslands yderſte Grænſer, til Lands halvfierſenstyve Verſt fra Taverov, men til Vands fire Gange ſaa langt igiennem Don-Flodens Bugter. Skiönt Flodens Bredder beboedes her ey af noget Menniſke, ſaa var dog Reyſen i det övrige fornöyelig formedelſt Skoven, Fugle-Sangen og Viltet i Overflödighed.

Fra Nova Paulovſky til Sankt Anna.

Fra Nova Paulovſky dreev vi ſtrax videre ned i den krumme Don-Flood, indtil vi anden Dagen bekom den förſte Koſakkiſke Bye paa den höyre eller Veſtlige og ſex Dage derefter den förſte Kalmukkiſke Horde paa den venſtre eller ÖſtligeBredde af Floden, ſom giör Skilsmiſſe imellem diſſe to diverſe Nationer, Donſke Koſakker og Donſke Kalmukker. Den otte og tyvende May ankom vi ved Fæſtningen Sankt Anna, efterat vi havde ſeylet dagligen hen imod halvtreſenstyve Verſt, og ſeet under Veys to og tredive Koſakkiſke Byer og ungefær lige ſaa mange Kalmukkiſke Horder.

Fra Sankt Anna til Aſſov.

Sankt Anna, ſom er anlagt af Ruſſerne imod Tyrker og Tatare, er en nye

nye regulær men liden nedrig Fæſtning af ſex Baſtioner med behörige For-Verke, og har nu i Freds-Tider til Indqvartering to Feld- og to Guarniſons-Regimenter. Herfra begav vi os længere need fire Verſt til Tſerkaſky, de Donſke Koſakkers Hoved-Stad og deres Ottamans Reſidence, bygt paa Tyrkiſk og beboet af allehaande Aſiatiſke Nationer, ſom driver anſeelig Handel i dens vitlöftige men dog ligeſom i Rusland paa eet Stæd ſamlede Boder. Skiönt en ſtor Deel af Byen ſtaaer over Vandet opföört paa Pæle i Don-Floden, ſaa har den dog undertiden forfaret Ildens Magt og er for nogle faa Aar ſiden lagt paa nye i Aſke; men kand ſaavel ſom alle deslige lave Træ-Byer ſnart igien komme paa Fode. Fra denne Bye ſeylede vi igiennem den Nagaiſke örk paa den Veſtlige og det Kubaniſke Tatarie paa den Öſtlige Bredde, moxen halvfierſenstyve Verſt hen til Aſſov, en gammel Tyrkiſk Bye og Fæſtning, ſom Aaret tilforn var indtagen af Ruſſerne og i dens Erobring havde ey beholdt een Steen paa den anden.

Assovs Historie.

Assov har været fordum en Handels-Stad, hvor endog Venetianer og Genueser har havt deres Agent: hvilket kunde sees af et grund-muret Huus, hvorpaa det Genuesiske Vaaben stood over Porten med halv udslukt og hartad ulæselig Latinsk Overskrift udhuggen i Steen, og som var foruden en Tyrkisk Moskee den eneste Bygning, der ey var af de Russiske Prame aldeles skudt i Grunde. Tyrkerne bemægtigede sig först denne Bye, men nödtes omsider af Kosakkerne til at forlade den Aar 1637, indtil de igien indtoog den med en stor Magt Aar 1642, og befæstigede den saaledes, at den Aar 1695 forgiæves beleyredes af PETER TSAR. Dog giorde hand sig Mester af den Aaret derefter, anlagde Fæstnings-Verkene paa den nyeste Maade, og beholdt den til Aar 1711, da hand i Kraft af den Prutiske Fred gav den tilbage tillige med Taganrok, en nye af ham anlagt Havn og Fæstning i den Mæotiske Söe tredive Verst fra Assov, hvilken blev strax efter dens Tilbagegivelse af Tyrkerne ruineert og sleiffet.

Aar

Aar 1736 indtoges Assov igien af Rusferne og forbleev i deres Magt indtil Freds-Slutningen 1739, da den blev sprengt og jevnet med Jorden, saa at der nu boer intet Menniske paa det Stæd mere.

Stædet, hvor Assov har ligget, er tredive Verst fra den Mæotiske Söe paa den Östlige eller Kubanske Bredde af Don-Floden, hvilken deler sig samme *Stæds* i nogle Arme, hvormed den danner sine Insler ligesom Neva-Floden i Petersborg. Lige over for Assov, som laae paa det faste Land op ad et Bierg, der gik skak ned til Don-Floden, havde PETER TSAR paa den næstliggende Insel ladet en liden Fæstning opbygge, kaldet efter hans Navn Petropolis, hvilken var af Tyrkerne længe siden forladt og lagt öde. Assov selv havde en lang takket Muur ved Flodens Bredde; imod Land-Siden fem Bol-Verk, en Ravelin for hver Kurtine, derforuden paa den Nordlige Side et Kron-Verk med en Tenallie og en halv Maane for den ene Kurtine, og med en omkringvendt Tenallie for den anden. Hele Fæstnin-

Stædet, hvor den laae.

ningen var omkringgiven med to Kontreſkarper, imellem hvilke boede paa den Nordlige og ſikkerſte Side Kiöb-Mænd og Marketentere, paa den öſtlige Side de Perſiſke Regimenter i deres Baraker, paa den Sydlige Side Söe-Folket, hvoraf dog en ſtor Deel opholdt ſig paa Pramerne og Galeyerne, ſom laae paa den Veſtlige Side af Fæſtningen ude i Don-Floden. Inde i Fæſtningen boede ingen uden Kommendanten og Guarniſonen: og imellem Fæſtnings-Verkene forvaredes Magaſinerne. Alle Bygningerne var uſle, opförte uden Kunſt af Stene, Bielker, Fiæle, Jord og hvadſomhelſt Matroſerne og Soldaterne efter den Leylighed i Haſt kunde ſamle.

Det andet Stykke
indeholder en
Beſkrivelſe over de Donſke Koſakker og Kalmukker.

Paa den lange Vey fra Nova Paulovſky til Aſſov gik jeg alting ſtiltiende forbi, for her at kunde berette det

merkværdigſte om denne Jordens Egn, hvis gamle Indbyggere har givet berömmelige Europæiſke Folk deres förſte Oprindelſe.

Don-Floden er breed paa mange Stæder, dog uden ofte at deles for at danne öer nok til at beboes af Menniſkene. Dens Vand, hvilket er klart og got oppe i Landet, men bliver ſlimagtigt og uſundt ned imod dets Udfald i *Söen*, löber hverken ſynderlig haſtig eller ſynderlig langſom: thi man driver paa den med et maadelig ſtort Fartöy henved otte Danſke Miil i fire og tyve Timer. Floden er i det övrige riig paa de fleſte Slags bekiendte Fiſke, og har derforuden Skild-Pader ſamt de ved en anden Leylighed beſkrevne Oſetriner og Beluger. Beſkrivelſe over Don-Floden.

Dens Veſtlige eller Koſakkiſke Bredde beſtaaer i höye og ſteyle Krid-Bierge, hvis överſte Spidſer er paa nogle Stæder forvandlede til umoen rödt Kride, og imellem hvis ſieldne Klöfter de Donſke Koſakker boer i deres Byer, ſom ligger hele Dages Reyſer fra hverandre. Biergene med det övrige Land er blotte for ald Skov, Koſakkernes Land.

ſaa at Indvaanerne maae lade deres Bygnings-Timmer flyde ned til ſig langt oppe fra Landet og giöre Ild med Riis, Rör og ſaadanne Ting, hvis Brug de har lært af Nödvendigheden. Af Urter eller andre Jordens Væxter erindrer jeg ey at have fundet nogen beſynderlig undtagen overflödig Lakrids, dog paa faa Stæder.

En Lande-Plage hos de Donſke Koſakker.

Det er ellers merkeligt, at ald Jordens Gröde gemeenligen een eller to Gange i en Mands Alder forderves her aldeles af Græs-Hopper, ſom er fire Slags, og har hos Koſakkerne fire diverſe Navne, hvilke kand ey i vores Sprog udtrykkes. De kand alle flyve, kommer i en tyk Svarm ligeſom i en mörk Skye, brumlende med höy Lyyd, og, naar de endelig falder ned, da hopper nogle af dem omkring, men andre af dem löber meget haſtig, ſaa at Folkene tillukker Vindver og Döre af Frygt, ſkiulende ſig med alt, hvad de eyer. Endelig forſvinder de onde Dyyr, krybende need i Jorden, hvilken de efterlader ſig kul-ſort, opmodret, hullet og blottet fra ald dens Gröde,

Korn og Græs, Frugt og Blade og alt, ſom kand kaldes Jordens Væxt eller regnes iblant grönne Urter, ret ligeſom det var fortæret ved Ilden. Herved erindrer jeg mig de Donſke Fluer og Mykker, ſom er ſtörre end de hos os, og vare os Reyſende undertiden næſten utaalelige.

Koſakkernes höye biergagtige Land har foruden Don-Floden intet merkeligt Vand, Söe eller Aae undtagen Donez, ſom falder ud i Don-Floden nogle Dages Reyſe förend man naaer dens Udlöb i Havet. Saadan Vand-Mangel driver Menniſkene hen at boe ved de to bemeldte Floder, og at lade det övrige Land öde, ingen levende uden utallige tuſende Murmel-Dyyr, kaldede paa Ruſſiſk Surok, til Nytte. Paa min Tilbage-Reyſe over Landet ſaae ieg allevegne en forunderlig Mængde af diſſe Slags Ræve, hvilke af Nysgierighed idelig paa deres Bag-Been beſkuer de Reyſende, vidende dog til rette Tiid med Haſt at ſkiule ſig i deres Huler. Efterdi nu Landet er ſaa öde og beboes ikkun ved Don- og Donez-Floder-

Folket boer ikkun ved Floden.

derne, saa kand ingen forundre sig over, at, naar endog alle de Donske Kosakker gaaer i Marken, saa udgiör de dog ey flere end ti tusende Mænd, enhver med to Heste.

De Donske Kosakkers Leve-Maade, Skikkelse, o. s. v.

Imellem dette Folk og det Russiske findes ey megen merkværdig Forskiel i Legemets Skikkelse, naturlig Beskaffenhed, Sprog, Religion, Bygning, Klæde-Dragt, Spiisning og övrige Leve-Maade. Angaaende Religionen viser de sig ivrige i at omvende deres Naboer Kalmukkerne til den Christelige Græske Kirke, tilladende de Omvendte at boe uden for Byerne i Telte: hvilken Omvendelse-Iver bringer dem den Fordeel, at de döbte Hedninger som troe Vægtere varer for deres Lands-Mænds Indfald, og anviser deres aandelige Fædre de beleyligste Tider og Stæder til at giöre det beste Bytte. I Klæde-Dragten skiller Kosakkernes Hustruer sig fra Russernes ved baade hiemme og ude stedse paa Hovedet at bære aflang-firkantede eller aflang-runde, meget höye, med smaa löse raslende Stene og Koraller behengte Bonetter,

som

ſom i Stæden for andre Aag paalegges af Mændene for i deres naturlige Munterhed at giöre dem Legemets Bevægelſer, i ſær Indgangen og Udgangen, vanſkelige: ligeſom dette Kiön kand anden Stæds, ſaaſom i China, være til anden Dragt forfört i ſamme Henſigt.

Koſakkerne dyrker Jorden og nærer ſig med alle Slags Qvæg ligeſom Ruſſerne, dog med mindre Fliid og Nytte. De bygger ſelv deres Huſe, forarbeyder ſelv deres Klæder af Uld og Hör, underholdende i det övrige faa eller ingen Handverks-Folk iblant ſig; ſaaſom de foruden nödvendig Huus, Klæde og Föde bruger ikkun lidet, hvilket de i deres Uſelhed tilkiöber ſig i Tſerkaſky. Og her allene er det, hvor det hele Donſke Koſakken-Lands Handel drives med Fiſk og Cavear, ſom friſk og tör forſendes og udbyttes til Ruſſerne imod nogen liden meeſt Jern-og Klæde-Kram, men til Tyrkerne imod Silke-Töy, Kaffe, Riſen-Gryyn, Tobak og Piber. Deres Handteringer.

Det Donſke Koſakken-Folk har ingen trykt Lov, giver foruden en ringe Told i Tſerkaſky ey nogen övrig- Deres Indretning.

righed Skat, underholder ingen ſtaaende Krigs-Magt, og lever ligeſom andre Tatariſke Folk i deres förſte Barndom og hartad naturlige Frihed. I enhver Koſakkiſk Bye ved Don-Floden befinder ſig en Taman eller Övrigheds Perſon, gemeenligen den fornemmeſte og rigeſte Indvaanere, ſom efter Fornuftens Lyys og gammel Vedtægt dömmer imellem ſine Med-Borgere, foreholder dem Ottamannens tilſendte Befalninger, og drager i Krigs-Tider med alle ſtærke Mænd i Marken, hvor hand under Ottamannens Commando ſaavelſom alle hans Lands-Mænd i ſlet Bonde-Dragt med en Træ-Sadle paa den ene og Proviant paa den anden Heſt, med en Sabel ved Siden og en Flint over Skuldrene jager haſtig om at plyndre, bruges ogſaa med Fordeel til at forfölge en flygtig Fiende, men tager ſelv ſtrax Flugten, ſaa ſnart ham ſkeer ordentlig Modſtand. Den ſtörre Deel af det giorte Bytte er i Krigs-Tider Tamannens Sold, ligeſom hand i Freds-Tider faaer af ſine Koſakker ingen Lön uden nogle faa Foræringer. Foru-

den

den denne Taman er i enhver Bye endnu en anden, ſom vexler i Regieringen hverr andet Aar om med denne, og i den Regierendes Fraværelſe, Sygdom eller Forfald forvalter alting hiemme.

Over alle Byerne og deres Tamanner regierer de to Ottamanner, ſom reſiderer i Hoved-Staden Tſerkaſky, vexel-viis med hverandre saaledes, ſom det nys meldtes om Tamannerne. De faaer i Freds-Tider Foræringer af Byerne og i Krigs-Tider den ſtörſte Deel af Byttet. Den Regierende giver efter Gotbefindende Befalninger til alle Donſke Koſakker, förer dem ſom deres General an i Marken, gemeenligen udgivende ſin Magt dobbelt ſaa ſtærk ſom den er, og ey tilladende de Ruſſiſke Generaler at tælle eller mynſtre Folket. Dog ſtaaer hand under det Ruſſiſke Rige ſom Vaſal, tagende i det övrige imod dets Ordrer ſom Brigadeer eller General Major ved Armeen. Den Skade, ſom hand i Krigen kand giöre Ruslands Fiender, er den Fordeel, hvilken dette Rige har af dets Over-Herſkab over hans Lande.

Deres Regiering.

Don-

Kalmuk-kernes Land.

Don-Flodens öſtlige og Kalmukkiſke Bredde er lav og ſlet, riig paa gode Græs-Gange. Det kand være, at der findes Skov inde i Landet; men ieg ſaae ey noget Træ, ſaa langt ieg naaede med mine öyne. Af rare Dyyr fandt vi hen ved Vandet en Fugl i en Hanes Skikkelſe, ſom kunde baade flyve og ſvömme, og var vanſkelig at ſkyde: og paa Landet iblant Kalmukkernes Qvæg en Mængde af Dromedarier eller Kameler, de ſtörſte Dyyr næſt Elephanter. Flodens Fiſke-Rigdom trekker dette Slags Kalmukker ey mindre hen til dens Bredde, end den Mangel, der findes paa got Vand, længere hen imod öſten.

Deres Skikkelſe, o.ſ.v.

Det Kalmukkiſke Folk har före og proportioneerte Legemer, men heſſelige Anſigter, brede og tykke uden Skæg med ſorte-bruun Huud, flade Næſer, lave Pander og ſmaa dybe mörke öyne. De klæder ſig i Faare-Pelſe, af hvilke de vender Ulden ind om Vinteren og ud om Sommeren, gaaende gemeenligen heel nögne om Middags-Tide i de varme Dage. De boer baade Vinter og Sommer i ſmaa

run-

runde Telte, med hvilke de for at faae friſke Græs-Gange flytter aarligen ofte om fra eet Stæd til et andet. De drikker Vand, Blood og Hoppe-Koe- og Faare-Melk, og æder raat og raadent Kiöd og vederſtyggelige Fiſke uden Brööd eller anden good Spiſe.

Deres Handtering.

Thi de dyrker ey Jorden, men lever af Fæ-Drift Horde-viis, hver Horde beregnet omtrent til nogle hundrede imod tuſende Siæle, drivende ſtedſe om med deres Faar, Köer, Dromedarier og Heſte. Intet Slags Handverk er dem bekiendt, ſaaſom de vil ey forbedre Naturen ved Kunſten for at forſkaffe ſig nyttige Ting til et anſtændigt, mageligt og fornöyeligt Levnet. Dette er ogſaa ſaavelſom Landets Situation Aarſagen, hvorfor de bruger ey nogen Handel, ſom er værd at melde.

Deres Indretning.

Kalmukkerne har endnu mere naturlig Frihed end Koſakkerne: thi de yder aldeles ingen Skat, erkiender ingen ret Övrighed, og adlyder foruden deres Afguds-Præſters Fabler hverken Guddommelige eller Menniſkelige ſkrevne Love. Dog

har

har enhver Horde ſin Överſte, ſom er dens Dommere og tillige i Krigen dens Anförere, under hvilken Mændene flygter om paa deres Heſte, nogle med Bue og Pile, andre med Skyde-Gevær, men alle med lange Træ-Spyyd, ſom er med Jern beſlagne i Enden. Alle Horderne ſtaaer under een Fyrſte, ſom den Tiid kaldtes Don-Duk Ombo, og anſaaes ligeſom den Donſke Ottaman, efterdi de begge med eens Vilkaar er Vaſaller af det Ruſſiſke Rige.

Deres Sprog og Religion.

Det Kalmukkiſke Sprog er en Dialect af det Kineſiſke: og det Donſke Kalmukken-Folk har ogſaa Kineſernes Religion tillige med dets övrige Lands-Mænd og alle andre Aſiatiſke Hedninger. De opdigter mange og mange Slags Aander, troer Sielenes Forflyttelſe efter Döden, tilbeder udſkaarne Billeder, forrettende deres Afguds-Tieneſte ved Ild og med Klokker. Deres ypperſte Afguds-Præſt, Dalay Lama, en Fyrſte i Tibet hen ved de Kineſiſke Grænſer, holder de for at være udödelig: thi de Afguds-Præſter eller Lamaer, ſom holder

der ſig op hos ham, ſkaffer ham hemmelig bort, naar han döer, ſætter en anden ung Mand, der ligner ham, ind i hans Stæd, indbildende Hedningerne, at den gamle Dalay Lama har ikkun forvandlet og fornyet ſin Skikkelſe.

Det tredie Stykke
fatter i ſig
Efterretninger om Capitein Commandör Bierings og Capitein Spangenbergs Reyſer fra Kamſkiatka.

Ved at berette min egen Reyſe iblant Koſakker og Kalmukker ſaa falder mig en langt vanſkeligere Reyſe ind, hvilken to af vores Lands-Mænd af Nörre-Jylland, Capitein Commandör Biering, föd i Horſens, og Capitein Morten Spangenberg, föd ved Varde i en Lands-Bye, kaldet Jerned, juſt i de ſamme Aar giorde anden Gang over Siberien hen til Kamſkiatka og længere imod Öſten. Som nu denne Reyſe har giort Opſyyn uden ret at bekiendtgiöres i Ver-

den; ſaa vil jeg her meddele dens Beſkrivelſe fra Begyndelſen indtil Enden.

Kamſkiatka opdages.

I den Artikel om Handelen paa Siberien har jeg allerede forklaret, hvorledes dette Land fandtes under Tſar Ivan Vaſiloviz den Store, og dets ſvage Indvaanere af faa Koſakker ſadtes Tiid efter anden i Contribution alt længere og længere hen imod Öſten. Hermed continuerede den Ruſſiſke Magt, indtil endelig Kamſkiatka opdagedes under Tſar Alexius Michaloviz, Keyſer Peter den Stores Fader. Landet er en Halv-Inſel, den öſtlige og yderſte Deel af Siberien og Tatariet hen ved det roelige Hav, hvilket ſkiller Aſia og America fra hverandre. Dets uſle Indvaanere, ſom lever i endnu ynkeligere Tilſtand end Kalmukkerne, er ſaavelſom alle de övrige Siberiſke Nationer for nogle hundrede Aar ſiden efter deres egen Beretning tvungne af de ſtærkere Sydlige Slegter til at flye over Biergene ind imod Norden.

Förſte Reyſe til Kamſkiatka.

Keyſer PETER I, ſom i hans langvarige Regiering havde indhentet Kundſkab om Kamſkiatkien, begynd-

gyndte endelig, da han fik Roe for alle hans Fiender trindt omkring og fuldbragte de nödvendigſte Reformationer hiemme, at tænke paa dette Rigets Hiörne for at tilveyebringe ſig Ære ved at bekiendtgiöre dets Tilſtand. Han udſtillede derfor en Ordre, den allerſidſte, der underſkreves af ham ſelv, kort förend han döde den ottende Februar 1725, i Kraft af hvilken Capitein, ſiden Capitein-Commandör Biering og Lieutenant, derefter Capitein-Lieutenant, og nu Capitein Morten Spangenberg, to Danſke Mænd i Ruſſiſk Tienneſte, tillige med adſkillige Ruſſer og Fremmede, ſaaſom Skibs-Timmer-Mænd, Studerende og andre, maatte forföye ſig ufortövet over Siberien til Kamſkiatkien, og ſkulde allevegne forſynes med det, de behövede for at fuldföre deres Reyſe, optegne de merkværdigſte der forefundne Nyheder, og i ſær ved Havet udforſke Kamſkiatkiens Situation imod andre Lande.

Det Val, hvilket Keyſeren giorde imellem de Perſoner, ſom kunde bruges til Expeditionen i Kamſkiatkien, var

Hvad for Folk der reyſte med

Biering og Spangenberg.

var ey uden Grund. Og blev det siden Mode i Petersborg at bortsende dem, hvis Nærværelse var ey behagelig, til at hielpe Biering i at giöre nye Opdagninger. En Kurlandsk Ædelmand, som stood ved Guarden til Hest i Petersborg, men havde samt nogle andre af hans Lands-Mænd med en unyttig Nys-Gierighed udforsket og bekiendtgiort deres nye Hertugs Slægt-Register, bortskikkedes saaledes Aar 1738 til Kamskiatkien for dobbelt Sold at staae Officererne bi i at giöre Kort over deres Reyser. Aar 1744 talte jeg med denne Person selv i Moskov saavelsom ved andre Leyligheder med flere, hvilke ere komne fra Expeditionen tilbage.

Biering kommer til Okota.

Biering reyste strax Aar 1725 med hans Fölgeskab fra Rusland til Tobolsky i Siberien, fra Tobolsky til Irkutsky, og fra Irkutsky med store Besværligheder til Jakutsky, en liden Siberisk Bye ved Lena-Floden, omtrent under den syv og tresenstyvende Grad imod Norden. Herfra var Veyen ey endnu noksom banet til

Kam-

Kamſkiatkien, og kunde den Tiid formedelſt Mangel paa Underholdning ey befares uden af faa Menniſker i Selſkab, ſom undertiden paa Skrit-Skoe, undertiden med andre Vanſkeligheder maatte fortſætte deres Reyſe ofte med Livs-Fare. Capiteinen lood derfor en Deel af hans underhavende Commando blive tilbage i Jakutſky, begivende ſig ſelv med de nödvendigſte Perſoner og Sager need til det Stæd, hvor Floden Okota falder ud i den Bugt af det rolige Hav, hvilken ſætter Grænſer imellem Halv-Inſelen Kamſkiatkien og det faſte Land af Siberien.

Hans förſte Opdagning.

Her oppebiede han flere Nödvendigheder fra Jakutſky, beflittende ſig imidlertiid ey allene paa at forfærdige et lidet Fartöy, men ogſaa at indrette en Huusholdning, at ſaae Fröe og Korn, at beſörge andre ſaadanne Ting til Menniſkernes Underholdning, og at opbygge Boliger for Folket. Fra dette Stæd, hvilket bærer Navn af Floden og kaldes Okotſka, ſeylede han med det lidet der forfærdigede Fartöy tuſende Verſt imod

öſten til Kamſkiatkien, reyſede videre rundt omkring Landet, overalt nöye udforſkende dets Indbyggere, og fortſættende ſin Seylads indtil den ſyv og treſenstyvende Grad af Polens Höyde. Under denne Grad fandt han intet Land længere imod Norden, men ſkulde ſeyle igiennem et ſmalt Far-Vand igiennem Havets höyeſte Iis-Bierge, inden han kunde komme omkring den Nord-Öſtlige Kap af Siberien, hvor de Nord-Öſtlige Siberianer undertiden jager og fiſker om Sommeren. Dog ſtadfæſtede alle diſſe Folk eendrægteligen, at ſaadan en Reyſe fra Samojeden-Land ved Arkangel omkring Kapen need til Kamſkiatkien var virkelig ſkeet af vildfarende Folk, iblant hvilke de fleſte paa Reyſen har miſtet deres Liv, og de overblevne deres Helbred. Biering, hvis Ordre var ved öyenſynlig Livs-Fare paa beſte Maade at frelſe ſig ſelv med Folket, ſeylede derudover herfra tilbage, og kom den ſyvende September til Havnen i Kamſkiatkien, hvor han opholdt ſig ved en Flood Vinteren over

for at reparere ſit Fartöy. Herfra gik han den femte Junii i det efterfölgende Aar need imod Syden til Pynten af Landet, og derfra videre Veſt-Nord-Veſt op i Bugten, indtil han endelig ankom den tre og tyvende Julii efter ſyv Ugers Reyſe i Okotſka.

Fra Okotſka begav han ſig tilbage til Moſkov, hvor han overleverede ſit Dag-Regiſter, forfattet efter Söe-Folks Smag, tilligemed et Kort, ſammentegnet efter det, hvilket han enten ſelv paa ſin Reyſe havde ſeet eller dog hört troværdeligen fortælles af andre. De Aarſager, ſom havde hindret ham i at giöre flere Opdagninger, udlagde han mundlig, ſaaſom Mangel paa Skibs-Timmer, dygtige Folk, i ſær forfarne Matroſer og ſaadant mere. Aarſagerne ophævedes ſaa meget ſom mueligt, ſaa at Biering gik Aar 1732 til Kamſkiatkien igien med nye Ordre og flere Hielpe-Midler. Han kommer tilbage til Moſkov og ſendes igien til Kamſkiatkien.

Da begyndtes for Alvor at underſöge alle Ting i Kamſkiatkien og de Nord-Oſtligſte Lande af Siberien. I ſær anvendtes al Fliid paa at byg- Giör Anſtalter til nye Opdagninger.

ge i Okotſka og i den Havn af Kamſkiatkien, hvilken kaldes Sankt Peters og Sankte Povels. I Okotſka bygtes to Skibe, ſom under Capitein Spangenbergs Commando ſkulde gaae need i Syd-Ooſt for at ſöge efter Yeſſo og Japan. Naar man ſeyler fra Okotſka tuſende Verſt over Havets Bugt imod Öſten til Kamſkiatkien, ſaa har man endnu to hundrede Verſt over Landet til Sankte Peders og Sankte Povels Havn, hvilken ligger ved det rolige Hav lige over for Amerika. Her bygtes ogſaa to Skibe, ſom ſkulde under Capitein-Commandôr Bierings Commando opſöge det Amerikanſke Land imod Öſten og Norden.

Capitein Spangenbergs Opdagning.

Capitein Spangenberg ſeylede imod Syd-Ooſt forbi Yeſſo, og kom endelig med ſine to Skibe igiennem det ubekiendte Hav hen til de Nordlige Japanſke Kyſter. Han toog ſin Kuurs rundt omkring Landet, ligeſom Vindene föyede det, og kaſtede nu eet, nu et andet Stæd Anker. Tilſidſt ſaaes han af Japoneſerne, ſom da i Hobe-Tal forſamlede ſig ved

Strand-Bredden, ſkrege med höy Röſt, og udſendte adſkillige ſmaa Baade, af hvilke Folket ſoldte ham baade Proviant og Varer. Da han tilkiendegav dem, at ingen af hans Fölgeſkab havde Tilladelſe af Övrigheden at gaae nogen Stæds i Land hos Folk, ſaa roede de tilbage igien: hvorpaa en fornemme Japoneſer med andre flere kom ud paa Skibet, forſkaffede ham adſkillige Forfriſkninger og gav ham Porſellæn i Stæden for rödt Klæde. Spangenberg ſeylede ſiden tilbage til Okotſka og forferdigede et Kort over ſin Reyſe, hvilket han ey har vildet meddele mig, da jeg for kort Tiid ſiden talte med ham i Petersborg. Hans Udſigende gaaer i det övrige ud derpaa, at fra Kamſkatkien, Yeſſo og Japan ligger een Öe tæt ved den anden lige over til Amerika, og at diſſe Öer ſaavelſom Amerika ſelv har efter Folkenes eget Vidnesbyrd i mange hundrede Aar været Kineſers og Japoneſers Tilflugts-Stæder.

Capitein-Commandör Biering havde en beſværligere Reyſe imod Nord- Comman-dör Bierings Opdagning.

Nord-Oost, og strandede ved hans Tilbagekomst paa en Öe nær ved Kamskiatkien, hvor han med en stor Deel af Folket döde. Seer her er den Efterretning om hans Reyse, hvilken de overblevne indsendte til Amiralitets-Collegiet i Petersborg.

Nye ubekiendt Efterretning om hans sidste Reyse

Aar 1741 i May holdtes Raad over hvad for en Kuurs man skulde tage, naar man lööb ud af Sankte Peters og Sankte Povels Havn for at finde det Land Jan de Gamma, hvilket Professoren sagde at ligge under den syv og fyrretyvende Grad af Polens Höyde. Der besluttedes at tage Kuursen fra den Avatiske Mund Syd-Östen til Östen indtil den sex og fyrretyvende Grad, for i denne Paralleel at see, om der var endnu intet Land at finde. Var der Land, saa vilde man, saa langt som det strakte sig, gaae langs hen med det imellem Nord-Östen og Nord-Vesten. Men var der intet Land, saa vilde man tage Kuursen Östen til Norden, paadet at vi kunde naae Sankte Peters og Sankte Povels Havn sidst i September.

Den

Den fierde Junius lööb Capitein Biering med hans Commando ud af den Avatiske Mund og holdt den besluttede Kuurs, nemlig Syd-Östen til Östen indtil den nittende Junius, da begge Paket-Baadene var endnu tilsammen. Da nu Biering efter overstanden Storm kunde ey igien finde Capitein Tskirikov, som commanderede den anden Paket-Baad, og om hvem nu erfares, at han er gaaen tilbage uden at opdage noget; saa besluttede han med de andre Officerer at forfölge den foretagne Kuurs i Syd-Östen; bleev og virkelig ved med den imellem Compassets fierde Deel paa adskillig Rumbe, ligesom Vinden tillood det, indtil den fem og fyrretyvende Grad og tredive Minuter af Nordlig Brede, i Længden imod Östen fra Vauga sexten Grader og tre og tyve Minuter, det er to hundrede Tydske Mile. Vi fandt enddog intet Land, hvorudover Biering efter den eengang fattede Slutning toog Kuursen imod Östen til Norden, og seylede med den indtil den otte og fyrretyvende Grad og otte og tre-

dive

dive Minuter i Breden, og i Længden fra Vauga ſex og tredive Grader, uden at noget Land ved ald denne Seylads kunde opdages.

Derpaa befalede Commandören at holde mere imod Norden, og ſeylede hen i Nord-Öſten indtil den ſextende Julius, da vi ſaae Land imod Nord-Veſten. Han holdt ſtrax nærmere hen paa Landet, og kaſtede den tyvende Julius Anker ved en öe, hvilken han kaldte Elias-Öe. Den ligger under den ni og halvtreſenstyvende Grad og fyrretyve Minuter i Breden, men i Længden fra Vauga otte og fyrretyve Grader og treſenstyve Minuter, det er i Öſten til Norden fire hundrede og atten Tydſke Mile.

Flode-Meſteren ſendtes ſtrax med Lang-Baaden i Land for at opſöge en good Anker-Grund bag ved en anden liden Öe, paadet at vi kunde der ſkiule os imod Stormen. Han fandt ogſaa ſtrax imellem Öen og det faſte Land en good Anker-Grund af tre til halv-fierde Favn, og berettede derhos, at han havde ſeet en Hytte paa Öen, ſom var huggen med en Öxe af

Fiæ-

Fiæle, og hvori Folk kort tilforn maatte have boet, bringende til Beviis med ſig en Hakke, en Skovl og en Steen, hvorpaa Meſſing ſyntes at have været reven.

Adjunctus Steller foer derpaa med Jol-Baaden op paa Sankt Elias-Öen, og fandt der en Hytte i Jorden, hvori laae rögede Fiſke, ſom efter ald Anſeelſe var tilbereedte den ſamme Sommer. Han ſaae ogſaa Foodſpor af Menniſker, iligemaade et Stæd, hvor man havde havt Ild: hvoraf han ſluttede, at Folket, da det var blevet os vaer, havde retireret ſig ind i Skoven, eller og, at det havde ſine rette Boliger paa det faſte Land, og var vant ved at roe over til denne Öe for at fange Hav-Dyyr eller at fiſke. For nu at erfare dette og at lokke Folket til ſig befalede Biering at legge ind i en Hytte adſkillige ſmaa Ting, ſaaſom ſexten Alen grönt Lerred, to Knive, tyve Kineſiſke Kaniner og to Jern-Tobaks-Piber.

Vi kunde ey merke om der var Bygnings-Timmer paa Landet, efterdi Strand-Bredden var ſkiult med

Snee

Snee og bestood af höye Klipper. Derimod paa Öen var Skov nok, nemlig af Gran, Fyr, smaa Krat, hvoraf intet duede til at bygge eller reparere Fartöyer. Vi skulde for Exempel havt et Stykke Træ til Mers-Raaen, men kunde intet dertil brugeligt finde. Derudover forsynede vi os med Vand: og den anden Dag, som var den een og tyvende Julius, fortsatte vi vores Reyse.

Biering vovede ey at holde ind i den aabne Söe, gik derfor imellem Syden og Vesten ligesom Landet strakte sig for at besee og beskrive det. Da vi nu med adskillige Kuurser kom til den sex og halvtresenstyvende Grad og fire og halvtresenstyve Minuter i Breden, saa saae vi den syv og tyvende Julius en Strand-Bredde for os, efter vores Gisning syv Mile imod Östen til Norden. Vi kastede Lod og fandt Vand paa fem og tredive til fyrretyve Favne. Dog torde vi ey holde Landet alt for nær formedelst de mange Sand-Bakker, det taagagtige Vær og den ubekiendte Strand-Bredde: hvilke Omstændigheder

heder ſatte os ofte i yderſte Fare, at vi var undertiden uden ald Haab til Frelſe.

Vi holdt derfor af fra Strand-Bredden og ſeylede, ligeſom Dag-Regiſteret udviſer, med lige Kuurſer indtil den anden Auguſt, da vi uformodentlig bliver en Öe vaer nær hos os, efterdi Taagen havde adſpreedt ſig tilforn om Natten. Vi kaſtede Lod, og havde Vand paa ſexten, ſytten til atten Favne, men maatte gaae til Ankers om Natten formedelſt Taage, og det paa et Dyyb af atten Favne, kaldende Öen Tumannoi, den taagagtige.

Da Dagen brööd an, ſatte vi vores Reyſe fort, og ſaae ſtedſe det faſte Land ey langt borte fra os imod Nord-Veſten. Den fierde Auguſti bleev vi nær ved vores Kuurs fem Öer vaer: fra hvilken Tiid vi holdt beſtandig længere ud i Söen.

Vindene var os paa vores Reyſe temmelig imod. Og da vi derfor befandt os den tiende Auguſt under den tre og halvtreſenstyvende Grad og atten Minuter i Breden og fra Vauga i

Læng-

Længden henved fire hundrede Tydske Mile, havde ogsaa efter Felskierens Rapport een og tyve Mand paa Skibet, syge af Skörbug; saa besluttede Biering, efterat han havde raadfört sig med Officererne, at holde Kuursen i Parallelen af tre og halvtresenstyve Grader. Thi efterdi vi befandt os under den fem og halvtresenstyvende Grad, da vi sidste Gang saae Amerika, saa vilde vi nu see, om vi ikke ogsaa kunde finde Amerika under den tre og halvtresenstyvende Grad Paralleel. Vi fuldförte vort Forsæt, hvilket dog hindredes af heftige Vest-Vinde, saa at vi den syv og tyvende August var under den tre og halvtresenstyvende Grad i Breden, tre hundrede Tydske Mile borte fra Vauga.

Vi havde den Tiid ikkun syv og tyve Tönder frisk Vand tilbage, hvormed vi kunde ikke seyle til Sankte Peters og Sankte Povels Havn uden at mangle. For derfor at forsyne os med Vand, saa besluttede Commandören med de andre Officerers Bifald samme syv og tyvende August

guſt at ſöge hen til Landet. Efter vores Gisning var vi ikkun treſenstyve Mile fra Landet, opdagede ogſaa den ni og tyvende Auguſt mange Öer, og fandt Vandet ved dem paa ſandig Grund nærmere og nærmere at være dybt fra fem og halvtreſenstyve til femten Favne. Da vi kom nær til Landet, ſaa ſattes den liden Jol-Baad ud, med hvilken Under-Styrmanden commandeertes hen at ſöge efter Anker-Grund imellem Öerne, da vi kaſtede imidlertiid Anker paa fire og tyve Favne.

Men ſaaſom Under-Styyrmanden kom tilbage meldende, at han ingen good Anker-Grund kunde finde; ſaa ſattes Lang-Baaden ud, hvormed vi boxeerte os ind imellem Öerne i en Bugt paa fem og tyve til femten Favne Vand og kaſtede der Anker. Derpaa bragtes Styyrmanden i Land for at ſöge efter friſkt Vand, hvilket han ogſaa fandt ſtrax uden Möye.

Vi kunde ſee det faſte Land bag Öerne omtrent tolv Mile fra os: og den fölgende Nat fik vi Ild at ſee mod Nord-Nord-Oſt paa een af Öerne,

ſom laae fra os henved halvanden Miil. Meſter Kytrov ſendtes derfor den tredivde Auguſt i Land at beſee Ilden og opſöge Folkene, og fik adſkillige ſmaa Ting med ſig, for at lokke dem med Gaver. En ſtærk Storm, formedelſt hvilken vi maatte lette Anker at ſkiule os længere hen bag öen, hindrede ogſaa Kytrov at komme med den liden Jolle fra Landet tilbage; hvorudover Lang-Baaden ſendtes efter ham, med hvilken han ogſaa kom den tredie September igien til Paket-Baaden, forladende den liden Jolle paa Landet. Han berettede, at der havde været Ild, og at han havde ſeet Fyyr-Stædet, men ey fundet noget Menniſke.

Vi lættede derfor ſamme Dag Anker, og laveerte os imellem öerne ind til en anden öe, ſom laae to Mile fra den förſte mod öſten. Her kaſtede vi igien Anker paa femten Favne, og blev liggende indtil anden Dagen den fierde September. Klokken fem om Eftermiddagen hörte vi et ſtort Skriig af Menniſker, fra hvilke to paa ſmaa Baade roede hen imod

vores

vores Paket-Baad, men holdt ſtille omtrent halvtreſenstyve Favne fra Landet, raabende til os paa deres Tunge-Maal.

Vores Fortolkere, hvilke vi havde taget med fra Kamſkiatka, og ſom talede Tſkukotiſk og Koraiſk, forſtood ey deres Sprog, og kunde ey heller forſtaaes af Amerikanerne, der gave ſaadant tilkiende ved at beröre deres örne, vinke med deres Hænder og pæge hen paa Landet. Den ene af dem vovede ſig noget nærmere hen til vores Paket-Baad, men torde dog ey komme til os paa Skibet. Paa Capitain Commandörens Befalning tilſendte vi ham ved Hielp af et Bret nogle Gaver, nemlig röödt Kalamank, Speyl, Kineſiſke Tobaks-Piber og noget Meſſing-Töy: hvilket altſammen han meget glad imoodtoog, og forærede os derimod to glatte Stokke, af hvilke den ene var prydet med Falke-Fedre, og den anden med Fugle-Födder. Da vi antoog det, ſaa roede Amerikanerne tilbage til Landet, og vinkte os med Hænderne, ſkrigende af alle Krefter.

Commandören lood derudover Lang-Baaden ſætte ud, og commanderede mig op paa Landet tilligemed en Fortolkere fra Kamſkiatka og nogle bevæbnede Mænd, ſaa ogſaa adſkillige Gaver, hvoriblant var dobbelt Korn-Brændeviin. Da jeg kom nær hen til Amerikanerne ved Strand-Bredden, ſaa gik jeg formedelſt den ſtore Storm, mange Fald-Vinde og de under Vandet ſkiulte Klipper til Ankers ey langt fra Landet, men ſendte en Baad i Land med Fortolkeren ſamt nogle bevæbnede Mænd og ſmaa Gaver, hvilke Amerikanerne ey vilde imoodtage. Een af dem iſkienkedes en Skaal med Brændeviin: men da han havde udtömmet den, leverede han Skaalen tilbage og ſpyede Brændevinen ud af Munden.

Imidlertiid förte de vores Fortolkere ind i deres Hytte, trakterede ham med Valfiſk-Feet: og da han havde antaget det af dem og vilde derefter gaae bort, vilde de ey lade ham fare. Jeg gav derpaa, for at frelſe Manden, Ordre, at nogle Soldatere ſkulde ſkyde op i Luften: ved

hvil-

hvilket Knald Amerikanerne faldte forfærdede need paa Jorden, ſaa at han imidlertiid forföyede ſig uforhindret til Baaden. Da faldt de vilde Folk med Magt Baaden an, og greeb fat paa Fal-Rebet, for at vilde trekke den op paa Landet. Men ſaaſom jeg befrygtede, at de maatte trekke os paa en blind Klippe og ſaaledes ſönderknuſe Baaden, ſaa lood jeg Ankeret kappe og Fald-Linien afſkiære, gik derpaa med Folket tilbage og raporteerte, hvad ſom var ſkeet, til Commandören. I den efterfölgende Nat havde Amerikanerne atter Ild paa Landet.

Vi ſtood imidlertiid en heftig Storm med Regn ud, ſaa at vi nöddes til at lade det ſtore Segl og Fald-Raaen falde, og i ſaadan Tilſtand oppebie Dagen. Den femte September lettede vi Anker og laverede Öen nærmere, i Forſæt at fortſette vor Reyſe. Da vi kom nær hen til Öen og kaſtede atter Anker paa ſytten Favne Vand, kom Amerikanerne fra Öen med ſyv ſmaa Baade, af hvilke to vovede ſig hen til os paa Skibet. Vi

gav dem en Jern-Kiedel og nogle Sye-Naadle: men de forærede os derimod to Huer, forfærdigede af Bork, den ene behengt med et Billede af Been i menniskelig Skikkelse, hvilken her med denne Rapport oversendes Amiralitets Collegiet.

Alle disse öer var uden Skov og u-dyrkede. Man kunde slutte, at Amerikanerne var ikkun komne fra det faste Land ud paa dem, for at jage efter Hav-Dyyr og at fiske. Jeg har aftegnet, hvorledes Amerikanernes Baade var giorte af Huder: hvilken Tegning hermed indsendes.

Efterat vi havde forsynet os med friskt Vand, traade vi vores Reyse den siette September an, og kaldte öen Skumagin. Vi havde i Sinde at seyle lige til den Kovatskensiske Havn, men kunde ey komme didhen formedelst bestandige og heftige Storm-Vinde fra Vesten, hvilke satte os undertiden i yderste Nööd og Fare. Vi gik med Reeb, og blev den fierde og tyvende September nogle öer vaer under den een og halvtresenstyvende Grad i Nordlig Brede: og

bag

bag disſe Öer kunde vi ſee Bredden paa det faſte Land af Amerika imood Veſt-Nord-Veſt. Fra denne Egn dreves vi af en Veſtlig Storm til den trettende October firſenstyve Mile imood Öſten. Aldrig kunde nogen gammel Söe-Mand erindre ſig ſaa heftig en Storm: og desforuden var nogle af vore Folk allerede döde, andre Senge-liggende af Skörbug, og de övrige hartad udygtige til Skibs-Arbeyde.

Den fem og tyvende October var vi komne under den een og halvtreſenstyvende Grad og nogle Minuter i Breden, og fik der i Nord-Veſt til Norden at ſee en Steenagtig ſlet öe uden Skov, hvilken vi kaldte Sankt Martian. Den otte og tyvende October ſaae vi en Öe i Nord-Nord-Veſt, og tre Mile derfra tre ſmaa Öer, alle ſlette uden Skov, hvilke vi kaldte Sankte Stefans Inſler. Den fölgende Dag, ſom var den ni og tyvende October kaſtede vi Lod i Taagagtigt Væir, fandt fem og tredive Favne Vand, lagde os derfor formedelſt u-dybt Vand paa Reeb,

og fik, da Taagen adſpreedte ſig, en Öe at ſee imod Veſten, ſom vi kaldte Sancte Abrahams Inſel. Herfra fortſatte vi vor Reyſe med alle Seglene, dog regierende Paket-Baaden med ſtor Nööd, ſaaſom foruden de allerede bortdöde var fyrretyve Syge, og alle de övrige uden Kræfter. Der gik ikkun otte paa Arbeyde, og tre af dem formaaede ikkun med yderſte Nööd at klyve op i Maſten. Den ſtore Vante paa den höyre Side af Stor-Maſten var aldeles ſönderreven, ſaa at vi paa denne Maſt kunde ingen Seyl före. Vi havde ogſaa ikkun ſex Tönder friſkt Vand: og vort Proviant var, undtagen noget Mæl, Smör og Kiöd, altſammen fortæret.

I denne yderlige Nööd fik vi den fierde November Land at ſee, hvilket efter Obſervationen ſkulde ligge under den fire og halvtreſenstyvende Grad i Breden. Efter vores Udregning haabede vi at det Land, ſom vi ſaae, maatte være Kamſkiatka og vel de Skupuninesiſke Bierge: hvilken Vildfarelſe kom deraf, at vi længe hav-

havde ey ſeet Solen formedelſt Taage. Vi kunde ey undgaae Biergene, thi vi var ey i Stand til at holde Söen for at bie efter good Vind: hvorudover Capitein-Commandör Biering, efterat han havde raadfört ſig med alle Over- og Under-Officererne, den femte November befalede at gaae for Vinden ind til Öen, hvorved vi ankom Klokken fem om Eftermiddagen paa en Dybde af tolv Favne. Vi kaſtede der det daglige Anker og udlood tre fierde Deel Tou-Baad: men det gik i Stykker paa firſenstyve Favne, ſaa at vi dreev hen paa en Dybde af fem Favne. Her kaſtede vi atter Anker, hvilket ogſaa gik ſtrax i Stykker, ſaa at vi dreev hen paa et Dyyb af fire og en halv Favn. Men her kaſtede vi Plekt og gav tre fierde-Deel Tou-Baad.

Formedelſt Mangel paa Folk kunde vi knap udſette Baaden: hvilket dog endeligen ſkede, da de, ſom endnu kunde gaae, förte de Syge op paa Landet, og giorde dem Telte af Seylene. Der döde mange af de Syge, ſaaſnart de var komne op paa Landet.

det. Capitein-Commandör Biering bleev ogſaa ſyyg den ottende, og Meſter Kytrov den femtende November: hvorudover de begge förtes til Lands fra Skibet.

Saa langt gaaer denne Rapport, ſom, efterat den rigtig er overſadt af det Ruſſiſke, er af mig bragt i en nogenledes ſkikkelig Stiil, paadet at den maatte blive mere forſtaaelig. Jeg har ligeſaavel ſom en anden Læſere ventet i den baade flere Opdagninger og ſtörre Efterretning om det, ſom virkelig blev opdaget, og kand ey give mere Oplyysning om eet og andet deri uden at digte. Det ſom jeg har ladet mig mundlig berette om Slutningen af Reyſen, lyder ſaaledes ſom fölger:

Slutningen af den Kamſkiatkiſke Expedition.

Skibet, ſom laae nær ved Öen, ſloges efter kort Tiid af Bölgerne formedelſt Storm i Stykker, hvilke dreve op til Landet, hvor de opſankedes af det Folk, ſom endnu var friſkt, og ſom bemöyede ſig med at forpleye de Syge. De gik ogſaa rundt omkring Öen for at beſee ſig, forefindende intet paa den uden utallige Ræve, hvil-

hvilke de ſpiſte for at opholde Livet, indtil de fik bedre Smag paa de ſtore Sôe-Köer, ſom ſteeg næſten daglig op af Havet paa Landet og lode ſig formedelſt deres beſværlige Gang let ſlaae med Stænger og fange. I ſaadan Uſelhed bortdöde de fleſte af Folket, endog deres Commandör Biering. De, ſom levede Vinteren over til Aar 1742, bygde ſig om For-Aaret af det gamle Skibs opſankede Stykker et lidet Fartöy, hvorpaa de begav ſig hiem til Sankte Peters og Sankte Povels Havn, ſom imod ald deres Formodning laae ikkun nogle og tyve Miil fra dem imod Veſten. Herfra indſendte de ſtrax til Petersborg den nys anförte Rapport: hvorefter en ſtor Deel baade af dem og Spangenbergs Folk fik Tilladelſe at komme til Rusland tilbage, men de övrige ſyv eller otte Perſoner opholder ſig endnu i den liden Siberiſke Bye Tomſk indtil videre Ordre.

Det

Det fierde Stykke
bestaaer af en
Inddeelning og Fortegnelse over alle Lande, som henhörer til det Russiske Rige.

Ved at læse deslige Russiske Reyse-Beskrivelser önsker maaskee een og anden sig et rigtigt Begreb om alle Russiske Lande, hvilket jeg ey tydeligere kand give end i en kort Forklaring og Inddeelning over alle Landets Guvernementer. Skiönt dette korte Begreb ey indeholder i sig en fuldstændig Land-Beskrivelse, saa skal det dog befatte i sig adskilligt, hvilket har ey tilforn været bekiendtgiort ved Trykken.

Ruslands Grænser. De Russiske Landskabers Grænser er imod Syden de Kinesiske Tatare, de östlige Kalmukker, de Usbekiske og andre frie Tatare, Persien og Tyrkiet: imod Vesten Polen, Kuurland, Öst-Söen, og Svensk Finland: imod Norden det hvide Iis-Hav: og imod Östen det rolige Hav, hvilket i Östen skiller Siberien og Amerika fra hverandre.

For

For at faae et tydeligt Begreb om dette vitlöftige Land, ſaa bör man ey foreſtille ſig det i ſine gamle Inddeelninger udi Fyrſtendömmer og Herſkaber, til hvilke ingen Spor findes mere: ey heller i dets naturlige Dele ved Skove, Bierge og Floder, hvis Kundſkab er ey tilfulde meddeelt og Fremmede unyttig: men efter den Inddeelning, ſom bruges af Övrigheden ſelv, der beſt kand vide diſſe Deelningers Grundvold. Efter denne Inddeelning findes nu omſtunder i Rusland fiorten Guvernementer, ſom er diſſe fölgende:

Dets Inddeelnings Grundvold.

I. Det Moſkovitiſke.
II. Det Sankt Petersborgiſke eller Novogrodſke.
III. Det Arkangelſke.
IV. Det Niſne Novogrodſke.
V. Det Rigiſke.
VI. Det Revalſke.
VII. Det Smolenſkovſke.
VIII. Det Kiovſke.
IX. Det Bielogorodſke.

X. Det

X. Det Veronesiske.
XI. Det Kasanske.
XII. Det Astrakanske.
XIII. Det Orenborgske.
XIV. Det Siberiske.

Forklaring over Guvernement og Province.

Et Guvernement i Rusland bör ansees som hos os i Dannemark og Norge et Stift eller Stiftamtmanskab, hvilket regieres af en Guvernör, som ey allene er den höyeste Land-Övrighed i Guvernementets Hovedstad og den dertil henlagde Province, men har ogsaa i nogle Tilfælder at byde over Voyvoderne i Guvernementets övrige Provincer, og er tillige Commendant og General over Guvernements-Regimenterne, som i det Guvernements Provincer er indqvarterede. Thi et hvert Guvernement deles igien i visse Provincer, eller rettere efter vores Talemaade, Amter, hvilke med deres Hoved-Byer regieres af Voivoder, hvis Embede kommer meest overeens med en AmtMands hos os, skiönt det tillige sigter til at holde Politie, at dömme, at besörge Rekruteringen og Kronens Re-

Revenuers rigtige Oppebörſel, ſaa at en Voivode er efter vores Indretning at anſee ſom Amtmand, Amts-Forvalter, Bye-Foget og Herreds-Foget. Enhver Province har igien ſine Diſtrikter eller Land-Strekninger, hvilke atter regieres af andre, ſom i nogle Tilfælder ſtaaer under Provincial-Voivoderne, ligeſom Provincial-Voivoderne under Guvernörerne. Her vil jeg anföre et hvert Guvernement i ſær med alle dets Byer, Amter og Land-Strekninger.

I. Det Moſkovitiſke Guvernement har elleve Amter, ſom er diſſe fölgende:

Det Moſkovitiſke Guvernement.

1) *Det Moſkovitiſke Amt.*
2) *Det Valadimerſke.*
3) *Det Susdaliſke.*
4) *Det Jurievſke.*
5) *Det Periſlav-Saleſke.*
6) *Det Kaſtromſke.*
7) *Det Jaroſlavſke.*
8) *Det Ugleſkiſke.*
9) *Det Kalugiſke.*
10) *Det Tuliſke.*
11) *Det Periſlav-Reſanſke.*

Alle

Alle disse Amter har jeg sagt at have igien deres Land-Strekninger efter deres adskillige Byer, af hvilke de fornemmeste, der ey regieres som slette og rette Lands-Byer af Older-Mænd, har undertiden deres egne smaa Voivoder.

1) *Den Moskovitiske Province* har foruden Guvernörens Residence og hele Rigets gamle Hoved-Stad *Moskov*, som tilforn omstændeligen er beskreven, disse fölgende Stæder:

1. Alexander Slaboda omkring Troize Kloster.
2. Dmitrov ved Jakroma-Aaen.
3. Klin ved Sester-Aaen.
4. Volok-Lamskoi ved Lama-Aaen.
5. Gshatskoi Pristan ved Gshat-Aaen.
6. Svenigorod.
7. Rusa.
8. Moshaisk, alle tre ved Mosava-Aaen.
9. Berisov.
10. Vereia.

11. Vi-

11. Viſkegorod.
12. Borovſka, alle fire ved Protva-Aaen.
13. Mala Jaroſlavez.
14. Kremenſk, begge to ved Lusha-Aaen.
15. Serpukov ved Nara-Aaen.
16. Obolenſk ved Protva-Aaen.
17. Taruſa.
18. Roſtislav.
19. Koſkira, alle tre ved Oka-Aaen.
20. Kolumna ved Moſkva-Aaen.

2) *Den Volodimerſke Province* har
21. Volodimar.
22. Gorodez.
23. Viasnikovſka Slaboda.
24. Gorokodez, alle ved Kliasma-Aaen.
25. Murom ved Oka-Aaen.

3) *Den Susdaliſke Province* har
26. Susdal.

4) *Den Jurievſke Province* har
27. Juriev Bolſkoi ved Kliasma-Aaen.
28. Skuja.
29. Luk ved Teſa-Aaen.

5) *Den Perislav-Saleske* har
30. Perislav Salieskoi ved Dubna-Aaen.
31. Rostov ved Kotorov-Aaen.

6) *Den Kastromskiske Province* har
32. Kostroma ved Kostroma-Aaen.
33. Liubim ved Niegra- og Kostroma-Aaerne.
34. Sudislavl ved Viga og Unsla-Aaerne.
35. Bui ved Voshuga-Aaen.
36. Kadui ved Niegra-Aaen.

7) *Den Jaroslavske Province* har
37. *Jaroslav* ved Volga-Floden og Kotorosla-Aaen.
38. Poskekonie ved Skexna-Aaen.
39. Danilovskoi Monasteer, et Kloster med Forstad.
40. Kineskina.
41. Romanov.
42. Ribna, alle tre ved Volga-Floden.

8) *Den Uglezkiske Province* har
43. Uglez ved Volga-Floden.
44. Kaskin ved Kaskina-Aaen.
45. Kimra ved Volga-Floden.

46. Bes-

46. Beshezkverk ved Mologa-Aaen.
47. Mologa samme Stæds.

9) *Den Kolugiske Province.*

48. *Koluga* ved Oka-Aaen.
49. Koselk ved Shisdra-Aaen.
50. Meskesevsk ved Mereia-Aaen.
51. Serpensk ved Ugra-Aaen.
52. Vorotynsk ved Oka- og Vysa-Aaerne.
53. Paremysl ved Oka-Aaen.
54. Likvin ved Oka-Aaen.
55. Odojev ved Upa-Aaen.
56. Miadyn ved Miadyna-Aaen.

10) *Den Tuliske Province.*

57. *Tula* ved Upa-og Tula-Aaerne.
58. Alexin ved Oka-Aaen.
59. Kropivna ved Plava-Aaen.
60. Diedilov ved Skivoron-og Upa-Aaerne.
61. Bogorodiek ved Upomis-Aaen.
62. Jepifan ved Don-Floden.
63. Venova ved Osetr-Aaen.
64. Ivan Osero.
65. Kulikove Pole.
66. Sasiek.

11) *Den Perislav-Resanske Province.*

67. Perislav Resanskoi ved Trubes-Aaen.
68. Staroi Resan.
69. Perevesa, begge to ved Oka-Aaen.
70. Pronesk ved Pronea-Aaen.
71. Atikailov.
72. Saposhek.
73. Saraisk.
74. Gremiakzev.
75. Pekzernisi, alle fem ved Osetr-Aaen.

Heriblant findes nu ey allene de ni og tredive gamle Byer, men dernæst ogsaa de Lands-Byer, som har siden den Tiid faaet Frihed at have deres egne Boder eller at holde aarligen Market, og endelig de Stæder, hvoraf Land-Strekningerne förer deres Navne. Jeg har i dette Guvernement hosföyet Floderne og Aaerne, ved hvilke Byerne ligger, for at vise, hvad for deylige Egne, der sees over alt i dette Vand- og Skov-rige med mangfoldige Lands-Byer besaaede Land, hvilket er det meest beboede, rigeste og beste, ja Kiernen af det

det Russiske Rige, midt inde i de andre Guvernementer. Skiönt en udförlig Beskrivelse over et hvert Stæd i sær er i Moskov kommen mig udi et Manuskript til Hænde; saa kand jeg dog ey indlade mig her i deslige vitlöftige Besynderligheder, helst da jeg tör forsikre Læseren, at han maae forlade sig paa den Afrisning, som jeg tilforn har givet ham om Russiske Byer, hvilken ey ophæves derved, at den ene i Störelse overgaaer den anden. Alt det, som fattes mig i denne Inddeelning og hosföyede Register over Provincerne, er, at jeg ey har kundet med faa Tal og Bogstaver hosföye et hvert Stæds Streeg og Længde fra Moskov.

II. Det Novogrodske eller Petersborgiske Guvernement har disse ni fölgende Provincer:

Det Novogrodske Guvernement.

1) *Den Novogrodske.*
2) *Den Pleskoviske.*
3) *Den Velikoluzkiske.*
4) *Den Tverskiske.*
5) *Den Beloserskiske.*

6) *Den Olonezkiſke.*
7) *Den Ingermanlandſke.*
8) *Den Kareliſke.*
9) *Den Viborgſke.*

1) *Den Novogrodſke Province* har følgende Stæder:

1. *Novogrod veliki.*
2. Stara Ladoga.
3. Nova Ladoga.
4. Teſobo.
5. Tiffina.
6. Stolbova.
7. Viſknei Volokzok.
8. Borovizke Porogi.
9. Valdai.
10. Broniza.
11. Nova Ruſſa.

2) *Den Pleſkoviſke Province.*

12. *Pleſkov.*
13. Pekzerſkoi, et Kloſter.
14. Iſtorſk.
15. Gſov.
16. Kobyleigorod.
17. Krasnoigorod.
18. Savolaxie.
19. Luſha.
20. Oſtrovez.
21. Opokzek.

22. Vybor.
23. Dubkov.
24. Volodimerz.
25. Dvorſa.

3) *Den Velikoluzkiſke Province.*

26. *Velikiluki.*
27. Toropez.
28. Rſhevſk.
29. Stariza.
30. Krasnoikolm.
31. Rſhevſk Puſtaia.
32. Kureſkkolm.

4) *Den Tverſkiſke Province.*

33. Tver.
34. Gorodnia.
35. Torſhok.

5) *Den Bieloſerſkiſke Province.*

36. Bieloſerſk.
37. Kyrilov, et Kloſter.
38. Kadoſkoi Priſtan.
39. Uſtiuſna Skeleſnopolſka.
40. Kargopol.

6) *Den Oloneziſke Province.*

41. *Olonez.*
42. Petrovſka.
43. Konſoſerſki, Konſkie og Aſtreſki, tre Verkes Navne.

7) *Den Ingermanlandſke Province.*

44. *Sankt Petersborg.*
45. Slyſſelborg.
46. Iſkora.
47. Duderov.
48. Kraſno Sielo.
49. Koporie.
50. Ivangorod.
51. Jamborg.

8) *Den Kareliſke Province.*

52. *Kexholm.*

9) *Den Viborgſke Province.*

53. *Viborg.*
54. Vilmanſtrand.
55. Fridrichsham.
56. Nyſlot.

Af diſſe to Provincer, ſom er tagne fra Sverrig af Finland, blev Aar 1743 giort et Guvernement, kaldet det Viborgſke, og givet til General Fyrſt Georg Repnin, hos hvem jeg havde været det ſidſte Aar, da jeg förſte Gang opholdt mig i Rusland. Nu ſtrekker vel Landet ſig langt nok, nemlig fra Petersborg lige op i Norden paa den ene Side, og paa den anden Side langs med Kymen-Floden, ſom ved ſidſte Svenſke Fred blev

Grænſe-Skiellet imellem begge Riger. Men denne ſtore Land-Strekning er efter dens Störelſe ey af Vigtighed: thi foruden de fem anförte ſmaa Stæder er der ikkun i hele Landet fire og tredive Kirke-Sogne, nemlig ſex og tyve i Karelen og otte, ſom kom til ved ſidſte Fred-Slutning. Da nu Generalen Aar 1744 döde, ſaa kom derudover ingen Guvernör i hans Stæd til Viborg, ſom imidlertiid ſöger af ald Magt om dens gamle Privilegier, hvilke nu ey mere kand findes. Alle Finnerne har alligevel deres frie Evangeliſke Guds-Tienneſte baade paa Landet og i Kiöbſtæderne, ſaaſom i Viborg, hvor der er derforuden en Tydſk og en Svenſk Menighed, omendſkiönt der har ogſaa ſamlet ſig derhen en Ruſſiſk Kirke. De dömmes ogſaa efter den Svenſke Lov, i Byen af Magiſtraten og paa Landet af en Dommere, ſom reyſer aarlig om i alle Sognene. Deres Afgift til den Ruſſiſke Krone er deſuden taalelig; thi de er ey allene frie for at give Rekryter, men betaler ogſaa ikkun tolv tuſende Rubel i aarlig

lig Skat af det hele Land, og derforuden i Viborg Indqvartering for fem Regimenter og henimod tyve tusende Rubel hvert Aar i Told for udgaaende og indkommende Varer.

Det Arkangelske Guvernement.

III. Det Arkangelske Guvernement har disse ti Provincer:

1) *Den Kolmogrodske.*
2) *Kolskoi Ostrov* eller det *Russiske Lapland.*
3) *Lop-Koriela* eller *Nord-Karelen.*
4) *Den Vagiske* Province.
5) *Den Vologoske* Province.
6) *Den Galizkiske* Province.
7) *Den Ustuiskiske* Province.
8) *Den Viczegodskiske* Province.
9) *Den Mesenskiske* Province.
10) *Den Pustoserskiske* Province.

1) *Den Kolmogorodske* Province.

1. *Arkangel.*
2. Novo-Dvinska Krepost.
3. Nikolskoi Kloster.
4. *Kolmogorod.*
5. Pineskoi.
6. Kevrol.

2) *Kol-*

2) *Kolſkoi Oſtrov*, det er den Koliſke Öe, rettere *Ruſſiſk Lapland.*

7. *Kola.*
8. Boriſoglebſkoi.
9. Volikovo Gorodize.
10. Pekſenſki Kloſter.
11. Karabelna Priſtanez.
12. Peſkeſanſka Gorodez.
13. Varſuſki Pogoſti.
14. Unba Pogoſt.
15. Kakujev.
16. Kandalokſka.
17. Koda.
18. Kereta.
19. Medveſke Oſtrov, Biörne-Öen.
20. Tri Oſtrovy.

3) *Lop-Koriela*, det er, *Nord-Karelen.*

21. Somſkoi Oſtrog.
22. Solovezkoi Kloſter.
23. Lopſki Pogoſti.
24. Turkzeſovgorod.

4) *Den Vagiſke* Province.

25. Verko Vaſky.
26. Spaſkoi.
27. Velika Slaboda.
28. Skenkurſkoi.

5) *Den*

5) *Den Vologdaiſke* Province.

29. *Vologda.*
30. Skyſkoi.

6) *Den Galizkiſke* Province.

31. *Galiz.*
32. Solgaliſkoia.
33. Tſukloma.
34. Jurievez
35. Povolſkoi.
36. Unsha.
37. Parſeniev.
38. Kologrivov.

7) *Den Uſtiuſkiſke* Province.

39. *Uſtiug velika.*
40. Totma.
41. Bniſeneſk.
42. Velika Derevna.
43. Gorodiſkze.
44. Bobrovka.
45. Strelna.
46. Orlov.
47. Oſinoviz.
48. Soſnoviz.
49. Kikſneviſki.
50. Bereſova.
51. Koraſin.
52. Loſmenoi.
53. Spaſkoi.
54. Oliakſei.

8) *Den Vikſegodſkiſke* Province.

55. Vikſegodſkaia.
56. Jarenſkoi.
57. Staraia Perm.
58. Turiſev.
59. Ratmarov.
60. Andrejevſkoi.
61. Lalſkoi.

9) *Den Meſenſkiſke* Province.

62. Meſen.
63. Dolgoi.
64. Kusmingorodok.

10) *Den Puſtoſerſke* Province.

65. Puſtoſerſk.	67. Uſtſegurſkoi.
66. Nikolaſivſkoi.	68. Viliva.

11) Samojederne, ſom er Hedninger af Kalmukkiſk Herkomſt, boer allerhöyeſt op imod Norden og lige hen til Siberien.

IV. Det Niſnegorodſke Guvernement har diſſe fölgende Provincer:

Det Niſnegorodſke Guvernement.

1) *Den Niſnegorodſke* Province.
2) *Den Arſamaſkiſke.*
3) *Den Skatſkiſke.*
4) *Den Kaſſimovſke.*
5) *Den Alatyrſke.*

1) *Den Niſnegorodſke* Province.

1. *Niſnegorod* ved Volga og Okka.
2. Balaka
3. Makarievſkoi Kloſter.
4. Liſkova.
5. Vaſilegorod.
6. Jadrina.

2) *Den Arſamaſkiſke* Province.

7. Arſamas.
8. Pavlov.
9. Jelatma.

3) *Den*

3) *Den Skatskiske* Province.
10. Skatsk.
11. Hadom.
12. Temnikov.
13. Krasna Slaboda.
14. Norovzatovskoi.
15. Lomov Nisnei.
16. Mokskansk.
4) *Den Kassimovske.*
17. Kassimovgorod ved Oka.
5) *Den Alatyriske.*
18. Alatyrgorod.
19. Surskoi.
20. Saransk.
21. Paramsina.
22. Rmsajevskoi.
23. Pensa.
24. Insara.
25. Porrovskoi.

Til dette Guvernement henhörer ogsaa
6) *Tseremisserne* og
7) *Morduinerne.*

Det Voronesiske Guvernement.

V. Det Voronesiske Guvernement har disse Provincer.
1) *Den Voronesiske.*
2) *Den Tambovske.*

3) *Den*

3) *Den Jeleziſke.*
4) *Den Krotojazkiſke.*
5) *Det Rubinſkiſke* Slabodſke Koſakke-Regiment.

1) *Den Voroneziſke.*

1. *Voronez.*
2. Tſiſkovka Slaboda.
3. *Taverov.*
4. Koſtenſki.
5. Ariva
6. Orlova.
7. Uma.
8. Demſkzenſkoi.
9. Trovizkoi.
10. Romakov.
11. Sokolſk.
12. Dobroi.
13. Bulſk.
14. Oranienburg.
15. Riaſk.
16. Skopin.

2) *Den Tambovſke.*

17. Tambov.
18. Koſlov.
19. Lyjevyjegory.
20. Tſalnov.
21. Lomov.

3) *Den Jeleziſke.*

22. *Jelez.*
23. Tſermavſk.
24. Livna.
25. Jefremov.
26. Staroi Donkoi.
27. Novoi Donkoi.
28. Lebedian.
29. Bielokolozk.
30. Semlianſk.

4) *Den*

4) *Den Krotojazkiſke.*

31. Krotojak.
32. Ikorik.
33. Bituk.
34. *Nova Paulovſky.*

5) *Det Rubinſkiſke* Slabodſke Koſakke-Regiment.

35. Rybna.
36. Olſkanſk.
37. Uſerd.
38. Bielinka.
39. Skulginka.
40. Novoi Aidar.
41. Sakotna.
42. Aſſinova.
43. Loſovaia.

Til dette Guvernement henhörer de tilforn beſkrevne Donſke Koſakker, ſom foruden deres Hoved-Stad Tſerkaſky, Fæſtningen Sankt Anna, og hvad dermed anförtes, har ingen rette Lands-Byer, men boer i ſmaa Byer ved Don, Donez og Lugan, hvilke Byer har fölgende Navne:

1. Donezkoi.
2. Koſanka.
3. Tiſkinka.
4. Ryſkatov.
5. Veoſky.
6. Jalan.
7. Uſtkoper.
8. Kaſarka.
9. Rubnov.
10. Onſhe.
11. Grigorievſkoi.
12. BoriſoGebſkoi Priſtan.
13. UſtMedvediza.

14. Hav-

14. Ilavla.
15. Rospopen.
16. Kletſkoi.
17. Perecopſkoi.
18. Kremenſkoi.
19. Perdunov.
20. Sirotin.
21. Kokzatin.
22*i* Panſkin.
23. Donſkaia Krepoſt.
24. Lugan.
25. Mitakin.
26. Gundurov.
27. Kamenſki.
28. Kalitveniz.
29. Byſtrov.
30. Kunſtrukz.
31. Bielejevſkoi.
32. Golubinſki.
33. Piatisbinſki.
34. Tſir virknei
35. Tſir niſnei.
36. Kahuti.
37. Jeſſavlov.
38. Simavſki.
39. Kurmanjar.
40. Koſkkin.
41. Ternovoi.
42. Zymli.
43. Byſtrenſki.
44. Mikailova.
45. Babſki.
46. Kargal verknei.
47. Kamyſkenkov.
48. Romanovſkoi.
49. Niſnei Kargala.
50. Mikailov verknoi.
51. Mikailov Niſnei.
52. Trailin.
53. Kagelnik.
54. Semkarakoi.
55. Rosdori.
56. Mellikov.
57. Beſſerjenov.
58. Bugai.
59. Manikz.

Det Bielgorodſke Guvernement.

VI. Det Bielgorodſke Guvernement har fölgende Provincer.

1) *Den Bielgorodſke.*
2) *Den Valukiſke.*
3) *Den Kurſkiſke.*
4) *Den Sevſkiſke.*
5) *Det Sumſkiſke* Regiment.
6) *Det Aktirſke* Regiment.
7) *Det Karakovſke* Regiment.
8) *Det Iſumſke* Regiment.

1) *Den Bielgorodſke* Province.

1. *Bielgorod.*
2. Bolkovez.
3. Karpov.
4. Obojan.
5. Pena.
6. Luzki.
7. Korokza.
8. Gablinov.
9. Neshegolſk.
10. Burulok.
11. Volkzenſkoi.
12. Saltov.
13. Pekzenegi.
14. Staroi Oſkol.
15. Novoi Oſkol.

2) *Den Valukiſke.*

16. Valuki.
17. Polatov.
18. Karmiaknoi.
19. Kupezkoi.
20. Golubin Slaboda.

3) *Den Sevſkiſke.*

21. Sevſk.
22. Trubkzevſk.
23. Brianſk.
24. Svinſkoi Kloſter.
25. Korakzev.

26. Kro-

26. Kromii.
27. Orel.
28. Bolkov.
29. Belev.
30. Meſenſk.
31. Novaſil.
32. Tſern.
33. Tagen.

4) *Den Kurſkiſke.*

34. Kurſk.
35. Gorodez-koi.
36. Rylok.
37. Bielo Pole.
38. Putivl.

5) *Det Sumſke* Regiment.

39. Sum.
40. Meshiriekzi.
41. Meſkna.
42. Lebedin.
43. Krasnopolie.
44. Susda.

6) *Det Aktirſkiſke* Regiment.

45. Aktirſkoi.
46. Kolomak.
47. Viſokopolie.
48. Krasnokut.
49. Gorodnoi.
50. Bogodukov.
51. Volkoi.
52. Kotmyſk.
53. Senſe.
54. Rubleoſk.
55. Kalanta-jev.

7) *Det Karakovſke* Regiment.

56. *Karakov.*
57. Leepiz.
58. Tiſki.
59. Tſirkani.
60. Danilovki.
61. Dergazki.
62. Merekva.
63. Koſazkoi.
64. Valki.
65. Pereiopez.
66. Sokolov.
67. Novokondo-lok.
68. Grulopolie.

69. Marixa.
70. Olſkan.
71. Preobraſenſky Kloſter.
72. Tſuguja.
73. Koroſkovſkoi Kloſter.
74. Stara Vodalage.
75. Nova Vodalage.
76. Dolſkok.
77. Bobai.
78. Bereſova.

8) *Det Iſumſke* Regiment.

79. *Iſum.*
80. Tor.
81. *Bakmut.*
82. Oſtropolie.
83. Lubezkoi.
84. Zarev-Boriſov.
85. Dourennoi.
86. Spivakovki.
87. Smiov.
88. Liman.
89. Andrejevſkoi.
90. Balakieia.
91. Saveniz.
92. Bogislav.
93. Liſſagora.
94. Kiatkovki.
95. Kupenka.
96. Jurievka.
97. Kobanie.
98. Buravenka.
99. Sviatova.
100. Luzki.
101. Grokovazki.
102. Kamenka.
103. Senkov.
104. Senika.
105. Krasnanſky.
106. Kremenoi.
107. Douluka.
108. Niſhadvenka.
109. Melavatki.
110. Maſlovka.
111. Malinovka.
112. Gniliza.
113. Roſeſtvenke.
114. Geneovka.

115. Leokovka.
116. Protopo-povka.
117. Sielo veliki.
118. Studenko.
119. Svietogorſkoi Kloſter.
120. Mojakin.
121. Raigorodok.
122. Jampol.
123. Piſſarova.
124. Sukerov.
125. Krasnenſki.
126. Burovſkoi.
127. Trekibiſki.
128. Stara Aidar.

VII. Det Kiovſke Guvernement har diſſe Provincer.

Det Kiovſke Guvernement.

1) *Den Kiovſke.*
2) *Tſernigovſke.*
3) *Den Starodubſke.*
4) *Severien* eller det *Nieſhinſke Regimente.*
5) *Det Perijaſlavſke* Regimente.
6) *Det Priluzkiſke* Regimente.
7) *Det Lubinſkiſke* Regimente.
8) *Det Mirgorodſke* Regimente.
9) *Det Gadiſkiſke* Regimente.
10) *Det Pultauiſke* Regimente.
11) *Den Samariſke* Province.

1) *Den Kiovſke Province.*

1. *Kiov.*
2. Pekzerſkoi Kloſter.
3. Bielgorodka.
4. Vaſilievſka.
5. Tripolie.

6. Vytakzev Porezkoi.	8. Oſtra.
7. Staiki.	9. Koſſelez.
	10. Jvangorodka.

2) *Den Tſernigovſke.*

11. *Tſernigov.*	14. Soſniza.
12. Lubikz.	15. Moromieſk.
13. Tſernobil.	

3) *Den Starodubſke Province.*

16. *Starodub.*	19. Krikzeva.
17. Pokzep.	20. Propuſk.
18. Radogſkzk.	21. Tſukſorſk.

4) *Severien* eller det *Nieſhinſke* Regimente.

22. Nieſhin.	25. Novogorod Severſki.
23. Kanalop.	26. Ilukov.
24. Balurin.	

5) *Det Perijaſlavſke* Regimente.

27. Perijaſlav.	31. Domantov.
28 Koſazkoi.	32. Jelmaſov.
29. Dubkov.	33. Bykov.
30. Peſkzenaia.	34. Bereſan.

6) *Det Preluzkiſke* Regimente.

35. *Priluki.*	39. Glenſk.
36. Grobov.	40. Roman.
37. Suravka.	41. Medveſkei.
38. Piratin.	42. Lipovoi.

7) *Det*

7) *Det Lubinſkiſke* Regimente.

43. Lubna.
44. Lukomlia.
45. Sniatin.
46. Syntſka.
47. Lokviza.
48. Buromlia.
49. Mnogaia.
50. Korenka.
51. Rumin.

8) *Det Mirgorodſke* Regimente.

52. Mirgorod.
53. Korol.
54. Konnitez.
55. Oſtapie.
56. Masdelekka.
57. Potok.
58. Golotva.
59. Vlaſovka.
60. Kremenzuk.

9. *Det Gadizkiſke* Regimente.

61. Gadiſi.
62. Veprek.
63. Miropolie.
64. Lebedin.
65. Opoſkna.

10) *Det Pultaviſke* Regimente.

66. *Pultava.*
67. Perevolosna.
68. Kaliberda.
69. Kobyliak.
70. Senshar.
71. Rublevki.

11. *Den Samariſke* Province.

72. *Samara.*
73. Sergejevſkoi.
74. Kamenoi Saton.
75. Saporovſkaia Seicz.

76. Teraktemirov.
77. Tſugirin.
78. Tſerkaſſy.

Ved denne Province er Vand-Faldene i Dniper-Floden.

Diſſe tre Guvernementer udgiör Ukræne, ogſaa kaldet Tſerkaſſien eller rettere det lidet Rusland, item det ſydlige og hvide Rusland, ſom beboes meeſt af Koſakker, ogſaa kaldte Tſerkaſſer eller ſmaa Ruſſer, Malaroſſiſki, hvilke igien förer adſkillige Navne af Stædet, ſom de beboer, ſaaſom Saporogiſke, Maloroſſiſke, Slabodſke, Tſugujevſke, Donſke, Dalmanovſke, Jarizke, Saratovſke. Alle diſſe Folk er fra Begyndelſen af flygtige Tatare, Ruſſer og Polaker, ſom i det fiortende Seculum maatte lade ſig need her i Ukræne, og har nu Ruſſiſk Sprog, Religion og Övrighed. De Hetmanniſke Koſakker, ſom, nöyeſt at tale, kaldes egentlig Ukrænſke eller Maloroſſiſke, det talrigeſte og velhavenſte Folk iblant de andre; gaaer endnu i Rette efter den Sakſiſke Lov, og

og har andre Privilegier, ſom forundes dem af Rusland. De havde fordum deres Frihed, og regieredes af deres egen Hetman, ligeſom nu de nylig beſkrevne Donſke, item Saporogiſke og andre Koſakker. Men ſaaſom deres ſidſte Hetman Mazeppa beſkyldtes for at have indgaaet hemmelig Forſtaaelſe med Ruslands Fiende, Sverrigs Kong Karl XII. ſaa miſtede de derudover deres Hetman, og har ey ſiden kundet faae nogen egen beſynderlig frie Övrighed. Dette, ſom holdes for at være et af Keyſer Peter den Förſtes ſtörſte Meſter-Stykker i hans hele Regiering, beſtyrkede merkeligen Rusland, ſom nu underholder ved den Ukrænſke Linie imod Tyrkerne tyve regulerede Regimenter Land-Milice, indqvaterer der deres fleſte Dragoner-Regimenter, og ved dets Guvernörer og Voivoder bringer Tiid efter anden alle Provincerne paa Ruſſiſke Fôdder. Efter Ukræne fölger nu de Guvernementer, ſom Rusland har erobret fra Pohlen og Sverrig.

Det Smolenskovske Guvernement.

VIII. Det Smolenskovske Guvernement har disse Provincer.

1) *Den Smolenskiske.*
2) *Den Roslavske.*
3) *Den Dorogobuske.*
4) *Den Viasemske.*
5) *Den Bielskiske.*

1) *Den Smolenskiske.*
1. *Smolensk.*
2. Krasnoi.

2) *Den Roslavske.*
3. Roslov.

3) *Den Dorogobuske.*
4. Dorogobusk.
5) Jelnorodez.
6) Serevogorodez.

4) *Den Viasemske.*
7. Viasma.
8. Resnov.
9. Tsarevo-Saimiske.
10. Dniperskoi Kloster.

5) *Den Bielskiske.*
11. Bielaia.

Dette Guvernement beboes af Russer og föres allene her an hos Lifland, fordi det saavelsom Lifland er fra förste af taget fra Pohlen.

IX. Det

IX. Det Revalſke Guvernement eller *Eſtland* har fölgende Provincer:

Det Revalſke Guvernement.

1) *Harrien.*
2) *Virien.*
3) *Vik.*
4) Öerne.

1) *Harrien.*
1. *Reval.*
2. *Rogervik.*
3. Vittenſtein.

2) *Virien.*
4. *Narva.*
5. Nyhuus.
6. Veſenberg.
7. Borgholm.

3) *Vik.*
8. Habſal.
9. Lode.
10. Lehal.
11. Fikal.
12. Verden.

4) Ö*erne.*
1. Ö*ſel,* hvorpaa er
I. *Arensborg.*
2. Sonneborg.
2. *Dagerort.*

3. *Mön.*
4. *Ormſon.*
5. *Hogland.*

Dette Guvernement er beboet af Eſtlænder, ſom har alle den Evangeliſke Troe med deres ordentlige Kirker og Lærere, og ſom taler i Kiöb-Stæderne, i ſær i Hoved-Staden Reval, baade Tydſk og Svenſk foruden Landets Sprog eller Bonde-Sproget, hvilket er en nær Dialekt af det Finniſke. Saaſom dette Folk har været fordum under Dannemark, ſaa har det ey allene endnu mange gamle Danſke Brug og Skikke, men gaaer ogſaa den Dag, i Dag er, i Rette efter Kong Valdemars Danſke Lov: hvilket er dem ſaavelſom deres Religions-Frihed og andre Privilegier forundt af Keyſer Peter I, og ſtedſe bekræftet af dem, ſom har efterfuldt ham i Regieringen.

Det Rigiſke Guvernement.

X. Det Rigiſke Guvernement eller *Liſland* har diſſe Provincer:

1) *Den Rigiſke.*
2) *Den Vendiſke.*
3) *Den Pernauſke.*
4) *Den Dörptiſke.*

1) Den

1) *Den Rigiske.*

1. *Riga.*	9. Kremon.
2. Kaaber-Skandse.	10. Treiden.
3. *Dynamynde.*	11. Segevolde.
4. Kirkeholm.	12. Roop.
5. Kokkehusen.	13. Hokrosen.
6. Neymyhle.	14. Sales.
7. Lemsee.	15. Erms.
8. Valk.	16. Nietov.
	17. Yxkul.

2) *Den Vendiske.*

18. *Venden.*	24. Dunaborg.
19. Volmar.	25. Mojen.
20. *Marienborg.*	26. Rönneborg.
21. Luban.	27. Smilten.
22. Marienhausen.	28. Trekaten.
23. Kreuzborg.	29. Adsel.

3) *Den Pernauiske.*

30. *Pernau.*	33. Tarves.
31. Felin.	34. Helmet.
32. Karghaus.	35. Rujen.

4) *Den Dörptiske.*

36. *Dörpt.*	40. Odenpöe.
37. Falkenov.	41. Overpolen.
38. Stagniz.	42. Talkoven.
39. Nienhusen.	43. Lais.
	44. Kardis.

Det-

Dette Guvernement beboes af Lether, ſom har alle ligeſom Eſtherne den Evangeliſke Religion med deres ordentlige Kirker og Lærere, men taler foruden det Tydſke og noget Svenſk i Kiöbſtæderne, i ſær i Hovedſtaden Riga, et Sprog, ſom har ey mindſte Overeensſtemmelſe med det Eſtlændiſke, men kommer derimod overeens med det Kurlændiſke, Lithauiſke, Polſke, Ruſſiſke, Böhmiſke o. ſ. v. ſom er alle Dialekter af det gamle Vendiſke, og vil nu forenes i det Slavoniſke. Letherne har deres Privilegier, forholder ſig efter den Tydſke Ræt, giver ligeſom Eſterne hvert Aar en taalelig accorderet Skat uden Rekryter, og har beholdt i Söe-Stæderne deres gamle Told-Tarif, efter hvilken dog Tolden i Riga, en Bye foruden Forſtæderne, beſtaaende af otte hundrede Huſe, belöber ſig med Portorium til tre hundrede tuſende Alberts Daler aarlig.

Efter at jeg fra Moſkov af har igiennemgaaet Guvernementerne rundt omkring, ſaa maae jeg nu ſpringe tilbage over Rusland hen i Öſten

til

til de Tatariſke Lande, hvoraf forekommer

XI. Det Kaſanſke Guvernemente, ſom har fölgende Provincer:

Det Kaſanſke Guvernement.

1) *Den Kaſanſke.*
2) *Den Temſkinſke.*
3) *Den Sviaſkiſke.*
4) *Den Tſabakſarſkiſke.*
5) *Den Viatſkiſke.*
6) *Den Solikamſkiſke* eller Permiſke.
7) *Den Simbirſkiſke*, kaldet Bulgariet.

1) *Den Kaſanſke.*

1. *Kaſan.*	5. Skuba.
2. Tetuſky.	6. Sarapul.
3. Laiſkev.	7. Arſk.
4. Rybnoi.	

2. *Den Temſkinſke.*

8. Temſkinſk eller Stara Skeſkminſk.
9. Nova Skeſkminſk.
10. Sainſk.

3) *Den Sviaſkiſke.*

11. Svyaſkoi.	14. Urſkum.
12. Syvilſkoi.	15. Malmyſk.
13. Jaranſk.	

4) Den

4) *Den Tsabaksarskike.*

16. Tsabaksary.
17. Kosmodemjanskoi.
18. Kokskaia.
19. Sarev-Sanksuskoi.

5) *Den Viatske.*

20. Viatka eller Klinov.
21. Skestakov.
22. Slobodskoi.
23. Orlovez.
24. Kotelnikz.
25. Kaigorod.
26. Karino.
27. Votiaky.

6) *Den Solikamske* eller *Dermske.*

28. Solikamskaia.
29. Niret.
30. Tserdansk eller Permaveliki.
31. Permiaki.
32. Pekzenskoi Volok.
33. Nemskoi Volok.
34. Kiltma.
35. Vogulizi
36. Kosvinskoi Kamen.
37. Novo-Usolie.
38. Orel.
39. Jeguskika.
40. Tskussovskoi verknoi.
41. Tskussovskoi nisnee.
42. Kungur.

43. Verk-Kungur.
44. Ivinſkoi.
45. Vosneſenſkoi.
46. Spaſkoi.
47. Torgoviſkze.

7) *Den Simbirſkiſke* eller *Bulgariet.*

48. Simbirſk.
49. Bielajarſk.
50. Tinſk.
51. Ilryklinſk.
52. Bolgorſkoi Kloſter.
53. Sergievſk.
54. Krosnojar.
55. Alexejevſk.
56. Sakamſke Linie.
57. Samara.
58. Kabiagora.
59. Stavropol.
60. Devizia Bierge.
61. Sarev-Kurgan.
62. Syſran.

Dette Guvernemente, hvilket har foruden de her anförte Byer og Diſtricter i de ſidſte hen imod fem hundrede Lands-Byer, beboes ey allene af Ruſſer men ogſaa af Tatare, ſaaſom de *Kaſanſke*, *Boſkiriſke*, *Aſtrokan-*

kanſke, *Karinſke*, *Kunguriſke*, *Tſeremiſſiſke* og *Bulgariſke*, halvfrie Folk, til Deels Hedninger, til Deels Mahumedaner.

Det Orenborgſke Guvernemente.

XII. Det Orenborgſke Guvernemente har diſſe Provincer.

1) *Den Orenborgſke.*
2) *Den Ufimſke.*
3) *Den Iſetſke.*

1) *Den Orenborgſke.*

1. *Orenborg.*
2. Sakmarſk.
3. Jaiſkoigorod.
4. Tateſſeva Priſtan.
5. Ileſkaia Krepoſt.
6. Perevolaſkaia.
7. Tevkajev-Brod.
8. Sirokſenſkaia.
9. Tozkaia.
10. Buſuluſkaia.
11. Jelmanka.
12. Krasnoborſka.
13. Krasno-Samarſka.
14. Berdenſkaia.
15. Oſernaja.
16. Guberlinſka.

17. Orſk

17. Orſk.
18. Javſkoi Priſtan.
19. Bor-Uklu-Karagai.

Her omkring denne Province ligger *Kirgis-Koſakkerne*, to Horder *Tatare*, og endelig to Slags andre Folk, *Karakalpaker* og *Baſkkirzer*, ſom er alle tilſammen Hedninger og Mahumedaner.

2) *Den Ufimſke.*

20. Ufa.
21. Birſk.
22. Oſſa.
23. Jeldaſkaia.
24. Krasnaia.
25. Uſkoi.
26. Akſit.
27. Biſert.
28. Klenovſka.
29. Grobopolſkai.
30. Polianſkoi.
31. Koſſoi-Brod.
32. Tabunſk.
33. Ural-Tau.

Her ligger ogſaa *Ufimſke* Tatare og *Baſkirzer*.

3) *Den Isetskiske Province.*

34. Kalmadskoi Brod.
35. Myaskaia.
36. Tsuluba.
37. Tsebaklinskaia.

Dette Guvernemente er af de næstliggende oprættet först for nogle Aar siden, da der anlagdes den Fæstning Orenborg tilligemed den Orenborgske Linie, og oprættedes derved tillige den Orenborgske Land-Milice for at forsvare sig imod Kirgiser, Tatare, Karakalpaker og andre saadanne frie Folk, som opholder sig paa den östlige Side af det Kaspiske Hav, og giorde de Russiske Undersaatter idelig Skade.

Det Astrakanske Guvernemente.

XIII. Det Astrakanske Guvernemente har disse Provincer.

1) *Astrakan.*
2) *Jaik.*
3) *Kalmukken - Land.*
4) *Nagai.*
5) *Tserkassien.*

1) *Den Astrakanske.*

1. *Astrakan.* Hoved - Staden.

2) Kras-

2. Krasnojar.
3. Selitrenoi.
4. Tsernojar.
5. Jenatajevska Krepost.
6. Sarizin.
7. Aktictska Ustia.
8. Pkeresarai.
9. Demitrevsk.
10. Saratov.
11. Kaskkur.
12. Petrovska.

2) *Den Jaikske.*

13. Jaik.
14. Ilezkaia.
15. Sakmarsk.
16. Juriev.
17. Jemba.

Ved denne Province findes tillige *Jaizke* eller *Jurizke* Kosakker, item *Kirgisser* og *Karakalpaker*.

3) *Kalmukken-Land*, hvilket gaaer lige fra Volga-Floden op til Don-Floden, og hvor de Vestlige eller Russiske Kalmukker paa den tilforn beskrevne Maade lever i deres Horder.

18. Mantokoi.

4) *Nagai* hvor de Aſtrakanſk - Nagaiſke Tatare boer ligeſom Kalmukkerne, og har ved Siden den Aſtrakanſke Sreppe, en med Rör begroet Ud-örkning.

5) *Tſerkasſien*, hvilket beboes

Deels af de

Piatigorſke Koſakker, det er Koſakkerne, ſom opholder ſig paa de fem Bierge.

19. Terki.

20 Kislerſkoi.

Deels af de

Kabardinſke eller *Gorſke* Koſakker, det er Koſakkerne, ſom opholder ſig paa Biergene.

21. Kasſibus.

22. Iſlan.

Deels af de

Grebenſke Koſakker.

23. Skerlon.

24. Skedron.

25. Srara Glatka.

26. Kundukova.

Det Land omkring Volga-Floden hen imod og lige ned til den Kivalinſke eller Kaspiſke Söe, hvilket er deelt

deelt i disse tre her anförte Guvernementer, erobredes af Ivan Vasiloviz den Store, som udvirkede derved, at dets svage og vilde Indbyggere skulde ey mere foruroelige hans Rige, men at den Bye Kasan forstrækker det med de behövede Korn-Varer, og den Bye Astrakan er bleven en Mellem-Vey, paa hvilken Russerne kand have Kommunikation og Handel med Persianerne.

XIV. Det Siberiske Guvernemente har fire Landskaber, som er

Det Siberiske Guvernemente.

I. Det Tobolske.
II. Det Jeniseske.
III. Det Irkutiske.
IV. Det Jakutiske.

I. Det Toboliske Landskab har fölgende Provincer.

1) *Den Toboliske.*
2) *Den Katarinenborgske.*
3) *Den Verkoturiske.*
4) *Den Berosoviske.*
5) *Den Surgutiske.*

6) *Den Narymiſke.*
7) *Den Tariniſke.*
8) *Den Tomſkiſke.*
9) *Den Kusnezkiſke.*

1) *Den Toboliſke.*

1. *Tobolſk.*
2. Sibir.
3. Demjarſkoi.
4. Samarovſkoi.
5. Rondinſki.
6. Tavdinſkaia.
7. Kularovſka.
8. Orlova.
9. Aboſkaia.
10. Korkina.
11. Uslaminſka.
12. Akasnoi Oſtrog.
13. Alſkiſkaia.
14. Karaulnogorodok.
15. Utiſkaia.
16. Sujerſkoi.
17. Juluſkorovſkoi.
18. Topasſkoi.
19. Tirovka.
20. Maſlenkoi.
21. Iſetſkoi.
22. Drinſkoi.

I denne Province boer de *Tobolifke Tatare.*

2) *Den Siberifke Berg-Kreeds* eller *den Katarinenborgfke Province.*

23. *Katarinenborg.*
24. Utufke Verk.
25. Polevfkoi.
26. Kamenfki.
27. Tretiakovvinfkoi.
28. Siniksinfkoi.
29. Tolmakfevfkoi.
30. Alapajevfkoi.
31. Ajatfkoi.
32. Kofkev Byngiufkoi.
33. Nevianfkoi.
34. Skuratinfkoi.
35. Tetkovfkoi.
36. Tagilfkoi verknoi.
37. Tagilfkoi nisnoi.
38. Vigin Savodi.
39. Uktus.
40. Gornoia Skzit.
41. Tolianfkoi.
42. Koffoi-Brod.
43. Grofopolfkoi.
44. Klenovfkoi.
45. Bifert.

46. Azit.
47. Utkinſka.
48. Aranulſka.
49. Kamyſkenſka.
50. Belojarſka.
51. Novo Puſmenſka.
52. Kamenka.
53. Kolkzedanſkoi.
54. Kataiſkoi.
55. Bogoraſka.
56. Tamoilſka.
57. Kalikovſka.
58. Komyſklovſka.
59. Krasnojarſka.
60. Pyſkminſka.
61. Tagilſka Verknei.
62. Tagilſka Nisnei.
63. Tetkovſka.
64. Krasnopolſka.
65. Ajatſka.
66. Murſinſka.
67. Alapojevſka.
68. Tolmakzevſka.
69. Nevianſka.
70. Armaſkevſka.
71. Beloluzka.

De ſidſte tre og tredive Navne i Fortegnelſen af denne Provinces Land-

Landstrekninger, bemerker Byer for Arbeydere, Reduter og Verke.

3) *Den Verkoturiske Province.*

72. Verkoturi.
73. Podpavdinska Sastava.
74. Tagilska.
75. Fomina.
76, *Pelim.*
77. Garinska.
78. Staborinskaia.
79. Turinskoigorod.
80. Blagovieskzenskaia.
81. Rudnaia.
82. Turinskaia.
83. Tumen.
84. Usnidinska.
85. Irbiska.

I denne Provinee boer det Folk, kaldet *Vogulitser.*

4) *Den Beresoviske Provinse.*

86. Bevesov.
87. Liapinskoi.
88. Kunovskoi.
89. Vokarskoi.
90. Obdorskoi.
91. Nadymskoi.
92. Guba Tasovskaia.

93. Nova Semla.
94. Vaigatz.

5) *Den Surgutiſke Provinſe.*

95. Surgut.
96. Vakovſkaia.

I denne Provinſe boer det Folk, kaldet *Oſtiaker.*

6) *Den Narymſke.*

97. *Narym.*
98. Ketſkoi Oſtrog.

7) *Den Tarinſke.*

99. *Tara.*
100. Iſkimſkoi.
101. Kurdaſkoi.
102. Ajekſkaia.
103. Bergomzſka.
104. Fatmytſkaia.
105. Tſernolutſaia.
106. Omſkaia.
107. Seleſinſkaia.
108. Jamiſkevſk.
109. Dolonſkoi.
110. Semipalatnaia.
111. Udinſk.
112. Uſtkamennaia.
113. Ablaket.

114. Jamiſkevſkoi Oſero, en Söe.
115. Step Irtiſkna.
116. Step Iſkimſka.
117. Barabi.
118. Tſam Oſero, en Söe.

I denne Provinſe boer det Folk, kaldet *Barabinzer*.

8) *Den Tomſkiſke Provinſe.*

119. Tomſk.
120. Sojnovſkoi.
121. Meleſkoi.
122. Berſkoi.
123 Belajarſkoi.
124. Bogorodſkoi.
125. Tſeuſkoi.
126. Uſtinſk.
127. Malyſkevſka.
128. Uſttſumyſka.
129. Kolivana.
130. Voskreſenſkoi Savode.

I denne Province boer de *Tſulomſke* Tatare, de *Tſatſke* Tatare, og et Folk, kaldet de *Gauſktinſer*.

9) *Den Kusneſiſke Provinſe.*

131. Kusnez.

132. Bry-

132. Bykatunſkaia Krepoſt.

Her boer de *Telenguter* og de *Abinziſke Tatare.*

Det Jeniſeiſke Landſkab.

II. Det Jeniſeiſke Landſkab har tre Provincer.

1) *Den Jeniſeiſke.*
2) *Den Krasnojarſkiſke.*
3) *Den Turakanſkiſke.*

1) *Den Jeniſeiſke.*

133. *Jeniſeiſk.*
134. Bielſkoi.
135. Kemſkoi.
136. Uſtkan.
137. Makovſkoi.
138. Jartſovſkoi.
139. Vorugova.
140. Rybnoi.

Her boer et Folk, kaldet de *Funguſer.*

2) *Den Krasnojarſkiſke.*

141. Krasnojarſk.
142. Kanſkoi.
143. Udinſkoi.
144. Akzinſkoi.
145. Sizinſkoi.

146. Bielik.
147. Verknei Oſtrog.
148. Abakanſkoi.
149. Sajanſkoi.
150. Pegaia Horda.

Her boer *Arinſiſke* Tatare, item *Kaniſke*, *Kakzinſke*, *Jerſerſke*, *Akſinſke* og *Saganſke*.

3) *Den Turakanſke* eller *Magaſeiſke*.

151. Turakanſk.
152. Stara Mangaſeiſk.
153. Stara Taſovſkoi.

Her boer Samojeder.

III. Det Irkutiſke Landſkab har diſſe Provincer, ſom regieres af en Vice-Guvernör: Det Irkutiſke Landſkab.

1) *Den Irkutiſke.*
2) *Den Ilimiſke.*
3) *Den Selinginſke.*
4) *Den Nerkzinſke.*

1) *Den Irkutiſke.*

154. *Irkutſkoi.*
155. Tungunſkoi.
156. Indinſkoi.
157. Bolatanſkoi.

158. Urik.
159. Olonki.
160. Novo Undinſkoi.
161. Jeravinſkoi.
162. Verkolenſkoi.
163. Urkutſkoi.
164. Mukianſkoi.
165. Kurinſkoi.
166. Kekſuiſkoi.

2) *Den Ilimiſke.*

167. Ilimſkoi.
168. Brazkoi Oſtrog.

Her boer det Folk, kaldet *Buriater* eller *Bradſker.*

3) *Den Selinginſke.*

169. *Selinginſkoi.*
170. Petro-Paulovſka Strelka.
171. Udinſkoigorod.
172. Poſolſkoi.
173. Kolesnikova.
174. Kovanſkoi.
175. Triſkova.
176. Troiskoi Kloſter.
177. Ilinſkoi.
178. Itanainſkoi.

4) *Den Nerkzinſke.*

179. Nerkzinſkoi.

180. Tſitinſkoi.
181. Argunſkoi.
182. Serebrene Savod, Sölv-Verket.

IV. Det Jakutiſke Landſkab har diſſe Provinſer: Det Jakutiſke Landſkab.

1) *Den Jakutiſke.*
2) *Den Okotſkiſke.*
3) *Kamſkiatka.*

1) *Den Jakutiſke.*

183. *Jakutſkoi.*
184. Uſtjanſkoi.
185. Verkojanſkoi.
186. Siktak.
187. Skiganka.
188. Viluiſkoi.
189. Aldanſkoi.
190. Amgunſkaia.
191. Olekminſkoi.
192. Vytimſkaia.
193. Tſeſuiſkoi.

Her boer *Jakuter*, *Sabakzer* og *Tunguſer.*

2) *Den Okotſkiſke Provinſe.*

194. *Okotſkoi Oſtrog.*
195. Udſkoi.
196. Judomſkoi Kreſt.

197. Taiſk.
198. Tſevdonſkoi.
199. Koriaſkoi.
200. Aklanſkoi.
201. Penſinſkoi.
202. Olutorſkoi.
203. Anadarſkoi.
204. Kolimſkoi.
205. Indigirſkoi.
206. Ujandinſkoi.
207. Tſelatſkoi Nos eller For-Bierg.
208. Anadirſkoi Nos eller For-Bierg.

Her boer *Lamutker*, *Jukagirer*, *Koriaker*, *Lutorer*, *Tſukſer* og *Tſelater*.

3) *Kamſkiatka.*

1. *Kamſkiatka* ſelv har
209. Verknei Oſtrog eller den overe Skandſe.
210. Niſnei Oſtrog, den nedre Skandſe.
211. Et Ild-ſpydende Bierg.

Her boer *Kamſkiadalerne*.

2. *Bolſka Rezka.*
212. Bolſkorezkoi Oſtrog.
213. Varme Bade.

3. *Kurilſka* med de Kamſkiatſkiſke Inſler.

Her boer *Kurilerne*.

Hele Siberiens, det Ruſſiſke Tataries og det lidet Ruslands Grænſer gaaer alle imod Syden og beſtaaer af:

I. Det Kineſiſke Tatarie, ſom igien inddeles i det öſtlige eller *Niutiſke* og det Veſtlige eller *Mungaliſke*.

II. Det öſtlige eller Sorte Kalmukken-Land, ſom har ſin egen frie Over-Herre, kaldet i lang Tiid Kontaiſka, og ſom inddeles i det egentlige *Kalmukkie*, *Bukariet* og *Tibet* eller *Tangut*.

III. Det Usbekkiſke eller Bukariſke Tatarie, ſom igien inddeles i det *Store Bukarie*, den *Kirgis-Koſakkiſke Horde*, og *Kovareſmia*, hvilket er det ſamme ſom *Turkomannia*. Det hele Land har ſine egne frie Fyrſter.

IV. Den Nordlige Deel af det Dageſtaniſke Tatarie, hvilken tilhörer Tyrkerne.

V. Det lidet Tatarie, ſaaſom det *Kubaniſke*, det *Krimmiſke*, det *Krimmiſk-Nagaiſke*, det Okzakovſke og det *Budziakiſke*.

Det har ſyntes mig unödvendigt at hosföye en Beſkrivelſe over de i den foregaaende hele Fortegnelſe anförte Byer, Oſtroger, Slaboder, Savoder eller Verke o. ſ. v. efterſom enhver kand giöre ſig ſelv et Begreb derom af den Forklaring, hvilken jeg har meddeelt ham i den foregaaende Tome. Maaſkee det kunde have været kuriöſt nok at underſöge de mange vilde Siberiſke og Tatariſke Folks Sprog og Sæder. Men dette Skrifts Korthed forbyder mig denne alt for ſtore Vitlöftighed: hvorudover jeg i dens Stæd vil aabenbare mine Tanker ſaavel om diſſe ſom alle andre Folks Inddeelning og Herkomſt.

Det

Det femte Stykke
om
Alle Nationers Inddeeling og Herkomst.

Hvo, der har havt noksom Leylighed til at seè og betragte Folkene paa Jorden, har let kundet bemerke, at de samtlig bör inddeles i tre Hoved-Nationer, som distingverer sig fra hverandre ved deres Ansigters Skikkelse, deres Sinds Gaver, deres Tilböyeligheder og Leve-Maade, Sprog, Guds-Tienneste og Skiebne.

Der ere tre Hoved-Nationer paa Jorden.

Den förste og talrigeste Nation har heslige Ansigter, med sorte-bruun eller sort Hud, tykke og brede Kind-Been, smaa flade Næser, smaa dybe öyne, en blot Hage med lidet eller intet Skiæg, sorte Haar og tykke Hoveder. Den er snedig og forslagen, tilböyelig til Ladhed, umaadelig Vellyst, Tyverie og Fribytterie, forsömmende derimod ikke allene retskafne Studeringer, Videnskaber og Kunster, men ogsaa Ager-Dyrkning, Handverker og Handel. Alle dette Hedenske og vilde Folks Sprog er ubeha-

Den förste.

behagelige og dets Afguds-Tiennester vederstyggelige. Af det, hvilket hidindtil er bekiendtgiort om denne ureenlige Nations mörke Historie, sees klarligen, at den stedse hen har levet i en usel Tilstand. Og af det, som nu omstunder udforskes om dens nærværende Tilstand, formodes med Grund, at den ey saa snart kand vente sig en bedre Skiebne.

Til denne Slægt henhörer alle Kalmukker, Mongaler og Niuker, Ostiaker og andre saadanne Siberianer, Samojeder og Grönlændere, Kineser, Japoneser og Amerikaner, Indianer og Afrikaner. Vel er det ikke at nægte, at jo disse Folk skiller sig fra hverandre i Physiognomien og Farven, idet nogle af dem er ikkun sorte-brune, andre, som boer under Solen, heel sorte, nogle med tyndere Hoveder og mindre Ansigter, andre med tykkere Hoveder og större Ansigter, nogle med smaa dybe, andre med store aabne Öyne, og saa videre. Men i al denne Uliighed, hvilken ogsaa findes hos Europæerne, der dog har een og den samme förste Oprindelse, ligner de dog

alle hverandre kiendeligen formedelst visse Træk i Ansigtet og en besynderlig proportioneret Afbildning i dets Lineamenter. Det samme er ogsaa at forstaae om disse Folks Sinds Gaver, Tilböyeligheder og Leve-Maade.

Hvad som derfor med nogen Rimelighed kand indvendes imod alle disse Slægters Liighed og Herkomst af een Stamme, tages fornemmelig af Kinesernes Videnskaber og Kunster, Agerdyrkning, Handverker og Handel. Men naar först Beretningerne herom reenses fra ald Digt: dernæst det overblevne sande betragtes nöye ved Lyset: og det altsammen endelig lignes med det, hvilket man med Rette kunde vente af et saa snildt, riigt og mægtigt Folk som Kineserne, der i en saa langvarig Sikkerhed og Rolighed nyder deres velsignede Lands ypperlige Frugter; saa kommer der lidet eller intet ud, som kunde ophöye dem over deres andre Hedenske og barbariske Brödre.

Er da nu de her i een Klasse anförte Slægter alle af eet Blood; saa er det ey vanskeligt at fatte, hvorledes de har

forflyttet ſig fra eet Land til et andet, i ſær, ſom jeg nylig tilforn har meldt, fra Kina over Öerne til Amerika. At de nuværende Grönlændere har deres Oprindelſe enten af Amerikanerne eller Samojederne, Oſtiakerne og andre deslige Siberianer; og at diſſe ſidſte er en gammel Kolonie af de Kineſiſke Tatare, det kand vel ey let med nogen Grund nægtes.

Om Kalmukkerne baade de öſtlige frie og de Veſtlige Ruſſiſke veed man af den Ruſſiſke Hiſtorie, at de kom i det trettende Seculum ind fra det Kineſiſke Tatarie i det Store, hvor de, imedens dette Lands Folk var dragne i Krig til Rusland og videre ind i Europa, fordreev de overblevne ſvage Tatariſke *Slægter* over de Atlaiſke Bierge ind i Siberien: af hvilke fordreevne Folk er komne alle de nu værende Siberiſke Tatare.

Da de Tatariſke Krigs-Folk vendte om fra Europa og Rusland til deres Fædrene-Land, men fandt en ſtor Deel af det beſadt med Kalmukker, og den övrige Deel forſvaret af deres Lands-Mænd imod diſſe öſtlige Fiender

der; ſaa gik de tilbage til det lidet Tatarie, i ſær Krim, giorde reent, hvor de kom og nedlood ſig allevegne. Mange af dem beblandede med Ruſſer og Polakker flygtede længe omkring, indtil endelig nogle droog need til Ungarn, og andre toog deres Boe-Pæl i Ukræne. Dette er Oprindelſen til alle Slags overblevne Tatare og Koſakker: hvilken ikkun anföres her i Anledning af Beretningen om Kalmukkernes Herkomſt og ey for at beblande dem med diſſe Barbariſke Hedninger, med hvilke de har hverken Ligning eller Samqvem.

Den anden Hoved-Nation paa Jorden har deylige Anſigter og ypperlige Sinds-Gaver, er baade ſkarpſindig og dybſindig, tilkiendegiver en Tilböyelighed til Frihed og til ædele Ting, har den naturlige dog nu med megen Overtroe og Fabel fordervede Religion, har været fra Verdens Begyndelſe af det berömmeligſte og fornemmeſte Folk iblant de andre. Jeg mener de gamle ædle Aſianer, ſom nu bör ſöges fornemmelig iblant Jöder og Mahumedaner, baade Tyrker og Den anden

Persianer, dog ey at udelukke Armenier, Georgianer og Meliteser, som endnu bekiender sig til Christi sande Lærdom. Denne Hoved-Nations Historie er alt for bekiendt til at den skulde her med nye Efterretninger kunde oplyses: hvilket derforuden ey henhörer til dette Skrift, og nytter saaledes intet til mit Sigte.

Den tredie

Den tredie Hoved-Nation paa Jorden bestaaer af Europæerne og Tatarerne, hvilke behöver ey efter deres almindelige Lighed at beskrives. Dog for at fuldföre mit Forsæt bör jeg atter inddele dem i tre Slags Folk, som ogsaa ved deres Ansigters Skikkelse, Sinds-Gaver, Sprog og Historie skilles fra hverandre.

Til det förste *Slags* henhörer Italiæner, Fransoser, Spanier og Portugiser, hvis förste Stammer er paa adskillige Tider opgroede i Grækenland, hvor Folkene var opkomne af de Asiatiske Hedninger.

Til det andet Slags henhörer vi Nordiske eller Gotiske Folk, Briterne og det Tydske, hvis förste Stammer er opvoxne omkring Don-Floden,

den, og til adſkillige Tider i talrige Kolonier forflyttede og ompodede ind i Europa.

Til det tredie og ſidſte Slags henhörer alle Venderne, ſaaſom Ruſſer, Letter og Kurer, Polakker, Böhmer og Slavonier, hvis förſte Stammer kunde vel med ſtor Rimelighed holdes for at være de ti Iſraelitiſke, hvilke bortförtes i Fangenſkab, og beblandtes med Hedningerne.

Om Eſterne og Finnerne kand intet med Grund ſluttes, uden at de maae ſaavelſom vi andre Nord-Veſtlige Europæer være en Tatariſk Kolonie fra Don-Floden, hvorfra de er komne nogle hundrede Aar ſildere end nogle af os andre. Endelig bliver intet bekiendt Folk paa Jorden tilbage uden det Tatariſke, det eneſte ældgamle Nordiſke Folk i Aſien, der, efterat det havde givet os Nord-Veſtlige Europæer vores Oprindelſe, har ſtedſe hen nogenledes ved ſine mange Slægter beholdt ſine gamle Boe-Pæle og Grænſer, hvilke jeg har i det foregaaende Stykke korteligen betegnet.

Det siette Stykke
om
Den Russiske Krig med Perserne.

Det er Tiid at vende tilbage med sine Tanker til Assov for at see, om ey der kand forskaffes en Aftegning over den sidste Russiske Krig med Tyrkerne. Og for at kunde forstaae saadan Aftegning ret i sin Sammenhæng er det for alting nödigt först at giöre sig et Begreb om foregaaende Russiske Krig med Perserne. I at forfærdige saadant et Billede bör begyndes med Opröret imod Kong Hussein og endes med Kong Nadyrs hidindtil bekiendtgiorte Bedrifter.

Opröret gaaer for sig imod Kong Hussein.

Kongerne i Persien opdragedes fordum iblant Fruentimmer og Gildinger, lærende intet uden en kort Historie om Profeten Alys Bedrifter tillige med et uforsoonligt Had imod Omariterne, de Tyrkiske og Mogolske Mahomedaner. Kong Hussein var af denne Beskaffenhed, regierede derudover Riget ilde, undertrykkende endog alle dem iblant hans egne

egne Undersaatter, som var af den Omaritiske Sekte. Derudover skede Oprör imod ham af Mir Magmud, som er ogsaa bekiendt under det Navn Miriveis, og som kom fra Kandahar, over hvilken Persiske Province, ved Mogols Grænser, hans Fader var först Statholdere og blev til sidst Herre. Oprörerne bestyrkedes strax ved de mange Persiske Undersaatter af Omars *Sekte*, og blev de derudover inden kort Tiid Kong Hussein alt for mægtige, indtoog Ispahan, udryddende Kongens hele Familie. Dog undflyede Prinds Thamas, een af Kongens Sönner, need til Biergene, som skiller Persien fra Kina, samlende der til sig den overblevne Alyaniske Krigs-Magt: da imidlertiid adskillige Rebeller foruden Miriveis under Skin af Religion og den rene Omaritiske Lærdom husserede grusom imod alle Alyaner i de Persiske Lande.

Tyrker og Russer falder ind i Persien.

Tyrkerne, som fandt deres Regning ved dette Oprör, sögte ey allene at opblæse dets Lue ved hemmelige Intriger, men stillede sig ogsaa virkelig i Persien ind med en stor Armee,

mee, for at hielpe deres Religions-Slægtninger, de opröriske Omariter. Keyser Peter den Förste, som den Tiid havde intet mere at befrygte i Europa, men fandt derimod vigtige Aarsager til at holde et vaaget Öye med Tyrkerne, stillede sig derudover ogsaa med en Armee paa 125000 Mand ind ved Astrakan, gik derpaa strax videre, indtog Derbent, Gilan og næsten alle de Lande, som ligger ved den Kaspiske Söe paa den Vestlige Side. Aaret derefter, som var 1723, kom Keyseren med sin Gemal tilbage fra Persien til Moskov hvor han imodtoog fra den ulykkelige Prinds Thamas en Gesante ved Navn Ismael Beeg, og sluttede med ham et Venskabs Forbund, som er dateret i samme Aar den 12 September.

Nyt Oprör af Sultan Eskref.

Derefter kom i Persien en nye Oprörere op, ogsaa en Omarit, ved Navn Eskref, som sagde sig at needstamme fra Persernes berömmelige Kong Kasroes, men fandt megen Modstand af Mir Magmuds Broder, som nu efter hans Död vilde være Arving til Riget; da Prinds Thamas maatte imid-

imidlertiid krybe i Skiul og see til langt borte. Det Russiske Ministerium agtede raadeligst at holde Venskab med den Mægtigste: hvorudover Keyser Peter den anden sluttede ved General Levaskof et Forbund med Eskref, som er dateret i Riatske udi Gilan den 13 Februarii Aar 1729.

Da opvaktes Persien til Frelse den store Helt, Nadyr Kuli, det er, den Forunderliges nemlig Guds Slave, thi Kuli er en Slave og Nadyr betyder den Forunderliges. Denne Herre er föd Aar 1688 i den Provinse Korazan, et Persisk Landskab ved de Usbekkiske Grænser, og burde efter Persisk Skik samme Stæds have succederet hans Fader, som var Guvernör i Landet. Men hans Far-Broder, der havde forvaltet Embedet i hans Mindre-Aarighed, vilde ey afstaae ham det, da han blev myndig: hvorudover han gav sig i Tienneste hos en anden Fyrste, holdt sig under ham tapper i adskillige Fegtninger imod Tatarne, og fik derfor Aar 1715 en Trop Ryttere som den överste Befalnings-Mand at kommandere. Hans kiendelige Fortien-

Skak Nadyrs Nöd og Opkomst.

tiennester særdeles udi en farlig Fægtning med Usbekkerne gav imidlertiid ligesaavel som hans Hastighed og Modighed Leylighed og Aarsag til at han i Stæden for at faae efter Fyrstens Löfte en Generals-Plads hos Kong Hussein, erklæredes for en Oprörere, straffedes som en Rebelle med at trommes under Födderne, og maatte tage sin Tilflugt til sin Farbroder i Korazan.

Som han nu atter ingen Hielp kunde faae her, faldt han paa fortvivlede Midler, begivende sig Aar 1720 med to andre unge Mennisker i Marken paa Fribytterie, hvorved han kom saa vidt, at han efter en tre Aars Tiid underholdt en Bande af meere end hundrede Rövere. Det imod Kong Hussein opkomne Oprör, om hvilket nylig meldtes, favoriseerte hans Leve-Maade: og en misfornöyet Officeer, som gik over fra Kong Tamas til ham med en heel Batallion Soldatere, bestyrkede hans Bande. Han blev Tiid efter anden stærkere og stærkere, og fik til sidst under sig over 1200 Mand, settende ved sine

forvovne og lykkelige Foretagender alle Byerne i Naboe-Lauget udi Frygt og Fare.

Hans Hevn over hans Farbroder.

Nadyr Kulis Farbroder, til hvis Grænser han mere og mere nærmede sig, kunde læt tænke, hvem det nu snart vilde gielde, skreev ham derfor Aar 1727 et Brev til, tilbydende ham Venskab, derhos forsikrende, at han paa en fuldkommen Submissions Vilkaar vilde forskaffe ham og alt hans Folk en almindelig Pardon fra Kong Thamas. Fribytteren antoog Tilbudet, fik ogsaa snart Pardons-Brevet fra Kongen, men begav sig dog ey til Krigshæren, förend at han först havde med List bemægtiget sig sin Fædrene-Bye, slaget sin Farbroder med egen Haand ihiel og ladet holde skarp Rætter-Gang over alle hans Fiender.

Hans Forfremmelse under Kong Thamas.

Derpaa begav han sig med sine 1200 Mænd til Kongen, undskyldte sine Sager og kom snart i Naade, saa at han blev næst överste General ved Armeen, hvilken bestood i alt ikkun af 20000 Mand, lidt meer eller mindre. Den överste General fik han og-

saa strax styrtet, saasom en interesseret og utroe Mand, der ey havde holdt ret Huus med Pengene. Da han havde faaet höyeste Kommando ved Armeen, hialp han strax ved sine lykkelige Vaaben de forfaldne Sager paa Fode: hvorudover Kongen, der kunde ikke andet end belönne hans Tienneste, beviiste ham den störste Naade, som er brugelig i Persien, givende ham sit Navn, saa at han i Stæden for Nadyr Kuli skulde hede Thamas Kuli, Thamasis Slave, föyende dertil den Titel Kan, hvilken betyder en Herre.

Hans lykkelige Fremgang imod Rebellerne.

Thamas Kuli Kan sögte Rebellerne allevegne op, og erholdt over dem een Seyer efter den anden, indtil han endelig Aar 1730 fordreev dem aldeles af Hoved-Staden Ispahan. I den Tiid gik han good Forstaaelse og Venskab ind med Russerne, som havde imidlertiid næsten stedse ligget stille for at agte paa Tyrkerne, og dog tabt en stor Deel Folk aarlig ved Sygdom under det ubevante Klima i de indtagne Persiske Lande.

Han bliver Generalissimus.

Saasom han nu formedelst Mangel fandt sig ey i Stand til at naae sit Sigte, ud-

udvirkede han hos Kongen Frihed selv alle Stæds i Riget at oppebære Penge for at bestride Krigs-Omkostningerne, bragte ogsaa derved i kort Tiid en stor og good Armee paa Benene. Med denne greeb han Tyrkerne an og tvang dem ved to lykkelige Batallier til at forlade og indrömme de indtagne Lande. Kong Thamas erklærede ham deruddover for sin Generalissimus og gav ham sin Faders yngste Syster til Ægte: hvorpaa den nye Generalissimus gik Aar 1732 med en stærk Armee til sit Fædrene-Land Korazan, for der igien at bringe alting i Orden.

I hans Fraværelse sluttede Kongen Fred med Tyrkerne og Russerne. Som han nu fik Efterretning herom, begav han sig med Armeen tilbage, rykte for Ispahan, og stood haardt paa, at Krigen skulde med Iver fuldföres imod Tyrkerne. Kongen vilde ey tage sit Löfte tilbage, og vidste dog ey at finde sig strax i sin Generalissimi Opförsel: hvorudover Thamas Kuli Kan lood ham efter faa Dage fængsle og bortsende til de længstbortliggende Stæder i Riget. Derpaa spilte han en

Stöder Kongen af Tronen.

synderlig Komœdie, idet han efter et Par Dage lood hente eet af den affatte Konges umyndige Börn fra Vuggen i Seralliet, ophöyede det paa Tronen og befalede det at hyldes med sædvanlige Ceremonier. Det skede i August Maaned Aar 1732.

Giör sig til Konge.

Thamas Kuli Kan var bleven herved virkelig Regente, og forsikrede derfor den Russiske General Levaskof skriftligen, at han i alting vilde fornye det Forbund, hvilket Kong Thamas havde sluttet med Rusland, dateret samme Aar 1732 den 21 Januar i Riatske udi Gilan. Med Tyrkerne bandt han an, og tvang dem til at indgaae Fred paa anstændige Conditioner. Derefter kom han med Armeen tilbage för Ispahan, og lood udskrive en Rigs-Dag, paa hvilken alle de fornemmeste Persianer i tusende Tal maatte möde.

Paa Rigs-Dagen foreholdt han dem, hvorledes han havde reddet Riget af Oprörernes og de mægtige Fienders Hænder, og at der stood nu intet mere tilbage end at stoppe Oprörernes Kilde, Kandahar. Derfor, sagde han,

han, har jeg nu i Sinde at gaae med Armeen derhen for at tugte Landet. Men, naar jeg kommer tilbage, vil jeg nedlægge mit Embede for at henbringe min övrige Livs-Tiid i Rolighed. Jeg begierer derfor, at I inden tre Dage erklærer eder, hvem I vil have til eders Konge, om jeg skal kalde Thamas tilbage, eller om I vil beholde hans Sön, eller om I vil udvælge en anden. Den bestemte Tiid kom an: og da var de alle enige at tilbyde Thamas Kuli Kan selv Regieringen. Han toog imod Vallet, dog med Forsikring, at det skede ugierne, men at han agtede sig forbunden at opofre sin egen Rolighed til sit Fædrene-Lands Beste. Derpaa lood han den umyndige Prinds igien bringe hen i *Seralliet*, sig selv udraabe for Konge og gav sig Titel af Skak Nadyr, af Guds Naade ophöyede og ved den Himmelske Konges Velsignelse forlenede Guds Skygge, den hele Verdens Herre, en Middel-Punkt, for hvilken alle Folk böyer sig, det i den gandske Verden höystberömte Persiske Monarchies Imodtagere, Darii og den tappere Kosrei Efterfölgere, den

allermeeſt igiennemſkinnende og allerhöyeſte Skak-Nadyr, hvis Heſte-Trin alle Folk maae bringe et Offer, men den allermeeſt igiennemſkinnende Prophetes ringeſte Hund.

Hans förſte Love.

Dog, förend han vilde hyldes og antage Regieringen, foreſloog han Rigs-Forſamlingen tre Poſter, hvorpaa den ſkulde ſtrax reſolvere. Det förſte var, at Regierings-Formen ſkulde ſtedſe forblive Monarkiſk, og Riget arveligt paa hans Familie. Det andet var, at ingen under Tab af Ære, Gods og Liv maatte giöre nogen Stempling eller paa nogen Maade underſtötte det forrige Kongelige Huus. Og det tredie var, at der ſtrax ſkulde foretages en Forening imellem den Alyaniſke og Omaritiſke Sekte. De to förſte Konditioner indgikkes uden Imodſigelſe: men den ſidſte toges i Tvivl og overleveredes den ypperſte Præſt til Beſvarelſe.

Hans Had imod Præſterne.

Ved Skak Nadyrs Armee var der ligeſaa mange Soldatere af den ene ſom af den anden Mahumedanſke Religion, ſkiönt maaſkee de fleſte af dem, ſaavel ſom deres Anförere, troeligen havde

ſlet

slet ingen. Skak Nadyr havde ved alle Leyligheder udövet saa stort Fiendskab baade imod de Alyaniske og Omaritiske Præster, saa man stood overalt i den Tanke, hvorledes han ansaae de Geistlige ligesom det digtes af Homerus om Ulysses, da han steeg ned i Helvede og kom der de Afdödes Spögelser i Möde. Han betragtede de Lærde i sit Land som dem, der lokkede Folk til sig med deres Stemmer, giör en blaa Dunst for Öynene ved deres lange Taler, og klinger, naar de beröres, ligesom Kaaber-Fadene, saa længe indtil de igien anfattes.

Han lader den ypperste Præst strangulere.

Dette uagtet traadde dog endelig den ypperste Præst frem, forladende sig paa Almuen, og tiltalende Kongen saaledes: Vi har Guds Lov og hans Propheters Lærdom, hvorefter vi retter os i Religionen: en Prinds har ey det mindste hermed at giöre: og hvis I giör det, saa vover I noget farligt. Skak Nadyr lood sig ey af disse Trusler skrække, men resolveerte strax at lade den ypperste Præst i det hele Folks Nærværelse strangulere.

Folket bestyrtet over deres Monarks Resolution kunde ey strax besinde sig og lood det derved forblive.

Og tager det meste geistlige Gods til sig.

Derefter trakterede Skak Nadyr de forsamlede Herrer med Pragt, bevisende sig koldsindig og vreedagtig imod de Geistlige, hvilke han endelig lood kalde for sig, spörgende dem, hvortil de brugte deres overflödige Gods og Midler. Det geistlige Gods, svarede de, brugtes til at underholde saadanne Personer, som toog den offentlige Guds-Tienneste i Agt, sörgede for Börnenes Opdragelse i Religionen, og ved deres Bönner befordrede den regierende Prindses og det hele Riges legemlige og aandelige Velfærd og Salighed. Eders Bönner, sagde han, maae ey være af nogen Virkning: thi i hvor længe I end have bedet, saa blev dog Fædrene-Landet under Rebellernes og Fiendernes Aag, indtil jeg med mine Soldatere reev det ud af deres Hænder. Ey længe derefter lood han det meste geistlige Gods seqvestrere; hvorved han ey allene formerede sin aarlige Skat, men toog ogsaa Kniven fra Barnet, vel

mer-

merkende, hvorledes Præsterne, saa længe de beholdt deres store Revenyer og deri grundede Magt og Höyagtelse hos Folket, vilde de sætte sig stivt imod hans besluttede Foretagender. De Lærde maatte see stiltiende paa Konfiscationen uden at kunde opröre Folket, og erfarede derforuden med störste Hiertets Bedrövelse, at Kongen havde ved deres Ulykke forhvervet sig Navn af een iblant de störste Religions Reformatorer.

Efterat Kong Nadyr havde sadt sig fast i Sadlen, gik han med Armeen til Kandahar en Persisk Provinse ved de Mogolske Grænser, lagde der et fuldkomment Aag paa Rebellerne, og förtes siden efter en misfornöyet Mogolsk Generals, kaldet Nizan, Anstiftelse ind i det Mogolske Rige. Hvor lykkelig han har været paa dette Toog, og hvor bestandig han er forbleven derefter i Krigen imod Tyrkerne, er Ting, som er andre ey mere bekiendte end mig. Det er ogsaa noksom meldt om denne vore Tiders forunderlige Konge, som fornyede sit Venskab med Rusland ved

Förer flere Krige.

et Gesantskab, hvilket jeg saae i Petersborg Aar 1736, iligemaade ved et andet Gesantskab, hvilket kom an Aar 1739 med et saare talrigt Fölgeskab og adskillige Foræringer, bestaaende meest i store og smaa Elephanter. Den fornemmeste Gesant tiltalte Keyserinden saaledes:

Stormægtigste, Allerypperligste Store Frue, Keyserinde og Selv-Holderinde over alle Russer!

Til Eders Keyserlige Majestæt, den store Frue, som ligner Soelen og Maanen i Majestæt og Lykke, til den store Keyserinde, som i ophöyet Berömmelse overgaaer mange Beherskere i Verden, og til den Monarchinde, som er prydet med en klarskinnende Krone, og hvis Regiering Gud vilde lade bestandig være lykkelig, er denne venlige Skrivelse ved os udi Gesandskab affærdigde Tiennere tilsendet fra Hans Majestæt, den store Herre, den store Kagan, den af Gud beskyggede Seyer-Herre og det Rige Irans Beherskere, den i hele Verden berömte Nadyr Skak, i Fölge af det imellem begge Rigerne underholdte

nöye

nöye Venskab. Vi understaaer os ey at falde Eders Majestæt besværlige ved at igientage Skrivelsens Indhold, bedende alleneste, De vilde befale, at den maatte igiennemsees af Eders Majestæts höybetroede Ministrer, og at efter aflagt Beretning til Eders Majestæt derom os maatte derpaa meddeles en gunstig Resolution.

Aarsagen til Russernes sidste Krig med Tyrkerne.

Imedens den Persiske Krig varede, havde Tyrkerne beviist megen Fiendskab imod Russerne, særdeles ophidsende de Krimmiske Tatare til aarligen at giöre Udfald i Ukræne, der at ödelegge alting og före Menniskene bort med sig i Fængsel. Saa snart derfor Krigen kom til Ende, og Rusland nogenledes saae Udfaldet paa de Persiske Forvirrelser, saa besluttede det at före Krig med Tyrkerne og deres Vasaller de Krimmiske Tatare for at hevne den vederfarne Uræt og hindre tillige, at den ey skulde vederfares mere i Fremtiden. Krigen blev ogsaa virkelig declareret dem Aar 1736, efterat man et Par Aar havde været i Arbeyde med at stille de Polske Uroeligheder.

Det ſyvende Stykke
indeholder
En Beretning om Ruſſernes ſidſte Krig med Tyrkerne.

De förſte Krigs Præparatorier.

Krigs Tilberedelſerne lööb for det förſte ud paa at forbedre og forſtærke den Flode, ſom i de forrige Krige var brugt imod Tyrkerne men efter den Prutiſke Fred trukken tilbage til Nova Paulovſky, og hvilken beſtood af tyve gamle Galeyer, ſex gamle ſmaa Prame, ni gamle ſtore Prame, enhver paa to og halvtreſenstyve tunge Kanoner, det nederſte Lag af ſex og tredive Pundiger, og det överſte Lag af fire og tyve Pundiger, endelig ogſaa af tyve nye Galeyer. Dernæſt ſatte Rusland ſig ogſaa i Krigs-Poſitur ved at ſamle ſin Land-Magt fra Perſien og Polen, og at trække med den ned ad Don-Floden hen til Fæſtningen Sankt Anna. Tyrkerne derimood forſtærkede ikkun Guarniſonen i Aſſov, og ſyntes i det övrige intet at befrygte. Derudover var Ruſſernes Forſæt i Haſt ved deres overlig-

liggende Magt at indtage Aſſov for derfra med Proviant at forſyne den ſtore Armee, ſom var beſtemt til at gaae ſamme Aar igiennem Örken at overrumple Perekov og derefter i Krim give Tatarne det Saar, hvilket de ey ſaaſnart ſkulde forvinde.

Aſſov indtages.

General-Feld-Mareſkal, Greven af Münnik, forföyede ſig til Armeen, ſamlede dens fleſte Regimenter ved Sankt Anna, og gik derfra med nogle tuſende Mand for Aſſov, prövende Lykken, om han ey ved ſligt uformodentligt Overfald kunde tvinge den til at capitulere. Men ſom han vovede ſig for nær hen til den yderſte Kontreſkarpe: og Tyrkerne giorde derpaa et vel indrættet Udfald med deres talrige Beſætning; ſaa havde han læt med ſit underhavende Folk kundet indſluttes og fanges, hvis ey General Levaſkov var i det ſamme ankommen med det Perſiſke Koor at at udfrie ham af Fællen. Derefter fortſattes Beleyringen ordentlig af General-Feld-Mareſkal Laſſy, ſom ogſaa endelig ved Flodens Hielp tvang Fæſtningen til Capitulation efter ſex Uger.

Thi

Thi Amiral Bredal, ſom tillige med en ſtor Deel af det Kronſtadſke Söe-Folk var beordret paa den Donſke Flode, kom i Beleyringens Begyndelſe an fra Taverov, kommandeerte derpaa dagligen tre ſtore Pramer under Fæſtningens takkede Muur ved Vandet, og beſkööd af dem alle dens Gader. Een af de Danſke Kapiteiner, ved Navn Skieving, diſtingveerte ſig i Særdelished den ſidſte Dag paa een af Pramerne, hvilke ruineerte Byen aldeles i Grunde og forceerte Kommendanten derved ligeſaa meget ſom Armeen under Laſſy, der tilſidſt brööd ind i den yderſte Kontreſkarpe og ſprængede ved Bombarderingen det Aſſovſke Krut-Taarn i Luften.

Det förſte Krimmiſke Toog.

Imidlertiid havde Münnik fört den ſtore Armee med ubeſkrivelige Fatiger fem hundrede Verſt fra Sankt Anna igiennem den Nagaiſke Udörkning, opkaſtende alle Vegne ſmaa Skandſer med Poſteringer af Donſke Koſakker, ſom ſkulde vedligeholde Kommunicationen og Brev-Vexlingen med Rusland. Han overrumplede Perekov,

kov, indtoog den haſtig med ſtormende Haand, og gik derpaa ind i Krim lige til Hoved-Staden Bakſkiſarai, hvilken han fandt ſaavel ſom de övrige uforſvarte Byer og Egne blottet og forladt af de flygtige Tatare. Hans Armees Mangel tvang ham til at forlange Tilförſel fra Aſſov, ſom endnu ey var indtaget, og hvorfra intet kand bortſendes formedelſt Vandets Udybhed ved Don-Flodens Udfald i Söen uden paa ſmaa Fartöyer, hvilke var den Tiid ey der at bekomme. Derudover vendte han ſnarligen om, ſprengte nogle af de Perekovſke Fæſtnings-Verke og ſögte hiem til de anviiſte Vinter-Qvartere i Ukræne. Herhen marſerede ogſaa Dragonerne, ſom havde ſtaaet under Laſſy; da derimod Infanteriet af hans Armee fik Vinter-Qvarteer i Aſſov og Sankt Anna. I det hele Toog ſkede ey ſtor Bloods Udgydelſe; thi, naar Beleyringerne for Aſſov og Perekov undtages, ſaa fandt Ruſſerne ey andre Fiender end de flygtige Tatare, ſom endelig kom til Heſt, og foruroeligede dem paa Hiemreyſen. Dog var

Af-

Afgangen paa Mandſkabet formedelſt Mangel og Fatiger ſaa ſtærk, at der ſamme Aar udſkreves fyrretyve tuſinde Rekryter for at completere de reguliere Tropper.

Ruſſiſke Tilberedelſer til næſtfölgende Toog Aar 1737.

De Ruſſiſke Forberedelſer til næſtkommende Feld-Toog ſkede for det förſte deri, at foruden Floden, ſom laae ved Aſſov, bygtes der udi Taverov ſex ſmaa Gallioter og fem hundrede Lotker, ſmaa aabne Fartöyer, ſom transporterer til halvtreſenstyve Mand med Proviant og Munition, hvilke om Foraaret 1737 ſkulde gaae ned til Aſſov, og derfra under Bredals Kommando i den Mæotiſke Söe underſtötte Armeen imod Tatarne. Dernæſt fordeeltes den hele Ruſſiſke Land-Magt under General Laſſy og General Münnik; ſaa at Laſſy ſkulde falde anden Gang ind i Krim, og Münnik agere ved Nieper-Floden.

Regimenterne under General Laſſy var af Infanteriet

1. Det Ingermanlandſke.
2. Det Novogrodſke.
3. Det Aſſovſke.
4. Det Niſnegorodſke.

5. Det

5. Det Permiſke.
6. Det Vologdaiſke.
7. Det Neviſke.
8. Det Uglitſke.
9. Det Kaſanſke.
10. Det Kiovſke,

og 11. til det 27de de ſytten Perſiſke Regimenter.

Men af Cavalleriet eller Dragoner-Regimenter

1. Det Volodimerſke.
2. Det Aſſovſke.
3. Det Oloneſiſke.
4. Det Jamborgiſke.
5. Det Vologdaiſke.
6. Det Aſtrakanſke.
7. Det Niſnegorodſke,

og 8. Det Pleſkoviſke, tilſammen tre og tredive Regimenter Infanterie og Dragoner, ſom udgiorde fem og fyrretyve tuſende Mand.

Regimenterne under General Münnik var

I. Af Infanteriet

I. I den förſte Diviſion

1. Det Aſtrakanſke.
2. Det Butirſke.
3. Det förſte Moſkovitiſke.

4. Det Sankt Petersborgſke.
5. Det Volodimarſke.
6. Det Jeroſlavſke.
7. Det Siberiſke.
8. Det Kexholmiſke.
9. Det Beloſerſke.
10. Det Narviſke.
11. Det Tobolſke.

II. I den anden Diviſion

1. Det andet Moſkovitiſkè.
2. Det Troitſke.
3. Det Pleſkoviſke.
4. Det Smolenſkiſke.
5. Det Veroneſiſke.
6. Det Sernikovſke.
7. Det Susdaliſke.
8. Det Roſtovſke.
9. Det Arkangelſke.
10. Det Kaporſke.
11. Det Ladogaiſke.
12. Det Muromſke.
13. Det Velikoluſke.

III. I den tredie Diviſion

1. Det Slyſſelborgſke.
2. Det Reſanſke.
3. Det Viatſke.
4. Det Viborgſke.

II. Af Cavalleriet
I. I den förſte Diviſion
1) Kyraſeer-Regimenterne.
1. Liv-Regimentet.
2. Det Münnikſke.
3. Det Beverſke.
2) Dragoner-Regimenterne.
1. Det Kiovſke.
2. Det Troitſke.
3. Det Ingermandlandſke.
4. Det Narviſke.
5. Det Toboliſke.
6. Det Kargapolſke.
7. Det Moſkovitiſke.
8. Det Kaſanſke.
9. Det Sankt Petersborgiſke.
II. I den anden Diviſion
1. Det Siberiſke.
2. Det Tveriſke.
3. Det Novotroitſke.
4. Det Rigiſke.
5. Det Permiſke.
6. Det Revalſke.
7. Det Novogrodſke.
III. I den tredie Diviſion
1. Det Viatſke.
2. Det Lutzke.
3. Det Arkangelſke.

4. Det Roſtovſke.
5. Det Rezanſke.

Giör tilſammen halvtreſenstyve Regimenter eller otte og treſenstyve tuſende Mand, foruden de tyve Regimenter Ukrænſke Land-Milice, ſom udgiorde to og tyve tuſende Mand; ſaaledes i alt halvfemſenstyve tuſende Mand. Alt det, ſom kunde opbringes af de irregulære Koſakker og Kalmukker, fordeeltes ogſaa ved begge Armeerne.

For at deſto bedre concertere det foreſtaaende Toog kaldtes General Münnik og Amiral Bredal om Vinteren til Petersborg, hvor de begge for deres beviiſte Tienneſter beſkienkedes, og reyſte efter kort Tiid igien bort til deres Poſter: ved hvilken Leylighed jeg fuldte efter Amiralen, ſom tilforn er meldt. Nogle Batallioner af Garden marſeerte til Ukræne under General Lieutenant Birons Kommando. Adſkillige Officerer, ſom var komne uden Lands fra i Ruſſiſk Tieneſte, reyſte ogſaa bort til Armeerne, iblant hvilke General Lövendal var den fornemmeſte. Prinds Anton Ulrik traadde ſin Reyſe ſidſt i Februarius

an for at ſtaae ſom Volontær ved Armeen under Grev Münnik. Saa meget ſom man bemöyede ſig ved Krigs-Anſtalterne at flye Tyrkerne noget at beſtille paa denne Side, ſaa meget ville man ved den Tydſke Keyſers Hielp ſkaffe dem at giöre paa den anden. Derfor negoceertes i Petersborg flittig med den Keyſerlige Miniſter: hvorved den Keyſerlige Legations-Secretær Eichenfeld, en meget fornuftig, habil og honet Mand med ſtor Fliid efterkom ſine Pligter.

Imidlertiid ſadt Tyrkerne ey heller ſtille, men lavede ſig alvorligen til Krig allevegne. De udruſtede en Flode i Kaffa, ſom gik til den Mæotiſke Söe, og beſtood af to Krigs-Skibe, et hvert af treſenstyve Kanoner, tyve Galiaſer, tyve Galeyer ſamt en ſtor Deel ſmaa Fartöyer og Baade. Nogle og tredive tuſende Mand ſendte de Tatarne til Hielp imod Rusland: og deres övrige beſte Land-Magt ſamlede de imod den Rommerſke Keyſer i Ungarn. De begyndte allerede om Vinteren at giöre Indfald med henved hundrede tuſende Mand af Krimmi-

Tyrkiſke Krigs Præparatorier til ſamme Toog.

ſke, Budziakiſke og Nagaiſke Tatare, ſom vilde have holdt Huus i Ukræne, item med mange tuſende af de Dageſtaniſke Tatare, ſom igiennem Kuban ſkulde have conjungeret ſig med de förſte, men blev, ſaavelſom de, dreevne tilbage af Ruſſerne.

Münniks Toog 1737.

General Münnik gik derpaa med den ſtore Armee ud i Marken, og kom efter lange og beſværlige Marſer endelig den 29 Junius an for Okziakov, en liden og ringe Tyrkiſk Fæſtning, ſom var ikkun i ſlet Defenſions Stand, beplantet med henved hundrede Kanoner, i det övrige forſynet med Proviant og ſecunderet af en Tyrkiſk Flode. Den förſte Julius greeb den Ruſſiſke Armee Fæſtningen an, anfört paa den höyre Flöy af Romanzov og Biron, men paa den venſtre af Keit og Löwendal, ſom efter tre Dages ſtedſe anholdende Storm og Bombardering erobrede den den tredie Julius. De lood nedſkyde og nedſable alle, ſom giorde Modværn, belöbende ſig efter den Ruſſiſke Armees Dag-Regiſter til henved ſytten tuſende Siæle, og toge de övrige til Fange, beſtaaende af 3174

Janitſkarer, Spahy, Boſniaker og Arnauter, 200 Under-Betientere, 200 Qvinder og Börn, 56 fornemme Tyrkiſke Officerer og en Deel Græſke Chriſtne ſamt Ruſſiſke Slaver. Den Tyrkiſke Flode gik ud i Söen ved Fæſtningens Overgivelſe, forladende Byen af Bomberne aldeles lagt i Aſke. I den Ruſſiſke Armees Dag-Regiſter, hvoraf denne Fortegnelſe paa Tyrkernes Forliis er udtagen, ſkrives, at Ruſſerne ikkun miſtede henved tuſende Mand, og at to Generaler, Keit og Lövendal, tre General-Majorer, to Brigaderer, ſex Oberſter, to Oberſte Lieutenanter, nitten Majorer, een og treſenstyve Over-Officerer og henved tre tuſende Gemene befandtes ſaarede. Men Forliſen beregnedes i Rusland til at have været ſtörre, ſkiönt det indtagne Okziakov frivillig forlodes Aaret derefter. Dog dette Aar beſattes Fæſtningen ſtrax efter dens Erobring med en talriig Ruſſiſk Garniſon under General-Major Bagmetovs Kommando: hvorpaa Münnik med den övrige Armee marſeerte hiem til Vinter-Qvartererne i Ukræne.

Lassys Toog Aar 1737.

General Lassy, underſtyttet af den liden Affovſke Flode i den Mæotiſke Söe, gik med den anden Armee igiennem örken til Krim, og lood efter General-Major Spiegels Forſlag af halvtresenstyve ſmaa Fartöyer fra Floden forfærdige en Broe over Gniloi eller Sabakſkoi More, det ſtinkende eller hundagtige Hav, det er een af den Mæotiſke Söes Bugter, hvilken paa den Nordlige Side ſkiller Krim og den Nagaiſke örk fra hverandre. Over denne Broe lood han Food-Folket med Artilleriet gaae ind i Krim, ey behövende den for Rytteriet, ſom i Vandets ſmalle Dybde ſvömmede over paa Heſtene. Han greeb ſaa med hele Armeen Tyrkerne og Tatarne uformodentlig an, jagende dem af Marken, og bemægtigte ſig ſtrax den Perekovſke Fæſtning og Linie inden fra, hvor den hverken kunde forſvare ſig eller vente noget Angreb. Derefter forfulgte han Tatarne rundt omkring i Landet, ſögende endog efter dem i deres Hoved-Stad Bakſkiſarai: men kunde ey giöre ſig til Meſter over Kaffa, Kerz og det Tamerovſke Sund,

ſom

ſom löber ud af den Mæotiſke Söe ind i det ſorte Hav, ogſaa kaldet Pontus Euxinus. Derfor vendte han ligeſom Münnik i det forrige Aar formedelſt Mangel paa Proviant ſnart om tilbage, marſerende med uhörlige Fatiger til de for Armeen beſtemte Vinter-Qvartere i Karakav, i Ukræne og de Donſke Koſakkers Stæder, ſaa ogſaa i Sankt Anna og Aſſov.

Amiral Bredal lööb med den liden Flode ud fra Aſſov, holdende ſig ſtedſe omkring ved Strand-Bredden og følgende Dag for Dag med Laſſys Armee paa Landet. Han miſtede een af ſine Gallioter, ſom var ſendt med Syge tilbage til Aſſov og commandeertes af en Franſk Capitein ved Navn Fremmerie. Denne var for et Par Aar ſiden under haard Arreſt i Kronſtad bleven actioneret, fordi han havde ladet ſig tage med en Fregatte af ſine Lands-Mænd ved Danſig, men dog ſiden benaadet af Keyſerinden. Da han nu atter forſaae ſig i ſin Kuurs og ſtödte om Morgenen tilig oppe i en Bugt an paa den Tyrkiſke Flode; ſaa lood han ſætte Folket i Land, ſprengende ſig

Bredals Toog Aar 1737.

ſelv med Fartöyet og to drukne Under-Officerer i Luften. Der var ogſaa halvtreſenstyve ſmaa Fartöyer derforuden beordrede til Aſſov med Syge: og halvtreſenstyve brugtes, ſom nylig er meldt, til Broen over det ſtinkende Hav; ſaa at den övrige Flode under Bredal beſtood af fem Gallioter og fire hundrede Lotker. Denne Flode, ſom laae næſten ſtedſe ved Strand-Bredden, attakeertes omſider af den Tyrkiſke, ſaa at de begge kanoneerte halvanden Dag paa hverandre, dog uden ſynderlig Virkning paa nogen af Siderne. Men det er tilforladeligt, at, hvis Bredal havde commanderet den Tyrkiſke Flode, og den Tyrkiſke Capitein Baſſa den Ruſſiſke; ſaa havde der bleven ſpillet en anden Dands med den ſidſte. Den fik ogſaa mere at giöre med en anden Fiende, ſom var Storm, Lyn-Ild, Torden og Havets Bölger, hvorved den aldeles ruineertes, idet hundrede og nogle og firſenstyve Lotker forgik ved Strand-Bredden og dreev ud i Söen. Derfor forföyede Bredal ſig med den ſtörſte Deel af Officererne og Folket nogle og

fyr-

fyrretyve Verst til Lassys Armee oppe i Landet, overdragende Commandoen over de övrige Lotker til en Dansk Capitein ved Navn Knop Hierteberg, med Ordre at forföye sig hiem, naar den Tyrkiske Flode gik bort af Söen, eller, naar han ey længere kunde holde sig, at opbrænde Lotkerne, og fölge med Folket til Lands efter Armeen til Assov. Det förste skede, thi Capiteinen kom med Lotkerne an i Assov sidst i September nogle faa Dage, efterat Bredal med det andet Söe-Folk samt Regimenterne af Armeen var ankommen samme Stæds fra Örken.

Saadant et Udfald fik det hele Toog, som foruden de forloorne Fartöyer, de omkomne Heste og saadant mere kostede Rusland saa mange Folk, at der strax samme Aar udskreves igien fyrretyve tusende Rekryter til at completere de regulære Tropper. Man kunde heraf saavelsom af Toget Aar 1711 ved Prut noksom see, at Keyser Peter den Store havde været paa den rette Vey, da han greeb Sagen an ved den anden Ende, indtoog ey allene

Betænkning over sidste Russiske Krig med Tyrkerne.

lene Aſſov, men anlagde ogſaa Taganrok, der at opbygge en retſkaffen Flode imod Tyrkerne. For at forklare mig tydeligere heri, ſaa bör jeg förſt underſöge, hvad Ruſſernes og Tyrkernes Svaghed og Styrke er, naar de förer Krig med hverandre.

Ruſſernes og Tyrkernes Svaghed og Styrke i Krigen med hverandre.

De Ruſſiſke Lande ſkilles fra de Tyrkiſke, i Særdeleshed fra Krim, ved ſtore Udörkninger, ſom er mange Stæder begroede med höye Rör, manglende Skov og Vand, ja alt det, ſom nödvendigſt udfordres til at holde Menniſker og Qvæg ved Live. De haarde Tatare, hvis Heſte er vante til at gaae ude i Marken den hele Vinter, at lædſke Törſten med Snee og at ſtille Hungeren med det Græs, ſom de ſkraver op med Födderne under Sneen, kand med en liden Forraad om Vinteren, naar hele Landet er beſneet, marſere med mange Tropper igiennem diſſe Udörkninger for at falde ind i Ukræne og Ruslands beſte Lande. Den Ruſſiſke Armee kand umueligen med Food-Folk eller Rytere giöre om Vinteren ſaadanne Marſer uden forſætlig at opofres til Döde.

Og hvis de irregulære Koſakker og Kalmukker kunde endog om Vinteren giöre ligeſaadanne Toog i Marken ſom Tatarne; ſaa er de dog allene uden Hielp af den regulære Rusſiſke Armee ey ſtærke nok til at angribe diſſe Folk i deres Land, kand ey heller hos de flygtige Tatare giöre ſaa ſtort Bytte, at det kand opveye den Skade, hvilken diſſe ved deres Indfald kand tilföye Ruſſerne. For derfor at hevne de Tatariſke Indfald kand Rusland til Lands ey andet end med en ſamlet regulær og irregulær Krigs-Hær om Sommeren marſere igiennem de ſtore törre Udörkninger, for at opſöge Fienden, at plyndre fra ham hans Faar, ſom er hans eneſte Eyedom, og at adſprede ham, hvor han er ſamlet. Herved miſter de formedelſt Mangel og Fatiger ſaa mange Folk og Heſte med alt deres Töy, at, naar de endog faaer ſtedſe Seyer, ſaa er dog deres Forliis ſtörre end deres Fienders. Ja, hvad dette overgaaer, de kand med alle diſſe Seyervindinger ey dödeligen ſaare deres Hoved-Fiender, Tyrkerne ſelv, ſom ſeer til langt

bor-

borte, og tager ſig ey altiid Tatarne, deres Vaſaller, ſaa nær til Hierte. Skiönt derfor en Ruſſiſk Krigs-Hær efter al Formodning kand ſtaae ſig imod en Tyrkiſk-Tatariſk, ſom er dobbelt ſaa ſtor, ſaa ſees dog let, at Tyrkerne er formedelſt Landets Situation, Tatarnes Leve- og Krigs-Maade og ſaadant mere til Lands ſtærkere end Ruſſerne.

Det er aabenbare af Land-Beſkrivelſen, at Tyrkerne kand, i hvor ſtor Söe-Magt de end vilde opbringe i det ſorte Hav, ey tilföye Rusland nogen Skade, i det höyeſte ved Don-Floden ikkun give det ſaadanne Saar, ſom kand læge ſig ſelv uden Omkoſtning og Smerte. Hvis derimod Ruſſerne fik nogen Tiid Magt med Tyrkerne i det ſorte Hav; ſaa er det lige ſaa aabenbare af Geographien, at de kunde gaae for Konſtantinopel ſelv for at tvinge Fienden til at antage de foreſkrevne Love. Skiönt derfor Tyrkerne har baade Havn og Flode i det ſorte Hav, men Ruſſerne derimod har ingen af Delene; ſaa er dog Ruſſerne, naar de fik dem, formedelſt den an-

förte fordeelagtige Omſtændighed til Vands ſtærkere end Tyrkerne.

Fornuftige Folk, ſom har Forfarenhed, erkiender det i alle Tilfælder for lættere at forſvare ſig end at angribe. Naar derfor nogen vil forſkaffe ſig ſin Ræt med Magt eller ſöge Vederlæggelſe for den vederfarne Uræt; ſaa bör han ikkun forſvare ſig imod ſin Fiende, hvor han er ſtærkeſt, men angribe ham, hvor han er ſvageſt. Nu viiſte jeg nys, at Ruſſerne er til Lands ſvagere men til Vands ſtærkere end Tyrkerne. Og de bör derfor i Krigen til Vands angribe, men til Lands ikkun forſvare ſig imod denne deres mægtige Fiende. Slutning, ſom giöres deraf.

Efter ſaadan Regel kunde de for det förſte ikkun have indqvarteret i Ukræne en good Armee, ſom der kunde oppaſſe Tatarne og tage imood dem ſaaledes, at de ingen Lyſt ſkulde beholde til at komme ſaaſnart igien og giöre Bytte. Dernæſt kunde de, ligeſom ſkeet er, have overrumplet Aſſov og havt tillige den liden Flode ſtrax förſte Aar ved Haanden færdig, paa det at den kunde over Don-Flodens Og ſom videre udföres.

dens lave Vand gaae ud i Söen uden at befrygte ſig for ſtore Tyrkiſke Skibe. Saaſnart Aſſov var indtagen og ey för, ſom det ſkede Aar 1736, kunde Armeen begive ſig til Krim, ledſaget og underſtyttet af Floden, paadet at den, förend en Tyrkiſk Flode kom i Söen, maatte blive Meſter over det Tamerovſke Sund, hvilket de derefter burde conſervere af alle Kræfter. Her kunde da Ruſſerne formedelſt Communicationen til Vands med Aſſov ey allene faae Tilförſel af Proviant og Ammunition for at imodſtaae i deres Fæſtning Fiendens Magt, og beholde ſtedſe faſt Food i Krim, men ogſaa af Bygnings-Timmer og alt, hvad ſom behövedes for at bygge en Krigs-Flode og indrætte der en Söe-Magt, hvilken torde gaae den Tyrkiſke Flode under Öyne. Hertil har jeg juſt udvalt det Tamerovſke Sund, efterdi förſt ved Aſſov er Vandet ey ſaa dybt, at noget Fartőy, ſom gaaer over fire til fem Food, kand löbe derfra udi Söen: dernæſt ved Taganrok, hvor tilforn har været en brugelig Havn, er ogſaa Vandet nu ey dybt

nok,

nok, ſaaſom Tyrkerne efter den Prutiſke Fred ſleiffede Fæſtningen og fordervede Havnen: og endelig paa alle andre Stæder i den Mæotiſke Söe er enten ogſaa Vandet for lavt eller intet ferſkt Vand at finde. Keyſer Peter I. har med ſamme Öyemeed anlagt Taganrok, begyndende der at bygge en Flode, hvoraf det förſte Skib, en Fregatte, efter den Prutiſke Fred ſkal have faaet Tilladelſe at gaae igiennem Pontus Euxinus og Konſtantinopel til det Middel-Landſke Hav, og kommen virkelig derfra omkring hele Europa til Petersborg.

Krigs-Tilberedelſe til Aar 1738.

Som man nu ey fra Begyndelſen af havde været betænkt paa at oppenaae dette Sigte; ſaa beſluttedes Aar 1737 at indrette det næſtkommende Toog ligeſom de to förſte. Münnik og Bredal kaldtes om Vinteren til Petersborg, og aflodes efter nogle Uger igien til deres Poſter. Det var en Ynk at ſee i Aſſov, hvorledes brave Officerer og Krigs-Folk ſkulde gaae ud med ſmaa Baade imod en ordentlig Flode, ſelv forudſeende deres Skiebne.

Münniks Toog 1738.

Münnik gik med Hoved-Armeen tilig ud i Marken, ſloog ſig ofte og allevegne om med Tyrkerne og Tatarne, erholdende idelig Seyer, men dog tillige miſtende ſaa meget Folk, at Forliſen beregnedes allerede i Auguſtus til henved tyve tuſende Mand, hvilke dog var ey ſaa vel blevne for Fienden ſom omkomne ved de nylig beſkrevne Beſværligheder paa Marſen, og ved en graſſerende Sygdom, der havde indſnegen ſig ey allene iblant Horn-Qvæget og Heſtene, men ogſaa hos Folket. Derudover retireerte han ſig omſider haſtig igiennem Polen, ſtedſe forfuldt af Fienderne: paa hvilken Retræte Artilleriets Anförere, General Lövendal, nödtes til at forgrave under Veys en ſtor Deel Bomber, og at lade mangfoldige Pak-Vogne i Stikken. Den Polſke Miniſter i Petersborg beſværede ſig over Ruſſernes haſtige Tilbage-Reyſe igiennem hans Konges neutrale Land, men tilfreds ſtilledes af Grev Oſterman, ſom forſikrede, at der var allerede ſendt Vexler til Polen for at gotgiöre den derved foraarſagede Skade.

General Laſſy, trækkende ud med Krigs-Hæren af Vinter-Qvartererne, droog atter igiennem Örken, indtoog Perekov dette Aar ligeſom det forrige, overalt opſögende og bekrigende de Krimmiſke Tatare, hvor diſſe flygtige Folk kunde findes. Men ſom han kunde ey vente ſig nogen mere Hielp af Floden, nödtes han ogſaa til at gaae haſtig tilbage, ſtedſe forfulgt af de omkring ham ſværmende Tatare, dog derefter dragende ſig ned ved Bog-Floden for at giöre Tyrkerne en Diverſion, ſom kunde ſkaffe Hoved-Armeen Luft og Hvile. Han gik derpaa tilig i Vinter-Qvarteer, hvor der paſſedes vel paa Tatarne, ſom med en Krigs-Hær af hundrede tuſende Mand til Heſt truede med at vilde giöre et nyt Indfald. Don-Duk Ombo havde den halve Sommer med ſine Kalmukker holdt et gruſomt Huus i Kuban. Men, ſom han hörte, at Armeerne gik Krebs-Gang, og at den Tyrkiſke Flode ſpillede Meſter ved Aſſov, trak han ſig ogſaa ſtrax med Horderne tilbage langt ind i Landet, frygtende for, at Kubanerne maatte faae Undſætning

Laſſys Toog Aar 1738.

fra de Krimmiſke Tatare og Tyrkerne.

Bredals Toog Aar 1738.

Den liden Ruſſiſke Flode, ſom ſkulde beſtyrke Land-Magten under General Laſſy, gik ſtrax i For-Aaret ud fra Aſſov, da dog den Tyrkiſke Flode allerede for nogle Uger ſiden havde ladet ſig ſee i Söen. Den blev ogſaa ey længe derefter attakeret og indſluttet af den Tyrkiſke, hvorfor Amiralen lood Fartöyerne opbrænde, og begav ſig med Folket til Lands, ſögende hiem til Aſſov. Imod denne Fæſtning vilde den Tyrkiſke Flode derpaa forſöge ſin Lykke, men kunde denne Gang ey udrette noget; efterſom de ſtore Skibe gik for dybt til at komme ned ad Don-Floden: og de ſmaa Fartöyer, hvilke med to til tre tuſende Mand ſendtes op af Söen, joges haſtig tilbage af de Ruſſiſke Prame. I Aſſov kom i ſamme Aar Peſt iblant Söe-Folket, indſluttende dem begge og fortærende en ſtor Deel af de ſidſte indtil Krigens Ende.

Ruſſernes ſidſte Toog og Fred med Tyrkerne.

Ved Vinterens Ankomſt foranſtaltedes alting ved Armeen ligeſom til de foregaaende Toog. Og hele

Krigs-

Krigs-Folket completeredes ligeſom i de forrige Aar med fyrretyve tuſende Rekryter. Saaſom jeg reyſte Sommeren derefter förſte Gang ud af Rusland, ſaa fik jeg ey andre Efterrætninger om det fölgende Toog end de, hvilke enhver har kundet læſe i de offentlige Tidender. Af dem har vi ſeet, at Ruſſerne ſloog den Tyrkiſk-Tatariſke Hær ved Kozlin: og at der ſluttedes Fred ſtrax derefter. Skiönt denne Freds Traktat hidindtil ey er kommen for Lyſet; ſaa veed man dog under Haanden, at en Tyrkiſk Geſante ved Congreſſen i Nemirov forundrede ſig ſaarligen over Ruſſernes Begiæring om en vis Land-Strækning Afſtaaelſe, ſpörgende om dens Aarſag, men dog for Freds Skyld endelig indgaaende at Aſſov ſkulde ſleiffes, Ukræne ey mere af Tatarne overfaldes, og Fangerne paa begge Sider omvexles.

Det ottende Stykke
om
Den Russiske Land-Magt.

Den Russiske Armees Tilstand for Keyser Peter I.

Rusland skrives at have fordum stillet i Marken en Opbuds-Armee af halvfemte hundrede tusende Mand, fordeelte i fire Leyre.

Den förste Leyer af	
Russisk Adel til Hest	120000 Mand.
Russisk Infanterie -	60000.
Den anden Leyer af	
Rytterie - - -	30000.
Food-Folk - -	20000.
Den tredie Leyer af	
Rytterie - - -	25000.
Astrakanske Tatare til Hest - - -	15000.
Astrakanske Tatare til Foods - -	23000.
Den fierde Leyer af	
Forbunden Milice	45000.
Kosakker, alle Slags	79000.
Kalmukker - -	24000.
Summa	441000.

Indretningen ved denne Armee tillægges Ivan Vasiloviz II, som toog man-

mange fremmede Officerer i Tienneste, Deels Svenske, hvilke gik over fra deres Herre i Lifland, Deels Danske, hvilke kom ind ved Hertug Magnus, Deels endelig Skotlænder, hvilke gik til Skibs fra deres Fædrene-Land til Arkangel. De efterfölgende Tsarer efterfuldte Hans Exempel heri, inddelende Krigs-Folket i Regimenter og Compagnier, men ladende dog enhver Leyer paa den gamle Food opslaaes, marsere og stride i fem Koor over Kaars, tre Koor i den ene og to i den anden Linie. Den gamle General Lieutenant Delden, hvis For-Fædre var komne ind her fra Dannemark, (og hvis Far-Fader var den Johan von Delden, som Olearius omtaler, og siger at han var fööd i Kiöbenhavn, vel studeret, meget bereyst, og i de fleeste Europæiske Tungemaal kyndig, var överste Dolk og i stor Naade og Anseelse hos Tsar Michael Fedorovitz,) har fortalt og forklaret mig dette med mange Omstændigheder. Og i Begyndelsen af Keyser Peter den Förstes Krigs-Reglement findes saadan regulær Indrætning, som var

giort af de forrige Tsarer, i sær Keyserens Fader Alexius Michaeloviz, roost af dens Nytte.

Dens Indretning af Keyser Peter I.

Skiönt den Russiske Armee kand for Keyser Peter den Förstes Tiid derudover ey ansees for at have været saa irregulær, som nu omstunder Kosakkernes eller Kalmukkernes; saa var dog ey aliene en stor Deel af den en Opbuds-Armee, men ogsaa den hele Armee u-disciplineret og u-excerseret, uden lige Mondering, got Gevær, Artillerie og andet, som nödvendig behöves til rætskafne regulære Tropper. Keyser Peter den Store var saaledes den förste, som indrættede den Russiske Land-Magt paa en bestandig staaende regulær Food, gav den et fuldstændigt Krigs-Reglemente, tilstrækkelige Krigs-Artikler, bestandig Sold og Mundering, got Gevær og Artillerie, forfarne Officerer, oprættende först nogle faa men siden flere og flere. Nu er derfor den hele Russiske Land-Magt af samme Beskaffenhed som de andre Potentaters i Europa. Seer her er for det förste Listen over dens nu værende Störelse.

Den

Den hele Land-Magt inddeles i den, som kand gaae i Marken, kalden Feld-Armeen, og den, som ligger til Forsvar i Gvarnison og Guvernementerne, kalden Gvarnisons og Guvernements Armeen. Den Russiske Armees nu værende Störelse.

Den förste bestaaer
For det förste
af
Food-Folk:

I. *Guarden.*

1) Det Preobrasenskiske Regiment, hvilket har

Grenadeer-Compagnier	2.
Musketeer-Compagnier	16.
Bombardeer-Compagniet	1.
og derved	
Oberst - - - -	1.
Oberste-Lieutenanter -	2.
Premier-Majorer - -	2.
Second-Majorer - -	2.
Capiteiner - - -	10.
Capitein-Lieutenanter -	7.
Lieutenanter - - -	19.
Adjutanter - - -	2.
Vogn-Mester - - -	1.
Qvarteer-Mester - -	1.

Secretær - - - -	I.	
Second-Lieutenanter -	19.	
Fændriker - - - -	17.	
og tilsammen hele Regimentet med prima Plan -	3245	Mand.
derforuden ved Bombardeer-Compagniet -	107	Mand.

2) Det Simonovske Regiment, hvilket har

Grenadeer-Compagnier	2.
Musketeer-Compagnier	12.
og derved	
Oberst - - - - -	I.
Oberste-Lieutenanter -	2.
Premier-Majorer - -	2.
Second-Major - - -	I.
Capiteiner - - - -	6.
Capitein-Lieutenanter -	6.
Lieutenanter - - -	14.
Second-Lieutenanter -	14.
Fændriker - - - -	12.
Adjutanter - - - -	2.
Qvarteer-Mester - -	I.
Vogn-Mester - - -	I.
Commissarius - - -	I.
Auditör - - - - -	I.

Fel-

Regiments-Præst	- -	1.
Felskiærer	- - - -	3.
Sersianter	- - - -	42.
Capiteiner d' Armus	-	14.
Fane-Dragere	- - -	8.
Furerer	- - - -	14.
Corporaler	- - -	72.
og hele Regimentet med prima Plan	- - -	2436 Mand.

3) Det Ismailovske Regiment, hvilket har ligesom det Simonovske med förste Plan - 2436 Mand.

Summa af Guarden til Foods - - - 8224 Mand.

II. *Feld-Regimenterne*, af hvilke et hvert har otte Compagnier og eet Grenadeer-Compagnie, og derved med förste Plan - - 1409 Mand.

1. Det Ingermanlandske.
2. Det Astrakanske.
3. Det Butirske.
4. Det förste Moskovitiske.

5. Det

5. Det andet Moskovitiske.
6. Det Troitske.
7. Det Petersborgske.
8. Det Voladimarske.
9. Det Novogrodske.
10. Det Slysselborgske.
11. Det Jeroslavske.
12. Det Siberiske.
13. Det Pleskoviske.
14. Det Smolenskiske.
15. Det Assovske.
16. Det Veronesiske.
17. Det Nisnegorodske.
18. Det Tsernigovske.
19. Det Resanske.
20. Det Susdaliske.
21. Det Rostovske.
22. Det Arkangelske.
23. Det Permiske.
24. Det Viatske.
25. Det Vologdaiske.
26. Det Neviske.
27. Det Kaporske.
28. Det Viborgske.
29. Det Uglitske.
30. Det Kexholmiske.
31. Det Beloserske.
32. Det Ladogaiske.

33. Det Muromske.
34. Det Kasanske.
35. Det Kiovske.
36. Det Velikoluske.
37. Det Narviske.
38. Det Tobolske.
39. Det Dagestanske.
40. Det Bakinske.
41. Det Skerivanske.
42. Det Derbentske.
43. Det Abskeronske.
44. Det Stabardinske.
45. Det Naskeburgske.
46. Det Salianske.
47. Det Nisovske.
48. Det Novaginskè.
49. Det Kurinske.
50. Det Tenginiske.

De tolv sidste Regimenter kaldes de Persiske, som var tilforn i Tallet sytten, af hvilke fem for nogle Aar siden er afdankede og giorte til Matroser paa den Kronstadske Flode.

Da ethvert af disse halvtresenstyve Regimenter skal bestaae i Freds-Tider af 1409 Mand, men i Krigs-Tider af 1560 Mand; saa udgiör de samtlig i Freds-Tider 70450, men i Krigs-Tider 78300 Mand.

III. *Feld-Artilleriet*, bestaaende i tre Regimenter og eet Mineer-Compagnie med Ingeniör-Koret indberegnet.		
1) De tre Artillerie-Koor med förste Plan giör - -	4800	Mand.
2) Mineer-Compagniet - - - -	211	Mand.
Summa	5011	Mand.
Summen af Guarden -	8224	Mand.
Summen af Feld-Regimenterne - -	78300	Mand.
Summen af Artillerie-og Ingeniör-Koret -	5011	Mand.
Summen af det hele Food-Folk, som gaaer i Marken - - -	91535	Mand.

For det andet RYTTERIET, som gaaer i Marken.

I. *Guarden.*		
1) Liv-Compagniet	300	Mand.
2) Guarden til Hest	1443.	
Summa	1743.	

II. *Ky-*

II. *Kyraſſeer-Regimenterne*, hvoraf ethvert har 978 Mand.

1. Liv-Regimentet.
2. Det Münnikſke.
3. Det Beverſke.

Summa 2934 Mand.

III. *Dragoner-Regimenterne*, af hvilke ethvert har i Krigs-Tider 1231, men i Freds-Tider - - - - 1092 Mand.

1. Det Kiovſke.
2. Det Troitſke.
3. Det Voladimerſke.
4. Det Siberiſke.
5. Det Tveriſke.
6. Det Viatſke.
7. Det Aſſovſke.
8. Det Ingermanlandſke.
9. Det Narviſke.
10. Det Oloneſiſke.
11. Det Jamborgſke.
12. Det Toboliſke.
13. Det Novotroitſke.
14. Det Rigiſke.
15. Det Vologdaiſke.
16. Det Permiſke.

17. Det Petersborgiske.
18. Det Kargapolske.
19. Det Lutzke.
20. Det Revalske.
21. Det Resanske.
22. Det Nisnegorodske.
23. Det Pleskovske.
24. Det Arkangelske.
25. Det Novogrodske.
26. Det Rostovske.
27. Det Moskovitiske.
28. Det Astrakanske.
29. Det Kasanske.

Som nu ethvert af disse Regimenter har i Freds-Tider 1092, men i Krigs-Tider 1231 Mand; saa udgiör de samtlig i Freds-Tider 31668, men i Krigs Tider 35699 Mand.

IV. *Hussarerne*.

1. Det Stojanovske Regiment - 1150 Mand.
2. Det Kummingske 1150.
3. Det Volokiske - 1135.
4. Det Grusinske eller Georgianske Koor - - 1000.

Summa 4435.

Summen af Garden - 1743 Mand.
Summen af Kyrassererne 2934.
Summen af Dragonerne 35699.
Summen af Hussarerne 4435.

Summen af det gandske Rytterie, som gaaer i Marken - - - 44811.
Summen af hele Food-Folket - - - - 91535.

Summen af hele Feld-Armeen - - - 136346.

Nu fölger Garnisons- og Guvernements-Armeen,
bestaaende
For det förste
af
Food-Folk:

I. *De Öst-Söiske Garnisons-Regimenter*, af hvilke ethvert har med förste Plan 1326 Mand.
1. Det Petersborgske.
2. Det Koporske.
3. Det Jamborgske.
4. Det Neviske.
5. Det Kronstadske.
6. Det Kronslotske.

7. Det Narviske.
8. Det Kexholmske.
9. Det Viborgske.
10. Det Kareliske.
11. Det Ivangorodske.
12. Det Revalske.
13. Det Estlandske.
14. Det Dörpatske.
15. Det Liflandske.
16. Det Öselske.
17. Det Rigiske.
18. Det Peterskandsiske.
19. Det Vindenske.
20. Det Pernauske.

Som nu ethvert Regiment har 1326 Mand i Krig og Freed, saa udgiör de tilsammen - - - 26520 Mand.

II. *Garnisons og Guvernements-Regimenter inde i Riget*, iblant hvilke det förste bestaaer af - - - - 1959 Mand, og ethvert af de övrige af - - - 1312 Mand.

1. Det Kolomenske.
2. Det Kiovske.
3. Det Tskernikovske.

4. Det

4. Det Pultaviske.
5. Det Starodubske.
6. Det Niskinske.
7. Det Belegorodske.
8. Det Glükovske.
9. Det Smolenskiske.
10. Det Dragoluske.
11. Det Paulovske.
12. Det Kaslovske.
13. Det Tanbovske.
14. Det Jelesiske.
15. Det Korotojatske.
16. Det Sviatske.
17. Det Nisnegorodske.
18. Det Pensinske.
19. Det Ufimske.
20. Det Siberiske.
21. Det Samariske.
22. Det Sarksinske.
23. Det Permiske.
24. Det Arkangelske.
25. Det Ustuske.
26. Det Toboliske.
27. Det Jeniseiske.
28. Det Jakutiske.

Som det förste af disse Regimenter har 1959, og ethvert af de övrige 1312 Mand, saa udgiör de tilsammen 36736 Mand.

III. *Land-Milicen ved den Sakamske Linie.*

1) Det Alexeovske Regiment 1282.
2) Det Sergeovske. - - 1060.

Summa 2342.

IV. *Batallioner.*

1. Den Moskovitiske - 643.
2. Den Velikolutske - 652.
3. Den Bakmutske - 652.
4. Den nye oprættede - 652.
5. Den Ladogaiske - 757.
6. Den Meklenborgske 664.

Summa 4020.

V. *Garnisons Artilleriet-og Ingeniör-Koret.*

1) Artilleriet - - 5200.
2) Ingeniör-Koret - - 750.

5950.

Summen af de Öst-Söiske Garnisons Regimenter - 26520.
Summen af Garnisons og Guvernements Regimenterne inde i Riget - - 36736.
Summen af Land-Milicen ved den Sakamske Linie - 2342.
Summen af Garnisons Batallionerne - - - - 4020.

Sum-

Summen af Garnisons-Artillerie-og Ingeniör-Korene - 5950.

Summen af hele Garnisons-Food-Folket - - - - 75568.

For det andet af RYTTERIE:

I. *Land-Milicens Regimenter ved den Ukrænske Linie*, iblant hvilke ethvert bestaaer af 1135 Mand.

1. Det Rylske.
2. Det Kurske.
3. Det Levske.
4. Det Belogorodske.
5. Det Brenskiske.
6. Det Staroskolske.
7. Det Livenske.
8. Det Jeletske.
9. Det Voronitske.
10. Det Orlovske.
11. Det Koslovske.
12. Det Tanbovske.
13. Det Jefremovske.
14. Det Putivitske.
15. Det Novoskolske.
16. Det Valuiske.
17. Det Raskinske.

18. Det Borisoslabske.
19. Det Slobodske.
20. Det Belevske.
Summen af alle Regimenterne - - 22700 Mand.

II. *Land - Milice ved den Sakamske Linie.*

1. Det Skeskminske 1060 Mand.
2. Det Bilarske - 1060.
3. Det Slabodske - 1231.

Summa 3351.

III. *Garnisons - Dragoner-Regimenterne*, af hvilke ethvert bestaaer af - - - - 1057 Mand.

1. Det Veronesiske.
2. Det Kasanske.
3. Det Siberiske.
4. Det Astrakanske.
5. Det nye oprettede.
6. Det Orenborgske.
7. Det Ufimske.

Som nu ethvert af disse Regimenter bestaaer af 1057 Mand; saa udgiör de tilsammen - - - - 7399 Mand.

IV. *Gar-*

IV. *Garnisons Eskadroner.*

1. Den Moskovitiske	565 Mand.
2. Den Koslovske -	565.
Summa	1130.
Summen af den Ukrænske Land-Milice - -	22700.
Summen af den Sakamske Land-Milice - - -	3351.
Summen af Garnisons-Dragoner-Regimenterne -	7399.
Summen af Garnisons Dragoner-Eskadronerne -	1130.
Summen af Garnisons Rytteriet - -	34580.
Summen af Garnisons Food-Folket - -	75568.
Summen af hele Garnisons-Armeen -	110148.
Summen af hele Feld-Armeen - -	136346.
Summen af den hele regulære Armee	246494 Mand.

Nu fölger endelig den irregulære Armee, bestaaende af

I. *De Mala Russiske Regimenter*, som er ti i Tallet, ethvert paa 6000 Mand, og giör derfor -	60000 Mand.
II. *De Slabodske Regimenter*, som er fem i Tallet, ethvert paa 6000 Mand, og giör derfor -	30000 Mand.
III. *De Donske Kosakker*	10000.
IV. *Kalmukkerne* -	20000.
Summen af det irregulære Krigs-Folk	120000.

Armeens Brug.

Garde-Regimenterne til Foods og til Hest fölger stedse med Hoffet til Petersborg eller Moskov, bruges i det övrige ey gierne uden naar den Regierende selv gaaer i Marken, men har dog i sidste Tyrkiske og Svenske Krig afgivet nogle Batallioner under Generalernes Commando. De övrige Regimenter af Feld-Armeen, saa-som

som Food-Folk, Kyrasserer, Hussarer og Dragoner, bruges idelig, naar Landet har Krig: dog saaledes, at Dragonerne endnu aldrig har fægtet til Hest, og bör derfor at ansees som et Food-Folk, der kand hastig marsere fra eet Stæd til et andet. Hele Garnisons-Armeen bruges til at bevare Fæstningerne, at giöre paa alle behörige Stæder Vagt, og at udrette alle Slags Executioner efter Guvernörens Villie. Imidlertiid har dog den Ukrænske Land-Milice, af hvilken elleve Regimenter for nogle Aar siden aflodes hiem men nu igien oprettes, giort Tienneste i Marken imod Tyrkerne under Grev Münnik: og dens Grenadeer-Compagnier har ligeledes tient i Marken imod Sverrig under Feld-Marskalk Lassy. Saa findes ogsaa, at de tyve Regimenter, som ligger i Fæstningerne ved Öst-Söen, har givet Feld-Regimenterne Rekryter, naar de hastig behövedes, og igien i de afgangnes Stæd antaget de udskrevne uexerceerte Bönder-Karle fra Landet. Den Kosakkiske og Kalmukkiske Opbuds-Armee giör egentlig ik-

kun Tienneste imod Tyrkerne og Tatarne, deres Naboer; da hver Mand for at forsvare Huus og Hiem gaaer i Krig. Thi imod andre Fiender, saasom Polen og Sverrig, kand neppe den tolvte Deel opbringes og nyttes af disse nylig anförte Tropper.

Overslag over det, som den hele Armee koster aarlig at underholde.

For at kunde giöre en Over-Regning, hvad den hele Armee koster at underholde, bör först vides, hvad enhver Person i sær koster, og begyndes fra Guvernements-Regimenterne som de, der faaer mindst Sold af dem alle. Seer her en rigtig Liste over saadant et Regimente:

En Oberst har aarlig i Sold 200 Rubel, og faaer derforuden 4 frie Mænd, kaldte Densiki.

En Oberst-Lieutenant	120 R.	3 f.M.
En Premier-Major -	100 -	2 -
En Capitein - - -	60 -	1 -
En Lieutenant - - -	45 -	1 -
En Fændrik - - -	30 -	1 -
En Adjutant - - -	45 -	1 -
En Regiments-Felskær	120 -	-
En Commissar-Skrivere	9 -	-
En Regiments-Skrivere	6 R. 30 Kop.	
En Sergeant - - -	6 - 30 -	

En Regiments-Tambuur - - - -	6 R. - -
En Stabs-Profos - -	6 - - -
En Capitein d'Armes	6 - - -
En frie Corporal - -	5 R. 19 Kop.
En Corporal - - -	4 - - -
En Compagnie-Skrivere - - - - -	4 - - -
En Tambuur - -	4 - - -
En Regiments-Pibere	4 - - -
En Compagnie-Felskær - - - -	3 R. 37½ K.
En Profos - - -	3 - 37½ -
En Densik - - -	4 - 14¾ -
Enhver Grenadeer og Musketær - -	3 - 37½ -

Fra Commissar-Skriveren af indtil den gemene Mand med indslut-tet, faaer enhver Person

1) i aarlig Proviant

Boghvede- eller Havre-Gryyn tre Skiepper, enhver Sæk, som har otte Skiepper, beregnet omtrent til 120 Kopek.

Rug-Mæl tre Sække eller Tönder, hver Tönde omtrent beregnet til en Rubel.

Salt 24 Pund.

2) i Mon-

2) i Mondering, Deels hver tre Aar, Deels hvert Aar, saameget, som aarlig udregnes for hele Regimentet til 2554 Rubel.

3) i Gevær, hver tolvte Aar, saameget, som udregnes aarlig for det hele Regiment til 393 Rubel 74 Kopek.

Naar nu tillægges for hvert Aar 1545 Rubel til uden-ordentlige Udgifter; saa koster ethvert Guvernements-Regiment aarlig 15000 Rubel.

Med Provianten, Monderingen og Geværet har det ved hele Armeen een og den samme Beskaffenhed: mens med Solden forholder det sig ved alle de andre Regimenter anderledes. Thi

1) faaer Officererne ved de tyve Garnisons-Regimenter, som ligger i Fæstningerne ved Öst-Söen, dobbelt saamegen Sold som Officererne ved de andre Garnisons Regimenter.

2) faaer Officererne ved alle Feld-Regimenterne tredobbelt saameget i Sold som Officererne ved et Guvernements-Regimente,

saa-

saasom en Oberst faaer 600 Rubel aarlig, en Oberst-Lieutenant 360 Rubel aarlig o. s. v.

3) faaer Officererne ved Garden, Artillerie- og Ingeniör-Korene Sold efter deres Rang med Officererne ved Feld-Regimenterne, alt efter som at det kand sees af Rang-Forordningen i den förste Tome.

4) faaer enhver gemeen Mand ved Feld-Regimenterne aarlig i Sold sex Rubel.

5) faaer den gemene Mand ved Garden dobbelt Sold, aarlig tolv Rubel.

Det bliver for vitlöftigt i alle *Stykker* her at anföre Overslaget over alt, hvad den hele Armee aarligen koster: hvorfor ieg vil allene anföre den i Almindelighed saaledes som den omtrent giöres, naar man hellere skriver mere end mindre.

I. *Garden til Foods og Hest* - - - 300000 Rub.
II. *Artillerie og Ingeniör-Korene* - - 300000.

III. *Hele*

III. *Hele Feld-Armeen* - -	2000000 Rubel.
IV. *Hele Garnisons-Armeen* - -	1300000.
Den hele Armees aarlige Bekostning - - -	3900000 Rubel.

Naar Russiske Tropper gaaer uden Lands i fremmed Tienneste, saa faaer de efter Keyser Peter den Förstes Krigs Reglement bedre Portioner og Rationer end hiemme i Fæderne-Landets Tienneste: thi uden Lands belöber sig efter Reglementet

En daglig Portion til,

Brööd - -	2 Pund.
Kiöd - - -	1 -
Brænde-Viin -	2 Glas.
Öl - - -	1 Potte,
dertil Maanedlig.	
Salt - - -	2 Pund.
Gryyn - -	$1\frac{1}{2}$ Potte,

derforuden i Qvartererne Eddikke, Træ, Lyys og Seng, og ved Leylighed andre Nödvendigheder til Spise.

En

En daglig Ration til
Havre - - 2 Fierding.
Höe - - - 16 Pund.
Hakkelse - 2 Fierding.
Straa - - 1 Bund.

Med hele Armeens Rekrytering har det denne Sammenhæng: Armeens Rekrytering.

1) At Garden udtager de beste Karle i alle de övrige Regimenter, ja at de höyeste, anseeligste og skikkeligste Karle i den hele Armee söger stedse at recommendere sig og faae Attester fra deres Officerer for at komme ind i Garden.

2) At alle Guvernements-Regimenterne bestaaer af gamle Soldatere, som kand ey tienne længere i Marken, og, naar de da ey selv kand forhverve sig deres Föde, i Stæden for at faae Naade-Bröōd, hensættes til bemeldte Guvernements-Regimenter inde i Riget.

3) At den hele Feld-Armee samt de tyve östsöiske Garnisons-Regimenter rekryteres med de i Landet udskrevne Bönder-Karle, dog saaledes, at Garnisons-Regimenterne först afgiver Feld-Regimen-

menterne saa mange Mand, som de kand undvære, og tager igien saa mange desto flere Rekryter.

4) At Land-Milicen ved Linierne rekryteres med ungt Mandskab af Selv-Eyerne, ligesom den Russiske Feld-Armee completeres med de unge Karle, som udskrives hos de Russiske u-frie Bönder.

5) Hussarerne completeres af frivillig hvervede Folk, Tydske, Georgianer, Valakker o. s. v.

Eftersom da Rekryt-Udskrivningen er den eniste Kilde, hvoraf den rætte regulære Russiske Armee har sin förste Oprindelse, saa bör den beröres omstændeligere, og kand ey forklares bedre end ved at anföre Rekryt-Forordningen af Aar 1733, efter hvilken de efterfölgende er stilede, undtagen at den af 1736 nævner tillige Siælenes Antal, nemlig 5091857. Forordningen lyder saaledes:

Rekryt-Forordning.

Vi Anna, af Guds Naade Keyserinde og Beherskerinde over hele Rusland, giörer hermed vitterligt, hvorledes vi haver befalet at stille paa nye Rekryter til at completere Vores Armee, Garnisoner, Amiralitæt, Söe-Folk, og Artillerie, ligesom derover alle-

allerede er indsendt tilbörlig Ordre til Krigs-Amiralitæts-og Kammer-Collegierne.

Det forordnes af Vores regierende Senat at tage Rekryter af alle de Undersaatter i vort hele Rige, som driver Handling, iligemaade Bönder og övrige Folk, der giver Hoved-Styyr. Dog undtages:

1) Eyendoms-Bönderne i det Veronesiske, det Kiovske, det Kasanske og det Astrakanske Guvernementer, saasom de der stiller Land-Milice.
2) Det Siberiske Guvernement, af hvilket de der værende Regimenter completeres.
3) Land-Strækningerne, som er henlagte til de Katarinenborgske Jern-Verke, at stille Folk til deres Bearbeydelse og Bevaring.
4) De Keyserlige Land-Post-Vognmænd, som allerede forrige Aar 1732 har afgivet det tilbörlige Mandskab.

Af alle övrige skal tages en Rekryt af 102 Siæle uden at afregne dem, der tilforn kand være med Magt tagne i det Moskovitiske og andre Guvernementer. Saa skal ogsaa denne Gang stilles alle de gamle udstaaende Rekryter for Aar 1726. Rekryteringen skal skee paa fölgende Maade:

1) Alle disse nye og gamle Rekryter skal imodtages af Stabs-Officererne, som i bestandige Qvarterer ligger fordeelte i Provincerne saaledes, at, saasnart de har erholdet derom den tilbörlige Befalning,

skal de uden Forhaling bemöye sig at indsamle i det seneste til Januarius næstkommende Aar fra alle Edelmændene eller deres Forvaltere de udskrevne Rekryter, og beholde de gienstridige eller forsömmelige i Arrest, indtil de stiller deres Mandskab.

2) Paa det Land-Godsenes Eyendoms-Herrer, iligemaade Forvalterne over de Keyserlige Hof-Dominial-Gods, Geistlige, Synodal, Biskoppelige, Kloster- og Adelige Gods, skal ey have ubillig Besværlighed; saa skal de selv efter den giorte Inddeelning af 102 Siæle stille deres Rekryter. Og, hvor Siælenes Antal paa Godsene ey gaaer op i 102, skal de overblevne sammenregnes med de overblevne paa andre næstliggende Goods, saa at det Goods, paa hvilket de Overblevne belöber sig over to tredie Dele af 102, stiller Rekryten, og tager derimod af de næstliggende Goods tredive Kopek for hver Siæl, der feyler.

3) De, hvis Overblevne ey belöber sig til to tredie Dele af 102, betaler imod Qvittering de forordnede Penge til dem, hvis Overblevne belöber sig til eller over to tredie Dele af 102, og som derfor stiller en Rekryte. Har de ey Qvittering ved Rekryternes Aflevering, saa betaler de Pengene i Stabs-Officererens Huus til den, som imod Qvittering stiller Rekryten.

4) Naar et Goods tilhörer flere Herrer, saa at enhver har neppe tyve eller tredive Siæle, saa skal det ey indregnes til andre Land-Goods. Men den Herre, som har mere end den halve Deel af bemeldte Tal, stiller Rekryten og tager Penge af de andre. Har alle Herrerne mindre end den halve Deel af det fastsatte Tal, saa skal der loddes imellem dem: og den, som Loddet treffer, stiller da imod oft bemeldte Priis en Rekryte. De som har mindre end ti Siæle maa ey lodde, men betaler for hver Siæl de forordnede Penge.

5) Naar en Eyendoms-Herre har i een Province ved adskillige Byer adskillige smaa Land-Goods; saa skal de alle sammenregnes, og Rekryterne deraf imod en General-Qvittering paa eet Stæd stilles.

6) Hvo som af sit lidet Antal vil frivillig give en Rekryte imod Pengenes Annammelse, har Frihed dertil, men maae dog ey tage mere for hver Siæl end de forordnede Penge.

7) Ingen Stabs-Officeer maae bruge nogen Voldsomhed, eller tage Skienk og Gave, eller fordre anden Klæde-Dragt hos Rekryterne, end den ordentlige, som her foreskrives. Hvo, som giör herimod, skal straffes haardeligen, ligesom Capitein Askerinov med hans Underhavende derudover for to Aar siden afsattes, pidskedes med Knuden og med opskaarne

Næse-Huller fordömtes til evig Fængsel ved Skub-Karrene.

8) Rekryternes Klæder skal bestaae i en gemeen grov ulden Kiortel, en Pels, en Hue, et Par Handsker, to Skiorter, et Par uldene eller læderne Buxer, et Par Lærreds Under-Buxer, Skoe og Strömper efter Landets Maade. De maae under haard, ja under Livs-Straf ey nödes til at kiöbe mere nyt, eller betynges med anden Byrde, som kunde bevæge dem til at undflye.

9) Ingen Officeer maae navngive, hvad for Rekryter han vil have, men skal besee dem, som ham forestilles, og imodtage dem, som er dygtige efter Forordningerne. Thi det er Os berettet, at nogle Officerer skal have udnævnt de Rekryter, som de vilde imodtage, paadet at de hos deres rige Forældre kunde desto snarere tilveyebringe sig en Gave.

10) Skulde det skee, at Officererne udövede nogen Voldsomhed, toog imod Gaver eller begik nogen anden Uretfærdighed heri; saa skal de, som lider derunder, indfinde sig med deres Bede-Skrifter hos Vores Guvernörer og Voivoder, hvilke bör strax uden Undersögning indsende dem til Senatet og Kammer-Collegiet.

11) Vilde de Forurettede ey selv indgive Bede-Skrifter; saa skal dog Guvernörerne og Voivoderne give nöye Agt paa Offi-

ficererne, og indsende Beretninger om deres Forhold. Men, i Fald de befindes at have hælet med dem; da agtes de lige skyldige med dem, som i nogen Maade have forbrudt imod denne Vores Forordning ved at tage Gaver eller paa anden Maade at trykke Undersaatterne.

12) Saasnart deslige Beretninger indkommer, skal Kammer-Collegiet bære Omsorrig for at Krigs-Collegiet strax dömmer de Skyldige, og at den vederfarne Skade gotgiöres de Uskyldige.

13) Hvis nogen, som tilforn har forsætligviis giort sig Skade i Flngrene eller paa andre Lemmer for ey at udskrives til Rekryt, befindes nu dygtig til Krigs-Tienneste, saa skal han dertil antages. Men skulde nu nogen giöre sig selv Skade for at undgaae Udskrivningen, saa skal han löbe Spids-Rood tre Gange igiennem 500 Mand.

Denne Forordning skal paa Sön- og Hellig-Dagene i alle Kirker offentlig forelæses i alle Byer, Lands-Byer og Land-Strekninger.

Underskreven af Hendes Keyserlige Majestæt den 24 September 1733 og trykt ved Senatet samme Aar den 4 October.

De efter Forordningerne til Krigs-Tienneste dygtige Karle bör være stærke og sunde, fra 15 til 30 Aar gamle, de fra 15 til 20 Aar i det ringeste to Arskin og tre

Verskiok, og de fra 20 til 30 Aar, i det ringeste to Arskin tre og en halv Verskiok höye.

I en anden Rekryt-Forordning finder jeg foruden dem, som udskreves efter Siælenes Antal, ogsaa fire tusende til Krigs-Tienneste dygtige Soldater-Börn paa eengang at være udtagne. Thi alle Russiske Soldatere tör uden Foresporsel gifte sig, faaer ogsaa af Övrigheden nogen Hielp til deres Börns Underholdning og Opdragelse, men maae derimod levere alle de dygtige iblant dem til Rekryter. Hvis det ogsaa nogen Tiid kunde forsvares i en vis Stand ved Giftermaals Forbud at indskrenke Menniskenes naturlige Frihed; saa kand det skee med större Rimelighed i Lære- end i Krigs-Standen: eftersom den sidstes Öyemerke ey hindres saameget ved Giftermaal som den förstes: den sidste derforuden i en lovlig Orden burde igien formere den Verden, som den undertiden maae formindre: da derimod den förste ved at sörge for fremmede Börns Opdragelse og Nödlidendes Underholdning kand gotgiöre den Men-

Menneske-Mangel, som de ved deres Eenlighed maatte foraarsage.

Liv-Garden til Hest og de tre Kyrasseer-Regimenter, som har lutter Danske Heste indförte fra Holsteen, bekommer nu omstunder Remonte-Hestene fra de Keyserlige Stuterier, hvilke i Tallet omtrent tredive med Heste skal forsyne ey allene Hof-Stalden men ogsaa de bemeldte fire Regimenter. Hussarerne kiöber og underholder selv deres Heste, hvortil de bekommer en vis anseelig Summe Penge. Dragonernes Heste udskrives derimod ligesom Rekryter: hvilket ey bedre kand forklares end ved at anföre en Forordning herom, som skal være her den af 19 October 1733. Armeens Remontering.

1) Enhver, som besidder Land-Goods, skal for hver Gang 370 Siæle paa hans Goods levere en Hest af hans eget Stuterie uden at fordre den af Bönderne eller paalægge dem derfor nogen Byrde.

2) For at undgaae besværlige Udregninger, skal enhver Herres Bönder sammenregnes, hvis de endog er adspredte i adskillige Provincer, iligemaade hans Frues og Families Goods, hvis han og hans Familie er ey endnu adsondrede fra hverandre.

3) De, som paa deres Land-Goods har ey saa mange Siæle, at de bör stille en Hest, skal sammenregnes. Og da skal den, som stiller Hesten, have for hver Siæl, ham feyler, saa mange Penge af de andre, som herefter forordnes.

4) Af Borgere og Keyserindens Bönder skal 500 Siæle stille en Hest: dog for at undgaae vitlöftige Regninger ey agtes, om der er i en Bye 30 Siæle mere eller mindre.

5) Indvaanerne i Ukræne skal stille en Hest af 500 Bönder. Men Eyendoms-Herrer i store Rusland, som har Land-Goods i Ukræne, skal stille en Hest af 250 Gaarde.

6) Eyendoms-Herrerne, Forvalterne og Fogederne, som leverer Hestene, skal tillige levere en nöye og omstændig Fortegnelse paa Hestenes Antal, og de Siæles Mængde, for hvilke de leveres.

7) Eftersom Land-Goodsenes Inddeelning er, efter Siæle-Registerets Forfærdigelse ved Arve-Dele, Giftermaal og saadant mere meget forandrede; saa skal enhver paa sin Fortegnelse tillige anföre, hvorledes han er kommen til Goodset, paadet man ey for at blive frie for at stille en Hest skal inddele Goodsene forsætligviis i smaa Parter.

8) Men vil en Forvaltere foregive sig ey at vide Siælenes Antal paa hans Herres övrige Land-Goods; da stille han Hestene efter Siælenes Antal paa det Goods, hvilket

ket han forvalter, og betale for de Overblevne efter Forordningen.

9) De, hvis overblevne Tal af Siæle belöber sig höyest, stiller Hesten, og tager saamange Penge af de andre, at en Hest med dens Foring, indtil den afleveres paa det forordnede Stæd, beregnes til tyve Rubel.

10) Alle de, som staaer i Keyserlig Sold, undtagen enten de som tienner uden Riget eller de Udlændere som har intet Goods i Riget, skal ogsaa af 370 Rubels Sold stille en Hest, saaledes, at de, som har mindre end 370 Rubel, sammenlægges i een Summe og stiller Hesten, ligesom det er anordnet om dem, der har mindre end 370 Siæle.

11) Sammel-Pladsene, hvor Hestene efter eget Behag kand leveres, er

1. Moskov.
2. Novogrod.
3. Smolensko.
4. Bielogorod.
5. Perislav Resansky.
6. Nisne Novogrod.
7. Kasan.
8. Simbir.
9. Veronez.
10. Vologda.
11. Viseia.
12. Viadka.

12) Guvernörerne og Voivoderne i disse Stæder samt de dem af Krigs-Collegiet tilforordnede Officerer skal strax annamme

me Hestene, naar de ankommer. Men i Moskov skal en General med adskillige Officerer dertil udnævnes af Krigs-Collegiet og Senats-Contoret. Saasnart de imodtagne Heste voxer til et vist Antal, saa skal de under Officerers Opsigt strax bortföres til Regimenterne, alt efter Instructioner, som derom bör udstædes af Krigs-Collegiet.

13) Hestene begynder at leveres i November, og antages ey sildere end sidst i Januarius tilkommende Aar 1734, paadet Regimenterne kand være i complet Stand sidst i Martius. Stiller ey nogen sine Heste til rette Tiid, da skal han give dobbelt saa mange som ham efter denne Forordning tilkom. Og befindes han at have given en falsk Fortegnelse over hans Land-Goods; da skal han undgielde hans Bedragerie ved at tilveyebringe fire Gange flere.

14) Hestene maae ey være vrinske, men enten Vallakker eller Hopper, friske og til Krigs-Tienneste dygtige, under 9 Aar, og to Arskin höye eller derover, efter Maal, som lovligen med Segel er betegnede.

15) Paa Sammel-Pladsene skal Krigs-Collegiet foranstalte hos Commissarierne, Guvernörerne og Voivoderne, at de tager Penge af Hoved-Styyrs-Kassen, indkiöber derfor Foering og besorger Hestenes Underholdning, indtil de afleveres ved Regimenterne.

16) De,

16) De, som afleverer Hestene, faaer strax samme Dag eller i det höyeste inden tre Dage fuldkommen og omstændelig Qvittering efter deres angivne Fortegnelse.

17) Tager nogen ved Hestenes Annammelse imod Penge eller anden Gave; da straffes han paa Livet: og alt hans bevægelige og ubevægelige Goods confisceres.

18) Denne Forordning skal publiceres paa alle behörige Stæder.

19) Der skal strax i Senats-Canceliet forfærdiges et Register efter Alphabetet over alle Land-Goods, og idelig confereres med Rapporterne, som af Guvernörer og Voivoder Maanedlig skal indsendes over de ankomne Heste. Trykt Moskov den 19 Octobr. 1733.

Officererne ved Armeen.

Officererne ved den hele Russiske Armee siges at skulde efter Keyser Peter I. Villie bestaae af to tredie Dele Russer og een tredie Deel Udlænder, som har standne först i fremmed Tienneste. De avancerer alle i Armeen, idet at de ved Krigs-Collegiet eller hos den commanderende General nærværende Officerer ved hver Vacance voterer med Stene, da derefter loddes. Russiske Undersaatter baade Liflænder og indfödte Russer tienner enten nogle Aar, förend de bliver Officerer, som

som Volontærer eller og Over-complete Under-Officerer ved Garden: eller og de anföres fra Barns-Been i det Petersborgske Kadetten-Koor, som er af General Münnik paa Preussisk Maade indrettet Aar 1732 under Keyserinde Anna, og bestaaer af 300 Kadetter, som faaer frie Underholdning og Underviisning i alle dem nödige Ting, Sprog og Videnskaber. Skiönt nu de fleste Officerer ved denne Leylighed lærer fremmede Sprog; saa exerceres og commanderes dog altiid og allevegne paa Russisk: saa skrives ogsaa alle Ordrer og Rapporter i dette deres eget Sprog: alt efter Keyser Peter I. Villie, som befalede enhver fremmed Officeer at casseres, der ey inden Aar og Dag lærte saameget Russisk, at han færdig kunde exercere og commandere Folket.

Armeens Mundering.

Armeens Uniform bestaaer for Food-Folket i grönne Kiorteler med röde Opslag, rödt Underfoer, röde Veste og Buxer: men for Rytteriet i blaa Kiorteler med lyse-gule Opslag, Foer, Veste og Buxer. Infanteriet har ikke allene Skoe med hvide Stöv-

let-

letter, men ogsaa om Vinteren *Stövle*. Baade Infanteriet og Cavalleriet har hvide Snore og Kokarder paa Hatten, item Kapper og om Vinteren lange Faare-Pelse. Kyrassererne gaaer altiid paa Vagt med Kyras og Köllert.

Med alle Slags Gevær forsynes Armeen af Gevær-Fabrikerne i Systerbek og Tula. Kanoner og Mörsere faaer den fra Jern-Verkene i Landet og fra *Gæt-Husene* i Petersborg og Moskov. Det Krut, som uddeles til den, forfærdiges ogsaa for got Kiöb i Riget. Og er endelig angaaende Feld-Artilleriet at merke, at enhver Batallion har ey allene to sexpundige Kanoner, men ogsaa paa Lavetten ved Siderne af Kanonen to smaa Mörsere, og bag Batallionen for sig selv een större. Armeens Amunition.

Regimenterne ligger indqvarterede ved Byerne i deres Baraker, ligesom Söe-Folket hos os i de nye Boder. Garnisons-Armeen beholder stedse hen de samme Qvarterer. Men Feld-Armeen, som holdes altiid færdig til at marsere, trækker ogsaa idelig Og Indqvartering.

lig om fra eet Land til et andet: dog saaledes, at i Freds-Tider faaer de fleste Dragoner-Regimenter Qvarteer i Ukræne, hvor Höe og Havre er let at bekomme, og de fleste Infanterie-Regimenter i Moskov, Petersborg, Fin-Est- og Lif-Land.

Armeens Krigs-övelser.

I hvor de end begge har deres Qvarterer, saa maae de om Sommeren campere uden for Byen i fire Maaneder: i hvilken Tiid de daglig öves i at bruge deres Vaaben, i sær i at skyde. Exercitierne bestood under Keyser Peter I. af dem, som han havde funden for de beste i andre fremmede Riger, og derfor udvalt mange Stæds i een Samling. Under Keyserinde Anna indförte General-Feld-Marskalk Münnik de Preussiske Krigs-övelser. Men under den nu regierende Keyserinde antoges igien de under Hendes Herr Fader brugelige Exercitier, i hvilke dog nylig er skeet en liden Forandring, som strax i efterfölgende Artikel skal meldes. Her bör först anföres en Liste paa Garnisons- og Guvernements-Armeens bestandige Qvarterer, som er alle det Russiske Riges Fæstninger.

I. De

I. *De Öst-Söiske*, i hvilke de tyve Öst-Söiske Garnisons-Regimenter er indqvarterede: De Russiske Fæstninger.

1. Sankt Petersborg.
2. Slysselborg.
3. Koporien.
4. Kronstad.
5. Den Garivaldaiske Skandse med Batterier.
6. Viborg.
7. Vexa.
8. Kexholm.
9. Narva og Ivanogorod.
10. Narvamynde.
11. Jamborg.
12. Pleskov.
13. Reval.
14. Rogervik.
15. Kasparvik.
16. Habstal.
17. Riga.
18. Peter-Skandse, Kastellet ved Riga.
19. Dynamynde.
20. Pernau.
21. Arensborg.
22. Dörpt.
23. Kokenhusen.
24. Opotsko.

II. *Pol-*

II. *Polniske, Krimmiske og Tyrkiske Grendse-Fæstninger.*

1. Smolensko med Citadelle.
2. Velikoluki.
3. Kiov.
4. Brenska.
5. Staradub.
6. Tsernikov.
7. Neskin.
8. Periaslov.
9. Perevolotke.
10. Pultava.
11. Nye Fæstning imellem Donez og Orel.
12. Syv irregulære Fæstninger.
13. Paulov.
14. Kopor.
15. Isum.
16. Aidar.
17. Taverov.
18. Sankt Anna.
19. Donezmynde.
20. Bakmut.

Derforuden elleve irregulære Fæstninger og den Ukrænske Linie imod Tyrker og Tatare, hvilken forsvares af de tyve Regimenter Ukrænske Land-Milice.

III. *Si-*

III. *Siberiske og Nordlige Fæstninger.*

1. Orenborg med dens Linie.
2. Tobolsk.
3. Kongur.
4. Katarinenborg.
5. Oma.
6. Jamuskev.
7. Semipalati.
8. Tomsk.
9. Irkutsky.
10. Kiesnez.
11. Selinga.
12. Nertskin.
13. Arkangel.
14. Nova Dvinka.
15. Kola.

IV. *Fæstningerne ved Volga-Floden.*

1. Kasan.
2. Ufa.
3. Samara.
4. Astrakan.
5. Gunev-Nagaik.
6. Jeik.
7. Aktoba.
8. Tsarizin.
9. Tsariziske Linie med ti Reduter.
10. Demetri Nakamuskinsky.

V. *Moskov, Rigets Hoved-Stad.*

VI. *Er og saa Guvernements-Krigs-Folk indqvarterede hos de andre Guvernörer, saasom i Veronez, Bielgorod og Nisne-Novogorod.*

Endelig har ogsaa Rusland i den Persiske Krig havt endnu flere Fæstninger, kaldte de Persiske, hvilke deDeels ved Freden gav tilbage, Deels forlood. De var

1. Sveta Kresta.
2. Derbent.
3. Bakka.
4. Tagan, ogsaa Kabrun.
5. En Fæstning ved Floden Kur.
6. Sensilie.
7. Keskar.
8. Askara.
9. Riatske.
10. Otte regulære Fæstninger fra Taski til Nova Krepost.
11. Otte irregulære Fæstninger fra Misandron til Skumandron.

Om Feld-Armeens nu værende Tilstand.

Det, som jeg tilsidst vil meddele om den Russiske Land-Magt, er et Udtoog af en Forordning om dens sidste Bevægelser, i hvilken forekommer

mer eet og andet, som forklarer dens nu værende Tilstand. Udtoget er dette:

1) De Regimenter iblant de til Kurland, Lifland og Estland beordrede tredive, hvilke ey endnu er udmarserede, skal marsere som snarest. Og alle tredive, complette med Folk og Heste, saa og forsynede med behörig Feld-Artillerie, bör indqvarteres saa nær ved Grendserne som mueligt, paadet de kand gaae ud strax efter förste Ordre. Det tunge Artillerie skal være i Bereedskab, at det kand fölge, saasnart befales.

2) Alle övrige Regimenter i Rusland, item de ni Regimenter af den Ukrænske Land-Milice, bör holde sig færdig at marsere, og derfor holdes i fuldkommen complet Stand, forsynede med Folk og Heste og alt, som er nödigt til Marsen. De övrige elleve Regimenter af den Ukrænske Land-Milice, hvilke har været afladte hiem, skal strax igien oprettes, complette og færdige til at marsere: hvorudover General-Major og Major af Garden Kosakov er sendt didhen med Fuld-Magt fra Hendes Keyserlige Majestæt, og skal af Senatet understöttes i alt, hvad han dertil behöver. Til at completere den hele Armee har Hendes Keyserlige Majestæt allerede befalet at udskrive Folk og Heste i det hele Rige.

3) Regimenterne af General Levaskovs Division i og omkring Moskov skal strax med Vinter-Veyen begive sig herhid til Petersborg i deres Stæd, som gaaer til Kur-Lif-og Est-Land.

4) Alle Stabs-Over-og Under-Officerer skal strax indfinde sig ved deres Regimenter og maae ikke aflades mere. Og saasom de paa Revision udsendte Officerer af de til Kur-Lif- og Estland beordrede Regimenter kaldtes tilbage ved en Forordning af 21 November 1745: og deres Stæder igien besadtes med Officererne af de elleve afdankede Regimenter Ukrænsk Land-Milice; saa skal nu disse sidste igien strax komme tilbage, og besörges af Krigs-Collegiet, at andre i deres Stæd bortskikkes til Revisionen at forfærdige det nye Siæle-Register.

5) Armeen forlegges saaledes: Dragoner-Regimenterne i Ukræne af General Romanzovs Division og tillige med dem de tyve Grenadeer-Compagnier af de tyve Regimenter Ukrænsk Land-Milice skal udmarsere af deres Qvarterer midt i April, og campere paa de Polske Grendser imellem Starodub og Smolensko. Saasnart de tyve Grenadeer-Compagnier af Land-Milicen gaaer ud af deres Qvarterer, skal de have Sold med Feld-Armeen. I deres Stæd skal de tre Dragoner-Regimenter af General Buterlins Division

vision marsere ind i Ukræne. De i Ukræne tilbageblivende Regimenter er de tyve Regimenter Land-Milice, undtagen deres tyve Grenadeer-Compagnier, dernæst alle Ukrænske Garnisons-Regimenter, og endelig de övrige i Ukræne staaende Feld-Regimenter, hvilke efter de der commanderende Generalers Gotbefindende skal forlegges ved Donez- og Nieper-Floderne saa nær ved Grendserne som mueligt, der at campere den hele Sommer.

Alle Male-Russiske og Slabodske Regimenter af Kosakkerne skal være færdige at marsere og efter de commanderende Generalers Gotbefindende forlegges paa For-Posteringerne ved bemeldte Grendser.

De övrige Regimenter af Feld-Armeen, som er i Fæstningen Sankt Anna, iligemaadede i Siberien under General-Major Kindermans Commando, saa og de, som er i det Orenborgske Guvernement, item de, som er i Astrakan, og de Dragoner-Regimenter, som bliver tilbage af General Buterlins Division, skal blive paa deres hidindtil bestemte Stæder.

6) Exercitierne med Flinten skal blive i Armeen ved Infanterie-Regimenterne, ligesom de hidindtil har været. Men Dragonerne skal exercere til Hest ligesom Kyrassererne, og til Foods ligesom Infanterie-Regimenterne. Naar Infanterie-Re-

gimenterne formerer sig, saa maae de staae i fire Leed: men Dragoner-Regimenterne til Hest og til Foods altiid i tre Leed. Dog kand Infanterie-Regimenterne ogsaa undertiden opstilles i tre Leed: og Compagnierne kand efter Leyligheden inddeles i fire, sex og otte Plutons. Men er Compagnierne alt for smaa, saa skal to eller tre Compagnier træde frem tillige, paadet at Plutonerne bliver ey alt for smaa: hvorved Officererne maae bære foruden deres Spandon ogsaa deres Flint med opsadt Bajonette.

Krigs-Collegiet finder det nödigt at hosföye fölgende Erindringer:

1) General-Feld-Marskalk Lassy og General Uskakov skal sætte alt dette i Execution.

2) General-Lieutenant de Brigne skal see til, at General-Major Kosakov sætter alting i Stand med den Ukrænske Land-Milice.

3) De fra Moskov til Petersborg beordrede Regimenter af General Levaskovs Division er

1. Det Moskovitiske.
2. Det Butirske.
3. Det Volodimarske.
4. Det Jeroslavske.
5. Det Smolenskiske.
6. Det Veronesiske.
7. Det Viborgske.

8. Det

8. Det Novogrodske.
9. Det Velikolutske.

Alle ni Infanterie-Regimenter.

De skal staae under General-Majorens den Grusinske Tsarevizes Commando, finde Proviant for sig under Veys, og betienne sig af de Heste paa Marsen, som staaer færdige i Moskov at oversendes til de tredive Regimenter i Kuur-Lif-og Est-Land.

4) Officerernes Tilbage-Kaldelse efter den fierde Artikel betroes Executor Panov: de udeblivende Officerers Straf dicteres: Officererne af de i Rusland overblivende Regimenter befales at besætte de Tilbagekaldtes Stæd: og endelig vises, hvorledes de Officerer bör forholde sig, som ingenlunde kand komme.

5) De tre Dragoner-Regimenter af General Buterlins Division skal være
1. fra Stambov det Siberiske.
2. fra Skaska det Nisnegorodske.
3. fra Salatora det Pleskovske.

Garnisons-Regimenterne i Ukræne er syv tilsammen.

General-Proviant-Mester Skeremetov skal besörge Proviant og Furase for det Koor, som bör campere paa de Polske og Tyrkiske Grendser.

6) Der ſkal ſtrax begyndes med Exercitierne, paadet at Regimenterne kand mynſtres i Begyndelſen af Campementet. den 5 Januarius 1746.

Det niende Stykke om Ruslands Söe-Magt.

Den Ruſſiſke Söe-Magts förſte Opkomſt.

For Keyſer Peter den Förſtes Tiid vidſte man i Rusland ey af andre egne Fartöyer end de tilforn beſkrevne Barker og Lotker, hvilke ſidſte jeg læſer allerede under Tſar Ivan Vaſiloviz II. i Mængde at være brugte paa Volga-og Don-Floderne. Men Keyſer Peter, ſom havde faaet Lyſt til Söe-Væſenet, lærte ſelv paa hans förſte Udenlands-Reyſe Skibs-Bygnings-Kunſten, og förte adſkillige Söe-Officerer og Skibs-Byggere med ſig tilbage, iblant hvilke en Normand ved Navn Kreuz, en Eqvipage-Meſter i Hollandſk Tienneſte, var den fornemmeſte. Denne Mand anlagde ſtrax en Skibs-Bygnings-Plads ved Don-Floden, ey langt fra den Bye Veronez, og bygde der ved de indkomne

ne fremmede Mesteres og tilgivne Russiske Timmer-Mænds Hielp en Flode, som, efterat den saa got, som mueligt, var eqviperet, gik ned ad Don-Floden og brugtes imod Tyrkerne. Han blev siden överste Amiral, og har i dette Embede under Keyser Peter I. indrettet Tiid efter anden den hele Russiske Söe-Magt, i sær med dens Eqvipering, hvori han havde sin egentlige Styrke. Foruden ham toog Keyseren fra Dannemark ey allene sine fleste Amiraler, saasom Sievers, Vilster og Bredal, men ogsaa sine fleste Söe-Officerer, af hvilke endnu nogle er tilbage. Hvorudover Russernes Underviisning i Söe-Væsenet kand ey uden Aarsag fornemmelig tilskrives de Danske.

De Russiske Söe-Havne.

Saasom de gamle Russiske Havne i Arkangel, Kola og Pustosero ved det hvide Iis-Hav kand formedelst Situationen ey bruges til der at holde en Krigs-Flode for at forsvare Riget imod nogen af dets Fiender; saa sögte Keyser Peter i hans Regierings Begyndelse efter Assovs Erobring at befæstige en Havn i den Mæotiske Söe

imod Tyrkerne: hvorom kort tilforn er berettet mere. Men da han siden i den förste Krig med Sverrig fik omkr ng Neva-Floden i Ingermanland fast Food ved Öst-Söen; saa anlagde han strax Kronstad, og tet uden for Petersborg en Galey-Havn, besluttende der at mæntinere sig af alle Kræfter. Efter Krigens Ende vendte han sit Sind til Rogervik, et Stæd syv Miil paa den Vestlige Side af Reval, der at bygge en Krigs-Havn for bedre at conservere Skibene og tiligere at kunde löbe ud med Floden: hvilket Arbeyde kom ey til Fuldkommenhed, men er nu igien begyndt at fortsættes for Alvor. I det Persiske Toog Aar 1722 lood han en Deel af Söe-Folket reyse fra Kronstad til Astrakan for derfra med en liden Flode i den Kaspiske Söe at understötte Armeen paa Landet. Og endelig gav han kort for hans Dööd Ordre at opsöge og anlegge de Havne i Kamskiatka, hvorom jeg har allerede givet Efterretning i et besynderligt Stykke.

De Russiske Verfte. *Den förste* Skibs-Bygnings-Plads, som Keyseren lood anlegge, var Taverov

verov ved Don-Floden ſyv Verſte fra Veronez, hvor der foruden den förſte Flode er bygt Aar 1724 de femten Galeyer, ni ſtore og ſex ſmaa Prame, hvilke jeg i den Tyrkiſke Krigs Hiſtorie kaldte de gamle, og endelig, fra Aar 1733 af, den i ſamme Hiſtorie beſkrevne nye Flode, der nu ſaavelſom den gamle efter alt Söe-Folkets Tilbage-Reyſe til Kronſtad er i ſin Forfald ey mere at bruge. *Den anden* af Keyſeren anlagde Verft er Amiralitætet i Petersborg, hvor henved tre tuſende overalt i det hele Land ligeſom Rekryter udſkrevne og med en ringe Dag-Lön betalte Timmermænd og andre Arbeydere i Begyndelſen meeſt under Engelſke, men nu meeſt under Ruſſiſke Meſtere aarlig har af Kaſanſk Ege-Træ bygget ſtore og ſmaa Krigs-Skibe til at vedligeholde den Öſt-Söiſke Flode. *Den tredie* Skibs-Bygnings-Plads er ogſaa i og ved Petersborg, der at bygge Galeyer item andre endnu ſmæere armeerte Transport-Skibe, hvilke i Mangel af egen Söe-Fart og egne Kiöbmands-Fartöyer er Rusland nyttige ved Ky-

ſter-

ſterne af Lif- og Fin-Land. *Den fierde* Skibs-Bygnings-Plads er i Arkangel, hvor Keyſeren lood af Fyr-Træ bygge alle Slags Krigs-Skibe til den Kronſtadſke Flode, og hvor ſiden Aar 1735, da Skibs-Bygningen havde adſkillige Aar ſamme Stæds ligget ſtille, begyndtes igien af Arkangelſk Ege-Træ at bygge Skibe: hvormed endnu aarlig continueres. *Den femte* Skibs-Bygnings-Plads ved Aſtrakan ſaavelſom *den ſiette* og *ſyvende* ved Okotſka og Petri Pauli Havn i Kamſkiatka kommer nu ey mere i Betænkning, da de har ſamme Skiebne ſom *den förſte* eller Taverovſke. Dog der er endnu *for det ottende* en Verft ved Ladoga-Söen, ſom tilhörer private Perſoner, hvilke lader der af Fyr-Træ bygge aarligen ſtore og ſmaa Kiöbmands-Skibe, der ſælges i Petersborg til fremmede Nationer.

Ruſſiſk SkibsBygning.

Ved de tre Kronens Verfte, de to i Petersborg og det tredie i Arkangel, er idelig nok at beſtille med at bygge og udtakle Skibe; efterdi de gemeenligen ey varer længere end tolv til femten Aar i det höyeſte. Aarſagen

gen hertil er *förſt* den Kronſtadſke Havn, hvor ey allene det ſöde Vand giör Timmeret möört, men ogſaa Iſen og Sneen om Vinteren forfremmer dets Forraadnelſe og Sönderknuſelſe. *Den anden* Aarſag er i det Arkangelſke og Kaſanſke Ege-Træ, ſom er Skibs-Timmeret, ſelv at ſöge. Thi det ſeer i ſine Aarer vel ligeſaadanne ud ſom andet Ege-Træ, men det har dog aabnere Porer, er lettere i Vægten og tillige af mindre Styrke. *Den tredie* Aarſag ſiges endelig at ſkulde findes i Bygningen; ſaaſom den almindelige Skiödeslöshed i alle Haandverker ſkal ogſaa paſſe ſig paa Skibs-Timmer-Mændene, der endog under gode Meſtere ey med tilbörlig Fliid og Troſkab forarbeyder ethvert Stykke.

De til den hele Söe-Magt henhörende Skibe var om Sommeren Aar 1746 diſſe efterfölgende: Skibene i Floden.

For det förſte
om
DEN KRONSTADSKE KRIGS-FLODE.

I. Skibene af Linie.

1. *Keyſerinde Anna*, ſom er bygget i Sanct

	Kanoner.
Sanct Petersborg Aar 1736, det störste Skib, som er bekiendt, har	114.
2. *Sanct Povel*, bygget i Petersborg Aar 1743, har	90.
3. *Sanct Alexander*, bygget af Keyser Peter I, men siden to Gange fortimret, har - - - -	76.
4. *Reval*, bygt i Petersborg Aar 1732 - -	66.
5. *Slavonne Blagopolusne*, det er, lykkelig Velstand, bygt i Petersborg 1733 - - -	66.
6. *Ingermanland*, bygt i Petersborg 1734 -	66.
7. *Severne Orel*, det er, Nord-Örnen, bygt i Petersborg 1734 -	66.
8. *Sanct Katarina*, bygt i Arkangel 1743 - -	66.
9. *Le Ferme*, bygt i Arkangel 1742 - - -	66.
10. *Tskiasti*, det er, good Lykke, bygt i Arkangel 1741 - - -	66.

	Kanoner.
11. *Sanct Pontelemon*, bygt 1743 - - - -	60.
12. *Lesnoi*, det er, Lyst-Skov, bygt i Arkangel 1743 - - -	60.
13. *Blogopolusne*, det er, Velstand, bygt i Arkangel 1741 - -	60.
14. *Sanct Peter*, bygt i Petersborg 1742 - -	60.
15. *Sanct Isaak*, bygt i Arkangel 1742 - -	60.
16. *Pultava*, bygt i Arkangel 1742 - -	60.
17. *Sanct Andreas*, bygt i Arkangel 1738 - -	54.
18. *Neptunus*, bygt i Arkangel 1738 - -	54.
19. *Severne Svest*, det er, Nord-Stiernen, bygt i Arkangel 1737 -	54.
20. *Assov*, bygt i Petersborg 1736 - - -	54.
21. *Astrakan*, bygt i Petersborg 1736 - -	54.
22. *Kronstad*, bygt i Arkangel 1739 - -	54.

23. *Ar-*

Kanoner.

23. *Arkangel*, bygt i Arkangel 1735 - - 54.
24. *Sanct Barbara*, bygt i Petersborg 1745 - 66.

II. Fregatter.

1. *Rusland*, bygt i Petersborg 1731 - - - 38.
2. *Voin*, det er, Krigen, bygt i Arkangel 1738 34.
3. *Princesse Anna*, bygt i Petersborg 1729 - 24.
4. *Ulriksdal*, tagen fra de Svenske 1742 - - 24.
5. *Apollon*, bygt i Arkangel 1742 - - - 34.
6. *Kavalleer*, bygt 1739 - 34.
7. *Vagtmester*, fortimret 1744 - - - - 44.

III. Bombarderer, af hvilke enhver har to Mörsere, kastende fem Pud, og to Haubizer, kastende tre Pud.

1. *Jupiter*, bygt i Petersborg 1743 - - - 12.

2. *Sam-*

Kanoner.

2. *Tordenen*, bygt i Petersborg 1742 - - 12.

3. *Samson*, bygt i Petersborg 1740 - - 12.

IV. Pramer.

1. *Elephanten*, bygt i Petersborg 1740 - - 40.

2. *Den vilde Oxe*, bygt i Petersborg 1740 - 40.

V. Fire Paket - Baade,

hver med tolv Kanoner - - - - 48.

Den hele Flode var Aar 1746 ude at öves i Söen, nemlig de to förste Skibe Anna og Povel fra Kronstad til Reval og igien tilbage, og de övrige to og tyve med fire Fregatter fra Reval endnu længere imod Vesten forbi Dagerort og igien tilbage: ligesom det hvert Aar pleyer at skee med ti til tolv Skibe. Om Vinteren ligger gemeenligen en Eskadre af Floden i Reval: og de övrige Skibe bliver alle tilbage i Kronstad.

For det andet
om
Galey-Floden i Petersborg.

Den Petersborgske Galey-Flode.

Den var Aar 1724 saa stærk, som den nogen Tiid för eller siden har været, bestaaende af 160 nye og gamle Galeyer foruden de dertil henhörende smaa Fartöyer. Men Aar 1733 var den formindret til 102, som var inddeelte i fölgende Klasser:

1. Een med	- -	25 Bænke.
2. Tre	- - -	23.
3. Syv	- - -	22.
4. Tolv	- -	21.
5. Sex	- - -	20.
6. Ni og tyve	-	19.
7. Sex	- - -	18.
8. To	- - -	17.
9. Nitten	- -	16.
10. Sex og tyve	-	15.

Tilsammen hundrede og to Galeyer og i dem 2002 Bænke: hvilket er ogsaa omtrent Antallet af Bænkene paa den nu værende Galey-Flode.

Enhver Galey er ungefær halvtresenstyve Alen lang og ti Alen breed, med sex to-pundige Svinge-Basser paa

paa begge Siderne og to fire og tyvepundige Kanoner forud. Den commanderes af en Officeer, en Baads-Mand og henved tolv Matroſer, ſom ſtyrer Roeret og regierer Seglene paa Maſten, og beſættes i det övrige af Soldatere, fem Mand ved hver Aare og to Aarer paa hver Bænke, hvor de vexler om i at roe med hverandre. Galeyernes egentlige Brug er at transportere en Armee omkring ved Strand-Bredden, hvor de gaaer meget langſomt og farligt, ey vovende at gaae ud i Söen, kand ey heller i Söen forſvare ſig imod et ſtort Krigs-Skib og endnu mindre attakere det, uden i meget ſtille Taage-Væir ey langt fra Landet at overrumple og omringe det med deres Mængde. Dog har Galey-Floden viiſt ſin Nytte ved de Finniſke Klipper og andre Stæder i den Finniſke Bugt udi den förſte Krig med Sverrig. Söe-Folket, ſom ſtyrer den i Söen, er inddeelt i otte Compagnier, hvert Compagnie til 150 Mand, og ligger for ſig ſelv ved Galey-Havnen i Petersborg indqvarteret, ingen Samqvem haven-

de med det Kronſtadſke Söe-Folk paa Krigs-Floden, men dog agtet det i alting liigt, ſaaſom i Rekrytering, Mundering, Underholdning, Rang og Gage.

Folkets Antal paa de Ruſſiſke Krigs-Skibe.

For at före den Kronſtadſke Krigs-Flode, har Keyſer Peter I. beſtemt Beſtillingerne og Antallet af de Perſoner, ſom bör være paa hvert et Skib i Floden, ved denne efterfölgende Anordning.

Perſonernes Beſtillinger.	Skibenes Rang. Tredekkere af Kanoner.				Todekkere af Kanoner.					
	90.	80.	76.	-	76.	66.	50.	32.	16.	14.
1. Capitainer	I.	I.	I.	-	I.	I.	I.	-	-	-
2. CapiteinLieutenanter	I.	I.	I.	-	I.	I.	I.	I.	-	-
3. Lieutenanter	3.	3.	3.	-	2.	2.	2.	I.	I.	I.
4. Artill.-Lieutenanter	I.	I.	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Skibs-Secretærer	I.	I.	I.	-	I.	I.	I.	I.	I.	I.
6. Under-Lieutenanter	3.	3.	3.	-	2.	2.	2.	I.	I.	I.
7. Under-Lieut. af Artilleriet.	-	-	I.	-	I.	-	-	-	-	-

8. Skibs-

8. Skibs-Commissarier -	I.	I.	I.	I.	I.	I.	I.	I.	I.
9. Præste - -	I.	I.	I.	I.	I.	I.	I.	I.	I.
10. Mestere -	I.	I.	I.	I.	I.	I.	I.	I.	I.
11. Under-Mestere - -	2.	2.	I.	I.	I.	-	-	-	-
12. Mest. Drenge	2.	2.	2.	2.	2.	2.	I.	I.	I.
13. Styyr-Mænd	2.	2.	2.	2.	2.	2.	I.	I.	I.
14. Skippere -	I.	I.	I.	I.	I.	I.	I.	I.	I.
15. Konstabler	-	-	-	-	I.	I.	I.	I.	I.
16. Mitskmænd	4.	4.	4.	3.	3.	2.	2.	I.	I.
17. Baads-Mænd	I.	I.	I.	I.	I.	I.	I.	I.	I.
18. Under-Skippere - - -	I.	I.	I.	I.	I.	I.	-	-	-
19. Under-Styyr-Mænd - -	2.	2.	2.	2.	2.	2.	2.	I.	I.
20. Baadsmands-Mat - -	6.	6.	5.	4.	4.	3.	2.	I.	I.
21. Skie-Mænd	2.	2.	2.	2.	2.	I.	I.	I.	I.
22. Skie-Mænds Mat - -	3.	3.	2.	2.	2.	2.	2.	I.	I.
23. Qvarteer-Mestere -	10.	9.	8.	8.	7.	6.	4.	2.	2.
24. Skrivere -	I.	I.	I.	I.	I.	I.	I.	I.	I.
25. Kanoneer-Sergeant -	I.	I.	I.	I.	I.	I.	-	-	-
26. Konstabels Mat - -	3.	3.	2.	2.	2.	2.	I.	I.	I.

27. Kanoneer-Korporal	2.	2.	2.	2.	2.	I.	I.	I.	I.
28. Kanonerere	60.	50.	40.	40.	35.	30.	20.	12.	8.
29. Matroser	410.	323.	272.	241.	228.	160.	79.	20.	8.
30. Soldatere	206.	160.	136.	121.	114.	80.	40.	9.	5
31. Kahyt- og Dekke-Drenge	18.	16.	14.	14.	12.	10.	6.	2.	2.
32. Skild-Vagtere	26.	24.	20.	20.	18.	16.	13.	8.	8.
33. Trompetere	2.	2.	2.	2.	2.	2.	I.	.	.
34. Timmerm. Mestere	I.	I.	I.	I.	I.	.	.	.	.
35. Timmerm. Svenne	.	.	.	.	I.	I.	.	.	.
36. Timmerm.	6.	4.	3.	3.	2.	2.	2.	2.	2.
37. Kypere	I.	I.	I.	I.	I.	I.	.	.	.
38. Under-Kypere	2.	2.	I.	I.	I.	I.	I.	I.	I
39. Kalafatere	4.	4.	4.	4.	4.	3.	2.	2.	2
40. Seylmager-Drenge	2.	2.	2.	2.	2.	2.	2.	I.	I.
41. Laase-Magere	2.	2.	I.	I.	I.	I.	I.	.	.
42. Kokke	3.	3.	2.	2.	2.	2.	2.	I.	I.
43. Profoser	I.	I.	I.	I.	I.	I.	I.	I.	I.
Summen af Folket paa hvert Skib	800.	650.	550.	500.	407.	350.	200.	80.	60.

Keyſeren forſkaffede ſig ſaa meget Söe-Folk, ſom der brugtes til at beſætte hans hele Flode, og forordnede det at blive efter denne Liſte fordeelt ved Skibene uden at vilde inddele det paa nogen anden Maade i Diviſioner og Regimenter. Men Aar 1733 forfærdigtes en nye Stat over Floden, hvorefter dette gamle Reglemente aldeles forandredes, i det Söe-Folket inddeeltes i Diviſioner, Soldaterne og Artilleriſterne i Regimenter og Compagnier, Officerernes Rang og Gage forhöyedes, nogle Beſtillinger afſkaffedes, og andre igien indförtes. Den nu regierende Keyſerinde har for at fölge i Hendes Herr Faders Foodſpor igien ophævet den nye Stat angaaende Inddeelningen i Diviſioner og Regimenter og ſaadanne Ting flere. Her er Liſten paa det hele Ruſſiſke Söe-Folk, förſt efter det gamle Reglement, ſom nu igien er antaget, dernæſt efter det nye Reglement, ſom nu igien er afſkaffet.

Folkets Antal paa den hele Flode.

Bestillingerne.	*Den gamle nu igien antagne Stat.*	*Den nye nu igien afskaff. Stat.*
1. General-Amiral	1.	1.
2. Amiraler	3.	2.
3. Vice-Amiraler	3.	2.
4 Contre-Amiraler	3.	2.
5. Commandör-Capiteiner	3.	ʼ
6. Capiteiner	28.	36.
7. Capitein-Lieutenanter	28.	ʼ
8. Lieutenanter	75.	155.
9. Secretærer	39.	ʼ
10. Second-Lieutenanter	82.	ʼ
11. Mastere	ʼ	27.
12. Mitskmænd	101.	117.
13. Skippere	62.	58.
14. Commissarier	39.	38.
15. Skibs-Præste	39.	38.
16 Felskiærere	39.	38.
17. Gamle Skibs-Skrivere	ʼ	38.
18. Styyr-Mænd	78.	89.
19. Under-Styyr-Mænd	71.	70.

20. Under-Felskiærere - -	28. - -	29.
21. Skrivere -	73. - -	71.
22. Under-Skippere - -	27. - -	27.
23. Timmermænds-Mestere -	20. - -	20.
24. Baads-Mænd	51. - -	51.
25. Baads-Mænds-Mat - -	159. - -	273.
26. Skiemænd -	60. - -	.
27. Skiemænds-Mat - -	79. - -	.
28. Styyr-Mands-Drenge -	100. - -	.
29. Felskiær-Drenge -	66. - -	67.
30. Qvarteer-Mestere - -	256. - -	262.
31. Matroser af förste Stat	2434. - -	2567.
32. Matroser af anden Stat	4871. - -	5134.
33. KahytDrenge	398. - -	569.
34. Timmerm. Svenne -	21. - -	28.
35. Timmermænd	142. - -	125.
36. Kalefatere -	144. - -	138.

37. Seyl-Mager-
Drenge - 72. - - 71.
38. Kypere og Böt-
kere - - 27. - - 27.
39. Under-Kypere 46. - - 40.
40. Laaſe-Smede 40. - - 39.
41. Butellerere - 39. - - 35.
42. Under-Butel-
lerere - - 62. - - 58.
43. Udenlandſke
Muſikantere 12. - - 4.
44. Ruſſiſke Muſi-
kantere - 66. - - 66.
45. Paukere - - 2. - - 2.
46. Kokke - - 79. - - 77.
47. Profoſer - 39. - - 38.

Til at handhæve
Retfærdighed
og Orden.

48. Intendent. - 1. - - ,
49. Under-Inten-
dent - - 1. - - ,
50. General-Audi-
tör-Lieutenant . - - 1.
51. Ober-Auditör 1. - - ,
52. Ober-Fiſkal - 1. - - 1.
53. Fiſkaler - - 3. - - ,

Ved

Ved Hospitalet.		
54. Doctor - -	I. - -	I.
55. Stabs-Felskiær	I. - -	I.
Ved Geistligheden.		
56. Provst - -	I. - -	I.
Hos Flag-Mændene.		
57. General-Adjutant af Oberste-Lieutenants Rang -	- - -	I.
58. General-Adjutant af Majors Rang	- - -	2.
59. Flöyel-Adjutanter med Capiteins Rang - - -	- - -	4.
60. Adjutanter af samme Rang	- - -	2.
61. Flöyel-Adjutanter af Second-Lieutenanters Rang -	- - -	2.
62. Secretær - -	- - -	I.
63. Translatör -	- - -	I.
64. Cancelister -	- - -	6.
65. Skrivere - -	- - -	16.
Summa	10097. -	10570.

Her-

Folkets nu værende Tilstand.

Hertil kommer Soldaterne med deres Officerer, hvilke efter den forrige saa kaldte nye Stat, ey fordeelte ved Skibene, men inddeelte i Regimenter, belööb sig ligesom Matroserne til to Regimenter, hvert Regiment af atten Compagnier. Der er nu ved Floden *först* een Amiral, ved Navn Galizin, som er Gesanter i Persien og ved hans Tilbagekomst skal præsidere i Amiralitæts-Collegiet. *Dernæst* er der to Vice-Amiraler, den ældste Bredal, en Normand, den yngste Mysikov, en Russe. *Videre* er der to Contre-Amiraler, den ældste Villebois en Fransk, som i sin Barndom er fört ind af Keyser Peter fra Engeland, og har den berömte Provst Lykkes Daatter til Ægte: den yngste, Bars, hvis Fader er kommen ind udenlands fra og har antagen den Grækiske Religion, hvorfor Sönnen ogsaa bekiender sig til den Grækiske Kirke. *Fremdeles* er der een General-Eqvipase-Mester, Knees af Beloserský, som regnes i det övrige til Amiralitætet og ey til Floden. *Endnu videre* er der een Capitein-Commandör, ved Navn Korsikov,

kov, en Russe, som har været sendt ud af Peter, at opdrages i Frankerig. *Endelig* er der af Capiteiner: DANSKE, *Leman*, *Spangenberg*, *Knop Hierteberg*, *Fasting* og *Reisner*: ENGELSKE, *Louise*, som er den ældste Capitein og commanderer i Kronstad, *Kennedi*, som fölger næst ham og commanderer Skibet Anna, *Niklas*, som fölger næst ham og commanderer Skibet Povel, og *Padon*, som har nogle af de Danske imellem sig og Niklas: og tilsidst endnu TI ANDRE, SOM ER INDFÖDDE RUSSER. Alt det övrige Folk fra Capiteinerne af indtil den ringeste er gandske complet bestaaende af lutter indfödte Russer, undtagen een Capitein-Leutenant ved Navn Nanning, en anden ved Navn Johan Jörgen von Kruse, en indföd Dansk, og endelig en tredie, som er en Engellænder, hvis Navn jeg nu ey kand erindre. Men Aarsagen, hvorfor der er ey nu saa mange Flag-Mænd og Capiteiner, som Reglementet udfordrer, er den forehavende Forandring med at indrette igien alting efter det gamle Reglemente, og derudover at

bie

bie med Avancementerne indtil beqvemmeste Leylighed.

Dets Rekrytering og övelser.

Naar Officererne avancerer, saa besættes de nederste Pladse af Söe-Kadetterne, som undervises i Pedersborg, og öves i Söe-Væsenet paa Floden. Matroserne rekryteres ligesom Soldaterne *Deels* af de gamle Matrosers i Kronstad opdragne Börn, *Deels* af udskrevne Bönder-Karle, hvilke alle foruden Söe-Farten lærer Krigs-Exercitierne med Kaarde, Bajonet og Flinte. Den Leylighed, hvilken de har til at faae Kundskab om at fare til Söes, bestaaer *een Deel* deri, at de Arkangelske Skibe föres hver Sommer omkring i Nord- og Öst-Söen til Kronstad; *een Deel* at der gaaer aarlig to Paket-Baade to gange imellem Kronstad, Danzig og Lybek; *een Deel endelig*, at der hvert Aar gaaer en Flode af ti eller tolv Skibe ud fra Kronstad i Söen og krydser nogle Maaneder fra eet Stæd til det andet.

Dets Indqvartering.

Flag-Mændene opholder sig ved deres Commando, gemeenligen een i Kronstad, en anden i Reval, eller Ar-

Arkangel, eller Astrakan, eller Taverov, eller Assov, eller hvor der ellers maatte forefalde noget at forrætte for dem: og de övrige anvises til deres Functioner ved Amiralitæts Kollegiet i Petersborg. Alt det övrige Söe-Folk med dets Officerer opholder sig ved Skibene meest og fornemmelig i Kronstad, skiönt det ogsaa ofte fordeles og forsendes anden Stæds hen, saasom i den Persiske Krig til Astrakan, i den Tyrkiske til Assov eller hvorsomhelst det giöres nödigt.

Dets Mundering.

Söe-Soldaternes Mundering er ligesom Land-Soldaternes grön og rööd: men Matrosernes er af Seyl-Dug ligesom andre Söe-Folks. Officererne ved Floden har havt tilforn grönne Kiorteler med röde Under-Klæder, begge stærk galonerede. Men nu har de faaet hvide Kiorteler med grönne Under-Klæder, ogsaa stærk besadte med Galoner. At jeg kalder Söe-Officerernes Mundering stærk galoneret, skeer ikkun i Sammenligning med Officererne ved Armeen, som har intet Guld eller Sölv paa deres Klæder.

Den

Dets Underholdning.

Den Föde, som gives Folket paa Floden, naar den er ude i Söen, er denne for enhver Mand:

Sônd.	*Mand.*	*Tiisd.*	*Onsd.*	*Torsd.*	*Fred.*	*Lôverd.*
Kiöd og Gröód.	Gröód og Erter.	Kiöd og Gröód.	Gröód og Erter.	Kiöd og Gröód.	Fisk og Gröód.	Kiöd og Gröód.

Skibs-Kavring. 1 Pd. $28\frac{2}{7}$ Sol. hver Dag giör den hele Uge $11\frac{1}{4}$ Pd.

Öl, to Potter daglig. ⸗ ⸗ ⸗ ⸗ ⸗

Kiöd 60 Sol. ⸗ 60 Sol. ⸗ 60 Sol. ⸗ 60 Sol.

Fisk - ⸗ - ⸗ - ⸗ - ⸗ - ⸗ - 1 Pd. ⸗ -

Havre-Gryyn $\frac{1}{2}$ Pd. ⸗ $\frac{1}{2}$ Pd. ⸗ $\frac{1}{2}$ Pd. - ⸗ - $\frac{1}{2}$ Pd.

Boghvede-Gryyn ⸗ 60 Sol. ⸗ 60 Sol. ⸗ ⸗ ⸗

Erter - 1 Pd. 24 Sol. ⸗ 1 Pd. 24 Sol. ⸗ ⸗

Smör daglig $20\frac{4}{7}$ Solotnik, giör ugentlig $1\frac{1}{2}$ Pd.

Brændeviin 1 Glas ⸗ ⸗ 1 Gl. ⸗ 1 Gl. 1 Gl.

Salt Ugentlig - 36 Solotnik.

Eddike Ugentlig $\frac{1}{8}$ Kande.

Officererne har	Portioner.
Capitein-Commandör -	6.
Capitein - - -	4.
Capitein-Lieutenant -	2.
Lieutenant - - -	2.
Secretær - - -	2.
Second-Lieutenant - -	2.
Commissarius - -	2.
Felskiær - - -	2.
Mitskmand - - -	2.

Præst	-	-	-	2.
Skipper	-	-	-	$1\frac{1}{2}$.
Styyr-Mand		-	-	$1\frac{1}{2}$.
Baads-Mand		-	-	$1\frac{1}{2}$.
Konstabel	-	-	-	$1\frac{1}{2}$.
Skieman	-	-	-	$1\frac{1}{2}$.
Sergeant	-	-	-	$1\frac{1}{2}$.

De ni förste faaer nu Penge for deres Portioner. Der gives til Madens Tillavelse paa Skibet en Kiedel for to Over-Officerer, eller fire Mitskmænd eller sex Söe-Cadetter. Er Præsten en Monk, saa beholder han stedse en Kiedel for sig allene: men, hvis ey, saa regnes han iblant Officererne. Alle andre paa Skibet faaer deres Portioner i Natura, da de indbyrdes maae forene sig og tillave Maden i Skibs-Kiedlene som de lyster.

Naar Söe-Folket er hiemme; saa bekommer det Proviant ligesom Soldaterne ved Armeen, men Sold baade ude og hiemme saaledes, at Matroserne af förste Stat faaer mere end de af anden Stat, og begge noget mere end Soldaterne.

Efterdi alle Betientere besoldes i Rusland efter deres Embedes Rang;

ſaa har *en Stor-Amiral* General-Feld-Marſkalks Sold, det er aarlig 7000 Rubel: *en Amiral* en Generals aarlige Sold, det er 3600 Rubel: *en Vice-Amiral* en General-Lieutenants aarlige Sold, det er 2400 Rubel: *Contre-Amiral* en General-Majors aarlige Sold, det er 1800 Rubel: *en Capitein* en Oberſtes aarlige Sold, det er 600 Rubel: *en Capitein-Lieutenant* en Oberſte-Lieutenants aarlige Sold, det er 360 Rubel: *en Lieutenant* en Majors aarlige Sold, det er 300 Rubel, og ſaa fremdeles med de andre.

Officererne har ogſaa deres Denſiki, eller Tiennere, hvilke leveres dem iblant Rekryterne, og underholdes af Kronen ligeſom Soldatere. Deres Antal er for en

General-Amiral - - 15.
Amiral - - - - 11.
Vice-Amiral - - - 9.
Contre-Amiral - - - 7.
Capitein-Commandôr - - 5.
Ældſte Capitein - - - 4.
Capitein - - - - 3.
Capitein-Lieutenant - - 2.
Premier-Lieutenant - - 1.

Se-

Second-Lieutenant	- -	1.
Præſt	- - - -	1.
Secretære	- - -	1.
Felſkiær	- - - -	1.

Söe-Officererne faaer til Priis-Penge for

Det förſte Amir.-Flagge		10000 Rub.
Det andet	- - -	9000.
Det tredie	- - -	8000.
En Vice-Amirals Flagge		7000.
En Contre-Amir. Flagge		6000.
En tredive-pundig Kanone		300.
En fire og tyve-pundig	-	250.
En atten-pundig	- -	210.
En tolv-pundig	- -	170.
En otte-pundig	- -	130.
En ſex-pundig	- -	90.
En fire-eller tre-pundig	-	50.
En to-pundig Falkoner	-	15.

Efter Keyſer Peter den Förſtes Fundation ſaa koſter den hele Ruſſiſke Söe-Magt med Skibenes Bygning og Udruſtning, iligemaade Folkets Sold og Underholdning, tilſammen aarlig tolv hundrede tuſende Rubel. Hvad Floden aarlig koſter.

Det tiende Stykke om Ruslands aarlige Revenyer.

De gamle Tſarers Indkomſter.

De gamle Ruſſiſke Tſarer og Fyrſter, ſom omtrent tre hundrede Aar var Tatarerne ſkat-ſkyldige, har ſom Eyedoms-Herrer af det meſte Land-Goods, de fornemmeſte rigeſte Handels-Mænd og tillige regierende Fyrſter oppebaaret i deres Provincer: *förſt* Böndernes ſædvanlige Afgift i Arbeyde, Proviant og Penge: *dernæſt* Fordelen af alle nye indförte Varer, ſaaſom Öl, Mööd, Brændeviin, Tobak, Salt, Huusblas og Tiære: *og endelig* udſkrevne Told til deres Arbeyde og Forſvar, Folk af alle udgaaende og indkommende Varer tilligemed Mynte-Rettigheden, ſaa og iligemaade Skat og Proviant af alle deres Underſaatter. Da Rigets Kræfter ved Fyrſtendömmernes Samling begyndte at forenes, og det Tatariſke Aag tillige derved at afkaſtes; ſaa toog Tſaren alle diſſe Indkomſter af Lands-Hövdingerne, hvilke, ligeſom tilforn Fyrſterne

ſterne i deres eget, nu i hans Navn inddreev i deres Provincer.

Tſar Ivan Vaſiloviz den II. formerede ſin og Rigets Rigdom *förſt* ved at undertvinge ſig Kaſan og Aſtrakan: *dernæſt* ved at findeSiberien og tillige forögе ſine Monopolier ved Handelen med alle Slags Siberiſke Varer: *fremdeles* ved at giöre ſig Novogrod underdanig, ſom havde hidindtil beriget ſig med Fordelen og Tolden af de fremmede Europæiſke Kiöbmænds Ruſſiſke Negoce: *og endelig* ved at bevillige og befordre den Arkangelſke Handel, for der at tage aarlig Told af alle Rigets udgaaende og indkommende Varer.

Da Riget efter de ved hans Död opvakte Tumulter kom omſider igien i Roelighed; ſaa toog det idelig til i Rigdom og dets Herrer i Magt, i ſær da Koſakkerne, et flygtigt af Ruſſer, Polaker og Tatare beblandet Folk, ſom havde prövet *förſt* det Polſke og *derefter* det Tyrkiſke Over-Herſkab, *tilſidſt* med deres Anförere *Doroſenko* underkaſtede ſig frivillig Keyſer *Peter I.* Fader Tſar *Alexius Michaëloviz*

paa disse Vilkaar: *först* at beskyttes af Tsaren og dog blive frie for alle Skatter og Paalæg, item beholde deres Frihed i Handelen, uden ved Told eller Monopolier deri at hindres: *for det andet* at have stedse hen deres egen frie Övrighed og af den at dömmes efter deres een Gang antagne Magdeborgske Love: og derimod *for det tredie* at stille tresenstyve tusende Mand til Tsarens Tienneste, naar det paaeskedes.

I denne Rigets blomstrende Tilstand, da dets mangfoldige Indbyggere ved den voxende Handel mere og mere berigedes, og dets mægtige Enevolds-Herrer i de gode Tider havde samlet store Liggendefæ, kom *Peter I.* til Regieringen og forbedrede sine Revenyer *först* ved at bruge sine Forfædres Liggendefæ viseligen: *dernæst* ved at afknappe alle hans unyttige Udgifter, tillige besörgende en ordentligere og rigtigere Administration af hans Indkomster: *for det tredie* ved at anlegge Berg-Verke og Fabriker, ved at forfremme Handelen paa alle Kanter, besynderligen at giö-

re

re den Europæiske beleyligere ved dens Forflyttelse og Samling fra Iis-Havet til Öst-Söen: *og endelig* ved at forhverve sig hele nye fordeelagtige Provinser. Naar man forud erindrer sig dette almindelige Begreb om Rigets Tilvæxt, saa kand man lettere forstaae den Forklaring, hvilken jeg nu Stykke-Viis vil give om dets Revenyer. De bestaaer

For det förste af

Den nu værende Indkomst af Folk.

Personer, som er *enten* de irregulære Kosakker, Kalmukker, Siberiske, Kasanske og Astrakanske Tatare, hvilke *Deels* tienner frivillig i Krig, *Deels* ogsaa undertiden bruges til Arbeyde: *eller* og de Russiske Rekryter, hvilke udskreves tilforn, een af halvtresenstyve, fyrretyve og undertiden tyve Bönder-Gaarde, saa og een af fire eller fem Edel-Mænds-Tiennere, men nu beregnes efter Rekryt-Forordningerne til een af hundrede eller flere Siæle, og bruges til at completere Armeen og Marinen, item til Hand-Verks-Mænd, Hand-Verks-Svenne og Handlangere ved Amiralitætet og alle

Slags Kronens Skibs-Huse- og Fæstnings-Bygninger.

Proviant.

For det andet

af

Proviant, hvormed det har denne Beskaffenhed. I forrige Tider leverede Land-Strækningerne den behörige Proviant til Byerne, hvor den brugtes. Da nu Petersborg i den Svenske Krig anlagdes: og Provianten til Folkets Besværing maatte saa langt did henföres af hele Riget; saa blev i Stæden for Provianten lagt en Penge-Skat paa Bonden: og Proviant-Leveringen overdragen dem, som derom contraherede. Derpaa befandtes adskillige Fornemme med Underfundighed at have ladet sig Leveringen tilslaae under fremmede Navne: hvorudover en Inqvisition anstilledes Aar 1715 under General-Feld-Marskalk *Basilius Dolgorukys* Direction. De Beskyldte var Fyrst *Mensikov*, General-Amiral *Apraxin*, Rigs-Canceleren *Golofkin*, den Petersborgske Vice-Guvernör *Korsakov*, Over-Amiralitæts-Herre *Kikin*, Over-Amiralitæts-Commissarius *Sinavin*, General-Feld-Töy-Mester

ſter *Bryſe*, Senatörerne Knæs af *Volkonſky* og *Apuktin*, og mangfoldige Betientere af anden og tredie Rang. *Menſikov*, *Apraxin*, *Golofkin* og *Bryſe* forevendte deres Fraværelſe, givende deres Betientere Skyld: hvilken Undſkyldning antoges, efterat de havde betalt en ſtor Summe Penge. *Apuktin* og *Volkonſky* bleev brændte med gloende Jern paa Tungen: *Korſakov* pidſket med Knuden: *andre* med Batogger: og *alle endelig* bortſendte i Landflygtighed. Efter Inqviſitionens Slutning foranſtaltedes det, at de, ſom boede nærmeſt ved Magaſinerne, ſkulde levere Provianten i Natura, men de andre betale den med Penge, hvilke viſſe Commiſſarier til det övriges Indkiöb fik med ſtor Indſkrænkning imellem Hænderne. Korn-Skatten var i det næſtpaafölgende Aar 1716 paalagt ſaaledes, at enhver Bonde-Gaard ydede en halv Sketverik Rug og ligeſaameget Havre. Af hele Riget var efter Staten forordnet aarlig at leveres:

Stæderne, hvor Provianten leveres.	Rug-Mæl.	Gryyn.
Kasan -	14000 Sketverik,	875 Sk. det er, Tönder.
Ufa - -	5000. - -	312.
Astrakan -	15000. - -	937.
Tsarizin -	15000. - -	937.
Bielogorod	10000. - -	625.
Smolensko	20000. - -	1250.
Isum -	20000. - -	1250.
Kiov -	40000. - -	2500.
Paulovsky	30000. - -	1875.
Taverov	30000. - -	1875.
Sanct Anna	20000. - -	1250.
Summa	219000. - -	13686.

Al den anden Proviant, som behöves, indkiöbes efter Accord af Commissarierne og leveres til bestemt Tiid af Contrahenterne i de övrige Rigets Magasiner. Saaledes var for Exempel Aar 1737 accorderet at leveres:

I	Rug-Mæl - -	Gryyn.
Petersborg, Kronstad og Slysselborg	66901 Sketverik.	3822 Sk.

I Pe-

I	Rug-Mæl		Gryyn.	
Petersborg til Bygnings-Canceliet	5070 Sk.	4 S.	257 Sk.	5½ S.
Viborg	30467.	:	2007.	:
Narva	11446.	:	257.	:
Kexholm	4431.	:	308.	:
Reval	37980.	:	1707.	:
Novogrod	2250.	:	221.	4.
Pleſkov	2000.	:	125.	:
Moſkov	4771.	:	271.	:
Arkangel	8000.	:	500.	:
Kaſan	9347.	:	649.	3.
Ufa	6964.	:	126.	:
Aſtrakan	19514.	2.	1600.	3.
Tſarizin	30423.	:	702.	:
Bielogorod	5576.	:	185.	:
Smolenſko	11642.	5.	995.	7.
Iſum	847.	:	72.	:
Kiov	17528.	:	156.	:
Paulovſky	25344.	:	3665.	:
Taverov	44410.	:	2581.	:
Sanct Anna	:	:	:	:
Summen	344912.	3 Skiepp.	20208.	6½.

Hertil bör endnu beregnes den ubekiendte Summe af det, ſom leveredes i Sanct Anna, Aſſov og anden Stæds til

til Armeen og Floderne imod Tyrken, förend man nöye veed Summen af al den Proviant, hvilken aarlig behöves i Rusland til Floden, Armeen og alle Krigs- og Civile-Betientere, som faaer Proviant foruden deres Gage. Naar man vil omtrent giöre Overslag derover, saa belöber den behörige Proviant til fornævnte Brug i alt sig til 900000 Tönder Rug-Mæl: da den övrige Proviant af Gryyn er efter Proportion at finde.

Og Penge.

For det tredie
af
Penge, hvilke indkommer

Först ved Skatten af Geistligheden, Bonden og Borgeren.

Det geistlige Goods toges Aar 1708 fra Bispene og Klosterne, men gaves dem igien Aar 1711 saaledes, at, efterat man havde lært at kiende deres Revenyer, fordredes hvert tredie eller fierde Aar af et hvert Stift efter dets Störelse *tyve til tredive tusende Rubel* som en frivillig Gave. Derefter kom alt Godset igien i verdslig Forvaltning paa den Maade, at de Geistlige fik deraf til deres Personers

ners og Bygningers Underholdning ſaameget, ſom behövedes, men Overſkudet, belöbende ſig aarlig til *ſex imod ſyv hundrede tuſende Rubel*, flööd ind i Regieringens Kaſſe. Den nu regierende Keyſerinde har Aar 1744 ophævet denne Forvaltning, tilbagegivende alt Goodſet til Biſperne og Kloſterne at bruge det efter Gotbefindende: hvorved de er komne i Stand til aarlig at kiöbe ſig mere Goods, giöre nye *Stiftelſer* og bygge flere Kloſtere. Deres Bönder ſtaaer vel for ſamme Paalæg ſom alle andre Bönder i Riget: Men ſelv for deres Perſoner giver de ey mere nogen Skat, uden at enhver verdſlig Præſt maae betale aarlig ſex Kopek for hvert Huus i Sognet.

Under *Keyſer Peter* I. indtil Aar 1725 toges af Borger- og Bönder-Gaardene efter et Regiſter, hvilket var forfærdiget Aar 1679 under Tſar *Foedor Alexoviz*, men ſiden efterſeet og forbedret Aar 1710 og atter Aar 1715, dog uden at komme videre end med det Kiovſke Guvernement til

Rig-

Rigtighed. Efter dette Regifter toges af enhver Gaard aarlig Skat,

Beſtandig.

Til Krigs-Canceliet - -	25 Kopek
Til Tegel-Brænderie - -	3.
Til Kalk-Brænderie - -	3.
Til Materialier ved Fæſtnings-Bygningen i Petersborg - - -	4.
Til Poſt-Væſenet - -	5.
Til Canceliernes Underholdning - - -	1.
Til udenordentlige Udgifter	½.
Til Amiralitætet - -	10¼.
Rekryt-Penge - - -	6.
Skud-Penge til de i Guvernementerne udſadte Heſte	11.

Ubeſtandig var Aar 1716 ſaaledes:

Til at proviantere Petersborg og Riga - -	57.
Til at anſkaffe de ved det Revalſke Admiralitæt udfordrede Materialier	24¾.
Af hundrede Gaarde een Arbeydere, og af hver Gaard Tilſkud - -	3.

Af

Af fem hundrede Gaarde een Timmermand, og af hver Gaard Tilskud 1.
Til Land-Raadenes, Dommernes og Cancelie-Betienteres Besoldning i Kraft af Forordningen Aar 1715. den 28 Januarius, af hver Gaard - 10.

Summa $164\frac{1}{4}$ Kopek.

Liflænder og *Finner* havde accorderet for hele Provinser saaledes i aarlig Skat:

Den Dörptiske Province	25000 Rub.
Den Rigiske - - -	600.
Den öselske - - -	9000.
Den Revalske - -	15000.
Den Kareliske - -	12000.
	61600.

Borgeren maatte derforuden give *Grund-Skat* og *Formue-Skat*: til *Grund-Skat* fem Kopek aarlig af hver Favn sort Grund, det er Grund, som fra förste Tiid af har ey været beboet af Edel-Mænd eller indqvarteerte Soldatere: og til *Formue-Skat* efter en besynderlig Udregning saaledes at de var alle

alle inddeelte i Klasser fra en halv Kopek af, og den, som stood for tre Kopek, kunde betale aarlig tyve til tredive Rubel, og den, som stood i den höyeste Klasse, maatte betale fem til sex hundrede Rubel.

Enhver Borger og Præst betaler aarlig i Skat af sin *Bad-Stue* een Rubel: men en fornemme Borger giver deraf saa vel som en Edel-Mand tre Rubel.

De offentlige Bad-Stuer er bortforpagtede: og den hele *Badstue-Skat* kunde derfor bedre beregnes iblant Monopolierne. Der har været nogle, som har meent sig at kunde udregne Revenyerne af ethvert Guvernement i den Tiid, om hvilken her skrives, nemlig indtil Siæle Registerets Forfærdigelse. Deres Regning er denne:

Af	Revenyer
Det Moskovitiske Guvernement -	1139687 Rubel.
Det Nisne-Novogrodske - -	259581.
Det Arkangelske -	374276.
Det Petersborgske -	408627.

Det

De Liflandſke, Eſtlæn-
diſke og Smolenſki-
ſke - - - - 83039.
Det Kiovſke - - 114857.
Det Veroneſiſke og
Belogorodſke - 154933.
Det Kaſanſke og Aſtra-
kanſke - - - 344064.
Det Siberiſke - 222080.

Summa 3111144 Rubel.

Skatten af Gaarderne havde adſkillige Vanſkeligheder, i det der *förſt* efter det gamle Regiſter betaledes Skat i een Land-Strækning for Gaarde, ſom aldrig var til mere, og i en anden betaledes intet af mange, ſom ſiden Regiſterets Forfærdigelſe var opbygte: *videre*, at alle Gaarde betalede lige meget, da dog deres Beboere var af ulige Formue, ja nogle af de længſt bortliggende ſielden fik Penge at ſee. Gaard-Skattens Vanſke-lighed.

Skiönt nu *Hoved-Skatten* at betale efter et viſt Mand-Tal, ſom bör fornyes hvert femtende Aar, har alle de ſamme Vanſkeligheder; ſaa har den dem dog ey i ſaa ſtor Grad, og udvaldtes derfor af Keyſer *Peter den Förſte*, ſom fra Aar 1720 af lood forfær- Hoved-Skatten.

færdige et Regiſter over alle Mands Siæle i hele Rusland, fra Barnet i Vuggen indtil den ældſte Mand paa Gravſens Bredde, og bööd at betale for hver Perſon af Bönderne halvfierſenstyve Kopek, men for hver Perſon af Borgere, Eyedoms-Bönder og Kronens Bönder hundrede og tyve Kopek. Denne, efter det ny forfærdigede Mand-Tal paalagde almindelige Skat indbragte Regieringen langt mere, end den forrige af Gaardene (oppebæres derfor ſiden den Tiid endnu aarlig) og belöber ſig (ſkiönt mange Fattige ey betaler) til *halvfemte Million Rubel*.

Kron-Godſet, hvis Revenye er ulige, efter ſom det enten formeres ved Confiſcationer eller formindres ved Foræringer, beſtaaer dog nu omtrent af halvfierde hundrede tuſende Siæle, og holdes for at indbringe (foruden Hoved-Skatten) ungefær *en halv Million Rubel*, giör ſaaledes, med det hele Riges Hoved-Skat, *de fem Millioner fulde*.

Siden Aar 1740 har der ſtedſe og overalt været Officerer ude paa Reviſion at ſammenſkrive et nyt Mand-Tal, hvilket dog ey endnu er færdigt.

Den

Den nu regierende Keyſerinde har imidlertiid ſidſt i forrige Aar paabudet en Forögelſe af Hoved-Skatten ved en Forordning, ſom lyder ſaaledes:

Af Guds Naade Vi Eliſabet den Förſte, Keyſerinde og Selvholderinde over hele Rusland giörer vitterligt til alles Efterretning, hvorledes Vi haver befalet at tage i Vores hele Rige efter den gamle Reviſion af alle, ſom betaler Hoved-Skat, over den ſædvanlige Skat endnu een Griven af hver iblant dem, ſom ſtaaer for ſyv Griven, og fem Altin af enhver iblant dem, ſom ſtaaer for fyrretyve Altin, nemlig Kiöbmænd, Eyedoms-Bönder, Kron-Bönder og ſaadanne flere. Dette Paalæg ſkal tillige med den ſædvanlige Hoved-Skat erlægges i den förſte halve Deel af næſtkommende Aar 1746. Og paadet ingen ſkal undſkylde ſig med ey at have vidſt denne Vores Befalning, ſaa byde Vi at oplæſe den förſte Sön-eller Hellig Dag efter dens Annammelſe i alle Byer, Kirker, Torve og Markeder. Forordning om Hoved-Skattens Forögelſe.

Sandfærdigen med Hendes Keyſerlige Majeſtæts egenhændige Underſkrift den 30 Februarius Aar 1745. Trykt ved Senatet i Petersborg den 31 December 1745.

Det Overſkud, ſom ved denne Forordning paabydes over den ſædvanlige Hoved-Skat, belöber ſig om- Overſkuds-Skat.

trent til *ſyv hundrede og halvtreſenstyve tuſende Rubel*, og regnes her ey iblant de aarlige Revenyer, efterſom der ey ſees andet af Forordningen, end at den er ikkun for dette Aar allene.

Dernæſt indkommer Penge-Revenyerne ved Regieringens *Monopolier*, iblant hvilke er

Förſt at holde og bortforpagte alle Kroerne i det hele Rige. Efterdi nu de ſmaa Stæder yder gemeenlig i Pagt aarlig nogle hundrede til eet og to tuſende Rubel: de ſtore-ti til fyrretyve tuſende Rubel: og endelig Petersborg og Moſkov, hver over hundrede tuſende Rubel; ſaa beregnes denne Revenye aarligen til *en Million Rubel.*

For det andet Salt-Handelen, i hvilken Regieringen imødtager hvert Pud Salt af de Stroganovſke Salt-Verke for halvanden Kopek, og ſælger det i hele Landet med ſaadan Fordeel, at den derved vinder aarlig *fire hundrede tuſende Rubel.*

For det tredie Handelen med *Tobak, Pot-Aſke, Vid-Aſke, Fiſke-Liim, Tiære* og alle *Siberiſke* og *Kineſiſke Varer,* ſom

ſom kommer med Karavanen over Lands til Moſkov: hvilken Handel indbringer af og til over *tre hundrede tuſende Rubel.*

Aar 1716 var ogſaa giort et Monopolium af Juft-Handelen, at levere hvert Pud for fire Rubel, men det blev ſtrax igien ophævet, efterſom der behövedes ey flere Penge til Keyſerens Udenlands Reyſe.

Endelig indkommer Penge-Revenyerne *af Toldene*, ſom er:

I	
Petersborg - - -	350000 Rub.
Riga - - - -	300000.
Arkangel - - -	30000.
Reval - - - -	30000.
Narva - - - -	20000.
Viborg - - - -	20000.
Land-Tolden i Riget -	400000.
Fordelen i Mynten, hvor det i Tolden indkomne Sölv, og af Berg-Verkene forhvervede Kaaber udmyntes, beregnes aarlig til omtrent	200000.

Giör den Summe *tretten hundrede tusende Rubel*, ſom; naar den ſammenlegges med de forrige Summer, opfylder juſt OTTE MILLIONER, hvilke er ogſaa omtrent den Ruſſiſke Regierings aarlige Indkomſter.

Af diſſe Revenyer har Keyſer Peter I. deſtineret Kron-Godſet og nogle af Monopolierne til Hoffets Huusholdning, Hoved-Skatten til Krigs-Collegiet, deraf at underholde hele Land-Magten, Kroernes Revenye ſamt noget af Hoved-Skatten Deels til Garden, Deels til Amiralitætet, deraf at vedligeholde den hele Söe-Magt, Tolden til Rigs-Collegiet dermed at forſörge dets Dependenter, og ſaa videre, ſom er ey bekiendt paa det nöyeſte og tilfulde, ſaavelſom de fleſte andre Ting i dette Stykke. Efterdi nu ethvert Collegie har ſin Grund af Revenyerne; ſaa kand det undertiden ſkee, at det ene kand mangle, naar det andet har tilovers: hvilket afhielpes dog ved den Communication, ſom de formedelſt Senatet efter den Regierendes Villie har med hverandre.

Det ellevte Stykke om Land- og Hof-Regieringen.

Regieringen befatter i sig de Personer og Midler, ved hvilke den höyeste Magt til at handhæve Fred i og uden Riget paa den ene Side indsamler Revenyerne, og paa den anden dömmer Folkene i Landet. Betragtes disse Personer i denne dobbelte Hensigt; saa er de enten *Kammerets* eller *Rettens* Betientere. Og seer man paa deres Forretning, enten den strekker sig til hele Riget eller til visse Provincer, saa er den enten *Hof*- eller *Land*-Regieringen.

Kammer-Betienterne i Landet.

De Folk, som i Rusland indsamler Revenyerne, er Kron-Godsets Forvaltere, Magistraten i Byerne, Guvernörerne og Voivoderne paa Landet, og endelig Told-Betienterne i det hele Rige. *Kron-Godsets Forvaltere* oppebærer alle Godsenes Revenyer og giör Regnskab for dem til Hof-Canceliet i Petersborg eller Moskov, hvor Hoffet holdes. *Magistraten i Byerne* maa ey alle-

allene see til, at ingen uvederhæftig Borgere ved Forpagtning af Monopolierne eller Levering eller nogen anden Contract fornærmer Kammeret og vedkommende Collegier, men maae ogsaa oppebære og være ansvarlige for Borgernes Paalæg og Skatter. *Guvernôrerne og Voivôderne* maae efter Krigs-Collegiets Ordrer inddrive og imodtage Rekryterne, Provianten og Hoved-Skatten af Proprietærerne eller deres Forvaltere, hvilke samler disse Revenyer af Lands-Byernes Oldermænd, som har sammenbragt dem hos Bönderne. *Told-Betienterne*, som oppebærer Toldene, leverer alle indkommende Specie-Rixdaler samt myntet Sölv i Mynten, hvor det myntes og indsendes videre i Staats-Cantorerne. Og til alle Revenyernes desto ordentligere og rigtigere Samling findes derforuden *Over Rente-Mestere* i Residencerne og Guvernementerne og *Land-Rente-Mestere* i Provincerne, *Over-Directôrer* ved Tolden og Accisen i Residencerne, *Directôrer* ved Licenten i Portene, *Over-Proviant-Mester* i Residencerne, *Over-Com-*

Commissarier i Guvernementerne, *Land-Commissarier*, og endelig *Kæmmererere* i Guvernementerne og Provincerne. Disse Embeder er saavelsom Magistraten i Byerne ey bestandige Leve-Brööd, men betiennes uden Belönning det ene Aar af nogle, det andet Aar af andre og s. v. af de vederhæftigste Mænd i Landet; begiæres derfor ingenlunde, men ansees meget mere som tunge Byrder formedelst det dermed forbundne Arbeyde og Ansvar. Til Land-Kammer-Betienterne bör endelig ogsaa henregnes ved Berg-Verkene og Myntene, *Over-Berg-Mestere*, *Over-Vardee-Mestere*, *Over-Mynt-Mesteren*, *Skat-Mesteren ved Mynten*, *Berg-Mestere*, *Over-Berg-Proberere*, *Hytte-Forvaltere* og *Mark-Skillere*, og ved Skovene deres *Inspectörer* og *Forst-Mestere*.

Alle Böndernes-Eyedoms-og Bröde-Sager, som ey kand slettes af deres Oldermænd, föres videre for Godsenes Proprietærere og Forvaltere, hvilke har, i Kraft af Rigets Lov, Magt til at give endelig Dom i de Dommerne i Landet.

 flefte.

flefte. Tretter derimod Proprietærer med hverandre: eller deres Bönders Sager er efter Loven af den Beskaffenhed, at de selv kand ey deri fælde den endelige Dom; saa stevner Anklageren til Provincial-Retten, som hos Voivoden og bestaaer af een Land-Dommere og nogle faa Assessorer. Er de stridige Partier ey tilfreds med den Dom, hvilken de faaer i denne Ret; saa gaaer de derfra til Hof-Retten, som holdes hos Guvernören, og bestaaer af een Præsident, een Vice-Præsident, een Procurör, nogle Assessorer, een Secretær og adskillige Skrivere. Kand Sagen ey heller her afgiöres, saa föres den for Hof-Regieringen til eet af Collegierne, ligesom dens Beskaffenhed er, en Bröde-Sag til Justice-Collegiet, en Land-Goods-Sag til Revisions-Collegiet, en Penge-Sag til Commerce-Collegiet, og fra disse Collegier, hvis een af Parterne paastaaer det, til Senatet, men fra Senatet, hvis Sagens Vigtighed udfordrer det, forestilles den i Kabinettet den regierende Person til endelig Resolution og Underskrift.

Alle

Alle Borgernes Processer, som ey kand slettes af Magistraten, gaaer samme Vey til Lands-Tinget, fra Lands-Tinget til Hof-Retten, fra Hof-Retten efter Sagernes Beskaffenhed til Collegierne i Petersborg, fra Collegierne til Senatet, og fra Senatet i Kabinettet.

Med alle Krigs-Folks Sager ved Armeen og Floden forholdes der efter Krigs-Artiklerne i Krigs-Retten: og derfra gaaer de efter deres Beskaffenhed til Krigs- og Amiralitæts Collegierne, men herfra til Senatet og Kabinettet ligesom de andre.

Berg-Sager, som ey kand afgiöres ved Berg-Retten, gaaer til Berg-Collegiet og derfra efter deres Beskaffenhed samme Vey som de forrige.

Geistlige og Matrimonial-Sager har ikkun to Instancer, den förste hos Bispen i Stiftet, den anden og sidste til endelig Dom hos Synodet, som holdes stedse, hvor Hoffet er, over alle Stifterne.

Den hemmelige Inqvisition.

Naar en Herre ved Hove falder, saa sættes der over ham en Commission af de höyeste Embeds-Mænd, som

snart

ſnart giör Sagen til Ende. Derforuden er der endnu endelig en beſtandig hemmelig Inqviſition i den Petersborgſke Fæſtning og det hemmelige Cancelie ved Moſkov, hvor alle de Perſoner, ſom mistænkes for at have talt eller mediteert paa noget imood Regieringen, haſtig og uformerkt opſnappede indſendes, nödes ved Tortur til ſandfærdig Bekiendelſe, og efter Sagens Beſkaffenhed dömmes, frikiendes, eller ſendes ud af Landet, eller ſkikkes bort til Siberien i Landflygtighed, eller henrættes, uden at bekiendtgiöres iblant Folket.

Præſidenterne, Vice-Præſidenterne og Aſſeſſorerne ved Hof-Rætten, item Lands-Dommerne og deres Aſſeſſorer er ligeſom de i den forrige Articul bemeldte Kammer-Betientere ey Folk, ſom for aarlig Lön beſtandig forrætter deres Embeder, men tages ud af de anſeeligſte Mænd i Provincerne foruden Betalning vexelviis at bære diſſe Byrder.

Landets Love.

For Tſar *Alexius Michaëloviz* havde Rufferne ingen anden Lov end de regierende Fyrſters ſkrevne Forordnin-

ninger, hvilke forvaredes hos Land-övrigheden, afterat de var forelæste for Folket. Men denne Tsar lood dem alle indsamle, forfærdigende af de beste en ordentlig Lov-Bog, hvilken han lood trykke og publicere til Alles Efterretning, ligesom den endnu er Landets förste Grund-Lov. Hans Sön Keyser *Peter I.* forögede denne Lov ey allene ved fuldstændige Krigs-Artikler for Krigs-Folket til Lands og Vands, ved fornuftige gode Reglementer og tydelige Instructioner for alle Stænderne, Kollegierne og Embeds-Mændene, men ogsaa med mangfoldige höystpriselige Forordninger til hele Landets Beste: hvilke Hans Anordninger samtlig bör ansees som Landets anden Grund-Lov, hvorpaa de efterfölgende regierende Personer stedse beraaber sig i alt det, de befaler og anordner. Kirken har dens besynderlige Kanoniske Ræt samlet og sammensadt af de ældste Kirke-Fædres Lærdom og Regler.

Naar nogen vil gaae i Rette efter Loven hos Dommerne, saa procederer han paa denne Maade: *Först* giver han

Retter-Gangen i Landet.

han sit skriftlige Klagemaal ind imod den, af hvilken han meener sig at være forurettet: hvorpaa den Anklagte ved Rettens Betientere stævnes og indkaldes for Dommeren, afhentes, fængsles eller stiller Caution, alt efter Sagens Beskaffenhed. Den Anklagte kommer *dernæst* ogsaa ind med sit skriftlige Svar: hvorpaa Vidnerne afhöres for Rætten. *Videre* continuerer de stridende Partier med at indgive til Dommeren deres skriftlige Memorialer imood hverandre, indtil han *endelig* finder det for got at dömme.

Saalænge Retter-Gangen varer, saa staaer stedse paa Bordet en Tre-Kant af Papiir, beskreven paa alle tre Siderne med Forklaringer over en Dommeres Skyldighed og Motiver til at efterkomme den; hvilken trekantede Tavle efter Keyser Peter den Förstes Anordning fremsættes i alle Retter, i Kollegier og anden Stæds, hvor nogen deslige vigtig Sag er at forrætte, for derved stedse at stille Embeds-Mændene deres Pligter for öyne.

De stridende Parter tör ey mundlig forsvare sig selv eller beskylde en an-

anden for nogen Ret, men indgiver ſtedſe deres Klagemaal og Forſvar ſkriftlig ved Edel-Mændenes Fuldmægtiger, ſom er Procuratorerne i Landet, der ey allene förer deres Herrers, men ogſaa for Betalning paatager ſig de andre Folks Sager.

Executioner, Tortuur og Fængſel.

Nam og civile Executioner ſkal ſkee ved Rættens Betientere i en ordentlig Forrætning. Af criminelle Executioner forekommer foruden de hos os brugelige endnu andre her ubekiendte, ſaaſom at ſlaae med Batoggerne, at pidſke med Knuden, at afſkiære eller brænde Tungen, at opſkiære Næſe-Borene, at hænge op ved Ribbene, at begrave levende og at ſpyde paa en Steyle. Naar nogen ſkal *ſlaaes med Batogger*, ſaa lægges han med blottet Ryg need paa Bugen og holdes ſaaledes faſt paa Jorden af to Karle, ſom efter Befalning pidſker ham paa hans blottede Ryg med Batogger, det er ſmaa Spids-Rödder. Hvilken Straf er egentlig ikkun en Huus Straf, ſom enhver Herre kand lade exſeqvere paa ſine Tiennere, Naar nogen ſkal *pidſkes med Knuden*, ſaa

ſaa holdes enten hans blottede Krop paa en andens Ryg, eller den faſtbindes til en Pæl: hvorpaa Bödelen pladſkende og ſpringende ved hvert Slag legger ham een Strime need paa Ryggen tæt ved den anden: en haard Straf, i det Bödelen, naar han vil kand med Pidſken hugge igiennem Ryggen og tage den Skyldige af Dage. *De andre Executioner* kand læt foreſtilles uden at beſkrives. *Torturen* ſkeer meeſt ved Pine-Knuden, ſom differerer fra Straf-Knuden deri, at der bindes en Bielke ved den Mistænktes Födder, og hans blottede Krop hidſes op ved Armene, ſom dreyes förſt omkring bag paa Ryggen, og trækkes derfor i Ophidsningen rundt om af lede. *Fængſelet* er formedelſt mange Aarſager der i Landet meget ſmertelig, i ſær efterſom den Anklagte faaer af Anklageren ingen Underholdning, men maae enten tigge den hos Barmhiertige eller ſöge den hos ſine Venner.

Retter-Gangen i Ruslands tilforenede Provincer.

Det er ey alle Provincer af det Ruſſiſke Rige, men ikkun de Ruſſiſke, i hvilke Dommer-Embedet forval-

valtes paa den her beſkrevne Maade. Thi *for det förſte* har Kalmukkerne og andre ſaadanne Barbariſke Hedninger ingen ordentlig Rætter-Gang, men lever hartad endnu i deres naturlige Tilſtand. *Dernæſt* har de Ukrænſke Koſakker de Magdeborgſke Love og deres egen Rætter-Gang, gaaende ikkun ſielden derfra til Petersborg, for at höre endelig Dom af Senatet. *For det tredie* har Finnerne endnu den Svenſke Lov, efter hvilken Magiſtraten i Kiöbſtæderne og en Lands-Dommere paa Landet dömmer Folket. *For det fierde* har Eſtlænderne Kong Valdemars Danſke Lov, efter hvilken Stænderne paa Land-Dagen i Reval og Magiſtraten i Kiöbſtæderne ſkaffer Ræt i Landet, dog ſaaledes, at deres Domme kand ſtævnes ind for det Tydſke Juſtice-Collegie i Petersborg, og derfra til Senatet og Kabinettet. *Endelig for det femte* gielder i Lifland den Rommerſke Ret, hvorefter dömmes med ſamme Vilkaar, ſom i Eſtland efter den Danſke, med hvilken den og der i to Stykker har faaet Overeensſtemmelſe formedelſt Gothard

Ketlers og Adelens Capitulation med Kong Sigismund Auguſt i Polen, angaaende Lifland og Kurland, dateret i Vilna den 28 November 1561. *Förſt* ſtaaer i den tiende Artikel ſaaledes: at Han af Kongelig Naade ſkal forunde os den Frihed, hvilken Underſaatterne i de Fyrſtendömmer, Eſtland, Harrien, Virien og det Rigiſke Stift har af de Danſkes Konger faaet og beholdt indtil denne Dag, angaaende Lenenes Succeſſion, at vi ligeledes af Eders Kongelige Majeſtæt erholder dette Privilegium og har Magt til at ſuccedere ey allene i den nedſtigende Linie, men ogſaa i Side-Linien, og det i begge Kiön. *Det andet* findes i ſamme Capitulations ſiette og tyvende Artikel med diſſe Ord: Det har hændt ſig ofte i Lifland, at nogle Adelige er hemmeligen ihielſlagne af deres Bönder. Paadet at de nu herefter maae afſkrækkes fra ſaadanne Misgierninger, ſaa beder de Adelige i Lifland, at dem af beſynderlig Kongelig Naade maatte til deres Herre-Gaarde tillegges og bevilliges Magt at dömme deres Bönder paa Livet, Hals og Haand, ligeſom de Adelige i Eſtland har fordum erholdt den af de Danſkes Konger og beholdt den indtil denne Dag.

Guvernörer og Voivoder.

Ved den Ruſſiſke Land-Regiering bör man foruden de egentlige Kammer-

mer-Betienninger og Dommer-Embeder tilsidst ogsaa give Agt paa Guvernörerne med deres RegieringsRaader i hele Riget, og derforuden Voivoderne i Rusland, som seer overalt til, at alle Övrighedens Anordninger efterleves i alle Maader. Dette er ogsaa deres egentlige Hoved-Forretning, skiönt de, som för er meldt, maae ogsaa række Kammer-Betienterne og Dommerne behielpelige Hænder til at fuldföre deres Embede og udföre deres Executioner.

Paa Land-Regieringen fölger *Hof-Regieringen*, hvilken i Begyndelsen best forklares ved at igiennemlæse i det ringeste et Udtoog af Keyser Peter den Förstes General-Reglement, hvorefter Collegierne saa og de samtlige Betientere i de dertil henhörende Cancelier og Contorer ey allene i den indvortes og udvortes Orden, men ogsaa i deres Embeds-Forretninger allerunderdanigst haver sig at forholde. Det lyder saaledes: Hof-Regieringen.

Til Vores Rigs-Affærers ordentlge Administration, til Vores Revenyers riggige Disposition og Beregning, til den nyttige Reglemen for Collegierne.

 tige

tige Justices og Polities Forbedring, til Vores troe Undersaatters mueligste Conservation, til at holde Vores Krigs-Magt til Lands og Vands paa Fode, til Handelens, Kunsternes og Manufacturernes Befordring, til Söe- og Land-Toldenes gode Indretning, og til Bierg-Verkenes og andre Rigs-Anliggenders Opkomst haver Hans Keyserlige Majestæt, Vores Allernaadigste Herre, efter andre Christelige Puissancers Exempel resolveret i Naade at oprette fölgende hertil tienlige og nödige Rigs-Collegier, at besætte dem meest af deres egne Vasaller og Undersaatter med Præsidenter, Vice-Præsidenter og andre behörige Lemmer, Cancelie- og Contor-Betientere, og at regulere derved de udforderlige Cancelier og Contorer. Rigs-Collegierne ere disse:

I. Cancelie-Collegiet.
II. Kammer-Collegiet.
III. Justice-Collegiet.
IV. Revisions-Collegiet.
V. Krigs-Collegiet.
VI. Amiralitæts-Collegiet.
VII. Commerce-Collegiet.
VIII. Stats-Contor-Collegiet.
IX. Bierg-og Manufactur-Collegiet.

Hans Keyserlige Majestæt eragter det for nödigt ved dette General-Reglement til foregaaende Efterretning og Anstalt at bekiendtgiöre alle sig i bemeldte Rigs-Collegier befindende höye og lave Betientere

i Al-

i Almindelighed og enhver i Besynderlighed sin allernaadigste Villie i efterfölgende Puncter:

Den förste Punct forklarer, hvor-" ledes Eeden af alle Betienterne skal" aflegges: *den anden*, hvad Collegier-" nes Prærogativ er: *den tredie*, hvad" for Dage og Timer Sessionerne skal" holdes: *den fierde*, hvorledes Ordrer-" ne skal efterleves: *den femte*, hvorle-" des Fordraget skal skee i Collegierne:" *den siette*, hvorledes det samme Stæds" bör gaae til med Voteringen: *den sy-" vende*, hvorledes Collegiet bör for-" holde sig i nogle af Lemmernes Fra-" værelse: *den ottende*, hvorledes Ar-" beydet bör fordeles: *den niende*, naar" Collegierne har Ferier: *den tiende*," hvorledes Collegiets Lemmer faaer" Tilladelse at reyse: *den ellevte*, hvor-" ledes Vacanser besættes i Collegier-" ne ved at votere og derefter at lod-" de: *den tolvte*, hvad for Tiid der er" fastsadt til Arbeyde: *den trettende*," hvorledes forholdes med Seglet:" *den fiortende*, hvorledes Collegierne" correspondrer: *den femtende*, hvor-" ledes de har Post-Frihed: *den sex-"*

"*tende*, hvorledes Brevene afregnes: "*den ſyttende* om Secretæren og et a- "parte Kammer for Præſidenten: *den* "*attende*, at ingen maae gaae efter "Collegie-Betienterne hiem i Huſe- "ne: *den nittende*, hvorledes Angive- "re ſkal overgive og beviſe deres An- "givelſer for Præſidenterne og Colle- "giets övrige Lemmer: *den tyvende* "om Audiencen i Huſene: *den een og* "*tyvende*, hvorledes man indtræder og "diſcurerer i Collegierne: *den to og ty-* "*vende*, hvorledes Supplicanterne ind- "lades i Collegiet: *den tre og tyvende* "om Audience-Kammeret: *den fire* "*og tyvende* om Complimenten for "Præſidenten: *den fem og tyvende*, "hvorledes der bör haves Opſyyn "med Betienterne: *den ſex og tyven-* "*de*, hvorledes man bör have Reſpect "for Præſidenten: *den ſyv og tyvende*, "hvad Forſkiel der er imellem Pro- "vincerne: *den otte og tyvende* om "Cancelierne: *den ni og tyvende* om "Secretærens Embede: *den tredivte* "om Notarii Embede: *den een og tre-* "*divte* om Translatörens Embede: "*den to og tredivte* om Actuarii Embe-

de: *den tre og tredivte* om Regiſtrato-"
ris Embede: *den fire og tredivte* om"
Canceliſterne: *den fem og tredivte* om"
Copiiſterne: *den ſex og tredivte* om"
dem, ſom læres til ved Collegierne:"
den ſyv og tredivte, at Affærerne i Col-"
legierne bör holdes geheime og med"
Tauſkhed fordölges: *den otte og tre-*"
divte om det, ſom i Collegierne de-"
poneres: *den ni og tredivte* om Acci-"
dentierne: *den fyrretyvende* om Con-"
torerne: *den een og fyrretyvende* om"
Kæmmerens Opſyyn over Conto-"
rerne: *den to og fyrretyvende* om"
Contor-Bögerne: *den tre og fyrrety-*"
vende om Arkiverne: *den fire og fyr-*"
retyvende om Fiſkalen i Collegiet:"
den fem og fyrretyvende om Vagt-Me-"
ſteren og Collegie-Tiennerne: *den*"
ſex og fyrretyvende om For-Gema-"
ket: *den otte og fyrretyvende* om Pen-"
gene, ſom udfordres til Collegiernes"
ſmaa Udgifter: *den ni og fyretyvende*"
om Betienternes Straf og Belön-"
ning: *den halvtreſenstyvende*, hvorle-"
des Collegie-Betientere ſtevnes: *den*"
een og halvtreſenstyvende om dem,"
ſom ey kand betale Bröden: *den to*"

"*og halvtresenstyvende* om dem, som
"giöres til Skielmere eller straffes of-
"fentlig paa Legemet, hvorledes de ey
"mere kand komme til noget Embe-
"de, og kand ey omgaaes med ærlige
"Folk: *den tre og halvtresenstyvende*
"om Over-Betienternes Opförsel
"imod Under-Betienterne og Under-
"Betienternes imod Over-Betienter-
"ne: *den fire og halvtresenstyvende* om
"dem, der taler spodsk om Collegier-
"ne: *den fem og halvtresenstyvende*,
"hvorledes der herefter kand skee Til-
"læg til dette Reglemente.

Collegi-erne.

I. Cancelie-Collegiet under Rigs-Cancelerens Direction har to Afdeelninger: 1) *de udenlandske Affærers Rigs-Collegie*, som vedligeholder Correspondencen med alle Rigets Gesandtere ved fremmede Hoffer og confererer med alle fremmede Gesandtere i Riget, hvilke i alle Tilfælder holder sig til dette Collegie allene: 2) *de indenlandske Affærers Rigs-Collegie*, hvor alle Cancelie-Affærer med civile Bestallinger, Pas o.s.v. expederes for Vasallerne og Undersaatterne i Riget. II. Kam-

II. Kammer-Collegiet, ſom diſponerer og beregner alle Rigets aarlige Revenyer, beſörger i Særdeleshed Monopoliernes og iblant dem fornemmelig Kroe-Forpagtningens rigtige Adminiſtration, dömmer i alle Kammer-Sager, og controlerer med alle Collegier og Perſoner, ſom faaer Rigets Revenyer imellem Hænderne.

III. Juſtice-Collegiet, ſom har to Afdeelninger: 1) *det Ruſſiſke*, hvilket er Rigets höyeſte Ret: og 2) *det Tydſke*, eller rettere det Lif- og Eſtlændiſke, ſom er den höyeſte Ret for Lif- og Eſtland, dömmer ogſaa i alle Geiſtlige og Matrimonial-Sager, ſom indkommer fra Udlænderne i Rusland, og har derudover to Evangeliſke Præſte i Petersborg til Aſſeſſorer.

IV. Reviſions-Collegiet, ſom holder Mand-Tal og Bog over alle Land-Godſene i Riget, dömmer i alle Sager om Land-Goods, ſöger muligſt at conſervere Un-

derſaatterne, og at hielpe Familierne i deres Land-Godſes rigtige Forvaltning.

V. Krigs-Collegiet, ſom beſörger alle Cancelie- og Commiſſariat-Sager ved den hele Land-Magt, dömmer i alle Stridigheder, ſom kommer ind fra dens Krigs-Retter, og udſtiller alle Ordrer til Generalerne, Artilleriet og Commendanterne.

VI. Amiralitæts-Collegiet, ſom beſörger alle Cancelie- og Commiſſariat-Sager ved den hele Söe-Magt, dömmer i alle Stridigheder, ſom kommer ind fra dens Krigs-Retter, og udſtiller alle Ordrer til Amiralerne, Commandörerne og Capiteinerne.

VII. Commerce-Collegiet, ſom ſtræber muligſt at forfremme Handelen og Manufacturerne ved alle Slags Anordninger, og dömmer i alle Stridigheder, ſom opkommer i den indenlandſke og udenlandſke Negoce.

VIII. Stats-

VIII. Stats- og Contor-Collegiet, som har at giöre med at indrette, forbedre og indcassere alle Söe- og Land-Toldene til Statens, item Ministrernes og alle andre Stats-Betienteres Underholdning, saa og at dömme i de Sager, som angaaer Toldene.

IX. Bierg- og Manufactur-Collegiet, som dirigerer Rigets Bierg-Verke, söger at forfremme deres Tilvæxt og befordre deres Fabriker, dömmer ogsaa i alle Bierg-Sager.

Disse ni Collegier fölger stedse med Hoffet, og har derforuden deres Contorer i Moskov, naar Hoffet er i Petersborg, men i Petersborg, naar det er i Moskov.

Til Hof-Regieringen henregnes dernæst fölgende Cancelier: Aparte Canceier.

I. General-Politie-Mesterens Cancelie, hvilket ligesom Collegierne fölger stedse med Hoffet, efterladende sig et Contor enten i Petersborg eller Moskov, og

og dirigerende ved Politie-Forordninger, stedse hen patrullerende Krigs-Folk, bestandig staaende Vægtere og alle andre Slags Krigs-Betientere Politien ey allene i de to bemeldte Hoved-Stæder, men ogsaa i alle andre Byer udi det hele Rige.

II. Præsidenten i Magistraten, der ligesom General-Politie-Mesteren fölger til Petersborg og Moskov med Hoffet, præsiderer i Hoved-Stadens Magistrat, hvor han opholder sig, og seer til, at Magistraterne besættes stedse med vederhæftige Mænd ey allene i Petersborg og Moskov, men ogsaa over det hele Land i alle Stæderne.

III. Arkiateren i det Medicinske Cancelie, som fölger ogsaa med Hoffet ligesom de forrige, har Directionen over alle Hospitaler, Apotheker, Doctorer og Chirurger ved den hele Land- og Söe-Magt og i det hele Rige.

IV. Myn-

IV. Mynte-Canceliet, hvorom er given en fuldſtændig Efterretning i dette Skrifts förſte Deel udi det Capitel om Mynten.

V. Det Siberiſke Cancelie, ſom forbliver ſtedſe i Moſkov, og har idelig nok at giöre ey allene med at imodtage og affærdige den aarlige Siberiſke Karavane, men ogſaa med at holde hver Uge offentlig Auction paa alle Karavanens Kineſiſke og Siberiſke Varer. Det har dermed denne Beſkaffenhed, at Varerne holdes viſſe Dage og Timer om Ugen fald, da enhver, ſom vil kiöbe noget deraf, maae förſt lade det opbyde i Canceliet og derefter ligeſom paa en Auction ſig det offentlig tilſlaae ved Retten.

VI. Salt-Contoret, hvor al Fordelen af Salt-Monopoliet fra det hele Rige indflyder i Hoffets Kaſſe.

VII. Herold-Meſterens Cancelie, ſom har at beſtille med at gi-

ve

ve de Adelige Familier Vaaben og Signet.

VIII. Post-Canceliet er forbundet med det udenlandske Rigs-Cancelie.

IX. Academiets Cancelie er meldt i det Stykke om Academiet.

Senatet. Over alle Collegier og Cancelier, Stats-Betientere, Krigs-Betientere ved Armeen og Floden, i Hof- og Land-Regieringen er det regierende Senat, som fölger stedse med Hoffet, holdes af de fornemmeste Generaler, Ministrer og Præsidenter i Collegierne, og har derforuden tilforordnede Betientere, een General-Procurör, een Over-Procurör, een Over-Secretær, een Executör, adskillige Secretærer, Translatörer, Cancelister og Copiister. Her indkommer alle de vigtigste Ting af Collegierne og Provincerne, förend de enten indsendes til Kabinets-Secretæren i Kabinettet, eller af Herrerne forestilles den regierende Person selv, og saaledes endelig afgiöres. Thi Senatet er det

det egentlige Geheime Raad, hvor den regierende Perſons ſidſte Villie beſluttes og hvorfra den förſt bekiendtgiöres. Dog i de allermeeſt magtpaaliggende Tilfælder ſepareres endnu fra Senatet et Conſeil i Kabinettet. Og de fornemmeſte Miniſtrer kand i Rigets Affærer giöre ſelv den regierende Perſon Foreſtillinger, ey brugende at gaae förſt igiennem Senatet.

Synodet, ſom under den regierende Perſons Præſidium umiddelbar regierer alle Kirkens Sager, ſkal paa et andet Stæd fuldkommen forklares.

Det tolvte Stykke
om
Den regierende Perſon
og dens Hof-Stat.

Den Perſon, ſom har den höyeſte Magt i det Ruſſiſke Rige, kaldes fra ældſte Tiid af Povelitel: hvilket Ord kand ey anderledes overſættes, end Beherſkere, paa Latiin endnu nærmere Imperator. Da derudover Key- *Den Ruſſiſke Majeſtæt er Keyſerlig.*

Keyſer Maximilianus forlangte Tſar Baſilii Venſkab, ſaa kaldte han ham Imperator i det Latinſke Brev, hvilket han havde medgivet ſine Geſandtere, dateret i Brundenau den 4 Auguſt Aar 1514. Som nu de regierende Perſoner i Rusland er i dette Seculum komne i nærmere og nærmere Connexion med de andre Europæiſke Magter; ſaa har een af dem efter den anden paaſtaaet, at dem bör efter den Rommerſke Keyſer Maximiliani Exempel tillægges den Titel Imperator eller KEYSER: hvilket Navn ogſaa nu gives dem faſt af alle Potentater, dog uden derved at tilſtaae dem eller deres Geſandtere noget Fortrin og Prærogative udi Rangen.

Og Monarkiſk. Den Ruſſiſk-Keyſerlige Majeſtæt er ſouveræn, över ſig dog ey ſynderligen i Kirkens Sager, og forunder endnu nogle Provincer de Privilegier, ſom er dem accorderede den Tiid, da de indlemmedes i Riget. Vel ſynes det rimeligt af Hiſtorien, ligeſom Boyarerne har efter Demetriernes ſtore Tumulter udvirket ſig nogen Frihed af Tſar *Michael Fædroviz*, og

og beholdt den nogenledes, indtil den strax i Begyndelsen af Keyser Peter den Förstes Regiering kom aldeles i Glemme. Men hvis dette ogsaa har sin Rigtighed, saa er det tillige aabenbare, at de formedelst de regierende Herrers fornuftige Opförsel har ey engang længe fört Friheds Navn, og har aldrig oppenaaet dens merkelige Brug: hvilket og har været dem og Riget tienligst.

Den Russisk-Keyserlige Majestæt er og fra Rurik af ARVELIG fra Forældre paa Börn, ja ogsaa baade i Side-Linien og i den nedstigende Linie, eet Leed efter det andet. *Keyser Peter I.* forandrede Arve-Rettigheden, uden at ophæve den, saaledes, at ey den skulde succedere i Riget, som var den regierende Herre nærmest i Blodet, men den, som af ham meest elsktes og derfor udvaldtes ved et Testamente. Seer her er hans Forordning derom, hvilken er den Russiske Successions Grund-Lov. Og arvelig.

Vi Peter den Förste, Keyser og Beherskere over hele Rusland. Det er for alle vitterligt, af hvor stor Ondskab den Absalon, Vores Sön ALEXIUS, har været betagen, Den Russiske Successions Grund-Lov.

og at hans onde Forſæt er ey afvendt ved den Fortrydelſe, han burde have beviiſt, men alleneſte ved Guds Naade imod Vores Fædreneland: ligeſom det kand ſees vidtlöftigen i det Manifeſt, hvilket er herom publiceret. Det er ey kommet op hos ham af anden Kilde, end af den gamle Sædvane, efter hvilken den ældſte Sön burde altiid ſuccedere. Da han derforuden var den Tiid den eneſte Arving af Vores Familie, ſaa vilde han ey række örne til nogen Faderlig Straf og Formaning.

Jeg begriber ey, hvorledes denne onde Sædvane har kundet ſlaae ſaa dybe Rödder, efterdi der er ey allene ſkeet Forandringer heri iblant particuliere Perſoner, efter kloge og viſe Forældres Got-Befindende, men Vi ſeer det ogſaa i den hellige Skrift, at Iſaaks Huſtru i hendes Mands höye Alderdom forſkaffede hendes yngſte Sön Arve-Rettigheden. Det ſamme ſeer Vi ogſaa hos Vores Forſædre, ſaaſom Stor-Fyrſten Ivan Vasiloviz af höylovlig og evig Ihukommelſe, ſom var ey allene ſtor i Navnet, men ogſaa i Gierning, idet Han ſamlede og forſikrede ſig Vores Fædrene-Land, hvilket var adſpreedt formedelſt en Deelning imellem Valadimars Sönner. Det, hvad Han giorde, ſkede ey efter Förſte-Födſels-Rettigheden, men efter Hans eget Got Befindende, da Han forandrede ſit Forſæt to Gange med det öyemeed at vælge en vær-

værdig Arving, ſom ey vilde lade det forenede og bekræftede Fædrene-Land falde i en nye Deelning tilbage. Den förſte Gang ſadte Han ſin Sönne-Sön ind til Arving og Tronfölgere, udelukkende ſine egne Sönner: men ſiden ſadte Han ham igien af, ſkiönt han allerede var kronet, overgivende Hans egen Sön Riget.

Man kand ogſaa ſee dette videre af Vores Forfædres Hiſtorie, hvor man finder, at Stor-Fyrſten IVAN VASILOVIZ den 4 Februar Aar 7006 giorde Prinds Demetrius ſin Sönne-Sön til Arving, og lood ham krone af Simon Metropolit i Stor-Fyrſternes Sal i Moſkov med den Stor-Fyrſtelige Krone. Men den 11 April Aar 7010 blev bemeldte Stor-Fyrſte IVAN VASILOVIZ vreed paa Demetrius, og forbööd, længere i Kirken at bede for ham ſom for Stor-Fyrſte. Ja Han lood ham fængſle, og udnævnte den 14 i ſamme Maaned ſin Sön BASILIUS IVANNOVIZ til ſin Arving, og lood ham ogſaa af ſamme Metropolit Simon krone. Det er let at finde andre flere ſaadanne Exempler, ſom forbigaaes nu med Tauſkhed, men ſkal herefter for ſig ſelv publiceres.

Det var med ſamme öyemeed af Faderlig Omſorrig for Vores Underſaatter, for at forhindre at particuliere Folks Huſe ſkulde ey ruineres ved uværdige Arvinger, at Vi Aar 1714 lood publicere en Lov, i Kraft af hvilken det var vel tilladt at lade

ſine ubevægelige Goods efter ſig til een Sön, men ſtood dog alligevel i Forældrenes Diſpoſition at give dem til hvilken af deres Sönner, de vilde, endog til den yngſte med de Ældres Excluſion, eller til hvem, ſom de holdt for at være meeſt værdig og dygtig til at conſervere Succeſſionen, at den ey maatte adſpredes. Hvor meget mere er Vi ikke da forbundne til at have Omſorrig heri for Vores Rige, hvilket, ſom enhver veed, er nu meget mere udſtrakt ved Guds Naade. Vi har derfor funden for Got at giöre denne Lov og Diſpoſition, i Kraft af hvilken *det ſkal dependere altiid af den regierende Monarks Villie, at give Succeſſionen til hvem, Han vil: ſaa og at affætte den, ſom Han een Gang har udnævnt, hvis Han finder ham udygtig derefter:* paa det at Börnene og Arvingerne, derved holdte i Ave, ſkal ey overgive ſig til ſaadan en Ondſkab, ſom den, om hvilken för blev meldet.

Herudover befaler Vi, at alle Vores troe Underſaatter ſaavel Geiſtlige ſom Verdslige uden nogen Exception ſkal ved Eed bekræfte denne Lov for Gud og hans hellige Evangelium: og det ſaaledes, at de, ſom vil ſætte ſig derimod eller forklare den anderledes, ſkal agtes for Forrædere, undergivne Döds-Straf og Kirkens Band. Givet paa Vort Slot Preobraſenſky ved

ved Moſkov den 5 Februarii Aar 1722.
Peter.

Keyſerinde Katarina, Keyſer Peter den Förſtes anden Gemal, ſom ſuccederede ham i Regieringen, giorde i Kraft af denne Grund-Lov dette fölgende Teſtamente:

Stor-Fyrſten, Peter Alexoviz, den ſalig Keyſers, min Gemals Sönne-Sön ſkal ſuccedere mig, og regiere med ſamme Suverænite og uomſkrænkte Myndighed, med hvilken jeg har regieret Rusland: og Ham ſkal Hans Ægte-Börn fölge paa Tronen. Keyſerinde Katarinæ Teſtamente.

Döer Han uden at efterlade ſig Börn, ſaa ſkal min ældſte Datter arve den Ruſſiſke Krone, og efter Hende Hendes Börn. I Fald at Hun döer uden Börn, ſaa ſkal den Ruſſiſke Trone tilhöre min Datter Eliſabet Petrovna og Hendes Arvinger efter Hende. Og behager det Himmelen at tage min Datter Eliſabet fra denne Verden uden at efterlade Hende Deſcendenter, ſaa ſkal Tronen falde til Princeſſe Natalia Alexeovna, den Salig Keyſers, min Gemals Sönne-Datter og Hendes Deſcendenter. Vel at forſtaae, at de Perſoner, ſom nævnes i dette mit Teſtament, eller deres Deſcendenter, ſom er deſtinerede til at bære den Ruſſiſk-Keyſerlige Krone, kand ey komme dertil, hvis de anden Stæds bærer en Krone: foruden at de bör bekiende ſig til den Græſke Kirke.

Det övrige af Teſtamentet findes allerede trykt i andre Böger, og handler ey om Succeſſionen.

Da nu Keyſer Peter II. döde uden Arvinger og Teſtamente; ſaa kom *Anna*, Enke-Hertuginden af Kurland, *Keyſer Peter den Förſtes* Broder-Datter, paa Tronen. Et Aars Tiid efter hendes Afgang blev Princeſſe Eliſabet indſadt til Keyſerinde: og hendes Syſter-Sön til Stor-Fyrſte og Arving. Her er det Manifeſt, hvilket Keyſerinden gav ud ſtrax, efterat hun var ankommen til Regieringen.

Keyſerinde Eliſabets Manifeſt ved hendes Ankomſt til Regieringen.

Vi Eliſabet den Förſte, Keyſerinde og Selvholderinde over alle Ruſſer, giörer hermed vitterligt for enhver og alle.

I den Allerdurklauktigſte, Stormægtigſte Store Frues, Keyſerindens og Selvholderindens over alle Ruſſer af höyſalige og glorværdigſte Ihukommelſe, Vores Frue Moders Katarina Alexeovna, Hendes Teſtamente af ſyvende May Aar 1727, paa hvilket alle Vores troe Underſaatter af den Geiſtlige, ſaavel ſom den Verdslige Stand, har aflagt deres Troſkabs Eed, angaaende den Ruſſiſk-Keyſerlige Trones Succeſſion, blev udi den förſte Artikel Keyſer Peter II. forordnet til Arve-Fölgere. Men angaaende den Ruſſiſk-Keyſerlige Succeſſion efter

ter Hans dödelige Afgang findes efterföl-gende Ord udtrykte:

Skulde Stor-Fyrſten afgaae med Döde uden Arving, ſaa ſkal den Keyſerlige Princeſſe Anna og Hendes Deſcendenter, og efter Hende den Keyſerlige Princeſſe Eliſabet og Hendes Deſcendenter, men derefter Stor-Fyrſtinden og Hendes Deſcendenter ſuccedere, dog at den Mandlige Arving har altiid Fortrinnet for den Qvindlige. Ingen kand beſidde den Ruſſiſk-Keyſerlige Trone, ſom ey er af den Grækiſke Religion, eller ſom har allerede anden Stæds en Krone i Hænderne.

Vi har derfor i Kraft af ſaadant Hendes Keyſerlige Majeſtæts, Vores Frue Moders, Teſtamente allerede været lovlig Arve-Fölgerinde paa Vores Fædrene Ruſſiſk-Keyſerlige Trone, den Tiid, da Keyſer Peter II. efter den Allerhöyeſtes Raad-Slutning omvexlede dette timelige med det evige. Men ved Hans Keyſerlige Majeſtæts da værende Over-Hof-Meſter Grev OSTERMANS onde Sindelav og malitiöſe Intriger imod Os er det ovenbemeldte Hendes Keyſerlige Majeſtæts, Vores Frue Moders, Teſtamente blevet undertrykt; ſaaſom han, Oſterman, i höyſtbemeldte Hans Keyſerlige Majeſtæts Peter den Andens levende Live havde alle deslige Vigtigheder angaaende Rigets Af-

færer imellem Hænderne. Ved ſamme OSTERMANS Intriger udvaldtes Keyſerinde Anna höylovlig Ihukommelſe, paadet at Vi, ſom ret vel kiendte hans mangfoldige ſkalkagtige og Vores Rige höyſtſkadelige Forhold, ſkulde ey komme paa den Ruſſiſke Trone, til hvilken Vi dog efter den hele Verdens Vidnesbyrd er den rette lovlige Arving. Da ogſaa nysbemeldte Hendes Majeſtæt forrige Aar 1740 i October Maaned faldt i en dödelig Sygdom; ſaa har han, Græv Oſterman, angaaende Hendes Majeſtæts Succeſſion opſadt en Forordning, ſom kom ud i Trykken og publiceertes den ſiette Dag i ſamme Maaned. Her ſætter Hendes Majeſtæt Prinds ANTON ULRIKS af Brunſvig-Lyneborg med den Durklauktigſte Princeſſe ANNA af Meklenborg avlede Sön JOHAN, ſom ey havde mindſte Ret til den Ruſſiſke Trone, et Barn paa to Maaneder, efter Hendes Dööd ind til Hendes Succeſſor, kaldende ham i ſamme Forordning en Stor-Fyrſte. Ja Græv Oſterman har ikke været tilfreds hermed, men har til Vores yderſte Fornærmelſe, for at ſkille Os aabenbare ved Vores lovlige Arve-Trone, ogſaa ladet dette i meerbemeldte Forordning indflyde, at efter Prinds JOHANS Dööd ſkulde Hans Sön ſuccedere, og efter Hans Dööd Hans Sönne-Sön, og, hvis ogſaa Han afgik med Döde, da en anden af de Brunſvig-Lyneborgſke Prindſer med Princeſſen

af Meklenborg, ſkiönt diſſe Forældre har ſelv ey mindſte Ret til den Ruſſiſke Trone. Denne Forordning behagede ogſaa Hendes Majeſtæt endelig den femte October at underſkrive, da Hun laae i Hendes yderſte Svaghed: hvorpaa Prinds JOHAN ved OSTERMANS og den forrige Feld-Marſkalks, Græven af MYNNIKS, Bemöyelſer efter Hendes Majeſtæts Dööd den 17 October bekræftigtes til at være Keyſer over hele Rusland. Thi ſaaſom Vores Garde ſaavelſom ogſaa Feld-Regimenterne ſtood den Tiid under Grævens af MYNNIK og Prinds JOHANS Faders, nemlig Prinds ANTON ULRIKS af Brunſvig-Lyneborg Commando: og ſaaledes, ſom enhver fornuftig kand dömme af ſig ſelv, den hele Magt var i deres Hænder: fölgelig ogſaa alle Vores velmenende Underſaatter befandt ſig derved i den yderſte Frygt og Trængſel; ſaa er de blevne tvungne til at afiægge Hyldings-Eden til Prinds JOHAN, ſom derved indſadte Keyſer, ey allene efter den för bemeldte Forordning, men ogſaa efter en anden, angaaende den Interims Regiering, der ſkulde föres i Hans Minderaarighed. Hvilken Forordning förſt bekiendtgiortes efter Hendes Majeſtæts Dööd, efterat Græv Oſterman havde bragt den adſkillige Gange til Hendes Majeſtæt til Underſkrift, og omſider formaaet Hende den virkelig at underſkrive. Ja Prinds ANTON ULRIK og Hans Gemal har

ſelv beſoret og underſkrevet diſſe to bemeldte Forordninger, ſmigrende ſig derved at befæſtige ſig paa den Ruſſiſke Trone, men bröd dog ſiden igien ved oftbemeldte OSTERMANS og MYNNIKS og Græv MICHAEL GOLOVKINS Hielp deres een Gang paa Forordningen aflagde Eed, rivende Vores Riges Regiering til ſig med Vold, under den Meklenborgſke Princeſſes Prindſen af Brunſvig-Lyneborgs Gemals Navn, ſom gav ſig Titel af en Stor-Fyrſtinde over hele Rusland, en Titel, der aldeles ey tilkom Hende. Heraf kom da, ſom det er enhver nokſom vitterligt, ey allene i Vores Rige mange Uordentligheder og ſær haarde Undertrykkelſer og Byrder paa Vores troe Underſaatter: men der foreſloges og opſattes ogſaa til Vores egen Perſons endnu ſtörre Indſkrænkning og Fare af OSTERMAN og GOLOVKIN i Prinds ANTON ULRIKS og Hans Gemals Princeſſe ANNÆ Nærværelſe en meget beſynderlig Forordning, angaaende Vores Riges Regiering. Ved denne vilde de aldeles udelukke Os fra Vores Arve-Fölge til den Ruſſiſke Trone, ſom dog tilkommer Os efter alle Guddommelige og Menniſkelige Love og efter Vores Födſel, og derimod giöre Princeſſe ANNA ſelv til Keyſerinde, ja endog i Hendes Söns Prinds JOHANS levende Live ophöye Hende paa Tronen.

Da Vi nu havde seet saadanne Forvirrelser, som i et saa spæd, först ikkun fiorten Maaneder gammelt, Barns Tiid gik for sig til Vores Riges yderste Fordervelse, saa og Vores troe Undersaatters mangfoldige Undertrykkelse: dernæst betragtede de farlige Fölger, som deraf kunde besörges i og uden Riget: og endelig stood i den störste Forlegenhed formedelst Vores egen Keyserlige Persons Sikkerhed; saa har Vi den 25 i denne Maaned, paa hvilken Dag ogsaa herom et Manifest allerede er udkommet, allernaadigst vilde bestige Vores Fædrene-Trone til at foreböye og afhielpe alt dette, og det efter alle Vores troe Undersaatters underdanigste Bön og Graad, i Særdeleshed Vores samtlige Liv-Gardes. Skiönt nu Princesse Anna, og Hendes Sön Johannes, saa og Hendes Datter Princesse Katarina har ey og kand ey have af een eneste Grund den ringeste Prætention til Successionen paa den Russiske Trone, ligesom det her nys er noksom beviist; saa har Vi dog i Henseende til Hendes, Princessens, og Hans, Prindsens Anton Ulriks Slægtskab med Keyser Peter II. paa Möderne Side, saa og af besynderlig Keyserlig Naade, som Vi har imod dem, ey vildet tilföye Dem nogen Bedrövelse, men har derimod allernaadigst befalet at affærdige Dem til Deres Fædrene-Land med den Dem tilbörlige Ære og en convenabel Tilfredsstillelsd, og vil forglemme alle

de

de imod Os viiſte Demarſer, om hvilke her er meldet. Originalen underſkreven med Hendes Keyſerlige Majeſtæts egen Haand den 28 November Aar 1741.

Af diſſe Brevſkaber ſees den Ruſſiſk-Keyſerlige Majeſtæts Arve-Rettighed uden at behöve nogen videre Forklaring. Her ſkal derfor ikkun hosföyes et kort Begreb om dens Hof-Stat: efterat jeg förſt har opregnet Ridder-Ordene, ſom er de merkeligſte udvortes Kiende-Tegn, ved hvilke den diſtingverer dem, ſom den anſeer med en beſynderlig Naade.

Ridder-Ordener i Rusland.

Den ældſte Ruſſiſke Orden er ANDREAS-ORDENEN, ſom bæres i et blaat Baand, og er indſtiftet af Keyſer Peter I. ved hans Hiemkomſt fra hans förſte Udenlands-Reyſe, gaves ogſaa i Begyndelſen ikkun til faa Perſoner, ſaaſom Rigs-Canceleren *Golovkin*, Feld-Marſkalk *Skeremetov*, og Hetman *Maſeppa*, og gives endnu ſædvanligen ey til flere end omtrent fire og tyve Perſoner i Riget. Da man Aar 1714 celebrerede denne Andreas-Ordens Feſt, da indſtiftede Keyſerinde *Catarina* CATARINA-ORDENEN, ſom bæres

res i et rödt Baand med den Deviſe: *ved Kiærlighed og Troſkab imod Fædrene-Landet:* og gives gemeenligen ikkun til fem eller ſex Fyrſtelige Perſoner. Aar 1725 ſtrax efter Keyſer Peter den Förſtes Dööd indſtiftede Keyſerinde *Catarina* SANCT ALEXANDER NEVSKY ORDENEN, ſom bæres i et rödt Baand, og fölger i Anſeelſe næſt efter Andre-Ordenen. Der er endelig indkommen med Stor-Fyrſten ANNA-ORDENEN, ſom er ſtiftet af hans Frue Moder Keyſerindens ældſte Syſter, bæres i et rödt Baand med gule Kanter, fölger i Anſeelſe næſt efter Alexander Nevſky Ordenen, og gives til dem, ſom har Rang med General-Majorer.

De fornemmeſte Hof-Embeder.

For at giöre ſig et tydeligt Begreb om Hof-Staten, ſaa maa man förſt bemerke de höyeſte Hof-Embeder, ſom er Over-Hof-Marſkalkens, Over-Stal-Meſterens, Over-Hof-Meſterens, Over-Kammer-Herrens, Over-Jæger-Meſterens og Over-Ceremonie-Meſterens.

Over-Hof-Marſkalken.

Over-Hof-Marſkalken har ſit eget beſynderlige Cancelie, og er tillige

lige

lige med Hof-Marſkalken idelig occuperet med at indrette og före den hele Huusholdning ved Hove. Under ham ſtaaer: 1) *Capel-Meſteren*, ſom tillige med de Italiænſke Virtuoſis efter hans Ordre fra Majeſtæten ſpiller ved ſtore Feſtins Opera, undertiden ogſaa Intermezo, og giör faſt daglig Muſike ved Hove: 2) *de Franſke Comœdiantere*, ſom ſpiller ugentlig Comœdie i Opera-Huſet: 3) *Paſernes Hof-Meſter* med ſex og tredive Paſer og ſex Kammer-Paſer: 4) *Furererne* med fire Löbere, tolv Heydukker og halvfierſenstyve Lakeier: 5) *Over-Kykken-Meſteren* med tolv Mund-Kokke og deres Betientere ſamt det hele Kökken: 6) *Mund-Skienken* med alle Keller-Betientere og hele Kelleren: 7) *Kaffe-Skienken* med alle hans Med-Betientere: 8) *Tafel-Dekkerne* med tre Sölv-Tiennere og deres Betientere: 9) *Sukker-Bagerne* med deres Betientere: og endelig 10) alle övrige ringere Betientere, ſaaſom Fyyr-Bödere, Gaards-Karle og ſaa videre. Det daglige Liberie beſtaaer ligeſom Infanteriets Monduur af grönne Kiorteler

teler med röde Under-Klæder, uden Galoner, og ikkun en Guld-Galone omkring Hatten. Men Stats-Liberiet, ſom er af ſamme Farver, er beſadt med Guld-Galoner rundt om i Sömmene.

Over-Stald-Meſteren dirigerer det hele Stald-Væſen med Ride-Banen ved Over-Hof-Stald-Meſteren og Stald-Meſteren. Han har ogſaa for ſig ſelv et Stald-Cancelie, diſponerende efter Got-Befindende over Stuterierne, ſom er omtrent tredive af alle Slags anlagte ved Moſkov og andenſtæds i Landet, af hvilke Hof-Stalden idelig forſynes med Heſte. Over-Stald-Meſteren.

Over-Hof-Meſteren pleyer foruden hans Hof-Embede at have to Cancelier: *det ene* kaldet Hof-Canceliet, hvor der föres Regnſkab over det hele Kron-Goods: *det andet*, Bygnings-Canceliet, hvor Hoffets hele Bygning beförges og forvaltes. Over-Hof-Meſteren.

Herved kand tillige Over-Hof-Meſterinden erindres ſamt de tolv Stats-Damer og adſkillige Hof-Jomfruer, Over-Hof-Meſterinden.

fruer, ſom er de fornemmeſte Fruer og Frökener i Riget.

Over-Kammer-Herren.

Over-Kammer-Herren med tolv virkelige og adſkillige titulære Kammer-Herrer, item Kammer- og Hof-Junkerne er ved det Ruſſiſke Hof ligeſom ved andre Europæiſke Hoffer i ſtor Agt og Ære.

Over-Jæger-Meſteren.

Over-Jæger-Meſteren med Hof-Jæger-Meſteren regierer ligeſom anden Stæds Jagten med alle dens Betientere i Riget.

Over-Ceremonie-Meſteren.

Over-Ceremonie-Meſteren anföres i Rang-Forordningen iblant Stats-Betienterne og ſkilles der fra Hof-Ceremonie-Meſteren. Men han ſaavelſom Ceremonie-Meſterne kand ogſaa hosföyes Hof-Betienterne, efterſom deres Forretninger forefalder ved Hove. De maae anvende Fliid paa Ceremoniellet, idet de har undertiden ey allene med Europæer, men ogſaa med Aſianer at beſtille, ſaaſom med Tyrker, Perſianer, Kineſer og Kalmukker. De ſidſte finder jeg at have tagne Audience indkrybende paa Hænder og Födder for Tronen.

Der

Der er ogsaa hos den regierende Person en *Cabinets-Secretær*, som expederer Brevskaberne og Ordrerne af Cabinettet, og har at befale over Cabinets-Curereren. Cabinets-Secretæren.

Archiateren, som förste Liv-Medicus, en Liv-Medicus, en Hof-Medicus, en Hof-Felskær, en Hof-Apotheker og en Hof-Barbeer har paa den ene Side Omhu for de Keyserlige Personers og alle deres Betienteres legemlige Sundhed: ligesom Skrifte-Fædrene, Præsterne og Kirke-Tiennere med mangfoldige store og smaa Syngere paa den anden Side sörger for deres Siæles Salighed. Archiateren og Skrifte-Faderen.

De Russiske Tsarer, som fra *Ivan Vasiloviz I.* af begyndte at blive rige, förte efter den Asiatiske Mode en vitlöftig og höytravende Hof-Stat, og lood sig sielden for Folket til Syne, ey tilladende nogen at komme sig nær uden i visse Classer og i Classernes ved Hove foreskrevne Grændser: ligesom det berettes af de Gamle. Men Keyser *Peter I.*, som blev alt större og större, jo mere man lærte at kiende ham, toog sig strax i sin Ung- Den Russiske Hof-Stats Historie.

dom for at communicere ſig til andre, förte ikkun en liden Stat ved Hove, klædte ſig i ſlette Klæder og nöyede ſig med ringe Spiſe og Drikke, ſögende ſin ſtörſte og meſte Lyſtighed hver Dag fra Morgenen tilig allevegne at kiöre omkring om Sommeren i en Kariol og om Vinteren i en Kane uden Garde eller anden Fölgeſkab ikkun med een eller to Betientere: nu i Collegierne og Cancelierne at efterſee og dömme om deres Affærer: nu hos Miniſtrerne, ankomne Fremmede, Kiöbmænd, Kunſtlere og Folk af lavere Stand for at beſöge dem uden Ceremonie, at tale og omgaaes med dem paa det fortroligſte. Keyſerens Öyemeed hermed var *for det förſte* at giöre ſig ſelv fornöyet uden Hof-Tvang og at kunde glæde ſig over den Fornöyelſe, ſom andre fandt i hans Nærværelſe: *dernæſt* at ſammenſpare af Hof-Omkoſtningerne ſaameget, ſom han brugte til at bygge ſine Skibe, Huſe, Fæſtninger og Stæder: *videre* at faae mere og mere Kundſkab om hans Land og Underſaatter, og at oplede Menniſker; hvilket ſidſte var hans ſtör-

ſtörſte Viisdom og Styrke i hans hele Regiering: *fremdeles* at viſe, hvorledes hans Kloghed og Troſkab i Regieringen var tilſtrækkelig nok til at tilveyebringe ham den Höyagtelſe og Lydighed, ſom andre Enevolds-Herrer ſöger ved Hof-Pragt at forhverve ſig: og *endelig* at overtyde den hele poleerte Verden, hvorledes hans Folk, hvilket han med ſtor Fornuft elſkte, var dog ey ſaa umyndig og barbariſk, ſom det den Tiid beſkreves, idet det ey behövede ved Hof-Statens Glands at forblindes til Lydighed, men kunde allerede ſkiönne paa en Herre, ſom regierte med Fornuft og Dyd, og var ſendt af Gud til at regiere.

Dog i al Keyſerens ſparſommelige og Borgerlige Leve-Maade grundede og indrettede han de nys bemeldte Hof-Betienninger, og bööd Folket at bruge Franſk Dragt og Franſke Sæder, for i förſte Begyndelſe at indklæde dets Aſiatiſke Hierter i den meeſt brugelige Europæiſke Opförſel, og ſaaledes at faae mere Samqvem med Fremmede, hvilke pleyer ſtrax at kaſte Öynene paa Hoffet ſom paa Rigers An- Under Keyſer Peter I.

Ansigt og dets Hoveds Prydelse, men kunde snart miste deres Lyst dertil, naar de fik der ey andre at see end lutter Mands-Personer med tykke Skæg, store Huer, brede Sabler og lange Kiorteler. Han forordnede ogsaa Selskaber, Assembleer og Balle, paadet de der maatte lære den Kunst at behage hverandre: og selv anstillede han undertiden *Deels* de anden Stæds forekommende Lystigheder, *Deels* besynderlig latterlige Giestebud og Maskerader, nu for at udsprede nye Tanker og Discurser, nu for at forestille de forrige Orientalske Pedanteriers Urimeligheder. Ved Hove underholdt han ogsaa adskillige Narrer, som var ey lystige Raad, men Folk, der havde begaaet een eller anden Forstandens Svaghed, og derfor faaet denne Betienning til Straf at narre og lade sig narre, andre kloge Folk til et Exempel i deres vigtige Embeds-Forretninger at tage sig vare for urigtige Fornuft-Slutninger.

Under de fölgende Regieringer.

Efterdi de fölgende Regieringer behövede ey saamange Penge som Keyser Peter I. til at bygge og stifte; saa

ſaa anvendtes de, i ſær under Keyſer-
inde *Anna Ivannovna*, paa ey allene at
före Hof-Staten efter Keyſer *Peter I.*
Grund-Ridsning op paa Franſke Föd-
der, men ogſaa at forōge den paa den
ene Side med nye Anſtalter og paa den
anden Side med den gamle Overflö-
dighed af Fortæring og Betientere.
Den giver derfor ogſaa nu, ligeſom
tilforn under Keyſerinde *Anna*, ingen
anden Europæiſk i Störelſe efter, og
fremviſer ſig fornemmelig ved de
ſtore Feſtins, ſaaſom Kronings-Fe-
ſten Aar 1742, Fredens-Feſten Aar
1744, Stor-Fyrſtens Formæling Aar
1745, og andre aarlige ſtore Höytiids-
Dage: da der opföres et ypperligt
Italiænſkt Opera, Franſke Comœdier,
Hof-Muſike, Vand-Kunſter, ſtore Il-
luminationer og Fyr-Verke, ſaa og
Spil, Tractamenter og Balle i og uden
Maſke. Om Vinteren giör de For-
nemmeſte ved Hove en beſynderlig,
koſtbar og i andre Riger ubekiendt
Stat med deres dyre Pelſe, Stykket til
tuſende og undertiden nogle tuſende
Rubel, *Deels* vel for at forſvare ſig
imod Kulden, men *Deels* ogſaa efter

en gammel Orientalſk Skik, ſom er endnu brugelig i Kina, Perſien, Tyrkiet og alle andre Aſiatiſke Lande.

Uden Tvivl har Læſeren allerede længe ſiden forundret ſig over min Skrive-Maade, da jeg afhandler eet Stykke om Ruslands nu værende Tilſtand efter det andet uden at melde om mig ſelv og min Reyſe der i Landet, ſom dog ſkulde blive Hoved-Indholden af hele Skriftet. Naar man derimod vil erindre ſig det, ſom jeg ſtrax i Skriftets Begyndelſe meldte om dets Öye-Meed; ſaa kand man lettere tilgive mig baade den Orden, hvilken jeg hidindtil har udvalt, ſaa og det Spring, ſom jeg nu giör fra alle diſſe hidindtil forklarede Ting til en Tidende, der juſt Aar 1737, da jeg endnu opholdt mig i Aſſov, ankom om Over-Kammer-Herre Birons Val til Hertog over Kurland og Semgallen. Denne Tidende giver mig Anledning her at anföre det fölgende Stykke.

Det

Det trettende Stykke om Hertogen af Kurland.

Ernst Johan af *Biron* er en Kurlandsk Edel-Mand, som kom i Tienneste hos Keyserinde *Anna Ivannovna*, imedens hun endnu var Enke-Hertoginde af Kurland, men blev, efter hendes Ophöyelse paa den Russiske Trone, Over-Kammer-Herre, Ridder af Andre-Ordenen og Tydsk Rigs-Græve. Med hans Udvælgelse til Hertog af Kurland har det denne Sammenhæng og Beskaffenhed. Birons förste Opkomst.

Da Kaars-Ordens-Ridderne i det sextende Seculum betrængtes af Russerne, sögte forgiæves Hielp hos den Rommerske Keyser, og var ey fornöyede med de Svenskes Forsvar; saa giorde den da værende Land- og Herre-Mester *Gothard von Ketler* Accord med Kong *Sigismund August* i Polen, overladende ham alle Ordenens Prætensioner paa Lifland, men tagende derimod Kurland og Semgallen til et arveligt Leen af Polen. Ham succederte hans Sön *Friderik*, ham igien hans Om de forrige Hertoger af Kurland:

hans Broder *Vilhelm*, ham hans Sön *Jakob*, ham hans Sön *Friderik Kasimir*, og ham hans Sön *Friderik Vilhelm*, som efter det Pultaviske Slag vendte sig til det Russiske Partie, og fik den Russiske Princesse *Anna Ivanovna*, Keyser Peter den Förstes Broder-Datter, til Ægte. Han döde faa Uger efter Bilageret Aar 1711 den ellevte Januar, og skulde succederes af hans Broder *Ferdinand*, som dog formedelst Russernes Fordring paa fyrretyve tusende Rubel i aarlig Pension for Enke-Hertoginden kunde ey fuldkommen reussere, förend hun Aar 1730 kom paa den Russiske Trone. Da Ferdinand fik Possession af Kurland og Semgallen, giftede han sig i hans fem og halvfierdsenstyvende Aar med Hertogens af Saxen-Veissenfels Princesse, levede siden i Dansig, og döde endelig der om Foraaret Aar 1737, efterladende sig store Penge.

Birons Val til Hertog.

Efter hans Dööd begyndte Adskillige at giöre Prætension paa Hertogdömmerne. Polen holdende dem for Mand-Leen vilde, at de skulde falde tilbage til det Polske Rige nu, da

Mand-

Mand-Stammen var uddöd af den Kezleriske Familie. Nogle holdt for, at Successionen tilkom Prindsen af Hessen Homborg, saasom han nedstammede fra Kezler paa Möderne Side. Chur-Fyrsten af Cöln, som Höy- og Tydsk-Mester, communiceerte paa Rigs-Dagen i Regensborg en Memorial, angaaende det Rommerske Riges Fordringer paa Kurland og Semgallen, forlangende i denne Sag en Deputation til Rusland. Men som Keyserinden af Rusland forlangte ogsaa, at hendes Prætensioner skulde være gyldige: og Stænderne i Kurland stood paa et frit Val; saa sendtes den Russiske Minister *Baron von Keyserling* til Mitov, hvor han ankom den fiortende May, forsikrende de Kurlændske Stænder, at de i deres frie Val skulde beskyttes af Keyserinden. Stemmerne faldt saaledes uformodentlig paa *Biron*: og Vallet billigtes strax derefter af de andre Riger. Der var vel nogle Stridigheder ved det Polske Ministerium om Maaden, paa hvilken Lenet skulde tages;

men de kom til deres Rigtighed i det fölgende Aar 1738.

Birons Fald.

Biron, ſom Forſynet giorde herved lige ſaa lykkelig, ſom det havde giort ham ſmuk, höy og anſeelig, ſpillede ſiden i Rusland en ſtor Rulle, idet han efter Keyſerindens Dööd antoog Regieringen offentlig i den umyndige *Ivans* Navn, formodentlig med det Forſæt at beſtille ſit eget Huus got og ſiden at retirere ſig til Mitov. Men förend det kom ſaa vidt, havde Lykken allerede vendt ſig for ham, ſaa at han paa een Gang miſtede alting uden Livet og Haabet, fangen af General-Feld-Marſkalk *Mynnik*, og bortſendt af Princeſſe *Anna* i Landflygtigheds-Fængſel til Siberien. Den hele Hiſtorie kand ey bedre forſtaaes end af hans egen Bekiendelſe, aflagt ſkriftlig ved den nu regierende Keyſerindes Ankomſt til Regieringen, indeholdende adſkillige Efterretninger om andre Ting, og ſaaledes lydende:

Da Prinds Emanuel af Portugal kom Aar 1730 til Moſkov for at udforſke om Keyſerinde Anna ey vilde reſolvere til at giſte

gifte sig: men disse Tanker betoges ham, uden at han udlood sig tilfulde; saa forandrede han sit Forsæt, og vilde frie til Princessen af Meklenborg, men blev ogsaa afraadt herfra under Haanden. Heraf toog Vice-Canceleren Græv OSTERMAN og Over-Stald-Mesteren Græv LÖVENVOLDE adskillige Gange Leylighed at tale med Hendes Majestæt om Successionen, holdende det höyst nödigt deri at tage sine Messyrer. Endelig befalede den Salig Keyserinde, at de skulde træde tilsammen for at aabenbare Hende deres Tanker derom: hvilket ogsaa efter nogle Dage skede i fölgende Punkter:

1. Efterdi Hendes Majestæt ey selv vilde gifte sig; saa maatte Princesse Anna giftes med en Udenlandsk Prinds.
2. Skulde Hendes Majestæt, efter egen Behag udvælge een af de Prindser, som Hun avlede, til Tron-Fölgere, ey agtende paa den förste Födsel.
3. Burde en Eed aflægges i det hele Land, at den skulde være Tron-Fölgere, som Hendes Majestæt dertil udvaldte.
4. Nytten deraf var, at alle unödige Indbildinger baade inden og uden Lands vilde slaae Feyl, naar man saae, at der allerede tænktes paa tilkommende Tider.
5. At man ey kunde tage Princessen selv til Successionen, dertil var disse Aarsager. 1) Det var at haabe, at man kunde faae

en

en Mandlig Stamme igien paa Tronen. 2) Udnævntes Princessen selv, saa var at befrygte, Hun maatte falde paa den Tanke, det tilkom Hende som den ældste Systers Datter. 3) Var der Fare for, at man maatte dyrke den opgaaende Soel mere end den nedgaaende. 4) Er det den hele Verden bekiendt, hvad for en uroelig Fader Hun har, som ey vilde lade af paa alle Maader at indgive Hende alle Slags Ideer, hvoraf Hendes Keyserlige Majestæt kunde have Fortrydelse: og 5) var man underrættet om, at den Rommerske Keyser havde fastsadt sin Succession paa samme Maade.

6. Udfordredes, at Princessen skulde bekiende sig til den Grækiske Kirke.

7. Hvis disse underdanige Tanker fandt Approbation, saa burde uden Tiids-Spilde en Person af Fortroelighed udsendes for at see sig efter en Prinds ved adskillige Hoffer.

Som nu disse Tanker foredroges den höysalige Keyserinde endnu i May Aar 1730, saa viiste Hun dertil ingen Empressement, men lood det saa gaae hen, og svarede, naar Hun erindredes af bemeldte Personer: Princessen er endnu for ung til at giftes. Skiönt nu intet af alt dette var meddeelt Hendes Keyserlige Majestæts Frue Söster, Hertuginden af Meklenborg; saa kunde dog merkes, at Hun var fuldkommen

men informeret derom, efterſom Hun ofte bad Hendes Keyſerlige Majeſtæt med Taarer i öynene, at Hun vilde tage Hendes Princeſſe til ſig, ſörge for Hendes Opdragelſe, og lade Hende underviſe i den Ruſſiſke Religion. Af ſamme Tone talte ogſaa den den Tiid værende Skrifte-Fader, den Troitſke Archimandrit. Og efterdi Deres nu regierende Keyſerlige Majeſtæt var i ſtor Anſeelſe hos den höyſalige Keyſerinde, ſaa brugte den afdöde Hertuginde af Meklenborg gemeenlig ved Skrifte-Faderen alle Midler til at angive Hende: hvori Hun ogſaa reyſſeerte. Men Hoved-Sagen blev ſtedſe uden Virkning, indtil endelig Hendes Keyſerlige Majſtæt efter Græv Oſtermans og Græv Lövenvoldes mangfoldige Tilſkyndelſe oprættede et Cabinet, udnævnende Stor-Canceleren Græv Golovkin, Oſterman og Fyrſt Tſerkaſkoy til Cabinets-Miniſtrer. Her havde nu Oſterman for det förſte naaet ſit Sigte. Men ſom det dog ey endnu vilde gaae med Succeſſionen efter hans önſke, ſaa ſloog han ſig til Erke-Biſpen af Novogrod Procopoviz, ſom var i ſtor Anſeelſe hos Keyſerinden. Denne Mand ſtillede Sagen for ſom höyſtnödig, og fandt ſtrax Bifald. Derudover blev to eller tre Dage, efterat Cabinettet havde taget ſit Sæde, en Eed angaaende Succeſſionen hemmelig opſadt, underſkreve af Hendes Keyſerlige Majeſtæt, og deraf nogle

tuſen-

tuſende Exemplarer trykt i Erke-Biſpens Huus inden lukte Döre. Derpaa forlangtes en Morgen tilig alle höye ſaavel Geiſtlige ſom Verdſlige at komme til Hove, hvor de ogſaa indfandt ſig i Tide. Da en ſtor Mængde var ſamlet, gik Hendes Keyſerlige Majeſtæt ud, ſigende til dem, at Hun fandt for nödigt at lade dem ſaavel ſom Hendes hele Rige ſværge ſig en Eed, og at de derfor maatte begive ſig i den ſtore Hoved-Kirke, og paa den ſædvanlige Maade aflægge og underſkrive Eden. Dette ſkede ogſaa ſtrax af dem alle: hvormed ſtedſe anholdtes de fölgende Dage.

Da dette var til Ende, ſaa kunde Græv Oſterman ey nokſom derfor ophæve Hendes Majeſtæt, arbeydende imidlertiid tillige med Lövenvolde paa at der for at ſöge efter en Prinds ſkulde udſendes en Perſon til Tydſkland. Som nu Erke-Biſpen af Novogrod havde reuſſeert i det förſte, ſaa brugte de ham ogſaa i denne Sag: da han meget munter foreſtillede Hendes Keyſerlige Majeſtæt, at det var höyſt nödigt, nu efter den aflagde Eed nyttigt og dependeerte af Hende allene. Han fandt atter Bifald, ſaa at Over-Marſkalken blev ſkikket til Græv Oſterman for at höre hans Tanker, om hvad for en Perſon der burde udſendes. Denne bragte til Svar, at det burde betroes Lövenvolde, eller, hvis han ey kunde komme af, da den Meklenborgſke

ſke Oſterman, hans Broder. Men Hendes Keyſerlige Majeſtæt vilde have Lövenvolde hertil udſeet, og ſagde til ham, at han ſkulde holde ſig reyſe-færdig.

Derefter befaledes ham at ſee ſig om i Tydſkland ved Hofferne, men ey videre at giöre nogen Avance, og ikkun Perſoonlig at medbringe ſin Rapport og Got-Befindende. Men neppe var Lövenvolde reyſt fra Moſkov, förend man bemerkte paa de udenlandſke Miniſtrer, at de allerede havde faaet Efterrætning om Sagen. Lövenvolde gik ogſaa til Wien: men jeg har glemt, hvad han havde der at giöre. Da han nu kom tilbage, ſaa aflagde han ſin mundlige Rapport og ſin Mening om alle de Prindſer, han havde ſeet, iblant andre om Mark-Græv Carl og den Beverſke Prinds Anton Ulrik. Oſterman var for den Preuſſiſke Prinds, men Lövenvolde for den Beverſke. Endelig reſolverede Hendes Majeſtæt at lade Anton Ulrik komme med en Penſion ſom Oberſt af et Kyraſſeer-Regimente, og gav Lövenvolde Ordre at ſkrive derom til hans Forældre, ſom ey tövede med Hans Indſendelſe. Men da Han lood ſig ſee ved Hove, behagede Han ey Keyſerinden, ſom ey var fornöyet med Lövenvoldes Val. Dog efterſom man havde ladet Ham komme, ſaa gaves Ham ey allene et Regimente, men ogſaa en aarlig Penſion af nogle tuſende Rubel, og alting frit ved

Hove.

Hove. Han var nogle Aar daglig ved Hove, uden at Hendes Keyſerlige Majeſtæt reſolveerte ſig til noget, helſt da Princeſſen aldeles ey kunde lide Ham. Græv Lövenvolde döde: og Oſterman kom ey af Huſet formedelſt hans Sygdom. Da ſyntes det, at Hendes Keyſerlige Majeſtæt tænkte lidet paa denne Sag, hörte ey heller gierne derom tale. Herimood brugte det Wieneriſke Hof alle Midler for at bringe denne Sag i Stand. Hans Majeſtæt, Keyſeren af höyſalig Ihukommelſe lood mig ſærdeles ofte bede ved Deres Miniſtrer Græven af Oſten og Reſident Hohenholzer at hielpe til at befordre Sagen, hosföyende, at De for at viſe Deres Höyagtelſe imood mig vilde give min Arve-Prinds en Volffenbytelſk Princeſſe og hundrede tuſende Rixdaler af Hans egen Skat til Medgift. Men jeg betakkede mig for ſaadan Naade, forevendende min Söns Ungdom. Herved kom jeg i Miſtanke; ligeſom jeg ſelv vilde have Princeſſen for min Sön: hvilket dog aldrig har været min Tanke.

Da nu den höyſalige Keyſerinde, ſom jeg troede, fölede Hendes tiltagende Sygdom, ſagde Hun en Gang: nu tænker ingen paa, at jeg gifter Princeſſen: og det er dog höy Tiid, ſaaſom Hun begynder ſtærk at tiltage: vel er det ſandt, at denne Prinds behager hverken Hende eller mig: men ſtore Folk gifter ſig ikke altiid efter

Inclination: Han faaer dog intet noget at regiere: derfor er det lige meget, til hvem jeg giver Hende, naar jeg ikkun faaer Arvinger af Hende: derforuden maatte det fortryde den Rommerske Keyser, hvis jeg lood Ham saaledes gaae: jeg vil sende hen og höre Græv Osterman. Dette skede: men hvem Hendes Keyserlige Majestæt sendte, veed jeg nu ey mere. Ostermans Tanker var, at det var en meget nyttig Sag, og Hendes Keyserlige Majestæt vilde særdeles glæde den Rommerske Keyser i Hans nærværende Fortrædeligheder. Derpaa giortes strax Anstalt til Bilageret, hvilket, som bekiendt, fuldförtes.

Da nu Princessen kom need med en Prinds, saa skikkede Keyserinden hen til Græv Osterman, og lood ham bespörge om hans Tanker, hvad Rang den nye Prinds skulde have, og med hvad for Titulatur Han skulde nævnes i Kirke-Bönnen. Ostermans Raad var, at man skulde strax give Ham Navn af Stor-Fyrste, og give Ham Stæd næst efter Keyserinden. Det förste approbeertes ey: det sidste skede: og efter Hans Daab toog Hendes Keyserlige Majestæt Ham til sig. Keyserinden havde vel medicineret den hele Tiid i Peterhof, men befandt sig der temmelig bedre. Allene-ste da Hun kom igien ind i Petersborg, klagte Hun stedse, at Hun kunde ey sove, og sveedte uophörligen. Doctorerne

meente, at det havde intet paa sig, indtil Hun endelig en Söndag ved Hendes Tafel besvimede med stærk Opkastelse, saa at Hun maatte legge sig til Sengs. Doctorerne var strax tilstæde. Archiater Fischer sagde til mig, at det var en vanskelig Tilfælde, som Hendes Majestæt havde: hvis Sygdommen toog til, saa maatte man befrygte, at det snart vilde faae Ende. Derimod Hof-Medicus Schanse sagde, det havde intet at sige. Hendes Majestæt meente at indsove noget, og lood mig derfor gaae ud af Hendes Kammer.

Jeg sendte derpaa min ældste Prinds til Princesse Anna, som var ogsaa syg, og lood Hende det sige. Men Hun vilde ey höre ham, da han kom til Hende, men sagde, at, hvis han havde noget at sige, saa kunde han ikkun sige det til Fröken Mengden: hvilket ogsaa skede. Men jeg sendte strax efter Fyrst Tserkasky, Cabinets-Minister Bestuskev og Feld-Marskalk Mynnik, og bad dem til mig. Da de nu kom, stillede jeg dem begge Doctorerne for, med hvilke de talede, og som berettede dem Hendes Majestæts farlige Sygdom. I det samme kaldtes jeg ind til Hendes Majestæt, som talte til mig disse fölgende Ord: jeg er meget syg, og frygter at min Ende er ey langt borte: jeg er bereedt at fölge Guds Villie: men hvor bliver mit Rige? vil det ikke geraade i störste Forvirrelse? og vil ey min

Beröm-

Berömmelse forsvinde efter min Död, at jeg har saaledes efterladt mig det?

Jeg talede Hendes Majestæt til, at Gud kunde nok forbarme sig over Hende: Hun maatte ey forurolige sig saa meget hermed, eftersom Hun derved formerede Hendes Sygdom: det maatte dog gaae altsammen, som Gud havde beskæret det. Kort derefter sagde Hun, at jeg skulde sende hen til Princessen, og lade Hende sige Hendes Keyserlige Majestæts haarde Sygdom, ligesom fra mig selv, spurte ogsaa om Ministrerne var komne, og hvad de giör, og at jeg skulde bemerke, hvad de vilde sige. Jeg sendte atter til Princessen, men fik til Svar af Fröken Mengden: Princessen var ogsaa syg.

Ministrerne var ved Hove, eftersom det var Kuur-Dag, og Kuren gik an. Da spurte Hendes Majestæt mig, om Ministrerne var der. Jeg svarede, at jeg havde sagt dem Hendes Majestæts haarde Sygdom, og at de var særdeles bedrövede, men Princessen var ogsaa syg. Herpaa befalede Hendes Majestæt mig at sende Græv Lövenvolde til Osterman, og spörge ham, hvad der var at giöre. Han lood give til Svar: man maatte for alting være betænkt paa Successionen, og sætte den fast: saa troede han, at Hendes Majestæt blev ved Hendes besluttede Raad med den nybaarne Prinds: i saadan Tilfælde maatte procederes paa samme Maade, som da Keyser Peter den Store er-

klærede ſin unge Prinds Peter Petroviz til ſin Succeſſor. Dette Svar bragte Græv Lövenvolde.

Hendes Majeſtæt befalede ſtrax, at de andre to Cabinets-Miniſtre ſkulde begive ſig til Oſterman, der at forfærdige det, ſom hertil behövedes. Men til mig ſagde hun: jeg vil giöre mit, og Gud giör ſit: jeg veed, at jeg efterlader det fattige Barn i bedrövede Omſtændigheder: ſelv kand det ey hielpe ſig: Fader og Moder er ey heller de, ſom kand giöre det: thi Faderen har ey, hvad hertil behöves, har ogſaa af Gud ey Videnſkab: Moderen feyler det vel ikke paa Forſtand, men Hun har ingen Kiærlighed hos Nationen: derforuden har Hun Hendes Fader i Live, ſom er her i Landet ſaa bekiendt, at man holder Ham for en Tyran: Han vilde komme ſtrax ind i Landet, og huſſere ſaaledes, ſom Han har giort i Meklenborg, forvikle mit Rige i ſtore Krige og före det i Elendighed: ja jeg maae befrygte, at man endog efter min Död vil ſkrige Ach og Vee over mig.

Jeg ſagde til Hendes Majeſtæt: Hun ſkulde ey forſage: Gud vilde vel hielpe Hende op igien. I det ſamme gik jeg ud til Miniſtrerne, og ſagde dem alting, ligeſom Hendes Majeſtæt havde befalet det, og hvad Hun derhos havde talt. Græv Mynnik toog ſtrax Ordet, og ſagde: det vil være det förſte, at Hertogen af Meklenborg

vil

vil giöre sig til Generalissimus: derefter er det vist nok, at Han vil anstifte meget Ont, og hevne sig paa den Rommerske Keyser, saa og paa det Hannoverske Hof. Og over denne Materie opholdt de sig længe: men jeg kaldtes igien ind til Keyserinpen.

Da jeg kom igien ud imod Aftenen, fandt jeg mange i mit Kammer. Feld-Marskalk Mynnik talte mig til: der havde været her nogle Patrioter samlede, som havde efter deres beste Samvittighed delibereret med hverandre om hvad der var Riget nyttigst, hvis Gud havde besluttet, at Hendes Majestæt skulde forlade Verden, hvo der imidlertiid skulde före Regieringen i den unge Herres Minderaarighed: og da man havde tænkt sig om hist og her; saa havde man ingen funden, som efter al Mennifkelig Fornuft var Riget saa nyttig, som jeg: og det af disse Hoved-Grunde, fordi jeg vidste ald dets Tilstand, kiendte ogsaa en Deel Particuliere, som alle var vandte til desligeTing af mig, og de udenlandske Affærer var mig ogsaa bekiendte: og brugte mange andre saadanne Ord, som angik min Person. Jeg blev strax bestyrtet over dette Forslag, men fattede mig dog igien, og giorde ham en Imod-Compliment af fölgende Indhold: hvis jeg ikke var allerede forsikret, at de alle var mine gode Venner, saa overbevistes jeg nu derom: men jeg troede, at deres Kiærlighed var större til mig, end at de

vilde anmode mig om en Sag, ſom jeg ey var i Stand til at dirigere: thi min ſvagelige Sundhed og hidindtil havde Tilfælder og Sorrig havde ſadt mig i en ſaadan Tilſtand, at der var for mig intet bedre, end at rive mig lös fra alle ſtore Affærer, og henbringe den övrige Livs-Tiid i Rolighed: Saaſnart Hendes Majeſtæt efter Guds Villie lukte Öynene, ſaa er jeg frie fra alle Ting, og haaber og beder, at de da vil tractere mig efter min Stand, ſom en Fremmed, dog altiid ſom deres Ven: jeg takkede for deres ſtore Fortrolighed, men dette kunde jeg ikke acceptere.

Feld-Marſkalken toog ſtrax Ordet, og ſagde mig i alle deres Nærværelſe: det var ey et Menniſke, ſom bad mig herom, men et ſtort Keyſerdom: ſaa maatte jeg nu betænke dette, og tillige overveye den megen og ſtore Naade, ſom Hendes Majeſtæt havde for mig indtil denne Time: og det var ikkun en ſlet Tak derfor. Jeg ſvarede, at mit taknemmelige Hierte ſkulde ey ophöre förend efter Döden, men at jeg maatte kiende mig beſt ſelv. Vores Diſcurs overbrudtes, idet jeg kaldtes ind til Hendes Majeſtæt. Dette paſſerede altſammen om Söndagen, da Hendes Majeſtæt maatte förſt legge ſig til Sengs.

Som jeg kom til Hendes Majeſtæt, ſpurde Hun mig, hvad det var alle for Folk, ſom var hos mig. Derpaa ſagde jeg, at der var

Feld-Marſkalk Mynnik, Miniſtrerne Tſerkaſky og Beſtuſkev, General Uſkakov, Over-Stald-Meſter Kurakin, Fyrſt Trubetſkoi, Admiral Golovkin, Over-Marſkalk Lövenvolde, og von Brevern, ſaa og andre flere. Jeg kom den hele Dag ey mere ud i mit For-Kammer, men maatte paa Hendes Majeſtæts Befalning gaae til Kuur, blev der dog ey længe, men var hos Hendes Majeſtæt indtil Klokken tolv om Natten.

Om Mandag Morgen kom Feld-Marſkalk Mynnik, begge Cabinets-Miniſtrerne og andre Fornemme flere i et Kammer at vilde tale med mig. Som jeg nu kaldtes bort af Hendes Majeſtæt, og kom igien ud, ſaa forlangte de, at jeg ſkulde melde dem hos Hende: hvilket jeg ogſaa giorde. De blev ſtrax foreladte. Efterat de da havde beklaget Hendes Majeſtæts Sygdom, ſaa kom de med Eden frem, angaaende Stor-Fyrſten, hvilken Eed de havde forfærdiget om Natten hos Græv Oſterman. Eden forelæſtes og underſkreves af Hendes Majeſtæt, ſom lood dem derpaa igien gaae bort. Men Feld-Marſkalken, ſom var tilſidſt, talede Hendes Majeſtæt til, og takkede, at Hun havde underſkrevet den, men de bad nu alle, at jeg maatte ſættes af Hendes Majeſtæt til Regente: hvorpaa Hun intet ſvarede. Men da jeg kom ind, fandt jeg Hende meget bedrövet og nedſlaaen. Dog recolligeerte Hun ſig ſtrax, og ſagde: jeg har underſkre-

ven Eden med ſærdeles ſkælvende Hænder; hvilket jeg dog ey har giort, da jeg underſkreev den Tyrkiſke Krigs-Declaration. Efterat Hun havde ligget et lidet ſtille, ſpurte Hun mig, hvorlænge jeg havde tient Hende: hvorpaa jeg ſvarede, i to og tyve Aar. Mit videre Svar overbrööd Hendes Majeſtæt med diſſe Ord: jeg har ey nok belönnet Eders troe Tienneſte, men troer faſt, at Gud vil giöre det: Feld-Marſkalk Mynnik har ſagt mig noget, ſom jeg har ſelv tænkt i denne Nat. Men jeg ſpurde Hende intet derom; efterſom jeg vidſte det allerede.

Efter een eller to Dages Forlööb kom mange af de Fornemme tilſammen i Hendes Majeſtæts Sove-Kammer, iblant hvilke var ogſaa Græv Oſterman. Han talede mig til ved min Udgang af det Kammer, hvor Hendes Majeſtæt laae, med fölgende Ord: de var alle tilſammen, og bad mig i det hele Riges Navn, at jeg maatte ey afſlaae deres Bön: de forſikrede mig, at jeg ſkulde faae derfor Million Velſignelſer og Bönner. Jeg ſpurte da, hvad det var, da kom det ud paa, at jeg ſkulde antage Regentſkabet. Jeg ſadte mig derimod paa alle Maader. Men de var ey at bringe derfra, ſigende: vi vil hielpe ſom ærlige Mænd at bære Byrden: bad mig ogſaa, hvad de herom vilde foredrage Hendes Majeſtæt, og læſte mig det fore. Da jeg nu paa ingen ſikker og anſtændig Maade kunde giöre mig lös; ſaa bad

jeg

jeg ikkun at hosföye dette: naar jeg formedelst Legems Svaghed eller andre Omstændigheder kunde ey före Regieringen, at det da maatte være mig tilladt igien at nedlegge den: hvilket ogsaa, som bekiendt er, indförtes. Græv Osterman lood sig herpaa indbære til Hendes Majestæt, som havde ikke seet ham i nogle Aar. Han talte da med Hende allene, forelæste Skrifterne, og lood sig igien udbære. Som jeg kom igien ind til Hendes Majestæt, vilde Hun strax underskrive Skriftet. Men jeg bad Hende, at Hun ikke skulde giöre det: jeg kunde ey acceptere det: og hvis Hendes Majestæt vilde belönne min ringe Tienneste; saa kunde det være derved, at Hun ey underskreev det: hvilket derfor ey heller skede; men Hendes Majestæt lagde det hen under Hendes Hoved-Pude. Da jeg kom igien ud, vilde enhver vide, om det var underskrevet: hvorpaa jeg svarte enhver, Ney. Og skiönt Hendes Majestæt vilde hver Dag underskrive det; saa afbad jeg det dog, men bades igien bestandig at antage det. Endelig da de Store i Riget havde fornummet, at det ey nogle Dage var underskrevet, havde de forbundet sig eendrægteligen, at, hvis Hendes Majestæt endogsaa ey underskreev det, men döde uden videre Disposition, saa vilde de dog giöre mig til deres Regente. For at sætte dette desto fastere, saa kaldtes alle sig der befindende

Store tilſammen, endog til Capitein-Lieutenanterne af Garden: da de af förſte Rang, ſaavel Geiſtlige ſom Verdſlige, hundrede og halvfemſenstyve Perſoner, forbandt ſig dertil i Cabinettet uden mit Vidende. Efter fire og tyve Timer erfarede jeg förſt, hvad der var gaaet for ſig: og da ſagde mig det og nogle af de Store. Jeg forundrede mig over, hvorledes man kom dertil, uden at ſige mig et Ord derom: men de blev faſt ved deres Reſolution. Herved blev det ey: men de förſte Perſoner havde uden mit Vidende beſluttet at overlevere Hendes Majeſtæt en Suplike, hvori de bad Hendes Majeſtæt at have den Naade for Hendes Lande, at ſætte mig til Regentere i den unge Prindſes Minderaarighed. Suppliken overgaves ogſaa Keyſerinden, underſkreven af fölgende Perſoner: Græv Mynnik, Feld-Marſkalk Trubetſkoi, Græv Oſterman, Cabinets-Miniſter Fyrſt Tſerkaſky, General-Feld-Töy-Meſter Prindſen af Heſſen Homborg, General Tſkernikov, General Uſkakov, Over-Marſkalk Græv Lövenvolde, Amiral Golovkin, den virkelige Geheime-Raad Vnorovkin, Over-Stald-Meſter Kurakin, den virkelige Geheime-Raad og Over-Procurör Trubetſkoi, den virkelige Geheime-Raad og Cabinets-Miniſter Beſtuſkev. Da nu Hendes Majeſtæt havde ſelv igiennemlæſt Suppliken, ſaa havde Hun ſendt om Morgenen tilig til Oſterman, og ladt ham komme til Hove. Klokken var alle-

rede

rede ni, og han var endnu ey kommen: derfor befalede Hun at ſkikke anden Gang efter ham, da han endelig kom til Syne. Hun lood ham komme for ſig, fordrede Pen og Blek, og toog Skriftet frem under Hendes Hoved juſt da jeg kom ind i Kammeret. Hendes Ord var: jeg underſkriver dette Skrift: og I Græv Oſterman ſkal ſige til alle, de kand ikkun være rolige, jeg haver ey ladt dem uforſörgede. Derpaa toog Hun Pennen, og underſkreev det.

Græv Oſterman giorde ſtrax ved Hendes Seng en Cuvert derom, og forſeglede den. Hvorefter Hun toog igien Skriftet, og gav det til Oberſt-Lieutenantinde Juſkov, ſom maatte legge det hos Hendes Juveler, talende ſiden længe med Græv Oſterman. Da han bares bort, ſaa lood Hun General Uſkakov komme ind, ſpurte ham om adſkilligt, ſigende til ham: jeg har förget for Eder, at I kand være tilfreds, og, hvem du taler med, ham ſiig det ſamme.

I Hendes Majeſtæts Sygdom var daglig Cavallerer og Damer for Hendes Seng, undertiden i nogle Timer. I de förſte Dage var Princeſſe Anna ey hos Hende, efterſom Hun var ſelv ſyg. Derudover ſpurte Hendes Majeſtæt ofte Doctorerne om Hendes Upaſſelighed, ſom da giorde den aldeles intet farlig. Men Princeſſen ſendte uformodentlig en Dag til Oberſt-Lieutenantinde Juſkov, og lood Hendes Majeſtæt ſige, Hun var meget ſyg og maatte communicere,

nicere. Denne Frue forebragte Commisſionen ey med tilbörlig Forſigtighed, ſaa at Hendes Majeſtæt altereerte ſig derover. Dagen derefter ſendte Hun atter, og lood ſige, Hun vilde have den ſidſte Salvelſe. Hendes Majeſtæt talede derfor Doctorerne haardt til, ſom gav til Svar, at der var ingen Fare med Princeſſen, de havde ogſaa ſagt Hende det, men Hun vilde ey höre om noget. Efter denne ſtore Fare kom Princeſſen efter to Dage i Hendes Majeſtæts Sove-Kammer, ſom blev derover ſærdeles fortörnet, at Princeſſen havde ſpillet Hende denne Tur: og derefter kom Hun hver Dag for Hendes Majeſtæts Seng. Naar Hun var der, ſaa retireerte jeg mig med alle dem, ſom var i Kammeret, for at give Hende Leylighed, hvis Hun den Tiid vilde ſige noget. Men da den höyſalige Keyſerinde merkte det, var Hun vreed, fordi vi gik alle ud, og brugte een og anden Expreſſion om Princeſſen, ſom jeg forbigaaer med Tauſkhed. Hun taſte med Hende fornuftig indtil Hendes Livs ſidſte öyeblik, og lood ſin Haand kyſſe af alle Nærværende, ſom var mange, hvilke Hun kaldte ved deres Navn, og foer bort meget ſagte.

Saaſnart dette var ſkeet, ſagde jeg, man ſkulde forſegle Hendes Majeſtæts Juveler; hvilket ogſaa ſkede. Jeg ſad i For-Kammeret, da kom de Fornemmeſte, og ſpurte om Hendes Majeſtæts ſidſte Villie, hvor den

var,

var. Mit Svar var: de maatte ſpörge derom hos Oberſte-Lieutenantinden. Hun gav dem ogſaa Skriftet ud, efterat Skabet var aabnet, ſaaſom det var allerede forſeglet. De toog Skriftet, og bröød det op i Prindſens af Brunſvig Nærværelſe. General-Procurören Fyrſt Trubetſkoi har oplæſt det höyt: men jeg var i mit Kammer, ſaaſom jeg befandt mig ilde. Den hele Nat havde jeg vanſkelige Tilfælder, og Lövérdagen kunde jeg ikke komme ud, hvorudover jeg talte ikkun meget lidet. Den Tiid foranſtaltede Cabinettet alt det nödige, og udfærdigte Ordrer uden min Underſkrift, efterſom jeg var ey i Stand til at höre noget. Princeſſe Anna giorde mig aldeles ſtore Conteſtationer, og takkede mig, at jeg havde paataget mig ſaa ſtor Sorrig, forſikrende mig om Hendes beſtandige Venſkab: hviket ogſaa Prindſen giorde i lige Maade.

Da jeg recolligeerte mig noget, kiörte jeg hen til dem begge, giorde dem en Compliment med hosföyet Bön, at hvis der ſkulde findes Folk, ſom berættede dem noget imod mig, hvorved den gode Forſtaaelſe kunde altereres, De da ey vilde höre dem, men ſtille mig dem for öyne, at Sandheden maatte komme frem, ſaa vilde jeg giöre det ſamme. Dette ſkede i mange fornemme Folks Nærværelſe: og man lovede det ogſaa. Jeg lood dem begge ved Ober-

Mar-

Marſkalken udforſke, om de vilde have alting tilfælles med Hoffet, eller om De behagede at nævne ſig en vis aarlig Summe Penge. Det ſidſte antoges, nemlig to hundrede tuſende Rubel. Jeg lood og ſaa ſtrax udfærdige Ordren efter Deres Forlangende, og ſamme Tiid endnu en anden, at der ſkulde ſtrax betales et halvhundrede tuſende Rubel til Deres nu værende Keyſerlige Majeſtæt. Med denne Reſolution kiörte de to Cabinets-Miniſtrer hen, og berettede den paa begge Stæder.

Strax derpaa om Aftenen meget ſildig kom Cabinets-Miniſteren Greven af Beſtuſkev, og ſagde, at der var to Lieutenanter af det Preobraſenſkiſke Garde-Regimente, ſom havde Ont i Sinde. Jeg ſvarede, man maatte lade det anſtaae. Om Morgenen kom Feld-Marſkalken af Munnik til mig, ſom jeg gav Efterrætning om diſſe to Officerer. Han ſom Oberſte-Lieutenant af Regimentet ſagde, han vilde fordre dem for ſig at tale med dem og gaae til Verks, efterſom Sagen befandtes. Derpaa lood han diſſe Officerer komme for ſig i ſit Huus, og meldede mig ſiden, at han haude fundet for got at arretere dem, dog at de ordentlig burde tilſpörges. Strax derpaa kom Fyrſt Tſerkaſky og ſagde, der havde været en afdanket Capitein hos ham, ſom havde ſagt ham, hvorledes han havde været hos Græv Golovkin, og talt med ham om

den

den nu værende Regiering, at den tilkom de Keyſerlige Forældre, og da havde ſamme Græve ſendt ham til Fyrſten at foreſtille ham dette, at der var tre tuſende Menniſker, ſom var ey til Freeds, Deels Edel-Mænd, Deels Officerer og Soldatere. Fyrſten kom ogſaa til mig og gav det an, men til den aftakkede Capitein havde han ſagt, han ſkulde komme igien imod Middag: hvilket han ogſaa giorte. Da kiörte General Procurör Trubetſkoi hen, talte videre med ham, hvad det var Navnlig for Folk, han ſkulde ſige det. Han vidſte da af ingen uden af diſſe to Lieutenanter og en Under-Officeer hos Grævinde Golovkin, og en anden hos Grævinde Jaguſinſky. Denne arreteertes derfor ogſaa med begge Lieutenanterne.

Efterdi nu Golovkin havde en Syſter-Daatter af den ſalig Keyſerinde Annas Frue Moder; ſaa tænkte jeg ſtrax, det maatte være hans Faction. Jeg kiörte derfor til Prindſen af Brunſvig, og ſagde ham, efterat jeg havde givet ham mit Löfte, intet at fortie for ham, ſom nogenledes kunde giöre vores Venſkab lunket, ſaa vilde jeg melde, at der var komne nogle Edel-Mænd frem, ſom havde intet Got i Sinde, og jeg troede, at det maatte ey være Prindſen ubekiendt, derhos foreſtillende, hvorledes ſaadant Foretagende kunde trække onde Fölger efter ſig, hvis man vilde dertil tie. Han ſvarede mig

ſtrax derpaa: der vilde dog intet andet blive af end en Maſſacre. Jeg repeteerte for ham, om det da var en ſaa ringe Ting, at Han inclineerte hertil: Han maatte betænke, hvad der kunde paſſere, hvis ſaadan en Gierning gik for ſig: og jeg kunde ey troe at Han vilde underſtytte den. Men han ſagde dette tre Gange: jeg forſikrer, at jeg ikke vil være Begyndere. Jeg blev ved at ſvare Ham, det er ilde og ſlæt udtænkt, thi om jeg begynder eller tiltræder onde Sager er alt lige meget: og ved alt dette kunde det være ham ſelv ſkadeligſt. Men Han blev beſtandig ved, at Han ikke vilde være Begyndere. Mit Spörsmaal var til Ham, hvad Han da vilde erholde hermed, eller af hvad Aarſag Han ey var fornöyet. Endelig kom det i Almindelighed frem, at Han holdt ikke Hendes Majeſtæts ſidſte Villie for rigtig, men troede, den var falſk underſkreven. Mit Svar var: derom maatte Han beſt lade ſig underrætte hos Græv Oſterman, ſom derfor maatte repondere: jeg troede, at Han ved dette Indfald giorde ſig og ſit Barn den ſtörſte Skade, efterſom det dog ved ſamme ſidſte Villie var bekræftiget til at være Keyſer: jeg for min Perſon kunde lide alt, hvad Han heri vilde foretage ſig: ikkun var det at önſke, at det ſolide overlagdes: videre kunde jeg ey ſige Ham andet end dette, at Sagerne var ey endnu ſaa faſte ſom Han troede: viſſelig, föy-

föyede jeg hos, De har nödig at ſidde ſtille og ikkun paakalde Gud. Han ſvarede: det havde intet at ſige: jeg ſkulde ikkun ſkaffe de gamle Officerer og Soldatere af Garden, ſom havde den ſalig Peter endnu i Hovedet. Jeg ſagde Ham derpaa, at dette var noget vanſkeligt, og jeg kunde ikke giöre det uden at giöre Sagen langt farligere: thi Han maatte vide, at Keyſer Peter var ey allene i Ihukommelſe hos de gamle Soldatere, men hos det hele Publicum: bad Ham derfor endnu een Gang at lade ſaadan Indbilding fare, og afviſe deslige ilde-ſindede Menniſker, og giöre mig dem bekiendt: hvori Han ey vilde entrere. Jeg ſpurte Ham fremdeles, om Han havde overlagt det med Hans Gemal, eller om Hun vidſte Hans Ideer: men Han ſagde Ney, Han havde ikke talt med Hende.

Derpaa kiörte jeg bort derfra, og lood efter Maaltidet begge Cabinets-Miniſtrerne Tſerkaſky og Beſtuſkev komme til mig, ſigende dem alt, hvad ſom var paſſeret. Strax derefter kom Kammer-Herre Mengden i mit Kammer, og ſagde, at Princeſſe Anna havde ſendt Hendes Ruſſiſke Secretær herhid, ſom kom Hende mistænkelig for, og jeg ſkulde lade ſamme examinere. Dette Menniſke tilſpurtes ſtrax af begge Miniſtrerne, hvorpaa han tilſtood, at Prindſen af Brunſvig vilde opvække et Oprör, at hans Adjutant vidſte beſt om diſſe Omſtændigheder, og at der var andre med ham i Conſellie. Jakoblov, ſom

ogſaa ſtrax tilſpurtes, tilſtood hans Forbry-
delſe. Adjutanten arreteertes, og bekiendte
paa Timen, at Prindſen havde brugt ham til
at opvække Uroelighed iblant Folket: men at
han, Prindſen, vilde ſætte ſig i Spidſen, naar
Vagtene trak op og afløſte: derefter nedſable
alt, ſom vilde imødſætte ſig ham, og decla-
rere ſig for den førſte Perſon efter Keyſe-
ren: og havde han vildet giøre dette den
ſamme Aften, da Keyſerinden døde: men den
Volffenbyttelſke Geheime-Raad von Keyſer-
ling havde raadt ham derfra, og ſagt, at han
ſkulde endnu være ſtille: man maatte førſt
bringe det derhen, at han blev Generaliſſimus:
ſiden vilde alt det andet give ſig af ſig ſelv.

Begge Cabinets-Miniſtrerne, ſom fik Ef-
terretning om alt dette, holdt for nødigt, end-
nu ſamme Aften at ſammenkalde alle af førſte
og anden Rang, og aabenbare dem alt dette:
hvilket ogſaa ſkede. Der fandt ſig ind Feld-
Marſkalkerne, Trubetſkoi og Mynnik, tre
Cabinets-Miniſtrer, Prindſen af Heſſen Hom-
borg, Generalerne Uſkakov og Tſernikov,
Amiral Golovin, Geheime-Raad Golovkin,
Over-Stald-Meſter Fyrſt Kurakin, den vir-
kelige Geheime-Raad Fyrſt Trubetſkoi. Da
de var alle ſamlede, ſagde jeg dem, hvad der
var gaaet for ſig med mig og Prindſen ſaa og
i Publicum, og ſkreev det op paa Tydſk i al-
les Nærværelſe. Geheime-Raad von Brevern
toog det, ſadte det over paa Ruſſiſk, og fore-
læſte det offentligen. Herover blev Folkene
alle

alle bestyrtede, og sagde: dette havde de ey forestillet sig, at man vilde introducere saadanne Ting, af hvilke intet andet end alt Ont maatte fölge. Ved alt dette var den Volffenbyttelske Minister nærværende. Princesse Anna kom ogsaa kiörende: og jeg refereerte Hende alt, hvad som passerede; da Hun viiste at være meget sensible over Hendes Gemals Conduite, bevidnende at Hun havde intet vidst af alting, og vilde nu kiöre hiem at tale med Ham derom. Dette skede: og Prindsen kom strax med den Volffenbyttelske Keyserling kiörendes: men Generalerne og Ministrerne var ogsaa alle tilstæde.

Idet Prindsen traadde ind, var Hans Tale: jeg har fattet den Resolution at nedlegge alle mine Embeder, og vil giöre det hermed bekiendt. Mit Svar var: jeg havde ikke givet Ham dem, og vilde ey heller tage Ham dem: det var nu intet Tiid at tale om Embeder, men det kom an paa Rigets Roelighed: jeg havde været nödt til at bekiendtgiöre alle Nærværende vores Samtale, hvilken vi havde holdt i Dag: igientoog det ogsaa i Hans og de andres Nærværelse. Han kunde ey imodsige det: hvorpaa en stor Tummel skede imellem de Nærværende imod Prindsen. General Uskakov traadde heel nær til Ham, og sagde: Har vi tænkt det om Dem, at De vil introducere saadanne Sager hos os, som, Gud skee Lov, har ey været, saalænge vi mindes? Er det Belönningen for vores Tiennester, at De

vil foretage ſig en Maſſacre? Omendſkiönt at De er Keyſerens Fader, ſaa maae De dog vide, at jeg er den ældſte Oberſte-Lieutenant af Garden, i ſær af det Simonovſke Regiment, hvorpaa De tænkte at forlade ſig og diſponere det hertil? Troer ikke, at jeg ſkal ophöre at blive en ærlig Mand? Derpaa begyndte Prindſen at græde, forbandede dem, ſom havde förſt ſadt Ham ſaadant i Hovedet, bad om Forladelſe i alles Nærværelſe, og abſtraheerte fra alting med tre Ede. Derpaa opſadtes et Skrift, hvoraf jeg har glemt Indholden, og forſegledes med alle de Nærværendes Signete: hvorefter enhver kiörte hiem.

Efter nogle Dage kom Baroneſſen af Mengden kiörendes heel beſtyrtet, fortællende, at, da hun havde været hos Hendes nu regierende Keyſerlige Majeſtæt, ſaa havde man viiſt hende Hertogen af Holſteins Portræt, og Maalet af Hans Störelſe med ſtor Berömmelſe over Hans Egenſkaber: föyede ogſaa derhos, at, ſaalænge Keyſerinden levede, var der intet noget deraf kommet for Lyſet: hun vidſte ogſaa, at det viſtes enhver, ſom kom derhen. Feld-Marſkalk Mynnik kom ligeledes og fortalte det paa bemeldte Maade, og havde hört det af hans Söſters Datter. Han giorde derved den Reflexion, at der maatte ligge noget hemmeligt ſkiult derunder, og han fandt for Got at tilraade, at det forbödes. Mit Svar var: enhver havde Frihed at have ſine Slægtninger hos ſig i Portræt: og jeg kunde der-

for

for ey forbyde det Hendes Keyſerlige Höyhed. Princeſſe Anna lood ſig ogſaa höre derom, men i ſkiulte Terminis. Derefter var det nogle Dage gandſke ſtille.

Kort for min Ulykke kom Feld-Marſkalk Mynnik, og droog Diſcurſen hen paa Hendes Keyſerlige Höyhed, at Hendes Cavallerer var flittig hos den Franſke Ambaſſadör, og det kom ham mistænkeligt for. Mit Svar var, at jeg vidſte af intet, og ſagde, at dette havde intet at betyde: men de maatte vide, at Hendes nu regierende Keyſerlige Majeſtæt var derforuden ung og havde ſtore Reſurcer, thi Nationen har altiid været Dem tilböyelig. Han ſvarede, at det var ikke ſaaledes, og om Armeen vidſte han det med Vished. Ney, ſagde jeg, jeg veed vel, at baade Store og Smaa, ſaavel ved Armeen ſom i Publicum, har ſtor Kiærlighed for Hende: ja Garden ſelv, ogſaa det Regiment, ſom De nu commanderer, er Hendes Höyhed tilböyelig. Hans Svar var: de var nu alle glade, at de havde igien en Keyſer, og den Mandlige Linie blev igien etableret: ja, hvis det ſaa var, hvad havde man nödig at giöre mange Complimenter: jeg ſkulde tage den nu regierende Keyſerinde, og lade Hende ſtikke i et Kloſter. Herover blev jeg gandſke ſurpreneret, ſaa at jeg kunde ikke ſaa ſnart recolligere mig, ſagde ham ſaaledes ikkun dette: det var at angribe Sagen ved den rette Ende. Han gav Agt paa min Forandring, ſigende:

hvis det ogſaa ikkun var paa nogle Aar: begav ſig derpaa bort.

Efterat han nu nokſom havde merket, at dette Raad ſtood mig ey an, ſaa maae Anſlaget være faldet derud paa, ey at bie længere, paadet jeg ey ſkulde giöre det bekiendt. Jeg blev derfor den niende November om Natten overfalden i min Seng ved Grenaderer, ſom reev mig upaaklædt af Sengen, ſlæbte mig til Mynniks Vogn, og bragte mig til Vinter-Palæet ved hans Adjutant Manſtein. Her ſpurte man mig ey et Ord: men om Eftermiddagen blev jeg ſadt i en Vogn med min hele Familie, og bragt til Slyſſelborg, hvor jeg ſad under ſtærk Vagt indtil den tiende Junius. Jeg blev ſamme Stæds tilſpurt tre Gange. Alle Spörsmaalene, i ſær den anden og tredie Gang, gik derpaa ud: jeg ſkulde ikkun ſige, hvorvidt jeg havde været engageret med Hendes nu regierende Keyſerlige Majeſtæt om at ſtöde den den Tiid Regierende fra Tronen: og paa hvad Maade Hendes Keyſerlige Höyhed vilde bringe Stor-Fyrſten i Landet, ſom viſte om alting: og hvorledes Mariaſen ſkulde fuldföres med min Datter. Det övrige var lutter Bagateller, nemlig: hvorfor jeg havde ſagt, naar Princeſſe Anna bekom Regieringen, ſaa havde den Mengdenſke Familie regieret det hele Land.

Alt det, ſom de har ſadt ind i det Gudforglemmende Manifeſt, er lutter Uſandheder. Jeg har gandſke kort ſvart, det var

mig

mig altſammen ubekiendt, og jeg vidſte af intet: man holdt Huus med mig ſaa uchriſtelig, ſom det endnu ey var hört i Verden: det var dog i hele Verden brugeligt, ogſaa i dette Rige, at een overbeviiſtes om ſin Forbrydelſe enten med virkelige Gierninger, Skrifter eller Vidnesbyrd: jeg var ogſaa en regierende Herre og Leens-Fyrſte af Kongen af Polen og Republiken, ſom burde have Deres Miniſtrer nærværende, naar jeg beſpurtes, for at höre, hvad jeg ſvarte. Dette fandt ingen Bifald: men de ſvarte mig: jeg ſkulde ikkun begive mig dette: dette vilde ey hielpe mig: de vilde ſkaffe Vidnesbyrd nok. Jeg var tilfreds.

I de ſidſte Dage af April ſendtes igien Cabinets-Secretær Jakoblov, Majoren af Garden Sakoſtky og Capitein Gabmilly for at beſpörge mig tredie Gang af fölgende Indhold:

1) Nu var alt mit Forehavende aabenbaret, hvilket havde været ſærdeles farligt. Men Princeſſe Annas ſtore Naade var dog endnu ſtörre end al min Forbrydelſe, hvis jeg ikkun uden Baghold vilde ſige alting reent ud, hvorom jeg tilſpurtes. Giorde jeg det, ſaa kunde de i Hendes Navn ſige, at jeg ikke allene ſkulde have min Frihed, men derforuden belönnes overflödigen. Men i Fald jeg forblev ved det gamle, ſaa var der

 ingen

ingen Naade for mig og mine, men vi var alle evig fortabte.

2) Spörsmaalet var: efterat Hendes Höyhed, Princesse Elisabet, havde giort bekiendt, hvorledes jeg bestandig havde anholdet at stöde den da værende Herre fra Tronen, og sætte igien Hertogen af Holstein derpaa; saa skulde jeg sige, hvorfor jeg havde vildet giöre dette, paa hvad Maade, hvem jeg har brugt dertil, og hvo der har været med mig i Fortrolighed.

3) Hvorfor jeg har ey efterladt i mit Forehavende, men bestandig anholdet hos Hendes nu regierende Keyserlige Majestæt, da Hun dog selv ey har funden det for got, og har været saa christelig, saa ofte at raade mig derfra.

4) Hvor vidt Mariasen var kommen med den nu værende Stor-Fyrstes Kongelige Höyhed, og hvem jeg har brugt hertil.

5) Hvad jeg havde giort om Natten hos Hendes nu regierende Keyserlige Majestæt, og det saa stille.

6) Hvad Hendes Majestæt saa ofte har giort hos mig, og hvad for Consilia vi har havt inden lukte Döre.

Dette altsammen havde Deres nu regierende Keyserlige Majestæt bekiendtgiort: men de vilde endnu fornemme af mig alle Omstændighederne.

Mit

Mit Svar var gandſke kort: Alting var mig betaget: men een Ting lood jeg mig ikke beröve, nemlig mit ærlige Navn og gode Samvittighed. Af al denne Materie er mig intet bevidſt: og herpaa har jeg min hele Livs-Tiid ey tænkt: om Natten havde jeg ey været hos Hendes Majeſtæt, men ikkun een Gang, og det ved lyys Dag, da jeg condoleerte Hende: men den Naade, ſom höyſtbemeldte Deres Majeſtæt havde altiid havt for mit Huus, var Aarſagen, at Hun var kommen af og til hos mig: jeg vidſte ogſaa for viſt, at Hendes Majeſtæt havde ey kundet ſige noget om mig af alt dette: jeg vilde gierne bære min Skæbne, og overlade Gud alting, der ſom en ret Hiertens-Kyndiger ſkal dömme alting i ſin Tiid.

Efter denne Declaration ſendte Cabinets-Secretæren de andre to ud, og vilde endnu perſvadere mig: jeg ſkulde ikkun ſige bort: jeg kunde derved hielpe mig. Mit Svar var: paa ſaadan Maade forlanger jeg ingen Hielp. Hvorpaa de da tilkiendegav mig, at nu var der intet mere for mig at haabe. Den trettende Junius kom da et Commando, toog os ud af Slyſſelborg, og förte os til Vands og Lands indtil den femte November, da vi kom paa det Stæd, hvor vi ſkulde beſlutte vort Liv. Og hvis den höyeſte og almægtige Gud havde ey beviiſt Deres Majeſtæt den Naade; ſaa havde det ogſaa let været ude med os: idet den Nööd,

 hvil-

hvilken vi har udſtaaet, var utaalelig. Men den tyvende December kom vores Forlösning, da en Cureer indtraf hos os med den glædelige Efterretning, at vores Arreſt ſkulde ophæves, og vi accomoderedes med alting. Den otte og tyvende December brændte Huſet af, hvor vi var, og vi kom til at boe hos Voivoden, hvor vi forblev indtil den ſyv og tyvende Februarius, paa hvilken Dag vi bróód op, og kom her i en Tiid af fire Uger. Bismark og mine Bröđre kom nogle Maaneder efter mig an. Nu er vi alle her forſamlede, og venter daglig paa Guds og Deres Keyſerlige Majeſtæts Naade.

Bismark og begge Hertogens Bröđre ſadtes derefter paa frie Födder. Men Hertogen ſelv er endnu med hans Familie forbunden til at opholde ſig i Jeriſlav, en Ruſſiſk Bye, ſom ligger to hundrede og fyrretyve Verſt fra Moſkov, hvor han har daglig af Keyſerinden femten Rubel at fortære.

Det

Det fiortende Stykke
om
Autors Tilbage-Reyſe
fra Aſſov.

Efter Tidenden om denne Hertogs Val forefaldt intet merkværdigt i Aſſov, uden at der faldt ind en beſynderlig ſtreng Vinter, og at man lavede ſig alvorligen til det foreſtaaende Feld-Toog. Jeg havde allerede paa denne Kant naaet min Reyſes öyemeed, og ſtræbte derfor jo för jo heller at komme tilbage. Dette lykkedes mig ogſaa, idet jeg blev bekiendt med General Fyrſt *Repnin*, ſom formedelſt hans Svagheds Skyld havde faaet Tilladelſe til at reyſe til Moſkov, at lade ſig helbrede. Hos denne Herre kom jeg i Februarius Aar 1738 paa Amiral Bredals Recommendation an ſom hans eneſte Söns Informator, og forblev det, indtil Foraaret 1739, da han kom i Krigs-Tienneſte, og jeg reyſte over Petersborg förſte Gang ud af Landet.

Autor reyſer tilbage fra Aſſov.

Vi reyſte derfor fra Aſſov til Sankt Anna, og derfra videre til Lands igiennem

Til Moſkov.

nem Ukræne til Moskov, hvor vi ankom efter to Maaneder, forefindende Byen formedelst forrige Aars Ildebrand næsten gandske lagt i Aske.

Til Troize Kloster.

I Moskov opholdt vi os ikkun to Maaneder og giorde derpaa en Valfart af tresenstyve Verst til Treenigheds Kloster for at besee Stædet og den der forvarede Sergee, Klosterets Stiftere, med andre saadanne Helgene, hvis Legemer efter Döden troes ey at forraadne. Klosteret er det störste og rigeste i hele Rusland, har mange vitlöftige grund-murede Bygninger, og deriblant ni Kirker, og ved een af dem en rar Sundheds-Kilde. Det er befæstiget i en Firkant og omkringgivet med en maadelig Bye, eyer ey allene en stor Skat af alle Slags Ornamenter med ægte Perler og Edel-Stene, men ogsaa store Land-Goods beboede af flere end hundrede tusende Mands-Siæle. Det stifter rundt omkring idelig andre nye smaa underlagde Klostere, og diriges af en Archimandrit eller Abt med en halv Snees andre geistlige Kloster-Betientere. Det har indtaget en Garnison

niſon af et Compagnie gamle Soldatere og underholder en ſtor Latinſk Skole foruden de mangfoldige andre Kloſter-Folk, Forvaltere, Tienere, Præſter og Monke. Jeg kom der til at tale og ſpiſe med de fornemmeſte Geiſtlige, at beſee alle deres hellige og koſtbare Liggendefæ, at bivaane Guds-Tienneſten ved de Helliges Grave: og jeg har derforuden en anden Gang tagen endnu ſtörre Deel i denne deres beſynderlige Gieſt-Frihed og Höflighed, nemlig om Sommeren Aar 1744, da jeg atter opholdt mig i Moſkov. For et Aars Tiid ſiden er dette Kloſter ved Ildebrand fortæret, undtagen at dets Stiftere Sergee med hans Skat er reddet, men kand formedelſt dets Rigdom igien ſnart og maaſkee bedre end tilforn opbygges.

Det er ey allene i Troize eller Treenigheds Kloſter, hvor den Ruſſiſke Kirke fremviſer Helgenes döde, magre, ſorte-brune og uforgængelige Legemer, men ogſaa i Kiov, hvor der findes flere og friſkere. De forekaſtes andre Chriſtelige Religions-Partier, ſom et Kiende-Tegn paa den Ruſ- *Betænkning over uforgængelige Menniſke-Legemer.*

Ruſſiſke Sektes Sandhed. Men foruden at diſſe Mumier ey beviſer, hvad de ſkal, i det der findes lige ſaa mange og friſke af dem i andre Religioner, ſaa er det ogſaa unægteligt at deres Uforgængelighed i Troize og Kiov kand ey allene have, men har virkelig naturlige Aarſager. Det ſtrider imod de Geiſtliges Eenfoldighed og Oprigtighed, at de enten ved dyrebare Salvelſer, eller ved Indſaltning og Rögning, eller ved Honning og Vox, ved en hemmelig Omvexling eller ved nogen anden Slags Kunſt ſkulde conſervere diſſe Reliqvier, for at underholde Folket i en fordeelagtig Overtroe, der kunde bevare det for Vantroe.

Derimood bevidnes troeværdigen, at livlöſe Menniſke-Legemer, ſom er af en vis Diſpoſition dertil, kand hverken i Vitriol-Vand eller Vitriolſke Jord-Grave ved Forraadnelſe oplöſes. Saaledes findes der Mumier adſkillige Stæder i Eſtland, ſom for Exempel i en Lands-Bye Veſenberg paa Veyen til Reval, hvor en adelig Frue ſees conſerveret i Kirken ſiden

Aar

Aar 1604. Saadanne, ja og fra ældere Tider, finder man mange Stæds her i Danmark, udi Begravelſer i Kirkerne, af bekiendte Adelige og andre Perſoner.

I Moldav opgraves Vampyrerne, ſom aarelades længe efter deres Död ligeſom levende Menniſker. Da en Arbeyds-Mand ved et Kaaber-Verk i Sverrig omkom haſtig, da fandtes hans Legeme efter nogle Aar i Vitriol-Vand uſkadt og ufortæret.

Som nu Vandet i Troize Sundheds Kilde har ſmagt mig vitrioliſk: og det tilſtaaes, at en vitriolſk flydende Materie ſkal undertiden dryppe ud af de Kiovſke Helgenes uforgængelige Legemer; ſaa ſluttes med Rimelighed, at denne forunderlige Sag har den ſamme Aarſag der, ſom paa andre Stæder.

Fra Troize reyſte vi treſenstyve Verſt længere hen til en liden Bye ved Navn Periſlav, derfra omtrent lige ſaa langt til een af Fyrſtens Herre-Gaarde paa Landet, og efter nogle Uger derfra igien rundt om tilbage til Moſkov. Her fik jeg ey længe efter

Længere om tilbage til Moſkov.

ter

ter vores Tilbagekomst at höre en Messe, i hvilken Fyrst Repnin lood den Kalomske Bisp bede for hans afdöde Slægtningers Siæle, skiönt hverken han eller Bispen eller nogen Russe troer Skers-Ild med de Pavelige.

Russisk Messe-Læsning.

Förśt kom Bispen med et stort Fölgeskab i Kirken, sadte sig ned paa en Stoel for Alteret, og lood sig af mange Diaconer med adskillige Ceremonier iföre de Bispelige Ornamenter. Derefter lood han sig lede op til Alteret, begyndte der Litaniet, sang vexelviis med Choret, og igientoog ofte de Ord, *Herre forbarme dig*, hosföyende de Afdödes Navne og vendende sig undertiden om at lyse Velsignelse over os, som stod paa Gulvet i Kirken. Endelig afklædtes han med samme Ceremonier, med hvilke han var iklædt, og begav sig af Kirken med mangfoldige geistlige Personer hiem til os, der samtlig baade at beværtes med Mad og Drikke, og at belönnes med Penge.

Det merkværdigste, som jeg erindrer af Messen, var, at naar Bispen vendte sig om at lyse Velsignelse over

os,

os, saa havde han to store Lyse-Stager i Hænderne med tre lange Vox-Lyys i hver Stage, og giorde dermed et dobbelt Kaars meget behendig uden at Lysene udveftede.

Det var Fyrstens Faster, ved Navn Fyrstinde Kurakin, en meget gammel Frue, og hendes Datter, som i deres idelige Andagt havde formaaet ham baade til Valfarten og Messen. Hos denne Fyrstinde kom jeg siden, saa længe jeg var i Moskov, meget ofte med den unge Repnin hen at spise, næsten altiid i Selskab med de fornemmeste Russiske Geistlige, Bisper og Archimandriter, med hvilke jeg derfor idelig omgikkes, og fik af dem Kundskab om deres Troe og Lærdom. Da jeg sidst Aar 1744 opholdt mig anden Gang i Moskov, kom jeg atter nogle Gange i Selskab med andre fornemme Russiske Lærere. Jeg besaae ogsaa igien ey allene Troize Kloster, men ogsaa Voskresenskoi Kloster, som ligger paa den anden Side, omtrent halvtresenstyve Verst fra Moskov. Dette Kloster er merværdigt, efterdi Kirken er bygt af Patriarken Nikon i tre Af-

deelninger, een meget nedrigere end den anden, med Christi Grav og alle derved opförte Capeller: altsammen i Figur og Störelse paa det allernöyeste, ligesom det sees ved Jerusalem i Palæstina. Efterat Læseren har heraf seet, hvad Leylighed jeg har havt til at giöre mig et Begreb om de Russiske Geistlige og deres Religion; saa kand han maaskee med desto större Fornöyelse igiennemlæse disse efterfölgende Stykker.

Det femtende Stykke om Den Russiske Kirkes Forfatning.

Den Grækiske Religion indföres i Rusland.

Sidst i det tiende Seculum, da Kong Magnus af Norge holdt sig op i Novogrod, besluttede den over Russerne regierende Enevolds-Herre Valadimar I. at afskaffe Hedenskabet. Han fik derpaa den östlige Keysers Princesse til Ægte, förende med Hende den Grækiske Religion og det Grækiske Alphabete ind i Landet. De Kirke-Lærere, som kom ind med Princessen

fra Konstantinopel, forstood ey allene Grækisk, men ogsaa Slavonisk, hvilket uden nogen betydelig Forskiel er det samme som Russisk. De underviiste derudover Fyrsten og alle de Fornemme strax i Religionen, adspredende sig derefter i Rigets Provincer for allevegne at döbe og indvie Præster. Og disse lærte de, hvorledes de igien skulde döbe alle Börn i den Treenige Guds Navn, begiere af de omvendte Christne deres Synders Bekiendelse Stykke for Stykke, meddele dem i Sacramentet Christum med al hans Fortiennestc, vie og velsigne dem ved deres Indgang i den lovlige Ægte-Stand, agte alle Kloster-Löfter hellige, paa alle Sön- og hellige Dage affsynge Litaniet, bede og læse offentlig i Kirken for Folket, betegne sig med Kaarset og ære de afdöde Hellige samt deres Billeder, holde Fasten og alle Kirkens Anordninger, ligesom de kunde være umiddelbarlig Guddommelige, hellige alle Menniskenes vigtige Foretagender ved deres Bönner og Embeds Forretninger, salve de Syge og begrave de Döde.

Og udbreder sig.

Med de indviede Præsters Hielp döbte ogsaa Grækerne Tiid efter anden det övrige Folk, og lærte det i alle de Ting, som angaaer deres Siæles Salighed, at adlyde sig og Præsterne. Vel er det utroeligt, at Christendommen kand have strakt sig vidt i en saa kort Tiid: men den var dog stor i Ligning med den forrige Afguds-Tlennestes Blindhed og Vederstyggelighed. Og den giorde hastig en meget kiendelig Fremgang; efterdi det Russiske Folk er af Naturen ey uvittigt: og dets Grækiske Lærere arbeydede idelig og allevegne i at oplyse det ved Spörsmaal og Giensvar, understöttede i deres Arbeyde med fuld Frihed og Kirke-Magt af Landets uomskrænkte Enevolds-Herre.

Og begynder at blomstre.

Hos ham udbetingede de sig strax i Begyndelsen at have i deres Stifter en ubunden Myndighed i alle Kirkens Sager, angaaende Kald, Anordninger og Retter-Gang, og selv med deres Efterkommere ey at kaldes af eller staae til Ansvar for nogen anden end Patriarken i Konstantinopel. Valadimar deelte endelig Riget imellem hans Sön-

Sönner: hvorved Bispernes Magt begyndte mere at voxe, og Kirkens udvortes Tilstand tillige at blomstre.

Men da Tatarne forskaffede sig Over-Herskab over alle Valadimars uenige Sönner, da leed den Russiske Kirke saavelsom det Russiske Rige megen Trængsel i nogle hundrede Aar under det Tatariske Herredömme. Der holdtes ey allene inde med at bygge og stifte: men selv Guds-Tienesten standsede undertiden, og beholdt tilsidst snart intet uden Ceremonierne tilbage: saa at een af de Russiske Fyrster lood endog præge paa den ene Side af sin Mynt en Arabisk Overskrift, Mahumedanernes Gud og Prophete til Ære. Den Misundelse, hvilken Fyrsterne havde baade imod dem selv indbyrdes og imod Kirke-Lærerne, forvoldte, at de agtede lige saa lidet om at miste deres Religion, som deres Frihed. Dog sees af Historien, at den Grækiske Religion, som var eengang under og efter Valadimar fortplantet overalt i Rusland, er ey siden nogen Tiid eller noget Stæd under Tatarne aldeles oprykt med Rode. Forfölges af Tatarne

 Ivan

Faaer igien fuld Frihed af Ivan Vasiloviz I.

Ivan Vasiloviz I. forenede igien Riget, afkastede det Tatariske Aag, og gav selv som Over-Herre den gamle Frihed til Kirken tilbage. Deref- ter fik Rusland en egen Patriark, saa at dets Bisper behövede ey mere at gaae den lange Vey til Konstantinopel, hvor Patriarken under Mahomedanerne havde ikkun en tvungen og indskrænket Myndighed i den Grækiske Kirke. I det övrige findes indtil Keyser Peter I. ingen kiendelig Forandring i den Russisk-Grækiske Kirkes Forfatning, uden at der bygtes adskillige nye grundmurede Kirker og Klostere, og at Prælaternes Anseelse toog saaledes til, at Tsaren maatte endog lede omkring med Hesten, paa hvilken Patriarken efter Christi Exempel giorde sit Indtoog paa Palme-Söndag.

Reformeres af Keyser Peter I.

Men da den sidste Russiske Patriark Adrianus döde, da tiltoog Keyser Peter I. sig den överste Magt i Kirken, forsögende deri at giöre en Reformation. Til hvilken Ende han lood vel Bispedömmerne, Klosterne og Præsteskabet blive i den forrige Skik, men sadte derimod et stedsevarende Geistligt

ligt Mode ind over dem i Stæden for Patriarken. Man faaer ey fuldstændigere Begreb om denne hele Reformation end af *det Russiske Geistlige Reglement, hvilket efter Titlens Lydelse forfærdigdes paa den af Gud givne og med Viisdom udprydede Herres, Tsarens og Stor-Fyrstens, Peter den Förstes, Keysers over hele Rusland höye Befalning og Forordning, og med den orthodoxe Russiske Kirkes hele hellige dirigerende Synodes Bevilling, som holdtes den fiortende Februar Aar* 1721 *i Residencen Sankt Petersborg ved Hans Tsariske Majestæts Bemöyelse, med den hele Russisk-Geistlige Stands saa og det regierende Senats Istemmelse og Bifald, publiceret og trykt i det Sankt Petersborgske Bog-Trykkerie Aar* 1721 *den sextende September.* Jeg vil derfor meddele Læseren et Udtoog af dette Reglement, efterat jeg först Ord for Ord har anfört den af Keyseren forud giorte Grund-Lov, saaledes lydende:

Af Guds Naade Vi Peter I. Tsar og Selvholdere over hele Rusland o. s. v. Hans Reformations Grund Lov.

Da Vi, som den Os af Gud forlenede Magt udfordrer det, iblant megen anden Sorrig for Vores Nations og andre Os underlagde

Landes Forbedrelse vender ogsaa Vores öyne paa den Geistlige Stand, og merker i den stor Uorden og megen Mangel i dens Embeds Forrettelse; saa finder Vi i Vores Samvittighed en retfærdig Frygt, at, saafremt Vi skulde forsömme den Geistlige Stands Forbedring, da Vi saa mangfoldig har fornummet Guds hielpe-rige Haand i den Militære og Civile Stands Indretning, Vi da maatte synes utaknemmelige imod ham den Allerhöyeste, og blive uden Undskyldning, naar den retfærdige Dommere vil fordre Regnskab af Os for den Os anbetroede store Forvaltning.

Vi har derfor efter de gudfrygtige Regenteres Exempel, som har levet tilforn, saavel i det gamle som nye Testamente, paatagen Os den Sorrig at indrette den Geistlige Stand bedre. Og efterdi Vi kand ey udfinde hertil et beqvemmere Middel end en Collegial Regiering; saasom een Person er sielden frie for Affecter, og forsömmer sit værdige Embede saa meget desto mere, som det ikke er arveligt; saa opretter Vi et Geistligt Collegium, det er, et geistligt collegial Directorium, hvilket efter det fölgende Reglemente skal besörge alle geistlige Ting i Kirken af hele Rusland.

Vi befaler alle Vores troe Undersaatter, af hvad Stand de være maae, Geistlige og Verdslige, at holde dette Collegium for en vigtig og kraftig Regiering, at begiere sidste

Dom

Dom og Resolution af det i geistlige Sager, at lade sig nöye med dets Gotbefindende, og i alting at adlyde dets Befalninger, for at undgaae haard Straf, saaledes som den dicteres dem, der sætter sig imod andre Collegier, og er ulydige.

Bemeldte Collegie er forpligtet i Fremtiden at giöre dette Reglemente fuldkomnere med nye Forordninger, ligesom adskillige Tings adskillige Tilfælder udfordret det, dog aldrig uden Vores Bevilling.

Vi beskikker til dette geistlige Collegie fölgende Lemmer, saasom een Præsident, to Vice-Præsidenter, fire Raad og fire Assessorer.

Efterdi ogsaa meldes i den syvende og ottende Punct udi den förste Deel af dette Reglemente, at Præsidenten er underkast hans Med-Brödres Dom i samme Collegie, naar han har begaaen nogen stor Misgierning; saa vil Vi, at han skal i Gollegiet ogsaa have ikkun een Stemme af lige Værdie som de andre.

Men alle Lemmerne i dette Collegie skal ved deres Embedes Tiltrædelse aflegge en Eed ved det hellige Evangelium efter fölgende Eeds-Formular. Given i Sankt Petersborg den 25 Januar 1721.

I Eden loves *förſt* med et redeligt öyemeed i alle Ting at giöre uden Passioner efter sin beste Samvittighed og efter de Forördninger, som enten er allerede giorte i det

Eden, som aflegges af Lemmerne i Synodet.

det geistlige Reglement eller herefter med Tsarens Bevilling maatte giöres: *dernæst* at anvende alle sine Kræfter for at efterkomme sit Embedes Pligt, ey forevendende nogen Vankundighed, men flittig forskende efter Underretning i den hellige Skrift, Kirke-Modenes Regler og de gamle store Kirke-Læreres Overeensstemmelse: *videre* at forblive Tsaren og Tsarinde Catharina og alle deres denomineerte Efterfölgere troe indtil Döden: *endnu videre* at befordre i alle Maader Tsarens Nytte og afvende hans Skade: *fremdeles* at holde alting hemmelig til Tsarens og Kirkens Nytte: *endelig* at erkiende Tsaren for den överste Dommere i dette geistlige Collegie: *og til Slutning* at forsikre sit Hiertes Overeensstemmelse med sin Mund, og til Edens Bekræftelse at paakalde Gud som Vidne og Hevnere.

Udtoog af det geistlige Reglemente.

Den förste Deel,

indeholdende

En Beskrivelse over Collegiet, og Aarsager til dets Oprettelse.

Beskrivelse over Collegiet, og Aarsager til dets Oprettelse.

I Beskrivelsen heder det, at det kaldes en dirigerende Forsamling, naar Övrigheden betroer visse Tings Forvaltning ikke til een, men mange Personer tillige. Collegier inddeles dernæst i ubestandige og bestandige: *förste* ubestandige, saasom Moderne i Kirken og uden-ordentlige Inqvisitioner

tioner, Tribunaler og Raads-Forsamlinger i Staten: *for det andet* bestandige, saasom det geistlige Synedrium i det gamle Testamente, Areopagiternes Borgerlig Ret, og andre saadanne Dicasterier i Athenen, iligemaade de af Tsaren Aar 1718 oprettede Rigs-Collegier. Endelig tilkiendegives, at Tsaren hermed oprettede saadant bestandigt geistligt Collegie.

Paadet at ingen skal tænke, at een Person kand bedre besörge den hele Kirkes Huusholdning, ligesom Bisperne i deres Stifter; saa vises tvertimod, at et Collegie er bedre hertil, besynderlig i et Monarkisk Rige, og det af fölgende Aarsager: *Förſt* et Collegie kand lettere finde Sandheden, end een Person allene. *For det andet* et heelt Collegies Resolutioner adlydes hellere end een Persons. *For det tredie* et Collegie understöttes af Monarken, af hvem det er indsadt. *For det fierde* Tingenes Forvaltning gaaer stedse fort i et Collegie, og ligger aldrig stille, skiönt een eller nogle af Lemmerne döer eller bliver syge. *For det femte* et heelt Collegie kand ey saa let bestikkes eller regieres af Affecter, som een Person, i sær, da det bestaaer af adskillige Stænder, nemlig Bisper, Abter, Priorer og Verdslig-Geistlige. *For det siette* tör et heelt Collegie ey frygte sig saa meget for de Mægtige, som een Person

son allene. *For det syvende* kand saadant et Collegie, som staaer under Monarkens Magt, ey saa let opvække Oprör imod ham, som en Patriark: hvilket vises af den Konstantinopolitanske Historie, efter Justiniani Tider, af Pavedommets og Ruslands eget Exempel. *For det ottende* behöves formedelst dette Collegie ey mere som tilforn at sammenkalde et General-Concilium, naar Patriarken, der regierede ligesom en Suveræn, havde forseet sig og skulde dömmes. *Og endelig for det niende* er saadant et Collegie ligesom en Kirke-Regiments-Skoele, af hvilken Assessorerne kand frem for andre forfremmes til de Bispelige Dignitæter, paadet at Uslevenheden maatte ogsaa falde bort fra den geistlige Stand i Rusland.

Den anden Deel,

befattende i sig

De Forretninger, som henhörer til saadan Regiering.

Inddeelning over Forretningerne. Forretningerne deles i de almindelige og besynderlige: *först* de almindelige, som angaaer den hele Kirke: *dernæst* de besynderlige, som angaaer Stænderne i Særdeleshed, nemlig 1) Bisperne, 2) Præsterne, Diaconer og andre Kirke-Betientere: 3) Monke, 4) Skoeler, og deres Lærere, Discipler og Præster, og endelig 5) verdslige Personer i Henseende til lovlige og for-

forbudne Giftermaal, og andre saadanne Ting, hvori de behöver de Geistliges Underviisning. De almindelige Forrætninger siges atter at skulle sigte paa to Stykker: *först* at afskaffe alt det uordentlige og stridende med den Christelige Religion: *dernest* at forskaffe en tilstrækkelig Underviisning i Christendommen.

Al Overtroe bör undersöges og udryddes, som for Exempel: 1) Akathister, andre Officia og Bönne-Formuler, som nylig i de Tider var udkomne, særdeles i det lidet Rusland: 2) de mangfoldige Bönner, som enten bruges i Kirken eller hiemme: 3) de Helgenes Levnets Beskrivelser, som er opfyldte med Fabler, unyttige og latterlige Fortællelser: 4) den Overtroe at hvile fra Arbeyde om Fredagen, at foretrække nogle Officia for andre, saasom Messen paa Mariæ Forkyndelses Dag, Froe-Metten paa Paaske, Aften-Sang paa Pindse: at de, som begraves i det Pekzeriske Kloster i Kiov, bliver alle salige, skiönt de er döde i Uboodfærdighed, og saadant mere: 5) udue-lige og skadelige Ceremonier, saasom, at en Qvinde med flyvende Haar i det Starodubske Regiment i lidet Rusland paa en vis Dag omföres i en Kirke-Procession, under det Navn, den hellige Fredag, item at Præsterne paa et andet Stæd synger med Folket et Litanie under en Eeg, og deler Grenene ud til Velsignelse, og saadant

Förste Forretning at afskaffe al Overtroe.

dant mere: 6) Helgenes falske Reliqvier, og saadanne Narrerier, som findes i Pavedommet: 7) angaaende Helgenes Billeder iagttages det, som derom siges i Bispernes Eed: 8) at Bisperne lader grave efter hellige Billeder, digtende dem at være kraftige til at giöre Mirakler, for paa Stædet at opbygge en nye eller reparere en gammel Kirke: 9) at en Mette eller Vesper deles og affynges tillige af mange Partier: 10) at Præsterne ey i Huer tilsender fraværende Personer deres Bönner og Velsignelser: Og endelig alle deslige Ting flere.

Den anden Forretning at forskaffe Folket noksom Underviisning.

Man bör forskaffe noksom Underviisning til Bedring i Christendommen ved at forfærdige tydelige Böger om Sandheden til Saligheden, hvilke kand komme ud iblant den gemene Mand og forelæses dem paa Sön- og Fest-Dagene, efterdi Præsterne ey kand prædike. De Skrifter, som vi allerede har herom, er ubeqvemme til dette Sigte: thi 1) vores Troes Bekiendelse er alfor stor og endnu ey skreven i vores almindelige Sprog: 2) Chrysostomi, Theophylacti og andres exegetiske og moralske Homilier og Böger er egentlig skrevne paa Grækisk, er endogsaa for lærde Folk uforstaaelige paa Slavonsk, indeholder mange höye Theologiske Hemmeligheder og andre Ting efter de Folks Tilböyeligheder og de Tiders Omstændigheder, og er alt for kostbare til at kiöbes af Kirkerne. For-

der-

derfor at hielpe den Menniskelige Svaghed paa anden Maade, saa bör forfattes tre smaa Böger: *een* om vores Troes fornemmeste Lærdomme og Guds Bud i Decalogus: *den anden* om enhver Stands besynderlige Pligter: *den tredie* at befatte i sig adskillige Kirke-Læreres tydelige Prædikener om Hoved-Lærdommene, om Dyder og Laster, og enhver Stands Pligter. De to förste skal före Bevisene af den hellige Skrift, og selv begge bekræftiges af Fædrenes Vidnesbyrd i den tredie. Der skal forelæses hver Söndag til Fro-Messe et lidet Stykke vexelviis af den förste og anden, men til Höy-Messe en Homilie af den tredie, som forklarer det til Fro-Messe forelæste Stykke af de to förste. Bögerne skal ey være större, end at de alle tre kand indbindes tilsammen i et maadeligt Bind, og inddeles saaledes, at de kand udlæses hvert Fierding-Aar og paa denne Maade höres af Almuen fire Gange om Aaret.

Bispernes Pligter er: 1) flittig at læse og deraf lære alle Generale og Provinciale Conciliet: 2) selv af tredie Mose Bogs det attende, Kirke-Lovene, Reglerne, og Tsarens Forordninger at forstaae de til Ægteskab tilladte eller forbudne Slægtskabs-Trin: 3) til den Ende at lade sig daglig over Borde alle dem angaaende Regler forelæse: 4) i vanskelige Tilfælder at raad- Bispernes Pligter.

före

före sig med nærmeste Bisp eller anden lærd Mand, og, hvis endnu er Tvivl tilbage, med det Geistlige Collegie i Petersborg: 5) ey nogen Tiid uden efter Reglernes Fordring at opholde sig uden for deres Stift, og i deres Sygdom eller lovlige Fraværelse at forordne i deres Stæd en Abt eller Prior med nogle andre forfarne Mænd af Kloster-Standen, hvilke, ligesom de, bör forholde sig med at spörge til Raads i vanskelige Tilfælder: 6) at befale Abterne, Priorerne, Gardianerne og Præsterne at giöre det samme i deres Sygdom eller lovlige Fraværelse: 7) at begiære sig en Administrator eller nedlægge deres Embede, naar de formedelst höy Alder eller ulægelig Sygdom ey kand forrætte det mere: 8) at i agt tage det, som de ved deres Indvielse edelig har lovet, nemlig at afvende Monkenes uordentlige Levnet og overflödige Kirker uden Sogne, at affkaffe de hellige Billeder, som digtes, at giöre Mirakler o. s. v. iligemaade Enthusiastiske Spaa-Mænd, Helgenes döde Legemer, som har intet Vidnesbyrd, og at sætte Fiscaler derover i Byerne under Straf af at degraderes: 9) at stræbe efter en Skoeles Oprættelse ved deres Huse, paadet at Præste-Börn og andre, som er bestemte til Præste-Embedet, kand der lære færdig at læse og forstaae, hvad de læser, ja lære de to smaa Böger uden ad, som skal forfærdiges om Troens Lærdomme og Stænder-

dernes Pligter: 10) ingen andre end disse Discipler at udvælge til Præster eller Abter og Priorer i Klosterne: 11) selv efter det geistlige Collegies Anordning af deres egen Casse at forsörge Skoele-Mesteren med Proviant og Salarium, og at underholde alle Disciplerne ved den tredivde Deel af Kirke-Goodset og den tyvende Deel af de fornemmeste Klosteres Korn-Revenyer i Stiftet: 12) til den Ende aarlig igiennemsee Kirkens Regenskaber og indsende til det geistlige Collegie et fornuftigt Overslag over Kirkernes og Klosternes Nödtörftighed og Indkomster: 13) ey at holde mange Betientere, ey at opföre unyttige Bygninger, men ikkun nyttige saasom Möller og deslige, ey at klæde sig over deres Værdighed eller giöre sig mange nye Messe-Klæder, og give det geistlige Collegie en Bog over deres Indtægt og Udgift: 14) ey at imodtage alt for stor Ære, saasom at lade sig före under Armene, naar de er friske, eller tillade, at de under deres Opsigt staaende Brödre bukker sig ned for dem til Jorden; thi de kaster sig vel frivillig og hurtig ned paa Jorden, men ikkun af Skielm-Stykker, enten for at tilsnappe sig et Embede eller skiule deres Skelmerie og Ugudelighed: 15) ikkun at imoodtage, men aldrig at söge en maadelig Ære: 16) i Binde-Nöglenes Brug ey at være alt for hidsige og hastige men langmodige og vel-

betænksomme: 17) een Gang om Aaret eller i det ringeste i to Aar at holde Visitation i Stiftet.

Om Binde- og Löse-Nögelen.

Den sextende eller næstsidste Pligt forklares videre saaledes: Det er den Synd, som fortiener Bandsættelse, naar nogen offentligen bespotter Guds Navn, den hellige Skrift eller Kirken, er en offentlig Syndere, og skammer sig ey ved sin Misgierning, men roeser sig deraf, forsömmer Skriftermaal og Altergang længere end et Aar, bespotter og beleer Guds Lov offentligen, bliver i sin Hofmod og Haardnakkenhed efter dobbelt Formaning, og giver saaledes fra sig en Stank af Atheisteri. Til saadan en Misdædere sender Bispen förft hans Skrifte-Fader at formane ham til at staae aabenbare Skrifte. Er denne Formaning uden Virkning, saa lader Bispen ham komme til sig i sit Huus, og formaner ham dertil selv i Skrifte-Faderens Nærværelse. Vil han ey komme, saa sender Bispen atter hans Skrifte-Fader med nogle ærbare Geistlige og Verdslige Mænd meest af hans Venner til ham med samme förste Formaning, som kand, hvis den ogsaa denne Gang er uden Frugt, tredie Gang igientages. Nytter alt dette endnu intet, saa giver Bispen Folket Efterretning derom, ved at lade det paa en Fest-Dag offentlig i Kirken af Protodiaconus forelæse saaledes:

Den

Den eder bekiendte N. N. har forarget Kirken ved saadan en offentlig Synd, fôrer sig derhos op som en Foragtere over Guds Vrede, og har spottteligen slaaet hans Hyrdes oftere igientagne Formaning i Veyret. Derfor beder Eders Hyrde N. N. faderligen eders Kierlighed at I samtlig vil anraabe den barmhiertige Gud, at han vil blôôdgiôre hans forstokkede Sind, reense hans Hierte, lenkende det til Boodfærdighed. I, som staaer i nærmere Bekiendtskab med ham, erindrer og beder ham, enhver i sær og alle samtlig, med al Fliid, at han bedrer sig! Siger ham, at, hvis han er uboodfærdig og forbliver en Foragtere indtil den eller den Tiid; saa skal han udelukkes fra Kirkens Samfund.

Bliver Misdæderen endnu forstokket, saa indhenter Bispen Tilladelse fra det geistlige Collegie, og bandsætter ham derpaa, idet han lader aflæse fôlgende eller deslige Formul ved Protodiaconus offentlig for Folket i Kirken:

Da den eder bekiendte Mand N. N. har forarget Guds Kirke ved hans Lovs saadan offentlig Overtrædelse, har foragtet hans Hyrdes oftere Formaninger, som skulde lede ham til Omvendelse, har

slaaen den ham offentlig i Kirken ankyndte Fraskilleise i Veyret, og bliver endnu i Forstokkelse uden at give noget Haab til Omvendelse; saa skiller vores Hyrde ham hermed fra den Christelige Samfund efter Christi Befalning i Kraft af den ham givne Magt, og viser dermed alle Ret-Troende, at han har ingen Deel i alle de Guddommelige Naade-Gaver, som er os forhvervede ved vores Forlösers og HErres JEsu Christi Blood, indtil han omvender sig af Hiertet. Derfor forbydes ham Indgangen i Kirken: og endnu mindre kand han deelagtiggiöres i den hellige Nadveres hellige og forskrekkelige Hemmelighed, hverken i Kirken eller paa noget andet Stæd eller hiemme. Skulde han hemmelig eller offentlig eller og saa med Vold trænge sig ind i Kirken, saa legger han endnu större Fordömmelse paa sig selv: men endnu mere, hvis han med List eller Vold understaaer sig at tage Deel i det hellige Sacramente. Præsterne skal paa alle Maader forbyde ham Indgangen i Kirken, og, hvis de ey er stærke nok til at holde ham ude, saa skal de afbryde al Kirke-Tiennesten, undtagen Messen, indtil han er borte. Saa skal

og

og Præsterne ey komme til ham i Huset med Bôn, Velsignelse eller det hellige Sacramente, under Straf at tabe deres Præstelige Værdighed. Det være hver Mand bekiendt, at han N. N. hôrer allene for sin Person under Bandet, og ey hans Kone, Bôrn eller Huus-Folk, uden at de er ivrige med ham i hans Ugudelighed, og understaaer sig hofmodigen og offentligen at bespotte Kirken for den paa ham lagde Forbandelse.

Denne Bandsættelse bliver, naar den er forelæst, opslaaen paa Kirke-Dörene. Giör den Bandsadte Omvendelse, saa skal han staae offentlig i Kirken Skrifte for Bispen, enten i egen Person, hvis han er frisk, eller ved ærlige Mænd, hvis han er syg, bekiendende sin Synd og hofmodige Foragt, og bedende om Bandets Oplöselse. Bispen spörger ham da: 1) om han giör sand Ruelse til Syndernes Forladelse af Frygt for Guds Vrede og i Tilliid til Guds Naade: 2) om han troer, at Hyrdens Magt i at binde og löse er ey forfængelig og intetværdig, men mægtig, virkelig og frygtelig: 3) om han lover at være Kirkens lydige Sön, og ey mere foragte Kirkens Magt. Naar han nu har svaret höyt og forstaaelig hertil, saa tröster Bispen ham, at han skal sætte sin Tilliid til Guds Barmhiertighed, og læser over ham Bandets Op-

lösning, givende ham nogle Lærdomme om hans Levnets Bedring, og Tilladelse paa en vis Fest-Dag at gaae til Communion hos hans Skrifte-Fader: hvilke Taler herefter skal forfattes. Men vil han ey giöre Bood, saa meldes det til det geistlige Collegie, hvilket igien begierer af Tsaren Rettens Administration. Dog at Bisperne ingenlunde foretager saadan Bandsættelse af Passioner eller egen Nytte.

Om Adskillelse fra Kirken.

Foruden denne Bandsættelse, der er ligesom Döds Straf, og hvilken Concilierne har lagt paa Kiettere, er der en ringere Kirke-Straf, kalden Fraskillelse, som Concilierne har lagt paa dem, der overtræder deres Regler. Den bestaaer deri, at Synderen udelukkes af de Ret-Troendes Samfund i de tilfælles Bönner, har ey Tilladelse at gaae i Kirke, og kand en Tiidlang ey nyde Sacramentet.

Det er den Synd, som fortienner denne Straf, naar nogen begaaer anden Slags offentlig Misgierning, end de ovenmeldte, saasom at leve aabenbare uordentlig, længe ey at gaae til Kirke, at beskade eller beskæmme en Person, uden at ville bede om Forladelse. Saadan en Person skal Bispen enten selv eller ved hans Skrifte-Fader formane til Boodfærdighed. Vil han da ey giöre den, saa kand Bispen, uden at have nödig at melde det til det geistlige Collegie, skiönt han ogsaa ingen Foragt eller Hofmood la-

der see, fraskille ham fra Kirken, men behöver ey at lade Fraskillelsen offentlig forelæse, og tör ikkun antegne den med hans Forseelse paa en Seddel til Præsten.

Den sidste eller syttende Artikel forklares videre saaledes: 1) at Visitationen bör skee om Sommeren: 2) at Bispen anden eller tredie Dag efter sin Ankomst bör træde tilsammen med Byens eller Lands-Byens Præster, og assynge et Litanie for Tsarens Sundhed, Seyer o. s. v. 3) at han efter Litaniet skal holde en Tale til Præsteskabet og Folket om retskaffen Omvendelse og om de almindelige, i sær Præste-Standens, Pligter, saa og afkyndige, at enhver maatte aabenbare ham det, som havde et aandeligt Anliggende, eller en Samvittigheds Scrupel, eller noget paa Clericiet at sige, og aflæse saadan Tale, ligesom den gives ham af det geistlige Collegie, saasom ey enhver Bisp forstaaer at giöre en smuk Prædiken: 4) at han flittig udspörger Præsternes og alle Kirke-Betienternes Forhold: 5) at han hverken beder til Giest eller gaaer til Giest, förend de ham forebragte Sager er giorte til Ende: 6) at han opsætter vidtlöftige Sager til hans Hiemkomst: 7) at han ey giör Giestebud paa Præsternes Bekostning: 8) at han for alting forsker, om Præsten læser paa de hellige Dage de tre oven meldte Böger i Kirken: 9) at han stræber at afskaffe al Overtroe: 10) at han erkyndiger sig, hvorledes

Om Bispe-Visitation.

ledes de nærliggende Klostere forvaltes: 11) at han har Monkenes og Præstenes Pligter afskrevne med sig, ligesom de herefter fölger: 12) at hans Betientere ey giör nogen Forargelse, eller legger sig efter at röve som Tatare: 13) at han ey hevner sig selv over andre Bisper, af hvad Rang de er, men klager dem for Synodet: 14) at han kand anklages for Synodet af Abter, Priorer, Guardianer, Præster, Diaconer og andre Kirke-Betientere, som ey er fornöyede med hans Medhandling eller Domme, uden at torde efter deres Bort-Reyse lade deres Huse forsegle og udplyndre: og endelig 15) at sende aarligen to Gange Rapport ind i det geistlige Collegie om hans Stiftes Tilstand.

Om Lærdoms Nytte.

Nu fölger i Reglementet om Skoeler, og de Lærere og Discipler, som kand befinde sig i dem, saa og Præsterne ved Kirkerne. Der anföres forud en Afhandling om Lærdoms Nytte, da der forekommer: 1) et Exempel af den ved Tsar Peter indförte Krigs-Disciplin ved Armeen, og saadanne Ting flere, appliceret paa Lærdoms Nytte i Kirken: 2) Beviis af Kirke-Historien, at Valentinianernes, Manichæernes, Catharers, Euchiters, Donatisters og andre saadannes Kietterier er efter Irenæi, Epiphanii, Augustini, Theodoreti og andres Efterretninger alleneste opkomne af Vankundighed, og at de Russiske Separatister har samme Oprindelse;

delse: at vel andre, saasom Arius og Nestorius, har været lærde, men deres Lærdom ey Aarsag til deres Kietterier: at det i de ni dunkle Secula har staaet allersletteſt til med Kirken: at de gamle Kirke-Lærere i de fire förste Secula har været lærde, og at Religionen har i de fire sidste Secula forbedret sig ved Studeringernes og Universitæternes Opkomst: 3) men at Studeringerne bör for alting drives med Fornuft af udvaldte Nemmer, i Sager og ey i Ord, thi ellers foraarsager de langt större Skade end Nytte, saasom halv-lærde Folk er en Pest for Lande og Riger, sniger sig ind hos de Store for at faae et Ære-Embede, bagtaler retskafne Folk, og er tilböyelige til Oprör og Kietterier.

Hvis derfor, heder det videre, Hans Tsariske Majestæt vilde oprette et Universitæt; saa skulde det geistlige Collegie forholde sig efter fölgende Regler: 1) I de to förste Aar ikkun at antage een eller to Lærere: 2) i det tredie og fölgende Aar at antage flere, og dog ey afskaffe de förste formedelst de nye ankommende Discipler: 3) forud vel at pröve Candidaterne til Lære-Embederne: 4) aldeles at forskyde dem, naar de ey forstaaer deres Sager, dog i Mangel paa andre give dem först nogen Tiid til Forbedring: 5) at Lærerne for alting strax viser deres Discipler enhver Videnskabs öyemeed: 6) at udsöge de beste Autores i alle Videnskaber til Fordrag: 7) at man besynder-

Et Academies Oprettelse.

derligen legger den hellige Skrift til Grund-vold i Theologien, og dernæst Fædrene, saasom Gregorius Nazianzenus om Treenigheden, i hans fem Theologiske Prædikener, saa og Augustinus, Athanasii Magni fem Böger imod Arianerne om Guds Sons Guddom, Cyrillus Alexandrinus imod Nestorius om Christi Person, Pavens Leonis Brev til Flavianus Patriarch i Constantinopel om begge Naturer i Christo, og saa videre: 8) at der anskaffes et tilstrekkeligt Bibliothek for to tusende Rubel, som bör flittig besöges: 9) at man forbinder Videnskaberne med Grammatiken, og giver Disciplerne idelig Compendier af Geographien, Historien og andre Videnskaber at oversætte, paadet at de kand faae meget kostbart Goods, da de endnu staaer paa Viisdoms Strand-Bredde, og Sprogenes fortrydelige Læsning kand forbindes med den fornöyelige Kundskab om Verden: 10) at Studenterne undervises det förste Aar i Grammatica med Geographien og Historien, det andet i Arithmetiken og Geometrien, det tredie i Logica, det fierde i Rhetorica, det femte Aar i Physica, det siette Aar i Puffendorfs korte Politica med Logica tillige; men det syvende og ottende Aar i Theologien: 11) at see vel til, at Lærerne giör med Fliid deres Embede: 12) at Lærerne skal staae under det geistlige Collegie: 13) at der skal fiscaliseres med dem: 14) at alle velhavende Præste-Folk og Verdslige i

By-

Byerne skal sende deres Börn til denne store Skoele: 15) at de, som eengang dertil antages, skal gaae igiennem alle Classer: 16) at ingen övrighed maae uden stor Straf til geistlige eller verdslige Betienninger foretrække den, som ey har studeret ved Academiet for den, som har studeret der: 17) at enhver, som optages ved Academiet, skal först et heelt Aar pröves, om han har Nemme til at studere: 18) at den skal ey heller antages, som, skiönt han har Nemme, ey vil lade sig i et Aar tæmme: 19) at Academiet er ey midt i Byen, men paa et roeligt Stæd for sig selv: 20) at Academiet ey tragter efter mange Studentere, men efter gode Hoveder: 21) for alting ingen at antage uden de, som af Naturen er skabte til at studere: 22) skal der være ved Academiet et Seminarium til Börns Opdragelse og Underviisning: og endelig 23) skal man i Guds Ords Prædiken forholde sig efter disse fölgende Regler:

1) Ingen maae prædike uden at han har studeret paa dette Academie og er examineret af det Geistlige Collegie: 2) de skal prædike grundig og tage deres Beviis af Skriften om Omvendelse, Levnets Forbedrelse, Lydighed imod övrigheden, i sær imod Tsaren, enhver Stands Pligter, kort om Guds hellige, gode og fuldkomne Villie: 3) de maae ey tale om eller sigte paa nogen Person i Særdeleshed: 4) ey heller paa en frie Maade hevne sig over

Om Prædike-Maaden.

dem,

dem, af hvilke de er fortörnede: 5) de maae ey tale med alt for stor Myndighed, og sige I, men Vi, regnende sig selv efter Pauli Exempel iblant de groveste Syndere: 9) de bör vænne sig til Chrysostomi Prædike-Maade, og ey betienne sig af de letfindige Polske Postiller: 7) de maae ey roese sig af, at de prædiker got, ey heller befortörnes, naar deres Prædikener ey behages: 8) de maae ey löfte deres Öynebryne og Arme op, ligesom de forundrede sig, men være i deres Geberder frie, ligesom de havde slet ingen Opinion om deres egen Forstand og Veltalenhed: 9) de maae ey bevæge sig alt for meget, hverken roe med Armene eller klappe i Hænderne, eller sætte Næven i Siden, springe op, lee og græde: og endelig 10) maa de aldrig roese sig af deres Prædikener, og stille sig ligesom de bluedes, naar de roeses af andre.

Om et Seminarii eller Skoeles Oprettelse.

Den næst foregaaende een og tyvende Punct forklares saaledes: 1) at bygge en beqvem Skoele for halvtresenstyve til halvfiersenstyve Discipler: 2) at legge Börnene ind i den, otte eller ni tilsammen i enhver Stue, de störste for sig i en Stue, de mellemste for sig i en anden, og de mindste for sig i den tredie o. s. v. 3) at enhver faaer sit Stæd i Stuen til Seng, Bog-Bret og Stoel: 4) at der er en Opseere i hver Stue, en ærlig ogsaa ustuderet Mand imellem

lem tredive og halvtresenstyve Aar, som er ey alt for haard og ingen Melancholicus: 5) at der er i Skoelen tre lærde Monke eller verdslige Personer, een Rector og to Examinatores: 6) at Opseeren i enhver Stue har Magt til at straffe de Smaa med Riis, men de Store og Mellemste ikkun med Trusler: 7) at Examinatores forholder sig i Straffen ligeledes: 8) at Rectoren kand bruge alle Slags Tugtelser, men ey jage nogen af Skoelen uden Synodets Forevidende: 9) at alting har sine visse Timer, da der ringes med Klokken: 10) at Disciplerne i de förste tre Aar aldrig og siden ikkun to Gange om Aaret kand lades hiem paa syv Dage: 11) at den, som aflades, maae have en Opseere med sig: 12) at Disciplerne kand besöges af deres Slægtninger: 13) at saadan Leve-Maade bliver ingen Trældom: 14) at Melancholien fordrives best, naar ingen optages uden imellem ti og femten Aar: 15) at Disciplerne skal divertere sig to Timer om Dagen: 16) og at de skal derforuden forlyste sig en Gang eller to Maanedlig: 17) at der ved Maaltidet skal forelæses af Historien, og det de to eller tre förste Dage i hver Maaned om lærde Mænd: 18) at der to eller tre Gange om Aaret holdes Actioner, Disputationer, Comœdier og Oratoriske Exercitier: 19) at der stiftes Præmier for de Flittige: 20) at der paa höye Fest-Dage

hö-

hóres Instrumental-Musike ved Bordet: 21) at der ved Seminariet maae være en Kirke, et Apoteke, en Chirurgus, en Doctor, og en Skole i det nærmeste Academie: 22) at der ved Informationen bór agtes de samme Regler, som er givne om Academiet: 23) at der for dem, som betaler for sig og ey underholdes af Tsaren, skal sættes en uforanderlig Taxe: 24) at en Seminarist, naar han er kommen til Forstand, bór sværge Tsaren Troskab i Kirken: 25) at Seminaristerne kand ey demitteres uden af det geistlige Collegie: 26) at de Seminarister, som vil slaae sig til den geistlige Stand, skal af Bisperne foretrækkes alle andre.

Om verdslige Personer saa vidt de behöver Underviisning af de Geistlige.

Nu sluttes den anden Deel endelig om de verdslige Personer, i saa vidt de behöver Underviisning af de Geistlige. Og da forordnes: 1) at de skal lade sig aandeligen föde af dem med Ordet: 2) at de skal gaae til Communion hos dem; i det ringeste een Gang om Aaret: 3) at de, som ey giör det, er Roskolsiker eller Separatister, og skal af Bisperne overgives Retten og indsendes i Inqvisition til Synodet: 4) at der bör være i Synodet en Fortegnelse paa Separatisternes Mængde i alle Stifterne: 5) at Separatisterne og deres Patroner skal opsöges og bandsættes: 6) at ingen Separatist kand befordres til noget verdsligt og endnu langt mindre geistligt Em-

Embede, og at den, som mistænkes derfor, bör befrie sig ved sin Eed: 7) at ingen verdslig Herre uden Tsaren maae have Kirker eller Præster hiemme i Huset: 8) at den, som af Edel-Manden og Bönderne vælges til Præst, skal have Vidnesbyrd fra dem, at han förer et got Levnet og er ingen Separatist: hvorom Bispen bör dömme og tillige erkyndige sig, hvad Sold og Land Jord han har, og forbinde ham til at blive i Embedet sin Livs-Tiid: 9) omdrivende Præster maae ey bruges af Herrerne til Skrifte-Fædre: og ingen Præst maae tvinges af de Mægtige til at döbe deres Börn hiemme, uden naar de er svage: 10) at enhver verdslig övrighed staaer i geistlige Ting for den Bispes Ret, i hvis Stift han befinder sig: 11) at der skal dömmes om alle Tvivl angaaende Ægte-Standen af Præster, Bispen og endelig Synodet: 12) at ingen maa vies uden for Sognet og endnu mindre uden for Stiftet, hvor Brude-Parret findes.

Den tredie Deel
om
Directörernes Pligt, Embede og Magt.

Directörerne i det geistlige Collegie er tolv af adskillig Rang, Bisper, Abte, Priorer og Erke-Præster, nemlig tre Bisper og af de andre saa mange, som man finder de dygtig- Synodets Pligter.

ste

ſte Mænd af hvert Slags: dog ſaaledes, at ingen Erke-Præſt vælges, der ſtaaer under een af de Biſper, ſom ſidder i Collegiet. Deres Pligt er: 1) at vide alle ovenmeldte Pligter og ſee til, at de efterkommes i Kirken: 2) at imodtage alt, hvad ſom indgives dem om Kirkens Forbedring, ligeſom Senatet maae imodtage alle Forſlag til Tſarens Fordeel, men at dömme om, hvad der er deri ſkadeligt eller gavnligt: 3) at approbere alle nye Theologiſke Skrifter: 4) at holde Forhör over alt det, der rygtes om uforgængelige Legemer, Aabenbarelſer, Mirakler o. ſ. v. 5) at give endelig Dom over Separatiſter: 6) at dömme i de tungeſte SamvittighedsTilfælder: 7) at examinere og pröve dem, ſom ſkal ordineres til Biſper: 8) at holde, ligeſom fordum Patriarchen, höyeſte Ret i geiſtlige Sager, ſaaſom tvivlagtige Ægteſkab, Ægteſkabs-Skilsmiſſer og Uret, ſom en Biſp giör ſit Clericie og ſine Kloſtere eller en anden Biſp: 9) at give Agt paa Kirkens Land-Goods, Korn- og Penge-Revenyer, paa deres Adminiſtration og Vedligeholdelſe: 10) at hielpe de Geiſtlige ved Juſtitz-Collegiet og Senatet, naar de har Proces med de Verdſlige: 11) at dömme tillige med Juſtice-Collegiet om Meningen i fornemme Folks Teſtamenter: 12) at beſörge de Fattiges Væſen, og affkaffe alle omlöbende Staadere: 13) at afholde Geiſtligheden fra Simonie, beraadſlaae ſig med Senatörerne derom, give

ve dem derfor noget viſt af hvert Huus i deres Sogn, og ſætte en vis Taxt paa Accidencerne, uden at forbyde nogen frivilligen at give mere.

Reglementet var underſkrevet ſaaledes:

Den ydmyge *Stephanus*, uværdige Metropolit af Reſan.

Den ydmyge *Sylveſter*, Metropolit af Smolenſkov.

Den ydmyge *Theophanes*, Biſp af Pleſkov.

Den ydmyge *Pitirimus*, Biſp af Niſnegorod.

Den ydmyge *Barlaam*, Biſp af Tver.

Den ydmyge *Aaron*, Biſp af Karelien.

Amiral, Græv *Apraxin*.

Canceler, Græv *Gollovkin*.

Knæs *Jacob Dolgoruky*.

Knæs *Demetrius Galizin*.

Græv *Andreas Matveof*.

Peter Tolſtoi.

Baron *Peter Skaphirov*.

PETER.

Theodoſius, Abt i Sanct Alexander Nevſky Kloſter.

Antonius, Abt i Sanct Chryſoſtomi Kloſter.

Jonas Salnikejev, Abt i Christi Forklarings Kloster i Kasan.

Petrus, Abt i det Simonovske Kloster i Moskov.

Den ydmyge *Pachomius*, Metropolit af Veronez og Jelez.

Gabriel, Abt i det Hypatiske Kloster til den hellige Treenighed.

Hierotheus, Abt i det Donske Kloster i Moskov.

I Stifterne har følgende Bisper og Geistlige underskreven.

Den ydmyge *Ignatius*, Metropolit af Sarska og Podonsky.

Den ydmyge *Georgius*, Bisp af Rostov.

Den ydmyge *Barlaam*, Bisp af Susdal og Juriev.

Den ydmyge *Joanicius*, Metropolit af Kolumna.

Den ydmyge *Paulus*, Bisp af Vologda.

Den ydmyge *Cyrillus Sumliansky*, Bisp af Perijaslav.

Den uværdige *Antonius*, Erke-Bisp af Tsernikov og Novogrod Seversky.

Den ydmyge *Tychon*, Metropolit af Kasan.

Den ydmyge *Alexius*, Bisp af Viatka.

Den

Den ydmyge *Joachim*, uværdige Bisp af Astrakan.
Den ydmyge *Barnabas*, Bisp af Kolmogorod.
Den ydmyge *Bogoliep*, Bisp af Ustiuga.
Genadius, Abt i det Tsudoviske Kloster.
Sergius, Abt i det nye Kloster til vores Frelsere.
Serapion, Abt i Sanct Andronii.
Leonidas, Abt i det Petroviske Kloster.
Laurentius, Abt i det Donske Kloster.
Hyacintus, Abt i Sanct Epiphan.
Serapion, Abt i det Snamenske Kloster.
Theophylactus, Abt i Klosteret til vores Frelsere.
Makarius, Abt i Antagelsens Kloster.
Tychon, Abt i Treenigheds Kloster af Sanct Sergius.
Cyriacus, Abt i Euthimii Kloster til vores Frelsere i Susdal.
Gideon, Abt i Christi Födsels Kloster i Volodimar.
Leo, Abt i det Goritske Kloster.
Hadrianus, Abt i Christi Aabenbarelses Abrahamiske Kloster i Rostov.
Cyprianus, Abt i vores Frelseres Kloster i Jaroslav.
Sergius, Abt i det Lusetskiske Kloster.

Sylvester, Abt i Sanct Savæ Storkzevsky.
Antonius, Abt i Christi Opstandelses Kloster.
Arsenius, Abt i Sanct Pafnutii Kloster i Borovesk.
Germanus, Abt i Sanct Josephi Kloster i Volok.
Misael, Abt i vores Frelseres Kloster i Resan.
Joasaph, Abt i det Vosmitskiske Kloster i Volok Lamskoy.
Barlaam, Abt i Sanct Daniels Kloster i Perislav Salievskoy.
Joseph, Abt i Sanct Boris og Gliebi Kloster i Rostov.
Isaacius, Abt i det Solokzinskiske Kloster.
Joseph, Abt i Sanct Nicetæ Kloster i Perislav Salievskoy.
Tychon, Prior i det Kolotzkiske Kloster i Mosaisk.
Theophanes, Prior i Sanct Nicolay Ugrieski.
Hadrianus, Abt i Sanct Boris og Gliebi Kloster i Demitrov.
Gerasimus, Abt i det Vysotskiske Kloster i Serpukov.
Paulus, Prior i det Vladitsnoy Kloster i Serpukov.

Aaron, Abt i det Bogosloviske Kloster i Resan.

Leontius, Prior i Sanct Makarii Kloster ved Unska.

Irenarcha, Abt i Sanct Cyrilli Kloster.

Jonas, Abt i Steen-Klosteret.

Arsenius, Abt i det Prilutskiske Kloster.

Theophylactus, Abt i Sanct Pauli Kloster.

Makarius, Abt i Sanct Cornelii Kloster.

Philippus, Prior i Sanct Therapont.

Damascenus, Prior i Sanct Michaels Kloster i Perejaslav.

Raphael, Prior i vores Frelseres Kloster, kaldet Solotonoskoy.

Eustratius, Abt i det Eletskiske Kloster i Tsernikov.

Germanus, Abt i det Ilynskiske Treenigheds Kloster i Tsernikov.

Epiphanius, Abt i Mariæ Forkyndelses Kloster i Nieskin.

Nilus, Prior i Sanct Nicolay Mokosinsky.

Sosimus, Prior i Sanct Antonii Kloster i Liubetsk.

Johannicius, Abt i det hellige, store og Jertegn-giörende Pekzeriske Laura i Kiov.

Jeg, Abt i det Simonoviske Kloster i Moskov, underskriver mig anden Gang.

Gideon, Forvalter i Sanct Michaels Kloster med det gyldne Tag i Kiov.

Benedictus, Forvalter i Sanct Michaels Vydubitskiske Kloster i Kiov.

Horodion Siuravskoy, Abt i det samqvemmelige Mesigoriske Kloster ved Kiov.

Gregorius Gotkieviz, Forvalter i Sanct Sophiæ Kloster.

Christophorus Tsarnutsky, Prior i Sanct Nicolay Kloster ved Kiov.

Sylvester Pomovsky, Vice-Rector i Christi Aabenbarelses Bratskiske Kloster i Kiov.

Joasaph Tomiloviz, Forstandere i Treenigheds Cyrilliske Kloster i Kiov.

Simeon, Abt i vor Frues Kloster i Sviatska.

Joasaph, Prior i det Kisekfesiske Kloster i *Kasan*.

Barsonophius, Abt i det Pekseriske Kloster i Nisny Novogrod.

Philareta, Abt i Sanct Makarii Soltovodsky Kloster til den hellige Treenighed i den Nisny Novogrodske Province.

Joel,

Joel, Prior i det Glusinskiske *Kloster* i Vologda.

Barlaam, Abt i det Tikviniske Kloster ved store Novogrod.

Derforuden resolverede Tsaren fölgende Puncter: 1) at man ved Guds-Tienesten skal herefter bede for det hellige Synodus eller det helligste regierende Synodus, i Stæden for at man bad tilforn for Patriarchen: 2) at ligesom der tilforn er aldrig nogen Stæds fra skrevet Befalningsviis til Patriarchen, saa skal Synodet med alle Lemmernes Underskrift skrive Notifications-viis til Senatet, men ikkun allene med Secretærens Underskrift til de andre Collegier ligesom fra Senatet: 3) at Synodet skal ved Bispedömmenes Vacanzer forestille to Personer, af hvilke Tsaren vælger den ene, som det skal consecrere: og 4) at Synodet skal herefter administrere alle de Geistlige Goods, som er hidindtil alle ved de verdslige Personers Forvaltning forarmede. Om Synodets Fortrin.

Synodet forfærdigde derpaa et Tillæg til Reglementet for alle Kirke- og Kloster-Betientere, forordnende for Præsterne: 1) at ingen maae vies til Præst, uden han er förft underviist i Bispens Huus-Skoele, og har lært de smaa Böger uden ad om Troen, Loven, og alle Ständernes Pligter: 2) at han bör have et got Vidnesbyrd om sit Præsternes Pligter.

Forhold: 3) at han forskriver sig til at ville være fornöyet med den Lön og det Land, som ligger til Kaldet, og som bör meldes i Suppliken: 4) at han först bör pröves, om han ey er liderlig eller fladrer om Drömme og Qvinde-Fabler: 5) at han for Vielsen bör forbande alle Separatisterne og sværge Tsaren Troskab: 6) at han efter Vielsen över sig nogen Tiid udi Bispens Huus i Kirke-Tienneften: 7) at han beflitter sig paa at kunde forskrekke de Forhærdede, tröste de Bedrövede o. s. v. og, eftersom Præsteskabet er selv ulærd, da at lære de hertil affattede Formuler uden ad: 8) at han ey skal være sine Skrifte-Börn med ham uvedkommende Begiæringer til Byrde: 9) at han under sit Embedes Tab ey i Trætte maae aabenbare sine Skrifte-Börns Synder: 10) at han ey maae kives med hans Skrifte-Börn: 11) at han skal angive dem, som i Skriftemaal bekiender sig at have Forræderie eller andet saadant imood Tsaren i Sinde: 12) at han skal ligeledes angive dem, som i Skriftemaal bekiender sig at have en anden Misgierning i Sinde, eller allerede begaaet noget til Almuens Forargelse, saasom opdigtet et Jertegn: 13) at han i vanskelige Tilfælder skal raadföre sig med Bispen, hvad Bood der bör paalegges Synderne, uden at navngive dem: 14) at han ey maae legge alt for haard Bood paa Synderen, med Faste, Almisse, Sacramenternes For-

Forbydelse o. s. v. 15) at han skal meddele de Syge Sacramentet i andre Folks Nærværelse, under hans Embedes Fortabelse og Separatistens Goodses Confiscation: 16) at den, som heri angiver Præsten eller Separatisten, skal have den tredie Deel af det confisceerte Goods: 17) at der skal forholdes ligeledes, naar Præsterne lader sig bestikke til at sige, at de har döbt en Separatistes Barn uden at have döbt det: 18) at Præsterne bör ey komme i Huset til fornemme Folk at affynge Vesperen eller Metten, endnu mindre holdes af dem i Huset, allermindst af Enker: 19) at Præsterne maae ey holde Guds-Tiennesten paa Jertegns-Pladse uden Synodets Indvilling, ey heller tage sig omlöbende Kirke-Betientere til Hielp, ey heller taale, at der snakkes i Kirken under Messen: 20) at de skal see vel til, at ey Monke eller Lærere af Separatisterne, eller Bedragere eller falske Helgene sniger sig ind i et Huus udi Sognet: 21) at de maae ey tinge om Betalningen for deres Embeds-Forretninger, i sær om de fyrretyve Dages Bön for de Döde: 22) at der skal giöres Anstalt til Præsternes ordentlige Betalning: 23) at der maae ey være for mange Præster ved hver Kirke: 24) at en afsadt Præst, som understaaer sig at forrette Kirke-Tiennesten, skal straffes haardt for den verdslige Ret: 25) at Bisperne skal sörge for de Præster, som ved en uformodentlig Tilfæl-

de forarmes: 26) at ingen Præst maae egenmægtig gaae til et Regimente: 27) at Præsterne maae ey sætte alt for mange af deres Börn til Tiennesten i Kirken: 28) at Præsterne og Kirke-Betienterne maae ey være liderlige, ey sværme drukne om paa Gaden eller i Kirken, ey affsynge Kirke-Psalmerne i to Stemmer, ey klamres som Bönder ved Maaltidet, ey være Snylte-Gieste, ey slaaes med Næverne, ey være ureenlige i deres Klæde-Dragt, og legge sig hen at sove paa Gaderne, ey drikke i Kroerne, ey være Helte og Riddere i at drikke ved Giestebud: 29) at Præsterne skal holde Kirke-Bog over dem, som födes, döbes, gaaer til Guds-Bord, gifter sig, döer, begraves o. s. v.: og endelig 30) at Synodet vil see til, hvad man skal giöre med de Præster, som bliver tilig Enke-Mænd.

Kloster-Standens Pligter.

Kloster-Standen skal forholde sig efter disse fölgende Regler:

I. *Angaaende dem, som antages til Monke:* 1) Ingen maae blive Monk under tredive Aar: 2) Ingen af Krigs-Standen maae uden den höyeste övrigheds Tilladelse efter tre Aars Prövelse gaae i Kloster: 3) Ingen fremmed Bonde maae blive Monk, uden at han kand læse og skrive, har Friheds-Pas fra sin Hosbond, og hans Omstændigheder först nöye efterforskes: 4) Ingen Mand maae gaae i Kloster, som har sin Kone i Live:

Live: 5) Naar endog baade Mand og Kone vil gaae i Kloster, saa skal der sees paa Qvindens Alder og andre Omstændigheder: 6) Ingen maae imod sine Forældres Villie gaae i Kloster, ey heller Forældre sætte deres Börn i Kloster uden deres Villie, ey heller Mand forlade Kone, eller Kone Mand o. s. v.: 7) Ingen maae gaae i Kloster, som har begaaet en Misgierning, og saaledes bringer Klosteret i Ulempe: 8) Ingen Cancelie-Betientere maae uden Afskeed antages til Monk: 9) Ingen maae i sine unge Aar bestemmes til Kloster-Standen: 10) Ingen maae kiöbe sig i Kloster: 11) Hvo, som ey ved nogen af disse Ting forhindres, kand, naar han frivillig angiver sig, antages, til at pröves i tre Aar ved alle gemene Kloster-Tiennester, leve i Ædruelighed og Ydmyghed uden at gaae ud, skrifte hvert Aar, og communicere i det ringeste fire Gange om Aaret: 12) Efter disse tre Aar maae han dog ey endnu klippes, förend han forestilles Bispen med Vidnesbyrd fra Abten eller Prioren: 13) Ved hans Indvielse skal de sædvanlige Spörsmaal med disse Regler ham forelæses: 14) Fortryder han for Indvielsen sit Forsæt, saa skal han frielades uden Ophold eller Beskæmmelse: 15) Kommer han siden igien der eller i et andet Kloster, saa maae han atter udstaae sine tre Pröve-Aar: 16) Endelig, vil han give noget til Klosteret, saa skal det förft antages efter Pröve-

Aare-

Aarene, uden at han maae roese sig deraf imod Klosteret.

II. *Angaaende Monkenes Leve-Maade:* 1) En Monk skal skrifte og communicere fire Gange om Aaret: 2) han maae altiid have noget at giöre, snedkre, hugge eller saadant: 3) Foruden de Foresadte og de gamle Monke maae ingen i Klosteret have nogen eneste Tiennere: 4) Ingen Monk maae bede Gieste: 5) Ingen Monk maae uden Tilladelse og i Selskab gaae til Giest: 6) Ingen Monk maae sælge det, der tildeles ham i Klosteret: 7) Ingen maae tage efter Maaltid enten Mad eller Drikke undtagen tyndt öl med sig i sit Kammer: 8) Alle Brödrene skal spise samtlig i Spise-Salen: 9) Alle skal de have eet Slags Mad, Drikke og Klæder, dog at Alter-Betienterne klædes anderledes end Lay-Brödrene: 10) Ingen maae give noget bort af Klosteret: 11) I Klosterne maae föres et samqvemmeligt Levnet: 12) Alle Kloster-Indkomsterne forvares paa et besynderligt Stæd, som dertil bestemmes: 13) Ingen maae i Klosteret have andet Goods end Böger: 14) Ingen maae uden skriftlig Afskeed begive sig af eet Kloster i et andet: 15) Ingen maae i Klosterets Forretninger gaae i Bye eller Lands-Bye, uden han vælges dertil af det samtlige Broderskab: 16) Ingen Monk maae befinde sig i et andet Stift, uden at han har to Pas, eet fra Klosteret, et andet fra Bispen: 17) Ingen maae tage en Monk uden Pas

Pas i Beskiermelse: 18) Ingen Qvinde maae komme i Monkenes Kammere, men ikkun i Giest-Stuen i fleres Nærværelse: 19) Monkene skal undervises i Klosterne i at læse og at forstaae, hvad de læser: og endelig 20) Ingen Monk maae skrive uden Tilladelse.

III. *Angaaende Nonner*, som foruden disse Monkene her foreskrevne Regler maae ogsaa iagttage: 1) Nonner maae ey gaae i nogen anden end deres egen Kirke, ey heller före nogen Monk eller anden Mands-Person i deres Kammer: 2) Nonne-Klostere skal begiere af Bispen en Procurator til at agere deres Sager for verdslige Retter: 3) I andre Nödvendigheder skal de ogsaa bede Bispen at skrive for dem til Synodet: 4) Ingen Nonne, uden af Hans Keyserlige Majestæts Familie, maae opholde sig i et verdsligt Huus: 5) Nonnerne maae ey heller i deres egen Kirke blande sig ind iblant Folket: 6) Nonnerne bör med Rette ey være under tresenstyve Aar gamle: 7) Dog, hvis en ung Jomfrue vil begive sig i Kloster-Standen; saa skal hun ey indklædes, förend hun bliver halvtresenstyve Aar, og imidlertiid have Frihed at giftes.

IV. *Angaaende Klosterne:* 1) Ingen Monk maae slaae sig til Insidel-Levnet eller bygge Insidelier ved Klosteret: 2) De Klostere, i hvilke er ikkun faa Brödre, skal trækkes tilsammen; saa at et Kloster har i det ringeste

geste tredive Brödre og ey flere end tre Kirker, Hoved-Kirken, Bord-Kirken og Syge-Kirken: 3) De rige Klostere bör bygge sig Herberger og Lazareter for Syge og Gamle: 4) De unödvendige Bygninger i Klosterne skal bruges til Syge-Stuer: 5) Der maae herefter hverken Mand- eller Qvinde-Kloster bygges uden det helligste regierende Synodes Forevidende.

V. *Angaaende de Foresadte i Klosteret:* 1) Til Prælater bör de beste Mænd af Kloster-Standen udvælges: 2) De kand afsættes iblant Brodrene, naar de ey forvalter deres Embede retteligen: 3) De maae ingen forlöben Monk antage: 4) Forlöbene Monke skal i Kieder forrette det tungeste Arbeyde i Klosteret indtil deres Döds-Dag: 5) Der skal holdes i Klosterne Bog over alle Monkene: 6) Klosterets Casse og Klæde-Kammer skal være for sig selv under Klosterets Segl og Skat-Mesterens Forvaring: 7) Der skal holdes Bog over Indtægterne og Udgifterne: 8) Den Foresadte skal ey tvinge Brödrene til at komme hos ham til Skrifte: 9) Der skal være en ærbar Skrifte-Fader i Klosteret, som skal under Haanden tilkiendegive den Foresadte, hvad ond Sædvane indsniger sig, uden at navngive Personerne: 10) Den Foresadte, som tager Gave for at skaffe nogen i Klosteret, skal afsættes: 11) Ingen Foresadt maae have sine Slægtninger i Klosteret at betroe dem Forretninger-

gerne: 12) Ingen Foresadt maae tage en fremmed Skat i Klosteret i Forvaring: 13) Bispers, Abters, Priorers og andre Monkes particulier Goods arves ey af deres Slægtninger, mèn er forfaldet til det regierende geistlige Synode: de Ringeres Formue trækkes til Kloster-Cassen: og endelig 14) Alle foreskrevne Regler skal een Gang hver Maaned forelæses ved Bordet.

Underskreven af det helligste regierende Synodes Lemmer. Aar 1722:

Stephanus, Metropolit af Resan.

Theodosius, Erke-Bisp af Novogrod og Abt i Alexander Nevsky Kloster.

Theophanes, Erke-Bisp af Pleskov.

Leonidas, Erke-Bisp af Krutitsa.

Gabriel, Abt i Treenigheds Kloster af Sergius.

Theophylactus, Abt i det Tsudoviske Kloster.

Hierotheus, Abt i det nye Kloster til vores Forlösere.

Petrus, Abt i det Simonovske Kloster.

Athanasius, Prior i det Tolskiske Kloster.

Barlaam, Prior i det Ugriessiske Kloster.

Theophilus Krulik, Monk og Præst.

Jo-

Johannes, Erke-Præst til den hellige Treenigheds Kirke.

Petrus, Erke-Bisp til Sanct Petri og Pauli.

Anastasius Nausy.

Timotheus Palekin, Over-Secretær.

Autors Betænkning over Synodet.

Dette er den Grund-Lov, ved hvilken Keyser Peter I. sögte at reformere den Russisk-Grækiske Kirke, og hvoraf man giör sig det rigtigste Begreb om dens nu værende Forfatning. Det helligste regierende Synode, som den Tiid indstiftedes i Stæden for Patriarchen, vedvarer stedse, holdes i den her foreskrevne Forfatning indtil denne Time, og fölger ligesom Senatet og de andre Collegier med Hoffet til Petersborg eller Moskov. Paa dette sidste Stæd har jeg Aar 1744 talt nogle Gange med dets fornemmeste Lemmer, som jeg har Aarsag til at berömme for deres Höflighed, Gudsfrygt og Lærdom. De beflitter sig uafladelig paa at iagttage dette Keyser Peter den Förstes Geistlige Reglemente, at efterkomme de dem deri foreholdte Pligter, i sær Tiid efter anden at forsyne alle Kirkerne med

de

de i samme Reglemente forordnede og andre nyttige Kirke-Böger og Skrifter.

Af Synodet forestilles og indvies Bisperne, som, skiönt de ey alle har studeret eller taler Latin, befindes dog at være fornuftige, mestenDeels gammelagtige ærbare Mænd, og af Slavoniske, Polske og Russiske Skrifter at have forhvervet sig nyttige Theologiske og andre Videnskaber. Den sidst afdöde Novogrodske Archieree Ambrosius, som talede færdig Latin, hörte jeg paa Mariæ Himmelfarts Dag Aar 1744 at prædike Russisk i Troize Klosters Hoved-Kirke. Han traadde efter Messe-Tiennesten hen til en Bog-Stoel i Choret, havde sin Prædiken skreven for sig, læste den op undertiden inden i, undertiden uden ad, indförte ogsaa andre ey tilforn opskrevne smaa Afhandlinger. Og, skiönt han fortalte een for mig aldeles utroelig Historie om Jomfrue Mariæ Himmelfart og de Christnes Sorrig over hendes Optagelse, indlood sig ogsaa i unödige Theologiske Stridigheder, saa foredroog han dog al-

ting med saadan Anstand, at man kunde ey andet end höre ham med Fornöyelse. Jeg spiste siden med ham i Klosteret, og erfarede iblant andet, at hans, nemlig det Novogrodske Bispedömme, er det fornemmeste i Landet, at Bisperne i Rusland, som er i Tallet nogle og tyve, kaldes enten Metropoliter, eller Archiereer eller Episcoper, efter Stiftets og dets Hoved-Stads Værdighed, men at de alle, uagtet disse distingveerte Titler, er dog ey hverandre subordinerede, og staaer under Synodet allene, brugende hver for sig i deres Stifter den Magt, som er dem forundt, og efterkommende de Pligter, som er dem foreskrevne i Reglementet.

Og over Kloster-Standen.

I Reglementets Underskrift anförte jeg Abterne, Priorerne og Forvalterne, som havde underskrevet, paadet man tillige kunde have en Fortegnelse paa de fornemmeste Russiske Klostere, uagtet mange er udeladte, som er af mindre Betydning. I dem alle iagttages een og den samme Orden og Regel med stedsevarende Fasten uden Kiöd, Melk, Smör Ost, Eg,

eller

eller hvad anden Spise, som kand komme af Dyyr. Og i det övrige forholdes der efter de i Reglementet forfattede Regler. Skiönt Prælaterne ved dem ey lidet indskrænkes; saa lever de dog endnu mange Stæds fornöyelig, helst siden de ved den nu regierende Keyserindes Gavmildhed har faaet det fratagne Kloster-Goods under Forvaltning tilbage. Nogle af dem, i sær Ukrænerne, har studeret: og de har alle et Exemplariskt Forhold, besörgende efter Reglementets Anordning, at der i nogle af de rigeste Kloster-Stiftelser holdes en Latine-Skoele, saavelsom et Lazareth og en Syge-Stue for Gamle. Men Monkene er alle ulærde, levende i en usel, ynkværdig Fattigdoms og Tvangs Tilstand. En Studiosus Theologiæ fra Tondern i Syder-Jylland, ved Navn Sellius, som havde en indvortes Byld i Livet, forandrede af Græmmelse og Desperation sin Evangeliske Troe, og gik efter foregaaende Prövelse for et Par Aar siden i Alexander Nevsky Kloster ved Petersborg, hvor Bylden hastig moednedes, saa at han

kort derefter döde, formodentlig formedelst den strenge Russiske Kloster-Leve-Maade. Man vil maaskee forundre sig over, at et Menniske, som har Kundskab om Sandheden, kand begaae saadan Daarlighed. Men man maae betænke, at enhver, der föler en hemmelig Lidelse, hvilken synes ham uovervindelig, saasom en indvortes ulægelig Sygdom, ubodelig Gield, gamle ey helbredede Samvittigheds Saar o. s. v. gemeenligen enten slaaer sig til Drik eller falder paa Qvækerie og gaaer i Kloster, i hvilke Lande Kloster-Levnet er brugeligt, eller ogsaa i stor Fortvivlelse hengiver sig til begge Dele.

Og over Præsterne.

De Russiske Præster har ligesom Monkene ingen Studeringer, uden at de har lært deres Kirke-Ritual og de tilforn bemeldte smaa Böger uden ad, og er i Skoelerne underviiste i at læse alting færdig inden i, forrettende deres Embede, som det sees at være dem befalet i Reglementet. Saavidt som jeg har erfaret, förer de i Almindelighed nu omstunder en ærbarere og anstændigere Leve-Maade, end man

finder den beskreven af de Gamle. *Deres förste Embeds-Forretning* bestaaer i at affynge Litanierne og forelæse Kirke-Bögerne til Fro-Messe, Höy-Messe og Aften-Sang, ey allene paa alle Höy-Tider, hvoraf er foruden de to og halvtresenstyve Söndage endnu aarlig syv og fyrretyve höye Fest-Dage, paa hvilke der hviles fra alt offentligt Arbeyde, men ogsaa paa de to ugentlige Bede-Dage i hver Uge, og paa mange Helgenes Fest-Dage, hvoraf helligholdes een i den ene og een i den anden Kirke o. s. v. *Deres anden Embeds-Forretning* er at oplæse Bönner og Velsignelser over Barsel-Qvinder. *Deres tredie Embeds-Forretning* er at döbe Börnene, som efter Födselen först reenses med deres Mödre ved det legemlige Bad, og dernæst henföres til Kirken, neddyppes tre Gange med det hele Legeme udi Daabens Vand udi den Treenige Guds Navn, indvies endelig med den hellige Salvelse, og overöses ved den hele Forretning ligesaa overflödigen med Bönnen og Ordet, for at indpodes i Christendommen. *Deres fierde Em-*

beds-Forretning er Communionen, ved hvilken de bryder det syrede Brööd i rööd Viin, giver det derpaa tillige med Vinen i en Skee til enhver i sær af Communicanterne, endogsaa de smaa spæde Börn, og uddeler endelig efter den hele Guds-Tienneste smaa firkantede Stykker af et andet Slags indviet Brööd til alle uden Forskiel i Menigheden. *Deres femte Embeds-Forretning* er Skriftemaal, da de forlanger af Synderen Bekiendelse og Svar paa alle deres Spörsmaal, som de af en liden Bog giör ham om alle muelige Synder, i sær om at have overtraadt Fasten, og paalegger ham efter Gotbefindende Bood i Almisser, eller strengt Arbeyde, eller nye Faste, eller saadant mere. De tilgiver ham lettere de störste Misgierninger imod Budene end deres Kirke-Lovs Overtrædelse i Fasten, som holdes ey allene to Dage hver Uge, men derforuden otte Uger for Paaske, fiorten Dage for Petri Pauli, fiorten Dage for Mariæ Himmelfart, og sex Uger for Juul. *Deres siette Embeds-Forretning* er Brude-Vielse, da de velsigner Brude-Par-

ret ved Ordet og Bönnen, og betienner sig derved tillige af adskillige Ceremonier, saasom at omvexle deres Ringe, sætte Kroner paa deres Hoveder, give dem Viin at drikke o. s. v. vel merkende paa, at de ey er i Slægt med hverandre, ey heller har nogen Tiid standne Fadder tilsammen, ey heller at nogen af dem har været tilforn to Gange gift, ligesom de selv har ikkun Tilladelse een Gang at giftes. *Deres syvende Embeds-Forretning* er at salve de Syge og derhos at komme dem til Hielp med deres Bönner. *Deres ottende Embeds-Forretning* er at begrave de Döde, hvilke de iförte i brogede Klæder af de höyeste Farver gemeenligen i en meget hastig Gang uden synderlig Ceremonie, lystig syngende, henbringer til Graven og befordrer til Jorde med et Vidnesbyrd imellem Hænderne, saaledes lydende: *Jeg N. N. bekiender med dette aabne Brev, at N. N., her nærværende, har levet med os som en god og sand Græsk Christen. Og, skiönt han har giort Synder, saa har han dog skriftet dem og faaet Absolution og Nadveren til saadan hans Synds Forladelse.*

Han har ogsaa æret Gud og de Hellige paa den rette Maade. Han har fastet og bedet, som det sômmer sig. Han har opfôört sig imod mig N. N. hans Skrifte-Fader tilbôrligen: saa at jeg har given ham en fuldkommen Aflad for alle hans Forseelser. Ham meddeles derfor dette Vidnesbyrd, som han har at overlevere til Sancte Peter og de ôvrige Hellige, paadet han uden Hindring maae indföres i den evige Herligheds Porte. Deres *niende Embeds-Forretning* er endelig at bede, synge og röge for de Döde baade i Huset og i Kirken. Der forefalder endnu andre Forretninger, saasom at indlede Kirke-Gangs Koner, at lyse Velsignelsen over dem, der forlanger det, at holde Kirke-Bog over alle deres Forretninger, at indvie Vandet visse Dage om Aaret, at gaae om med Chor-Sang i Julen o. s. v. Men de er alle ey af saa stor Betydning, som de her bemeldte. Skiönt nu enhver kand af denne Artikel let see, at der udi Rusland er ey saa stor Underviisning i Christendommen, som i de fleste andre Europæiske Riger: fölgelig, at Dyderne og Lasterne er almindeligen ey

ey saa raffineerte og fine der som anden Stæds; saa kand dog forsikres, at der findes baade iblant Fornemme og Ringe, Præsteskab og Almue, ligesaamange Folk som anden Stæds, der synes at forholde sig efter deres Samvittighed, og i deres Levnet beviser sig at have Christendom i deres Hierter.

Der pleyer at være ved enhver Kirke flere end een Degn, eftersom Degnenes Forretninger ved den offentlige Guds-Tienneste er vidtlöftige, i sær med at paaklæde og afklæde Præsten i og af Messe-Klæderne o. s. v. Endog i de fornemmeste Kirker taales ey nogen Instrumental-Musike. Men Vocal-Müsiken er i alle Kirker, endog i de ringeste, iagttaget med saameget desto större Fliid; saa at Syngerne, store og smaa af alle Stemmer, har deres Leve-Bröörd deraf allene, og legger derfor meget Vind paa at opföre i Litaniet en smuk Concerte. Saasom ogsaa Russerne agter Klokke-Klang for en Guds-Tienneste; saa fortienner Kimerne deres Bröörd ved idelig at kime, det er, at trække Knæ-

Og om de andre Kirke-Betientere.

belen med en Strikke hen at slaae paa Klokken; thi de bruger ey at ringe. Præsterne har stedse stræbt at forskaffe deres Börn og Familie disse Kirke-Betienninger, ja selv at succederes af deres ældste Sönner, og saaledes giöre den Geistlige Stand arvelig.

Og om Separatister.

Der meldes i Reglementet ofte om Roskolsiki eller Russiske Separatister, om hvilke jeg derfor vil meddele en kort Efterretning. Disse Qvækere, som har været længe i Rusland, har separeret sig fra deres Fædrene-Lands regierende Kirke snart ved Drömme, Jertegn, nye Aabenbarelser og Spaadomme, snart ved smaa Ting, saasom om Kaarsens Betegnelse, visse hellige Billeders Antagelse eller Forskydelse, og saadant mere, snart endelig ved at forkaste aldeles Religionen, foragtende baade Daaben og Alterens Sacramente. De siges nu omstunder at inddeles i to og tredive Secter, som i deres Meninger skilles aldeles fra hverandre. Keyser Peter I. giorde sig Fliid for at forene dem igien med Kirken, tænkte i Begyndelsen at naae sit Öyemeed med

med at straffe dem haardeligen, men befandt tilsidst, at Fornuftens Sygdomme kand ey ved Straf og Piinsel helbredes. Han besluttede derfor ey at tvinge deres Samvittighed, men havde dog ont med disse Folk at giöre. De kunde ey forvises Landet, saasom det stridte imod Lovene, gav Folket en nye usædvanlig Frihed, og var Riget skadeligt formedelst deres Mængde. De kunde ey heller affondres til et besynderligt Partie med Religions Frihed, efterdi de var selv ey enige, og saadan Affondring var derforuden forargelig, ja kunde formere deres Antal. Keyseren befalede derfor, at de skulde alle bære en breed firkantet rööd Klud bag paa Ryggen over Kiortelen, paadet de kunde kiendes fra andre. Med dette Kiende-Tegn seer man endnu nogle af dem at gaae offentlig paa Gaden. Men de Fleste skiuler sig dog af Frygt for saadan Beskæmmelse, givende sig ud for at være enige med den Russiske Kirke.

Noget af det smukkeste i det geistlige Reglemente er den Omsorrig, som Og om Skoeler.

Key-

Keyseren med Synodet har baaren for Folkets Underviisning og Skolers Indrættelse til at oplære dem, som igien skulde med Tiden undervise andre. Det er derfor nödigt at forklare saadant med nogle faa Anmerkninger.

Der er efter Reglementets Anordning nogle Skoler oprettede, saasom i tre Klostere i Moskov, i Troize Kloster, ved Videnskabernes Academie i Petersborg, i Alexander Nevsky Kloster, saa og hos de fornemmeste Bisper. Men det Theologiske Academie, om hvilket Forslaget saa vitlöftig forklares i Reglementets anden Deel, er ey kommen i Stand. Og de faa allerede oprettede Skoler er ey endnu af den Beskaffenhed, at de kand lignes med andre Udenlandske. Aarsagen til begge Dele er Mangelen paa Lærere, som i det Russiske Sprog kand undervise Ungdommen om andre fremmede Sprog, og derefter eller tillige lære den de nödige Videnskaber. Derforuden er Studeringers Opkomst i et Rige ey saadan en Ting, som kand skee ved en Forordning eller et Jertegn, men fremkommer ved gode

gode Anstalter meget langsom og naturligviis Tiid efter anden.

Der findes vel ogsaa allerede i det Russiske Sprog trykte, ey allene de i Reglementet forordnede Böger samt Reglementet selv og Ritualen, men ogsaa andre ved Videnskabernes Academie i Petersborg oversadte, saasom Marcus Aurelius Philosophus, iligemaade adskillige Historiske og Mathematiske, og endelig ogsaa Theologiske, saasom Troens Klippe, et stort Volumen, i hvilket de andre Religions-Parthier bestrides, et Par smaa Russiske Moraler, ja ogsaa eet af Freylinghusens Skrifter og Johan Arnds Sande Christendom, begge oversadte paa Russisk, trykte i Halle Aar 1735, og giorte temmelig almindelige i Petersborg og Moskov, men Aar 1744 confisceerte, efterdi de var udkomne uden Approbation fra Synodet. Men disse faa Böger forslaaer ey i Landet, og eyes ikkun af faa rige og curiöse Folk, kand ogsaa ey tienne saa meget til Geistlighedens Oplyysning, som i Fald den ogsaa havde Biblen for billig Priis i deres eget Tungemaal

maal

maal til Kiöbs at bekomme. Man talte een Gang meget om et nyt Oplag af den Ruſſiſke Bibel, da Stykket ſkulde ikkun koſte ſex eller ſyv Rubel. Men paa nogen Tiid har man intet hört derom videre. Denne hele ſidſte Artikel bliver lettere at forſtaae ved det efterfölgende Stykke.

Det ſextende Stykke
om
Den Ruſſiſke Kirkes
Lærdom.

Philoſophiſke og Theologiſke Videnſkaber forbundne med hverandre.

Religion og verdſlig Videnſkab er ſaa nöye forbundne tilſammen, at den ene kand ikke blomſtre uden den anden. Det er her lige meget enten Philoſophiens og andre verdſlige Videnſkabers Opkomſt er Aarſag til Religionens Reformation, eller Religionens Forbedring er Aarſag til de verdſlige Videnſkabers Opkomſt, eller og de begge formedelſt deres Overeensſtemmelſe vedligeholder og formerer hverandres Kræfter. Det er nok her at kunde ſætte ſom en unægtelig Forfarenhed, at Theologien og dens For-

Fordrag har altiid havt een og den samme Skiebne med de saa kaldte verdslige Studeringer. Man kand derfor ey vel betragte Theologorum Troens-Artikler i et vist Religions-Parthie, med mindre man tillige bemerker, hvad og hvorledes de studerer i andre Videnskaber.

I begge Dele, baade Theologiske og verdslige Videnskaber, har de Russiske Geistlige fordum været vankundige, ligesom det bevidnes eendrægteligen af alle gamle Skribentere om Rusland. Endnu först i det forrige Seculum finder man til Beviis herpaa hos en vis Scribent anfört fölgende korte Begreb af den Russiske Kirkes Lærdom.

Begge fordum ubekiendte i Rusland.

En Samtale, som en fornemme Monk skal have holdt med den Novogrodske Bisp.

1. Hvad er den skyldig, og hvad for en Straf har han fortient, som har faaet Christi Nadvere og kand ikke beholde det, men maae udspye det formedelst overflödig Mad og Drikke.

Han skal giöre Bood, og faste fyrretyve Dage; saafremt det er skeet for-

formedelst overflödig Mad og Drikke. Men er det skeet af Svaghed eller anden Uleylighed; saa skal han faste tyve Dage. Skeer det af en ringe Aarsag, saa skal han faste mindre, eftersom det paalægges ham af Præsten. Vederfares det en Præst, saa skal han suspenderes og faste i fyrretyve Dage. Hænder det sig ham af en ringe Aarsag, saa skal han tugte hans Legeme i otte Dage og holde sig fra Kiöd, öl, Brændeviin, Mööd, Eg, Smör og Ost. Vederfares det ham tre eller fire Dage, efter han har faaet den hellige Nadvere; saa skal han giöre Bood, eftersom at det paalægges ham af Bispen. Skeer det en Præst: og han tier dermed, men aabenbares siden imood hans Villie; saa skal han giöre Bood med at tugte sig i fyrretyve Dage. Kommer det af Sygdom og Svaghed, saa skal han giöre Bood og faste i tre Dage og forbrænde det udspyede, efterat der udsynges over det nogle Psalmer og Responsoria. Men æder en Hund eller et Sviin det op, saa skal han faste i hundrede Dage.

2. Hvis

2. Hvis Kalken kand ey agtes reen, saa at der er falden Sand, Jord, Spinde-Væbe, Möl, eller anden Utöy i den, og den derved er forurenet; hvad skal man da giöre?

Saa skal der læses nogle Bönner over Kalken, og den derefter igien reenses.

3. Hvad skal man giöre for den Afdödes Siæl?

Man skal give halvtresenstyve Kopek for fem Messer, som skal synges og holdes for den med Virög, Bröód og Honning-Kage, som gives Præsten i Kirken.

4. Hvad skal man giöre ved den, der i otte Dage ey giver en syg Monk at spise, som dog er iört de Seraphinske Klæder?

Det er ret og vel giort, at man igien giver ham hverken Æde eller Drikke, saasom han har omgaaets med den hellige Engel, og har ey antagen en Englisk Skikkelse og Orden.

5. Hvad skal man giöre med en Hedning eller Kiettere, som vil afstaae fra sin falske Religion, lade sig döbe, blive en Christen og antage den sande Religion?

Han skal föres i et Kloster, lære at kaarse sig, og at kiende de Hellige.

Ham skal gives et andet Döbe-Navn. For ham skal læses Dag og Nat nogle Bönner. Han skal bringes i Bad-Stuen, toes reen, holde sig sex Uger fra Kiöd, Eg, Smör, Ost og Melk, gaae i Kirke at lade læse over sig nogle Bönner, kastes i Jordan og döbes i Navn Guds, Faderens, Sönnens og den Hellig Aands, Amen. Derefter skal der hænges et Kaars om hans Hals. Han skal iföres i nye rene Klæder. Der skal sættes en Krone eller et Kaars paa hans Hoved. Ham skal gives et Vox-Lyys udi Haanden. Naar Messen læses, skal ham meddeles Nadveren. Og han skal holdes for en nyefödt Christen, saalænge han lever.

6. Maae vel nogen om Söndagen fiske, jage efter Fugle, skyde andre Dyyr eller slagte Fæ, Lam og Höns?

Om Söndagen og paa andre store Fest-Dage skal man förft gaae i Kirke, höre Messen og kaarse sig. Hvis derefter Nöden udfordrer det, saa kand det vel skee og tillades.

7. Tör vel nogen i Palme-Ugen consecrere Christi Nadvere, og uddele den?

Ja det kand skee, saafremt Mennisket har fastet hans Tiid ud, og Nöden

den er for Haanden, at han er syg: dog at Vinen blandes med Vandet.

8. Maae vel de höyværdige Sacramenter meddeles et Menniske, som er besadt af Dievelen eller galen?

Ney, det er ikke priseligt: men hans Mund kand dermed beröres.

9. Hvad skal een vel spise paa Kaarsets Ophöyelses Dag?

De Geistlige kand ey æde Kiöd. Men andre Personer af höy og lav Stand maae æde Kiöd, Fisk og alt, hvad dem lyster, med denne Condition, at de förft kysser det hellige Kaars: saafremt Dagen i det övrige ey indfalder paa en Onsdag eller Fredag.

10. Maae Præsten gaae om Morgenen i Kirke, naar han Natten tilforn har beröret hans Hustrue?

Ja det maae vel skee, saafremt Præsten har toet sig vel over og under Navlen, og har læst det hellige Evangelium. Dog skal han ikke gaae til Alteret og holde Messe.

11. Naar en Præst har læst Messen om Söndagen, tör han da vel sove den efterfölgende Nat hos hans Hustrue?

Ja det kand vel skee, saafremt han har selv Lyst dertil.

12. Er det fiint og priseligt, at man overleverer de hellige Sacramenter til ugiftede Folk?

Ja det kand skee, saafremt de har tugtet sig vel, og ey beblandet sig med nogen Qvindes Person, eller giort anden Utugt.

13. Hvad for Mad skal man spise og fortære i den store Faste?

Om Söndagen og Löverdagen kand man spise Fisk, og de andre Dage Fiske-Ragn. Men Monkene skal æde Honning, Salt og Bröőd og drikke Vand og Kofent.

14. Hvad skal man giöre med en Kone, naar hun har födt et Barn?

Naar hun er forlöst og har födt; saa skal hun blive fyrretyve Dage og fyrretyve Nætter af Kirken. Er hun meget syg, saa skal de höyværdige Sacramenter meddeles hende: men ellers maae det ey skee. Dog skal hun förſt toes reen: og nogle andægtige Bönner læses over hende.

15. Er det priseligt at gaae strax ind i en Stue, i hvilken en Qvinde har födt?

Ney, paa det Stæd, hvor hun er forlöst, der skal ingen hentræde i tre Dage. Det skal toes vel: og der skal

læses derover nogle andægtige Bönner.

16. Kand et Liig begraves imod östen, Vesten, Syden eller Norden for Kirken?

Imod Norden for Kirken eller Solens Nedgang skal ingen Död begraves. Det er de Döde en Krone at vende sig imod Solens Opgang og see den klare Soel, förend de begraves. Thi fra Östen kommer den rette Soel frem og Menniskenes Forlösning, men ikke fra Norden.

17. Maae en Mand, som er gift, faae den hellige Nadvere paa Paaske?

Ja, hvis han den hele Fasten igiennem har ikke beblandet sig med sin Kone eller andre Qvinder?

18. Maae vel nogen faae de höyværdige Sacramenter, naar han har ikkun anrört et Eg med Tænderne, eller naar hans Tand-Kiöd har blödet?

Ney, paa samme Dag, som det er skeet, kand han ey annamme det, men Dagen derefter.

19. Maae vel nogen om Natten sove hos hans Kone, naar han har Dagen tilforn annammet den hellige Nadvere?

Den samme Nat er det ikke priseligt, men nogle Dage derefter. Vil

en Edel-Mand giöre det, saa skal han give Præsten tre Griven i Penge, at han beder for ham.

20. Tör nogen spise den Melk, som er malket af en Koe just den Dag, da den har födt Kalven?

Ney, det maae ey skee, thi Melken er blandet med Blood: men om to eller tre Dage saa kand det skee uden Synd.

21. Tör en Præst udi Fasten sove hos en Qvinde, favne og kysse hende af den Aarsag, at han vil have hende til Hustrue?

Ney, han skal et heelt Aar suspenderes fra hans Embede. Vederfares det nogen, förend han er ordineret til Præst, saa skal han aldrig komme til Embedet. Giör en verdslig gemeen Person det, saa kand han et heelt Aar ey nyde Sacramenterne.

22. Maae nogen ordineres til Præst, som har tilforn sovet saaledes hos en Qvinde, at hun deraf er bleven frugtsommelig?

En Qvinde kand sielden blive af een Hossoven frugtsommelig. Men har han adskillige Gange blandet sig med hende, saa skal han aldrig ordineres til Præst. Desligeste skal den ey heller ordineres til Præst, som kræn-

ker en Jomfrue, og ey den förste Nat, da han sover hos hende, merker, om hun er endnu Jomfrue.

23. Maae den Præst faae de hellige Sacramenter, som har godvillig forladt sit Præste-Embede?

Ney, ham skal det ey gives, saalænge han lever, undtagen, naar han ligger paa sin syge Seng for Döde.

24. Tör en Præst synge Messe paa den Dag, da han begraver den Döde?

Ney, det skal han ingenlunde giöre, saafremt han ey vil suspenderes paa fiorten Dage.

25. Maae en Barsel-Kone, som er saare syg, faae de höyværdige Sacramenter?

Ja, det kand tillades med den Vilkaar, at hun ey faaer det paa det Stæd, hvor hun har födt, men paa et andet Stæd, iligemaade, at hun förſt vel toes, og at der læses over hende nogle andægtige Bönner.

26. Tör vel nogen sove hos hans Kone, og dog beholde det hellige Kaars om Halsen?

Ney, det skal ingen giöre, ey heller paa det Stæd, hvor der henger et Billede, med mindre det er vel skiult og forvaret. Alle Præster skal ogsaa

efter Middags- og Aftens-Maaltiid gaae i Kirken at bede, förend de legger sig hen at sove. Da er det dem ogsaa tilladt at give den Syge den hellige Nadvere i deres Præstelige Klæder.

27. Hvad skal den giöre, som vil gifte sig og tage sig en Hustrue?

Hvo som vil begive sig i Ægte-Standen, han skal holde sig fyrretyve eller i det ringeste otte Dage tilforn fra at beblande sig med andre Qvinder.

28. Hvorledes skal man omgaaes med de Qvinder, som dræber og trykker deres egne Börn ihiel?

Alle Qvinder, som ey med Villie trykker deres Börn ihiel, eller föder döde Börn til Verden, de skal udstaae Kirke-Straffen, ligesom den foreskrives dem af Præsten. Iligemaade, hvilken Qvinde, som giver hendes Mand at æde og drikke, paadet at han skal favne hende desto hellere, hun skal faste i sex Uger og bede Manden om Forladelse.

29. Hvad om nogen vil bruge utilbörlige Midler, at hun kand blive frugtsommelig?

Alle Qvinder, der giör saadant, det være sig med Græs-Rödder eller andre

ulov-

ulovlige Midler, eller söger Raad hos gamle Hexer, de skal faste i sex Uger, og give Præsten tre Kopek i Penge, at han skal bede for dem med stor Andagt, paadet Gud maatte giöre dem frugtsommelige ved deres Mænds Sæd allene og ikke ved andre Midler.

30. Hvorledes skal man handle med den, som i Drukkenskab beblander sig med en Qvinde, saa at Frugten derved forgaaer hende i Livet?

Den samme skal faste og holde sig fra Kiöd- og Melk-Spise, og skal i otte Dage ey gaae eller see i nogen Kirke, indtil Præsten faaer læst for ham nogle andægtige Bönner, og har bedet Gud om Naade.

31. Maae nogen spise af det Kiöd, som har beblandet sig med et Menniske?

Ney, den, som har giort det, maae ey æde deraf: men andre maae æde og fortære det.

Skiönt dette korte Begreb af den Casuistiske Theologie giver ikkun et slet Billede paa dens Forfattere; saa anföres den dog ey for at beskiæmme dem og tillige med dem den gamle Russiske Kirke. Thi det er aaben- Betænkning over denne gamle Russiske Casuistiske Theologie.

 bare,

bare, at vi andre Europæer maae og-
saa undsee os nu omstunder ved de
Skrifter og Prædikener, som vores
Vestlige Kirkes Fædre har ladt os til-
bage efter sig for nogle hundrede Aar
siden. Imidlertiid er de her anförte
een og tredive Spörsmaal med deres
Besvarelse et rigtigt Kiendetegn paa
den indvortes Beskaffenhed af den
Russiske Kirke, saaledes som den var
for halvandet hundrede Aar siden, og
saaledes som den endnu er der, hvor
det ved Keyser Peter I. opgangne
Lyys har endnu ey kundet igiennem-
trænge med dets Straaler.

Russernes Lærdom nu omstunder.

Dog har det allerede ey lidet op-
klaret de fleste Læreres Forstand i den
Russisk-Grækiske Kirke. Thi Syno-
dets Lemmer, saa og nogle af de for-
nemmeste Bisper og Prælater har, saa-
som i det forrige Stykke er meldt, væ-
ret enten i den Petersborgske Latine-
Skoele eller ved privat Information af
deres Forældre holdte til Studeringer,
har saaledes lært det Latinske Sprog,
og siden i dette Sprog de Theologiske
og andre Videnskaber. De övrige Bi-
sper og Prælater har ogsaa samlet sig
nogen

nogen Lærdom ey mindre af Omgangen med disse end af de udkomne Slavoniske, Russiske og Polske Skrifter. Præsterne har nu omstunder bekommet mere Oplyysning end tilforn af Keyser Peter den Förstes geistlige Reglemente, og ved de deri forordnede smaa Russiske Böger og Skoeler. Derforuden har der allerede været og er endnu nogle Russiske Geistlige, saasom Theophanes, der döde Aar 1736, Bisp og Stor-Fyrstens Confessionarius Todorsky, som endnu lever, og andre, hvilke har lært enten Tydsk eller andre Europæiske Sprog, har reyst uden Lands, og har studeret ved fremmede Universitæter.

Det Kiovske Academie.

Der er talt meget om et Academie i Kiov, hvor Ukrænerne siges at studere, förend de ordineres til Præster, og hvor nogle hundrede af saadanne unge Mennisker skal undervises i Sprog, Historie og Theologiske Videnskaber. Jeg har derfor giort mig Umage for at faae fra en Professor paa dette Academie et Latiinskt helst Philosophiskt eller Theologiskt Specimen, men kunde længe intet be-

kom

komme uden Kaaber-Stykker, iblant hvilke eet, som kom Aar 1744 ud, havde fuldkommen fem Korteer i Breden og tre Alen i Længden. Endelig kom Aar 1745 et Compendium Philosophiæ Aristotelicæ fra Pressen, forfærdiget af Michael Kosakzynsky, Præfectus for det Kiovske Academie og samme Stæds Professor ordinarius udi Philosophien.

Et Philosophisk Specimen fra det Kiovske Academie.

Skriftets Titel er denne:

Philosophia Aristotelica, ad Mentem Peripateticorum tradita: Ejus sacratissimæ Majestatis Hæreditariæ, Nostræ Magnæ Dominæ, Augustissimæ Imperatricis Elisabeth Petrovnæ totius Rossiæ fideli subdito, sacrorum, Rossiaci nec non Romani, Imperiorum illustrissimo Regis Comiti, excellentissimo totum per Imperium Jager-Meystro Actuali, Ejusdem Sacratissimæ Majestatis Ober-Camer-Hero, Leyb-Compagniæ Laitenantio, Variorumqve Ordinum Cavalero, ejus Regis Comitis Illustrissimæ Excellentiæ, Alexio Hryhoriewicz Rozumowsky, anniversaria ejusdem Tutelaris Recordatione, dedicata: sincero Extractui e Libris Latinis atqve Polonicis Typo mandatis de antiqva nobilissimorum Dominorum Rozumowsciorum Genealogia innixa: in qvatuor Documenta divisa: & publicis in Academia

Mo-

Mohylo-Zaborovsciana Kioviensi Disputationibus approbata: per humillimum eorum Servum nec non Dei Exoratorem, Academiæ Kioviensis Præfectum, ejusdemqve Philosophiæ per sexennium ordinarium Professorem, Hieromonachum, Michaelem Kozaczynski oblata: deinde per Auditorem suum, Græcæ, Hebraicæ nec non Germanicæ Dialectorum Discipulum, nobilem Dominum, Gregorium Szczerbacki defensa. Kioviæ, Præside eodem, qvi supra, Præfecto Michaele.

QVIsqVe sat esse potest sat CertVs Re sVper Ista,
QVoD RozVMoVskICh StIrps generosa fVIt.

Leopoli, Typis Colleg. Societatis JEsu. Anno 1745.

Man kand være forsikret, at det hele Skrift svarer til denne dets Titel. At Autor har ey lagt sig efter det reneste Latine, og særdeles været ulykkelig i de Tydske Titlers Oversættelse, er noget, som undskyldes af dem, der erindrer sig, at det Latinske Sprog tales og skrives ey anderledes end og i hele Polen, saasom i det Jesuitiske Collegie, hvor Skriftet er trykket. I Dedicationen holder han det selv ey uden Aarsag for roesværdigt, at have *Autors Betænkning over det hele Skrift.*

ve

ve med saa stor Fliid undersögt sine Velynderes Slægt-Register, og ved Trykken bekiendtgiort deres Fortienester for andre. Hans Philosophiske Systema er ey allene formedelst dets Grund i denne Undersöning forunderligt (som han selv siger samme Stæds) men ogsaa i den Henseende, at det har kundet saa korteligen forfattes. I Prolegomena giver han *först* en Forklaring over Philosophien, viser den *dernæst* at være enten Theoretisk eller Praktisk og opregner endelig dens fem Dele, Logica, Moralen, Physiken, Metaphysiken og Mathesis. Da han bliver ved at afhandle den förste i Prolegomena, saa viser han dermed, at han ey anseer den som en fraskillelig Deel af, men som en umistelig Safr, der indflyder i hans hele Philosophie, ligesom Blodet i Aarerne fra Hiertet eller Levnets-Aanderne i Nerverne fra Hiernen meddeles det hele Menniske. De tre följende forklarer han hver for sig, dermed tilkiendegivende sig at betragte Physiken som Philosophiens Legeme, Metaphysiken som dens Siæl, og Moralen

ralen som dens Siæls og Legems Bevægelser. Paa det at han kand philosophere desto friere, saa udelader han de Mathematiske Videnskaber, hvilke synes ham ligesom Hudene sætter de Philosophiske deres Grændser.

Heraf kand enhver dömme om de Philosophiske Studeringer, som er brugelige paa det Kiovske Academie og iblant de fornemmeste Russiske Geistlige. Nu staaer her tilbage ogsaa at forskaffe et Begreb om deres Theologie og deres fornemmeste Religions-Artikler. Til at kunde meddele dette korteligen og dog nogenledes tilstrækkeligen finder jeg intet beqvemmere end Ord for Ord at anföre deres Catechismus, som kom ud af det Moskovitiske Bogtrykkerie Aar 1739 i November Maaned. Den begynder med det Latinske A. B. C. er i sig selv forfattet paa Russisk med en Latinsk Oversættelse og sluttes med en Forklaring over Cifrerne. I vores Sprog lyder den saaledes:

Om den Russiske Theologie.

I. Bön-

I. Bönner.

I Navn Faderens, Sönnens og den hellig Aands. Amen.

Herre Jesu Christe, vores Gud, forbarme du dig over os formedelst din allerkydskeste Moders og alle dine Helgenes Bönner. Amen.

Ære være dig, vor Gud, Ære være dig.

Himmelens Konge! Du Talsmand! Du Sandheds Aand, som er allevegne og opfylder alting! Du alle gode Tings Liggendefæ og Livets Givere! Kom og boe i os! reens os af ald Besmittelse! frels vores Siæle af Naade!

Hellige Gud! Hellige Stærke! Hellige Udödelige! forbarme dig over os!

Ære være Faderen og Sönnen og den hellig Aand, nu og altiid og i ald Evigheds Evighed. Amen.

Allerhelligste Treenighed, forbarme dig over os! Herre reens os af vore Synder! Beherskere, spar os i vores Overtrædelser! Hellige besög og helbreed os i vores Skröbeligheder formedelst dit Navn.

Herre forbarme dig! Herre forbarme dig! Herre forbarme dig! Ære være dig nu og altiid og i ald Evigheds Evighed.

Fader vor, du som er i Himmelen! helliget vorde dit Navn! tilkomme dit Rige! skee din Villie som i Himmelen saa og paa Jorden! Giv os i Dag vort daglige

Bröod!

Brööd! og forlad os vor Skyld, som vi forlade vore Skyldener! og leed os ikke i Fristelse! men frels os fra det Onde!

Herre forbarme dig! Herre forbarme dig! Herre forbarme dig! Herre forbarme dig! Herre forbarme dig! Herre forbarme dig! Herre forbarme dig! Herre forbarme dig! Herre forbarme dig! Herre forbarme dig! Herre forbarme dig! Ære være dig nu og altiid og i ald Evigheds Evighed. Amen.

Kommer! Lader os tilbede Kongen vor Gud! Kommer! Lader os tilbede Christus Kongen vor Gud!

Kommer! Lader os tilbede og kaste os ned for Christus selv, vor Konge og vor Gud.

Den een og halvtresenstyvende Psalme.

Gud! forbarme dig over mig efter din store Miskundhed! Udslet mine Overtrædelser efter dine Barmhiertigheders Mængde!

Toe mig meget af min Misgierning, og reens mig af min Synd!

Thi jeg, jeg kiender mine Overtrædelser, og min Synd er altiid for mig.

For dig allene haver jeg syndet og giort det Onde for dig, at du skal retfærdiggiöres i dine Ord, og vinde, naar du dömmes.

Thi see! jeg er undfangen i Overtrædelser, og min Moder har født mig i Synder.

Thi see! du har elsket Sandhed, du har aabenbaret mig de uvisse og skiulte Ting i din Viisdom.

Reens mig med Isop, saa bliver jeg reen: du skal toe mig, og jeg skal blive videre end Snee.

Lad mig höre Fryyd og Glæde, at mine sönderbrudte Been maae oprættes.

Skiul dit Ansigt for mine Synder, og udslæt alle mine Overtrædelser!

Gud! skab mig et reent Hierte og fornye en stadig Aand inden i mig! Forkast mig ikke fra dit Ansigt, og tag ikke din hellig Aand fra mig!

Giv mig igien din Saligheds Fryyd: og en frivillig Aand bestyrke mig!

Saa vil jeg lære Overtrædere dine Veye: og Ugudelige skal omvendes til dig. Frie mig fra Blood-Skyld, Gud! min Saligheds Gud! saa skal min Tunge synge med Fryyd om din Rætfærdighed.

Herre! du skal oplade mine Læber: og min Mund skal forkynde din Priis.

Thi hvis du havde Lyst til Offer, saa vilde jeg give dig det. Til Brænd-Offer haver du ikke Velbehagelighed. Guds Offer er en sönderbrudt Aand. Et sönderbrudt og ydmygt Hierte skal Gud ikke foragte.

Giör vel imood Zion efter din Velbehagelighed, og at Jerusalems Mure maae bygges. Da skal du have Lyst til Rætfærdigheds Offer, Brænd-Offere og hele Offere. Da skal de ofre Kalve paa dit Altere.

II. Den orthodoxe Troes Symbolum.

Jeg troer paa een Gud, den almægtige Fader, Himmelens og Jordens, alle synlige og usynlige Tings Skabere: og paa een Herre Jesus Christus, Guds eenbaarne Sön, föd af Faderen af Evighed, Lyys af Lyys, sand Gud af sand Gud, föd, ikke giort, ligeværende med Faderen, ved hvem alting er giort, som for os Menniskers Skyld og til vores Salighed er nedstegen af Himmelen, og blev Kiöd af den hellig Aand og Jomfrue Maria, og blev Menniske, er ogsaa kaarsfæst for os under Pontius Pilatus, og har lidt og er begraven, og er opstanden paa tredie Dag efter Skrifterne, og er opfaren til Himmelen, og sidder ved Faderens höyre Haand, og skal igien komme med Ære at dömme Levende og Döde, hvis Rige har ingen Ende: og paa den hellig Aand, den levende-giörende Herre, som udgaaer af Faderen, som tilbedes og æresfuldgiöres tillige med Faderen og med Sönnen, som har talt ved Propheterne.

Paa een, hellig, almindelig og Apostolisk Kirke. Jeg bekiender een Daab til Syndernes Forladelse. Jeg venter de Dödes

Opstandelse og den tilkommende Tiids Liv. Amen.

III. Engelens Hilsen til den allerkydskeste Jomfrue.

Du Gud-föderinde Jomfrue! hil være dig! du Naade-fulde Maria! Herren er med dig, du Velsignede iblant Qvinderne! Og velsignet er dit Lives Frugt, fordi du haver föd vores Siæles Frelsere. Ære være Faderen og Sönnen og den hellig Aand.

Christi Döbere! erindre dig os alle, at vi maae frelses af vores Overtrædelser; thi dig er given Naade til at bede for os. Og nu, og altiid, og i Evigheds Evighed. Amen.

Beder for os, J hellige Apostler! J alle Helgene! at vi maae frelses af Farer og Trængsler. Thi vi har faaet eder som syrige Forbedere hos Frelseren.

Under din Barmhiertighed henflyer vi, O! Gud-föderinde! Foragt ikke vores Afbedelser i Nöden, men frels os af Farerne, du allene kydske! du allene velsignede!

O! altiid Ærefulde Jomfrue, Christi vores Guds Moder! Beræt din Sön og vor Gud vores Afbedelse, at han maae ved dig frelse vore Siæle.

Jeg sætter alt mit Haab paa dig, o! du Guds Moder! Frels mig under din Beskiermelse.

Du Viisdoms Indstiftere! Du Sandsernes Givere! Du de Sandse-löses Rættere, og de

de Fattiges Beskiermere! bestyrk, underviis mit Hierte. Du Eenevolds-Herre! giv mig Ordet, som er Faderens Ord. Thi see! jeg vil ikke nægte mine Lipper, at jeg skal raabe til dig. O! Barmhiertige! forbarme dig over mig, som er falden. Forbarme dig over os, Herre! Forbarme dig over os! thi vi er alle uden Forsvar. Denne Bön bringer vi dig som Herren: forbarme dig over os.

Ære være Faderen og Sönnen og den hellig Aand. Herre forbarme dig over os! thi paa dig forlader vi os. Vær ey meget vreed paa os, og erindre dig ey vores Synder: men see ogsaa til os nu som en Barmhiertig, og frels os fra vores Fiender; thi du er vor Gud, og vi er dit Folk, vi alle er dine Hænders Gierninger og vi paakalder dit Navn. Og nu og altiid og i ald Evigheds Evighed. Amen.

O! velsignede Gud-föderinde! aabne for os Barmhiertigheds Dör, at vi, som haaber paa dig, skal ikke fare vild, men maae frelses ved dig af Elendighederne. Thi du er den Christne Slægts Salighed.

O! hellige Engel, som er min Bevarere, beskierme mig med din Godheds Vinger, og driiv bort fra mig alt den Dievelske Magtes Onde, og beed Gud for mig Syndere.

Det er anstændigt, at vi i Sandhed priser dig o! Gud-föderinde, salig, du som er altiid salig, og aldeles ubesmittet og vores

Guds Moder, mere æret end Cherubim, og uden Sammenligning mere Æreful d end Seraphim, du som uden Krænkelse har föd Gud, Ordet. Vi lover dig höyligen, du sande Gud-föderinde!

Ære og nu: Herre forbarme dig! Herre forbarme dig! Herre forbarme dig! Velsigne!

O! Herre Jesu Christe forbarme dig over os formedelst din Moders og alle Helgenes Bönner, Amen.

Forlad, forskaan, tilgiv, o! Gud, vore Synder alle, som vi har giort med vores Villie og imood vores Villie, i Ord og i Gierning, vidende og uvidende, Dag og Nat, i Sind og i Tanke! Spar os som en Good og som en Menniske-Elskere.

IV. De ti Guds Bud.

1. Jeg er Herren din Gud, som har udfört dig af Egypti Land, af Trældommens Huus. Du skal ikke have fremmede Guder for mig.
2. Du skal ey giöre dig et udgravet Billede, ey heller nogen Ligning af det, som er i Himmelen oven til og paa Jorden neden til, ey heller af de Ting, som er i Vandene under Jorden. Du skal ikke tilbede dem, ey heller dyrke dem.
3. Du skal ikke tage Herrens din Guds Navn forfængeligt; og Herren vil ikke holde

den uskyldig, som tager Herrens sin Guds Navn forfængeligt.

4. Erindre dig, at du helligholder Hvile-Dagen.

5. Ær din Fader og din Moder, at det maae gaae dig vel, og at du maae leve længe paa Jorden, hvilken Herren din Gud har given dig.

6. Du skal ikke slaae ihiel.

7. Du skal ikke bedrive Hoer.

8. Du skal ikke stiæle.

9. Du skal ikke tale falskt Vidnesbyrd imood din Næste.

10. Du skal ikke begiære din Næstes Hustrue, og du skal ikke forlange din Næstes Huus, ey heller hans Ager, ey heller hans Tiennere, ey heller hans Pige, ey heller hans Oxe, ey heller hans Asen, ey heller hans Fæe, ey heller noget af alle de Ting, som hörer ham til.

V. Kirkens syv Sacramenter i det nye Testamente.

Daaben. Indsalvingen. Nadveren. Bood. Sidste Salvelse. Ordenen, og Ægteskab.

Den hellig Aands syv Gaver.

Viisdom. Forstand. Raad. Tapperhed. Videnskab. Gudelighed, og Gudsfrygt.

Den hellig Aands Frugter.

Kiærlighed. Glæde. Fred. Taalmodighed. Velvillighed. Goodhed. Troe. Ærbarhed. Afhold.

De tre Theologiske Dyder.

Troe. Haab. Kiærlighed.

De tre Gudfrygtigheds Dyder.

Bön. Faste. Almisse.

De tre Evangeliske Raad.

Frivillig Armood. Bestandig Kydskhed, og fuldkommen Lydighed, som bevises for Guds Skyld imood Mennisket.

De fire Hoved-Dyder.

Kloghed. Maadelighed. Rætfærdighed, og Tapperhed eller Mandhaftighed.

De syv Hoved-Synder.

Stolthed. Gierighed. Overdaadighed. Lækkerhed. Avind. Vrede, og Ladhed.

De sex Synder imood den hellig Aand.

Fortvivlelse. Forud fattet Mening imod Sandheden. Den een Gang erkiendte Sandheds Bestridelse. Misundelse over den Broderlige Kiærlighed. Haardnakkenhed i det Onde, og Uboodfærdighed indtil Enden.

De fire Synder, som raaber imood Himmelen.

Frivillig Mand-Drab. Sodomitisk Synd. De Fattiges Undertrykkelse, og Arbeydernes Löns Tilbageholdelse.

De

De syv Barmhiertigheds Gierninger, som henhörer til Legemet.

At spise den Hungrige. At give den Törstige at drikke. At klæde den Nögne. At igienlöse den Fangne. At besöge den Syge. At beværte den Fremmede. At begrave den Döde.

De syv aandelige Barmhiertigheds Gierninger.

At rætte Synderen. At lære den Vankundige. At raadföre de Tvivlagtige. At bede Gud for Næstens Salighed. At tröste den Bedrövede. At taale Uræt taalmodeligen. At *tilgive* Fortörnelser.

De ni Saligheder, som er forkyndede af Christus.

1. Salige er de fattige i Aanden, efterdi Himmeriges Rige er deres.
2. Salige er de, som sörger; thi de skulde husvales.
3. Salige er de Sagtmodige; thi de skulde besidde Jorden.
4. Salige er de, som hungrer og törster efter Rætfærdighed; thi de skulde mættes.
5. Salige er de Barmhiertige; thi de skal faae Barmhiertighed.
6. Salige er de rene af Hiertet; thi de skulde see Gud.
7. Salige er de Fredsommelige; thi de skulde kaldes Guds Börn.
8. Salige er de, som lider Forfölgelse for Rætfærdighed.

9. Salige er I, naar man bespotter og forfölger eder, og taler allehaande Ont imood eder for min Skyld, og lyver det.

De fem Sandser.

Synet. Hörelsen. Lugten. Smagen. Fölelsen.

De fire sidste Ting.

Döden. Dommen. Helvede. Himmerige.

Om et Christen Menniskes Pligter.

Et Christen Menniske er skyldig at elske den almægtige Gud. Du skal elske Herren din Gud af dit gandske Hierte og af din gandske Siæl, og af alle dine Kræfter: og din Næste ligerviis som dig selv.

Videre Anviisning til at faae Kundskab om den Russiske Theologie.

Denne liden Russiske Theologie er efter Keyser *Peter den Förstes* Anordning i Reglementet for syv Aar siden paa Keyserindens Befalning og ved det hellige Synodes Foranstaltning kommen ud for Lyset. Den kand tienne til en Afrisning paa den Russiske Kirkes fornemmeste Religions-Artikler. Men hvo, der vil have nöyere Underrætning om dem, kand finde den i den Russisk-Grækiske Kirkes Troens Bikiendelse, hvilken er skreven af en Bisp i Kiov udi det forrige Seculum med den Konstantinopolitanske og andre Kirkers Bifald,

Bifald, derpaa udgiven af Patriarchen *Joachim* under Keysernes *Ivans* og *Peters* Regiering med Bisp og Patriarch *Adriani* Fortale, og endelig oversadt paa Tydsk og trykt i Frankfurt Aar 1727. Man finder ey læt noget andet autentik Skrift, hvoraf man kand dömme i dette Stykke. Thi först den vitlöftige Theologiske Striids-Bog, kalden Troens Klippe, er skreven paa Russisk og det med saadanne Argumenter, at den i Rusland selv har været længe forbuden, indtil den for nogle Aar siden gaves igien frie til at bruges. Den Russiske Kirke-Ritual, kalden *Trebnik*, som indeholder ey allene alt det, der skal læses, synges og bedes i og uden Kirken, men giver tillige et rigtigt Billede om Lærdommen, er ogsaa paa Russisk udkommen under Keyserinde *Catharina* Aar 1725, dog er endnu ey oversadt paa Latin eller noget andet af de Sprog, som er mere bekiendte. Det samme gielder om adskillige andre smaa Böger, hvoraf den, der forstaaer Russisk, kand vel giöre sig et Begreb om den Russiske Kirkes Meninger,

men

men hvilke kand hertil ey tienne andre. Vel har man et Latinskt Skrift trykt i Vratislav 1744 og forfærdiget af den Novogrodske Bisp *Theophanes Procopovicz*, som döde Aar 1736: i hvilket forekommer en Apologie for den Russisk-Grækiske Troe, nogle Prædikener, Vers og saadant mere, iligemaade en Apologie for de Kiovske hellige Reliqvier, saa og *Malardi* Svar paa *Theophanis* Brev af 9 September Aar 1733. Men af dette Skrift kand man ey samle noget fuldstændigt Russisk-Theologisk Systema, saasom det afhandler ikkun visse stridige Puncter. Af Theophanis Brev til Malard sees, hvorledes han har fornemmelig været bekymret for at faae disse efterfölgende Artikler i Rigtighed: 1) den Artikel angaaende den hellig Aand, at han udgaaer ikkun af Faderen og ey af Sönnen: hvilken Mening har giort Begyndelsen til Skilsmissen imellem den Vestlige og Östlige Kirke: 2) om den Rommerske Bisps Fortrin saastort og saadant, som han tiltager sig det, hvilket Russerne med de Rommersk-Catholske ey vil erkien-

kiende: 3) om den absolut nödvendige Prædestination, hvilken de ingenlunde, siger han, nogen Tiid vil tilstaae Calvinisterne: 4) om Helgenes Paakaldelse, hvilken han med de Rommersk-Catholske vil have forfægtet imood os Evangeliske, og de övrige Protestanter: 5) om Billedernes Dyrkelse, hvilken han ogsaa vil forsvare imood os andre Christne: 6) om Bispernes Orden og dens Successions Nödvendighed, hvilken Sandhed han vil have endnu mere stadfæstet: 7) om Skærsild, hvilken den Russiske Kirke ey tilstaaer, og deri afviger fra de Rommersk-Catholske, skiönt, siger han, den beder for de Döde, deri afvigende fra os Protestanter: og endelig 8) om den hellige Nadvere og dens Meddelelse, hvori Russerne ey stemmer overeens med andre Religions-Parthier i den Christne Kirke.

Den liden her indförte Russiske Theologie er uden Tvivl det nyeste, korteste og tydeligste, ja meest autentike og i hele Rusland antagne Skrift, hvoraf man rigtigst seer den Rus- Betænkning over Theologien.

Russiske Kirkes Lærdomme. At tie med den Lærdom om den hellig Aands Udgang af Faderen allene, og andre saadanne af mindre Betydning; saa finder vel enhver deri derforuden adskillige Vildfarelser, som strider med vores sande, gamle og almindelige Evangeliske Kirkes Troens Bekiendelse, saasom: 1) Jomfrue Maries, Englenes og Helgenes Tilbedelse, hvilken tilligemed Billede-Dyrkelsen er saavelsom ald anden Slags Afguderie saa strengeligen forbuden os af Gud i Skriften: 2) Sacramenternes Antal, hvilket uden noksomme Grunde formeres; thi skiönt Indvielsen til Lære-Embeder, Ægte-Standen o. s. v. kand kaldes hellige Forrætninger, saa kand den dog ligesaa lidet som Bood, sidste Salvelse o. s. v. ophöyes iblant Sacramenterne, uden at det Begreb, som Skriften giver os om disse sidste, derved forringes: og endelig 3) at regne Kloster-Standen, Fasten og deslige Menniske-Tant iblant Gudfrygtigheds Dyder, stemmer ey heller overeens med det aabenbarede Ord: af hvilket man i det höyeste kand gotgiöre,

giöre, at de i deres frivillige lovlige Brug kand være Gudfrygtigheds Övelser, kand ogsaa forskaffe et Folk adskillig timelig Fordeel, naar for Exempel Klosterne er tillige Skoler og Syge-Huse, og Fasterne kand befordre Menniskenes Sundhed og forskaffe læt Kiöb paa visse Slags Mad i Landet o.s.v. Den i bemeldte liden Theologie forekommende Orden og Lære-Maade kommer ogsaa uden Tvivl dem fremmed for, som er vante til en anden Smag i Theologiske Afhandlinger.

Imidlertiid formodes billigen af dem, der er saa nyts-begiærlige, at de igiennemlæser her dette korte Begreb af den Russiske Theologie, er tillige saa fornuftige, at de betragter den paa den beste Side, vel betænkende: 1) at vores egne Forfædre har for nogle hundrede Aar siden havt lige saadanne Tanker i Religionen, og at de meest slevne Folk i den Rommersk-Catholske Kirke har dem endnu ey anderledes: 2) at Forsynet er den fornemmeste Aarsag til et hvert Menniskes og til et hvert Folks stærkere eller sva-

gere

gere Kundskab om Guds-Dyrkelsen: og endelig 3) at det ikke er saameget den tydelig Kundskabs Urigtighed og Svaghed som den strafværdige Vanart i at lade sig af forvirrede Forestillinger bevæge til at giöre imood sin tydelige Kundskab, formedelst hvilken Mennisket fordömmes af Gud i sin Samvittighed.

Det syttende Stykke
om
Den Russiske Kirkes
Forening med andre Christne Kirker.

Religionernes Forskiel.

Naar vi rætteligen betragter Religionen hos Menniskene paa Jorden; saa skal vi befinde, at den nöye ligner en fuldstændig og vel indrættet Huusholdning, i hvilken er ey allene en Hustrue men ogsaa Börn og Huus-Tyende, og iblant dem igien een Herren nærmere end den anden. Hustruen har uden ald Imodsigelse store Fortrin for Börnene, og Börnene for Tienneste-Folkene: men de, som mere betroes, har ogsaa större

An-

Ansvar: og de faaer alle, som efterkommer deres Pligt med Kloghed og Troskab, dette Levnets Underholdning, Fordeel og Beqvemmelighed, hvilket er Huus-Standens öye-Mærke. Med Folkenes Religion har det selv samme Beskaffenhed. Vores Evangeliske Kirke er uden ald Tvivl at ansee som Hustruen, de andre Christelige Religions-Parthier som Börnene, og Nationerne uden for den Christne Kirke som Tienneste-Folkene i vores Guds og Herres Huus-Holdning paa Jorden. Hvis vi nu hos os selv fortsætter Sammenligningen med Fornuft; saa falder vi paa lutter saadanne Sandheder, som redder og ophöyer Forsynets Ære.

Om det var mueligt og gavnligt at denne Forskiel ophævedes.

Disse Sandheders Kundskab maae ogsaa lægges til Grundvold, förend der rigtig kand dömmes, om det var mueligt og gavnligt, at der var ikkun een Religion i den hele Menniske-Verden. Vi skal befinde, naar vi ræt tænker os om, at det kand ikke uden Forskiel bekræftes. Det er uden ald Tvivl mueligt og nyttigt, at der er en vis Enighed imellem alle Reli-

gioner, nogle Grund-Artikler, hvori de alle ligner hverandre. Det Huus, som vorder u-eens med sig selv, kand ikke bestaae: og oplöses Ligheden i Religionen, som det almindelige Kiærligheds og Enigheds Baand; saa nægter Folkene ey allene hverandre Religions-Friheden, men förer ogsaa vel indbyrdes Religions-Krige, og spiller een bedrövelig Tragoedie efter den anden. Jo mere Lighed, Enighed og Kiærlighed der derimood er imellem Folkene i et Huus, jo mere voxer det udi Velstand: og jo mere Lighed, Enighed og Kierlighed der er imellem alle Religions-Parthier, jo mere maae nödvendig den hele Kirke blomstre. Men vil man nu gaae videre at ophæve ald Forskiel i Graderne af Kundskaben om Religionens Grund-Artikler, i Meningerne om de andre Artikler, som ey hörer til Religionens-Grundvold, i Ceremonierne, i Kirke-Indrætningen og saa videre; saa er det ligesom man vilde ophæve ald Forskiel imellem Folkene i Huset, mangiöre dem for Exempel alle til MandensBörn, eller ligesom om man vilde, at

at der skulde ikkun være eet eniste Sprog og eet eneste almindeligt Monarchie paa den hele Jord: en Sag, som tillige ophævede ald Orden, ald Æmulation, ald Forbedring af enhver Deel i sær, og fölgelig en fuld Fordervelse i det Gandske. Vi bevidner jo selv i den syvende Artikel af vores Evangeliske Troes Bekiendelse, *at det er nok til Kirkens sande Enighed at stemme overeens om Evangelii Lærdom og Sacramenternes Administration. Og det er ikke nôdvendigt, at der er allevegne eens Menniskelige Indrætninger, Skikke og Ceremonier indförte af Menniskene, ligesom Paulus siger: Een Troe, een Daab, een Gud, og alles Fader.* Fornuftige Folk önsker derfor ikkun for det förste saa megen Liighed i Religions-Parthierne, at de maae stemme overeens i Troens Grund-Artikler, og ey stöde sig indbyrdes over den övrige Uliighed i Meningerne om de andre mindre vigtige Troens Artikler, i et hvert Lands Kirke-Ritual, Lov og Orden, hvilke ligesom Folkenes Sprog, Leve-Maade og Moder differerer fra hverandre: fölgelig for-

unde hverandre Religions-Frihed, og ey hade eller foragte, meget mindre före Krig med hverandre for Religionen. Naar man er af disse Tanker, saa kand man med Fornöyelse læse disse to efterfölgende Breve, det förste, som er et Forslag fra Sorbonne i Paris om den Rommersk-Catholske Kirkes Forening med den Russiske, det andet, som er de Russiske Bispers Svar paa bemeldte Forslag. Brevet fra Sorbonne lyder i vores Sprog saaledes:

Forslag fra Sorbonne i Pariis om at forene den Rommerske og Russiske Kirke.

Iblant andre Ting, hvilke den Stormægtigste Keyser over Store Rusland af Nys-Begiærlighed toog sig for at besee i Pariis, vilde Han ey heller gaae forbi det Sorbonniske Huus, hvorhen Han begav sig den fiortende Junius. Men da Han kom ind i Bibliotheket og frem for andre Ting, hvilke Han syntes værdige at besees, faldt paa nogle Slavoniske Böger om Religions Sager, gav sig ogsaa meget höflig i Tale derom med Theologis i dette Huus; saa toog de deraf Leylighed ærbödigen at indkaste et Ord om Russernes Religion, og om den Berömmelses besynderlige Formerelse, hvilken saa stor en Keyser kunde faae, hvis Han vilde stræbe at stifte Forlig og Fred imellem Russernes Kirke og den Rommerske: og at

Sagen var ikke saa vanskelig, hvis den blev afgiort i Kiærligheds Aand og i Stilhed. Keyseren gav til Svar: der var vel imellem begge Kirkerne nogle Stridigheder, hvoraf Han tilkiendegav to: men at det var ey Hans Sag at bilegge disse Tretter, saasom den, der lagde sig efter Krigs-Væsenet og var hengiven til adskillige andre Forretninger angaaende Hans Riges Regiering: dog, hvis Doctorerne i Sorbonne vilde skriftlig conferere om denne Sag med Bisperne i Hans Kirke, saa vilde Han ved sin Myndighed formaae dem til at svare.

De nærværende Theologi i Sorbonne bevægtes af dette Keyserens Svar til at bringe Hans Tsariske Majestæt denne Skrivelse med saa megen desto större Tilliid, som de med Forundring seer Keyserens Anslag gaae derhen, at Han kand forfremme sit Riges Glands ey allene ved Krigs-Dyder og frie Kunster, men ogsaa ved Religionen, af hvilken Han veed Kongers og Rigers Lyksalighed og Styrke endeligen at dependere.

Vi læser det i Synderlighed lært og med störste Fliid tilraadt af Apostelen, at vi skal være omhyggelige for at holde Aandens Enighed i Fredens Baand, efterdi der er een Gud, een HErre, een Troe, een Daab. I at tilveyebringe denne Enighed er det ey en ringe Hielp, at der findes ey hos Russerne de Enigheds Forhindringer, som vi med

Smerte forfarer at möde os hos Protestanterne og adskillige Secter i östen.

Den Russiske Kirke bekiender med os den höyeste Guddommelige Majestæts Eenhed og de tre Personers Tilsammenbestaaelse i den allerhelligste Treenighed, og har Afskye baade for de gamle og nye Arianers Bespottelser. Den bekiender med os de Lærdomme, som vi har faaet af Guds Aabenbaring om Personens Eenhed og de to Naturers Forskiel i Christo. Den bekiender med os, hvad den Catholske Troe lærer om den oprindelige Arve-Synd, om Forlösningen ved JEsum Christum, og om den Guddommelige Naades nödvendige Hielp til alle og enhver Gudfrygtigheds Gierninger. Den bekiender med os de syv Sacramenter, som er af Christo indstiftede i Kirken, item at Brödet og Vinen i Alterets ublodige Offer forandres væsentligen til Christi Legeme og Blood: og den beviser virkelig i Nadveren den HErre Christus, som er nærværende, den allerdybeste Dyrkelse.

Den dyrker og paakalder med os den allersaligste Jomfrue Gudföderinde og de Hellige, som regierer tillige med Christus i Himlene. Den har tillige med os Ærbödighed for de Helliges Been, og ærer de hellige Billeder saaledes, at de kand henföres til deres förste Mynstere. Den giör med os Bönner, Almisser og Offer for de

Tro-

Troende, som er afdöde i Kirkens Fred og Samfund, i den stadige Troe, at deres Siæle derved lettes, saafremt de har endnu nogen Straf tilbage at udstaae af den Guddommelige Retfærdighed. Den erkiender med os, at Christus har given Kirken Magt til at giöre Love, hvilke alle Troende er pligtige at adlyde, saasom den hellige Lov om Faste og Afhold fra Kiöd paa visse af Kirken foreskrevne Tider.

Endelig, at vi ey skal opholde os længere med at opregne de Troens Artikler, som Russerne har tilfælles med os, saa er det nok, at de antager og ærer med os de af Gud indgivne Skrifter og Kirkens hellige Tradition, som Troens visse Regler: item at de erkiender med os een synlig og almindelig Kirke, som er den höyeste og ubedragelige Dommere i at afgiöre Troens Stridigheder: og at de bekiender endeligen med os, at der er ingen Salighed at haabe uden for denne ene, hellige, almindelige og Apostoliske Kirke. Er der nu ingen Salighed at haabe uden for den ene Kirke, saasom de hellige Böger og den stedsevarende Tradition lærer: tager Apostelen Paulus derimod ey i Betænkning at regne Tvistigheder, Tvedragt og Partier iblant de Synder *, hvilke hvo som giör, skal ey arve Guds Rige: med hvor stor Omhue og Fliid bör da ey Christelige Mænd at stræbe, at de

kand komme til en fuldkommen Enighed, og det som snarest uden Forhalning?

* Gal. 5, 20.

Men hvad for Forhalning kand der være i det ypperlige og önskelige Gode for den Christne Sag, at Russernes Kirke forenes med den Latiinske? Er det vel noget Hoved-Stykke, som henhörer til Kirke-Disciplinen? Ja der kand være adskillig Kirke-Disciplin i adskillige Kirkens Dele, uden at Enigheden derved ophæves. I de fleste Provinceer, siger St. Firmilianus *, er mange Ting anderledes efter Stædernes og Navnenes Forskiel: og derfor er der dog ey nogen Tiid viget fra den almindelige Kirkes Fred og Eenhed. Det samme lærer St. Augustinus vidtlöftigere **: Saa skal da, siger han, den hele Kirke, som udbreder sig paa Jordens Kreeds, ikkun have een Troe, ligesom inden i Lemmerne, omendskiönt Troens Eenhed selv viser sig i nogle diverse Moder, ved hvilke det, som er sandt i Troen, dog ingenlunde hindres. Thi al Kongens Datters Deylighed er indvortes: men de adskillige Moder og Noder, som tages i Agt, bemerkes fornemmelig i Hendes Klæder. Hvorudover der siges samme Stæds, at hun er klædt i adskillig Slags Guld-Stykke. Men denne Klædning forandres efter saa mange Moder, at den dog derved ey rives i Sönder o. s. v: Ja baade den östlige og Vestlige Kirke, skiönt de holdt diverse

Kir-

Kirke-Disciplin, holdt dog tillige Fred og Enighed lige indtil Cerularii ulykkelige Tider. Hvad? at vi seer hos Latinerne selv at være diverse Sædvaner: saa og at de iblant Grækerne, som paa nye forener sig med os, bliver dog ved at leve efter deres Skikke. Det kand derfor intet hindre, at den Russiske Kirke beholder dens Skikke, og saaledes betienner sig i Nadveren af syret Brööd, naar den ikkun ey forkaster den anden Skik, som er derimod, men bekiender den hos Latinerne brugelige Consecration i usyret Brööd for at være gyldig, ligesom den erkiendes for gyldig af Theophylactus, Demetrius Comatenus Bisp over Cypren, Barlaam, Gregorius Protosyncellus og andre iblant Grækerne, som er berömte af deres Forstand og Lærdom. Der skulde heller ingen Fare være for, at den Rommerske Pave vilde afskaffe nogle af samme Kirkes Skikke, ligesom vi ey heller frygter for, at de i den Franske Kirke antagne Sædvaner nogen Tiid af ham skal afskaffes, thi vi lærer, at det staaer ey i hans Magt.

* Epist. inter Cyprian. LXXV. n. 4.

** Epist. XXXVI. ad Cas. n. 22.

Mon der da intet være i Kirke-Regieringen, hvorved denne forönskte Samdrægtighed imellem begge Kirkerne kunde hindres eller opholdes? Skiönt den Russiske Kirke synes ved ingen Ting mere at röres og bevæges end just denne; saa skal dog de

fornemmeste Vanskeligheder heri strax forsvinde, saasnart Sagen selv fremsættes tydelig og kort uden Omsvöb. Vi lærer i sær, at Bisperne ved en Guddommelig Ret succederer Apostlerne og er Christi Statholdere: og at den Rommerske Pave, som er Sancte Peters lovlige Successor, iligemaade efter den Guddommelige Ret er den förste iblant Bisperne, og den förste Christi Statholdere, og i den Henseende Enighedens Middel-Punct og Samfundens synlige Baand: hvoraf hans Apostoliske Sæde, som Sancte Irenæus taler, har et mægtigere Fyrstendömme, end noget andet Sæde, i Særdeleshed til at vaage i den hele Kirke over de hellige Reglers Holdelse, og over Troens og Enighedens Conservation, som Sanct Cyprianus taler. De förste otte almindelige Kirke-Moder, hvilke den Russiske Kirke antager, erkiender dette den Rommerske Paves Fyrstendömme, som grundes i de Evangeliske Ord, og bevidnes i den gamle Tradition fra de förste Kirkens Tider. Dette er angaaende den Rommerske Paves Fyrstendömme det eneste, hvilket vi i den hele Kirke troer eendrægteligen. De övrige Ting, hvori Catholikerne er ey selv enige, er ey saadanne Lærdomme, som indeholdes i den Catholske Troes Bekiendelse. Det har den hellige Pave selv nyligen erkiendt, da han med et höytideligt Bifald bekræftede et berömt Verk, hvilket een af vores fornemmeste Bisper

sper havde forfærdiget for at forklare den Catholske Kirkes Troe og forsvare den imod Protestanternes Bagtalelser. Det er sandeligen de Franskes Lærdom, at den Myndighed, hvilken det hellige Sæde har i den hele Kirke og over enhver af Kirkens Hyrder i sær, er ikke overdragen den Rommerske Paves Gotbefindende, eller bör udmaales efter hans Vink og Villie, men at der bör holdes Maade i den efter de hellige Regler, som er stadfæstede af den hellig Aand, og helligede ved den Ærbödighed, som vi bör have for Christendommens förste Tider. At vor HErre *Christus har* umiddelbarligen overdragen Hyrdernes Forsamling den ypperste Magt, hvilken endogsaa Paven selv er forbunden at adlyde i de Ting, som henhörer til Troen, til Spliids Udrottelse, og til Kirkens Reformation, det er noget, som er bestemt af vores almindelige Kirke-Moder, det Constantienske og Basileiske, höytideligen declareret af den Franske Geistlighed, og stedse forfægtet af de Parisiske Theologorum hellige Orden. Ligemaade holder vi for, at den Rommerske Paves Dom er ikke Troens ubedragelige Regel, med mindre den hele Kirkes Dom samtykker: saa og at Pavens Magt, saasom lutter aandelig, har ikke faaet af Christus nogen Ret enten directe eller indirecte over de timelige Riger: at han kand ey heller aflöse Undersaatterne fra Lydighed og Troskabs-Eed

imod

imod Övrigheden for nogen Tings Skyld, hvis de endog antager Religionen. Rommerne veed, at dette holdes og læres af os: og de har en anden Mening end vi, som udstrækker Pavens Magt længere. Dog fordi disse adskillige Meningers Spliid er kommen ved Troen selv om det Rommerske Fyrstendömme, saa bryder vi derudover ey Freden med dem, og de ey med os, men vi bestaaer alle i eet Samfund. Dette lægger vi endelig til, at den Myndighed, som Paven nu omstunder med Rette enten formedelst Kirkernes Bevilling, eller de med Kongerne afgiorte Rettigheder, eller formedelst hans Patriarchalske Værdighed, udöver i at udvælge eller confirmere Bisper, eller i at dispensere, at denne Myndighed ingenlunde strækker sig til de Kirker, i hvilke dette Slags Politie har ey været brugelig. Og det læser vi heller aldrig fremsadt til en Vilkaar, naar der er bleven handlet om at stifte Fred imellem den Latinske og Græske Kirke. Hvad skulde da vel hindre Russerne i at indgaae Samdrægtighed med Latinerne? Mon maaskee den Mening om den hellig Aands Udgang kunde hindre det? Ney, heri kand vi ogsaa uden Vanskelighed blive enige, naar vi förft har i Sinde at afgiöre Stridighederne, og ey at forlænge Tretten.

I. Den Russiske Kirke paastaaer, at den hellig Aand udgaaer fra Faderen ved Sönnen: men

men den Latinske, at den hellig Aand udgaaer fra Faderen og Sönnen. Begge Tale-Maader findes hos de hellige Fædre, for hvis Myndighed begge Kirkerne har Ærbödighed. Sanct Basilius og Gregorius Theologus bemerker, at de to Partikler ἐξ og διὰ, **fra** og **ved** betyder eet og det samme: hvorudover de berömteste Theologi lærer, at bemeldte Tale-Maader, naar de rætteligen forstaaes, löber ud paa een og den samme Mening. Thi hvad vil det sige, at den hellig Aand udgaaer af Faderen ved Sönnen? Vil det ikkun sige saameget, at den hellig Aand gaaer vel ud af Faderen, men at Faderen og Sönnen er af een og den samme Substans, ἐσίας: ligesom nogle af Grækerne paastaaer det, der ey noksom ynder Freden? Ney skulde det være denne Tale-Maades Fortolkning, saa kunde der jo siges paa samme Maade, at Sönnen udgaaer af Faderen ved den hellig Aand, efterdi baade Sönnen udgaaer af Faderen, og Faderen og den hellig Aand er af een og den samme Substans? Nu skal vel aldrig nogen af Grækerne sige, at Sönnen udgaaer af Faderen ved den hellig Aand. Derfor bör det forstaaes i en vitlöftigere Mening, hvad vi lærer i de hellige Fædres Skrifter, at nemlig den hellig Aand udgaaer af Faderen ved Sönnen, og det saaledes, at de er ikke allene af een og den samme Substans, men ogsaa at begge Personerne er eet og det samme Principium, af hvil-

ket

ket den hellig Aand tillige udgaaer, omendskiönt Faderen har givet Sönnen det, at den hellig Aand udgaaer ligesom af ham selv saa ogsaa af Sönnen. Det er ræt paa samme Maade, som naar eet Lys antændes af et andet, og de begge frembringer tillige det tredie (hvilken Lignelse Sancte Gregorius Nyssenus bruger Lib. VII. contra Eun.) saa siges der rætteligen og egentligen, at det tredie udgaaer ey allene nærmest af det förste, men ogsaa af det förste ved det andet. Og dette er just det samme, som den Latinske Kirke bekiender, da den troer, at den hellig Aand udgaaer af Faderen og Sönnen: saa at begge bemeldte Tale-Maader har een og den samme Mening, naar den rætteligen fortolkes.

II. Den Latinske Kirke bekiender den hellig Aand at udgaae af Faderen og Sönnen, efterdi den har faaet denne Tale-Maade af de hellige Fædre og Kirke-Moderne. Lader os höre, hvad Sancte Epiphanius siger adv. Hæres: thi den hellig Aand er, siger han, altiid med Faderen og Sönnen, ikke som Faderens Broder, ikke födt, ikke skabt, ikke Sönnens Broder, ikke Faderens Sönne-Sön, men udgaaende af Faderen og tagende af Sönnen, ey adskilt fra Faderen og Sönnen, men af samme Substans og af samme Guddom, af Faderen og Sönnen. Lige saadant har ogsaa Sancte Cyrillus Alexandrinus i hans Epistola Synodica skreven i hans eget og Kirke-Mo-

dets Navn til Nestorium: hvilken Lærdom han bestandig bekræfter i de efterfölgende Skrifter, paa det at han ey kand siges at have nogen Tiid viget derfra tilbage. Hvorledes andre har istemmet med ham, saasom Sanct Athanasius, Basilius M., Didymus og andre Fædre i den östlige Kirke, det var læt at bevise: Men Beviset kand ey faa Rum i denne Skrivelses snevre Grændser. Men det veed Russerne selv vel, at iblant Latinerne har Magnus Hilarius, Ambrosius, Augustinus, Leo og andre havt disse Tanker. Hvorledes skulde nu den Russiske Kirke være bange for deres Samfund, som den veed ey at paastaae andet, end hvad de finder lært af de hellige Fædre, som er antagne i begge Kirker og recommenderede ved de almindelige Kirke-Moders Myndighed? Men hvad vi troer i Hiertet, hvo kand fortryde paa, at vi ogsaa bekiender det med Munden? Hvortil kommer, at den Latinske Kirke ey fortryder paa, at de Græker, som igien forener sig med den, og har den samme Lærdom med den i dette Stykke, dog efter deres Skik oplæser Troens Bekiendelse uden at lægge den Partikel til: og af Sönnen.

III. Grækernes Skilsmisse fra Latinerne toog ey sin Oprindelse af dette Stykke. Der tales ey et Ord om den hellig Aands Udgang i Michael Cœrularii og Leonis Acridani, ey heller Leonis IX Breve. Peter Patriarch i Antio-

tiochien berætter i sit Brev til Dominicus Gradensis, at det var ey af Begyndelsen Aarsag til Skilsmissen, derhos tilkiendegivende, at Michael Cœrularius laster ey andet Hoved-Stykke i Latinernes Lærdom uden det eniste om det usyrede Bröòd. Ja Michael Cœrularius Patriarch, som var Autor til denne Skilsmisse, beskylder ey Latinerne for andet end for det usyrede Bröòd, fordi de sang ey Alleluja i Fasten og deslige Ting flere. Men hvor smaa er ey disse Beskyldninger, og af hvor liden Betydning? Dog har han allene uden at undersöge Sagen, uden at dömme i den ordentligen, uden at höre Parterne, uden et Kirke-Modes Myndighed med de faa Bisper, som stood under ham, ey tagen i Betænkning at tillukke Latinernes Kirker, og at afskiære den Rommerske Pave og hele Vesten, som brugte med ham eens Kirke-Skik, fra den Kirkelige Samqvem. Og herudover udfordrer den Rommerske Pave Leo IX ham i Mildhed, stillende ham den rætte Moders Uskyldighed for öyne, som fortælles i Salomons Historie at have forbarmet sig og kunde ey taale at see hendes Sön deles. Han föyer tillige hos: de efter Tiid og Stæd indförte adskillige Skikke skader ey de Troendes Salighed, naar ikkun een Troe, som virker det Gode, den kand, ved Kiærlighed giör dem alle tækkelige for den ene Gud.

Dette var Begyndelsen til Grækernes og fölgelig Russernes Skilsmisse fra Latinerne: hvil-

hvilket man bör sandelig vel erindre sig, saasom det sidste dömmes af det förste.

Og fra de förste Tider af har vi stor Bedrövelse og idelig Smerte i vort Hierte for vore Brödre. Men at vi ey skal fortælle, hvorledes den Latinske Kirke har forsögt alting for at ophæve den Skilsmisse, hvortil den ey havde given Aarsag, saa er det nok her at have erindret dette eniste, at intet er os önskeligere end Enighed, og intet er os afskyeligere end Tvedragt. Hvor meget vi bör frygte for at forskyde den Rommerske Kirkes Samfund, derom paamindes og bevidnes höyligen af *S. S. Cyprianus* og *Firmilianus*, som dog ey desto mindre er Mænd, der mere end nogen anden har havt Stridigheder med det Rommerske Sæde. Hvo, spörger den ene af dem, er saa gal i Splidagtigheds Ivrighed, at han troer sig enten at kunde eller torde adskille Guds Enighed, Herrens Klædebaand, Christi Kirke? Christus paaminder jo selv i sit Evangelium, og lærer, sigende: og der skal være een Hyrde. Iligemaade Apostelen Paulus foredragende samme Sandhed tilraader os saaledes: Jeg beder eder, siger han, J Brödre! ved vor Herres Jesu Christi Navn, at J alle taler eet og det samme, og at der er ey Splidagtighed iblant eder. Vi vil intet lægge til disse Ord, som er fulde af en saa stor Kiærligheds Bevægelse, uden den gudelige Formaning, hvilken en nyere Græk, ved Navn Theorianus, efterat han havde be-

kiendt Consecrationen at være ligesaa hellig i usyret som syret Bröód: og at han troede saaledes som han havde hört det af Latinerne, tiltaler Grækerne af hans Kirke saaledes: for alting raader jeg eder, at eders Sind maae ey være hengivet til Trætter, thi det er ey os eller Christi Kirke anstændigt, men at J holder Fred med alle, eyende Christus, som giör begge Dele til eet, og at J elsker Latinerne som eders Brödre, thi de tænker ræt i Troen.

Da vi nu ender denne Skrivelse, hvilken vi formedelst Hans Tsariske Majestæts hastige Bortreyse i Hast har forfærdiget; saa beder vi den Allerhöyeste Himmelens og Jordens Herre, at denne Stormægtigste Fyrste, som har forhvervet sig saa stort et Navn ved at fornye sit Riges Glands til sin Æres Formerelse, maae underkaste sit hele Rige den hellige og Catholske Religions Regiering, og derved vidt og bredt udbrede Jesu Christi Rige, ved hvem Han selv regierer glorværdig.

Han være den anden Cyrus, ved hvis höyre Haand Gud toog fat i sin Barmhiertighed efter Prophetens Vidnesbyrd. Til Sandheds Lyys og Fredens Eendrægtighed være han Folkenes lykkelige Opbyggere, som nedbryder Mellem-Væggen og borttager det langvarige Fiendskab, som er imellem hans og den Rommerske Kirke, paa det at der nu omsider maae være eet Folk, ligesom der er ikkun een Kirke og een Religion. Ved denne Gudelighed, ved denne Troens Fliid skal Han

langt

langt herligere end ved Hans andre Helte-Gaver overgaae Hans Forfædre i Berömmelse, og Han skal faae en frygtelig Magt ey mindre ved Hans egen Dyd end ved Hans Scepters Majestæt. Denne Hans Magt skal aldrig staae mere fast og ubeskadet, end naar Han for at beskierme Guds Sag som Guds Tiennere og som Kirkens Sön anvender den paa at forskaffe Enigheden.

Skreven i det Sorbonniske Huus den femtende Junius Aar 1717.

Lodovig Habert, Præst og Doctor Theologiæ.

Jacob Christopher Braquet, Præst, Doctor Theologiæ og Medlem i Sorbonne.

Joseph Lambert, Præst og Doctor Theologiæ.

Antonius le Moque, Præst, Doctor Theologiæ og Medlem i Sorbonne.

Ludovig Courcia, Præst og Doctor Theologiæ.

Johannes Baptista de Ruel, Doctor Theologiæ og Medlem i Sorbonne.

Wilhelm de la Marc, Præst og Doctor Theologiæ.

Franz Peter de Besque, Præst og Doctor Theologiæ.
Stephan de Boury, Præst og Doctor Theologiæ.
Franz Hyacinth de Lan, Præst og Doctor Theologiæ.
Franz Salomon, Præst og D. Theol.
Lorenz Franz Boursier, Præst og D. Theol.
Anton de Lachassaigne, Præst og D. Theol.
Vincent Carl Anton de Belloy de Franciere, Præst og D. Theol.
Bartholomæus de la Fleutrie, Præst og D. Theol.
Natalis Jacobus le Febure, Præst og D. Theol.
Carl Anton Touvenot, Præst og D. Theol.
Edmund Marevil, Præst og D. Theol.

Vi, Franz Vivant, Præst, Doctor Theologus, Medlem i den Parisiske Sorbonne, Canceler ved det Parisiske Universitæt o. s. v. bevidner, at overskrevne Instrument er underskrevet med deres egen Haand, hvis Navve læses derunder, og at de alle er Præster, og Magistrer eller Doctorer i det

i det Parisiske Theologiske Facultæt af det Sorbonniske Selskab, hvis Vidnesbyrd kand og bör tilforladeligen troes.

Givet i Paris i vores Erke-Bispelige Palads under vores og vores Secretærs Segl den niende July Aar 1717.

(L. S.) F. Vivant Cancel. Paris.
Paa Cancelerens Befalning.
Libour.

Russernes Geistlige, som klager over, at deres Religions-Slægtninger i de östlige Lande forfölges mere af de Rommersk-Catholske end af Tyrkerne selv, gav paa denne Indbydelse dette efterfölgende Svar.

Hvis nogen vilde prise det berömte og i den hele Verden bekiendte Sorbonniske Academie efter dets Værdighed; saa maatte disse fölgende Salomons Ord falde ham ind, naar nemlig Salomon roeser i Ordsprogernes XXXI. en dydig Qvinde saaledes: *Mange Dôtre forhverver Rigdom, men du overgaaer dem alle.* Dette maae man ogsaa billigen sige om Dronningen iblant Academierne, om den Parisiske Skole. Thi mange Skoler i Europa har samlet

De Russiske Bispers Svar.

sig Liggendefæ, men den Parisiske har dog deri overgaaet dem alle.

Spörger man nu nöyere efter, hvad det er for Goods, som dette berömte Academie har samlet sig frem for alle andre, saa finder man visselig intet andet end det, hvilket just denne Salomon afveyer med Viisdoms Veye-Skaale, og taler derom saaledes: *jeg agter Viisdom höyere end Scepter og Throne, og holder Riigdom for intet imod den: jeg kand ey heller ligne den med nogen Edel-Steen; thi alt Guld er imod den som Drive-Sand og Sôlvet som Skarnet at agte.* Denne er den Sorbonniske Skoles Liggendefæ, hvori den overgaaer alle andre Academier. Det er Viisdommen, som har anden Stæds ikkun Herberge, men der sit bestandige Sæde, som kommer anden Stæds under Tag, men synes der at have sadt sin Throne. Men eftersom det er ey vort Forsæt her at indföre en Panegyrisk Tale, saa overlader vi til Academiets Sönner, Pleye-Börn og Undersaatter den Sorrig med tilstrækkelig Roes at udpynte deres Moder, Værtinde og Frue, benöyende os med det eneste alle Beviis langt overgaaende Vidnesbyrd, hvilket vi har hört af vores Stormægtigste Herre, Hans Tsariske Majestæt Peter I., der saavel i Henseende til Hans Persons Fortrin, som Tingens Siældenhed har været en merkværdig

Giæst i Pariis og er bleven venlig beværtet i Sorbonne. Da Han behagede at komme tilbage til Hans i det Russiske Rige tro Undersaatters store Glæde og med deres gladelige Lykönskninger, saa fortalte Han efter den Ham medfödte Faderlige Naade os som Hans troe Undersaatter, hvad Han havde seet og hört i det fortreffelige Konge-Rige Frankerige. Iblant andre Discourser flööd ogsaa af Hans Tsariske Lipper, som en uskateerlig og utömmelig Skat af kostbare Perler, en Roes ud om det, hvilket Han havde seet og bemerket som noget fortreffeligt i den Viisdoms Skole Sorbonne. Og dette betydedes os ey allene med Ord, men bevistes os ogsaa ved et skriftligt Vidnesbyrd, nemlig en lang egenhændig Skrivelse fra denne fortreffelige Parisiske Forsamling, hvoraf man kand kiende dens virkelige Venskab, som af et accurat Contrefait. Denne Skrivelse haver Hans Tsariske Majestæt vores allerypperligste Herre overgivet os Hans Hyrder til Undersögning og Kiendelse, ey som Han havde nödig at spörge nogen til Raads, eller nogen Skyldighed dreev Ham dertil, da Han jo behersker Hans Rige med en uindskrænket Magt, men paadet Han som en rettroende Tsar maatte bevare Hans Kirkes Ære og Fuldkommenhed uantastet og ufornærmet. Men vi har med tilbörlig Ærbodighed antaget denne Skrivelse, og strax kiendt deraf de forme-

delst deres Lærdoms Guddommelige Videnskaber saa berömte Sorbonniske Lærere ligesom en Löve af dens Klöer, maae ogsaa billig roese og ære den deri fremskinnende Viisdom, som af saadanne Mænd kunde ventes.

Efterat vi nu har nöyere undersögt denne Skrivelse, saa har vi intet funden deri uden lutter Kiende Tegn paa deres Kiærlighed og Velvillighed imod os: thi der tilraades os, at vi skal bemöye os omhyggeligen for at faae den Russiske og Latinske Kirke forenet: hvilket Apostelen ligeledes Eph. IV. anpriser os med Eftertryk, naar han siger: *een Gud, een HErre, een Troe og een Daab.* Til denne Enighed indbyder den ærværdige Sorbonniske Forsamling os, forestillende, at vi har ey at befrygte os derved for saa mange Forhindringer, som der findes hos Protestanterne og andre Secter; thi vi har uden al Imodsigelse i mange Troens Artikler een Mening med Latinerne, saasom: om det Guddommelige Væsens Enighed: om Personernes Treenighed: om de to Naturers Forening og Forskiel i Christo: om Arve-Synden: om Forlösningen ved Christum: om Naaden: om dens Nödvendighed til alle gode Gierninger: om Sacramenternes Antal: om det ublodige Offer: om Christi væsentlige Nærværelse under Brödet og Vinen i Nadveren: om dens höyeste Dyrkelse, som kaldes Latria.

tria: iligemaade om den ubesmittede og benedidede Jomfrue Mariæ og de med Christo regierende Helliges Paakaldelse: om Ærbödigheden for de Helliges Been og Billeder i Henseende til deres forste Mynstere: om den Hielp, som vederfares de Afdöde ved Bönner, Almisser og det ublodige Offer: om den Magt, som Kirken har til at giöre Anordninger, hvilke alle Troende maae adlyde, saasom Fasten og Afhold fra Kiöd-Mad paa visse af Kirken forordnede Tider: om de hellige af Gud indgivne Skrifter og Kirke-Regler, saasom visse Troens Regler: og endelig om Kirken, hvorom vi bekiender i vores Symbolum, at den er enig, hellig, Catholsk og Apostolsk, den höyeste og ubedragelige Dommere i alle Stridigheder udi Troens Sager, og at der er ingen Salighed uden for den at haabe.

Alle disse Artikler fortæller den ærværdige Sorbonniske Forsamling for at vise, at der er intet, som kand hindre denne saa saare forönskte Sag, nemlig den Russiske Kirkes Forening med den Latiinske, og at den förste derimod, hvis den blev fremdeles i Skilsmissen, stood i Fare for at miste Saligheden, helst da Apostelen regner Gal. V. Trette og Striid iblant de Synder, hvilke hvo som giör, kand ey arve Guds Rige. Den ærværdige Sorbonniske Forsamling beviser os besynderlig Venskab, stor Bekymring for Christendommen, og ey ringe Kiærlighed imod

Næsten, idet den kalder os til et saa stort Gode, nemlig til Forening, uden hvilken ingen Salighed eller Himmerig er at haabe. Men uagtet al denne godhiertige Tilkaldelse, Venskab, Kiærlighed og Paamindelse, saa har vi dog staaet en Tiidlang i Tvivl hos os, hvad vi skulde giöre. Det samme giorde ogsaa den benedidede Jomfrue Maria, da Forkyndelsen skede hende ved Engelen Luc. I. og dyrkes dog af os ey desto mindre. *Da hun saae ham*, siger Lucas, *forskrekkedes hun over hans Tale, og tænkte, hvad skal det være for en Hilsen.* Herved giorde den allerviseste Jomfrue det igien got, som hendes förste Moder havde fordervet, idet hun stillede alt for let Troe til en mistænkelig Gesandte.

Vi forkaster ingenlunde Foreningen, men tragter meget mere med Iver efter at kunde erholde den. Saa fortreffeligt et Gode, som Enigheden er, saa fortreffelige er og de, som ey sönderriver den. Intet kand skade et Legeme mere, end naar der skeer en Skilsmisse imellem dets Lemmer, Er nu en saa fortreffelig Sags Tilintetgiörelse saa straffældig, saa maae de ogsaa være det, ved hvilke den foraarsages.

Men hvo er vel den forvovne og allerstrafværdigste Enigheds Forstyrrere i Kirken? Hvad har denne Sygdom for en Aarsag? Hvad er det for en Leylighed, hvoraf den er kommen? Der hörer man nu paa

begge Sider mange Klagemaal og Beskyldninger, idet den ene skyder stedse Skylden paa den anden. Vi har ey i Sinde at oprive dette i sig selv smertelige Saar, men lader os nöye ved denne Leylighed med at anföre en hertil ey utienlig Evangelisk Historie. Martha forklagede fordum hendes Syster Maria, og sagde til Christus: *HErre, agter du intet derom, at min Syster lader mig tienne allene.* Her kunde opkomme en Tvivl, hvo af disse to havde forladt den anden. Hörer man Marthæ Klagemaal, saa synes hun at være bleven forladt af Maria, ligesom det bekræftes i Texten. Men seer man Sagen an paa den anden Side, saa befinder man, at Maria har ey forladt Martha anderledes, end som hun var först bleven forladt af hende. Maria havde forladt Martha i Tiennesten: men Martha havde forladt Maria i hendes Fliid med at anhöre det Guddommelige Ord allene. Ligesom Martha beskyldte Maria for at have forladt hende, saa kunde Maria igien have beskyldt Martha, og sagt til Christus: *HErre, agter du intet derom, at min Syster lader mig höre Guds Ord allene.* Af selvsamme Slags er den Forekastning, hvilken de to kiödelige Systre, den östlige og Vestlige Kirke, nu omstunder giör imod hverandre. Paa begge Sider hörer man dem beklage sig. Den ene beskylder den anden,

og

og siger: HErre, agter du intet om, at min Syster lader mig være allene? Men betragter man Sagen noget nöyere, saa befindes det, at ligesom tilforn Maria og Martha, saaledes har ogsaa nu disse to Systre forladt hverandre. Den östlige Kirke har forladt den Vestlige i Enigheden: men denne har forladt hiin ved at forfalske Symbolum, at vi skal tie med Troens Artikler. Denne sidste Forladning har givet Anledning til den förste; thi var den sidste ey skeet, saa kunde den förste ey have fölget.

Dette er Begyndelsen til ald Ulempen. Dette er det Gordiske Sverd (skal formodentlig være Knude) hvilket har igiennemskaaret Enigheds Baand, og givet Kirkens Legeme et Saar, det den aldrig noksom kand beklage. Vi er bedrövede over denne store og ubodelige Forliis. Vi beklager den mere i vores Hierter, end at vi skulde kunde tilkiendegive det med Ord, efter det bekiendte Ordsprog: En ringe Viderværdighed beklager man, men over en stor Ulykke er man bedrövet med Tauskhed. Derudover holder vi os billig fra videre at undersöge denne Sag, paa det at Saaret skal ey giöres Blood-rindende, og at der, som man pleyer at tale, skal ey opvækkes en större Brand ved at röre om i det brændende Træ.

Men vilde vi endog paa nogen Maade afhielpe dette Onde, saa forhindrer den

den

den fierde og tredivde Apostoliske Canon det, saasom den der forbyder Bisperne at foretage sig det ringeste i Kirke-Sager, og endnu mindre en saa vigtig Sag som denne, uden deres Over-Hoved. Men nu er det formodentlig ogsaa i fremmede Lande bekiendt, at det Russiske Patriarchats hellige Stoel er bleven vacant og Enke. Hvis derudover Bisperne i saadanne Omstændigheder vilde foretage sig noget, saa var det ligesom Lemmerne vilde bevæge sig uden Hovedet, eller Stiernene forrætte deres Lob uden den förste Bevægnings-Kraft. Dette er Aarsagen, som forhindrer os i at tale eller giöre det mindste i denne Sag.

Dog det höyeste, som vi kand foretage os, er at vi henflyer til vores rættroende Orientalske Patriarchers Apostoliske Stole, paa hvilke den hele Kirke-Bygning som paa et Fundament er grundet. Dette Middel har vi ey heller vildet sætte til Side, men, paa det vi ey skulde ligne den, der bygde sit Huus paa Sand, saa har det behaget denne hele hellige Forsamling med vores Gud-elskende Monarchs Bifald, i en besynderlig Skrivelse at tilsende disse vores Over-Hyrder og Kirke-Forstandere denne Sag til Undersögning og viis Kiendelse. Hvad vi nu faaer til Svar, og hvilket der er disse höyeste Kirke-Dommeres endelige Sind og Mening, saadant vil vi ey efterla-

de

de at berætte Eders Ærværdigheder, som det udsordres af vores fælles Kierlighed.

Herved kand vi ey forbigaae at bevidne, hvorledes vi ey af Frygt eller Vankundighed har holdt os i dette Skrift fra at indlade os i Stridigheder over Troens Sager. De Feige maae taale denne Forekastning. Men os maae ingen Feighed kunde tilskrives, *Deels* formedelst den rætte Sag, hvorpaa vi forlader os, *Deels* formedelst den fornemmeste Apostels Peters Erindring, som siger: *Frygter ikke som de frygte, og forferdes ikke! men helliger den HErre Gud i eders Hierter. Men værer altid rede til at forsvare for enhver, som begierer Regnskab af eder om det Haab, som er i eder, med Sagtmodighed og Frygt.* Derfor er denne vores Tauskhed og Varetagelse for Striid ey en Virkning af Frygt, men Ydmygheds Udövelse, og den ovenmeldte Apostoliske Canons nöye Efterlevelse. Det er bedre at være tausk efter Reglerne, end at sætte Ordenen til Side ved at være snaksom.

Men eder, J berömte og vise Lærere paa det Sorbonniske Academie, takker vi skyldigst for den Kierlighed, som J herved har beviist eders Næste, önskende af Hiertet, at eders Arbeyde i at bringe denne Sag til Rigtighed, maae ey være forgiæves.

Chri-

Christus selv, Megleren, vores Fred, som med hans paa Kaarset udstrakte Arme har samlet de stridige Dele, han giöre af begge eet og tage Skillerummet bort, der nu giör Skilsmisse imellem begge Parthierne, der tilforn stood i et saa nöye Forbund. Han, som Vind og Hav maae adlyde, han stille de imellem os brusende Stridigheds Bölger, og lade den forönskte Roelighed igien komme frem til Kirkens ja den hele Verdens Velstand og Enighed. Herom paakalder vi Fredens Gud, alle Tiders Fader, (fra hvem alle gode og fuldkomne Gaver kommer,) og det med Fyrighed og Ydmyghed, i det vi offentlig i den daglige Messe tiltaler ham med disse fölgende den hellige Chrysostomi Ord: *Og forleen os, at vi med en reen Tunge og eet Hierte maae love dit værdige og höye Navn, og prise dig Fader, Sön og hellig Aand fra nu og i ald Evigheds Evighed. Amen.*

Givet i Sanct Petersborg i September Maaned Aar 1718. De Orthodoxe Bisper i det store, lille og hvide Ruslands Kirker.

Russer holder nu andre Religions-Parthier for deres Med-Christne.

Det er udaf dette de Russiske Bispers Svar paa Forslaget fra Sorbonne at see, hvorledes de nu ey med de forrige Öyne anseer de Rommersk-Catholske som fordömte Kiættere, end-

endnu mindre som u-christne og udöbte Hedninger, fölgelig at de ey heller betragter os Evangeliske saaledes som i fordum Tider, da de noksom maae erkiende, at vi i Troens Grund-Artikler og alle övrige Religions-Puncter har langt större Overeensstemmelse med det ældste Christendom end den övrige Vestlige Kirke. Man kand læt tænke, at de selv saa vel som alle andre Christendommens Parthier mener og siger sig at have det allerældste Christendom: og man maae tilstaae, at de har uden nogen meget kiendelig Forandring beholdt den Grækiske Religion, ligesom den var og indförtes hos dem sidst i det tiende Seculum, og at saaledes de nye Lærdomme, som findes i den ey overeensstemmende med Guds gamle Ord, har deres Oprindelse i Grækenland, förend de med den övrige Religion indförtes i Rusland. Men skiönt de mener og siger deres Secte at være den ældste, saa fordömmer de dog nu omstunder ey mere alle andre Secter som udöbte Hedninger, forunder dem som deres

Med-

Med-Christne Religions Frihed i Landet, og döber ey nu mere som fordum dem om, der gaaer over til deres Parthie og underkaster sig tilfulde deres Love. De tager dem ikkun til Confirmation, salver og indvier dem offentlig i Templen. Jeg har ey funden nogen fuldstændigere Efterretning om denne höytidelige Forretning, end i en Beskrivelse, hvilken viser, efter dens Titel, *hvorledes Stor-Fyrsten Aar* 1742 *den syvende November declareredes udi Moskov i Hendes Keyserlige Majestæts Hof-Capelle til Arve-Herre og Efterfölgere paa den Russiske Throne: og hvorledes den hellige Confirmations Sacramente fuldbragtes paa Hans Keyserlige Höyhed, efterat Han naadigst behagede at gaae over til den Grækiske og Östlige orthodoxe Kirke.* Skiönt det ene Stykke af Beskrivelsen henhörer ey til dette Capitel, saa vil jeg dog anföre det med det andet, eftersom den hele Beskrivelse er ikkun kort og kand best læses samlet.

Efterat det var den siette November tilkiendegivet det allerhelligste Synode, det regierende Senat, saa og Generalitetet og alle — Beskrivelse over Ceremonien ved Stor-

Fyrstens Overgang til den Russiske Kirke.

alle fornemme Personer, at de skulde samtlig indstille sig den syvende i samme Maaned Klokken ni om Formiddagen i Hendes Keyserlige Majestæts Hof-Capelle; saa har ovenbemeldte Personer ogsaa til bestemte Tiid indfundet sig der i Kirken. Den Novogrodske Archieree AMBROSIUS, og de övrige Geistlige Herrer iförtes deres gandske helligte Kirke-Ornat, og biede efter Hendes Keyserlige Majestæt og Hans Keyserlige Höyhed ved Indgangen af Kirken.

I Kirken havde man imod Hoved-Indgangen i det Allerhelligste hensadt et höyt Pulpet, hvorpaa det hellige Evangelium og det levendegiörende Kaars var henlagt. For ved dette Pulpet stood et Bord, beklædt med et Dække af Drap d'Or, som var indfattet i Guld-Maar og forsynet med massive Qvaster, paa hvilket Bord man saae adskillige Fade. Paa det förste Fad, som var ældgammelt, saare kunstig forfærdiget af Agat, og vel forsynet med kostelige Edel-Stene og Guld, stood den hellige Ollie i et lidet Kar, hvilket var ligeledes formedelst dets kostbare Arbeyde uligneligt. Paa det andet Fad laae det levendegiörende Kaars, som var fyldt med et Stykke af vor HErres Christi Klæde og de Helliges Ryg Reliqvier, hvilket med tilbörlig Kirke-Bön hengtes Hans Keyserlige Höyhed om Halsen, for at bære det saaledes saa længe Han lever. Paa det tredie Fad var en Pensel,

hvor-

hvormed Hans Keyserlige Höyhed efter Confirmationen ved den hellige Ollie blev igien allevegne afvisket. Just lige for Bordet saae man i Stæden for et Teppe et Dække udbreedt, som var syet tilsammen af Guld-Stykke med massive Qvaster: og midt derpaa nær ved Bordet var en Pude nedlagt, som var giort af riigt Drap d'Or og vel forsynet med massive Qvaster, paa hvilken Pude Hans Keyserlige Höyhed under den hellige Confirmation nedknælede.

Klokken elleve om Formiddagen behagede det Hendes Keyserlige Majestæt og Hans Keyserlige Höyhed med den hele Hof-Stat at begive sig til forbemeldte Kirke, hvor de indtoog den sædvanlige Keyserlige Plads paa den höyre Side. Over-Secretæren af Senatet gik derpaa midt hen i Kirken og forelæste offentlig efter höyeste Befalning det Manifest, i Kraft af hvilket Hans Keyserlige Höyhed declareres til Efterfölgere paa det Russiske Riges Throne.

Efterat det var forelæst, nærmede Hans Keyserlige Höyhed sig til forbemeldte Pulpet, hvorpaa den hellige Evangelie-Bog laae, og antoog og aflagde derved den Grækiske Kirkes Troens-Bekiendelse. Hans Keyserlige Höyhed, staaendes paa det for ved bemeldte Bord henlagde Dække, affagde offentlig i det Russiske Sprog for alle nærværende med et fyrigt Hierte og stor Længsel alle de Meninger og Fremsætninger, som

strider med den rettroende östlige og almindelige Kirke, og derfor som Kietterie af den forkastes. Som Hans Keyserlige Höyhed derefter havde fremlæst den hellige Nicæniske Troe og aflagt en hiertelig og ivrig Bekiendelse om alle de Troens Puncter, hvilke den rettroende östlige Kirke har fra Begyndelsen af faaet af vores Frelsere Christus selv ved Apostlerne og de hellige saavel almindelige som besynderlige Kirke-Moder, og endnu holder uforandret til den Dag, i Dag er; saa har Hans Keyserlige Höyhed behaget at antage den sande og orthodoxe Troes bemeldte Lærdom, hvilken vor HErre JEsus Christus har selv given sine samtlige Apostler, og som er derefter bleven bekræftet paa Kirke-Moderne, men derimod at forkaste og afsværge alle udkunstlede Troens Puncter, som strider imod den orthodoxe östlige Kirke. Derudover blev ogsaa Hans Keyserlige Höyhed endeligen af hans Eminence forbemeldte Novogrodske Archieree AMBROSIUS salvet med den hellige Ollie. Bispen af Pleskov, STEPHAN, afviskede igien de salvede Stæder med Svampen. Ved bemeldte Ceremonie af det med Hans Keyserlige Höyhed foretagne hellige ConfirmationsSacrament behagede det Hendes Keyserlige Majestæt selv i höye Person at staae til Fadder. Efter det hellige Sacraments Forretning antoog Hendes Keyserlige Majestæt og Hans Keyserlige Höy-

hed underdanigste Gratulation af alle nærværende Stands-Personer saavel geistlige som verdslige.

Herpaa begyndte Messen. Og da man havde begyndt at synge de ved Communionen brugelige Psalmer; saa begav Hans Keyserlige Höyhed sig fra Hans Stade hen til Hoved-Indgangen i det Allerhelligste, hvor Han, den allerhöyeste Gud til Ære, faldt tre Gange ned paa Knæ for det hellige Alter, og kyssede de hellige Billeder. Hans Keyserlige Höyhed med fyrig Bön og Suk til Gud oppebiende den sædvanlige Tiid, da man pleyer at uddele den hellige Nadvere, fik endelig denne hellige Nadvere, nemlig vor HErres og Frelseres og Guds JEsu Christi sande og hellige Legeme og Blood i det forskrækkelige og levendegiörende Sacramente. Derefter aflagdes Gratulationerne anden Gang hos Hendes Keyserlige Majestæt og Hans Keyserlige Höyhed af ovenmeldte Personer.

Efterat Messen var til Ende, blev Pulpetet, hvorpaa den hellige Evangelie-Bog og vor Frelseres JEsu Christi levendegiörende Kaars laae, atter sadt hen ved Hoved-Indgangen i det allerhelligste. Og da forföyede sig Synodet, Senatet, Generalitetet og Hoffet, saa og de övrige fornemme Personer samtlig derhen, og aflagde höytideligen med höy Stemme, kyssende den hellige Evangelie-Bog og det levendegiörende

de Kaars, deres Troskabs Eed formedelst Hans Keyserlige Höyheds Arve-Succession paa den Russiske Throne. Derpaa blev Hendes Keyserlige Majestæt og Hans Keyserlige Höyhed tredie Gang gratulerede. Som nu Hendes Keyserlige Majestæt og Hans Keyserlige Höyhed begav sig tilbage til deres sædvanlige Apartementer; saa aflagde det hellige Synode og alle nærværende Geistlige Personer deres underdanigste Lykönskning: hvorved meerbemeldte Novogrodske Archieree holdt en kort Lykönsknings-Tale. Herefter havde Senatörerne og det övrige Generalitet i de tó förste Klasser den Ære at spise ved Hendes Keyserlige Majestæts Tafel. Om Aftenen blev hele Byen fortreffelig illumineret: og Klokken sex forföyede man sig atter til Hendes Keyserlige Majestæt ved Hove, hvor der i et For-Gemak udi alles Nærværelse holdtes en Italiænsk Vocal-Musique, som varede til Klokken ti om Natten.

Dagen derefter om Morgenen Klokken ti begav Hendes Keyserlige Majestæt og Hans Keyserlige Höyhed sig til Kremmelin, der at anhöre Messen i Erke-Engelen Michaels Dom-Kirke, og at forrette deres Andagt ved den hellige og Gud-salige Tsariske Prindses Demetrii Grav, som hviler samme Stæds: da imidlertiid Hendes Keyserlige Majestæts Liv-Compagnie og Regimenterne af Liv-Garden soer Hans Keyserlige Höyhed.

Ef-

Efterat Messen var til Ende holdtes den allerhöyeste Gud en Taksigelses Fest ved at ringe med Klokkerne i alle Kirkerne indtil Aftensangs Begyndelse: hvormed continueertes i tre Dage.

Paa samme og efterfölgende Dag antoog Hans Keyserlige Höyhed Lykönskning af Liv-Compagniet og Officererne ved Regimenterne af Liv-Garden, og tillood dem at kysse sine Hænder: hvormed denne Fest ved den höyeste Guds Hielp bragtes til Ende.

Det attende Stykke
indeholdende
Den Danske Prinds Valdemars Svar paa Patriarchens Forslag om at gaae over til den Russiske Kirke.

Da jeg nogle Gange ved Leylighederne har maat kalde vores Evangeliske Kirke den ældste, almindelige og sande, saa har jeg ey tillige anført de Beviis, hvorpaa saadan Sandhed er grundet. Aarsagen hertil var, at jeg havde i Sinde at slutte disse sidste Stykker om den Russiske Religion og tillige det hele Skrift med det Svar, hvilket Græv Valdemar, Kong Christian

Forberetning om Svaret.

ſtian den Fierdes Sön gav paa Patriarchens Forſlag og Formaning til at han ſkulde antage den Ruſſiſke Kirkes Bekiendelſe. Denne Prinds blev ved en Ruſſiſk Ambaſſade, ſom ankom her i Kiöbenhavn udi Januarii Maaned Aar 1643, indbuden til Rusland for der at gifres med den Stor-Fyrſtelige Princeſſe og Tſarevna Ire-Michaelevna. Han forföyede ſig ogſaa i et Geſandtſkab til Moſkov, men blev efter nogen Tiid anmoden om at antage den Ruſſiſke Troe og indgaae andre ſaadanne Vilkaar, förend han maatte faae Princeſſen til Ægte. Skiönt han nu ſaare meget har elſket hende, og hun igien ham, (ſaaledes ſom det fortælles af gamle Folk i Moſkov, der igien har hört Hiſtorierne derom af deres Forældre) ſaa vilde han dog ey indgaae nogen Condition, men gav Patriarchen dette efterfölgende Svar, hvilket kand faaes undertiden afſkrevet til Kiöbs i Rusland, lydende ſaaledes:

Svaret ſelv.

Udi Begyndelſen efter venlige Hilſen, ſom vi billig takker for, formaner I fromme Patriarch os, at vi ſkulde adlyde Hans Tſa-

riſke Majeſtæt, lade os omdöbe, og udi andre ſtridige Puncter i Religionen forene os med Eder; ſaa vilde H. Tſ. M. beviſe os al Kiærlighed og Ære, og overlade os Hans Datter Tſarevna og Stor-Fyrſtelige Princeſſe Irena Michalovna til vores Ægte-Gemal; hvorpaa vi giver til Svar.

Hans Tſ. M. haver ikke alleneſte udi ſin Skrivelſe til H. K. M., vores Herr Fader, lovet at imodtage og holde os ſom Hans egen Sön; men ſærdeles og, efterat vi lykkeligen her er anlangede, og H. Tſ. M. den 25 og 30 Januar beſögte os, forſikret os med Hans Haand og Mund, at Han vilde holde os ſaa kiær og værdig, ſom Hans eget Barn: men Han har ey talt om Forening udi Religionen og Omdöbelſe. Hvorfore vi derimod ligeledes erklærede os ſaaledes for H. Tſ. M., at vi imod H. M. ſaaledes vilde opföre os, ſom det anſtaaer og ſömmer en Sön, og være H. M. til Villie og Behag, for ſaa vidt Gud ey blev fortörnet, vores Herr Fader ikke beſkadiget, og vores Samvittighed ikke beſværet. Og videre for at viſe vores ſkyldige Lydighed imod vores Herr Fader, at vi intet heller önſkede og begierte, end at det imellem begge ſtore Herrer ſluttede Ægteſkabs-Verk maatte opnaae ſit forönſkte Maal: da vi vilde beviſe os ſaaledes imod H. Tſ. M., ſom vores Herr Fader har befalet os, næſt Gud ogſaa adlyde Ham.

Valdemar afſlaaer Forſlaget.

Det ſamme ønſker vi endnu ogſaa ofte. Men at vi derfore ſkulde fornægte vores Troe, ſkal aldrig ſkee; ſaaſom ingen Ting paa den gandſke Verden, ſaa kiært det ogſaa maatte være, maae eller kand blive os ſaa kiær, at vi derved ſkulde lade os bevæge til at afſtaae fra den eengang erkiendte og bekiendte rene Sandhed.

Thi, da vi udi vores Samvittighed er forſikrede, kunde ogſaa af Guds Ord nokſom beviſe, at vores Religion er den rette Apoſtoliſke Religion, hvilket vi ſiden vilde gotgiöre: ſaa handlede vi imod Gud, den hellige Aand, og vores Samvittigheds Vidnesbyrd, derſom vi paa en letfærdig og ubeſindig Maade apoſtaſerede og afvigte fra den ſamme. Grunden til vores Religion og Troe, ſom vi holder og haver, er, at vi udi Ting, der angaaer Saligheden, intet antager uden det, ſom er tydelig at finde udi den hellige Bibel, ſom Guds eget Ord; hvilket han ved ſine Propheter i det gamle Teſtamente og Apoſtler udi det Nye, baade har ladet mundtlig prædike, ſom ogſaa derefter ſkriftlig opſætte; thi Bibelen er Guds egen Mandat og Befaling, ſom vi udi alting maae adlyde. Maae man dog ikke foragte en ſtor Herres og Fyrſtes Befaling, men efterleve ſamme; hvormeget mere ſkal man da ikke holde, hvad ſom er forfattet udi Guds Mandat, det er udi den hellige Bibel? Derfore kalder Paulus den,

Gal.

Gal. 6. en Regel og Rettesnor, efter hvilken alle de maae leve, som ville erlange Barmhiertighed og Fred, eller Saligheden. Thi saa snart en god Bygnings-Mester lader sin Rettesnor eller Maale-Stok fare, faaer Bygningen heller ikke sin rætte Skik. Saaledes, naar vi lader det Guddommelige Ords Regel fare; saa bliver vor hele Troe og Guds-Tienneste urigtig.

Derfore har Gud saa strængt og haardt befalet eder ved sin Tienere Mosen, Deut. 4, 1. 2. at ikke lægge noget til hans Ord, som udi Bibelen er forfattet, ikke heller tage noget derfra; men allene holde det, som han har befalet os i samme.

Paulus siger udi Epistelen til de Galater: Cap. 1, v. 8. Dersom han selv eller en Engel af Himmelen vilde prædike anderledes for dem, end han tilforne havde prædiket eller og udi sine Skrifter antegnet, han da var forbandet. Og det heder Apoc. 22, dersom nogen vilde tillægge til det, som udi Bibelen er forfattet, vilde Gud lægge paa ham de Plager, som udi Bogen staaer skrevne: og om nogen vilde fratage derfra (Bogens Ord) skulde han iligemaade straffes.

Denne Bibel, Guds Ord, er ogsaa fuldkommen, at man derudi kand finde alt det fuldkommelig, som er fornödent til vores Salighed. Derfore siger David, Ps. 19: HErrens Ord er fuldkomment; det kand

gióre de Uforſtandige viſe, og oplyſe deres óyne. Paulus ſiger: 2 Tim. 3 Cap. at den hellige Skrift kand gióre os kloge til Salighed, ſaaledes at Guds Menniſke er fuldkommen til alle gode Gierninger. Og Act. 20, ſiger han, at han har aabenbaret ſine Tilhórere alt Guds Raad, deres Salighed anlangende; og lægger til udi ſamme Bogs 26 Cap. at han har tagen ſin gandſke Lære af Moſe og Propheterne. Derfore henviſer Guds Sôn alle Tilhórere til Skriften, og ſiger udi Joh. 5. underſóger min Lære udi Skriften, thi det er den ſom vidner om mig. Saaledes haver ogſaa de hellige Apoſtler paa det ſtore Concilio til Jeruſalem Act. 15, og Paulus Act. 17, grundet deres Lærdom ene og allene paa Skriften. Dette er nu den eniſte Grund til vores Religion. Og alt, hvad ſom er at finde udi den hellige Skriftes Fundament, det tager vi gierne an. Og vi er forſikrede, at der ikke er begrebet en eniſte Punct udi vóres Religion, der ikke med klare og tydelige Bogſtaver eller Ord af den hellige Bibel kunde beviſes. Skulde vi ſaaledes aftræde fra en ſaa velgrundet Religion, ſaa handlede vi ey allene imod vores egen Samvittighed, men end og imod Guds Befaling, ſom vi mere bór adlyde end Menniſker, Act. 5. og vi giorde os derved deelagtige udi den Forbandelſe og haarde Straf, hvormed Gud udi de fór anfórte Sprog truer ſaadanne Folk.

Og paa det J fromme Patriarch öyensynlig maae see, at vi udi vores Religion intet foretager, som er Guds hellige og udi Bibelen forfattede Ord imod; saa betragter ikkuns dette, at vores kiereste Her Fader, Hans K. M. i Dannemark og Norge, aldrig havde skikket til H. Ts. M. for at indlade os i Ægteskab med den Stor-Fyrstelige Princesse Irena Michaelevna, dersom Han af Bibelen ikke havde vidst, at tvende Personer af diverse Religioner kunde efter Guds Tilladelse vel ægte hverandre. Thi det har H. K. M. meget vel overveyet og mangen en Gang foreholdt os, hvad Paulus 1 Cor. 7. skriver: *Den vantroe Mand er helliget formedelst den troende Qvinde, og den vantroe Qvinde er helliget formedelst den troende Mand: ellers var Börnene urene, men nu er de rene.* Og Petri Ord udi 3 Cap. er disse: *Saa nogle ey troer Ordet; saa skal den, som er troende, före et godt Levnet, paa det den anden, som ikke troer, maae vindes til Ordet, naar den seer sin Ægtefælles kydske Omgængelse og Vandel udi HErrens Frygt.* Men i hvorvel disse Sprog ikke egentlig handler om denne Tilfælde, saa kunde de dog med Föye henföres hertil. Gud har i det gamle Testamente ogsaa tilladt det, at et troende Menni-

ske

ſke maatte tage et Vantroende til Ægte, hvilket er at ſee Deut. 21. Han overlader det her til Iſraeliternes frie Villie, at de vel maatte ægte de hedenſke Qvinder, ſom var fangne. Det ſamme bevidner ogſaa Judæ Exempel, Gen. 38. og Joſephi, Gen. 41. Har det kundet ſkee, at en Troende har ægtet en vantroende Hedning; hvormeget mere kunde da det, ſom paa begge Sider ved Jeſu Chriſti Guds Söns dyre Fortienneſte tænker at blive ſalige? Saadanne Grunde har bevæget vores Herr Fader at lade os foretage Reyſen til Moſkov. Hvoraf J kunde ſee og mærke, at vi end ogſaa i verdſlige Sager intet foretager, uden det kommer overeens med Guds Ord; hvor meget mindre ſkulde vi da giöre det udi Ting, ſom egentligen angaaer vores Salighed? I maae heraf ſlutte, at vores Religion er meget vel grundet udi Guds Ord; og at det, uden Salighedens Fortabelſe, er u-mueligt at afſtaae fra den.

Næſt Guds Ord, udi Bibelen forfattet, haver vi ogſaa Symbolum Apoſtolicum, hviſket Apoſtlerne ſelv haver ſkrevet, hvorfore vi ogſaa antager det ſom Guds eget Ord. Vi har ogſaa Symbolum Nicænum, og Symbolom Athanaſii. Dem antager vi ikke ſom en Retteſnoer for vor Troe, men fordi de ſtemmer overeens med Bibelen.

De gamle Kirke-Læreres, Basilii Magni, Chrysostomi og andres Skrifter haver vi ogsaa, og hörer dem gierne, saavidt de stemmer overeens med Bibelen. Men lærer de noget, som ey kommer overeens med Bibelen, saa kand vi ikke med god Samvittighed antage det. Thi alle Mennisker kunde fare vild; men Gud er sanddrue udi sit Ord, Rom. 3. Ja det er u-mueligt, at han kand lyve eller bedrage, Hebr. 6. Derfore er vi ligesaa vel som den Grækiske Kirke aftrædte fra den Rommerske Pave, som fra den rætte Antichrist: fordi han indförer mange Ting, som er den hellige Bibel imod. Intet Menniske skal giöre uden det Propheterne haver talet, drevne af den hellig Aand, 2 Petr. 1. Apostlerne haver paa en synlig Maade annammet den hellig Aand paa Pindse Dag, Act. 2. der har ledet dem udi ald Sandhed; Joh. 14. og dicteret dem alting, sagt dem det til, som de haver lært og skrevet. Derfor siger Paulus, 2 Tim. 3. at alle Propheternes og Apostlernes Skrifter er indblæste af Gud. Derfore kunde de ikke feyle.

De andre Fædre, som haver levet efter Apostlernes Tider, haver taget udaf Apostlernes og Propheternes Skrifter, hvad godt de haver skrevet. Saavidt de derfore stemmer overeens med Bibelen, hörer vi dem gierne, men videre ikke. Af denne Grund giörer vi saadan en Forskiel paa disse Skrifter.

ter. Nogle Skrifter er af den hellig Aand uden ald Middel indblæſte og indgivne: ſaaſom de hellige Apoſtlers, Evangeliſters og Propheters, Matthæi, Marci, Lucæ, Johannis, Pauli Skrifter; over hvilke den hellig Aand paa en ſynlig Maade er udöſt, og haver ſelv fört deres Hierte i at tænke, deres Mund i at tale, deres Haand i at ſkrive, 2 Petr. 1. Diſſe Skrifter nu er Fundamenter, Regel og Retteſnor for den gandſke Chriſtelige Religion. Men nogle Skrifter er vel ſkrevne af hellige Mænd, ſom ogſaa haver havt den hellig Aand, men ikke efter den Maade og Overflödighed, ſom Apoſtlerne: ſaaſom af Baſilio Magno, Gregorio Nazianceno, Johanne Chryſoſtomo og andre. Vel er de ſammes Skrifter gode, men ikke videre at fæſte Troe til, end ſom de ſtemmer overeens med Bibelen.

Thi den hellig Aand har ikke paa den Maade dicteret dem, ſom Apoſtlerne: men de haver taget det af Bibelen, og grundet det paa ſamme. Hvo ſom ikke veed denne Forſkiel paa Skrifter, kand ikke være vis udi ſin Religion. Deraf maae I vel ſlutte, hvor varſom vi omgaaes med vores Religion og Troes Artikler; og at det derfore er umueligt at afſtaae fra en ſaa vel grundet Religion. Hvilket vi paa den förſte Punct af Eders Skrivelſe ikke haver vildet forholde Eder.

For

For det andet ſiger I, fromme Patriark, at vi udgiver os for Chriſtne, da vi dog ikke fuldkommen haver den rette Chriſtelige Troe, og vildfarer udi mange Artikler: ſom udi den Artikel om vores Guds og Saliggiöreres JEſu Chriſti ſaliggiörende Menniſke-Blivelſe. Udi hvilken Artikel ogſaa Paven ſelv har havt een Mening med Grækerne, faſt henved 500 Aar.

Forklarer ſin Troe om Chriſti Mandoms Annamelſe.

Herpaa ſvarer vi: vi giver os ud for Chriſtne, og tvivler ogſaa aldeles ikke paa, at vi haver den Chriſtelige Troe heel og fuldkommen, ſaaledes ſom den er beſkreven os af de hellige Propheter og Apoſtler. Og er der ingen Troes Artikel, ſom udi vores Forſamling ikke bliver lært juſt med de ſelvſamme Ord, ſom den hellig Aand ved Apoſtlernes Haand haver ſkreven den. Ja, hvad vores Saliggiöreres JEſu Chriſti Menniſke-Blivelſe angaaer, da troer vi den ſamme af Hiertens Grund, og ſiger: om Guds evige Sön ikke havde paataget ſig vores Kiöd og Blood, udaf Jomfrue Maries Liv, ſaa kunde intet Menniſke blive ſalig. Thi ſaa lærer os Bibelen udi Joh. 1. *Det evige Ord eller Faderens Sôn blev Kiôd, eller paatoog ſig den Menniſkelige Natur.* Og 1 Tim. 3. *Stor er den Hemmelighed udi Gudfrygtigheden, at Gud er aabenbaret udi Kiôdet.* Hebr. 2. *Guds Sôn har paataget ſig Abrahams Sæd, og er bleven, ligeſaavel*

ſom ſmaa unge Börn, deelagtig udi Kiöd og Blood. Saadant har han giort til den Ende, at han kand giöre os ſalige; ſom han ſelv vidner om ſig Matth. 18. *Menniſkens Sön er kommen at giöre det ſalig, ſom var fortabt.* Paulus 1 Tim. 1. ſiger: *det er viſſelig ſandt og et dyrværdigt Ord, at JEſus Chriſtus er kommen i Verden, for at giöre Syndere ſalig.*

Det er nu Grunden til vores gandſke Salighed, at Guds Sön er for vores Skyld bleven et Menniſke, og död paa Kaarſet. Thi *ved hans Död og ved det Blood, ſom er udgydet paa Kaarſet, haver vi Syndernes Forladelſe,* Col. 1. *For vores Skyld er han giort til Synd, da han ikke vidſte af nogen Synd; paadet vi kunde blive retfærdige for Gud,* 2 Cor. 5. Hvorom Chriſtus ſelv ſiger i Joh. 3. *Gud har ſaa elſket Verden, o. ſ. v.* Han vil ogſaa paa den yderſte Dag opvække os ved ſin Guddommelige Stemme, ſom han har forſikret os udi Joh. 5. Dette er nu kortelig vores Lærdom om Chriſto. Saaledes ſkriver Evangeliſterne og Apoſtlerne derom, og ſaaledes troer vi ogſaa. Derſom I troe det ſamme, ſaa er vi enige udi denne Troe. Thi hvad Papiſterne derom troer og lærer, derom bekymrer vi os ikke; men bliver ſlethen ved Guds ſande Ord.

For det tredie ſiger I ogſaa, at paa de almindelige 7 Conciliis har de Rommerſke Papiſter tilligemed Grækerne antaget Symbolum Apoſtolicum, ſom af Apoſtlerne ſelv er ſkrevet. Hvad dette anlanger, da veed vi ogſaa vel, at de Rommerſke haver tilligemed Eder antaget Symbolum Apoſtolicum, paa de 7 Conciliis. Og vi berömmer ſligt. Thi vi haver allerede tilforne ſagt udi det næſte Capitel, at vi ogſaa antager Symbolum Apoſtolicum, og holder for, at Apoſtlerne haver ſkrevet det. Ja vi agter det ſaa höyt, at ingen iblant os paſſerer for en Chriſten, der ikke kand den udenad. Man ſkulde og neppe finde under os et Barn paa 7 Aar, ſom ikke udenad kand recitere Symbolum. Vi roeſer ogſaa de 7 almindelige Concilia, at de alle Tider haver beholdet og approberet dette Symbolum. Altſaa er vi herudi ikke adſkildte fra Eder, men troer ſaavel paa Gud den Fader, Gud den Sön, og Gud den hellig Aand, ſom I. Den Apoſtoliſke Troes Artikler.

For det fierde, ſiger I, haver Papiſterne og Grækerne tillige givet og ſtadfæſtet mange Indretninger eller Sætninger for Kirke-Ordenens Skyld, og for Kirkens Troes Beſtyrkelſe. Hvad dette fierde anlanger, at I priſer Concilia, der ſaa eenſtemmig haver ſtabileret ſaa mange Indretninger eller Sætninger for Kirke-Ordenens Skyld, og til Kirkens Troes Beſtyrkelſe; derpaa ſvarer vi: Og de ſyv almindelige Kirke-Moder.

1) at vi, Gud være lovet, vel veed, hvad de 7 almindelige Concilia haver besluttet. Det förste, som man kalder Nicænum, er blevet holdet udi den Bye Nicæa, udi det Land Bithynia, under Keyser Constantino Magno Ao. Christi 325, paa hvilket var 318 Bisper forsamlede, af hvilke der af Bibelen blev beviist imod den ugudelige Arium, at Christus ikke alleneste var Menniske, men endog en sand Gud; fordi han selv siger Joh. 8. Förend Abraham var, er jeg. Og Paulus vidner om ham 9 Cap. til de Rom. Christus er af Fædrene efter Kiödet, og tillige Gud, höylovet i Evighed. Men Arius, som nægtede Christi Guddom, blev forviist udaf de Christne Menigheder.

2) Det andet Concilium er blevet holdet under Keyser Theodosio udi den Bye Constantinopel Ao. Christi 381: hvorudi Biskopperne haver beviist at den hellig Aand er en sand Gud; fordi Paulus siger 1 Cor. 12. at den hellig Aand er den ene Gud, som virker alle Ting i alle. Og blev Macedonius fordömmet, som nægtede den hellig Aands Guddom. Derforuden affkaffede de ogsaa alle hedenske Afguders Templer, hedenske Ofringer, den ugudelige Faste-Nat, Bacchi Fest.

3) Det tredie Concilium er holdet til Ephesus under Keyser Theodosio Juniore Ao.

Ao. Christi 432: da 200 Biskopper var forsamlede, hvilke haver beviist, at Christus vel er Gud og Menniske, men ikkun een Person; fordi Paulus siger 1 Cor. 8. *Vi have ikkun een Herre Jesum Christum, formedelst hvilken alle Ting er, og vi i ham.* 1 Tim. 2. *Der er een Meglere imellem Gud og Menniskene, det Menniske Jesus Christus.* Og blev Nestorius her fordömmet, som lærte, at i Christo var tvende Personer.

4) Det fierde blev holdet til Chalcedon under Keyser Martino Ao. Christi 452, paa hvilket var 630 Biskopper forsamlede, af hvilke der blev beviist, at der var tvende Naturer i Christo, den Menniskelige og Guddommelige, og at den Menniskelige ikke er forvandlet til den Guddommelige; fordi i 1 Pet. 4 Cap. disse Naturer begge udtrykkelig adskilles, naar han siger, at Christus leed for os i Kiödet. Og er Eutyches her bleven fordömt, som falskeligen lærte, at den Menniskelige Natur udi Menniske-Blivelsen forvandledes til den Guddommelige, og at Christus ikkun var at kalde en Gud, og ikke et Menniske.

5) Det femte Concilium Oecumenicum er holdet af Keyser Justiniano Ao. Christi 552 til Constantinopel: da de for-

ſamlede Biſkopper af den hellige Bibel beviſte, at Dievlene ingen Forhaabning havde i ſin Tiid at erlange Saligheden; fordi Chriſtus ſiger Matth. 25. Gaaer hen, I Fordömte, udi den evige Ild, ſom er bereedt Dievelen og hans Engle. Og blev der fordömte alle de, ſom prædikede derimod.

6) Det ſiette Oecumenicum Concilium blev holdet under Conſtantino Qvinto Ao. 680 udi Staden Bizantio: da Biſkopperne udaf Guds Ord beviſte, at, ligeſom der i Chriſto var tvende Naturer, ſaa var der og tvende Villier, den Guddommelige og den Menniſkelige. Den Guddommelige Villie har de beviiſt af Matth. 11. hvor den Herre Chriſtus ſiger: *Ingen kiender Faderen uden Sônnen, og hvem ſom Sônnen vil det aabenbare.* Men den Menniſkelige Villie har de beviiſt af Chriſti Ord: *Min Fader, er det mueligt, ſaa tag denne Kalk fra mig, dog ikke ſom jeg vil, men ſom du vil.* Og de fordömte Monotheletos, ſom lærte tvertimod.

7) Det ſyvende almindelige Concilium er holdet under Keyſerinde Irene Ao. 788 udi den Stad Nicæa: da der beſluttedes, at man maatte have Billeder i Kirken, ikke at man ſkulde tilbede dem; men til de Helliges Erindring.

Diſſe

Disse er nu de 7 almindelige Concilia, og vi tager gierne an, hvad som er besluttet paa dem, fordi de har taget deres Mening af Bibelen, og deraf beviist den. Ihvorvel der af det sidste Concilii Slutning siden opkom saadan Misbrug, at man tilbad Billeder. Hvilket Gud tillood af den Aarsag, at Biskopperne derpaa ikke havde taget deres Mening af Guds Ord, som andre Concilia. Saa farligt er det at foretage noget udi Troens Sager, som ikke er grundet udi Bibelen.

Dersom I nu, fromme Patriarch, ved Eders Sætninger, Anordninger og Troens Bekræftelse mener disse Artikler, som Biskopperne udaf Guds Ord haver besluttet paa disse Conciliis; saa er vi ogsaa enige med Eder. Men dersom I forstaaer noget andet, da frygter vi, at I ikke ret haver de 7 Concilia oversatte i Eders Sprog. Vi haver dem udi det grækiske Sprog, i hvilket de er holdte og beskrevne.

For det femte, siger I, Papisterne og Grækerne haver tillige anordnet, at ikkun een Daab, een Troe, een Foredragelse af de hellige Hemmeligheder skulde antages, og at den höyværdige Nadvere skulde forrettes med syret Bröd og Viin med Vand beblandet, men ikke med usyret Brôd, og siger I, at I saaledes haver det udi Eders Böger, oversatte af det grækiske, om disse Ting. Om Altērens Sacramente.

Hvad dette anbelanger, at I troer een Daab, een Troe, een Foredragelse af de Guddommelige Hemmeligheder udi den höyværdige Nadvere, efter de forrige Conciliers Decision; derudi giörer I ogsaa ret. Thi det siger Paulus med klare Ord udi Epistelen til de Epheser i 4 Cap. *Eet Legeme, een Aand, een Herre, een Daab, een Troe, een Gud og alles Fader, som er over alle Ting.* Det troer vi ligesaavel som I, ikke just derfore, fordi Concilia siger det, men derfore, fordi Concilia haver taget det af Paulo, og lært det. Thi Concilia maae ikke sige mere end hvad der staaer i Bibelen. Hvorfore ogsaa Evagrius Lib. 2. Cap. 16., Origenes over det 3 Cap. til de Rommere, Athanasius i hans Bog imod Hedningerne, Chrysostomus udi sin trettende Prædiken over Mosis 1 Bog, og Epiphanius eenstemmig skriver, at det udi Conciliis var Skik, at Bibelen blev lagt midt paa Bordet; for at tilkiendegive, at ingen skulde sige noget, som ikke var indbegrebet i samme. Men at I legger til, at den hellige Nadvere maae holdes med syyrligt Bröd og Viin blandet med Vand, derpaa svarer vi: At det vel er troeligt, at Christus har brugt usyret Bröd ved den hellige Nadverens Indstiftelse. Thi han indsatte den, da han aad Paaske-Lammet med sine Discipler: hvilket udi Matth. 26 staaer med klare Ord: da de tolv aade (nemlig Paaske-Lammet), toog den Herre Christus og takkede o. s. v. Men

nu

nu maatte de til Paaſke-Lammets Nydelſe ikke bruge ſyret Bröd, ſom Gud havde befalet Exod. 12. Saa er vi dog af den Beſkedenhed, at vi gierne tilſtaaer, at man tager ſyret Bröd, fordi vi udi Bibelen ingen klar Befalning haver, at vi nödvendig ſkulde tage uſyret Bröd. Thi de hellige Evangeliſter, ſom ogſaa Paulus, kalder det ikkun Bröd 1 Cor. 11. uden videre Beſkrivelſe. Dermed lader vi os nöye, og vilde ikke være klogere end den hellig Aand. Og vi lader det ſtaae enhver frit for, om han vil tage ſyret eller uſyret Bröd. Thi vi ſkulde og ville ikke heller legge noget til Guds Ord, eller tage derfra, paadet vi ikke bliver deelagtige udi Guds Forbandelſe og Straf. Men hvad Vinen anlanger, da ville vi heller bruge klar Viin, end med Vand beblandet: Thi Matth. 26, 1. Luc. 22. ſiges, at der udi Kalken var Væxten af Viinſtokken, men tales ikke om Vand. Derfore bliver vi hellere ved den hellige Bibel, ſom Guds egen Röſt, thi da er vi allerſikkerſt.

For det ſiette legger I til, at I haver annammet ſligt af de hellige Apoſtler og deres Vicariis, men at de i Rom udi Italien, Longobardien, Tirol og Tydſkland haver beſmittet og fordervet ſaadan Troe og Bekiendelſe. Om Paven?

Hvad dette anlanger, da I ſiger, I haver annammet alt dette af de hellige Apoſtler

og de hellige Apostoliske Efterfölgere, derpaa maae I vide, at vi meget mere kunde berömme os deraf; efterdi vi ikke antager en Tödel eller Bogstav i Religions-Sager, der ikke er tagen af Christi egen Mund og af Apostlernes Skrifter. Og vi holder det for en stor Samvittigheds Sag at sige det ringeste udi Troens Artikler, som ikke staaer udi Guds Ord. Men at I legger til, at Paven derefter udi Rom, i gandske Italien, Longobardien, Tirol og Tydskland har fordervet og mutileret saadan Confession, derpaa svarer vi, at vi ikke kunde undgielde det, som Paven har giort. Vi beklager det meget mere, at Papisterne ingen Samvitttighed haver, og ikke undseer sig ved at fordreye Guds Ord. Derfore haver vi ogsaa med Livs-Fare separeret os fra dem, og siger Paven offentlig udi hans Öyne, at han er *det Fordervelsens Menniske og Barn*, om hvilken Paulus har spaaet at skulde komme og forderve Apostlernes Lærdom, 2 Theff. 2 Cap.

Om den hellig Aand gaaer ud fra Sönnen.

For det syvende beklager I Eder videre, Patriarch, at vi lærer og troer, at Gud den hellig Aand ikke alleneste udgaaer fra Faderen, men endog fra Sönnen. Herpaa svarer vi Eder, at der med klare Ord staaer skrevet Joh. 11, at den hellig Aand udgaaer fra Faderen. Men at han udgaaer fra Sönnen, det staaer ikke med disse Ord og Bogstaver

ſtaver udi Skriften. Naar derfore nogen ſpörger, om vi troer, at de Ord: den hellig Aand gaaer ud fra Sönnen, ſtaaer i den hellige Bibel; ſaa ſiger vi: ney. Thi vi er forſikrede, at diſſe Ord er ikke at finde i Bibelen. Men vilde ogſaa een ſpörge, om den hellig Aand ogſaa er Sönnens Aand, ſaavel ſom Faderens; ſaa ſiger vi: ja. Thi den hellige Bibel taler ſaaledes Rom. 8. *Den ſom ikke har Chriſti Aand, han er ikke hans.* Og Col. 4. ſtaaer: *Gud har ſendt Sönnens Aand i vore Hierter.* Vilde nogen videre ſpörge, om Sönnen ſaavel udſender den hellig Aand, ſom Faderen; ſaa ſiger vi: ja. Thi Bibelen taler ſaaledes Joh. 15. *Naar Tröſteren ſkal komme, den hellig Aand, hvilken jeg ſkal ſende eder fra Faderen.* Saa er da nu den hellig Aand baade Faderens og Sönnens Aand. Og Faderen og Sönnen ſender ham udi Menniſkenes Hierter tillige at oplyſe dem. Men at han udgaaer fra Sönnen, ville vi ikke ſige, fordi Bibelen ikke taler ſaaledes. Thi vi gaaer ikke fra Guds Ord, det være langt fra! Altſaa har den langvarige Striid imellem de Grækiſke og Rommerſke ikkun været en Skole-Trette og Ord-Striid, hvormed de billigen ikke ſkulde foruroelige den Chriſtelige Kirke. Ihvorvel der ogſaa haver været nogle iblant de gamle Græker, ſom Hilarius Lib. 12, ſom haver ſagt om den hel-

helige Treenighed, at den hellig Aand tillige udgaaer fra Faderen og Sönnen.

Denne Striid er ogſaa, efterat den havde varet ongefær 188 Aar, endelig Ao. Christi 1441 paa det Concilio til Heretz udi Beſcarii den Grækiſke Patriarchs Nærværelſe bleven ſaaledes bilagt, at man maae tale, hvorledes man vil, naar ikkun Meningen er eens.

Og hvad ville vi være mere uenige? Lader os meget mere anraabe Gud den Fader og Sön, at de vilde ſende den hellig Aand udi vore Hierter, paadet han maae oplyſe og lære os, og före os paa lige den rette Vey, at giöre efter Guds Velbehag, ſom David har giort Pſ. 143. Saa er vi da altſaa udi denne Punct ogſaa enige.

Om Bille-de-Dyr-kelſe.

For det ottende, fromme Patriarch, beklager I Eder, at vi ikke ville venerere og holde de h. Billeder i Ære, ſom I haver af den gamle Sætning, udi Eders Kirker og Huſe. Herpaa ſvarer vi ſaaledes:

1) At vi meget vel kunde lide Billederne, baade i vores Kirker og Huſe, naar de er om chriſtelige og troende Ting, i Særdeleshed om hellige Sager. Thi Gud har ſelv befalet Moſen, Exod. 25. at han ſkulde giöre to Cherubim over Naade-Stolen i det Allerhelligſte. Num. 21. ſiger han til Moſe: *Giör dig en Kaaber-Slange, og ſæt den til et Tegn; hvo*

hvo ſom ſeer til den, ſkal blive friſk. Dette Billede nævner Chriſtus ſom en Figur, der ſigtede paa ham, Joh. 3. Der var ogſaa mange Slags Billeder, Granaterne, Palmerne, Lilierne, Oxerne, o. ſ. f. udi Salomons Tempel, 1 Reg. 7. Og Gud viiſte Moſi paa Bierget Sinai et Billede af den Stift-Hytte, ſom han ſkulde giöre, Exod. 25. Saaledes har han ogſaa ved Billeder og Figurer tilkiendegivet Propheterne tilkommende Ting; ſom er at ſee hos Propheterne, Ezech. 6, og Dan. 7. Og hvad er den gandſke hellige Aabenbaring andet end Billeder og Figurer paa tilkommende Ting? Hvorfor ſkulde vi da forkaſte Billeder?

2) Forbyder vi ogſaa vore Folk, at de ingenlunde ſkulde foragte eller udlee ſömmelige Billeder: at ikke nogen maatte indbilde ſig, at vi foragtede og beſpottede de Ting, ſom betegnes ved dem. Efterdi vi veed, at Paulus har befalet os, at vi ſkulde fordrage de Skröbelige, og omgaaes med dem paa en kiærlig Maade, 1 Theſſ. 5 Cap.

3) Kand vi ogſaa vel tilſtaae, at man beviſer Billeder ſaa ſtor Ære, ſom man ellers, den hellige Bibel undtagen, beviſer en hiſtoriſk Bog; da det ſamme er malet paa Billederne, ſom der ſtaar ſkrevet i Bogen. Men en Bog ſætter man

hen

hen paa et ſmukt Sted, tager den med rene Hænder, og læſer i den: ſaaledes kand man ogſaa ſætte chriſtelige Billeder paa reenlige Steder, og efter Behag anſkue dem, paa det man kand erindre ſig de Hiſtorier og Ting, ſom er afmalede paa dem.

4) Men tilbede dem maae man ikke; thi det har Gud forbudet, ſom man maae mere adlyde, end Menniſkene, Act. 5. Men Gud ſiger ſaaledes 42 Cap. Eſ. *Jeg vil ikke give nogen anden min Ære, ikke heller Billeder eller Guder min Lov; Man ſkal takke mig for de Velgierninger, jeg har beviiſet Menniſkene.* Og Deut. 5, ſiger Gud: *Du ſkal ingen Billede eller Efterlignelſe giöre dig, hverken efter det, ſom er oven til i Himmelen, eller efter det, ſom er neden til paa Jorden, eller i Havet, eller under Jorden, for at tilbede eller dyrke ſligt.* Saa ſnart nu et Billede bliver tilbedet, om det endſkiönt for ſig ſelv er godt; ſaa bliver der en grov Afgud af.

5) Man maae ikke heller tilbede Gud HErren ved Billeder; hvormed nu til Dags Verden ſaa vel veed at undſkylde ſig. Saadan en Tienneſte kalder Gud HErren et Afguderie: Mich. 5. Og Judiths 17.

Gi-

Giver Penge herud, at der kand blive giort et Billede, ikke Dievelen men den ſande Gud til Ære; paa det man af et glad Hierte maae ſige: nu vil Himmelens og Jordens HErre giöre mig godt, og at naar det begyndte Reyſen, der maae udraabes: HErren er med Eder paa Eders Reyſe. Altſaa haver de da ikke udi dette Billede vildet ære Dievelen eller en fremmed Gud, men den ſande Gud, hvis Billede det ſkulde være. Men dog havde Gud Mishag derudi. Ligeledes, da Moſes 40 Dage og 40 Nætter forblev hos HErren; og Ild-Stötten om Natten, og Skye-Stötten om Dagen ikke mere lod ſig ſee for Iſraeliterne; formeente de, at de vilde giöre meget vel og ræt, derſom de foreſtillede Guds Nærværelſe ved et andet Billede, paa det de, ved at beſkue ſamme, kunde være deſto ivrigere udi deres Guds-Tieneſte. Hvorfore de vilde giöre Kalven guddommelig Ære; ſom de havde ſtöbt, lod ogſaa Aaron udraabe ſligt. Saadan Tieneſte behagede ikke Gud; men han ſtraffede Iſraeliterne haardt, i det han lod dræbe 3000 Mænd; ja vilde gandſke have udryddet dem, havde ikke Moſes bedet for dem, Exod. 32. David udi ſin 10 Pſ. ſom ogſaa Stephanus, Actor 7. vidner, at Gud ikke

ke har antaget denne Ære, ſom om de beviiſte ham den, men at Iſraeliterne derved er blevne Afguds-Tienere. Et Exempel haver vi udi Kong Jeroboam. Den ſamme vilde ogſaa tillige med ſit gandſke Kongerige ære Gud HErren ved Billeder, men deraf blev en Synd, 1 Kong. 12. Han maatte derover miſte ſin Sön Abiam, 1 Reg. 14. Men ham ſelv plagede Gud, at han döde. Fölgelig ſeer man heraf, at ingen ſkal böye eller nedkaſte ſig for Billeder, og hvad mere ſligt kand være. Thi Gud ſiger: Eſ. 45. *at han har ſvoret, at alle Knæ ſkulde bôye ſig for ham, og ikke for et Billede.* Dette bliver Chriſto ſom en beſynderlig Ære, der ikke tilkommer noget Creatur, tilſkrevet, Phil. 2. Siig mig dog, hvilken Prophet eller Apoſtel har nogen Tiid beviiſt et Billede ſaadan Ære? Men nu ſkulde vi jo træde udi deres Fodſpor, ſom Paulus ſiger: 1. Cor. 11. *Værer mine Efterfôlgere, ſom jeg er Chriſti Efterfolger.*

Men paa det I maae vide, at Billeder ikke ere blevne indförte af Chriſto og Apoſtlerne i det Nye Teſtament, men af andre Folk; da vilde vi kortelig fortælle af troeværdige Mænd: hvorledes Billederne haver taget deres Oprindelſe.

Det

Det förste Billede, som har været i det Nye Testamente, har den Qvinde giort, som Christus helbredede for Blodgang, Matth. 9. Thi Eusebius berætter, Lib. 7. Cap. 14. at hun udi Cæsarea havde baade HErrens og sit eget Billede stöbt af Metal, og oprættet uden for sin Dör; ikke for at tilbede det, men alleeneste til en Erindring. Videre siger Eusebius i samme Bog, at han i sin Tiid hat seet fromme Folk udi deres Huse at falde ned for Christi og Apostlernes Billeder. Det samme melder ogsaa Athanasius udi hans 6te Bog, pag. 115. Under Keyser Constantino Magno, 380 Aar efter Christi Födsel, har man begyndt at giöre Christi Kors saaledes, som det nu findes udi Eders Russiske Kirker, som Nicephorus skriver Lib. 17. Cap. 30. Men til Constantini Magni Tider Ao. 330 har man begyndt at pryde Kirkerne dermed indvendig: I Særdeleshed, naar man celebrerede de hellige Martyrers Ihukommelse, som Gregorius Nazianzenus vidner. Men tilbedet dem paa den Tiid har man endnu ikke. Thi Chrysostomus skriver: Vi haver de Frommes Billeder til den Ende, at vi om Dagen kand have dem i Hukommelse. Og Gregorius Magnus, som levede Ao. 600, skriver i hans anden Bog ad Serenum, pag. 109: at han til Marsilia i den Henseende flittig skulde formane Folk, at de ikke skulde tilbede Billeder. Ja paa det 6te Con-

cilio har man udtrykkelig ſagt, at man vel maatte beholde Billederne udi Kirker og Huſe, dog ingenlunde tilbede dem. Men paa det 7 almindelige Concilio, Ao. 788 holdet til Nicæa, blev declareret imod Guds Ord, alle forrige Concilia, og imod alle forrige gamle Fædres Concilia, at man vel ikke ſkulde tilbede Billeder, men dog ære, kyſſe, omfavne og falde ned for dem. Af dette Concilio haver de Rommerſke Paver ſiden ſmedet alt deres Afguderie, og ſagt, at man formedelſt Billeder kunde blive ſalige, og, naar man lagde dem paa Munden, friſke: ſom Ælivanus og Manzon ſkriver. Af dette ſidſte Concilio haver ogſaa I Ruſſer ey alleene Billederne, men og dette, at I kyſſer, omfavner, kaarſer Eder, falder ned for dem, og tillægger dem den Kraft at hielpe, og derved at blive ſalige. Nu formaner vi Eder ved JEſu Chriſti bittre Lidelſe, ſom paa begge Sider har frelſet os af Helvede, at I vilde betænke, hvilken Religion der i dette Stykke er den ældſte og rigtigſte, Eders eller Vores? Vi forholder os med Billederne, ligeſom der blev forholdet udi den Chriſtelige Kirke efter Chriſti Fødſel, og udi de førſte Aar. I forholder Eder imod Billeder, ligeſom det blev paa ſidſte almindelige Concilio forordnet, baade imod Guds Ord, imod de forrige Concilia, og alle hellige Fædre. Vi formaner Eder ved JEſum, at I ſelv vilde dømme,

me, hvilket der meest stemmer overeens med Christi Lærdom: det som udi de förste 800 Aar efter Christi Födsel er bleven lært, eller det, som siden eller er bleven indfört?

For det niende, fromme Patriarch, beklager I Eder, at vi haver ladet Sætningerne om Kirke-Ordenen falde. Herpaa svarer vi: Dersom I ved disse Kirke-Anordninger forstaaer de christelige Ceremonier, som bliver holdne under Guds-Tiennesten, da haver vi udi vores Kirker og Lande saa ærbare Ceremonier ved Guds-Tiennesten, som man noget andet Stæds maatte finde. Vi blotter Hovedet, böyer Knæerne, naar vi tilbeder Christum vores HErre, som Paulus siger Phil. 2. Vi gaaer med stor Ærbödighed til den höyværdige Nadvere, og bereder os med Fasten og Beden dertil, paadet vi kunde værdig annamme JEsu Christi hellige Legeme og dyre Blood til vores Salighed, som Paulus formaner os 1 Cor. 11. Vores Copulationer bliver saaledes forrettede, at Brude-Folkene udi den höylovede hellige Treenigheds Navn bliver under hellig Bön og stor Reverentz givne sammen for den hele christelige Menighed. Den geistlige Stand maae have sin besynderlige Klæde-Dragt, som er ærbar, og anstaaer geistlige Personer vel. Men disse og deslige Ceremonier bruger vi alle til den Ende, at alting maae udi den christelige Menighed

Om Ceremonier.

gaae ærlig og ordentlig til; fordi Gud er Ordenens Gud 1 Cor. 14. Vi antager ogsaa gierne alle Ceremonier, og fordömmer dem ikke, dersom de ikke er Overtroiske og imod Guds Ord. Thi paa Ceremonier og Troens Artikle er denne Forskiel. Troens Artikle, saasom den Lærdom om den hellige Treenighed, om den hell. Daab, om den hell. Nadvere, er nödvendige til Salighed. Men de udvortes Ceremonier, som derved bliver brugte, tienner ikkun til Andagt og Orden. For Exempel: at vi udi Nadveren tager velsignet Bröd og velsignet Viin, og med Brödet og Vinen Christi sande Legeme og Blood, det er en Troes Artikel, og nödvendig til Salighed. Men naar vi annammer det samme Morgen eller Aften, siddende, staaende eller vel ogsaa knælende, det er ikkun en udvortes Ceremonie og Orden, ikke til Salighed fornöden. Derudover bruger vi de Ceremonier, som förer den störste Ærbödighed og Andagt med sig. Og paa denne Maade maae man dömme om den gandske chistelige Lærdom, at man ikke confunderer Troens Artikle med Ceremonier og Ordenen. Dersom alle Folk og Nationer giorde saaledes, var det meget skiönt. Om Præste-Ordenen, den hellige Daab og de derved brugelige Ceremonier ville vi siden handle udi det 12 og 13 Capitel.

For det tiende, fromme Patriarch, klager I, at Ao. 1517 er en Doctor af den Tydske Nation, Martin Luther, og derefter Calvinus, og, som I ved Enden af Eders Skrivelse melder, Michael Servetus, fremkomne, hvilke med deres falske Lærdom giorde stort Oprör imellem Keysere og Konger; idet de giorde Evangelium længere saavelsom og Concilia. Herpaa svarer vi, at vi haver intet at giöre med Calvino; efterdi han har lært, at udi den hellige Nadvere HErrens væsentlige Legeme og væsentlige Blood ikke er forhaanden, imod Christi egne Ord Matth. 26. *Tager det hen, og æder, det er mit Legeme: tager det hen, og drikker, det er mit Blood.* Med Michaele Serveto haver vi meget mindre at bestille; fordi han haver lært, at Christus den HErre ikke er en sand Gud, imod Pauli Ord Rom. 9. *Christus er Gud, hoylovet i Evighed.* Derforuden haver de ikke været Tydske, som I mener, men Calvinus en Franzos, og Servetus en Italiæner. Og, fordi denne Servetus har talt saa Gudsbespottelig imod den HErres JEsu Person, som vi holder for en sand Gud, og troer paa; saa siger vi, at han med al Rette er bleven forbrændt paa Torvet til Genev. Men hvad Martin Luther anlanger, da har han af vigtige Aarsager begyndt at igiendrive Paven udaf Guds Ord: saasom han var en Mand, der havde

vel læſt, og var forfaren i de Grækiſke Skrifter. Merker, hvad Paven med ſit Tilhæng imod Guds Ord og de almindelige Concilia lærte. Thi naar Gud ſiger: Du ſkal allene tilbede mig Matth. 4; ſaa ſiger Paven: Du ſkal tilbede Klodſer, Stene og Menniſker. Naar Chriſtus ſiger til Apoſtlerne og Srifte-Fædrene: For intet haver I annammet det, for intet ſkulle I igien give det ud Matth. 10; ſaa ſiger Paven: Du ſkal kiöbe Syndernes Forladelſe, Guds Naade, ja Himmelen ſelv for Penge: og den, ſom giver de fleſte Penge, ſkal have den beſte Plads i Himmelen. Naar Gud ſiger: De Dödes Siæle er i Guds Haand Sap. 3, udi Paradiis Luc. 23, udi Abrahams Skiöd Luc. 16; ſaa ſiger Paven: De afdödes retfærdiges Siæle er udi Skiærs-Ild, og kand umuelig komme derudfra, derſom du ikke giver mig Penge. Naar den hellig Aand ſiger, at Præſten kand være een Huſtrues Mand; ſaa ſiger Paven: Præſten ſkal ingen Kone have; det er ham ſaligere, at han har ti Horer, end een Huſtrue.

Hvad tykkes Eder, fromme Patriarch? Har Lutherus ikke giort Ret, at han har imodſagt den ugudelige Pave, der har ſat ſig op imod Guds Ord, og paa ſaadan Maade ophöyet ſig over Gud 2 Theſſ. 2? Ville I ikke giöre det ſelvſamme? Thi derudover haver I ogſaa ſepareret Eder fra ham. Ihvorvel nu denne gudfrygtige Mand derudi haver giort Ret, at han har contradiceret den ugu-

ugudelige Pave; ſaa er vi dog ikke döbte paa ham, at nogen derfor ſkulde kalde os Lutherſke. Men paa Chriſtum er vi döbte: Chriſti Lærdom haver vi: Chriſtne ville vi kaldes; ſom Paulus ſiger 1 Cor. 1. I ſkulle ikke ſige: jeg er Paulinſk, jeg er Apoſtoliſk: hvorfore? er Chriſtus nu deelt? er da Paulus korsfæſtet for eder? eller er I döbte udi Pauli Navn? Vi antager ikke heller hans Skrifter videre end ſom de ſtemmer overeens med den hellige Bibel. Og om der end var en Engel o. ſ. v. Gal. 1.

Lutherus haver heller ikke anrettet nogen Blods-Udgydelſe; men alle Tider lært, at man ſkal adlyde Övrigheden, efterdi den ikke bær Sverdet forgieves Rom. 13, naar den ikke befaler noget, ſom er imod Guds Bud Act. 5. Men Paven ſelv har alle Tider ophidſet Konger og Potentater, at de ſkulde udrydde Guds rene Ord og de ſande Chriſtne, fordi de er hans ugudelige Lærdom imod. Sligt har han giort, og giör det ogſaa endnu, af Dievelens Drift, ſom er en Mordere af Begyndelſen, o. ſ. v.

For det ellevte ſiger I, at Lutherus har forkaſtet Faſten. Herpaa ſvarer vi: Om Faſten mener vi af Guds Ord ſaaledes. Det er Faſte: Om Faſten.

1) Naar et Menniſke tager ſig i Agt for overflödig Fylderie og Fraadſerie, efter Chriſti Formaning Luc. 21. *Vogter eder, at*

eders Hierter ikke bliver besværede med Fraadserie og Drukkenskab. Paa denne Maade holder vi Fasten for saa mægtig, at vi kand sige med Paulo af det 5 Cap. til de Gal. og Eph. *Ingen Fraadsere eller Drukkenbolt kand arve Himmelen, Guds Rige.* Faster I nu saaledes, da giörer I Ret.

2) Og billig frem for andre kalder vi ogsaa med den hellige Skrift det en Faste, naar et Menniske eller en heel Forsamling og Nation til Guds Vredes Tiid paa visse Dage afholder sig fra Æde og Drikke; som Esther giorde med det Jödiske Folk: saavelsom ogsaa Kongen til Ninive med sine Undersaatter Jon. 3. Paa denne Maade faster endnu mangen en gang Kirker og Lande. Vores kiæreste Herr Fader har mange gange udi sine Riger og Provincier ladet paabyde saadan en Faste: som ved det Svenske og Tyrkiske Indfald; paadet den gandske Nation maatte være desto andægtigere og ivrigere i at bede. Faster I ogsaa saaledes, saa giörer I Guds Befalning, og efter de Helliges Exempler. Saa er da Fasten i sig selv ikke ond, ikke heller forbuden af Gud HErren, men meget mere befalet, naar den skeer paa saadan Maade, som Gud HErren har budet den, og til den Ende, at Kiödets Lyst maae dæmpes.

Lev.

Lev. 16. *Paa den tiende Dag i den ſyvende Maaned ſkulde I tugte eders Legemer,* det er, *I ſkulde faſte.* Og videre, naar det ſkeer til den Ende, at det er et Samvittigheds Vidnesbyrd paa vores Smerte og Bedrövelſe. Pſ. 35. *Da jeg var ſyg, trak jeg Sække paa, og giorde mig ondt med Faſten og Beden af Hiertet.*

3) Ogſaa til den Ende, at det er os en Tilſkyndelſe til Bood og til Bön; paadet vi kand deſto andægtigere bede: *Helliger eders Faſten, kalder Menigheden tilſammen, forſamler de Ældſte og alle Landets Indbyggere til HErrens eders Guds Huus,* o. ſ. f.

4) Maae ogſaa Faſten komme fra den ſande Troe, ellers er det ikkun Synd. Thi ved Troen er vi forſikrede, at vores Faſte behager Gud HErren, ikke alleneſte, fordi han da boer i Hiertet, men og formedelſt Guds Befalning, der har befalet os at faſte. Da der ogſaa ſkal være det Forſæt at bedre ſit Levnet, uden hvilket det alleneſte er en Vederſtyggelighed. Eſ. 55. Da Menniſkene ſpörger Gud: *Hvorfore faſter vi, og du ſeer det ikke an?* og han ſvarer dem: *Naar I faſter, da över I eders Villie, at I kives og trettes.* Vil man faſte til den Ende,

at man tænker derved at fortienne noget hos vor HErre, ſaa er Faſten et Afgude-rie; ſom vi ſeer udi Phariſæeren Luc. 15, ſom ſiger: *Jeg faſter to gange om Ugen*, hvilken derved ikke blev retfærdig, men fordömt, fordi han berömte ſig deraf. Skeer det for det andet derfore, at man vil anſees af Folk, ſaa er det ikke andet end Hyklerie, ſom Chriſtus ſelv lærer Matth. 6. Er, for det tredie, Troen ikke derhos, og det Forſæt at bedre ſit Levnet, ſaa befalder det Gud HErren ikke heller. Zach. 14. *I haver ikke faſtet for mig, da I faſtede; men giörer Ret, da ſkulde I faſte for mig.*

Derforuden maae vi vel iagttage diſſe Regler:

1) Paa den rette Faſte, ſom har ſin Grund udi Guds Ord, maae man ikke alleneſte afholde ſig fra Spiſe, men ogſaa fra Drikke. Hvilket Daniel vidner om ſig udi hans Bogs 10. *at han hverken havde ædt eller drukket, og i Særdeleshed afholdte ſig fra Viin.*

2) Hvo ſom ret vil faſte efter Guds Ord, den maae ikke alleneſte Morgen, men endog Aften afholde ſig fra Spiſe. Saaledes giör Daniel Cap. 10. Den fromme Eſther beder den fromme Mardochæum: *Gaae hen, og forſamle alle Jöder, ſom*

er

er til Susan, de skulde faste for min Skyld, og hverken æde eller drikke udi tre Dage og udi tre Nætter: og jeg vil med mine Tiennere ligeledes faste. Esth. 4. Kongen til Ninive med sine Undersaatter fastede ogsaa saaledes. *Han lod en Befalning udgaae, at hverken Mennisker eller Fæ skulde smage noget, og ikke heller drikke noget Vand, paa en vis Tiid.* Hvorledes den nu omstunder brugelige Fasten, som skeer paa mange Stæder, dermed kommer overeens, det veed enhver.

3) Maae der ingen Forskiel være paa Spiserne, at man æder det ene, og forkaster det andet; som nu omstunder skeer. At man forbyder at spise Kiöd, men æder desto mere af alle Slags Kræs. Da man ikke vil smage Smör eller Melk, men bruger Öll udi Overflödighed. Thi saadan Faste er intet andet, end et ugudeligt Verk, og Menniskenes Paafund. Og ikke vi, men Paulus kalder det en dievelsk Lærdom. Hvilket Ord vi ingenlunde torde eller vilde bruge, dersom Paulus ikke brugte det. Thi han siger saaledes: *Guds Aand siger klarligen, at der udi de sidste Tider skulde mange falde fra Troen, eller fra den sande Lærdom, og skulde tilhænge de for-*

föri-

föriſke Aander, og Dievelens Lærdom, og forbyde, at afholde ſig fra de Spiſer, ſom Gud har ſkabt: Thi alle Creaturer er gode: Intet er forkaſteligt, ſom jo maae antages med Takſigelſe. Hvortil endnu Chriſti Ord er: Matth. 15. *Hvad ſom gaaer ind i Munden, forurener ikke et Menniſke, men hvad der gaaer ud, ſaaſom Eeder, o. ſ. v.* Og Apoſtelen befaler os at vi ſkulde æde hvad der ſættes os for. Til Cor. 10. *alt hvad ſom er Fall paa Torvet, det æder.* Samme Apoſtel lærer ogſaa, at ſaadant er afſkaffet af Chriſto: thi han ſiger: *Lader ingen giöre Eder Samvittighed over Spiſe og Drikke, hvilket er Skyggen af det, ſom er tilkommende: Men Legemet ſelv er i Chriſto.*

4) Skal man udi det Nye Teſtamente ingen viſſe Dage, Uger, eller Maaneder forordne, paa hvilke man aarlig ſkulde faſte. Thi det er det Nye Teſtamentes Lærdom og den Frihed, vi haver udi JEſu Chriſto, imod. Paulus ſiger jo ſaaledes til de Gal. 4, 10. *I haver Dage, Maaneder og Aar. Jeg frygter for, at jeg maaſkee haver arbeydet forgiæves paa Eder.* Col. 2. *Lader in-*

ingen giöre Eder Samvittighed over bestemte Frie-Dage, Maaneder og Aar, eller Sabbather. Heraf seer man, at det er uræt at bebyrde Samvittighederne med visse Dage, paa hvilke de skulde aarlig faste; og holde saa haardt derpaa, som om Saligheden deraf dependerede. Dog er det derhos ikke forbuddet, at jo den verdslige og geistlige övrighed udi Krigs- og Döds-Tider, og deslige Ulykker maae paabyde visse Bede- og Faste-Dage: som vi tilforne haver viist af Esthers og den Ninivitiske Konges Exempler, o. s. v.

5) Kunde vi meget vel lide, at man til Christi Lidelses Tiid, og ellers, naar man vil gaae til Guds Bord, lever meget maadelig og ædrue, eller ogsaa aldeles holder sig fra Spise og Drikke: paa det man desto bedre kand overveye sine Synder og Christi Lidelses Kraft, og maae pröve sig, 1 Cor. 11: dog saaledes, at man ingenlunde giör en Fortienneste deraf; Thi deslige Fasten og saadanne Ting kunde ikke fortiene nogen Retfærdighed og Salighed hos Gud. De ere alt for ringe dertil, og derforuden besmittede og plettede med mange Synder, Es. 64 og Luc. 7. Rætfærdighed og Salighed bliver en Guds Gave, Rom. 6.

Endelig vilde vi ogsaa kortelig vise af authentiqve Historier, hvorledes Fasten

er

er holden udi Christi og Apostlernes Tider, og hos de gamle Fædre efter Apostlernes Tider.

Christus fastede 40 Dage og 40 Nætter udi sit Alders 30 Aar. Hvorved han har beviist sin Guddommelige Kraft og Embede, at han var den store Prophet, der skulde komme efter Mose og være ham liig, Deut. 18. Fordi Moses ogsaa fastede længe, Ex. 32. og altsaa var det udtydet paa ham. Men saadan Fasten kunde vi hverken giöre eller holde, bliver ikke heller nogen Tiid fordret af os. Herefter har Christus ikke mere fastet, har ikke heller befalet sine Vidner, at de skulde giöre det, Matth. 9. Udi de förste 30 Aar efter Christi Himmelfart har man ikke heller fastet, hvilket Paulus viser Col. 2. Ao. 200 efter Christi Födsel, da IRENÆUS, CYPRIANUS og ORIGENES levede, fastede man paa den Maade, som de selv skriver i deres Böger. *Först* haver de Onsdag og Fredag holdet sig meget tarvelig: *for det andet* haver de een Dag igiennem afholdet sig fra Mad og Drikke, naar de vilde skriftes: *for det tredie* haver de aldeles fört et ædrue og maadeligt Levnet 40 Dage for Paaske, dog ikke giort nogen Forskiel paa Kiöd og Fisk. Ao. 300 levede Sotomenes. Den samme siger Lib. 3. Cap. 13. at man ingen Forskiel skal giöre paa Kiöd og Fisk.

Ao. 400 haver Basilius, Ambrosius og Epiphanius indfört den nu brugelige Fasten med stor Fremgang, og menet, at man derved kunde forhverve et Stykke af Saligheden. Det 6 Byzantiske Concilium, holdet under Keyser Constantino 5. Ao. 680, haver ogsaa anordnet og stadfæstet noget her udi.

Her seer I atter, hvorledes Fasten Tiid efter anden efter Apostlernes Tider har tagen til og bleven forandret. Derudover forholder vi os med Christo og Apostlerne og de förste Fædre. Hvilke vel haver fastet, det er, levet ædrue og tarvelig, dog derhos uden Forskiel paa Spiser, ikke til den Ende, at de derved vilde blive salige, Rom. 6. men at de kunde være desto ivrigere og andægtigere til Bönnen, og til Boed; og vilde de ingen Fortienniste giöre sig deraf, og s. v.

For det tolvte siger I, fromme Patriarch, at Eders Lære er udgaaen fra Zion og Jerusalem, som Esaias siger Cap. 2. Fra Zion skal Loven udgaae, og HErrens Ord fra Jerusalem: men at vores Lære derimod har tagen sin Begyndelse i Tydskland. Om den Evangeliske Troes Ælde.

Herpaa svarer vi: sætter, at dette Sprog forstaaes efter Bogstaven, saaledes, at der ved Zion og Jerusalem betegnes enten den hellige Stad Jerusalem, eller paa en forblummed Maade det gandske Jödiske Land, fordi Christus selv og derefter Apostlerne

först

först haver prædiket til Jerusalem og i det Jödiske Land, har sammesteds ogsaa paa en synlig Maade annammet den hellig Aand, Act. 2. har der holdt det förste Concilium, Act. 15. og er derfra udgangne i den gandske Verden, og har prædiket Evangelium for alle Hedninger. Da kand vi jo frem for alle andre berömme os deraf, at vores Lære er udgangen fra Zion eller Jerusalem? Thi vi holder jo Apostlernes Lære og Skrifter, som de haver bragt med sig fra Jerusalem, efterat de havde annammet den hellig Aand? I derimod haver meget udi Eders Religion, som Apostlerne ikke haver bragt med sig fra Jerusalem, men som nogle Concilia og Fædre först mange hundrede Aar herefter haver forordnet. Vores Religion har derfore ikke tagen sin Begyndelse af eller i Tydskland, men fra Apostlerne selv, som haver beskrevet den, og af hvilkes Skrifter vi tager den. Vi veed meget vel af Historien, at den Apostel Andreas strax efter Christi Himmelfart haver prædiket Evangelium for Russerne, förend han reyste til Grækenland, og siden efter bleven naglet til Korset, som Eusebius skriver Libr. 3. Cap. 1. Men I er ikke heller forblevne længe ved Evangelium; men strax igien affaldne, og haver först, efer Christi Födsel Ao. 942, igien bekommet den Christelige Troe, da Eders Stor-Fyrste Volodimirus regierede over Russerne. Hvilken Volodimirus ægtede

tede de Grækiſke Keyſeres Baſilii og Conſtantini Syſter Anna, og lood ſig derpaa ſtrax döbe, og antoog den Chriſtelige Religion. Af hvilken höylovlige Linie Eders Stor-Fyrſte Hans Tſariſke Majeſtæt er. I er ogſaa efter den Tiid næſten 700 Aar blevne ved den Troe, ſom da var i Grækenland, og ſom I haver faaet fra Grækerne. Thi der ſkeer ikke det allerringeſte udi hele Verdens Riger, ſom vores Hiſtorie-Skrivere ikke fö-rer til Pennen, at vi Efterkommere maae læſe og vide det. Men til den Tiid var Religionen i Grækenland tildeels afvigen fra Apoſtlernes Lære. Hvilket I ſelv vel ſkal faae at ſee, naar I ville holde den imod Bibelen. Men derſom I nu vilde forbedre den af Bibelen, ſaa havde Hans Tſ. M. og I en ſtor Lön derfore i Himmelen og et udödeligt Navn hos alle Menniſkens Börn. Os er det gaaet juſt ſaaledes. Den hellige Apoſtel Thomas forkyndede os Evangelium, ſom Hieronymus melder udi ſit Catalogo. Dog til den Tiid vilde vi ikke antage det, men hellere være Hedninger. Derudover haver vi ſiden efter udi gandſke 800 Aar maattet undvære det hellige Evangelium; indtil Carolus Magnus fik Keyſerdommet, og bragte os til den Chriſtelige Troe. Da bekom vi det dog ikke alt for reent; og de Romerſke Paver haver til den Tiid Dag fra Dag indfört flere Vildfarelſer; indtil vi ſelv toog den hellige Bibel udi Hænder, ſom ſkede

Ao. 1530 under Keyſer Carl den Femte, og haver af Bibelen igien lært den gamle Prophetiſke og Apoſtoliſke Religion. Vi befinder os ogſaa ſaavel ved Chriſti og Apoſtlernes Ord, ſom om vi allerede var i Himmelen: thi vi er forſikrede, at vi ved denne Apoſtlernes Lære om Chriſti Fortienneſte kommer derhen; efterdi Chriſti Ord er ikke andet end Livets Ord. Vilde I ogſaa igiennemlæſe den hellige Bibel, ſaa ſkal den hellig Aand, derſom I anraaber ham derom, vel oplyſe Eder; og I bekiender, at den udi den hellige Bibel forfattede Lære alleneſte er den ſande Lære, efter Gal. 1.

Om Daaben.

For det trettende ſiger I, fromme Patriarch, at I troer, at Daaben udi den ene almindelige Apoſtoliſke Kirkes Forſamling er til Syndernes Forladelſe: Og I melder derhos, at Eders Daab ſkeer med tre Inddöbelſer, efter Apoſtlernes Lære og de almindelige 7 Conciliers Sætninger: ſaa at I ved den förſte Inddöbelſe ſiger: Jeg döber dig udi Faderens Navn, amen: ved den anden: Jeg döber dig i Sönnens Navn, amen: ved den tredie: Jeg döber dig i den Hellig Aands Navn, amen.

Herpaa ſvarer vi, at i denne Daab, ſom vi ellers ikke forkaſter, er temmelig meget at finde, der ikke ſtemmer overeens med Chriſti Ord. *Förſt*, hvad Neddyppelſen i Vandet anlanger, ſaaledes at det gandſke

Lege-

Legeme bliver ſtukket ind under Vandet, derom haver vi ingen klar Befalning. Thi Chriſtus bruger Matth. 28. det Grækiſke Ord βαπτίζω, hvilket heder at neddyppe, og ikke underdyppe. Undertiden heder det ogſaa ſaa meget ſom at overgyde Marc. 7. hvor Evangeliſten ſiger: Phariſæer og alle Jöder æder ikke, derſom de ikke tilforne er baptizerede og toede. Hvo vil ſige, at Jöderne bleve gandſke neddyppede under Vandet, förend de gik til Bords? Men det mener han: de er ikke för gangne til Bords, at de jo tilforne haver giort deres Hænder vaade med Vand, og vaſket dem; ſaaſom Marcus förſt ret forklarer det udi de foregaaende Ord. Saaledes ſiger nu ogſaa Chriſtus til ſine Diſciple: *Gaaer hen og inddöber dem,* men Forſtanden er ikke det gandſke Menniſke, men alleneſte Hovedet. *For det andet* da ſiger Chrſtus ikke til ſine Diſciple: Gaaer hen og döber dem i Faderens Navn, amen: döber dem i Sönnens Navn, amen: döber dem i den hellig Aands Navn, amen. Men han bruger diſſe Ord: Döber (eller inddöber, og ikke underdöber, ikkun een gang ſiger han det) dem i Navn Faders, Söns og hellig Aands, Matth. 28. Thi fra Chriſti Ord maae man ingenlunde gaae, intet tage fra, og intet legge til. Derfore har Chriſtus ogſaa befalet, at man ikkun een gang ſkal bruge det Ord: i Navn; efterdi der er kun een Gud og eet Væſen,

ſom dog er treenig udi Perſonerne, Fader, Sön og hellig Aand, ſaaledes ſom de gamle Grækiſke Skribentere, af hvilke I roſer Eder, haver forklaret det. Den ſom derfore ikke vil giöre tre Væſener i Gud, maae ikke bruge det Ord, i Navn, mere end een Gang. Saa ſeer I da, hvorledes I gaaer fra Chriſti Ord. Han ſiger: döber og overgyder: I ſiger: döber gandſke under. Chriſtus ſiger ikkun een gang: udi Navn: I ſiger tre gange: tvertimod det Guddommelige Væſens Eenhed. Chriſtus ſiger een gang: döber ind: I ſiger tre gange: Jeg döber dig ind, og giör det dog ikke, men döber under. Chriſtus ſiger ikke Amen: I ſiger tre Gange Amen. Ville I endnu udgive Eders Daab for den ældſte, ſaa maae I beviſe, at Eders Ord meget nöye ſtemmer overeens med Chriſti Ord; hvilket I ikke kand giöre. Over alt dette lader jo alle udi Lille Rusland, ſom dog er af Eders Grækiſke Troe, ſig döbe paa ſelvſamme Maade, ſom vi, med Vandets Overgydelſe, i Stæden for at blive neddöbte?

Endnu mere om Daaben.

For det fiortende ſiger I, fromme Patriarch, at Eders Daab er rigtig, fordi I af den Aarſag döbes tre Gange under Vandet, at Chriſtus var död udi tre Dage; efterſom Paulus ſiger til Rom. 6, at vi bliver döbte i Chriſto. Herpaa ſvarer vi, at ſaadan Eders Mening ikke ſtemmer overeens med

Bibe-

Bibelen. Thi den ſamme lærer os klarlig, at Chriſtus ikke var længere död end 39 Timer. Thi Langfredag Klokken ni imod Aften er han död paa Kaarſet, og haver ligget to Nætter og een Dag udi Graven, og om Söndagen gandſke tilig, förend Solen gik op, igien opſtaaet fra de Döde, Matth. 27 og 28, og Luc. 23. Lader os nu tælle: Fredagen 3 Timer, og 12 Timer om Söndag Aftens Nat, det giör endnu ingen 39 Timer, det giör endnu ikke gandſke to fuldkomne Dage. Thi hver Dag, Natten med iberegnet, giör 24 Timer, efter al Brug og Skik. Nu ſkulde Chriſtus for en tredobbelt Inddöbelſe ogſaa have været död i tre Dage. Saa kommer I da dermed meget til kort. Thi Chriſtus har ikke ligget mere end een og en halv Dag i Graven, ſaa maatte I altſaa ikke inddöbe mere end halvanden Gang. Thi Matthæus ſiger Cap. 16, at Chriſtus er opſtanden paa tredie Dag. Og udi den Grækiſke Text ſtaaer, at Chriſtus inden tre Dage er opſtanden Cap. 28. Symbolum Apoſtolicum ſiger: paa tredie Dag er han opſtanden fra de Döde, det er, da Solen paa den tredie Nat begyndte at ſkinne. Thi da han döde paa Kaarſet om Fredagen, var Solen endnu ikke gaaen ned. Den gandſke Söndags Aften var han död, og da Solen om Söndagen frembröd, ſtod han igien op fra de Döde. Men at alle Chriſtne bliver döbte udi Chriſti Död, det ſiger I med Rette:

thi ſaa taler Paulus Rom. 6. Dog ſiger han det ikke til den Ende, at vi derfore ſkulde tre Gange döbes under Vandet; men, ſom Paulus udi det ſamme 6 Cap. ſelv forklarer: *Derfore bliver vi dôbte udi Chriſti Dôd, at ligeſom Chriſtus ſtood op fra de Dôde, ſaa ſkulde vi ogſaa opſtaae fra det ſyndige Væſen, og vandre udi et nyt Levnet, det er, al Gudfrygtighed,* o. ſ. v. Det er den Hemmelighed, hvorom Paulus taler, og i hvilken vi bliver döbte paa Chriſti Död. Thi ſaaledes forklarer Paulus det ſelv. Men nu veed vi vel, fromme Patriarch, at I ikke fortænker os, om vi troer Apoſtelen Paulo mere end Eder eller andre Menniſker.

Chriſti egen Daab af Johannes den Döbere, ſiger I fremdeles, var udſeet til den Ende, at Syndere maatte faae Syndernes Forladelſe, ligeſom Chriſtus igiendreev ham, og ſagde: *Lad det nu ſaa være: ſaaledes bôr vi at fuldkomme al Retfærdighed, paadet jeg derved maae ſhellige Daaben for arme Syndere.* Ligeſom ogſaa tilſidſt den höylovede Treenighed aabenbarede ſig ved HErrens Daab: idet at Faderen ſagde: *Det er min elſkelige Sôn, Guds Sôn, ſom udi den antagne Menniſkelige Skikkelſe er bleven dôbt.* Den hellig Aand kom udi en Dues Skikkelſe over ham: og Himmelen aabnedes, o. ſ. v. Herpaa giver vi til Svar, at

alt dette er ſandt. Thi Matthæus ſætter det juſt med diſſe Ord udi hans Evangelio i det 3 Cap. Og vi troer ogſaa alt dette, ligeſaavel ſom I, af gandſke Hierte. Thi vi vil hellere miſte vores Liv, end nægte eet Ord af hvad der ſtaaer i den hellige Bibel. Og vilde Gud, at I ſaaledes udaf Bibelen kunde bevidne alle Eders Vidnesbyrd, ſom dette, da ſkulde vi gierne af Hiertet antage dem.

For det ſextende legger I til, at Johannes har tagen Saliggiöreren ved Haar-Skiellet oven i Hovedet, og 3 Gange döbt ham udi Jordan, men ikke overgydet ham med Vand. Herpaa ſvarer vi, at Matthæus i ſamme Capitel ikke ſkriver ſaaledes. Thi han ſiger ikke mere end ſom: Da tillood han ham det, og han döbte ham. Nu giver vI Eder at betænke, om Johannes kunde allene holde et fuldkomment voxent Menniſke, ſom den HErre Chriſtus da var, paa Eders Maneer ned i Vandet, og med ſin Haand igien allene trække ham op af Vandet. Efterdi Floden löber meget haſtig, og kunde lettelig rive Johanni et Menniſke af Hænderne, af ſaa mange tuſende, ſom kom til ham, og lode ſig döbe. Saa ſkriver og Matthæus ikke, at Chriſtus og andre Folk, ſom lode ſig döbe, lagde deres Klæder af ved Jordan, og lode ſig ſaaledes putte under Vandet. Derudover ſlutter vi fornuftig, at han har taget Vand med ſin Haand, og dermed overöſt ham i Faderens og den hellig Aands

Endnu mere om Daaben.

Navn. Fordi det Grækiske Ord βαπτιζω også har denne Bemerkelse udi Guds Ord, som vi tilforne haver viist.

Og vi læser et herligt Exempel derom Act. 8, at Apostelen Philippus saaledes döbte Kammer-Tienneren, idet han stigede ned i Vandet. Det er ogsaa vel at merke, at Matthæus udi det 3 Cap. legger til: Christus steeg hastig op af Jordan; og ikke Johannes toog ham op ved Hovedet, som I siger. Hvoraf det er at slutte, at han ikke har været udi Vandet dybere end til Knæerne; thi ellers havde han ikke kundet komme saa hastig op. Lucas siger ogsaa videre udi hans Evangelio 3 Cap. at han strax derpaa satte sig ned og bad. Hvoraf man kand slutte, at han ikke har lagt Klæderne af; thi ellers maatte han tilforne först klæde sig paa, förend han bad. Altsaa kunde I af HErrens Daab ikke bevise Eders tredobbelte Neddöbelse i Vandet.

Om Ceremonierne ved Daaben.

For det syttende, fromme Patriarch, fortæller I om den Rommerske Pave Clemens, at han har lært af Petro, hvorledes han skulde döbe; men at den samme haver inddöbt Folk, salvet dem med den hellige Ollie paa alle Ledemode kaars-viis; at det tordnede fra Himmelen, naar han döbte Folk, saa at den gandske Stad bevægede sig; at en forskrekkelig ildagtig Stötte, som har betydet den hellig Aands Tilkommelse, lood sig see; at han ogsaa efter Daaben salvede de döbte Med-Christ-

ne med Myrrhe udi Panden under öynene, paa Munden og örnene; at han bandt dem et rigtigt Kaars paa Hovedet; at han iförte dem hvide Klæder, ſatte dem et Lys i Haanden, og förte dem derpaa i Kirken. Herpaa ſvarer vi Eder, at vi meget vel veed, at denne Clemens har været en good Chriſten og Diſcipel af Apoſtlerne. Thi Paulus taler om ham udi Epiſtelen til de Philippenſer i det 4 Cap. og ſiger, at hans Deel er i Livets Bog. Vi veed ogſaa ret vel, at han har været en Biſkop til Rom. Men at han paa denne Maade har döbt, og ſaaledes beſkrevet det, ſom I fortæller, derpaa tvivler vi. Thi vi haver ingen Tiid kundet finde ſaadan en Bog, ſom denne Clemens ſkal have ſkrevet. Vel föres der nogle falſke Böger paa Latiin omkring i hans Navn, hvilke han dog aldrig har giort. Derſom I derfore haver ſaadant et Skrift udi det Grækiſke Sprog, hvorudi dette ſtaaer, hos Eder; da ſkal det være os kiært, om I ville overſende os det til at læſe. Een Epiſtel har han ſkrevet til de Corinthier paa Grækiſk, det er os vel bekiendt; men ſamme er ikke forfattet med diſſe Ord. Dog alligevel foragter vi ikke ſaadanne Ceremonier ved den hellige Daab, dog med den Condition, at Daabens Kraft, ſom beſtaaer i Syndernes Tilgivelſe, ikke maae tilſkrives ſaadanne Ceremonier med Chriſti Lidelſe og Kaarsfæſtelſe, men Chriſti Ord Matth. 28: Döber dem i Navn Faders

ders o. s. v. og Christi Forjættelse, som han legger til Daaben Marc. 16: Hvo som troer, og er döbt, han skal blive salig. Thi udi disse Ord ligger Daabens Kraft, nemlig Syndernes Forladelse. Havde Christus ikke talt disse Ord; saa var Daaben intet.

For det attende siger I, fromme Patriarch, at vores Daab er ingen Daab, men ikkun en Forurenelse, skiændet af lögnagtige Lærere. Fordi Apostelen Paulus siger udi Epistelen til de Epheser i 4 Cap. Ikkun een HErre, een Troe, een Daab paa Gud Fader, Sön og Hellig Aand, der er een eneste Gud udi tre Personer. Vi derimod er herhos udi vores Samvittighed overbeviste, at vores Daab er den eneste Daab, om hvilken Paulus taler. Thi paa denne Maade lærer, döber og troer vi, nemlig, at det er et saadant Bad, udi hvilket vi enten döbes i Vand, eller overöses med Vand, naar det ikkun skeer udi Navn Faders o. s. v. ligesom Christus har befalet det Matth. 28. Uden disse Ord er Vand slet Vand, og bliver slet Vand. Men saasnart som af en Præst, eller i Nöds-Fald af et andet rettroende Christen Menniske disse Ord ved Indöbelsen eller Overgydelsen bliver talte; saa er det en Daab, endskiönt andre Ceremonier ikke derhos foranstaltedes: Thi at man skal tage Vand, döbe Mennisket derudi, eller dermed overgyde det, og derhos

tale

tale disse Ord: Jeg döber dig i Navn Faders o. s. v. det har Christus tydelig befalet. Men at vi derhos skulde bruge Ollie, Lyys, Dievelens Besværelse o. s. v. det har han ingen Stæds udi den hellige Bibel befalet os. Derudover kand man efter eget Got-Befindende enten bruge eller udelade deslige Ceremonier: og bliver ikke desto mindre Daaben fuldkommen. Hvorved Gud giör et Forbund med os, og antager os til sine Arvinger, at han vil være vores Gud, og vi skulde være hans Börn, 1 Petri 3. Hvorved han virker Troen i os, og giör os deelagtige udi alle Christi Velgierninger. Thi saa mange af os, som er döbte, de haver iført Christum med al hans Fortienneste og Retfærdighed, Gal. 3. Ja, hvorved han igienföder og fornyer os, at vi kunde gaae ind i Guds Rige, som Christus selv lærer Joh. 3. *Uden saa er, at nogen bliver igienfödt ved Vand og Aand, da kand han ikke komme ind i Guds Rige.* Endeligen bliver os ogsaa ved den hellige Daab Syndernes Forladelse, Salighed og det evige Liv meddeelt, som Paulus siger Titum. 3. *Han har giort os salige af sin Barmhiertighed ved Igienfödelsens Bad.* Og udi 5 Cap. til de Ephes. *Christus har reenset os formedelst Vand-Badet i Ordet.* Ja, haver vi ogsaa efter annammet Daab af Skröbelighed forsyndet os imod Gud; da

da kand vi ſige til ham: Tænk paa det Forbund, du i den hellige Daab har giort med mig, at du vil være min Gud og Fader, ſaa tilgiv mig mine Synder, og vær mig naadig. Hvorved dette vel maae tages i Agt, *at vi ved Daaben er begravne med Chriſto i Dôden; at ligeſom Chriſtus ved Faderens Herlighed er opvakt fra de Dôde, ſaa ſkulde vi ogſaa vandre i et nyt Levnet*, i Tugt, Ærbarhed og Hellighed i denne Verden, Rom. 6. Heraf kand enhver lettelig ſlutte og forſtaae, at det er lige meget, om man overgydes med Vand, eller inddöbes. *Fôrſt*, fordi Daabens Kraft ikke beſtaaer i Vand, men udi Chriſti Ord, der ved Döbelſen udtales: Jeg döber dig, o.ſ.v. efter Matth. 28. ſaa og udi Forjættelſens Ord tillagte Daaben af Chriſto Marc. 16. Hvo ſom troer, og bliver döbt, ſkal blive ſalig. *For det andet*, fordi det Ord *βαπτίζω* har udi den hell. Skrift begge Bemerkelſer, og kand forklares ſaavel at overgyde, ſom inddöbe. De giörer altſaa ikke Uret, ſom udi Daaben inddöber deres Börn; men de giörer heller ikke Uret, der, ligeſom vi, lader deres Börn overgyde med Vand. Fordi det Grækiſke Ord *βαπτίζω*, ſom Chriſtus har brugt, heder ogſaa, at overgyde. Thi Lucas ſiger udi 11 Cap. at Phariſæerne forundrede ſig, at Chriſtus gik til Maaltidet, ubaptizeert; og forſtaaer dog derved

andet

andet ikke, end at Christus er gaaet til Maaltid med utoede Hænder. Udi dette Sprog hos Lucam siges det Ord βαπτίζω om den gandske Christo, og forstaaes dog alleneste en Deel af Legemet, nemlig Hænderne. Saaledes kand ogsaa udi den h. Daab, naar Christns siger, *döber dem ind*, det Ord βαπτίζω siges om det gandske Menniske, og dog alleneste forstaaes om Hovedet. Det er ikke heller troeligt, at de 3000 Mennisker, som Act. 2, paa een Dag döbtes, er inddöbte med det gandske Legeme. Efterdi derhos intet videre sættes af Luca, end at de gik ud af Byen Jerusalem til en Flood, og der lode sig döbe af Petro. Ligesom vi ogsaa ey troer, at den Mængde Folk, der daglig gik ud tll Johannem ved Jordan, Matth. 3. afklædte haver ladet sig döbe ned under Vandet med det gandske Legeme. Thi hvorledes havde ellers Johannes allene med Haanden kundet inddöbe saa mange 1000de Mennisker udi den flydende Ström, og igien trække dem op ved Hovedet? Videre siger Petrus klart, udi 1 Epist. 3 Cap. *at Daaben er ikke Ureenligheds Aftoelse paa Kiödet*, som om det gandske Menneske skulde inddöbes og reenses i Vandet, og det fra udvortes Ureenlighed: *men at den er en god Samvittigheds Pagt med Gud ved JEsu Christi Opstandelse.* Over dette siger Gud selv

hos

hos Propheten Ezech. 36 Cap. om det Nye Testamentes Daab: *jeg vil bestænke dem med reent Vand, at de skulde blive rene fra deres Ureenhed.* Videre siger Johannes den Döbere til den HErre Christi Discipler, som lode sig döbe af ham, Matth. 3. Cap. *Jeg döber eder med Vand, men Christus skal döbe eder med den hellig Aand.* Da han dog taler om den hellig Aands Udgydelse over Disciplerne, som blev opfyldet paa Pindse-Dag, Ap. Giern. 2. Men han vil sige saameget: ligesom jeg nu med min Haand oven fra öser Vand paa eders Hoveder, som löber ned paa eders Ansigter; saaledes skal ogsaa den hellig Aand oven fra her ned, det er, fra Himmelen, formedelst Christum blive udgydet over eder, og skal lade sig see udi eders Ansigter; hvilket ogsaa skede. Thi Christus siger selv til sine Discipler, Apost. Giern. 1. *I skulde ikke vige fra Jerusalem; thi I skulle döbes med den hellig Aand.* Her betyder det Ord βαπτίζω ikke at inddöbe med Vand, men med den hellig Aands Udgydelse. Paulus kalder ogsaa Daaben et Bad, Eph. 5. Nu vil man jo ikke strax have det gandske Legeme stukket i Vandet, naar man bader sig, som I selv veed. Ananias döber Paulum til Damasco udi Judæ Huus, Ap. G. 9, men hvorledes kand han have döbt Paulum med det

gandſke Legeme ned i Vandet, og det udi ſaadan Haſt? Thi Ananias gik ſtrax hen paa HErrens Befaling og döbte ham. Iſraeliterne bleve ikke beſkaarne paa det gandſke Legeme, men ikkuns paa Forhuden, Gen. 17. Nu har jo Omſkiærelſen været et Forbillede paa Daaben. Derfore er det ogſaa nok, at vi udi Daaben overgydes med Vand paa eet Ledemod, nemlig Hovedet. Petrus kalder Daaben Chriſti Blods Beſprængelſe, hvilket vel er at iagttage.

Efterdi I, fromme Patriarch, paaſtaaer, at Eders Inddöbelſe ſtemmer overeens med Concilierne og de gamle Fædre; da vil vi viſe Eder, at vores Overgydelſe ogſaa ſtemmer overeens med de gamle Fædre, der haver levet efter Apoſtlernes Tider. Thi den gamle Grækiſke Fader Cyprianus, ſom levede for 1400 Aar ſiden, 200 Aar efter Chriſti Födſel, ſkriver udi hans 4 Bogs 3 Cap. til Magnum: at til hans Tiid bleve nogle inddöbte udi Vand, nogle derimod overgydede med Vand. Han beviſer ogſaa i ſamme Epiſtel med mange Grunde af den hellige Bibel, at begge Dele er en ret fuldkommen Daab. I Særdeleshed anförer han af Moſis 4 Bog, at Leviterne til deres Reenſelſe overſtænkedes med Vand, hvorved ſigtedes paa Daaben i det Nye Teſtamente. Den fortreffelige Lærere Auguſtinus, ſom levede for 1200 Aar ſiden, 400 Aar efter Chriſti Födſel, ſkriver udi

ſin

ſin Bog om Kirkens Lærdom, at Folk udi hans Tiid ſnart overgydedes med Vand, ſnart döbtes i Vand, og paaſtaaer at begge Dele er *lige* gyldige. Heraf ſeer I da vel, at vores Overöſelſe med Vand er lige ſaa god, ſom Eders Underdykkelſe.

Slutning om Daaben.

For det nittende, fromme Patriarch, formaner I enhver, ſom vil komme til den ſande klarſkinnende Chriſtelige Grækiſke Troe, at han endnu engang med den tredobbelte Inddöbelſe paa Eders Viis lader ſig döbe. Herpaa ſvarer vi Eder: Efterdi der udi det forrige Capitel med mange Grunde er viiſt baade af Bibelen og de gamle Fædre, at vores Daab er en ret fuldkommen Daab; ſaa bör I, ſom en forſtandig Mand, ingen af vores dömme, og meget mindre os ſelv. Thi da vi engang retmeſſig er döbte udi den hellig Treenigheds Navn, ſaa ſkal, vil og kand vi ikke endnu engang lade os döbe.

1) Haver vi, da vi döbtes, iført JEſum Chriſtum med ald hans Fortienneſte og Retfærdighed, Gal. 3. Hvorledes ſkulde vi da foragte Chriſti Retfærdighed og hans Velgierninger, forkaſtende dem igien, ligeſom de ikke vare os gode nok. Derfore bevare os JEſus Chriſtus, ſom eengang udi den hellige Daab har beſprengt os med ſit hellige Blod, 1 Pet. 1. og aftoet os fra alle Synder, og reenſet os, 1 Joh. 1.

2) Har

2) Har I jo ſelv ſeet, og af Paulo gotgiort, at der ikkun er een Daab, ligeſom der ikkun er een Troe og een HErre. Fordi vi nu eengang fuldkommeligen haver annammet denne ene Daab, idet vi er overöſte med Vand udi Faderens Navn o. ſ. v. og derved bekommet den eneſte ſande Troe og HErre, hvorfor ſkulde vi da igien lade os döbe?

3) Veed vi, at Chriſtus ſiger Joh. 3: ligeſom vi eengang födes af Moders Liv, Kiöd af Kiöd; ſaa bliver vi igienfödte ikkun eengang udi Daaben af Vand og Aand. Saa bevare os Gud, at vi ikke lader det ſkee igien imod Guds Befalning.

4) Veed I meget vel, at Omſkiærelſen udi det gamle Teſtamente var et Forbillede paa Daaben Col. 2. Ligeſom nu Jöderne ikkun eengang blev omſkaarne, ſaa maae vi udi det N. Teſtamente ogſaa kun eengang blive döbte. Og ligeſom man udi Omſkiærelſen ikke ſaae derpaa, om der blev mere omſkaaren af den ene end af den anden; ſaa ſkal man og i Daaben ikke ſee derpaa, at den ene har faaet mere, den anden mindre Vand. Det har været et langt ſtörre Vand, hvorudi Folkene ved Jordan blev döbte, end det er, i hvilket Eders Börn döbes i Kirken. Ikke deſtomindre holder I Eders Daab lige ſaa kraftig ſom hiin ved Jordan.

Altſaa holder vi ogſaa vores Daab lige ſaa kraftig, ſom I Eders, omendſkiönt I bekommer mere Vand, end vi. Thi Daabens Kraft beſtaaer ikke udi Vandets Mængde, men udi Guds Ord o. ſ. v.

5) Haver vi ikke et eneſte Exempel udi den hellige Bibel, eller de hellige Fædres Skrifter, at nogen har ladet ſig döbe to Gange. Hvorfore ſkulde vi före en Samvittighed af ſaa ſtor Ondſkab omkring med os, ſaa længe vi lever?

6) Giorde vi en ſtor Begyndelſe til den Synd imod den hellig Aand; om hvilken Chriſtus forſikrer, at den aldrig ſkal forlades, hos Matth. 12. For ſligt vilde Gud bevare os! Thi vores Salighed er os kiærere end al Verdens Herlighed. Og I begierer en ſtor Synd. At I forlanger ſligt af os, vilde Gud forlade Eder!

Om Biſkopper og Præſter.

For det tyvende prædiker I om Biſkoppers og Præſters Ordination, ſigende, at Chriſtus ſelv har ordineret Jacobum. I ſkriver ogſaa noget om den Orden, ſom er i Kirker og Kloſtere; ſom ogſaa om Præſters Ægteſkab. Herpaa ſvares, at vi tilſtaaer gierne, at Chriſtus ſelv har ordineret Jacobum, men efter den Tiid er Præſter og Biſkopper ordinerede af Menniſker. Vore Biſkopper og Præſter bliver ogſaa efter Guds Ord rigtig ordinerede af geiſtlige Perſoner. Vi tager ogſaa ærbare og lærde

Folk

Folk til Præſter, efter Tit. 2. Paa ſamme legger andre Præſter Hænderne, bedendes til Gud for dem; ligeſom Apoſtlerne haver giort, Ap. G. 6. De befaler dem at efterleve GudsOrd Ap.G.20, rigtig at adminiſtrere de hellige Sacramenter efter Chriſti Befalning Matth. 28 og Luc. 22, at forlade de Boodfærdige deres Synder, derimod at beholde de Uboodfærdige deres Synder, efter Chriſti Ord Joh. 20. ſelv ogſaa at leve chriſtelig og vel, at de kunde være Exempler for Folket, 1 Pet. 5. Hvilket ogſaa ſaa ſtrengt bliver holdet paa af vores Herr Fader, at en Præſt, ſom eengang drikker ſig fuld, bliver ſat fra ſit Embede.

Kloſter-Ordenen forkaſter vi og ikke, naar den paa ſaadan Maade vedligeholdes, ſom Keyſer Conſtantinus Magnus udi Grækenland og andre Stæder forordnede den; at de flittig ſkal ſtudere og bede, og leve ærbar, paadet man kand giöre Folk af dem, der tienner til Kirken og Skolen. Men fordi Kloſter-Folk, ſaaſom Munke, Nunner o. ſ. f. ofte henbringer deres Tiid med Lediggang udi grove Synder, ikke rigtig forholdende ſig efter den förſte Stifteres Anordninger; anvender vi heller noget paa Kirker, Skoler og fattige Folk, paadet at Ungdommen maae oplæres udi gode Konſter, og nödtrængende Folk ernæres, begge Dele efter Guds Befalning Eph. 6 og Heb. 13.

Angaaende Præsternes ærbare Levnet læser vi ogsaa Guds Ord, at en Præst skal være een Qvindes Mand, 1 Tim. 3. Men dersom han kand holde sig fra Hustruen, paadet han desto flittigere kand opvarte de geistlige Sager, som Paulus lærer 1 Cor. 7, var vel saadant best, dog at overlade til hans egen Villie.

Slutning. *For det een og tyvende* raader I os, fromme Patriarch, at vi skal forene os med Eder, bekiendende os til den Orientalske Kirke. Men dersom at vi heraf skulde frygte for nogen Synd, vilde I, fromme Patriarch, saavelsom den samtlige hellige Forsamling, tage den paa Eder, skulde ogsaa blive paa Eder, og ikke tilregnes os; önskende os dermed Naade og Fred, amen.

Herpaa svarer vi Eder, at enhver maae bære sin egen Synd, efter Ezech. 18. Dog alligevel, fromme Patriarch, dersom I med Eders gandske hellige Forsamling er forsikrede udi Eders Samvittighed, at I formedelst Eders Fromhed og Hellighed kand tage fremmede Synder paa Eder; saa ville vi hermed have det hiemstilt til Eder, om I vil paatage Eder Tsarevnæ og den Stor-Fyrstelige Princesses Irenæ Michaelevnæ Synder, og vores tillige, som I formener at vi skulde begaae, om vi efter de begge höye Herrers Forbund ærlig skulde indlade os i Ægteskab. Derved kunde I udrette det, at

Hans Tſ. Majeſtæts Tilſagn, ſom er os giort, maae holdes, og I og den Stor-Fyrſtelige Princeſſe Irena Michaelevna kunde i dette Fald være foruden Synd.

Dette haver vi, fromme Patriarch, ikke vildet forholde Eder paa Eders til os affærdigede Skrivelſe, ſom vi bekom for tre Dage ſiden, bedendes at igiennemlæſe det med Fliid, og overveye det, befalendes Eder hermed udi Guds Forſyyn.

Fortegnelse
paa
De fornemmeste Stykker,
som forekommer
I den første Tome.

Den

VIII. Cap. fortæller om Aar 1736

IX. Cap. er en Historie om de Russise Bierg-Verke

X. Cap. er en Historie om alle Russiske Mynte.

XI. Cap. forklarer det Russiske

XII. Cap. fortæller om Aar 1736.

Efter-

XIII. Cap. om alle Familierne i Rusland.

XIV. Cap. om Rang-Diſtinctionen.

XV. Cap. om den regierende Familles Slægt-Regiſter

XVI. Cap. om Autors Reyſe fra Petersborg til Moſkov

XVII. Cap. er en Beſkrivelſe over Moſkov og de Byer, hvilke Autor fandt under Veys fra Moſkov til Taverov.

XVIII. Cap. er en Beſkrivelſe over det Ruſſiſke Folk.

Fortegnelſe
over
De fornemmeſte Stykker,
ſom forekommer
I den anden Tome.

II. Cap.

II. Cap. indeholder en Beſkrivelſe over

III. Cap. fatter i ſig Efterretning om Capitain-Commandeur Bierings og Capitein Spangenbergs Reyſer fra Kamſkiatka.

Tyr-

VII. Cap. om Russernes sidste Krig med Tyrkerne.

VIII. Cap. om den Russiske Land-Magt.

Dens

IX. Cap. om den Russiske Söe-Magt.

X. Cap. om Ruslands Revenyer.

XI. Cap. om Land- og Hof-Regieringen.

XII. Cap. om den regierende Person og Hof-Staten.

XIII. Cap. om Hertogen af Kurland.

XIV. Cap. om Autors Tilbage-Reyſe fra Aſſov.

XV. Cap. om den Ruſſiſke Kirkes Forfatning.

XVI. Cap. om den Ruſſiſke Kirkes Lærdom.

Geiſt-

XVII. Cap. om den Russiske Kirkes Forening med andre Kirker.

XVIII. Cap. indeholder den Danske Prinds Valdemars Svar paa Patriarchens Forslag om at gaae over til den Russiske Kirke - - 471.

